

ANABASIS

QF

XENOPHON:

CHIEFLY ACCORDING TO THE TEXT OF L DINDORF,

BIIM

NOTES:

FOR THE USE OF SCHOOLS AND COLLEGES.

PY

JOHN J. OWEN, D. D.,

Formerly Principal of the Cornelius Institute, and now Professor of the Latin and Grock Languages and Literature in the Free Academy in New-York City.

TWELFTH EDITION.

NEW YORK:

LEAVITT & ALLEN No. 379 BROADWAY.

ENTERED according to Act of Congress in the year 1843, by John J. Owen, in the Clerk's Office of the Dutriet Mount of the Southern Disuret of New-Vork

P. D. Com. & Lab 27 Je '04

vaassi ist rainosto io

Chis Work

IS

RESPECTFULLY INSCRIBED

TO THE

REV THEODORE D. WOOLSEY, D.D., LL.D.,
PRESIDENT OF VALE COLLEGE

AS A TRIBUTE

TO

SINCERE PIETY, PROFOUND ERUDITION,

AND

AN ENTHUSIASTIC DÉVOTEDNESS TO THE INTERESTE

OF

GREEK LITERATURE.

THE Map which accompanies this edition of the Anabasis, is copied substantially from that prefixed to "Travels in the Track of the Ten Thousand Greeks," by William F. Ainsworth, Surgeon to the late Euphrates Expedition, London, 1844. How well grounded are his claims for accuracy and fidelity, will appear from the following quotation from his preface to the above-mentioned work: "The present illustrator of the Anabasis has by accident enjoyed advantages possessed by no other person, of following at intervals the whole line of this celebrated Expedition, from the plain of Caystrus, and the Cilician Gates, through Syria own the Euphrates, to the field of Cunaxa, and of again travelling in the line of the still more memorable retreat across the plains of Babylonia and Media by Larissa and Mes-Pylæ, and thence through the well-defended passes of the Tigris and Kurdistan, to the cold elevated uplands of Armenia, which were the scene of so many disasters and so much suffering to the Greeks Then again from Trebizond westward he has visited on various parts of the coast of Asia Minor, localities to which an interest is given by the notices of the Athenian historian, independent of their own importance as ancient sites and colonies; and where he has not been personally on that part of the route, as well as in the localities of the first assembling of the troops under Cyrus, the researches of W. J. Hamilton, Pococke, Arundel, and others, fully fill up the slight deficiencies which might otherwise occur. Indeed, out of a journey evalued by the aterorian at three thousand four hundred and sixty-five miles altogether, there is not above six hundred miles that the illustrator has not personally ex-

The Editor regrets that this valuable work of Ainsworth did not mass its appearance until after the Notes of this edition of the Anabasis were stereotyped, and thus placed, for a time at least, beyond the reach of many interesting remarks and explanations respecting the route of the Greeks, with which it might otherwise have been enriched. It is to be hoped. however, that the map will furnish all the information essential to a correct understanding of this remarkable military expedition. The only point which seems to require a passing remark, is the deviation of the Greeks from their direct course to the sea, at Khanus. Mr Ainsworth supposes that they were put upon this course by the treacherous bailiff (IV. 6, § 1), in order to distress or destroy them, since otherwise it is unlikely that he would have run away and left his son behind him. At Tzalka, which is supposed to be the strong place of ptured by the Greeks, (1V 7. § 1-14), they changed their course backward, being probably again misled by false information in regard to the direct road to the sea. Gymnias (IV. 7. § 19) they were extricated from their perplexed and strange wanderings by the hostility of the native chieftains to the neigh he ring tribes

PREFACE.

This edition of Xenophon's Anabasis, is chiefly based upon the text of L. Dindorf's larger edition, 1825. Whenever it differs from that, the variation is usually found in the notes at the latter end of the volume. The following are the editions, to which the editor has had access in the correction of the text and in the preparation of the notes. 1. Hutchinson's, Glasgow, 1825, a work so well known to students as to need no passing remark. 2. Schneider's. 3. Bornemann's, Leipzig, 1825, an excellent edition, especially, as throwing light upon obscure and doubtful readings. 4. Dindorf's, Leipzig, 1825, in which the text has been made perhaps as perfect as in any edition extant. 5. Poppo's, Leipzig, valuable among other things for the Index of Greek words based on Zeune's, but enlarged and improved. 6. Krüger's, Halle, containing brief but very valuable notes. 7. Belfour's, London, 1830. 8. Long's, London. 1837, a beautiful edition, following the text of Dindorf, with the more important variations noted at the foot of the page.

References to the Grammar of E. A. Sophocles will be found at the bottom of each page of the text, as far as the end of the first book. To have continued them through the whole work, would have swelled the volume to an expensive size, and besides, they were principally designed to assist the student in acquiring habits of accuracy and research, by frequently introducing him to his grammar in the opening pages 6. his author, and not falsely to impress him with the idea, that he is to make no references, solve no grammatical or lexical difficulties, save such as are presented to his notice by the editor.

The Notes have been prepared with special reference to students in the earlier stages of their education, who cannot be expected to have at their command, rare and expensive helps to elucidate the meaning of the author they are study ing. Hence will be found explanations of idioms, unusual constructions, the use of moods, &c., which to a ripe scholar might seem superfluous, or which apparently might have been dismissed by a simple reference to some grammar or commen tary, where the point is fully discussed and explained. it may be asserted that, even when they have the means : ! their command, students soldom turn aside from the immed. ate duty of preparing themselves for recitation, to search cut references and investigate idiomatic constructions. It will be seen, however, that after a given explanation has once been made, a similar word or construction, usually, is either passed by without comment, or simply referred to the note where the explanation has been previously given. In the preparation of the notes, much help has been derived from the labors of others, which I have aimed to acknowledge, although in some instances, through inadvertence or a desire of brevity, I may have omitted to do this

The references to Buttmann's and Matthiæ's Grammars are quite copious, inasmuch as the editor believes that these works have now quite an extensive circulation, and are in the hands of almost every teacher of the language. Equally copious references were originally made to Thiersch's and Rost's Grammars, but were mostly suppressed from the belief, that very few copies of those excellent works are in the private libraries of teachers and students.

The punctuation is essentially that of Dindorf, carefully revised, however, by a comparison of the punctuation of Bornemann, Krüger, and Poppo It may appear to some, that

too many of the usual points have been omitted. If the editor has erred in this, it has been done with the approbation of some of the best classical scholars in this country, whom he consulted in reference to the principles of punctuation, and with the example of eminent scholars abroad, whose recently published works have fewer points of punctuation than appeared in older editions.

As it regards the geography of the places spoken of in the Anabasis, the editor has taken pains to avail himself of the best helps within his reach, yet he is far from claiming to have done more than partial justice to this most important task of the commentator. The geography of Western Asia, especially of those countries through which the Retreat was in part conducted, is so imperfect, that there is great difficulty in locating many places with accuracy. The facilities of access to those regions however are now so great, that they will doubtless soon be explored and their geographical statistics more accurately defined, when, if it shall please the public to receive this my first offering to the cause of classical literature with kindness and favor, so as to call for a second edition, I shall endeavor to prefix a map, to assist the student in tracing both the ἀνάβασις and κατάβασις of the Greeks. and in locating the places referred to by the historian,

I should do injustice to my feelings, were I to forbear acknowledging my obligations to Professors Felton of Harvard University, Woolsey of Yale College, and Lewis and Johnson of the New-York University, for many valuable suggestions in he plan of the work. Especially to Prof. Woolsey and Dr. Robinson am I indebted, for the freely proffered use of their choice and extensive libraries, which placed within my reach many books, that were of great use in preparing this edition.

Cornelius Institute, May 2, 1843.

SUMMARY.

воок т.

CYRUS the Younger is accused to his brother Artaxerxes of pletting against him, upon which he is apprehended, and obtains his liberty only at his mother's intercession. He returns to his satrapy, and secretly raises an army, part of which are Greeks, in order to make war against his brother.

II. He sets out from Sardis, and marches through Lydia, Phrygia, and Lycaonia into Cappadocia, whence he enters Cilicia and finds it deserted by Syenneris, who is however at last induced by his wife to have an interview with Cyrus.

III. The Greeks suspecting the real object of the enterprise, refuse to go any further; but by the prudence of Clearchus they consent to follow Cyrus, who says that the expedition is intended against Abrocomas.

IV. The army passes the Pylæ Syriæ. Two of the Greek generals, Xenias and Pasion, having taken offence at Cyrus, desert the expedition. The magnanimity of Cyrus in not pursuing them, causes the army to follow him with great enthusiasm. They reach Thapsacus on the Euphrates, where Cyrus discloses the real design of the expedition; but the army, by fresh promises and the craft of Menon, are induced to cross the river.

V They pass through a desert country, having the Euphrates on their right. Many of the beasts of burden perish for want of fedder While provisions are brought over from Carmande, a town on the opposite bank of the Euphrates, a quarrel arises between Clearchus and Menon, which is settled by a serious appeal from Cyrus

VI Orontes, a relative of Cyrus, is apprehended when on the point of deserting to the king. He is tried and condemned to death.

VII. Cyrus, supposing that the king would join battle the next day, reviews his army at midnight, and makes an encouraging speech to the Greeks. The next day, with his army in order of battle, he passes a trench dug by the king, after which, thinking that his

brother had given up all intention of fighting, he proceeds less can

VIII. Suddenly and unexpectedly it is announced, that the king's army is approaching in fine order, whereupon Cyrus and the Greek commanders hastily marshal their forces and prepare for battle. The Greeks, whose position is on the right wing, charge the enemy, and easily rout that part of the royal forces oppposed to them. Cyrus, seeing the king in the centre, rashly attacks him and is slain

IX. The eulogy of Cyrus.

X. The king takes and plunders the camp of Cyrus, but is repulsed from the Grecian camp. Joined by Tissaphernes he proceeds against the main body of the Greeks, who again put his army to flight The Greeks return to their camp.

BOOK IL

- I. The Greeks hear with surprise and grief of the death of Cy
 I. rus. They offer the throne of Persia to Arizws, who declines it,
 and expresses his intention of returning forthwith to Ionia. The
 king summons the Greeks to deliver up their arms. Finding them
 resolute and undismayed, the envoy in the name of the king, offers
 them peace if they remain where they are, but threatens them
 with war, in case they advance or retreat. They dismiss the mesmener with a bold answer.
 - II. The Greeks join Arizus, with whom they form a treaty, and take counsel in reference to their return. During the night following the first day's march, the army is seized with a panic, which Clearchus pleasantly allays.
 - III. The next morning the king proposes a truce, and sends guides to conduct the Greeks, where they can obtain provisions. A treaty is here concluded between the two parties, the terms of which are, that the Persians shall faithfully conduct the Greeks to their own country, furnishing them with provisions, which the Greeks are to buy, or procure from the country through which they pass, without doing injury to it.
 - Mutual suspicion which ripens into enmity, arises between the Greeks and Persians. The armies pass the Median wall and cross the Tigris.
 - Having halted at the river Zabatus, Clearchus, in order to part an end to the suspicions, seeks an interview with Tissaphernes, at whose invitation he repairs the next day to the Persian camp, with four other generals and twenty captains. At a given signal, the generals are made prisoners, and the captains put to death. Ariæus then comes to the Greek camp, and in the king's name de mands the surrender of their arms. The Greeks return a reproach ful answer.

VI The character of the five generals.

BOOK III

- CHAP. The Greeks are in great dejection. Xenophon, awakened from
 - his slumbers by a remarkable dream, arouses first the captains of Proxenus, and then the generals and captains of the other divisions.
 At his suggestion, they elect new commanders, in place of those, who had been seized by Tissaphernes.
 - II. A new council is held, at which, after speeches made by Chiri cophus, Cleanor, and Xenophon, the order of march is resolved up on, and his post assigned to each commander.
 - III. As the Greeks are about to commence their march, Mithridates, under the guise of friendship, comes to them, but soon shows that he is an enemy, and they resolve for the future, to enter into no negotiations with the Persian king. After the passage of the Zabatus, they are harassed by Mithridates, and suffer for the want of slingers and horsemen. By Xenophon's advice, men are enrolled for these services.
 - IV. Mithridates again pursues the Greeks, but is easily repulsed. They reach the Tigris, after which they are attacked by Tissaphernes with a large army. The Greeks repulse him and then change their order of march. Passing over a mountainous country, they are harassed by the enemy, but getting possession of an eminence, commanding the one occupied by the Persians, they descend into the plain.
 - V. Having arrived at a point, where the Carduchian mountains press close upon the river, and being still harassed by the enemy, the generals hold a consultation, and resolve to march over the mountains.

BOOK IV.

- CAAP. They enter the Carduchian territory, but suffer much from the
 - wind and cold, and also from the assaults of the barbarians, by whom they are shut up in a valley.
 - II. A prisoner is compelled to serve as a guide, who conducts a part of the army to an eminence, whence they disperse the barbarians, and thus enable the Greeks to leave the valley.
 - III They arrive at the river Centrites, which, by a series of skilful manœuvres, they cross in safety, and disperse the Persians, who are drawn up on the opposite bank to oppose their passage.
 - IV. The Greeks enter Armenia, pass the sources of the Tigris, and reach the Teleboas. Here they make a treaty with Teribazus, the satrap of the province, whom they soon find to be insincere.
 - In their march through the country, they suffer intensely from the cold, and deep snow, as well as from the want of food. At

length they reach some villages well-stored with provisions, where they remain seven days.

They set out from these villages with a guide, who being struck V1. by Chirisophus, deserts them. After wandering about for several days, they reach the river Phasis. Thence having marched two days, they arrive at a mountain occupied by the Phasiani, whom with much address and gallantry the Greeks dislodge.

VII. Entering the country of the Taochi, the Greeks storm a fort, in which they find a great number of cattle, upon which they subsist, while passing through the country of the Chalybes. They cross the Harpasus, and march through the country of the Scythini, to Gymnias, from which town a guide conducts them to Mount Teches, where they obtain a view of the sea.

The Greeks having descended the mountain, and made a treaty VIII. with the Macrones, ascend the Colchian mountains, and rout the enemy who are drawn up to oppose them. Thence they descend into well-furnished villages in the plain, and in two day reach Trapezus, a Grecian city on the Euxine Sea.

BOOK V.

Chirisophus is sent to obtain ships from Anaxibius, the Spartan CHAP. admiral. Xenophon, in the mean while, takes other measures to procure ships, in case the mission of Chirisophus should prove unsuccessful, and sees that the roads are well prepared for the army, should it be obliged to proceed by land. Dexippus betrays the trust reposed in him and deserts the army.

П. The Greeks being in want of provisions, Xenophon leads a foraging expedition against the Drilæ. Destroying all their property in the fields, these people shut themselves up in their principal fort, which the Greeks, after meeting with a fierce resistance, take and

burn. The next day they return to Trapezus.

ш Embarking the camp-followers, invalids and baggage, in the ships, the army commences its march towards Greece by land. At Ce rasus, they divide the money raised from the sale of captives. The tenth part is given to the generals to be kept for Apollo and Arte mis of Ephesus. A short description of Scillus, the residence of Xenophon.

IV The Mossynecians prohibit the Greeks from passing through their territory. An alliance is formed with a part of the Mossy. næcians hostile to those opposing the Greeks. With these allies the Greeks force their way into the chief city, which is destroyed. The barbarous manners of the Mossynecians described.

The army passes through the country of the Chalybes, and ar V. rive at Cotyora. Not being hospitably received, the Greeks sub sist by plundering the Paphlagonians and the territory of Cotyora. Of this the people of Sinope, through their ambassadors, complain, but are satisfied by the reply of Xenophon.

VI. The Greeks are advised by these ambassadors to proceed by sea. The design of Xenophon to build a city in Pontus, is frustrated by the treachery of Silanus, to whom he had communicated it.

VII. Xenophon defends himself from the charge of intending to sail to the Phasis, and accuses certain of the soldiers, who some time previous had insulted the ambassadors from Cerasus.

VIII The conduct and accounts of the generals being investigated, some are fined for delinquencies. Xenophon being accused of using severity towards the soldiers, admits the fact, but shows in an eloquent speech, that he was justified in the circumstances

BOOK VI.

- The ambassadors of the Paphlagonians, coming to negotiate a peace, are treated with a sumptuous banquet. Peace is concluded with them, after which the Greeks sail to Sinope. Here the army determines to choose a commander-in-chief, and elect Xenophon, but he declines the appointment, the omens he offered being un propitious. Chirisophus is then chosen.
 - II. The Greeks sail to Heraclea. At this place, a dissension arises, which results in the division of the army into three parts, one composed of the Arcadians under their own leaders, the other two respectively under Chirisophus and Xenophon.
 - III. At the port of Calpe, the Arcadians disembark, and making a predatory incursion against the Bithynians, are in imminent dan ger of destruction, but are rescued by the timely arrival of Xeno phon. They all return to Calpe and join Chirisophus.
 - VI The army pass a decree, that it shall be a capital offence to propose another separation. Neon, contrary to the auguries, leads out two thousand men to forage, but is attacked by Pharnabazus, and retreats with the loss of five hundred men. He is brought back to the camp by Xenophon.
 - V. The next day, Xenophon under favorable auspices leads out the troops, buries those who had been slain the day before, and puts to flight the enemy, who suddenly had shown themselves on a hill.
 - VI The army now finds plenty of booty, which they take in perfect security. Cleander, the Spartan harmostes of Byzantium, arrives, and by the intrigues of Dexippus is at first prejudiced against the Greeks, but is reconciled through the wise endeavors of Xenophon. The command of the army is offered to him, which he declines, the omens being unfavorable. The army reach Chrysopolis.

BOOK VII.

CHAP. At the in stance of Pharmabazus, who wishes to get the Greeks

out of his territories, Anaxibius, the Spartan admiral, invites the
army by a false promise of pay, to cross over to Byzantium. Having
been treacherously excluded from the city by Anaxibius, the Greeks
force their way in, but are appeased by Xenophon. Coratades, a
Theban, proposes himself to the army as their general, promising to
conduct them into the Delta of Thrace, but soons resigns the office
conferred upon him.

Many of the soldiers now leave the army, while those who re main in Byzantium are sold as slaves by Aristarchus, the successor of Cleander. The Greeks wish to cross back into Asia, but are hindered by Aristarchus. Xenophon repairs to Seuthes a Thracian chief, who had invited the army to enter his service, to learn upon what terms he wishes to engage their services.

III. The Greeks accept the offers of Seuthes, and proceed to his quarters, where they are hospitably entertained.

IV. They march against his enemies, whose villages they burn, but are attacked in their quarters by some fugitives, who had pretended submission, and thus spied out the situation of the camp The barbarians are repulsed, and submit to Seuthes.

V. Seuthes neglects to pay the army as he had promised, where upon the Greeks cast the blame of the affair upon Xenophon.

VI. Xenophon defends himself from certain charges and suspicions in respect to the pay withheld by Seuthes. He refuses to remain with Seuthes, preferring to accompany the army into Asia, whither it is about to proceed to engage in the war with Tissaphernes

VII The absurdity of the charge of Medosades, a Thracian, against Xenophon is shown by him, upon which the Lacedæmonian depunes refuse to conduct the Greeks into Asia, until Seuthes has paid them. Xenophon at last prevails on Seuthes to pay the wages due to the army.

VIII. Xenophon himself receives no pay, and is so straitened as to be obliged to sell his horse to raise funds. He proceeds with the army to Pergamus, where he is hospitably received by Hellas the wife of Gongylus. By her advice he attacks the castle of Asidates. At first he is unsuccessful, but on the following day, he takes Asidates prisoner, with his wife, children, and all his riches. He receives a large share of the booty and delivers the army to Thimbron, to be incorporated with the forces levied against Tissaphernes.

ABBREVIATIONS AND EXPLANATIONS

```
stands for Sophocles' Greek Grammar.
S.
             " Matthiæ's
Mt.
Butt.
             " Buttmann's
Vig.
             " Viger's Greek Idioms (Seager's ed.).
N.
       66
             " note.
             " compare, consult.
cf.
       66
             " connecting vowel.
c. v.
x. T. 2. "
             " καὶ τὰ λοιπά = &c.
th.
             " theme.
lit.
       66
             " literally.
       55
             " penult.
pen.
       66
             " scilicet.
SC.
             " syntax.
synt.
```

The references to Buttmann, are made to his larger grammas sanslated by Dr. Robinson.

EENO DONTOS

KYPOY ANABASEQS A.

CAP. I.

1. ΔΑΡΕΙΟΥ αι Παρυσάτιδος γιγνονται παίδες δύο, πρεηβύτει ος μεν 'Αρταξέρξης, νεώτερος 3 δε Κύρος. 'Επεί δε ίσθενει Δαρείος και υπώπτενε τελευτήν του βίου, έβούλετο * τω παίδε άμαρτέρω παρείται. 2. 'Ο μετ ουν πρεσβύτερος 5 παρών 6 ετύγγανε. Κύρον δε μεταπέμπεται από της αργης 8 ής αυτον σατράπην έποίησε, και στρατηγόν δε αύτον απέδειξε ο πάντων όσοι είς Καστωλού πεδίον άθροίζονται. 'Αναβαίνει οὖν ὁ Κύρος λαβών Τισσασέονην ώς φίλον : και των Ελλήνων δε έγων οπλίτας ανέβη10 τριαποσίους, άργοντα " δε αυτών Ξενίαν Παδράσιον.

3. Έπει δε έτελεύτησε Δαρείος και κατέστη είς την βασιλείαν Αρταξέρξης, Τισσαφέρνης διαβάλλει τον Κύρον προς τον άδελφον ώς έπιβουλεύοι 12 αὐτῶ. 50 δὲ πείθεταί τε καὶ συλλαμβάνει Κύοον ώς αποκτενών 13 ή δε μήτης εξαιτησαμένη 14 αυτον αποπέμπει πάλιν έπὶ την άργην. 4. Ο δ' ώς ἀπηλθε κινδυνεύσας καὶ άτιμασθείς, βουλεύεται ὅπως 15 μήποτε έτι έσται ἐπὶ τῷ ἀδελφῷ, ἀλλ' ἢν δύνηται βασιλεύσει αντ έκείνου. Παρύσατις μεν δη ή μήτηρ ύπηρ. γε τῷ Κύρφ, 16 φιλοῦσα αὐτὸν μᾶλλον ἢ τὸν βασιλεύοντα 'Αρταξέρ. ξην. 5. "Οςτις δ' άφιχνεῖτο τῶν παρά βασιλέως προς αὐτον πάν-

 $[\]S$ 175. N. 2. — 2 \S 137. N. 8. — 3 \S 57. 1. — 4 Root? — 5 \S 57. 2. — 4 \S 175. 3. — 7 \S 222. 4; Butt. \S 144. — 3 account for the circumflex acc. (§ 31. N. 2.) — 5 § 96. 9. — 10 $\S\S$ 118. B: 117. 12. — 11 \S 184. 1. — 12 \S 216. 1. — 13 \S 222. 1. — 14 What is this mid. voice — (§ 207. 2.) 7 - 5 66 228 2: 213. N 1. -16 Why in the Dat.?

τας ούτω διατιθείς άπεπέμπετο ωςθ' ι έαυτῷ μαλλον γίλους είνα η βασιλεί. Καὶ τῶν παρ' ἐαυτῷ δὲ βαρβάρων 3 ἐπεμελείτο ώς πολεμείν τε ίκατοι είησαν και εθνοϊκώς έχοιεν αντώ. -6. The δέ Έλληνικήν δύταμιν ήθροιζεν ώς 5 μάλιστα έδύτατο έπικουπτόμενος. όπως ότι απαρασκευότατον λάβοι βασιλέα. ' Ωδε οἰν ἐποιεῖτο την συλλογήν. 'Οπόσας είγε φυλακάς εν ταῖς πόλεσι παρήγγειλε τοίς φοουράργοις εχάστοις λαμβάτειτ « άνδρας Πελοποννησίους ότι πλείστους και βελτίστους, ώς επιβουλεύοντος Τισσαφέρνους \$ ταις πόλεσι. Και γαο ζσαν αι Ιωνικαι πόλεις Τισσαφέρνους 10 τὸ άργιζον έκ βιαπλέως δεδομέται, τότε δ' άφεστήκεσαν πρός Κύρον πασαι πλην Μιλήτου. 7. Έν Μιλήτο δε Τισσαφέρνης προαισθόμετος τὰ αὐτὰ 1 ταῦτα βουλευομέτους, ἀποστηται πρὸς Κύρον, τους μεν αυτών απέπτεινε 12 τους δ' έξέβαλεν. 'Ο δε Κύρος υπολαβών τους φεύγοντας συλλέξας 13 στράτευμα έπολιόρκει Μίλητον καί κατά τεν και κατά θάλατταν και έπειοατο κατάγειν τοὸς έκπεπτωκότας. Καὶ αύτη αν άλλη ποόσασις ην αυτώ του άθορίζειν 15 στράτευμα. 8. Προς δε βασιλέα πέμπων ηξίου άδελφος ών αυτού δοθηναί 16 οι ταύτας τὰς πόλεις μαλλον ή Τισσαφέρνην άρχειν αὐτων, και ή μήτης συνέπραττεν αυτώ τιουτα · ώςτε βαπιλεύς της μέν προς έμυτον επιβουλής 17 ούα ή θάνετο, 18 Τισσαφέρτει δε ένόμιζε πολεμούντα αθεύν άμαι τα στρατεύματα δαπατάν " ώςτε οθδέν ήχθετο 19 αὐτῶν πολεμούττων καὶ γὰρ ὁ Κύρος ἀπέπεμπε τοὺς γιγτομένους δασμούς βασιλεί έκ των πολεων ο δν ό Τισσαφέονης έτύγγατεν τέγων. 9. Αλλο δε στράτευμα αυτή συνελέγετο έν Χερουνίσο τη 2 καταντιπέρας 'Αβύδου τόνδε τον τρόπον. Κλέαργος Λακεδαιμόνιος αυγάς ήν τούτω συγγενόμενος ὁ Κύρος γνάσθη τε αυτόν και δίδωσιν αυτό μυρίους δαρεικούς. 3 'Ο δέ λαβών το χουσίον στράτευμα συνέλεξεν από τούτων των γρημάτων καί

 $^{^1}$ \S 25: 14. 2 $-^2$ \S 196. 1. $-^3$ \S 182. $-^4$ \S 216. 1. $-^5$ \S 228. 2. ω_5 . $-^6$ \S 151. 2, 3. $-^7$ Component parts? $-^3$ \S 96. 6: 12. 1. $-^9$ What does this gen. abs. denote (§ 192.)? $-^{10}$ Synt.? $-^{11}$ § 144. 3. $-^{12}$ \S 118. K: 104. 2. $-^{13}$ \S 604. 1: 9. 2: 12. 3. $-^{14}$ Account for the circumflex. $-^{15}$ \S 221. $-^{16}$ Why does the ult. here take the acute accent (22. 2.)? $-^{17}$ § 179. 1. $-^{18}$ Account for the ι subs. $-^{19}$ 7h.? Used here in a lit. or trop. sense ? $-^{20}$ § 43. 3. $-^{21}$ \S 96. 7: 12. 2: 222. 4. $-^{22}$ \S 140. 2. $-^{23}$ Val. of the daric? See N

έπολεμει έκ Χερδονήσου όρμωμενος τοῖς Θραζί τοῖς ' ὑπερ Ελλής. ποντον οίκουσι και ώφελει τους Ελληνας · ώςτε και γρήματα συνε-Βάλλοντο αὐτῷ εἰς τὴν τροφὴν τῶν στρατιωτῶν αἱ Ελληςποντιακαὶ πόλεις έπουσαι. Τουτο δ' αὐ ούτω τρεφόμενον ² ελάνθανεν αὶ τῷ τὸ στράτευμα. 10. Αρίστιππος δὲ ὁ Θετταλὸς ξένος ῶν ἐτύγγανεν αυτώ, και πιεζόμενος ύπο των οίκοι³ αντιστασιωτών έργεται πρός τον Κύρον και αίτει 4 αυτόν είς διεγιλίους ξένους και τριών μηνων 5 μισθον, ώς ούτω περγενόμενος άν των αντιστασιωτών. Ο δε Κύρος δίδωσιν αυτώ είς τετρακισχιλίους και εξ μηνών μισθόν, καὶ δείται αὐτοῦ 8 μη, πρόσθεν καταλύσαι πρὸς τοὺς ἀντιστασιώτας πριν αν αντώ συμβουλεύσηται. Ούτω δε αν το έν Θετταλία έλάνθανεν αὐτῷ τρεφόμενον στράτευμα. 11. Πρόζενον δέ τον Βοιώτιον ξένον όντα αυτώ εκέλευσε λαβόντα άνδοας ότι πλείστους παραγετέσθαι, 10 ώς είς Πεισίδας βουλόμετος στρατεύεσθαι, 11 ώς πράγματα παρεγόντων των Πεισιδών τη έαυτου γώρα. Σοφαίνετον δε τον Στυμφάλιον και Σωκράτην τον Αγαίον, ξένους όντας και τούτους, εκέλευσεν ανδρας λαβόντας 12 έλθειν ότι πλείστους, ώς πολεμήσων 13 Τισσαφέρνει σύν τοῖς φυγάσι 14 τῶν Μιλησίων. Καὶ ξποίουν 15 ούτως ούτοι.

CAP. II.

1. Ἐπεὶ δ' ἐδόκει ἤδη πορεύεσθαι αὐτῷ ἄτω, τὴν μὲν πρόφασοιν ἐποιεῖτο ὡς Πεισίδας βουλόμενος ἐκβαλεῖν παιτάπασιν ἐκ τῆς χώρας καὶ ἀθροίζει ὡς ἐπὶ τούτους τό τε βαρβαρικὸν καὶ τὸ Ἑλληνικὸν τὸ ἐνταῦθα στράτευμα, καὶ παραγγέλλει τῷ τε Κλεάρχω λαθόντι ἥκειν ὅσον ἦν αὐτῷ στράτευμα, καὶ τῷ ᾿Αριστίππω συναλλαγέντι πρὸς τοὺς οἴκοι ἀποπέμψαι 10 πρὸς ἑαυτὸν ὁ εῖχε στράτευμα καὶ Ξενία τῷ ᾿Αρκάδι, ὁς αὐτῷ ¹6 προεστήκει τοῦ ἐν ταῖς πόλεσι ¹¹

 $^{^{-4}}$ Acous, of thing following this verb ? — 5 What does this gendenote (5 173, N, 1) ? — 6 § 222, 1, — 7 § 184, 1, — 8 § 181, 1, — 9 § 197. N, 4, — 10 Why paracytone (§ 93, 3,) ? — 11 Why proparacytone (§ 20, 1, N, 1,) ? — 12 §§ 118. A; 96, 7; 12, 1, — 13 § 95. — 4 §§ 39, 1; 10, 2, — 15 Why the imperf. ? — 16 Synt. ? — 17 Dat. plut. how formed ?

ξενικού, ημειν παραγγέλλει λαβόντα τους ανδρας πλην οπόσοι ίκα νοὶ ήσαν τὰς ἀπροπόλεις φυλάττειν. 2. Ἐπάλεσε² δὲ καὶ τοὺς Μίλητον πολιορχούντας, και τους συγάδας 3 έκελευσε σύν αὐτο στοατεύεσθαι, υποσγόμετος ' αυτοίς, εί καλώς καταπράξειεν 3 έφ' 6 α έστρατεύετο, μὶς πρόσθεν παύσασθαι πρίν αὐτούς κατάγοι οίκαδε. () δε ήδεως επείθοντο · επίστευον γὰρ αὐτῷ · καὶ λαβόντες τὰ ὅπλα παρησαν είς Σάρδεις. 3. Ξενίας μεν δή τους έκ των πόλεων λαβών παφεγένετο είς Σάρδεις όπλίτας είς τετβακιζηιλίους. Πρόξενος δε παρίν έχων οπλίτας η μέν είς πεντακοσίους και γιλίους, γυμνήτας δε πενταποσίους· Σοσαίνετος δε δ Στυμφάλιος όπλίτας έχων χιλίους· Σωκράτης δε ο Αγαιος οπλίτας έγων ώς πεντακοσίους. Πασίων δε ό Μεγαρεύς είς τριακοσίους μεν οπλίτας, τριακοσίους δε πελταστάς έχων παρεγένετο. ζε δε και ούτος και ο Σωκράτης των άμφι Μίλητον στρατευρμένων. 4. Οδτοι μέν είς Σάρδεις αυτή αφίποντο Τισσασέρτης δε κατανοίσας ταυτα και μείζονα έγησάμενος " είναι η ώς έπι Πεισίδας την παρασκευήν πορεύεται ώς βασιλέα ή έδύνατο τάχιστα ίππέας έχων ώς πεντακοσίους. 5. Καὶ βασιλεύς μέν δή έπει ζαουσε παρά Τισσαφέρνους τον Κύρου στόλον, άντιπαρεσκευci⊆ €70.12

Κύρος δε έχων ούς 13 είρηχα ώριατο 11 από Σάρδεων και έξελαίνει 15 δια της Ανδίας σταθμούς τρείς παρασάνγας είκοσε και δύο επί τον Μαίανδρον ποταμόν. Τρύτον το εύρος δύο πλέθρα: γέηνρα δε έπην εξενγαένη 16 πλοίοις έπτα. 6. Τρύτον διαβας 17 εξελαύνει δια Φενγίας σταθμον ενα παρασάγγας δύπω εἰς Κολοσσάς, πόλιν Ιοίκοναένην, εὐδαίμονα και μεγάλην. Ένταῦθα εμείνεν ημέρας έπτά και ήχε Μένων ό Θετταλός όπλίτας έχων ηιλίους και πελταστάς πεντακοσίους, Δόλοπας 18 και Αλνιάνας και 'Ολυνθίους. 7. Έντεῦθεν εξελαύνει σταθμούς τρείς παρασάγγας είκοσιν εἰς Κε-

Pron. adj. of what kind ? — 2 § 95. N. 1. — 3 Nom. how formed ? — 4 § 118. Y. — 5 § 87. N. 3. — 6 How does $\ell\pi$ become $\ell\eta'$ (§§ 25: 14. 2.) ? — 7 § 121. N. 3. — 8 Tense – root? c. v.? Term.? — 9 § 127. 5; Butt. § 119. N. 11. 1). — 10 Synt. ? — 11 § 203. Root? — 12 §§ 135. 3: 226. 1. — 13 § 151. R. 1. — 14 In what tenses are pure verbs contracted? — 15 § 15. 3; Butt. §. 26. 6. — 18 § 76. 2. — 17 Part. how formed? — 18 § 36. 2.

λαινάς της Φουγίας πόλιι οίκουμένην, μεγάλην και ευδαίμονα. Ειταί θα Κύρω βασίλεια τη παι παράδεισος μέγας άγρίων θηρίων πλίους, α έκεινος έθήρευεν από ίππου, όπότε γυμνάσαι βούλοιτο έαυτόν τε καὶ τοὺς ἵππους. Διὰ μέσου δὲ τοῦ παραδείσου ρεί δ Μαίανδρος ποταμός αί δε πηγαί αυτου είδιν έκ των βασιλείων : ὁεῖ δὲ καὶ διὰ τῆς Κελαινῶν πόλεως. 8. "Εστι δὲ καὶ μεγάλου βασιλέως βασίλεια έν Κελαιναῖς έρυμνα έπὶ ταῖς πηγαῖς" τοῦ Μαρσύου ποταμοῦ⁸ ὑπὸ τῆ ἀκροπόλει· ἡεῖ δὲ καὶ οὖτος διὰ της πόλεως καὶ ἐμβάλλει εἰς τὸν Μαίανδρον· τοῦ δὲ Μαρσύου τὸ εὖρός ἐστιν εἴκοσι καὶ πέντε ποδῶν. Ενταῦθα λέγεται Απόλλων έκδεῖραι 10 Μαρσύαν, νικήσας ερίζοντά 11 οι περί σοφίας και το δέρμα κοεμάσαι 12 έν τῷ ἄντοφ ὅθεν 13 αἱ πηγαί· διὰ δὲ τοῦτο ὁ ποταμός καλείται Μαρσύας. 9. Ένταῦθα Ξέρξης, ὅτε ἐκ τῆς Ελλάδος ήττηθείς 14 τη μάγη απεγώρει, λέγεται οἰκοδομήσαι 15 ταῦτά τε τὰ βασίλεια καὶ την Κελαινών ἀκρόπολιν. 16 'Εντανθα έμεινε Κύρος ημέρας² τριάποντα· και ήπε Κλέαργος ο Λακεδαιμόνιος φυγάς έγων δπλίτας γιλίους και πελταστάς Θρακας δκτακοσίους καί τοξότας Κρητας διακοσίους. "Αμα δε καί Σωσίας παρην δ Συρακούσιος έγων όπλίτας τριακοσίους, και Σοφαίνετος ό Αρκάς έγων όπλίτας γιλίους. Καὶ ένταῦθα Κύρος έξέτασιν καὶ ἀριθμὸν τῶν Ἑλλήνων ἐποίησεν ἐν τῷ παραδείσω, καὶ ἐγένοντο οἱ σύμπαντες έπλιται μεν μύριοι και γίλιοι, πελτασταί δε άμφι τους διεγιλίους.

10. Ἐντεῦθεν ἔξελαύνει σταθμοὺς δύο παρασάγγας δένα εἰς Πέλτας, πόλιν οἰκουμένην. Ἐνταῦθ ἔμεινεν ἡμέρας τρεῖς ἐν αῖς Ξενίας ὁ ᾿Αρκὰς τὰ Λύκαια ἔθυσε καὶ ἀγῶνα ἔθηκε ¹¹ τὰ δὲ ἀθλα ἤσαν στλεγγίδες χρυσαῖ ¹³ ἐθεώρει δὲ τὸν ἀγῶνα καὶ Κῦρος. Ἐντεῦθεν ἔξελαύνει σταθμοὺς δύο παρασάγγας δώδεκα εἰς Κεραμῶν ἀγορὰν, πόλιν οἰκουμένην, ἐσχάτην πρὸς τῷ Μυσία χώρα. 11. Ἐντεῦθεν καὶ κοινομένην, ἐσχάτην πρὸς τῷ Μυσία χώρα.

 $^{^{1}}$ § Why the sing ? 2 Synt ? 2 What has become of ζ in the pres. ? 4 Why the acute accent (§ 22. 3.) ? $^{-5}$ § 4. 2. $^{-6}$ Why unaccented ? $^{-7}$ § 31. N. 2. (2.) $^{-8}$ § 93. N. 3. (2.) $^{-9}$ §§ 175. : 36. 2. (5.) Copula and gram. pred. of this clause ? $^{-10}$ §§ 104. 2: 20. N. 1: 21. 2. $^{-11}$ Why two accents ? $^{-12}$ § 95. N. 2. $^{-13}$ §§ 121. 2. 123. $^{-14}$ Dif. betw. depon. pass. and depon. mid. ? $^{-15}$ § 135. 1. $^{-6}$ Comp. parts ? $^{-17}$ § 104. N. 2. $^{-18}$ Why perispon. ?

τεύθεν έξελαυτει σταθμούς τρείς παρασάγγας τριάκοντα εἰς Καθ.
στρου πεδίοτ, πόλ ν οίκου ιέτητ. Έιτ κῦθ' ἔμειτεν ἡμέρας πέντε *
καὶ τοῖς στρατιώταις ἀφείλετο μιοθός πλέον ἢ τριῶν αιρῶν, καὶ
πολλάκις ἰόττες ἐπὶ τὰς θύρας ἀπήτουν.* ΄Ο δὲ ἐλπίδας ³ λέρων *
δῦγε καὶ δῆλος ἢν ἀνιώμενος * οὐ γὰρ ἦν πρὸς τοῦ Κύρου τρόπου ἔγοντα μὴ ἀποδιδόναι.*

12. Έντανθα αφικνείται Επύαξα ή Σνεννέσιος γυνή ο του Κιλίπων βασιλέως παρά Κύρον - και έλέγετο Κύρω δουναί γρήματα πολλά. Τη δ' οιν στρατιά τότε απέδωπε Κύρος μισθόν τεττάφων μητών. Είγε΄ δὲ ἡ Κίλισσα καὶ φύλακας περὶ αύτην Κίλικας και 'Ασπενδίους · έλέγετο δε και συγγενέσθαι 8 Κύρον τη Κιλίσση. 13. Έττευθεν δ' έξελαύνει σταθμούς δύο παρασάγγας δέκα είς Θύμβοιος, πόλιν οἰκουμέτης. Ένταῦθα ἦν παοὰ τὴν ὁδὸν κρήνη ἡ Μίδου καλουμέτη του Φρυγων βασιλέως, έφ ή λέγεται Μίδας τον Σάτυρον θηρεύσαι οίτφ περάσας αντήν. 14. Έντεύθεν έξελαύνει σταθμούς δύο παρασάγγας δέκα είς Τυριαΐον, πόλιν οἰκουμένην ξεταύθα έμειτεν 10 ήμερας τρείς. ΧΚαι λέγεται δεηθήναι 11 ή Κίλισσα Κύρου 12 επιδείξαι 13 το στράτευμα αυτή. Βουλόμενος οθν επιδείξαι έξειασιν ποιείται έν τῷ πεδίφ τῶν Ελλήνων καὶ τῶν βαοβάρων. 15. Έχελευσε δε τους Ελληνας ώς τόμος αυτοῖς 15 είς μάγην ούτω ταγθηται 16 και στηναι, συντάξαι δε έκαστον τους έαυτου 1 'Ετάγθησαν οδν έπι τεττάρων.18 είγε δε το μεν δεξιον Μένων και οί σύν αὐτῷ, τὸ δὲ εὐώνυμον Κλέμργος καὶ οἱ ἐκείτου, τὸ δὲ μέσον οἱ άλλοι στρατηγοί. 16. Έθεώρει οὐν ὁ Κύρος πρώτον μεν τοὺς βαρβάρους · οί δε παρήλαυνον τεταγμένοι κατ ίλας και κατά τάξεις · είτα δε τους Ελληνας, παρελαύνων ές άρματος και ή Κίλισσα ές άρμαμάξης. Είγοι δε πάιτες κράνη γαλκά 19 και γιτώνας 20 φοινι-

 $^{^1}$ § 35. N. 2. (2.) Synt.? $^{-2}$ Account for the ι subs. $^{-3}$ Nom. how formed? $^{-4}$ § 222. 4. $^{-5}$ § 117. 1, N. 18. (3.) $^{-6}$ § 46. 1. $^{-7}$ § 80. N. 1. $^{-8}$ § 12. 2. $^{-9}$ § 118. \mathcal{K}_{-} $^{-10}$ Account for ι in the pen. ? $^{-11}$ § 96. 10. $^{-12}$ § 181. 1. $^{-13}$ § § 96. 9: 117. 2. $^{-14}$ § 157. N. 10. $^{-15}$ § 190. 3. $^{-16}$ § 90. 3: Why is not the subject of the infin. here expressed (§ 158. 3.)? $^{-2}$ What does this gen. denote? $^{-18}$ Dia,ect(§ 6. N. (2.)? $^{-19}$ § 34. N. 2. (3.) $^{-20}$ Nom. how formed (36.3.)

κοῦς καὶ κνημίδας καὶ τὰς ἀσπίδας ἐκκεκαθαρμένας.¹ 17. Ἐπειδη δὲ πάντας παρίλασε, στίσας τὸ ἄρμα πρὸ τῆς φάλαγγος, πέμψας Ηίγρητα τὸν ἑρμητέα παρὰ τοὺς στρατηγοὺς τῶν Ἑλλήνων ἐκέλευσε προβαλέσθαι² τὰ ὅπλα καὶ ἐπίχωρησαι ο ὅλην τὴν φάλαγγα. Οἱ δε ταῦτα προείπον⁴ τοῖς στρατιώταις ο καὶ ἐπει ἐσάλπιγξε, προβαλλόμενοι τὰ ὅπλα ἐπίκσατ. Ἐκ δὲ τούτου θᾶιτον προϊόντων σὺν κραυγῆ ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου δρόμος ἐγένετο τοῖς στρατιώταις ἐπὶ τὰς σκηνάς. 18. Τῶν δὲ βαρβάρων φόβος πολὺς καὶ ἄλλοις καὶ ἥ τε Κίλισσα ἔφῦγεν ο ἐκ τῆς ἀρμαμάξης καὶ οἱ ἐκ τῆς ἀγορᾶς ¹⁰ καταλιπόντες τὰ ὧνια ἔφευγον οἱ δὲ Ελληνες σὺν γέλωτι ἐπὶ τὰς σκηνὰς ἢλθον. Ἡ δὲ Κίλισσα ἰδοῦσα τὴν λαμπρότητα ¹¹ καὶ τὴν τάξιν τοῦ στρατεύματος ἐθαθμάσε. Κύρος δὲ ἤσθη ¹² τὸν ἐκ τῶν Ἑλλήνων εἰς τοὺς βαρβάρους φόβον ἰδών.

19. Έντεῦθεν ἔξελαύνει σταθμοὺς τρεῖς παρασάγγας εἴκοσιν εἰς Ἰκόνιον, τῆς Φρυγίας πόλιν ἐσχάτην. Ἐνταῦθα ἔμεινε τρεῖς ἡμέρας. Ἐντεῦθεν ἔξελαύνει διὰ τῆς Αυκαονίας σταθμοὺς πέντε παρασάγγας τριάκοντα. Ταὐτην τὴν χώραν ἐπέτρεψε διαρπάσαι τοῖς Ἑλλησιν ὡς πολεμίαν οὐσαν. 20. Ἐντεῦθεν Κῦρος τὴν Κιλισαν εἰς τὴν Κιλικίαν ἀποπέμπει τὴν ταχίστην ¹³ ὁδόν ¹¹ καὶ συνέπεμμεν αὐτῆ στρατιώτας οῦς Μένων εἶγε καὶ αὐτὸν Μένωνα. Κῦρος δὲ μετὰ τῶν ἄλλον ἔξελαύνει διὰ Καππαδοκιας σταθμοὺς τέτταρας παρασάγγας εἴκοσι καὶ πέντε πρὸς Δάναν, πόλιν οἰκουμένην, μεγάλην καὶ εὐδαίμονα. Ἐνταῦθα ἔμειναν ἡμέρας τρεῖς ἐν ὁς Κῦρος ἀπέκτεινεν ¹⁵ ἄτδρα. Πέρσην Μεγαφέρνην, φοινικιστὴν βασίλειον, καὶ ἔτερόν ¹⁶ τινα ¹¹ τῶν ὑπάρχων δυνάστην, αἰτιασάμενος εἰκιβοιλείνι εἰς τὴν Κιλικίαν ἡ δὲ εἰςβολὴ ῆν ὁδὸς ἀμαξετὸς ὀρθία ἰσχυρῶς καὶ ἀμήγανος εἰghλλειν εἰς τὴν Κιλικίαν ἡ δὲ εἰςβολὴ ῆν ὁδὸς ἀμαξετὸς ὀρθία ἰσχυρῶς καὶ ἀμήγανος εἰghλοῦν ¹² στοατεύματι, εἴ τις ἐκοίλτεν. Ελέγετο ²٥ δὲ καὶ

 $^{^{-1}}$ § 167. (1.) $^{-2}$ Why has this verb one λ here and two in the pres.? $^{-5}$ Why properispom.? $^{-4}$ § 118. E. $^{-5}$ § 196. 4. $^{-6}$ Account for ι subs. $^{-8}$ Is this gen. subjective or objective (§ 173. N. 2.)? $^{-9}$ § 96. 18. $^{-10}$ § 31. N. 2. (2). $^{-11}$ § 128. N. 2. $^{-12}$ Account for σ. $^{-13}$ § 59. 3. $^{-14}$ Synt.? $^{-15}$ § 118. $^{-16}$ What kind of adj.? $^{-17}$ Why no accent? $^{-18}$ § 183. 1. $^{-19}$ § 158. 3. $^{-19}$ Sybi.?

Στέννεσις είται ἐπὶ τῶν ἄπρων φυλάττων τὴν εἰςβολήν · δί δ' ἐμεινεν ἡμέραν ἐν τῷ πεδίφ. Τῷ δ' ὑστεραία ἡπεν ἄγγελος λέγων ὅτι λελοιπῶς εῖη² Συέντεσις τὰ ἄπρα, ἐπεὶ ἤσθετο³ τό τε Μένωνος στράτευμα ὅτι ἤδη ἐν Κιλικία ἢν εἴσω τῶν ὀρέων,⁵ καὶ ὅτι τριήρεις ἤπουε περιπλεούσας ἀπὶ Ἰωνίας εἰς Κιλικίαν Ταμὼν ἔχοντα τὰς Λακεδαιμονίων καὶ αὐτοῦ Κύρου. Χ 22. Κύρος δ' οὐν ἀνέβη ἐπὶ τὰ ὅρη οὐδενὸς πωλύοντος,⁵ καὶ εἰδε τὰς σπητὰς οῦ οἱ Κίλικες ἐφύλαττον.⁵ Ἐντεῦθεν δὲ κατέβαινεν εἰς πεδίον μέγα καὶ καλὸν, ἐπίφύντον,² καὶ δένδρων πατοδαπῶν' ἔμπλεων καὶ ἀμπέλων πολὸ δὲ καὶ σήσαμον καὶ μελίνην καὶ κέγχρον καὶ πυρούς καὶ κριθὰς φέρει. Πορος δ' αὐτὸ περιέχει ὀχυρὸν καὶ ὑψηλὸν πάντη ἐκ θαλάττης εἰς θάλατταν.

23. Καταβάς δε δια τούτου του πεδίου ήλασε σταθμούς τέτταρας παρασάγγας πέντε και είκοσιν είς Ταρσούς, της Κιλικίας πόλιν μεγάλην και είδαίμοτα. 'Ενταύθα ήσαν τα Σνεννέσιος βασίλεια του Κιλίκων βασιλέως δια μέσης δε της πόλεως όει ποταμος Κύδτος ότοια, εξορος 11 δύο πλέθρων. 24. Ταύτην την πόλιν έξελιπον οί ένοικουντες μετά Συεννέσιος είς γωρίον δγυρον έπὶ τὰ όρη πλήν οι τὰ καπηλεία έγοντες. έμειταν δε και οι παρά την θάλατταν οἰκοῦντες ἐν Σόλοις καὶ ἐν Ἰσσοῖς. 25. Ἐπύαξα δὲ ή Συεντέσιος γυτή προτέρα Κύρου πέντε ήμέρας είς Ταρσούς ἀφίκετο. Έν δε τη επερβολή των όρων των 2 είς το πεδίον δύο λόγοι τοῦ13 Μένωνος στρατεύματος ἀπώλοντο.14 οί15 μεν έσασαν16 άοπάζοντάς τι κατακοπηναι' τπο των Κικίκων, οι δε υπολειφθέντας και ου δυταμένους εύρειν το άλλο στράτευμα ουδέ της όδους είτα πλανωμένους άπολέσθαι ήσαν δ' οδν οδτοι έκαιον όπλιται. 26. Οί δ' άλλοι έπειδή ίχον, τίν τε πόλιν τους Ταρσούς διήρηα. σαν, διά τον όλεθρον των συστρατιωτών δργίζομενοι, και τα βασίλεια τὰ ἐν αὐτῆ. Κύρος δὲ ἐπεὶ εἰςήλασεν εἰς τὴν πόλιν, μετε-

What would this be unaccented? — ? §§ 216. 3: 87. N. 1. — *What kind of dep. verb (§ 208)? — 4 § 179. N. 1. — 5 Synt.? — 6 § 222. 2. — 7 What does this gen. abs. denote? — 8 Why the imperf.? — 9 88 13: 132. 1. — 10 If the ult. is to be accented why perispoma.? — 11 § 167; Mt. § 425. 1. b. — 12 § 140. 2. — 13 § 140. 1. — 14 § 115. 2. — 15 § 142. 1. — 16 Root? — 17 Why properispoma.?

πέμπετοι τον Συέντεσιν προς έαυτου ο δε ούτε πρότυρον οὐδενί απο πρείττονι ε έαιτοῦ εἰς χεῖρας ἐἰθείν ἔση, ούτε τότε Κύρφ ἰέναι ὅθελε, πρὶν ἡ γυνὴ αὐτον ἔπεισε καὶ πίστεις ἔλαβε. Α 27. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐπὲὶ συτεγένοντο ἀλλήλοις, ὁ Συέντεσις μὲν ἔδωχε κύρφ χρήματα πολλὰ εἰς τὴν στρατιὰν, Κῦρος δ΄ ἐπείνφ δῶρα ἃ νομίζεται παρα βασιλεῖ τίμα, ἵππον χρυσοχάλινον καὶ στρεπτόν χρυσοῦν καὶ ψέλλια καὶ ἀκινάκην χρυσοῦν καὶ στολὴν Περσικὴν, καὶ τὴν χώραν μηκέτε ἀφαρπάζεσθαι τὰ δὲ ἡρπασμέται ἀπδράποδα, ἥν που ἐντυγχάνους, ἀπολαμβάνειν.

CAP. III.

- 1. Έντανθα έμειτε Κίρος καὶ ἡ στρατιὰ ἡμέρας 11 εἴκοσιν οι γὰρ στρατιῶται οἰν ἔφασαν ἰέναι τοῦ πρόσω ' ὑπώπτευον γὰρ ἤδη ἐπὶ βασιλέα ἰέναι 'μισθωθῆλαι δὲ οὐν ἐπὶ τούτορ ἔφασαν. Πρῶτος δὲ Κλέαρχος τοὺς αὐτοῦ στρατιώτας ἐβιαζετοι 1 ἰέναι ' οἱ δὲ αὐτόν τε ἔβαλλον 3 καὶ τὰ ὑποζύγια τὰ ἐκείνου, ἐπὲὶ ἤρξατο προϊέναι, 2. Κλέαρχος δὲ τότε μὲν μικρὸν ἐξέφυγε 14 τοῦ μὴ καταπετρωθῆναι, ὕστερον δ' ἐπεὶ ἔγνω ὅτι οὐ δυνήσεται βιασασθαί, συνήγαγεν 15 ἐκκλησίαν τῶν αὐτοῦ στρατιωτῶν · καὶ πρῶτον μὲν ἐδάκρυε πολὺν κρόνον ἐστως 15 οἱ δὲ ὑρῶντες ἐθαίμαζον καὶ ἐσιώπων · εἰτα δὲ ἔλεξε τοιάδε. 17
- 3. Ανδοες στρατιώται, ε μή θαυμάζετε στι χαλεπώς φέρω τοις παρούσι πράγμασιν. Έμοι γάο Κύρος ξένος έγένετο και με φεύγοντα έκ τῆς πατρίδος τά τε ἄλλα ἐτίμησε καὶ μυρίους ἔδωκε δαρεικούς ους ἐγὼ λαβὼν οἰκ εἰς τὸ ἴδιον ε κατεθέμην ἐμοὶ ἀλλ οὐδὲ καθηδυπάθησα, ἀλλ εἰς ὑμᾶς ἐδαπάνων. 4. Καὶ πρῶτον μὲν πρὸς τοὺς Θρᾶκας ἐπολέμησα, καὶ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἐτιμωρούμην μεθ'

¹ What does this imperf. denote? $-\frac{2}{5}$ 195. 1. $-\frac{3}{5}$ 58. 2. N. 2. $-\frac{4}{5}$ 186. 1. $-\frac{5}{5}$ Synt? $-\frac{6}{5}$ 104. N. 2. $-\frac{7}{5}$ 157. 2. $-\frac{8}{5}$ Why perispose. contrary to gen. rule $\frac{5}{5}$ 23. N. 5. (2)? $-\frac{9}{5}$ 612. 3. $-\frac{10}{5}$ Account for σ in the antepen. $-\frac{11}{5}$ 168. 1. $-\frac{12}{5}$ 210. N. 1. $-\frac{13}{5}$ Why the imperf. ? $-\frac{14}{5}$ 225. 3. $-\frac{15}{5}$ 581. 1. : 96. N. 1. $-\frac{16}{5}$ 91. N. 7. $-\frac{17}{5}$ 73 1. $-\frac{18}{5}$ § 136. N. 3. R. $-\frac{9}{5}$ Ellip. of what word with $\frac{3}{5}$ 00. ?

ύμων, έκ της Χεβροτήσου αυτούς έξελαύνων βουλομένους άφαιρες. σθαι τους ένοικουντας "Ελληνας" την γην. Επειδή δε Κύρος εκάλει. λαβών ύμας έπορευόμην, ίνα εί τι δέριτο ώφελοίην αὐτὸν ἀνθ 3 ών εὐ έπαθον ὑπ' ἐκείνου. 5. Ἐπεὶ δὲ ὑμεῖς οὐ βούλεσθε συμπορεύεσθαι, ανάγχη δή μοι η ύμας προδόντα τη Κύρου φιλία γρησθαι η προς έκειτον ψευσώμετον μεθ' ύμων ίέναι. Εί μεν δη δίκαια ποιήσω ούκ οίδα, κίρήσομαι δ' οὐν ύμᾶς και σύν ύμῖν ο τι αν δέη πείσομαι.6 Καὶ ουποτε έρει οὐδείς ώς έγω Ελληνας άγαγων είς τους βαρβάρους, προδούς τους Ελληνας την των βαρβάρων φιλίαν είλόμην. 6. 'Αλλά έπει ύμεις έμοι ούκ έθέλετε πείθεσθαι ούδε έπεσθαι, έγω συν υμίν εψομαι και ο τι αν δέη πείσομαι. Νομίζω γάο δαᾶς έμοι είναι και πατοίδα και φίλους και συμμάχους, και σύν ύμαν μεν αν οίμαι είναι τίμιος όπου αν ω, ύμων δ' έρημος ων ούκ ar inards elras oluas out ar gilor agelygas out ar extoor aleξασθαι. 'Ως έμου ουν ίόντος όπη αν και ύμεις ουτω την γνώμην έγετε. Τ. Ταύτα είπεν οι δε στρατιώται οι τε αυτού έχείνου καί οί άλλοι ταύτα απούσαντες ότι οὐ φαίη παρα βασιλέα πορεύεσθαι ἐπήτεσαν.10 παρά δε Ξενίου και Πασίωτος πλείους ή διεγίλιοι λαβόντες τὰ ὅπλα καὶ τὰ σκευοφόρα ἐστρατοπεδεύσαντο παρά Κλεάργο. 8. Κύρος δε τούτοις 11 άπορων τε και λυπούμενος μετεπέμπετο12 του Κλέμογου ο δε ίεναι μεν ουν ήθελε, λάθρα δε των στρατιωτών 13 πέμπων αὐτῷ ἄγγελον έλεγε θαζόρεῖν ώς καταστησομένων τούτων 14 είς το δέον μεταπέμπεσθαι δ' εκέλευεν αυτόν. αύτος δ' οὐκ ἔφη ἰέναι. 9. Μετά δε ταῦτα συναγαγών τούς θ' έαυτοῦ στρατιώτας και τους προςελθόντας αυτώ και των άλλων!! τον βουλόμενον, έλεξε τοιάδε.

"Ανδοες στοατιώται, τὰ μὲν δη Κύουν δηλον ὅτι οὕτως ἔχει ποὸς ἡμᾶς ὥςπεο τὰ ἡμέτερα ποὸς ἐκεῖνον οὕτε γὰο ἡμεῖς ἐκείνον

^{1 § 165. 1. — 2} Moods which follow $i\pi\epsilon\iota\delta\eta'$ (§§ 213.3:216. 1:214 N. 5)? — 3 Does $i\alpha\iota\tau\iota$ have here its prim or sec. signif.? — 4 Antecedent of $i\alpha\iota\tau$? Why the gen. (See N.)? — 5 § 198. N. 1. — 6 Root (118. II.)?—7 § 181. 1. — 8 § 219. 1. — 9 § 216. 4. — 10 Account for ι subs. — 1. Synt.? — 14 Why the mperf.? — 13 § 188. 2. — 14 § 192 N. 2

Ιπι στρατιώται, έπεί γε οὐ συνεπόμεθα αὐτῷ, οὕτε ἐκεῖνος ἔτι ήμιν μισθοδότης. 10. "Οτι μέντοι άδικεισθαι νομίζει ύφ ήμων οίδα. ώςτε και μεταπεμπομένου αυτού ούκ έθελω έλθειν, το μέν μέγιστον αίσγυνόμενος ότι σύνοιδα έμαυτῷ πάντα έψευσμένος² αὐτόν · ἔπειτα δε και δεδιώς μη λαβών με δίκην επιθή ών νομίζει νπ' έμου ήδικησθαι. 11. 'Εμοί οὖν δοκεῖ οὐγ ώρα εἶναι ἡμῖν καθεύδειν οὐδ' ἀμελεῖν ἡμῶν αὐτῶν, ἀλλὰ βουλεύεσθαι ὅ τι γρὴ ποιεῖν ἐκ τούτων. Καὶ έως τε μένομεν αὐτοῦ σκεπτέον μοι δοκεῖ εἶναι ὅπως ἀσφαλέστατα μενούμεν · είτε ήδη δοκεῖ ἀπιέναι, ὅπως ώς ἀσφαλέστατα? απιμεν, και όπως τα έπιτήδεια έξομεν άνευ γαρ τούτων ούτε8 στρατηγού ούτε ίδιώτου όφελος ούδεν. 12. 'Ο δε άνηρ πολλού μεν άξιος φίλος δ αν φίλος ή, γαλεπώτατος 10 δ' έχθρος δ αν πολέμιος ή. Έτι δε δύναμιν έγει και πεζίν ... ίππικην και ναυτικήν ην πάντες όμοίως όρωμέν τε και έπιστάμε δα και γαρ οδδε πόροω δοκουμέν μοι αυτου καθησθαι. ώςτε ώρα λέγειν12 ο τι13 τις γιγνώσκει ἄριστον14 είναι. Ταῦτα είπων ἐπαύσατο.

13. 'Εκ δὲ τούτου ἀνίσταντο οἱ μὲν ἐκ τοῦ αὐτομάτου, λέξοντες ἃ ἐγίγνωσκον, οἱ δὲ καὶ ὑπ ἐκείνου ἐγκέκευστοι, ἐπιδεικνύντες ιο οια εἰη ἡ ἀπορία ἄνευ τῆς Κύρου γνώμης ιο καὶ μένειν καὶ ἀπιέναι.

14. Εἰς δὲ δὴ εἰπε, προςποιούμενος σπείδειν ἐκ τάχιστα πορεύεσθαι εἰς τὴν Ἑλλάδα, στρατηγοὺς μὲν ἐλέσθαι ιο ἄλλους ὡς τάχιστα, εἰ μὴ βούλεται Κλέαρχος ἀπάγειν τὰ δ ἐπιτήδεια ἀγοράζεσθαι ιο δ ἀγορὰ ἦν ἐν τῷ βαυβαρικῷ στρατείματι) καὶ συσκευάζεσθαι ιο ἔλθόντας τὲ Κύρον αἰτεῖν πλοῖα, οι ἀποπλέοιεν ει ἐὰν δὲ μὴ διδῷ ταῦτα, ἡγεμόνα αἰτεῖν Κύρον ὅςτις διὰ φιλίας τῆς χώρας ἀπά. ξει. 'Εὰν δὲ μηδὲ ἡγεμόνα διδῷ, συντάττεσθαι τὴν ταχίστην, πέμμαι δὲ κρὶ προκαταληψομένους ει ἄκρα, ὅπως μὴ φθάσωσι εἰν κύρος μήτε οἱ Κίλικες καταλαβόντες, εί ὧν πολλοὺς καὶ

Does this gen. abs. denote time or cause? — 2 § 76. 2. — 3 § 118. 4 . — 4 Synt.? — 5 § 152. — 6 § 159. N. 1. — 7 Compare (§ 57. 4). — 5 § 224. N. 1. — 9 § 190. 2. — 10 Why wrates and toot orates ? — 11 § 131. 1. — 12 § 221. N. 4. — 12 § 71. 2. — 14 Compare. — 15 § 117. 10. — 16 226. 2. — 17 Root? — 15 § 134. 1. — 19 Th.? — 29 § 165. 1. — 21 216. 1. 3. — 22 Composition? Synt. (222. 5). ? — 23 Why subjunct. (214. 3). ? — 24 222. 4.

πολλά γρήματα έγομεν άνηρπακότες. Ούτος μεν δή τοιαύτα είπε μετά δὲ τοῦτον Κλέμογος εἶπε τοσοῦτον 15. 'Ως μὲν στρατηγήσοντα έμε ταύτην την στρατηγίαν μηδείς ύμων λεγέτω πολλά γαρ ένορω δί α έμοι τούτο οὐ ποιητεον · 2 ώς δὲ τῷ ἀνδρί 3 ον αν έλησθε πείσομαι ή δυτατον μάλιστα, ίνα είδητε ότι και άργεσθαι επίσταμαι ως τις και άλλος αάλιστα ανθρώπων. 16. Μετά τούτον άλλος ανέστη, επιδεικτύς μεν την εψήθειαν του τα πλοΐα κίτεῖν5 κελεύον. τος, ώςπερ6 πάλιν τον στόλον Κύρου μη ποιουμένου, επιδεικνύς δε ώς εύηθες είητ ήγεμόνα αίτειν παρά τούτου ώ λυμαινόμεθα την πράξιν. Εί δέ τι καὶ τῷ ἡγεμόνι πιστεύσομεν ῷ αν Κύρος διδῷ. τί ο κωλύει και τα άκρα ήμιν κελεύειν Κύρου προκαταλαμβάνειν; 17. Έγω γάο οποίην τη μεν αν είς τα πλοΐα έμβαίνειν α ήμιν δοίη, นที่ ทุ้นลีร สบาสัง าณัง าอูเกอะธน ผสาสอบอก 12 goboiunv 13 8 ลิง าอ ήγεμόνι ω δοίη επεσθαι, μη ήμας αγάγη οθεν ουν οδόν 14 τε έσται έξελθεῖν βουλοίμην δ αν αποντος απιών Κύρου λαθείν αὐτον ἀπελθών. 6 οὐ δυτατόν έστιν. 18. 'Αλλ' έγωνε15 mnai ταύτα μέν ηλυαρίας είναι δοχεί δέ μοι άνδρας έλθόντας πρός $K\tilde{v}\rho\rho\nu$ outives 16 entribeior our $K\lambda$ eάργ ϕ ερωτάν 17 exervor, τi^{18} βούλεται ήμιτ χοξοθαι · και έαν μεν ή πράξις ή παραπλησία οίαπερ'8 και πρόσθεν έχρητο τοῖς ξένοις, 20 Επεσθαι και ήμᾶς και μη κακίους 16 είναι των πρόσθεν τούτφ συναναβάντων · 19. έαν δέ μείζων21 ή πράξις της πρόσθεν quiνηται και έπιπονωτέρα κοι έπικινδηνοτέρα, άξιουν η πείσαντα22 ήμας άγειν η πεισθέντα προς φιλίαν ασιέναι · ούτω γάο και έπόμετοι23 αν φίλοι αυτή και προθυμοι εποίμεθα και απιόντες ασφαλώς αν απίσιμεν. ο τι δ αν πρός ταῦτα λέγη²⁴ ἀπαγγεῖλαι²⁵ δεῦρο· ἡμᾶς δ' ἄκοὐσαντας πρός ταῦτα βουλεύεσθαι. 20. "Εδοξε ταῦτα, καὶ ἄνδρας ελόμενοι σὺν

 $^{^{1}}$ \S 149. 1. $-^{2}$ \S 162. N. 1: 200. 2. $-^{2}\S$ 40. 2. Synt. ? $^{-4}$ \S 118. H. $-^{5}$ \S 158. 3. $^{-6}$ \S 192. N. 2. $^{-7}$ Subj. ? $^{-8}$ Synt. ? $^{-9}$ Why the dat. ? $^{-19}$ What does the accent show this to be ? $^{-11}$ \S § 7. N. 2: 217. 2. $^{-12}$ Why subjunct. ? $^{-13}$ Why optat. ? $^{-14}$ \S 160. N. 1. $^{-15}$ \S 64. N. 1. $^{-16}$ Decline. $^{-17}$ Accus. of thing ? $^{-18}$ \S 167. R. $^{-19}$ \S 151. $^{-20}$ \S 198. N. 1. $^{-2}$ How formed (§ 58. N. 3.) ? $^{-22}$ Root? Tense how formed? $^{-23}$ \S 209. 1. $^{-24}$ Upcn what verb does this subjunct. depend ? $^{-25}$ \S 104. 2.

Κλεάρχο πέμπουσικ, οι ἢρώτων Κύρον τὰ δόξαντα τῆ στρατίξ. 'Ο δ ἀπεκρίνατο ὅτι ἀκούοι 'Αβροκόμαν ἐχθρὸν ἄνδρα ἐπὶ τῷ' Εὐφράτη ποταμῷ εἶναι, ἀπέχοντα δώδεκα σταθμούς ' πρὸς τοῦτον οὖν ἔφη βούλεσθαι ἐλθεῖν ' κὰν μὲν ἢ ἐκεῖ, τὴν δίκην ἔφη χρήζειν ἐπιθεῖναι αὐτῷ, ἢν δὲ φείγη, ἡμεῖς ἐκεῖ πρὸς ταῦτα βουλευσόμεθα 21. 'Ακούσαντες δὲ ταῦτα οἱ αἰρετοί ἀναγγέλλουσι τοῖς στρατιωταις τοῖς δὲ ὑποψία μὲν ἦν ὅτι ἄγει πρὸς βασιλέα, ὅμως δὲ ἐδόκει δὲ ἐποθαι. Προςαιτοῦτοὶ δὲ μποθόν ' ὁ Κῦρος ὑπισχνεῖται ἡμιόλιον πᾶσι δώσειν οὖ πρότερον ἔφερον, ἀντὶ δαρεικοῦ τρία ἡμιδαρεικοῦ τοῦ μηνὸς τῷ στρατιώτη ' ὅτι δὲ ἐπὶ βασιλέα ἄγοι οὐδ' ἐνταῦθ' ἤκουσεν οὐδεὶς ἔν γε τῷ φανερῷ. 4

CAP. IV.

1. Έττεῦθεν ἔξελαύνει σταθμοὺς δύο παρασάγγας δέκα ἐπι τὸν Σάρον ποταμὸν, οῦ ἦν τὸ εὐρος τρία πλέθρα. Ἐττεῦθεν ἔξελαύνει σταθμὸν ἔνα παρασάγγας πέντε ἐπὶ τὸν Πύραμον ποταμὸν, οῦ τὸ εὐρος στάθιον. Ἐττεῦθεν ἔξελαύνει σταθμὸνς δύο παρασάγγας πεντεκαίδενα εἰς Ἰσσοὺς, τῆς Κιλικίας ἐσχάτην πόλιν ἐπὶ τῆ θαλάττη οἰκουμένην, μεγάλην και εὐδαίμονα. 2. Ἐτταῦθα έμειναν ἡμέρας τρεῖς καὶ Κύρφ παρῆσαν αὶ ἐκ Πελοποντήσου τῆς τριάκοντα καὶ πέντε καὶ ἐπὰ αὐταῖς ταὐαργος θα Νανασόμους Ηγείτο δ΄ αὐτῶν Ἰταμὸς Αἰγύπτιος ἐξ Ἐρέσου, ἔχων καις ἐτέρας Κύρου πέντε καὶ εῖκοσιν, αἰς ἐπολιόρκει Μίλητοι, ὅτε Τισσαφέρνη φίλη ¾ ἦν, καὶ συνεπολέμει Κύρφ πρὸς αὐτόν. 3. Παρῆν ἐτ δὲ καὶ Χειρίσοφος ὁ Αακεδαιμόνιος ἐπὶ τῶν τεῶν, μετάπειμπτος ὑπὸ Κύρου, ἐπτακοσίους ἔχων ὁπλίτας, ὧν ἐστρατήγει, παρὰ Κύρφ. Αὶ δὲ τῆςες ιξουονν παρὰ τὴν Κύρου σκηνήν, Ενταῦθα καὶ οἱ παο Ἰβροκόμα μισθοφόροι Ἑλληνες ἀποστάντες

ήλθον παρὰ Κύρον τετρακόσιοι όπλιται καὶ συν<mark>εστρατεύοντο ἐκὶ</mark> Βασιλέα.

4. Έντεῦθεν έξελαύνει σταθμον ένα παρασάγγας πέντε έπὶ πύλας της Κιλικίας και της Συρίας. Πσαν δε ταυτα δύο τείγη, και το μεν έσωθεν προ της Κιλικίας Συέννεσις είγε και Κιλίκων φυλακή, το δ' έξω τὸ πρὸ της Συρίας βασιλέως ελέγετο φυλακή φυλάττειν. Διὰ μέσου δε όει τούτων ποταμός Κέρσος ὅνομα,3 εξρος πλέθρου. Απαν δε το μέσον των τειχων ήσαν στάδιοι τρείς: αιί παρελθείν οὐα ἦτ⁴ βία: ἦν γὰρ ἡ πάροδος στενή καὶ τὰ τείγη είς την θάλατταν καθίκοντα, υπερθεν δ' ήσαν πέτραι ηλίβατοι. έπὶ δὲ τοῖς τείγεσιν ἀμφοτέροις ἐφειστήπεσαν⁶ πίλαι. 5. Ταύτης ενεκα της παρόδου Κύρος τὰς ναύς μετεπέμψατο, δπως ὁπλίτας αποβιβάσειεν είσω και έξω των πυλών, και βιασάμενοι τους πολεμίους παρέλθοιεν, εί φυλάττοιεν επί ταις Συρίαις πύλαις, όπερ ήετο ποιήσειν ὁ Κύρος τὸν 'Αβροκόμαν, έγοντα πολύ στράτευμα. 'Αβροκόμας δε οὐ τοῦτο ἐποίησεν, ἀλλ' ἐπεί ήκουσε Κῦρον ἐν Κιλικία όντα, αναστρέψας έκ Φοινίκης παρά βασιλέα απήλαυτεν, ένων, ώς έλέγετο, τριάκοντα μυριάδας 10 στρατίας.

6. Έττενθεν έξελαίτει διὰ Συρίας σταθμόν ενα παρασάγγας πέντε εἰς Μυρίωνδρον, πόλιν οἰπουμένην ὑπὸ Φοινίπων ἐπὶ τῆ θαλάττη ἐμπόριον δ ἢν τὸ χωρίον καὶ ὥρμουν αὐτόθι¹¹ ὁλκάδες πολλαί. 7. Ἐττανθ ἔμειναν ἡμέρας ἐπτά καὶ Ξενίας ὁ ᾿Αρκὰς στρατηγὸς καὶ Πασίων ὁ Μεγαρεὺς ἔμβάντες¹² εἰς πλοῖον καὶ τὰ πλείστου ἄξια ἐνθέμενοι ἀπέπλευσαν¹³ ὡς μὲν τοῖς πλείστοις ἐδόκουν φιλοτιμηθέντες ὅτι τοὺς στρατιώτας αὐτῶν τοὺς παρὰ Κλέαρχον ἀπελθόντις ὡς ἀπιόντας εἰς τὴν Ἑλλάδα πάλιν καὶ οὐ πρὸς βασιλέα εἴα¹⁴ Κύρος τὸν Κλέαρχον ἔχειν. Ἐπεὶ δ οἶν ἢσαν ἀφανεῖς,¹⁵ διῆλθε λόγος ὅτι διώποι αὐτοὺς Κύρος τριήρεσι ¹¹ς καὶ οἱ μὲν

When are nouns of the third declen, contracted? — 2 § 140. 2. — 3 § 167. — 4 Subj.? — 5 § 121. 2. — 6 § 77. N. 2. — 7 Why mid. voice? — 8 Why optat.? — 3 § 222. 2. — 10 § 62. 1. — 11 § 121. 1. — 12 Root? — 13 Why $\pi \lambda_{ev}$ here and $\pi \lambda_e$ in the pres.? — 13 Aug.? — 5 Why *perispon*.? — 16 Synt.?

εύγοντο ώς δολίους όντας αὐτοὺς ληφθηναι οἱ δ' ὅκτειρον 2 εἰ ἀλώσοιντο. 2

8. Κύρος δὲ συγκαλέσας⁴ τοὺς στρατηγοὺς εἶπεν ᾿Απολελοίπασιν⁵ ἡμᾶς Ξετίας καὶ Πασίων ἀλλὶ εὖ γε μέντοι ἐπιστάσθωσαν ὅτι οὕτε ἀποδεδράκασιν ⁶ οἶδα γὰρ ὅπη οἵγονται ὁ οὕτε ἀποπεφεύγασιν ἔχω γὰρ τριήρεις ὥςτε ἐλεῖν¹ τὸ ἐκείνων πλοῖον. ᾿Αλλὰ μά³ τοὺς θεοὺς οὐκ ἔγωγε αὐτοὺς διώξω ὁ οὐδὲ ἐρεῖ οὐδεὶς ὡς ἐγὼ ἔως μεν ἄν παρῷ ὅτς γιώμα, ἐπειδὰν δὲ ἀπιέναι βούληται, συλλαβών καὶ αὐτοὺς κακῶς ποιῶ καὶ τὰ χρήματα ἀποσυλῶ. ஃλλὰ ἰόντων,¹ εἰδότες ὅτι κακίους εἰδι¹ περὶ ἡμῶς ἢ ἡμεῖς περὶ ἐκείνους. Καίτοι ἔγω γε αὐτῶν καὶ τέκτα καὶ γυναῖκας¹² ἐν Τρίλλεσι φρουρωτενι ἀλλὶ οὐδὲ τούτων¹³ στερήσονται, ὰλλὶ ἀπολήψονται τῆς πρόσθεν¹⁴ ἔνεκα περὶ ἐμὲ ἀρετῆς. Θ. Καὶ ὁ μὲν ταύτα εἶπεν οἱ δὲ Ἔλληνες, εἴ τις καὶ ἀθυμότερος ἢν πρὸς τὴν ἀνάβασιν,¹⁴ ἀκούοντες τὴν Κύρου ἀρετὴν ἤδιον καὶ προθυμότερον συνεπορεύοντο.

Μετά ταῦτα Κῦρος ἔξελαύτει σταθμούς τέτταρας παρασάγγας εἴκοσιν ἐπὶ τὸν Χάλον ποταμὸν, ὅντα τὸ εὖρος πλέθρον, πλήρη δ ἰχθύων μεγάλων καὶ πραέων, ὅ οὖς οἱ Σύροι θεοὺς ἐνόμιζον καὶ ἀδικεῖν το οὐς ἐνόμιζον καὶ ἀδικεῖν το οὐς ἐνόμιζον καὶ ἀδικεῖν το οὐς εἰως, οὐδὲ τὰς περιστεράς. Αἱ δὲ κῶμαι ἐν αἶς ἐσκηνουν Παρυσάτιδος ὅ ἤσαν εἰς ζώνην δεδομέναι. 10. Ἐντεῦθεν ἔξελαύνει σταθμοὺς πέντε παρασάγγας τριάκοντα ἐπὶ τὰς πηγὰς τοῦ Δαράδακος ποταμοῦς, ²ο οὐ τὸ εὖρος πλέθρον. Ἐνταῦθα ἤσαν τὰ Βελέσνος βασίλεια τοῦ Συρίας εἰ ἄρξαντος, καὶ παράδεισος πάνν μέγας καὶ καλὸς, ἔχων πάντα ὅσα εὐς ὧραι φύονσι. Κῦρος δ' αὐτὸν ἔξέκοψε καὶ τὰ βασίλεια κατέκαυσεν.

 Έντεῦθεν ἔξελαύνει σταθμοὺς τρεῖς παρασάγγας πεντεκαίδεκα ἐπὶ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν, ὅντα τὸ εἶρος τεττάρων σταδίων *

 $^{^1}$ § 118. A $-^2$ Account for ι subs. $-^3$ Root ? $-^4$ Account for ι $-^5$ § 99. $-^6$ § 118. A. How does δ_{ido} become $\delta_i\delta_{ijdo}z_{i0}$? $-^7$ § 220. I Root ? $-^5$ § 171. N. 1. $-^9$ § 214. 4. $-^{10}$ § 88. 1. $-^{11}$ Dif. between elof and ϵ_{i01} ? $-^{12}$ § 46. 1. $-^{13}$ §§ 181. 2: 206. 3. $-^{14}$ § 141. 1. $-^{15}$ § 120. 3. $-^{16}$ § 56. Decline. $-^{17}$ § 158.3. $-^{18}$ Th. ? $-^{19}$ § 175. $-^{19}$ Why perispon. ? $-^{21}$ Synt. ? $-^{22}$ A pronom. adj. of what kind ?

καὶ πόλις αὐτόθι ομεῖτο μεγάλη καὶ εὐδαίμων Θαψακος ὀνόματι. Ενταθθα έμειταν ήμέρας πέντε · καὶ Κύρος μεταπεμψάμενος τοὺς στρατηγούς τῶν Ελλήνων έλεγεν ὅτι ἡ ὁδὸς ἔσοιτο πρὸς βασιλέα μέγαν είς Βαβυλώνα · και κελεύει αυτούς λέγειν ταύτα τοῖς στρατιώταις και αναπείθειν έπεσθαι. 12. Οί δε ποιήσαντες εκκλησίαν άπήγγελλον ταύτα οί δε στρατιώται έχαλέπαινον τοῦς στρατηγοῖς, έφασαν ίέναι, είαν μή τις αὐτοῖς γρήματα διδῷ, ε ώςπερ και τοῖς πουτέροις μετά Κύρου ἀναβᾶσι παρά τὸν πατέρα τοῦ Κύρου, καὶ ταύτα οθα έπι μάγην ίδιτων, άλλα καλούντος του πατρος" Κύρον. 13. Ταντα οί στρατιγοί Κύρφ ἀπίγγελλον ὁ δ' ὑπέσγετος ἀνδρί έκιάστω δώσειν πέντε ἀργυρίου μνᾶς,10 ἐκάν11 εἰς Βαβυλώνα ήμωσι, και τ'ιι αισθον έντελη μέχρις αν καταστήση τους Ελληνας είς 'Ιωνίων π 114. Το μεν δή πολύ του Ελληνικού ούτως επείσθη. Μένων δε πρίν δίλον είναι τί ποιήσουσιν οι άλλοι στρατιώται, πότερον έψονται Κύρο ή ού, συνέλεξε το αύτου στράτευμα χωρίς τῶν ἄλλων12 καὶ ἔλεξε τάδε.13

14. "Αιδρες, ἐὰν ἐμοὶ πεισθήτε, οὕτε κινδυτεύσαντες οὕτε πονήσαντες τῶι ἄλων πλέον προτιμήσεσθε στρατιωτῶν ὑπὸ Κύρου.
Τί οὖν κελεύω ποιῆσαι; Νῦν δεῖται Κῦρος ἔπεσθαι τοὺς ελληνας
ἐπὶ βασιλέα: ἐγὼ οὖν σγηὶ ὑμᾶς χρῆναι διαβῆναι τὸν Εὐφράτην
ποταμὸν πρὶν δῆλον εἶναι¹⁴ ὅ τι οἱ ἄλλοι Ελληνες ἀποκρινοῦνται
Κύρφ. 15. "Πν μὲν γὰρ ψηφίσωνται¹⁵ ἔπεσθαι, ὑμεῖς δόξετε αἴτιοι εἶναι ἄρξαντες τοῦ διαβαίνειν¹⁶ καὶ ὡς προθυμοτάτοις οὐσιν ὑμῖν
χάριν εἴσεται Κῦρος καὶ ἀποδώσει· (ἐπίσταται δ εἶτις καὶ ἄλλος·)
ἢν δ ἀποψηφίσωνται οἱ ἄλλοι, ἄπιμεν μὲν ἄπαντες εἰς τοῦμπαλιν
ὑμῖν δ ὡς μόνοις πειθομένοις πιοτότάτοις χρήσεται καὶ εἰς φρούρια
καὶ εἰς λογαγίας· καὶ ἄλλον οὖτινος ἀν δέ,σθε οίδα ὅτι ὡς φίλοι
τεύξεσθε Κύρου. ¹⁷ 16. ᾿Ακούσαντες ταῦνα ἐπείθοντο καὶ διέβησαν

 $^{^{1}}$ § 197. 2. $^{-2}$ § 144. 1. $-^{3}$ § 118. E. $-^{4}$ §§ 96. 2. Accus. of pers. following this verb ? $-^{5}$ § 158. 2. $-^{6}$ Why subjunct. ? $-^{7}$ What does this gen. abs. denote ? $-^{8}$ § 118. Y. $-^{9}$ § 140. N. 7. $-^{10}$ Why circumflexed (§ 32)? $-^{11}$ Composition? $-^{12}$ Synt. ? $-^{13}$ § 70. $-^{14}$ § 220. 2. $-^{15}$ § 134. Th. ? $-^{16}$ § 221. $-^{17}$ § 178. 2.

πρὶν τοὺς-ἄλλους ἀποχρίνασθαι. Κῦρος δ' ἐπεὶ ἤσθετο¹ διαβεβη-κότας,² ἤσθη³ τε καὶ τῷ στρατεύματι πεμψας Γλοῦν εἶπεν 'Εγὰ μὲν, ὅ ἄνδρες, ἤδη ὑμᾶς ἐπαινῶ 'δπως δὲ καὶ ὑμεῖς ἐμὲ ἐπαινέσετε ἐμοὶ μελήσει,⁴ ἢ μηκέτι με Κῦρον τουίζετε. 17. Οἱ μὲν δὴ στρατιῶται ἐν ἐλπίσι³ μεγάλαις ὅντἐς εὕχοντο αὐτὸν εἰτυχῆσαι Μέτωνι δὲ καὶ δῶρα ἐλέγετο πέμψαι μεγαλοπρεπῶς. Τιῦτα δὲ ποιήσας διέβαινε συνείπετο δὲ καὶ τὸ ἄλλο στράτευμα αὐτῷ ἄπαν καὶ τῶν διαβαινόντων τὸν ποταμὸν οὐδεὶς ἐβρέχθη ἀνωτέρω³ τῶν μασθῶν³ ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ. 18. Οἱ δὲ Θαψακηνοὶ ἔλεγον ὅτι οὐ πώποθ³ οὖτος¹ο ὁ ποταμὸς διαβατὸς¹¹ γένοιτο πεξῆ εἰ μὴ τότε, ἀλλὰ πλοίοις ἃ τότε 'Αβροκόμας προϊὼν¹² κατέκαυσεν, ἵνα μὴ Κῦρος διαβῆ. Ἑδόκει⁴ δὴ θεῖον εἶναι καὶ σαςῶς ὑποχωρῆσαι τὸν ποταμὸν Κύρῷ ὡς βασιλεύσοντι.

19. Ἐντεῦθεν έξελαύνει διὰ τῆς Συρίας σταθμούς ἐντέα παρασάγγας πεντίχοντα, καὶ ἀφικνοῦνται πρὸς τὸν ᾿Αράξην ποταμόν. Ἐνταῦθα ἦσαν κῶμαι πολλαὶ μεσταὶ σίτου καὶ οἶνου. Ἐνταῦθα ἔμειναν ἡμέρας τρεῖς καὶ ἐπεσιτίσαντο.¹³

CAP. V.

1. Έττε θεν έξελωντει διὰ τῆς 'Αραβίας τον Ευφράτην ποταμον
έν δεξιῷ ἔχων σταθμοὺς ἐρήμους πέντε παρασάγγας τριάχοντα καὶ
πέντε. Ἐν τούτφ δὲ τῷ τόπφ ἦν μὲν ἡ γῆ πεδίον ἄπαν ὁμαλὸν
ὅςπερ θάλαττα, ἀψινθίου δὲ πλῆρες '' ἐὶ δὲ τι καὶ ἄλλο ἐνῆν ὕλης ἡ
καλάμου, ἄπαντα ἦσαν εὐώδη Ϭςπερ ἀρώματα ' δένδρον δ' οὐδὲν ἐνῆν.
2. Θηρία δὲ παντοῖα, '' πλεῖστοι μὲν ὅνοι ἄγριοι, οὐκ ὀλίγαι' δὸ
στρουθοὶ αἱ μεγάλαι ' ἐνῆσαν δὲ καὶ ἀτίδες καὶ δορκάδες ' ταῦτα
δὲ τὰ θηρία οἱ ἱππεῖς ἐνίοτε ἐδίωκον.
Καὶ οἱ μὲν ὅνοι, ἐπεί τις
διώκοι, προδραμόντες '' κὰ ἔστασαν '' πολὺ γὰρ τῶν ἵππων θᾶντον
ἔτρεχον ' καὶ πάλιν ἐπεὶ πλησιάζοι οἱ ἵππος ταὐτὸν ἐποίουν, ²¹
καὶ οὐκ ἦν λαβεῖν, εἰ μὴ διαστάντες οἱ ἱππεῖς θηρφεν '' διαδεχόμενοι

 $^{^1}$ Account for ι subs. — 2 § 222. 2. — 3 Root ? — 4 Subj. ? — 5 How formed ? — 6 §§ 140. 3: 177. 1. — 7 § 125. N. 2. — 5 § 186. 1. — 9 §§ 25 : 14. 2. Composition ? — 10 § 140. 5. — 11 § 132. 1. — 12 § 82. — 13 Th. ? — 14 Decline. — 15 Why propersporm (§§ 130 21) ? — 16 § 58. N. 3 — 17 What does this imperf. denote ? — 13 § 118 7. — 15 § 209. N 4 : 213. N. 3. — 20 Th. ? — 21 § 210. N. 2. — 21 § 7. N. 2.

τοῖς ἵπποις.¹ Τὰ δὲ κρέα τῶν άλισκομένων² ἢν παραπλήσια τοῖς ἐλαφείοις, ἀπαλώτερα δέ 3. Στρουθὸν δὲ οὐδεὶς ἔλαβεν οἱ δὶ διώξαντες τῶν ἱππέων³ ταχὸ ἐπαύοντο ΄ πολὸ χὰρ ἀπεσπᾶτο φεύγουσα, τοῖς μὲν ποσὶ δρόμοι, ταῖς δὲ πτέρυξιν⁴ ἄριασά, τῶς κεπερ ἰστίφ χρωμένη. Τὰς δὲ ἀτίδας ἄν τις ταχὸ ἀνιστῆ, ἔστι λαμβάνειν πέτονταιθ γὰρ βραχὸ, ὥςπερ πέρδικες, καὶ ταχὸ ἀπαγορεύουσι. Τὰ δὲ κρέα αὐτῶν ἥδιστα ἦν.

4. Πορευόμετοι δε διά ταύτης της χώρας άφικτουται έπι τον Μασκάν ποταμόν, το ενοος πλεθριαίον. Έντανθα ήν πόλις έρι μι, μεγάλη, ὅνομας δὲ αὐτη Κορσωτή · περιερρείτος δὲ αὐτη ὑπὸ του Μασκά κύκλο. Ενταίθα έμειναν ήμέρας τρείς και έπεσιτίσαντο. 10 5. Έντεῦθεν έξελαύνει σταθμούς έρίμους τρεῖς καί δέκα παρασάγγας ενενήποντα τον Ευφράτην ποταμον έν δεξιά έγων, και άφιανείται έπὶ Πύλας. 'Εν τούτοις τοῖς σταθμοῖς πολλά τῶν ὑποζυγίων απώλετο 11 ύπο λιμοῦ ου γαρ την γόρτος οὐδὲ άλλο οἰδὲν δένδρον, άλλα ψιλή η απασα¹² ή γώρα οί δε ενοιχούντες όνους άλετας παρά τον ποταμόν δρύττοντες και ποιούντες είς Βαβυλώνα ίνον καὶ ἐπώλουν καὶ ἀνταγοράζοντες σίτον έζων. 6. Τὸ δέ στράτευμα ό σῖτος ἐπέλιπε, καὶ πρίασθαι οὐκ ἦτ εἰ μὴ ἐτ τῆ Αυδία ἀγορᾶ¹³ ἐν τῷ Κύρου βαρβαρικῷ, τὴν καπίθην¹ ἀλεύρων ἡ ἀλφίτων τεττάρων σίγλων 14 ο δε σίγλος δύναται 15 έπτα όβολους και ήμιοβόλιον 'Αττιχούς ή δε καπίθη δύο γοίνικας Αττικάς εγώρει. 16 Κρέα ούν έσθίοντες οί στρατιώται διεγίγνοντο. 7. Ην δε τούτων των σταθμωτι ούς πάτυ μακρούς ήλαυτες, όπότε ή προς ύδωρι βούλοιτο διατελέσαι ή προς γιλόν. Και δή ποτε στενογωρίας 18 και πηλού φανέντος ταις άμάξαις δυςπορεύτου¹⁹ έπέστη ὁ Κίρος σὺν τοις περί αύτον αρίστοις και εύδαιμονεστάτοις και έταξε? Ο Γλούν και Πί

⁻ Synt. ? — ² Signif. of perf. act. (§ 205. N. 2.) ? — ² § 177. N. 1. — ⁴ Nom. how formed ?— ⁵ § 104. N. 5. — ⁶ Dep. pass. or dep. md. ? — ² § 131. 1. — ⁵ §§ 157. N. 10: 160. 2. — ° §§ \$2. R: 13. — ¹⁰ Why Mid. voice ? — ¹¹ Root? Log. Subj. ? — ¹² §§ 53. N. 2: 10. 2: 12. 5. — ¹³ Why perispom. ? — ¹⁴ 190. 1. — ¹⁵ § 208. N. 1. — ¹⁵ Th. ? — ¹² § 46. 1. — ¹⁵ Composition ? — ¹⁵ § 132. 1. — ²⁰ Tenseroot ?

γρητα λαβόντας τοῦ βαρβαρικοῦ στρατοῦ! συνεκβιβάζειν² τὰς ἐγκάξιις 8. Έπει δε εδόκουν αιτώ σγολαίως ποιείν ως περ δργή εκέλευσε τούς περί αὐτὸν Πέρσας τοὺς κρατίστους συνεπισπεύσαι τὰς ά. μάξας. "Ενθα δίς μέρος τι3 της ευταξίας η θεάσασθαι. 'Ρίψαντες γάο τους πορφυρούς κάνδυς όπου έτυχεν έκαστος έστηκώς,6 ίεττο ώς περ αν δράμοι τις περί νίκης, και μάλα κατά πρατούς γηλόφου, έγοντες τούτους τε τους πολυτελείς γιτώνας και τάς ποικίλας αναξυρίδας, ένιοι δέ και στρεπτούς περί τοῖς τραγήλοις καὶ ψέλλια περί ταῖς γερσίν· εὐθὺς δὲ σὺν τούτοις εἰςπηδήσαντες είς τον πηλον θάττον ή ως τις αν φετο μετεώρους έξεκόμισαν τας άμάξας. 9. Το δε σύμπαν δηλος ήν Κύρος σπεύδων πάσαν την όδον8 καί οὐ διατρίβων ὅπου μη ἐπισιτισμοῦ ἔνεκα ἢ τινὸς ἄλλου ἀναγκαίου έκαθέζετο, τομίζων, όσω μεν αν θάττον έλθοι, τοσούτω άπαρασκευαστοτέρω βασιλεί μάγεσθαι, όσω δε σγολαιότερον, τοσούτω πλέον συναγείσεσθαι βασιλεί στράτευμα. Καὶ συνιδείν δ' ήν τῷ προςέγοντι10 τον νοῦν ἡ βασιλέως ἀρχὴ πλήθει11 μεν γώρας καὶ άνθοώπων ίσγυρα οδοα, τοῖς δὲ μήκεσι τῶν όδῶν καὶ τῷ διεσπάσθαι12 τας δυνάμεις ασθενής, εί τις δια ταγέων τον πόλεμον ποιοίτο

▶ 10. Πέραν δὲ τοῦ Εἰφράτου ποταμοῦ¹³ κατὰ τοὺς ἐρήμους σταθμοὺς ἦν πόλις εἰδαίμων καὶ μεράλη, ὅνομα δὲ Χαρμάνδη. Ἐκ ταύτης οἱ στρατιῶται ἢγόραζον¹⁴ τὰ ἐπιτήδεια, σχεδίαις διαβαίνοντες ὧδε. Διφθέρας ὡς εἶγον σκεπάσματα¹⁵ ἐπίμπλασαν¹⁶ γόρτου¹⁻ κούφον, εἶτα συτῆγον καὶ δυτέσπων, ὡς μὴ ἄπτεσθαι τῆς κάρφης¹⁵ τὸ ὕδωρ.¹⁰ Ἐπὶ τούτων διέβαινον καὶ ἐλιάμβανον τὰ ἐπιτήδεια, οἶνόν τε ἐκ τῆς βαλάνου πεπουμιένον²⁰ τῆς ἀπὸ τοῦ φοίνως²¹ καὶ σῖτον μελίνης ²²² τοῦτο γὰο ἦν ἐν τῆ γώρα πλεῖστον.

 Αμφιλεξάντων δέ τι ένταῦθα τῶν τε τοῦ Μένωνος στρα τιωτῶν καὶ τῶν τοῦ Κλεάρχου, ὁ Κλέαρχος κρίνας ἀδικεῖν τὸν²³ του

 $^{^{1}}$ § 178. 1. — 2 § 96. 1. Force of $\sigma'r$ and $\ell\varkappa$ in this word? — 3 § 22. 3. — 4 § 4. 2. — 5 Why not perispom. in accus. plur. like ℓ_{2} $\theta'\epsilon_{3}$ (43. 1.)? — 6 § 222. 4. — 7 §§ 6. N. (2): 124. 2. Compare. — 6 § 167. — 9 Th. ? — 10 § 140. 3. — 11 § 197. 2. — 12 § 221. — 13 § § 188. 2: 121. (3.) — 14 Th. ? § 134. 1. — 15 § 129. 4. — 16 § 118. H. — 17 § 181. 2. — 18 § 179. 1. — 19 Why does v take the rough breathing? — 33 Account for η in the antepen. ? — 21 Nom. how formed? — 22 What celation does this gen. denote? — 23 § 140. 4.

Μένωνος πληγὰς ἐνέβαλεν· ὁ¹ δ' ἐλθῶν πρὸς τὸ ἑαυτοῦ στράτευμα ἔλεγεν· ἀχούσαντες δ' οἱ στρατιῶται ἐχαλέπαιτον καὶ ἀργίζοντο² ἰσχυρῶς τῷ Κλεάρχω. 12. Τῷ δ' αὐτῷ ἡμέρα Κλέαρχως ἐλθῶν ἐπὶ τὴν διάβασιτ³ τοῦ ποταμοῦ καὶ ἐκεῖ κατασκεψάμενος τὴν ἀγορὰν ἀφιππεύει' ἐπὶ τὴν αὐτοῦ σκητὴν διὰ εοῦ Μένωνος στρατεύματος σὰν δλίγοις τοῖς περὶ αὐτόν· (Κύρος δ' οἴπω ਜκεν, ἀλλὶ ἔτι προςἡλευιε·) τῶν δὲ Μένωνος στρατιωτῶν ξύλα σχίζων τις ὡς είδε τὸν Κλέαρχον διελαύνοντα, ἵησι τῷ ἀξίνη. Καὶ οὖτος μὲν αὐτοῦ ἣμαρτεν, ἄλλος δὲ λίθω καὶ ἄλλος, είτα πολλοὶ, κραυγῆς γενομένης.

13. 'Ο δε καταφείγει είς το ξαυτού στράτευμα, καὶ εὐθύς παραγγέλλει είς τὰ ὅπλα· καὶ τοὺς μέν ὁπλίτας αὐτοῦ ἐκέλευσε μείται τας ασπίδας προς τα γότατα θέττας αυτός δε λαβών τούς Θράκας και τούς ίππέας οι ήσαν αυτώ έν τώ στρατεύματι πλείους 10 ή τετταράκοντα, τούτων δ' οί πλείστοι Θράκες, ήλαυνεν έπι τους Μέτωτος, 11 ωςτε έκειτους έκπεπληγθαι12 και αυτον Μένωνα, και τρέγειν έπι τα οπλα. Οι δε και ξοτασαν13 απορούντες το πράγματι. 14. 'Ο δε Πρόξενος, έτυγε γάρ υστερος προςιών 14 ααί τάξις αὐτο έπουένη των όπλιτων, εὐθύς οἶν είς τὸ μέσον άμφοτέρων άγων έθετο τὰ ὅπλα, καὶ ἐδεῖτο τοῦ Κλεάρχου μὴ ποιεῖν ταύτα. Ο δε έγαλέπαιτεν ότι αυτού όλίγου δείσαντος καταλευσθιται13 ποάως λέγοι το αυτού πάθος : εκέλενέ τε αυτον έκ του μέσου εξίστασθαι.11 * 15. Εν τούτω δε επίει και Κύρος και επύθέτο16 το πράγμα, εὐθὸς δ' έλαβε τὰ παλτὰ εἰς τὰς χεῖρας καὶ σὸν τοῖς παροῦσι¹⁷ τῶν πιστῶν 18 ἦχεν ελαύνων εἰς τὸ μέσον, καὶ λέγει τώδε. 16. Κλέαργε και Πρόξενε και οι άλλοι οι παρόντες Ελληνες, ουν ίστε19 ο τι ποιείτε. Εί γάο τινα20 άλλίλλοις μάγην συνάψετε ronilers ev รกิอิธ รกุ กูะยอด ยุ้นย์ รอ หลิงแหลงอยุธธอินเ21 หลา อนุลัฐ อง

^{1 § 142. 1. — &}lt;sup>2</sup> Th.? — ³ What do verbal nouns ending in as denote? — ⁴ § 209. N. 1. — ⁵ § 180. 1. — ⁶ Root? — ⁷ What does this gen. abs. denote? — ⁸ Why properispom? — ⁹ § 46. 1. — ¹⁰ Compare and decline. — ¹¹ Relation denoted? — ¹² How is $\pi \lambda n_0 a$ formed from $\pi \lambda a \gamma$ (§ 118. II)? Account for χ in the penult. — ¹³ Why the imperf.? — ¹⁴ § 222. 4. — ¹⁵ Synt.? — ¹⁵ Root? — ¹⁷ What is this part. = to? — ¹⁸ § 177. N. 1. — ¹⁹ § 118. E. N. 1. — ⁵⁰ Why not accented? — ²¹ § 211. N. 3.

πολὸ ἐμοῦ ὕστερον κακῶς γὰο τῶν ἡμετέρων ἐχόντων πάντες οὖτοι οὖς ὁρᾶτε βάρβαροι πολεμιώτερει ἡμῖν ἔσονται τῶν¹ παρὰ βασιλεῖ ὅντων. 17. ᾿Ακούσας ταῦτα ὁ Κλέμρχος ἐν ἐαυτῷ ἐγένετο καὶ παυσάμενοι² ἀμφότεροι κατὰ χώραν ἔθεντο τὰ ὅπλα.

CAP. VI.

- 1. Έντεῦθεν προϊόντων εφαίνετοι τροῦ Ιππων καὶ κόπρος εἰκάζετο δὲ εἰναι ὁ στίβος ὡς διςμιλίων ὅππων. Οὖτοι προϊόντες ἔκαιον καὶ μιλὸν καὶ εἶ τι ἄλλο χρήσιμον ἦν. 'Ορόντης δὲ Πέρσης ἀνηρ, γένει τε προςήκων βασιλεί καὶ τὰ πολεμικὰ λεγόμενος ἐν τοῖς ἀρίστοις Περσῶν ἐπιβουλεύει Κύρω καὶ πρόσθεν πολεμήσας. 2. Κατάλλαγεις δὲ οὖτος Κύρω εἰπεν, εἰ αὐτῷ δοίη εἰπείας χιλίους, ὅτι τοὺς προκατακαίοντας ἱππέας ἣ κατακαίνοι ὰν ἐνεδρεύσας ἢ ζῶντας πολλοὺς αὐτῶν ἔλοῖ καὶ κωλύσειει τοῦ καίεινι ἐπιόντας, καὶ ποιήσειεν ῶςτε μήποτε δύνασθαι αὐτοὺς ἰδόντας τὰ Κύρω στράτευμα βασιλεί διαγγείλαι. Τῷ δὲ Κύρω ἀκούσαντι ταῦτα ἐδόκει ἀφελιμαι εἶναι καὶ ἐκέλευσεν αὐτὸν λαμβάνειν μέρος παρ ἐκάστου τῶν ἡγεμόνων.
 - 3. 'Ο δὲ 'Ορόντης νομίσας ετοίμους αὐτῷ εἶναι τοὺς ἰππέας γράφει ἐπιστολήν παρὰ βασιλέα ὅτι ἥξοι ἔχων ἰππέας ὡς ἀν δύνηται πλείστους ἀλλὰ φράσαι τοῖς ἐαυτοῦ ἰππεῦσινι ἐπέλευεν ὡς φίλιον αὐτὸν ὑποδέγεσθαι. Ἐνῆν δ΄ ἐν τῷ ἐπιστολῆ καὶ τῆς πρόσθενι φιλίας ὑπομινήματα καὶ πίστεως. Ταύτην τὴν ἐπιστολὴν δίδωσι πιστῷ ἀνδρὶ ὡς ῷετο ὁ δὲ λαβὼν Κύρῳ δείκνυσιν. (4. 'Αναγνοὺς τῆ δε αὐτὴν ὁ Κῦρος συλλαμβάνει το ᾿Ορόντην, καὶ συγκαλεῖι ἐκὰ τὴν ἐαυτοῦ σκηνήν Περσᾶν τοὺς ἀρίστους τῶν περὶ αὐτὸν ἑπτά καὶ τοὺς τῶν Ἑλλήνων στρατηγοὺς ἐκελευεν ὁπλίτας ἀγαγεῖν, κούτους δὲ θέσθαι τὰ ὅπλα περὶ τὴν αὐτοῦ σκηνήν. Οἱ δὲ ταῦτα

 $^{^1}$ Synt. ? — 2 Why mid. voice ? — 3 § 27. N. 1. — 4 Why rng. ? — 5 § 60. N. 4. — 6 § 197. 2. — 7 Deriv. ? Synt. ?— 8 § 177 l. — 9 § 216. 3. — 10 § 87. N. 3. — 11 §§ 221 ; 180. 2. — 12 § 118 $\mathbb R$ — 18 § 131. 4. — 14 Root ? — 15 Why properispom. ? — 16 § 141 l. — 17 §§ 118. Γ . 36. 2 13. 5. — 19 § 12. 3. — 19 § 12. 2.—

εποίησαν, άγαγόντες ως τριχιλίους όπλίτας. 5. Κλέαρχον δε καὶ εἴσω παρεκάλεσε σύμβουλον, ος γε καὶ αὐτῷ καὶ τοῖς ἄλλοις ἐδάκει προτιμηθήναι μάλιστα τῶν Ἑλλήνων. Ἐπεὶ δ' ἐξῆλθεν, ἐξήγγειλε τοῖς φίλοις τὴν κρίσιν τοῦ 'Ορόντου ὡς ἐγένετο ' οὐ γὰρ ἀπόρχήτου' ἢν. "Εφη δὲ Κῦρον ἄργειν τοῦ λόγου² ὧδε:

6. Παρεχάλεσα ύμᾶς, ἄνδρες φίλοι, ὅπως σὺν ὑμῖν βουλενό. μενος, ο τι δίκαιον έστι και προς θεών και προς ανθρώπων, τούτο πράξω περί 'Ορόντου τουτουί. Τούτον γάρ πρώτον μεν ό έμος πατηρ έδωκεν υπήκοον έμοι είναι. Επεί δε ταγθείς, ώς έση αυτός. ύπο του έμου άδελφου ούτος έπολέμησεν έμοι έγων την έν Σάρδεσιν ακρόπολιν, και έγω αυτον προςπολεμών εποίησα ώςτε δύξαι τούτο του πρός έμε πολέμου⁶ παύσασθαι, καὶ δεξιάν έλαβον καὶ έδωκα. 7. Μετὰ ταῦτα, ἔφη, δ 'Ορόντα,' ἔστιν ὅ τι' σε ἰβίκησα; 'Ο δε άπεκρίτατο, ὅτι¹ο οὐ. Πάλιν δε ὁ Κύρος ἡρώτα. Οὐκοῦν¹1 υστερον, ώς αὐτος οὐ ομολογείς, οὐδεν ὑπ εμοῦ ἀδικούμενος ἀποστάς είς Μυσούς κακῶς ἐποίεις12 την εμην χώραν ο τι εδύτω; 13 "Εφη ο 'Ορόντης. Οὐκοῦν, ἔφη ὁ Κῦρος, ὁπότ αὖ ἔγτως 14 τὴν σεαυτοῦ δύναμιν, έλθων έπι τον της Αρτέμιδος βωμον μεταμέλειν τέ σοι έρησθα¹⁵ και πείσας έμε, πιστά πάλιν έδωκάς μοι και έλαβες παο έμου; Καὶ ταῦθ' 16 ώμολόγει ὁ 'Ορόντης. 8. Τί οῖτ, ἔση ὁ Κῦρος. άδικηθείς ύπ έμου τυν το τρίτον έπιβουλεύων 17 μοι σανερός γένονας; Ειπόντος δε του 'Ορόντου ότι οὐδεν άδικηθείς, 18 ήρωτησεν19 ο Κύρος αὐτόν ' Ομολογείς οὖν περί ἐμε ἄδικος20 γεγενῆσθαι; "Η γὰο ανάγκη, έση δ 'Ορόντης. 'Εκ τούτου πάλιν βρώτησεν ό Κύρος. "Ετι οὖν ἂν γένοιο τῷ ἐμῷ ἀδελφῷ πολέμιος, ἐμοὶ δὲ καὶ φίλος καὶ πιστός: 'Ο δε απεκρίνατο ότι οὐδ' εί γενοίμην, ω Κύρε, σοί γ' αν έτι ποτέ δόξαιμι.

9. Πρὸς ταῦτα ὁ Κῦρος εἶπε τοῖς παροῦσιν ' Ο μὲν ἀνὴρ τοιαῦτα μὲν πεποίηπε, τοιαῦτα δὲ λίγει ' ὑμῶν δὲ σὸ πρῶτος, δ

 $^{^1}$ § 132. 1. — 2 § 184. 1. — 3 § 214. 1. — 4 § 70. N. 2. — § 219. 2. — 6 § Synt. ? — 7 § 31. (4.) — 8 Why ö τ_i and not ö τ_i ? Synt. (§ 167) ? — 9 Th. ? — 10 § 228. 2. — 11 § 15. 4. — 12 § 165. N. 2. — 13 § 117. N. 3. — 14 § 117. 1. What c. v. is dropped (§ 85 1) ? — 15 § 84. N. 6. — 16 Account for 9. — 17 222. 2. — 13 § 222. 1 — 19 Accus, of thing following this verb ? — 20 § 161. 1.

Κλέαρχε, ἀπόσηται γνώμην ὅ τί σοι δοκεῖ. Κλέαρχος δὲ εἰπε τὰξε Συμβουλεύω ἐγὰ τὸν ἄνδρα τοῦτον¹ ἐκποδὰν² ποιεῖσθαι ὡς τάχιστα, ὡς μηκέτι δέη τοῦτον φυλάττεσθαι, ἀλλὰ σχολη ἢ ἡμῖς κὸ κατὰ τοῦτον εἰναι ³ τοὺς ἐθελοντὰς φίλους τούτους εὖ ποιεῖν. ΑΟ. Τιαὐτη δὲ τῆ γνώμη ἔφη καὶ τοὺς ἄλλι.ες προςθέσθαι. Μετὰ ταῦτα κελεύοντος Κύρου ἐλάβοντο τῆς ζώνης⁴ τὸν 'Ορόντην ἐπὶ θανάτφ, ἄπαντες ἀναστάντες καὶ οἱ συγγενεῖς ' εἶτα δὲ ἔξῆγον αὐτὸν οἶς προςετάχθη. 'Επεὶ δὲ εἶδον αὐτὸν οἴπερ πρόσθεν προςεκύνουν, καὶ τότε προςεκύνησαν, ε καίπερ εἰδότες ὅτι ἐπὶ θανάτφ ἄγοιτο.' 11. 'Επεὶ δὲ εἰς τὴν 'Αρταπάτου σκηνὴν εἰσηνέχθη τοῦ πιστοτάτου τῶν Κύρου σκηπιούχων, ³ μετὰ ταῦτα οὕτε ζῶντα 'Ορόντην οὕτε τεθνηκότα° οὐδεὶς είδε πώποτε, οὐδ ὅπως ἀπέθανεν οὐδεὶς εἰδῶς ἔλεγεν εἴκαζον δ' ἄλλοι ἄλλως τάφος δ' οὐδεὶς πώποτε αὐτοῦ ἐφάνη.

CAP. VII.

1. Έντεῦθεν ἔξελαύνει διὰ τῆς Βαβυλωνίας σταθμοὺς τρεῖς παρασάγγας δώδεχα. Ἐν δὲ τῷ τρίτφ σταθμῷ Κῦρος ἔξείτασιν ποιεῖται τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων ἐν τῷ πεδίφ περὶ μέσας νύκτας ¹ο ἔδόκει γὰρ εἰς τὴν ἐπιοῦσαν ἔω ἥξειν βασιλέα σὺν τῷ στρατεύματι μαχούμενον ¹ι καὶ ἐκέλευε Κλέαρχον μὲν τοῦ δεξιοῦ κέρως ¹² ἡγεῖσθαι, Μένωνα δὲ τὸν Θετταλὸν τοῦ εὐωνύμου · αὐτὸς δὲ τοὺς ἑαὐτοῦ διέταξε. 2. Μετὰ δὲ τὴν ἔξείτασιν ἄμα τῆ ἐπιούση ἡμέρα ³ ἤκοντες αὐτόμολοι παρὰ μεγάλου βασιλέως ἀπήγγελλον Κύρφ περὶ τῆς βασιλέως στρατιᾶς. Κῦρος δὲ συγκαλέσας ¹⁴ τοὺς στρατηροὺς καὶ λοχαγοὺς τῶν 'Ελλήνων συνεβουλεύετό ¹⁵ τε πῶς ἄν τὴν μάγην ποιοῖτο, καὶ αὐτὸς παρήγει ¹⁵ θαδόύνων τοιάδε. 3. ²Ω ἄνδρες Ελληνες, οὐκ ἀνθρώπων ¹² ἀπορῶν βαρβάρων συμμάχους

 $^{^1}$ § 140. 5. — 2 § 124. N. — 3 § 221. N. 3. — 4 § 179. 2. — 5 Account for γ in the antepen. — 6 Th. ? — 7 § 216. 3. — 8 Why paraxytone? 9 § 118. 0. — 19 Nom. how formed ? — 11 § 222. 5. — 12 § 42. N. 3. — 12 Synt. ? — 14 Why ϵ in the pen. contrary to gen. rule (§ 95.) ? — 16 Why two accents ? — 16 Account for the ϵ subs.

'μᾶς ἄγω, ἀλλὰ τομίζων ἀμείτονας καὶ κρείττους πολλῶν βαρβάρων ὑμᾶς εἰται, διὰ τοῦτο προςέλαβον. "Οπως οἰν ἔσεσθεί ἄπδρες ἄξιοι τῆς ἐλευθερίας² ἦς ³ κέκτησθε καὶ ὑπὲρ ἦς ὑμᾶς ἐγὼ εὐδαιμονίζω. Εὐ γιὰρ ἴστε ὅτι τὴν ἐλευθερίαν⁵ ἐλοίμην ἀν ἀντὶ ἀν ἔχω πάντων καὶ ἄλλων πολλαπλασίων. 4. "Οπως δὲ καὶ εἰδῆτε εἰς οἰονο ἔρχεσθε ἀγῶνα, ἐγὼ ὑμᾶς εἰδὸς διδάξω. Τὸ μὲν γιὰρ πλῆθος πολὺ καὶ κραυγῆ πολλῆ ἐπίασιν ἀν δὲ ταῦτα ἀνάσχησθε, τὰ ἄλλα΄ καὶ αἰσχένεσθαί μοι δοκῶ οἴους ἡμῖν γνώσεσθε τοὺς ἐν τῆ χώρα ὄντας ἀνθρώπους. 'Υμῶν δὲ ἀνδρῶν ὅντων καὶ εὐτόλμων γενομένων, ἐγὼ ὑμῶν τὸν μὲν οἴκαδε βουλόμενον ἀπιέναι τοῖς οἴκοι ο ζηλωτὸν ποιήσω ἀπελθεῖν πολλοὺς δ' οἰμαι ποιήσειν τὰ 'παρ ἐμοὶ ἐλέσθαι ἀντὶ τῶν οἴκοι.

🤻 5. Έντανθα Γαυλίτης παρών φυγάς Σάμιος, πιστός δε Κύρω, είπε · Καὶ μὴν, ὧ Κῦρε, λέγουσί τινες ὅτι πολλὰ ὑπισχνῆ νῦν διὰ τὸ έν τοιούτω είναι τοῦ κινδύνου προςιόντος : αν δ' εὖ γένηταί τι, ου μεμεζοθαί12 σέ13 φασιν : ένιοι δε ούδ' εί μεμεφό14 τε και βούλοιο δύνασθαι αν αποδούναι οσα 15 ύπισγεή. 6. Ακούσας ταύτα έλε ξεν ὁ Κύρος ' Αλλ' έστι μεν ήμιτ, ω ανδοες, ή αργή ή πατρώα πρός μεν μεσημβρίαν μέχρις οδ¹⁶ δια καθμα οὐ δύνανται οἰκεῖν ανθρωποι πρός δε άρκτον μέγρις οδ δια γειμώνα τα δ έν μέσω τούτων απαντα σατραπεύουσιν οί τοῦ έμοῦ άδελφοῦ φίλοι. 7. "Ην δ' ήμεις νικήσωμεν, ήμας δεί τους ήμετέρους φίλους τούτων έγκοατείς ποιήσαι. "Ωςτε ου τούτο δέδοικα17 μη 18 ουκ έχω ο τι δῶ ἐκάστω τῶν φίλων, ἀν εὖ γένηται, 19 ἀλλὰ μὴ οὐκ ἔγω ἰκανοὺς οίς δω. Υμών δε των Έλλήνων και στέφανον εκάστω γρυσούν δώσω. 8. Θί δὲ ταῦτα ἀκούσαντες αὐτοί τε ἦσαν πολύ προθυμότεροι καὶ τοῖς άλλοις ἐξήγγελλον. Εἰςήεσαν δὲ παρ αὐτὸν οί τε στρατηγοί και των άλλων Έλληνων τινές,20 άξιούντες είδέναι τί

 $^{^1}$ § 213. N. 5. — 2 § 190. 2. — 3 Synt. ? — 4 Th. ? — 5 § 128. — Pronom. adj. of what kind ? — 7 § 167. — 8 § 40. N. 3. (2). — 9 § 177. N. 1. — 19 § 121. N. 1. — 11 140. N. 5. — 12 Would this word have received two accents had it been paraxylone? — 18 § 22. N. 2. — 14 Account for the ι subs. — 15 § 150. 5. — 16 § 194. — 17 § 98. N. 3. — 18 § 224. 5. — 19 § 157. N. 8. (1). — 29 Why does this enclitic retain its accent?

σφισιν ἔσται, ἐὰν κριιτήσωσιν. 'Ο δὲ ἐμπιπλὰς ἀπάντων τὴν γνώμην ἀπέπεμπε. 9. Παρεκελεύοντο δ΄ αὐτῷ πάντες ὅσοιπερ διελέγοντο μὴ μάχεσθαι, ἀλλ' ὅπισθεν ἑαυτῶν¹ τάττεσθαι. Ἐν δὲ τῷ καιρῷ τούτῷ Κλέαρχος ὧδέ πως ἤρετο Κῦρον· Οἴει γάρ σοι μαχεῖσθαι, ἀ Κῦρε, τὸν ἀδελφόν; Νη² Δί, ἔφη ὁ Κῦρος, εἴπερ γε Δαρείου καὶ Παρυσάτιδός ἐστι παῖς, ἐμὸς δὲ ἀδελφὸς, οὐκ ἀμαχεὶ ταῦτα ἔγὸ

λήψομαι.

10. Ένταῦθα δή έν τη έξοπλισία ἀριθμός³ έγένετο των μέν Έλλήνων ασπίς μυρία και τετρακοσία πελτασται δε διεχίλιοι καὶ πεντακόσιοι τῶν δὲ μετὰ Κύρου βαρβάρων δέκα μυριάδες καὶ ἄρματα δρεπανηφόρα ἀμφὶ τὰ εἴκοσι. 11. Τῶν δὲ πολεμίων έλέγοντο είναι έχατον και είχοσι μυριάδες και άρματα δρεπανηφόρα διακόσια. "Αλλοι δε ήσαν εξακιςγίλιοι ίππεῖς, ών Αρταγέρσης ήργεν · ούτοι δέ προ αὐτοῦ βασιλέως τεταγμένοι ήσαν. 12. Τοῦ δὲ βασιλέως στρατεύματος ήσαν ἄργοντες καὶ στρατηγοί καὶ ήγεμόνες τέτταρες, τριάκοντα μυριάδων έκαστος, 'Αβροκόμας, Τισσαφέρνης, Γωβρύας, 'Αρβάκης. Τούτων δε παρεγένοντο έν τη μάγη έννενήκοντα μυριάδες και άρματα δρεπανηφόρα έκατον καί πεντήμοντα 'Αβρομόμας γαρ ύστέρησε της μάγης ήμέρας πέντε, έκ Φοινίκης έλαύνων. 13. Ταῦτα δὲ ήγγελλον πρὸς Κῦρον οί αύτομολήσαντες έκ τῶν πολεμίων παρὰ μεγάλου βασιλέως πρὸ τῆς μάχης · καὶ μετὰ τὴν μάγην, οἱ υστερον ἐλήφθησαν τῶν πολεμίων, ταυτά ήγγελλον. 14. Έντευθεν δε Κύρος έξελαύνει σταθμόν ένα παρασάγγας τρείς συντεταγμένω τω στρατεύματι παντί και τω Ελληνικώ και τω βαρβαρικώ. Εκτο γάρ ταύτη τη ήμερα μαγείσθαι βασιλέα · κατά γάρ μέσον τον σταθμόν τούτον τάφρος ην δρυκτήθ βαθεία, τὸ μὲν εὖρος ὀργυιαὶ πέντε, τὸ δὲ βάθος ὀργυιαὶ τρείς. 15. Παρετέτατο δε ή τάφρος άνω δια του πεδίου επί δώδεκα παρασαγγας μέχρι τοῦ Μηδίας τείχους. "Ενθα δη είσιν αι διώρυχες, άπο του Τίγρητος ποταμού όξουσαι .8 είσι δε τέτταρες, το μεν ευ-

 $^{^1}$ Synt. ? — 2 § 171. N. 1. — 3 Subj. or pred.? — 4 § 199. — 4 Why the imperf. ? — 6 § 132. 1. Ph. ?— 7 Root ?— 8 When does ϱ take the rough breathing ? — 3 V hat does the accent show this to be ?

ρος πλεθριαΐαι, βαθεΐαι δε ίσγυρως, και πλοΐα τλεί εν αθταίς σιταγωγά ·2 εἰςβάλλουσι δε εἰς τον Ευφράτην, διαλείπουσι3 δε έκάστη παρασάγγητ, γέφυραι δε έπεισιν. 16. Ήν δε παρ' αυτόν τον Ευφράτην πάροδος στενή μεταξύ του ποταμού και της τάφρου ώς είκοσι ποδών το είρος. Ταύτην δη την τάσρον βασιλεύς μέγας ποιεί ἀντὶ ἐρύματος, ἐπειδή πυνθάνεται Κύρον προςελαύνοντα. 17. Ταύτην δη την πάφοδον Κυρός τε και ή στρατιά παρήλθε και έγένοντο είσω της τάφρου. Ταύτη μεν ουν τη ημέρα ούκ έμαγέσατο βασιλείς, άλλ ύπογωρούντων φαιερά ήσαν και ίππων και ανθρώπων ίγης πολλά. 18. Ένταῦθα Κύρος Σιλανόν καλέσας τον Αμβρακιώτην μάττιν έδωκεν αυτώ δαρεικούς τριστιλίους, ότι รกุ๊ ย้างิยมสากุ สิทิ ย้มย์การ รกุ๊ร กุ๊นย์กูสรุ ทอกระกอง ปิงกุ้นยากร ยโทยง สงาติ ότι βασιλεύς οὐ μαγείται δέκα ήμερων · Κύρος δ' είπεν, Οὐκ ἄρα รีก แลวยังส, ยี่ ยัง งลบงสาร อยู่ แลวยังสา งลัง กุ่นยอลเร ยัลง 8 ลิโทθεύσης, ε ύπισγεοτικά σοι δέκα τάλαντα. Τούτο το γρυσίον τότε απέδωκεν, έπει παρηλθον αι δέκα ήμεραι. 19. Έπει δ' έπι τη τάφρο οὐκ ἐκώλυε βασιλεὺς τὸ Κύρου στράτευμα διαβαίνειν, εδοξε και Κύρο και τοῖς άλλοις ἀπεγνωκέναι τοῦ μάγεσθαι ωςτε τη ύστεραία Κύρος επορεύετο ζιελημένος μάλλον. 20. Τη δε τρίτη έπε τε του άρματος καθήμενος 10 την πορείαν έποιείτο και όλίγους έν τάξει έγων προ αύτου το δε πολύ αύτο άνατεταραγμένον έπορεύετο και των οπλων τοις στρατιώταις πολλά έπι άμαξων ήγοντο καὶ ὑποζυνίων.

CAP VIII.

 Καὶ ἤδη τε ἦν ὰμφὶ ἀγορὰν πλήθουσων καὶ πλησιον¹¹ ἤν σταθμὸς ἔνθα ἔμελλε¹² καταλύσειν, ήνίκα Παταγύας ἀνὴρ Πέρσης ¹⁸ τῶν ἀμφὶ Κῦρον πιστῶν προφαινεται ἐλαύνων ἀνὰ κράτος ἱδροῦντι τῷ ἴππφ· καὶ εὐθὺς πᾶσιν οἷς ἐνετύγχανεν ἐβόα καὶ βαρβαρι-

¹ What kind of adj. ? -- ² Composition ? -- ² § 157. 4. -- ⁴ Synt, ? -- ⁵ § 222. 2. -- ⁶ § 201. -- ⁷ § 191. 3. -- ⁸ Th. ? How formed ? (134.1.) ? -- ⁹ §§ 221: 180.2. -- ¹⁰ How is $\varkappa \acute{a}θημωι$ formed from $\varkappa \acute{a}$ and $\mathring{η}μωι$? -- ¹¹ 121. (3) ? -- ¹² § 219. N. 1. -- ¹² § 136. R.

κῶς καὶ Ελληνικῶς, ὅτι βασιλεὺς σὺν στρατεύματι πολλῷ προςέργεται ώς είς μάχην παρεσκευασμένος.2 2. Ενθα δη πολύς τάραγος έγένετο αυτίκα γαο έδοκουν οι Ελληνες και πάντες δε άτάκτοις τφίσιν έπιπεσεῖσθαι. 3. Καὶ Κῦρός τε καταπηδήσας ἀπὸ τοῦ ἄρματος τὸν θώρακα ἐνέδυ, καὶ ἀναβὺς ἐπὶ τὸν ἴππον τὰ παλτὰ εἰς τὰς γεῖρας έλαβε, τοῖς τε ἄλλοις πῶσι παρήγγελλεν³ ἐξοπλίζεσθαι⁴ καὶ καθίστασθαι είς την έαυτοῦ τάξιν εκαστον. 4. "Ενθα δη σύν πολλη σπουδη καθίσταντο, Κλέαργος μεν τὰ δεξιὰ τοῦ κέρατος έγων προς τῷ Εὐφράτη ποταμώ, Ποόξετος δε έγόμετος · οἱ δ άλλοι μετὰ τοῦτον. Μένων δε και το στράτευμα το εὐώνυμον κέρας έσγε τοῦ Έλληνικοῦ.6 5. Τοῦ δὲ βαρβαρικοῦ ἱππεῖς μὲν Παφλαγόνες εἰς γιλίους παρὰ Κλέαργον έστησαν έν τῷ δεξιῷ, καὶ τὸ Ελληνικὸν πελταστικόν έν δὲ τῷ εὐωτύμος 'Αριαιός τε ὁ Κύρου ὕπαργος και τὸ άλλο βαρβαρικότ. 6. Κύρος δε και ίππεῖς μετ' αὐτοῦ ὅσον εξακόσιοι ώπλισμένοι θώραξι μεν αυτοί και παραμποιδίοις και κράτεσι πάντες πλην Κύρου. Κύρος δε ψιλην έγων την κεφαλην είς την μάγην καθίστατο. [Λέγεται δε και τους αλλους Πέρσας ψιλαίς ταις κεφαλαίς⁹ έν τῷ πολέμφ διακιτδυτεύειν.]7. Οἱ δ' ἵπποι ἄπαττες οἱ μετὰ Κύρου είγον και προμετωπίδια10 και προστερνίδια είγον δε και μαγαίρας οἱ ἱππεῖς Ἑλληνικάς.

8. Καὶ ἤδη τε ἢν μέσον ἡμέρας¹¹ καὶ οὕπω καταφανεῖς¹² ἦσαν οἱ πολέμιοι ἡνίκα δὲ δείλη ἐγίγνετο, ἐφάνη κονιορτὸς⁴ ῶςπερ νεφέλη λευκὴ, χρόνφο δὲ [οὐ] συγνῷ ὕστερον ῶςπερ μελανία τις ἐν τῷ πεδίφ ἐπὶ πολύ. "Οτε δὲ ἐγγύτερον ἐγίγνοντο, τάχα δὴ καὶ χαλκός τις ἤστραπτε,¹³ καὶ αὶ λόγχαι καὶ αὶ τάξεις καταφανεῖς ἐγίγνοντο. 9. Καὶ ἢσαν ἱππεῖς¹⁴ μὲν λευκοθώρακες¹⁵ ἐπὶ τοῦ εἰωνύμου τῶν πολεμίων Τισσαφέρνης ἐλέγετο τοίτων ἄρχειν ἐχόμενοι δὲ τούτων γερῷοφόροι ἐχόμενοι δὲ ὁπλῖται σὺν ποδίρεσι ξυλίναις¹ۉ ἀσπίσιν ¹¹ Αἰγύπτιοι δὲ οῦτοι ἐλέγοντο εἶναι ἄλλοι δ ἱππεῖς ἄλλοι

 $^{^1}$ § 119. 1.—² Account for σ in the antepen. (§ 10. 1.)—³ Why the amperf. ?—⁴ Th. ? —⁵ §§ 42. N. 3 : 177. 2.— ° § 131. 1. — 7 Nom. how formed ?—§ § 39. 1.—° Synt. ?—¹° § 127. N. 3. —¹¹ § 177. 2.—¹² Root ?—¹³ What does this imperf. dence ?—¹⁴ § 44.—¹⁵ Composition ?—¹⁵ § 131. 2.—¹² How formed ?

τοξόται. Πάντες δε ούτοι κατά έθνη εν πλαισίω πλήρει ανθυωπων έχαστον τὸ έθνος επορείετο. 710. Πρὸ δ' αίτων άρματα διαλείποττα συγτον απ' αλλίλων τὰ δρεπατηφόρα καλούμενα. είγον δε τα δρέπανα έκ των άξόνων είς πλάγιον αποτεταμένα και ίπο τοῖς δίφροις εἰς τῆτ βλέποττα, ὡς διακόπτειτ³ ὅτος ἐττυγγάτοιεν. Ἡ δε γνώμη ήν ώς είς τὰς τάξεις τῶν Ελλίνων ελώντων καὶ διακο ψόντων. 11. Ο μέντοι Κύρος είπεν, ότε καλέσας παρεκελεύετο τοῖς Ελλησι τὶν κραυγίν τῶν βαρβάρων ἀνέγεσθαι, εψεύσθη τοῦτο .6 οὐ γὰρ κραντῆ ἀλλὰ σιτῆ ὡς ἀνυστὸν καὶ ἡσυτῆ, ἐν ἴσφ καὶ βραδέως προςή εσατ. 12. Και έν τούτω Κύρος παρελαίνων αυτός σύν Πίγρητι τῷ⁸ έρμητεῖ καὶ άλλοις τρισὶν ἢ τέτταρσι τῷ Κλεάργα έβοα άγειτ το στράτευμα κατά μέσον το των πολεμίων, " ότι έκει βασιλεύς είη · 10 Κατ' τοῦτο, έση, τικωμετ, πάιθ' ήμιν πεποίηται. 13 13. 'Ορών δε δ Κλέαργος το μέσον στίφος και ακούων Κύρον!4 έξω οντα15 του Έλληνικου εὐωνύμου βασιλέα · τοσούτον γάο πλήθει περιην βασιλεύς ώςτε μέσον το έαυτου έγων 16 του Κύρου ευωνύμου έξω ξυ · άλλ. όμως ὁ Κλέαργος οἰκ ζθελεν ἀποσπάσαι ἀπό τοῦ ποταμού το δεξιοτ πέρας, φοβούμετος μη 17 πυπλωθείη έπατέρωθεν 18 τῷ δὲ Κύρο ἀπεκρίνατο ὅτι αὐτῷ μέλοι ὅπως καλῶς ἔγοι. 19

14. Καὶ ἐτ τούτφ τῷ καιρῷ τὸ μὰτ βαρβαρικὸν στράτευμα ὁμαλῶς προξει ²⁰ τὸ δ' Ελλητικὸν ἔτι ἐτ τῷ αὐτῷ μέτον συνετάττετο ἐκ τῶν ἔτι προςιόττων. Καὶ ὁ Κῦρος παρελαίνων οὐ πάνυ πρὸς αὐτῷ τῷ στρατεύματι κατεθεᾶτο ἐκατέμωσε ἀποβλέπων εἴς τε τοὺς πολεμίους καὶ τοὺς φίλους. 15. Ἰδών δὲ αὐτὸν ἀπὸ τοῦ Ελληνικοῦ Ξενοφῶν ᾿Αθηταῖος, ὑπελίσας ὡς συναντῆσαι ἤρετο εἴ τι παραγγέλλοι ὁ δ' ἐπιστήσας εἰπε καὶ λέγειν ἐκέλευε πᾶσιν, ὅτι καὶ τὰ ἱερὰ καὶ τὰ σφάγια καλὰ.²¹ 16. Ταῦτα δὲ λέγων, θορύβου ἢκουσε διὰ τῶν τάξεων ἰόντος, καὶ ἤρετο τίς²² ὁ θόρυβος

 $^{^1}$ Th. ? $^{-2}$ What is the gram, and log, subj. of this proposition ? $^{-3}$ 6 6 220, 1. $^{-4}$ 6 222, 1. Why paraxylone and not proper spon. ? $^{-5}$ Subj. ? $^{-6}$ 6 167, $^{-7}$ 6 124, 1. $^{-8}$ 6 139, 3. $^{-9}$ Synt. ? $^{-10}$ Upon what verb does this optat, depend (§ 216, 3.) ? $^{-11}$ What is this kind of contraction called ? $^{-12}$ Account for 9. $^{-12}$ 6 209, N. 6. $^{-14}$ 6 179, 1 $^{-17}$ 7 222, 2. $^{-16}$ 6 222, 1. $^{-17}$ 6 224, 5. $^{-18}$ 6 121, 2. $^{-9}$ 115, N. 8.(1) $^{-28}$ 148, 7 M. N. (4end). $^{-21}$ 157, N. 10. $^{-28}$ 148, 7 M. 10. $^{-28}$ 147, $^{-28}$ 147, $^{-28}$ 147, $^{-28}$ 148, $^{-28}$ 147, $^{-28}$ 148, $^{-28}$ 147, $^{-28}$ 148, $^{-28}$ 147, $^{-28}$ 148, $^{-28}$

είη. Ο δε Ξενοφων είπεν ότι το σύνθημα παρέργεται δευτερος ήδη. Καὶ ος εθαύμασε τίς παραγγέλλει καὶ ήρετο ο τι είη τὰ σύνθημα. 'Ο δε απεκρίτατο ότι ΖΕΥΣ ΣΩΤΗΡ ΚΑΙ ΝΙΚΗ. 17. ΄Ο δὲ Κῖρος ἀπούσας, 'Αλλὰ δέχομαί τε, ἔφη, παὶ τοῦτο ἔστω. Ταύτα δε είπων είς την έαυτου χώραν απήλαυτε · και ούκ έτι τρία η τέτταρα στάδια² διειγέτην τω φάλειγγε απ αλλήλων, ήνίκα έπαιάνιζόν τε οι Ελληνες και ήργοντο άντίοι ιέναι³ τοις πολεμίοις. 18. Ως δέ πορευομένων έξεκύμαινέ τι της φάλαγγος, τὸ ἐπιλειπόμενον ηρξατο δρόμο⁵ θείν· και αμα ές θέγξαντο πάντες οίον περ το Ένυαλίω έλελίζουσι, και πάντες δε έθεον. Λέγουσι δέ τινες ώς και ταις ασπίσι προς τα δόρατα έδουπησαν φόβον ποιούντες τοις ίπποις. 19. Ποιν δε τόξευμα έξιχνεῖσθαι έχκλίνουσιν οί βάρβαροι καί φεύγουσι. Καὶ ένταῦθα δη έδίωκον μέν κατά κράτος οί Έλληνες, έβόων δὲ ἀλλήλοις μὴ θεῖν δρόμφ, ἀλλ' ἐν τάξει έπεσθαι. 20. Τὰ δὲ ἄρματα ἐφέρετο τὰ μὲν⁸ δί αὐτῶν τῶν πολεμίων, τὰ δὲ καὶ διὰ τῶν Ἑλλήνων, κετὰ ἡνιόγων. Οἱ δὲ, έπει προίδοιεν, διίσταντο · έστι δ' όςτις 10 και κατελήφθη ώςπερ έν ίπποδρόμω έκπλαγείς 11 και ούδεν μέντοι ούδε τούτον παθείν έφασαν, 12 οὐδὲ άλλος δὲ τῶν Ελλήνων ἐν ταύτη τῆ μάχη ἔπαθεν οὐδεὶς οὐδεν13, πλην επί τῷ εὐωνύμω τοξευθηναί τις έλεγετο.

21. Κύρος δε όρων τους Έλληνας νικώντας 4 το καθ αύτους και διώκοντας, ήδόμενος και προςκυνούμενος ήδη ώς βασιλεύς ύπο των άμφ αὐτον, οὐδ ως εξήχθη διώκειν άλλα συνεσπειραμένην έχων την των σύν έαυτω έξακοσίων ίππεων τάξιν επεμελείτο, ο τι ποιήσει βασιλεύς. Και γὰρ ήδει αὐτον ότι μέσον έχοι τοῦ Περσικοῦ στρατεύματος. 22. Και πάντες δε οι των βαρβάρων ἄρχοντες μέσον έχοντες τὸ αὐτων ήγοῦντο, νομίζοντες οῦτω και ἐν ἀσφαλεστάτω 6 είναι, ην ή ή ισχύς αὐτων έκατέρωθεν, και εί τι παραγγείλαι γρήζοιεν, ημίσει 6 αν χρόνω αἰσθάνεσθαι τὸ στράτευμα. 23. Καὶ

¹ § 152. (Form. $z\alpha$; δ₅). — ² Synt. ? — ³ § 219. 1. — ⁴ What does this gen. abs. denote ? — ⁵ § 198. — ⁶ Root ? Tense how formed ? ⁷ § 220. 2. — ⁸ § 142. (Att. Dial.)— ⁹ § 181. 1.— ¹⁰ § 150. 5.— ¹¹ Why $\pi \lambda \alpha_f$ in this tense, and $\pi \lambda \eta_g \sigma$ in the pres. ? — ¹² Why subj. not expressed ? — ¹³ § 225. 1. — ⁴ What is this part. — 0? — ¹⁵ § 57. 4.— ¹⁶ Decline.

βασιλεύς δή τότε, μέσον έχων τὶς έαυτοῦ στρατιᾶς ὅμως ἔξω ἐγένετο τοῦ Κύρου εἰωνύμου κέρατος. Ἐπεὶ δε οἰδεὶς αὐτοῦ ἐμάχετο ἐκ τοῦ ἐναντίου οἰδε τοῖς αὐτοῦ τεταγμένοις ἔμπροσθεν, ἐπέκαμπτεν ώς εἰς κίκλωσιν. 24. Ἔτθα δι Κίρος δείσας μὴ ὅπισθεν γενόμενος κατακόψη τὸ Ἑλλιγικο ἐλαίνει ἀντίος καὶ ἐμβαλών σὺν τοῖς έξακοσίοις γικᾶ τοῦς πρὸ βασιλέως τεταγμένους καὶ εἰς συγήν ἔτρεψε τοῦς έξακιςμλίους καὶ ἀποκιείναι λέγεται αὐτὸς τῆ ἑαυτοῦ χειρὶ Αρταγέρτην τὸν ἄργοντα αὐτῶν.

25. 'Ως δε ή τροπη εγέτετο διασπείροτται και οι Κύρου έξαπόσιοι είς το διώπειν δομήσαντες πλήν πάνν δλίγοι άμφ' αὐτον κατελείη θησαν, 2 σχεδον οί ομοτράπεζοι καλούμενοι. 3 26. Σύν τούτοις δε ών καθορά βασιλέα και το άμφ έκείνον στίφος. και εὐθὺς οὐκ ἠνέσγετο, 4 ἀλλ' εἰπών, Τον ἄνδρα ὁρῶ, ἴετο 5 ἐπ' αὐτὸν και παίει κατά το στέρτον και τιτρώσκει διά του θώρακος, ώς σιοί Κτησίας δ ίατρος · και ίδοθαι αίτος το τρανιά φησι. 27. Παίοντα δ' αὐτὸν ἀκοντίζει τις παλτῷ ὑπὸ τὸν ὀφθαλμον βιαίως · και έντανθα μαγόμειοι και βασιλεύς και Κύρος και οί άμη αυτούς ύπερ έχατερου, οπόσοι μεν των άμη ι βασιλέα άπεθνησκον Κτηρίας λέγει παρ εκείνο γαρ ήν Κύρος δε αυτός τε απέθανε και όκτω οι άριστοι των περί αυτον έκειντο έκ αυτω. 28. Αρταπάτης δε ο πιστότατος αυτή των σκηπτούγων θεράπων λέγεται, έπειδή πεπτωκότα⁸ είδε Κύρου, καταπηδήσας από του ίππου πεοιπεσειν⁶ αυτώ. 29. Και οι μέν σασι βασιλέα κελευσαί τινα10 έπισφάξαι αὐ ον Κύρφ οί δὲ, έαντον ἐπισφάξαι, σπασάμενον τον άπιτάπην εί, ε γάρ γρυσούν, και στρεπτον δε έφόρει και ψέλλια και τὰ άλλα ώς περ οἱ άριστοι τῶν Περσῶν · ἐτετίμητο γὰρ ὑπὸ Κύρου δι ευτοιάν τε και πιστότητα.11

Tense how formed ?— 2 Root ? Account for φ in the antepen.— 3 \S 140. 3.— 4 \S 82. N. 3.— 5 Why mid. voice ?— 6 \S 209. N. 1— 7 Why is φ η σ t here accented ?— 8 Account for $\pi \tau \omega$ in the root of the perf. and $\pi \iota \pi$ in that of the present.— 9 \S 96. 15.— 10 \S 148. 2.— $^{-11}$ \S 128. N. 2. 35. N. 5. (1).

CAP. IX.

1. Κύρος μεν ούν ούτως έτελεύτησεν, άνης ών Περσών των μετη Κύρον τον άργαϊον γενομένων βασιλικώτατός τε και άργειν άξιών κτος, ώς παρά πάντων δμολογείται των Κύρου δοκούντων έν πείσα γενέσθαι. 2. Ποῶτον μεν γὰο ἔτι παῖς ὢν ὅτε ἐπαιδεύετο' καὶ σύν τῷ ἀδελφῷ καὶ σύν τοῖς ἄλλοις παισί,2 πάντων πάντα κράτιστος ενομίζετο. 3. Πάντες γὰρ οἱ τῶν ἀρίστων Περσῶν παίδες έπι ταίς βασιλέως θύραις παιδεύονται ένθα πολλήν μέν σωφροσύνην καταμάθοι αν τις, αισχρον δ' οὐδεν ουτε ακουσαι ουτ / ίδεῖν έστι. 4. 4. Θεώνται δ' οἱ παίδες καὶ τοὺς τιμωμένους ὑπὸ βασιλέως και ακούουσι, και άλλους ατιμαζομένους. 5 ώςτε εὐθὺς παίδες όντες μανθάνουσιν άργειν τε καὶ άργεσθαι. 5. "Ενθα Κύρος αίδημονέστατος μεν πρώτον των ήλικιωτων έδόκει είναι, τοῖς τε ποεσβυτέροις ται των έαυτου υποδεεστέρων μαλλον πείθεσθαι. έπειτα δε φιλιππότατος ναὶ τοῖς ιπποις ιίριστα γρησθαι. "Εκρινον δ' αὐτὸν καὶ τῶν εἰς τὸν πόλεμον ἔργων, τοξικῆς τε καὶ ἀκοντίσεως, 10 σιλομαθέστατον είναι καὶ μελετηρότατον. 11 6. Έπεὶ δὲ τῆ ήλικία⁸ έπρεπε, καὶ φιλοθηρότατος 12 ην καὶ πρὸς τὰ θηρία μέντοι φιλοκινδυνότατος. Και άρκτον ποτε επιφερομένην ούκ έτρεσεν. άλλα συμπεσών κατεσπάσθη από τοῦ ιππου · καὶ τὰ μεν ἔπαθεν.13 ών και τας ώτειλας φανεράς είγε, τέλος14 δε κατέκανε15 και τον πρώτον μέντοι βοηθήσαντα πολλοῖς μακαριστον ἐποίησεν.

7. Έπεὶ δὲ κατεπέμφθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς σατράπης Αυδίας τε καὶ Φρυγίας τῆς μεγάλης καὶ Καππαδοκίας, στρατηγὸς¹ε δὲ καὶ πάντων ἀπεδείχθη οἶς καθήκει εἰς Καστωλοῦ πεδίον ἀθροίζεσθαι, πρῶτον μὲν ἐπέδειξεν αὐτὸν, ὅτι περὶ πλείστον ποιοῖτο, εἴ τῷ σπείσαιτο¹³ καὶ εἴ τῷ συνθοῖτο καὶ εἴ τῷ ὑπόσχοντό τι, μηδὲν ψεύδεσθαι. S. Καὶ γὰρ οἶν ἐπίστευον μὲν ὑπόσχοντό τι, μηδὲν ψεύδεσθαι.

¹ Th. ? How formed ? — 3 Compare. — 4 § 179. N. 1. — 6 § 135. 4. — 6 § 132. 5 — 7 § 57. 2. — 8 Synt. ? — 9 Composition ? 10 § 129. 3. — 14 § 131. 3. — 12 Composition. — 13 Root ? — 14 § 124. 1. — 15 § 105. — 16 § 166. N. 1.

αὐτῷ¹ αἱ πόλεις ἐπιτρεπόμεναι, ἐπίστευον δ οἱ ἄνδρες καὶ εἴ τις πολέμιος ἐγένετο, σπεισαμένου Κύρου ἐπίστευε μηδὲν ἀν παρλ τὰς σπονδὰς παθεῖν. 9. Τοιγαροῦν ἐπεὶ Τισσαφέρτει ἐπολέμησε, πᾶσαι αἱ πόλεις ἑκοῦσαι² Κῦρον εἴλοντο³ ἀντὶ Τισσαφέρνους πλὴν Μιλησίων οὐτοι δὲ ὅτι οὐα ἤθελε τοὺς φεύγοντας προέσθαι, ἐφοροῦντο⁴ αἰτόν. 10. Καὶ γὰρ ἔργφ ἐπεδείκνυτο καὶ ἔλεγεν ὅτι οὐκ ἄν ποτε προοῖτο, ἐπεὶ ἄπαξ φίλος αὐτοῖς ἐγένετο, οὐδ εἰ ἔτι μὲν μείνυςς γένοιντο, ἔτι δὲ καὶ κάκιον πράξειαν. 11. Φανερὸς δ ἤν καὶ είς τι ἀγαθὸν ἢ κακὸν ποιήσειεν αὐτὸν νικῶν πειρώμενος καὶ εὐχὴν δὲ τινες αἰτοῦ ἔξέφερον ὡς εὕχοιτο τοσοῦτον χρόνον ζῆν ἔςτε νικήν καὶ τοὺς εὐ καὶ τοὺς κακῶς ποιοῦντας ἀλεξόμενος. 12. Καὶ γὰρ οὖν πλεῖστοι δὴ αὐτῷ ἑτί γε ἀνδρὶ τῶν ἐφὶ ἡμῶν ἐπεθύμησαν καὶ χρήματα καὶ πόλεις καὶ τὰ ἑαυτῶν σώματα προέσθαι.

13. Οὐ μὲν δὴ οὐδὲ τοῦτ ἄν τις εἴποι ὡς τοὺς κακούργους ¹⁰ καὶ ἀδίκους εἴα καταγελῖν, ἀλλὶ ἀρειδέστατα πάντων ἐτιμωρεῖτο. Πολλάκις ¹¹ δ ἦν ἰδεῖν παρὰ τὰς στιβομένας ὁδοὺς καὶ ποδῶν καὶ γειρῶν καὶ ὁ ἀριλιμῶν στερουμένους ἀνθρώπους ¹⁸ ἄστε ἐν τῷ Κύρον ἀρχῷ ἐγένετο ¹² καὶ Ἦλλιμι ¹³ καὶ βαρβάρφ μηδὲν ἀδικοῦντι, ἀδεῶς πορεύεσθαι ὅποι τις ἤθελεν, ἔχοντι ὅ τι προχωροιη. 14. Τοὺς γε μέντοι ἀγαθοὺς εἰς πόλεμον ¹⁴ ὡμολόγητο διαφερόντως τιμᾶν. Καὶ πρῶτον μὲν ἦν αὐτῷ πόλεμος πρὸς Πεισίδας καὶ Μυσούς. Στρατευόμενος οἶν καὶ αὐτὸς εἰς ταύτας τὰς χώρας οῦς ἑώρα ¹⁵ ἐθέλοντας κινδυνείειν, τούτους καὶ ἄρχοντας ἐποίει ῆς κατεστρέφετο χώρας, ¹⁶ ἔπειτα δὲ καὶ ἄλλοις δώροις ἐτίμα ¹ 15. ὥςτε φαίνε σθαι τοὺς μὲν ἀγαθοὺς εὐδαιμονεστάτους, τοὺς δὲ κανοὺς δούλους τούτων ἀξιοῦν είναι. Τοιγαροῦν πολλὴ ἦν ἀφθονία αὐτῷ τῶν ἐθελόντων κινδυνείτι. ὅπου τις οἴοιτο Κύρον αἰρθόσεσθαι.

 Είς γε μὴν δικαιοσύνην εί τις αὐτῷ φανερὸς γένοιτο ἐπιἐείκνυσθαι βουλόμενος, περὶ παντὸς ἐποιεῖτο τούτους πλουσιωτέρους

^{\$\ \}text{Synt.} ? = \frac{2}{5} \ \ 53. \ \ N. 2. = \frac{3}{8} \text{Root} ? = \frac{4}{9} \text{ What does this imperf. denote ? } = \frac{5}{5} \text{ Compare and decline (\frac{5}{5} \ 59 : 58. 2). } = \frac{5}{5} \ \ 87. \ \ N. 3 = \frac{7}{9} \text{ Dialect ? } = \frac{5}{5} \ \ 165. 1. \ = \frac{9}{5} \ \ 87. \ \ N. 2. = \frac{10}{9} \text{ Composition ? } = \frac{11}{5} \ \ 126. = \frac{15}{5} \ \ \ \ 196. 3. = \frac{1}{5} \ \ \ 167 \ \ N. 3. = \frac{15}{5} \ \ \ 80. \ N. 3. = \frac{15}{5} \ \ \ \ 151. 1. 3.

ποιείν των! έκ του άδίκου φιλοκερδούντων.2 17. Καὶ γὰρ οὐν άλλα τε πολλά δικαίως αὐτῷ διεγειρίζετο καὶ στρατεύματι3 άληθινῷ έγρήσατο. Καὶ γὰο στρατηγοί καὶ λογαγοί οὐ γρημάτων ένεκα πρός έκεῖνον έπλευσαν, άλλ' έπεὶ έγνωσαν κερδαλεώτερον είναι Κύρφ καλώς πειθαρχείν η το κατά μηνα κέρδος. 5 18. 'Αλλά μην εί τίς γέ τι αὐτῷ προςτάζαντι καλῶς ὑπηρετήσειεν,6 οὐδενί7 πώποτε άγάριστον είασε8. την προθυμίαν. Τοιγαρούν πράτιστοι δη ύπηρέται παντός έργου Κύρφ έλεγθησαν γενέσθαι. 19. Εί δέ τινα δρώη δεινον όντα οίκονόμον έκ τοῦ δικαίου καὶ κατασκευάζον τά τε ης ἄργοι γώρας 10 καὶ προςόδους ποιούντα, οὐδένα αν πώποτε ἀφείλετο, άλλὰ ἀεὶ πλείω προςεδίδου · ωςτε καὶ ήδέως ἐπόνουν καὶ θαδόαλέως έκτωντο, καὶ αι επέπατοι αν τις, ηκιστα Κύρον έκουπτεν· οὐ γάο φθονών τοῖς φαιερώς πλουτούσιν14 έφαίνετο, άλλα πειρώμενος γρησθαι τοῖς τῶν ἀποκρυπτομένων γρήμασι. 20. Φίλους γε μην οσους ποιήσαιτο και εύνους γνοίη οντας 15 και ίκανούς πρίνειε συτεργούς είται ο τι15 τυγγάτοι βουλόμενος πατεργάζεσθαι, δμολογείται πρός πάντων κράτιστος δη γενέσθαι θεραπεύειν.17 21. Καὶ γὰρ αὐτὸ τοῦτο οὖπερ αὐτὸς ἔνεκα φίλων¹ ϣετο δεῖοθαι, ώς συτεργούς έχοι, και αυτός έπειρατο συτεργός τοις φίλοις κράτιστος είναι τούτου ότου 18 "έκαστον αίσθάνοιτο επιθυμού, τα.

22. Δῶρα δὲ πλεῖστα μὲτ, οἶμαι, εἶς γε ἀτὴρ ὢν ἐλάμβατε διὰ πολλά: ταῦτα δὲ πάντων δὴ μάλιστα τοῖς φίλοις διεδίδου, πρὸς τοὺς τρόπους ἐκάστου σκοπῶν καὶ ὅτου μάλιστα ὁρψη ἔκαστον δεόμετου. 23. Καὶ ὅσα τῷ σώματι αὐτοῦ κόσμον πέμποι τις ἢ ὡς εἰς πόλεμον ἢ ὡς εἰς καλλωπισμὸν, καὶ περὶ τούτων λέγειν αὐτὸν ἐφασαν' ὅτι τὸ μὲν ἑαυτοῦ σῶμα οὐκ ἂν δύναιτο τούτοις πᾶσι²⁰ κοσμηθῆναι, φίλους δὲ καλῶς κεκοσμημένους μέγιστον κόσμον

Synt. ? — 2 Th. ? — 3 § 198. N. 1. — 4 With what does this adj. agree ? Th. ? — 5 § 186. N. 5. — 6 Dialect ? — 7 § 197. N. 4. — What verbs form their augment by lengthening ϵ into ϵ ? ? § 124. N. — 10 Why the gen. (§ 151. 3. 2.) ? — 11 Compare and decline. — 12 §§ 165. 1: 150. 5. — 13 § 118. H. — 14 §§ 140. 3: 196. 2. — 15 § 222. 2. — 16 Antecedent ? — 17 Object of this verb ? — 13 § 182. — 19 Why is the subj. not expressed ? — 20 Dat. plur. how formed (§ 39. 1.)?

άνδρι νομίζοι. 24. Και το μεν τα μεγάλα νικάν τους φιλους εξ ποιούντα οὐδεν θαυμαστον, επειδή γε καὶ δυνατώτερος ήν · τὸ δε τη έπιμελεία περιείναι των φίλων και τῷ προθυμείσθαι² γαρίζεσθαι, ταυτα έμοιγε μαλλον3 δοχει άγαστα είναι. 25. Κύρος γαο έπευπε βίκους οίνου ήμιδεείς πολλάκις, όπότε πάνυ ήδυν λάβοι, λέγων ότι ουπω δη πολλού γρότου τούτου ήδίοτι οίτω επιτίχοι τούτον ούν σοί έπεμψε καί δείται σου τίμερον τούτον έκπιείν σύν οίς μάλιστα φιλείς. 26. Πολλάκις δε γίγας ήμιβρώτους έπεμπε και άρτων ήμίσεα καὶ άλλα τοιαύτα, ἐπιλέγειν κελεύων τὸν φέροντα · Τούτοις ήσθη Κύρος· βούλεται οἶν καὶ σὲ τούτων γεύσασθαι. 27. "Οπου δε γιλος σπάνιος πάνυ είη, αδτες δ' εδύνατο παρασκευάσα σθαι διὰ τὸ πολλοὺς έχειν ὑπηρέτας καὶ διὰ τὴν ἐπιμέλειαν, δια πέμπων έχέλευε τοὺς σίλους τοῖς τὰ ἑμυτῶν σώματα ἄγουσιν ίπποις έμβάλλειν τοῦτον τὸν χιλὸν, ώς μὴ πεινώντες τοὺς έαυτου φίλους άγωσιν. 28. Εί δε δή ποτε πορεύοιτο και πλειστοι μέλλοιεν⁸ οιψεσθαι, πυοςκαλών τους φίλους έσπουδαιολογείτο, ο ώς δηλοίη ιο ους τιμά. όςτε έγωγε, έξ ων ακούω, ουδέτα κρίνω υπό πλειόνω» πεφιλήσθαι ούτε Έλλήνων ούτε βαρβάρων. 29. Τεκμήριον δε τούτου και τόδε · παρά μεν Κύρου δούλου όντος ούδεις απήει προς βασιλέα · πλην ' Ορόντας έπεγείρησε · 1.1 και ούτος δη ον ή ετο πιστόν οί είναι, ταγύ αὐτὸν12 εὖρε Κύρφ φιλαίτερον ἢ έαντῷ παρὰ δὲ βασιλέως πολλοί προς Κύρον ἀπηλθον, ἐπειδή πολέμιοι ἀλλήλοις έγενοντο, καὶ οὖτος μέντοι οἱ μάλιστα ὑπ ἀντοῦ ἀγαπώμενοι, νομίζοντες παρά Κύρφ όντες άγαθοί άξιωτέρας αν τιμίς 13 τυγγάνειν η παρά βασιλεί. 30. Μέγα δὲ τεκμήριον καὶ τὸ ἐν τῆ τελευτῆ τοῦ βίου αυτώ γενόμενον, ότι και αυτός ήν άγαθός, και κρίνειν δρθώς έδύνατο τοὺς πιστοὺς καὶ εύνους καὶ βεβαίους. 31. Αποθνήσκοντος γάρ αὐτοῦ14 πάντες οἱ παρ' αὐτὸν φίλοι καὶ συντράπεζοι ἀπέθανον μαγόμενι έπερ Κύρου πλη Αριαίου ούτος δε τετα-

 $^{^{-1}}$ § 160. N. 1. — 2 §5 221: 198. — 3 § 125. N. 3. — 4 § 216. 1. — 5 § 191. 2. — 6 § 179. 1. — 7 Synt. ? — 8 § 219. N. 1. — 9 Th. ?— 10 Subj. ?— 11 Account for η in the pen. — 12 § 144. N. 1. — 19 § 178. 2. — 18 What does this ger abs. denote ?

γμένος ἐτύγχανεν' ἐπὶ τῷ εὐωνύμο τοῦ ἱππικοῦ ἄρχων' ὡς δ' ἦο θετο Κῦρον πεπτωκότα,² ἔφυγεν, ἔχων καὶ τὸ στράτευμα πᾶν οῦ ἡγεῖτο.

CAP. X.

1. Έντανθα δη Κύρου αποτέμνεται ή κεφαλή και γείο ή δεξιά Βασιλεύς δε και οι σύν αυτώ διώκων είςπίπτει είς το Κυρείοι στρατύπεδον καὶ οἱ μεν μετά 'Αριαίου οὐκέτι ιστανται, άλλά σεύγουσι διά τοῦ αύτων στρατοπέδου είς τον σταθμόν ένθεν ωρ μηντο · τέτταρες δε ελέγοντο παρασάγγαι είναι της όδου. 2. Βασιλεύς δε και οι σύν αυτώ τα τε άλλα πολλά διαρπάζουσι, και την Φωκαϊδα³ την Κύρου παλλακίδα την σοφήν και καλήν λεγομένην είναι λαμβάνει. 3. Ή δε Μιλησία ή νεωτέρα ληφθείσα ύπο των αμφί βασιλέα, έκφεύγει γυμνή προς των Ελλήνων οι έτυγον έν τοις σκεύο φόροις οπλα έγοντες, και αντιταγθέντες πολλοίς μεν των άρπαζόντων απέχτειναν, οί δε και αὐτῶν ἀπέθανον οὐ μην ἔφυγόν γε. άλλα και ταύτην έσωσαν και άλλα ύπόσα έντος αὐτῶν και γοήματα καὶ ἄνθοωποι έγένοντο πάντα έσωσαν. 4. Ένταῦθα διέσγον άλλήλων⁶ βασιλεύς τε και οί Ελληνες ώς τριάκοντα στάδια, οί μεν διώκοντες τους καθ' αυτούς, ώς πάντας εικώττες οι δε άρπάζοντες ώς ήδη πάντες τικώντες. 5. Επεί δε ήσθοντο οι μεν Ελλητες ότι βασιλεύς σύν τῷ στρατεύματι ἐν τοῖς σκευοφόμοις εἴη, βασιλεύς δ' αὖ ἤκουσε Τισσαφέρνους ότι οἱ Ελληνες νικῷεν τὸ καθ' αὐτοὺς καὶ εἰς το πρόσθεν οίγονται διώποντες, εντανθα δή βασιλεύς μεν άθροίζει τε τους έαυτου, και συντάττεται · ο δε Κλέαργος έβουλεύετο Πρόξενον καλέσας, πλησιαίτατος γαο ήν, εί πέμποιέν τινας ή πάντες ιοιεν έπὶ τὸ στρατόπεδον ἀρήξοντες.9

Έν τούτφ καὶ βασιλεὺς δήλος ἦν προςιῶν πάλιν ὡς ἐδόκει ὅπισθεν. Καὶ οἱ μὲν ελλητες συστραφέντες παρεσκευάζοντο ὡς ταύτη προςιόντος καὶ δεξόμενοι ὁ δὲ βασιλεὺς ταύτη μὲν οὐκ ἤγεν, ἡ δὲ

How is τυγχάνω used with the part. ? — 2 § 222. 2. — 3 § 127. 3. — 4 § 118. Λ. — 5 Synt ' — 6 § 180. 1. — 7 § 222. N. 2. — 8 § 121 1 (3.)— 9 § 222. 5.

σαρηλθεν έξω του εθωνύμου κέρατος, ταύτη και άπηγαγεν, λναλαβών και τούς έν τη μάχη κατά τους Ελληνας αυτομολήσαντας και Τισσαφέρνην και τους σύν αιτώ. 7. 'Ο γάρ Τισσαφέρνης έν τη πρώτη συνόδω οθα έφυγεν, άλλα δυίλασε παρά τον ποταμόν κατά τους Έλληνας πελταστάς · διελαύνων δε κατέκανε μεν οὐδένα, διαστάντες δε οί Ελληνες έπαιον και ηκόντιζον αυτούς 'Επισθένης δε 'Αμαιπολίτης' ζηγε των πελταστών και έλέγετο φρόνιμος γενέσθαι. 8. Ο 8 ουν Τισσαφέρνης ώς μεῖον έγων απηλλάγη, πάλιν μέν οὐκ ἀναστρέσει, εἰς δὲ τὸ στρατόπεδον ἀφικόμενος τὸ τῶν Έλλήνων έχει συντυγγάνει βασιλεί, και όμου δη πάλιν συνταξάμενοι έπορεύοντο. 9. Έπει δ ζουν κατά το εδώνυμον των Ελλίνων κέρας, έδεισαν3 οί Ελληνες μη προςάγοιεν πρός το κέρας και περιπτίξαντες άμφοτέρωθεν αὐτοὺς κατακόψειαν καὶ έδόκει αὐτοῖς ἀναπτύσσειν τὸ κερας, και ποιήσασθαι οπισθεν τον ποταμόν. 10. Έν & δε ταντα έβουλεύοντο και δή βασιλείς παραμειψάμενος είς το αυτό σγημα κατέστησεν έναιτίαν την φάλαγγα ώς περ το πρώτον μαγούμενος συνίει. ' Ως δε είδον οι Ελληνες έγγυς τε όντας και παρατεταγμένους, αίθις παιανίσαντες έπίεσαν πολύ έτι προθυμότερον ή τὸ πρόσθεν. 11. Οί δ' αὐ βάρβαροι οίκ ἐδέχοντο, ἀλλ' ἐκ πλέονος η το πρόσθεν έφευγον οι δ' έπεδίωπον μέγρι πώμης τινός. 12. Έντανθα δε έστησαν οί Ελληνες · ύπερ γαρ της κώμης γήλοφος ήν έφ' οδ άνεστράσησαν οἱ άμφὶ βασιλέα, πεζοὶ μεν οἰκ έτι, τῶν δὲ ίππέων ο λόπος ένεπλήσθη, ώςτε το ποιούμενον μη γιγνώσκειν Καὶ τὸ βασίλειον σημεῖον ὁρᾶν έφασαν, ἀετόν τινα γρυσοῦν ἐπὶ πέλτης ανατεταμένον.

13. Ἐπεὶ δὲ καὶ ἐνταῖθα ἐχώρουν¹ οἱ Ἑλληνες, λείπουσι δὴ καὶ τὸν λόφον οἱ ἱππεῖς οὐ μέντοι ἔτι ἀθρόοι, ἀλλ' ἄλλοι ἄλλοθεν ἐψιλοῦτο δ' ὁ λόφος τῶν ἱππεων · τέλος δὲ καὶ πάντες ἀπεχώρησαν.
14. 'Ο οὖν Κλέαρχος οὐκ ἀνεβίβαζεν ἐπὶ τὸν λόφον, ἀλλ' ὑπὸ αὐτὸν στήσας τὸ στράτευμα πέμπει Λύκιον τὸν Συρακούσιον καὶ ἄλλον ἐπὶ τὸν λόφον, καὶ κελεύει κατιδόντας τὰ ὑπὸρ τοῦ λόφον τί ἐστιν

¹ Th. ? — ² § 127. 3. — ³ Tense how formed ? — ⁴ § 159. N. 1. — ⁵ § 141. N. 1. — ⁵ § 226. 2.

άπαγγείλαι 15. Καὶ ὁ Λύκιος ήλασε τε καὶ ίδων άπαγγελλει ότι φεύγουσιν ανα πράτος. Σχεδον δ' ότε ταυτα ήν και ήλιος έδύετο. 16. Ένταῦθα δ' έστησαν οί Ελληνες καὶ θέμενοι τὰ ὅπλα ἀνεπαύοντο καὶ αμα μεν εθαύμαζον ότι οὐδαμοῦ Κύρος φαίνοιτο, οὐδ άλλος απ' αὐτοῦ οὐδεὶς παρείη οὐ γὰρ ζόεσαν αὐτὸν τεθνηκότα,1 άλλ' είκαζον η διώκοντα οίγεσθαι η καταληψόμενόν τι προεληλακέναι • 17. καὶ αὐτοὶ έβουλεύοντο εἰ αὐτοῦ μείναντες τὰ σκευοφόρα ένταύθα άγοιντο η απίσιεν έπὶ τὸ στρατόπεδον. "Εδοξεν οὖν αὐτοίς απιέναι και αφικνούνται αμφί δόρπηστον έπι τας σκηνάς. 18. Ταύτης μεν οὖν τῆς ἡμέρας τοῦτο τὸ τέλος ἐγέτετο. Καταλαμβάνουσι δὲ τῶν τε ἄλλων γρημάτων τὰ πλεῖστα διηρπασμένα3 και εί τι σιτίον ή ποτον ήν · και τας αμάξας μεστας άλεύρων 4 και οίνου, ας παρεσκευάσατο Κύρος, ίνα εί ποτε σφοδρά λάβοι ένδεια τὸ στράτευμα, διαδιδοίη τοῖς Ελλησιν ήσαν δ' αὖται, ώς ἐλέγοντο, τετρακόσιαι ἄμαξαι, καὶ ταύτας τότε οἱ σὺν βασιλεῖ διήσπασαν. 19. "Ωςτε άδειπνοι ήσαν οι πλειστοι των Ελλήνων. ήσαν δε και άκαριστοι· πρίν γάρ δη καταλύσαι⁵ το στράτευμα προς άριστον, βασιλεύς έφάνη. Ταύτην μέν οὖν τὴν νύπτα οὕτω διεγένοντο.

¹ What is this part. = to? - ² What does this part. express (§ 222. 5)? - ³ What has become of ζ in the root? - ⁴ Synt? - ⁴ ξ 220. 2.

ΣΕΝΟΦΩΝΤΌΣ ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΕΩ**Σ** Β΄.

CAP. I.

'ΩΣ μεν οίν ήθροίσθη Κύρφ το Έλλητικον, οπότε έπι τον άδελ φον Αρταξέρξην έστρατεύετο, και όσα έν τη άνοδο έπράγθη, και ώς ή μάχη έγένετο και ώς Κύρος έτελεύτησε, και ώς έπι το στρατόπεδο: έλθόντες οί Ελληνες έχοιμήθησαν, οἰόμενοι τὰ πάντα νικάν, καὶ Κῦρον ζίν, εν τῷ ἔμπροσθεν λόγφ δεδίλωται. 2. Αμα δὲ τῆ ἡμέρα σονελθόντες οι στρατιγοί έθαθμαζον ότι Κύρος οθτε άλλον πέμποι σηματούντα ο τι γρή ποιείτ, ουτ αυτός φαίνοιτο. "Εδοξεν οίν αύτοις συσκευασαμένοις α είγον και έξοπλισαμένοις προϊέναι είς το πρόσθει, έως Κύρφ συμμίζειαν. 3. "Πδη δε έν όρμη όντων, αμ ήλίο ανίσγοντι ήλθε Προκλής, ὁ Τευθρανίας άργων, γεγονώς από Δαμαράτου του Λάχωνος, και Γλούς ο Ταμώ. Οδτοι έλεγον ότι Κύρος μεν τέθνηκεν, Αριαίος δε πεσευγώς εν τῷ σταθμῷ είη μετά των άλλων βαρβάρων όθεν τη προτεραία ώρμωντο : και λέγοι ότι ταύτην μεν την ημέραν περιμείνειεν αν αύτους, εί μέλλοιεν ήχειν. τη δε άλλη απιέναι φαίη έπὶ Ίωνίας, όθενπερ ήλθε. 4. Ταντα άκούσαντες οι στρατηγοί και οι άλλοι Ελληνες βαρέως έφερον. Κλέμογος δε τάδε είπεν ' Αλλ' ώφελε μεν Κύρος ζην επεί δε τςτελεύτηκεν, απαγγέλλετε Αριαίφ ότι ήμεις γε νικώμεν βασιλέα και. ώς όρατε, ούδεις έτι ημίν μάγεται και εί μη ύμεις ήλθετε, έποοενόμεθα ων έπι βασιλέα. 'Επαγγελλόμεθα δε 'Αριαίω, έων ένθάδε έλθη, είς τον θρόνον τον βασίλειον καθιείν αυτόν των γάρ την μάγην νικώντων και το άργειν έστί. 5. Ταῦτ' εἰπων ἀποστέλλει τους άγγέλους και συν αυτοίς Χειρίσοφον τον Λάκωνα και Μένωνα τον Θετταλόν και γάρ αυτός ο Μένων έβούλετο ην γας φιλος και ξένες 'Αρισίου 6 Οι μεν φχοντο, Κλέαρχος

δε περιέμενε. Το δε στράτευμα επορίζετο σίτον ὅπως εδόνατο
έκ τῶν ὑποζυγίων, κόπτοντες τοὺς βοῦς καὶ ὅνους ξύλοις
δ' ἐχρῶντο, μικρὸν προϊόντες ἀπὸ τῆς φάλαγγος οὖ ἡ μάχη ἐγένετο,
τοῖς τε διστοῖς πολλοῖς οὖσιν, (οῦς ἡτάγκαζον οἱ Ελληνες ἐκβάλλειν τοὺς αὐτομολοῦντας παρὰ βασιλέως,) καὶ τοῖς γέρόοις
καὶ ταῖς ξυλίναις ἀσπίσι ταῖς Αἰγυπτίαις πολλαὶ δε καὶ πέλται
καὶ ἄμαξαι ἦσαν φέρεσθαι ἔρημοι · οἶς πᾶσι χρώμενοι κρέα ἔψοντες

ήσθιον έκείνην την ημέραν.

7. Καὶ ήδη τε ήν περί πλήθουσαν άγορὰν καὶ ἔργονται παρά βασιλέως και Τισσαφέρνους κήρυκες, οι μεν άλλοι βάρβαροι ήν δε αὐτῶν Φαλιτος εἶς Ελλην, ος ἐτύγγανε παρά Τισσαφέρνει ών καὶ έντίμως έγων και γαο προςεποιείτο έπιστήμων είναι των αμφί τάξεις τε καὶ όπλομαγίαν. 8. Οδτοι δὲ προςελθόντες καὶ καλέσαντες τους τῶν Ελλήνων ἄρχοντας λέγουσιν ὅτι βασιλεὺς κελεύει τους Ελληνας, έπει νικών τυγχάνει και Κύρον απέκτονε, παραδόντας τὰ ὅπλα ἰόντας ἐπὶ τὰς βασιλέως θύρας ευρίσκεσθαι ἄν τι δύνωνται άγαθόν. 9. Ταυτα μεν είπον οί βασιλέως κήρυκες · οί δὲ "Ελληνες βαρέως μεν ημουσαν, όμως δε Κλέαρχος τοσούτον είπεν ότι οὐ τῶν τικώντων είη τὰ ὅπλα παραδιδόναι 'Αλλ', ἔφη, ὑμεῖς μέν, ὦ ἄνδρες στρατηγοί, τούτοις ἀποκρίνασθε ὅ τι κάλλιστόν τε καὶ ἄριστον έγετε · έγω δὲ αὐτίκα ηςω. 'Εκάλεσε γάρ τις αὐτὸν των υπηρετών, όπως ίδοι τὰ ίερα έξηρημένα ετυγε γάρ θυόμενος. 10. "Ενθα δή ἀπεκρίνατο Κλεάνωρ μεν ὁ 'Αρκάς, πρεςβύτατος ών, ότι πρόσθεν αν αποθάνοιεν ή τα όπλα παραδοίεν · Πρόξενος δέ ό Θηβαΐος, 'Αλλ' έγω, έφη, ω Φαλίνε, θαυμάζω πότερα ώς πρατών βασιλεύς αίτει τὰ ὅπλα ἢ ώς διὰ φιλίαν δώρα. Εἰ μέν γαρ ώς πρατών, τί δεῖ αὐτὸν αίτεῖν, καὶ οὐ λαβεῖν έλθόντα; εί δὲ πείσας βούλεται λαβεῖν, λεγέτω τί έσται τοῖς στρατιώταις, ἐὰν αὐτῶ ταῦτα γαρίσωνται. 11. Πρὸς ταῦτα Φαλίνος εἶπε · Βασιλεύς νικάν ήγετται, έπεὶ Κύρον ἀπέκτονε. Τίς γὰρ αὐτῷ ἐστιν όςτις της άρχης άντιποιείται; Νομίζει δε καὶ ύμᾶς έαυτοῦ είναι, έγων έν μέση τη έαυτου γώρα και ποταμών έντος άδιαβάτων, και πλήθος ανθοώπων έφ ύμας δυνάμενος αγαγείν όσον οὐδ' εἰ παρέγοι υμίν δύναισθ' αν αποκτείναι

12 Μετά τυντον Θεόπομπος 'Αθηναίος είπε. ' Ω Φαλίνε,

νον ώς συ όρας ήμαν ουδεν έστιν αγαθον άλλο εί μη οπλα και άρετη. Οπλα μέν οξν έγοντες οίόμεθα αν και τη άρετη γρησθαι παραδόντες δ' αν ταυτα και των σωμάτων στερηθήναι. Μη ουν οίου τὰ μότα άγαθὰ ἡμῖν ὅντα ὑμῖν παραδώσειν : άλλὰ σὺν τούτοις καὶ περί των ύμετέρων άγαθων μαγούμεθα. 13. 'Ακούσας δέ ταυτα ο Φαλίτος έγέλασε καὶ είπεν 'Αλλά φιλοσόφω μέν έοικας, ώ νεανίσκε, και λέγεις ουκ αγάριστα: "σθι μέντοι ανόητος ών, εί οι ει αν την υμετέραν αρετην περιγενέσθαι της βασιλέως δυνάμεως. 14. "Αλλους δέ τινας έσασαν λέγειν υπομαλακίζομένους ώς και Κύρω πιστοί έγένοντο καί βασιλεῖ γ' αν πολλοῦ άξιοι γένοιντο, εί βούλοιτο φίλος γενέσθαι · και είτε άλλο τι θέλοι γρησθαι, είτ επ Αίγυπτον στομτεύειν, συγκαταστρέψαινι αν αυτώ. 15. Έν τούτω Κλέαργος ίχε και ηρώτησεν εί ήδη αποκεκριμένοι είεν. Φαλίνος δ ύπολαβών είπεν · Ούτοι μέν, & Κλέαργε, άλλος άλλα λέγει · σύ δ ήμῖν είπε τί λέγεις. 16. 'Ο δ' είπεν 'Εγώ σε, ω Φαλίνε, ασμενος έωρακα, οίμαι δε και οι άλλοι πάντες [ούτοι] · σύ τε γαρ Ελλην εί και ήμεις, τοσούτοι όντες όσους σὸ όρας εν τοιούτοις δὲ όντες πράγμασι συμβουλευόμεθά σοι τί χρη ποιείν περί ων λέγεις. 17. Σύ οἶν, πρός θεων, συμβούλευσον ήμιν ο τι σοι δοχει κάλλιστον καὶ น็อเธรอง ย้านเ, หน่า " ธอเ รเน่าง อเเธย ย้าร รอง ย็กยเรน ของของ นิขนโยงอ์μετον, ότι Φαλινός ποτε πεμφθείς παρά βασιλέως κελείσων τούς Ελληνας τὰ ὅπλα παραδούναι συμβουλευομένοις συνεβούλευσεν αὐτοῖς τάδε. Οῖσθα δὲ ὅτι ἀτάγκη λέγεσθαι ἐν τῆ Ἑλλάδι ἃ ἀν συμβουλεύσης. 18. 'Ο δε Κλέμργος ταῦτα ὑπήγετο, βουλόμενος και αυτον τον παρά βασιλέως πρεςβεύοντα συμβουλεύσαι μη παραδούναι τὰ ὅπλα, ὅπως εὐέλπιδες μᾶλλον είεν οἱ Ελληνες. Φαλίνος δ' ύποστοέψας παρά την δόξαν αὐτοῦ εἶπεν ὧδε.

19. Ἐ΄ Ε΄ τῶν, εἰ μὲν τῶν μυρίων ἐλπίδων μία τις ὑμῖν ἐστι σωθῆναι πολεμοῦντας βασιλεῖ, συμβουλείω μὴ παραδιδόναι τὰ ὅπλα ἐ εἰ δέ τοι μηδεμία σωτηρίας ἐστὶν ἐλπὶς ἄποντος βασιλέως, συμβουλεύω σώζεσθαι ὑμῖν ὅπη δυνατόν. 20. Κλέαρχος δὲ πρὸς ταῦντα εἶπεν ᾿Αλλὰ ταῦντα μὲν δὴ σὰ λέγεις ἐπαξ ἡμῶν δὲ ἀπάγγελλε τάδε, ὅτι ὑμεῖς οἰόμεθα, εἰ μὲν δέοι βασιλεῖ φίλους εἶναι, πλείονος ἀν ἄξιον εἶναι φίλοι ἔχοντες τα ὅπλα ἢ παραδόντες ἄλλος εἰ δὲ δέοι πολεμεῖν, ἄμεινον ἂν πολεμεῖν ἔχοντες τὰ ὅπλα ἢ ἄλλος παραδόντες. 21. Ὁ δὲ Φαινος ἀν πολεμεῖν ἔχοντες τὰ ὅπλα ἢ ἄλλος παραδόντες.

είπε· Ταῦτα μὲν δὴ ἀπαγγελοῦμεν · ἀλλὰ καὶ τάδε ὑμῖν εἰπεῖν ἐκέλευσεν βασιλεὺς, ὅτι μένουσι μὲν ὑμῖν αὐτοῦ σπονδαὶ εἴησαν, προϊοῦσι δὲ καὶ ἀπιοῦσι πόλεμος. Εἴπατε οὖν καὶ περὶ τούτου πότερα μενεῖτε καὶ σπονδαί εἰσιν ἢ ὡς πολέμου ὅντος παρ᾽ ὑμῶν ἀπαγγελῶ. 22. Κλέαρχος δ' ἔλεξεν · ᾿Απάγγελλε τοίνυν καὶ περὶ τούτου ὅτι καὶ ἡμῖν ταὐτὰ δοκεῖ ἄπερ καὶ βασιλεῖ. Τί οὖν ταῦτ ἐστίν ; ἔφη ὁ Φαλῖνος. ᾿Απεκρίνατο Κλέαρχος · Ἡν μὲν μένωμεν, σπονδαί ἀπιοῦσι δὲ καὶ προϊοῦσι πόλεμος. 23. ΄Ο δὲ πάλιν ἰρωτησε Σπονδὰς ἢ πόλεμον ἀπαγγελῶ ; Κλέαρχος δὲ ταὐτὰ πάλιν ἀπεκρίνατο · Σπονδαὶ μὲν μένουσιν, ἀπιοῦσι δὲ ἢ προϊοῦσι πόλεμος. Θο τι δὲ ποιήσοι οὐ διεσήμανε.

CAP. II.

1. Φαλίνος μέν δη φχετο και οι σύν αυτώ. Οι δε παρά Αριαίου ήπου, Προκλής και Χειρίσοφος · Μένων δε αυτου έμενε παρά 'Αριαίος · ούτοι δ' έλεγον ότι πολλούς φαίη 'Αριαίος είναι Πέρσας έαυτοῦ βελτίους, οὖς οὐκ αν ανασχέσθαι αὐτοῦ βασιλεύοντος · άλλ' εί βούλεσθε συναπιέναι, ηκειν ήδη κελεύει της νυκτός · εί δε μή, αὐτὸς ποωτ ἀπιέναι φησίν. 2. Ο δε Κλέαοχος είπεν ' Αλλ' ούτω χρη ποιείτ, έὰν μεν ηκωμεν, ώς περ λέγετε εί δε μη, πρώττετε όποιον αν τι ύμιν οίησθε μάλιστα συμφέρειν. 3. °Ο τι δέ ποιήσοι ούδε τούτοις είπε. Μετά δε ταυτα, ήδη ήλίου δύνοντος, συγκαλέσας τούς στρατηγούς και λογαγούς έλεξε τοιάδε · 'Εμοί, & ανδρες, στομένω ιέναι έπι βασιλέα ουπ έγίγτετο τὰ ίερά. Καὶ εἰπότως άρα ούν έγίγτετο. 'Ως γαρ έγω τυν πυνθάνομαι, έν μέσφ ήμων καὶ βασιλέως ὁ Τίγοης ποταμός έστι ταυσίπορος, ον οὐκ ἂν δυναιμεθα άνευ πλοίων διαβζιαι πλοΐα δ' ήμεις οὐχ έγομεν. Οὐ με» δη αυτού γε μένειν οδόν τε · τὰ γὰο ἐπιτήδεια οὐκ ἔστιν ἔγειν · δέναι δέ παρά τους Κύρου φίλους πάνυ καλά ήμαν τὰ ίξοὰ ήν. 4. 'Ωδε οὖν γοὶ ποιεῖν · ἀπιόντας δειπτεῖν ο τί τις έγει · ἐπειδάν δὲ σηικίνη τῷ κέρατι ως ἀναπαύεσθαι, συσκευάζεσθε επειδάν δε τὸ δεύτερον, ἀνατίθεσθε έπὶ τὰ ὑποζύρια· έπὶ δὲ τῷ τρίτφ ἔπεσθε τῷ ήγουμένω, τὰ μὲν ὑποζύγια ἔγοντες πρὸς τοῦ ποταμοῦ, τὰ δὲ ὅπλα έξω. 5 Ταντα ακούσαντες οἱ στρατηγοὶ καὶ λογαγοὶ ἀπίλ

θον καὶ ἐποίουν τοτων καὶ τὸ λοιπὸν ὁ μὲν ζηχεν, οἱ δ' ἐπείθοντο οὐχ ἐλόμενοι, ἀλλ' ὁρῶντες ὅτι μόνος ἐφρόνει οἰα δεῖ τὸν ἄρχοντα, οἱ δὲ ἄλλοι ἄπειροι ζισαν. 6. 'Αριθμὸς δὲ τῆς ὁδοῦ ἡν ζιλθον ἔξ 'Εφέσου τῆς 'Ιωνίας μέχρι τῆς μάχης σταθμοί τρεῖς καὶ ἐννενίκοντα, παρασάγγαι πέντε καὶ τριάκοντα καὶ πεντακόσιοι, στάδιοι πεντίχοντα καὶ ἔξακιςχίλιοι καὶ μύριοι ' ἀπὸ δὲ τῆς μάχης ἐλέγοντο εἶναι εἰς Βαβυλῶνα στάδιοι ἐξίχοντα καὶ τριακόσω

7. Έντευθεν δί, έπει σκότος έγενετο, Μιλτοκύθης μέν ὁ Θυάξ, έγων τούς τε ίππέας τους μεθ' έαυτου είς τετιαράποντα, και των πεζων Θρακών ως τριακοσίους, ηθτομόλησε προς βασιλέα. 8. Κλέαργος δε τοις άλλοις ίχειτο κατά τα παριχγελμένα, οί δ' είποντο. και αφικτούνται είς τον πρώτον σταθμόν παρά 'Αριαίον και την έχείνου στρατιάν άμφὶ μέσας νύχτας καὶ έν τάξει θέμενοι τὰ őπλα συτήλθον οι στρατιγοί και λογαγοί των Ελλίρων παρά 'Αριαΐον' και ώμοσαν οί τε Ελληνες και ο 'Αριαΐος και των σύν αὐτῷ οἱ κράτιστοι μήτε προδώσειν άλλήλους σύμμαγοί τε έσεσθαι. οί δε βάρβαροι προςώμοσαν και ήγίσεσθαι άδόλως. 9. Τάντα δ όμοσαν, ση άξαντες ταθρον και λύκον και κάπρον και κριον είς ασπίδα, βάπτοντες οι μεν Ελληνες Είσος, οι δε βάρβαροι λόγγην. 10. Έπει δε τὰ πιστὰ εγένετο, είπεν ὁ Κλέμογος "Αγε δή, δ 'Αριαίε, επείπερ ο αυτός ήμιτ στόλος έστι και ήμιτ, είπε τίτα γνώμην έγεις περί της πορείας πότερον απιμεν ήνπερ ήλθομεν η άλλην τικά έννενοημέναι δομείς όδον μρείττω; 11. 'Ο δ' είπεν. Ήν μεν ήλθομεν απιόντες πάντες αν ύπο λιμου απολοίμεθα · ύπάργει γάρ ττι ίμιτ οίδει των έπιτιδείων. Επτακαίδεκα γάρ σταθμών των έγγυτάτω οίδε δεύρο ίόντες έκ της γώρας οίδεν είγομεν λαμβάνειν. ένθαδ' είτι ήν, ήμεις διαπορευόμενοι κατεδαπανήσαμεν. Νύν δ' έπινοουμεν πορεύεσθαι μακροτέραν μεν, των δ' επιτηδείων ούκ απορήσομεν. 12. Πορευτέοι δ' ήμιν τους πρώτους σταθμούς ώς αν δυνώμεθα μαχροτάτους, τια ώς πλείστον αποσπασθώμεν του βασιλιχου στρατεύματος · ήν γάρ απαξ δίο ή τριών ήμερων όδον απόσγωμεν, ούχ έτι μη δύτηται βασιλείς ήμας καταλαβείν. 'Ολίγο μέν γάρ στρατεύματι οὐ τολμήσει έφέπεσθαι πολίν δ' έχων στόλον οὐ δυνίσεται ταγέως πορεύεσθαι ισως δε και των έπιτιδείων σπανιεί Ταύτην, έση, την γνώμην έγαι έγωγε.

13. Τι δ' αυτη ή στρατηγία ούδεν άλλο δυναμένη η αποδράναι η ἀποφυγείν ή δε τύχη έστρατήγησε κάλλιον. Έπει γαο ήμέρα έγενετο, επορεύοντο εν δεξιά έγρητες τον ηλιον, λογιζόμενοι ήξειν αμα ήλίω δύτοττι είς κώμας της Βαβυλωνίας γώρας. Και τούτο μέν ουκ έψεύσθησαν. 14. "Ετι δε άμφι δείλην έδοξαν πολεμίους δράν ίππέας · και των τε Έλλήνων οι μη έτυγον έν ταις τάξεσιν όντες είς τὰς τάξεις έθεον, καὶ Αριαίος, (ἐτύγγανε γὰρ ἐφ' ἀμάξης πορευόμενος διότι ετέτρωτο,) καταβάς εθωρακίζετο και οί σύν αύτω. 15. Έν δ δε ωπλίζοντο ήπον λέγοντες οἱ προπεμφθέντες σχοποί ότι οὐχ ίππεῖς είσιν, ἀλλὰ ὑποζύγια νέμοιτο. Καὶ εὐθίς έγνωσαν πάντες ότι έγγύς που έστρατοπεδεύετο βασιλεύς και γάρ καὶ καπνός ἐφαίτετο ἐν κώμαις οὐ πρόσω. 16. Κλέαργος δὲ ἐπι μέν τους πολεμίους ούκ ίγεν (ζόει γάρ και άπειοηκότας τους στρατιώτας και ασίτους όντας · ήδη δε και όψε ήν ·) ου μέντοι ούδ' απέκλινε, συλαττόμενος μη δοκοίη σεύγειν αλλ' εὐθύωρον άγων άμα τῷ ἡλίφ δυομένο εἰς τὰς έγγυτάτω κώμας τοὺς πρώτους έγων κατεσκήνωσεν, έξ ών διήρπαστο ύπο του βασιλικού στρατεύματος και αυτά τα από των οίκιων ξύλα. 17. Οι μεν οθν πρώτοι όμως τρόπο τινί έστρατοπεδεύσαντο, οί δ' ύστεροι σκοταίοι προςιόντες ώς ετύγγανον εκαστοι ηθλίζοντο, και κοαυγήν πολλήν εποίουν καλούντες άλλήλους, ώςτε και τους πολεμίους ακούειν . ώςτε οί μεν έγγύτατα των πολεμίων και έφυγον έκ των σκηνωμάτων. 18. Δήλον δε τούτο τη ύστεραία εγένετο · ούτε γαρ ύποζύγιον έτι ούδεν έφανη ούτε στρατόπεδον ούτε καπνός οὐδαμοῦ πλησίον. Έξεπλάγη δὲ, ὡς ἔοικε, καὶ βασιλεὺς τῆ ἐφόδφ τοῦ στρατεύματος · ἐδήλωσε δε τούτο οίς τη ύστεραία έπραττε. 19. Προϊούσης μέντοι της νυπτός ταύτης καὶ τοῖς Ελλησι φόβος ἐμπίπτει, καὶ θόρυβος χαὶ δοῦπος ην οίον είκος φόβου έμπεσόντος γίγνεσθαι. 20. Κλέαργος δὲ Τολμίδην 'Ηλεῖον, ον ἐτύγγατεν ἔγων παρ ἐαυτῷ κήρυκα άριστον των τότε, τούτον ανειπείν έχέλευσε σιγήν κατακηρύζαντα ότι προαγορεύουσιν οί ἄργοντες, ος αν τον άπεντα τον όνον είς τθ όπλα μετίση, ότι λήψεται μισθόν τάλαντον άργυρίου. 21. Έπει δε ταύτα εκτρύγθη, έγνωσαν οί στρατιώται ότι κενός ό φόβος είη αμὶ οἱ ἄργοντες σῶοι. "Αμα δὲ ὅρθρο παρήγγειλεν ὁ Κλέαρχος εἰς τάξιν τὰ ὅπλα τίθεσθαι τοὺς Ελληνας ἦπερ εἶγον ὅτε ἦν ἡ μάγη.

CAP. III.

1. Ο δε δη έγραψα ότι βασιλεύς έξεπλάγη τη έφόδο, τώδε δήλο έν τη μεν γαο πρόσθεν ημέρα πέμπων τὰ οπλα παραδιδόναι έχέλευε, τότε δε αμα ίλίω ανατέλλοντι κίρυκας έπεμψε περί σπονδών. 2. Οί δ' έπει ή θον προς τους προφύλακας, εξήτουν τους άρχοντας. Έπει δ' απίχγειλαν οι προφύλακες, Κλέαργος τυγών τότε τὰς τάξεις ἐπισκοπών εἶπε τοῖς προφύλαζι κελεύειν τοὺς αίρυκας περιμένειν άχρις αν σχολάση. 3. Έπει δε κατέστησε το στράτευμα ώςτε καλώς έγειν όρασθαι πάντη φάλαγγα πυκύην, των δε λόπλων μηδένα καταφανή είναι, εκάλεσε τους άγγελους και αὐτός τε προηλθε τούς τε εὐοπλοτάτους έχων και εὐειδεστάτους τῶν αὐτοῦ στοατιωτών, και τοις άλλοις στρατηγοίς ταὐτά έφρασεν. 4. Έπει δε ζε πούς τοις άγγελοις, άτηρώτα τι βούλοιστο. Οί 8 ย้ายๆคร อาเ สะยุโ ธสอาซิอา กุมอเรา น้าซื้อยรู อโบเทยรู โนนาอโ ย็ดองานเ าน้ τε παρά βασιλέως τοις Ελλήσιν απαγγείλαι και τα παρά των Έλλήτων βασιλεί. 5. 'Ο δε απεχρίνατο 'Απαγγέλλετε τοίνυν αντώ ότι μάχης δεί πρώτον : ἄριστον γὰρ οὐκ ἔστιν οὐδὲ ὁ τολμήσων περί σποτδών λέγειν τοῖς Έλλησι μη πορίσας άριστον. 6. Τάντα άκούσαντες οι άγγελοι ἀπίλαυνον, καὶ ἦκον ταχύ · ος καὶ δῆλον ἦν ότι έγγύς που βασιλεύς ήν ή άλλος τις δ έπετέτακτο ταυτα πράττειτ Ελεγοτ δε ότι είκοτα δοκοίεν λέγειν βασιλεί, και ήκοιεν ήγεμόνας έχρητες οἱ αὐτοὺς, ἐὰν αἱ σπονδαὶ γένωνται, ἄξουσιν ένθεν έξουσι τὰ ἐπιτήδεια. 7. ΄Ο δ' ἡρώτα εἰ αὐτοῖς τοῖς ἀνδράσι σπέτδοιτο ίουσι και άπιουσιν, η και τοις άλλοις έσοιντο σπονδαί. Οἱ δὲ, Πᾶσιν, ἔφασαν, μέχρις ἀν βασιλεῖ τὰ παρ ὑμῶν διαγγελθῆ. 8. Έπει δε ταυτα είπον, μεταστησάμενος αυτούς ο Κλέαρχος έβουλεύετο και έδόπει τας σπονδάς ποιείσθαι ταγύ και καθ ήσυγίαν έλθεῖν τε έπὶ τὰ έπιτήδεια καὶ λαβεῖν. 9. 'Ο δὲ Κλέαργος είπε. Δοκεί μεν και έμοι ταύτα ου μέντοι ταγύ γε απαγγελώ, άλλα διιτρίψω έςτ' αν δινήσωσιν οι άγγελοι μη αποδόξη ήμιν τας σπονδάς ποιήσαοθαι· οίμαί γε μέντοι, έση, και τοις ήμετέροις στρατιώταις τον αυτόν φόβον παρέσεσθαι. Έπει δε έδόκει καιρός είναι, απήγγελλεν ότι σπένδοιτο. και εύθυς ήγεισθαι έκέλευε πρός τὰ ἐπιτήδεια.

- 10. Καὶ οἱ μεν ἡγοῦντο, Κλέμογος μέντοι ἐπορεύετο τὰς μεν σπονδάς ποιησόμενος, το δε στράτευμα έγων εν τάξε και αυτός δε ωπισθοφυλάκει. Και ένετύγγανον τάφροις και αυλώσιν ίδατος πλήρεσιν ώς μη δύνασθαι διαβαίτειν άνευ γεφυρών άλλ έποιούντο διαβάσεις έκ των φοινίκων, οι ήσαν έκπεπτωκότες, τους δέ και έξεκοπτον. 11. Και ένταυθα ην Κλέαργον καταμαθείν ώς έπεστάτει, εν μεν τη άριστερα γειρί το δόρυ έγων, εν δε τη δεξια βακτηρίων και εί τις αυτώ δοκοίη των πρός τούτο τεταγμένων βλακεύειν, έκλεγόμενος τον έπιτήδειον έπαισεν αν, καὶ αμα αὐτὸς προςελάμβανεν είς τον πηλον έμβαίνων ωςτε πασιν αισγύνην είναι μη οὐ συσπουδάζειν. 12. Καὶ ἐτάγθησαν μεν προς αὐτοῦ οί τριάκοντα έτη γεγονότες · έπει δε και Κλέαργον εώρων σπουδάζοντα, προςελάμβανον καὶ οἱ πρεσβύτεροι. 13. Πολὸ δὲ μᾶλλον ὁ Κλέαργος έσπευδεν, ύποπτεύων μη άει ούτω πλήρεις είναι τὰς τάφρους ύδατος · (οὐ γὰρ ἦν ώρα οἵα τὸ πεδίον ἄρδειν ·) ἀλλ' ἵνα ἤδη πολλὰ τὰ ἄπορα προφαίτοιτο τοῖς Ελλησιν είναι εἰς τὴν πορείαν, τούτου ένεια βασιλέα υπώπτευεν έπι το πεδίον το ύδωρ άφεικέναι.
- 14. Πορενόμενοι δε ἀφίποντο εἰς κώμας, ὅθεν ἀπέδειξαν οἱ ἡγεμόνες λαμβάνειν τὰ ἐπιτήδεια. Ἐνῆν δὲ σῖτος πολὺς καὶ οἶνος φοινίκων καὶ ὅξος ἑψητὸν ἀπὸ τῶν αὐτῶν. 15. Αὐταὶ δὲ αἱ βάλανοι τῶν φοινίκων, οἴας μὲν ἐν τοῖς Ἑλλησίν ἐστιν ἰδεῖν, τοῖς οἰκέταις ἀπέκειντο αἱ δὲ τοῖς δεσπόταις ἀποκίμεναι ἦσαν ἀπό λεπτοι, θανμάσιαι τὸ κάλλος καὶ τὸ μέγεθος ἡ δὲ ὅψις ἡλέκτρον οὐδὲν διέφερε τὰς δέ τινας ξηραίνοντες τραγήματα ἀπετίθεσαν. Καὶ ἦν καὶ παρὰ πότον ἡδὸ μὲν, κεφαλαλγές δέ 16. Ἐνταῦθα καὶ τὸν ἐγκέφαλον τοῦ φοίννκος πρῶτον ἔφαγον οἱ στρατιῶται, καὶ οἱ πολλοὶ ἐθαύμασαν τό τε είδος καὶ τὴν ἰδιότητα τῆς ἡδονῆς. Ἡν δὲ σφόδρα καὶ τοῦτο κεφαλαλγές. ΄Ο δὲ φοίνιξ ὅθεν ἐξαιρεθείη ὁ ἔγκέφαλος ὅλος αὐαίνετο.
- 17. Ἐτταῦθα ἔμειταν ἡμέρας τρεῖς καὶ παρὰ μεγάλον βασιλέως ἡκε Τισσαφέρνης καὶ ὁ τῆς βασιλέως γυνακὸς ἀδελφὸς καὶ ἄλλοι Πέρσαι τρεῖς δοῦλοι δὲ πολλοὶ εἴποντο. Ἐπεὶ δὲ ἀπίντησαν αὐτοῖς οἱ τῶν Ἑλλήνων στρατηγοὶ, ἔλεγε πρῶτος Τισσαφέρνης δὶ ἑρμηνέως τοιάδε

18. Ἐγὸ, ὧ ἄνδρες Ελληνες, γείτων οἰκῶ τῆ Ἑλλάδι καὶ ἐπεὶ ὑμάς είδον εἰς πολλὰ κακὰ καὶ ἀμήχανα ἐμπεπτωκόνως, εὕρημα

εποιησάμην εἴ πως δυναίμην παρὰ βασιλέως αἰτησασθαι δοῦναι μοι ἀποσώσαι ὑμᾶς εἰς τὴν Ἑλλάδα. Οἶμαι γὰρ ἂν οὐν ἀγαρίστως μοι ἔξειν οὕτε πρὸς ὑμῶν οὕτε πρὸς τῆς Ἑλλάδος ἀπάσης. 19. Ταῦτα δὲ γνοὺς ἢτοἱμην βασιλέα, λέγων αὐτῷ ὅτι δικαίως ἄν μοι γαρίζοιτο, ὅτι αὐτῷ Κυψόν τε ἐπισ ρατεύοντα πρῶτος ἥγγειλα καὶ βοήθειαν ἔχων ἄμα τῆ ἀγγελὰ ἀρικόμην καὶ μότος τῶν κατα τοὺς Ἑλληνας τεταγμέτων οὐν ἔφυγον, ἀλλὰ διίλασα καὶ συνέμιξα: βασιλεὶ ἐν τῷ ὑμετέρφ στρατοπέδφ, ἔνθα βαρβάρους ἐδίωξα σὰν τοῖςδε τοῖς παροῦσει τῦν μετ ἐμοῦ, οἵπερ αὐτῷ εἰαι πιστότατοι. 20. Καὶ περὶ μὲν τούτων ὑπέσχετό μοι βουλεύσασθαι ἔρεσθαι δὲ με ὑμᾶς ἐκέλευσεν ἐλθόντα τίνος ἔνεεν ἐστρατεύσατε ἐπ αὐτόν. Καὶ συμβουλεύω ὑμῖν μετρίως ἀποκρίνασθαι, ἵνα μοι εὐπρακτότερον ἢ ἐάν τι δύνωμα ἀγαθὸν ὑμῖν παρ αὐτοῦ διαπράξασθαι.

21. Πηὸς ταῦτα μεταστάντες οἱ Ελλητες ἐβουλεύοντο καὶ ἀπεκρίταντο, Κλέαρχος δὶ ἔλεγετ Ἡμεῖς οὕτε συνήλθομεν ὡς βασιλεῖ πολεμήσοντες οῦτ ἐπορενόμεθα ἐπὶ βασιλέα ἀλλὰ πολλὰς προφάσεις Κῦρος εἵνισκεν, ὡς καὶ σὰ εἰ οἰσθα, ἴνα ὑμᾶς τε ἀπαρασκευάστους λάβοι καὶ ἡμᾶς ἔτθάδε ἀναγάγοι. 22. Ἐπεὶ μέντοι ἤδη αὐτὸν ἑωρῶμεν ἐν δεινῷ ὅντα, ἰσχύνθημεν καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους προδοῦναι αὐτὸν, ἐν τῷ πρόσθεν χρόνφ παρέχοντες ἡμᾶς αὐτους εὐ ποιεῖν. 23. Ἐπεὶ δὲ Κῦρος τέθνηκεν, οὕτε βασιλεῖ ἀντιποιούμεθα τῆς ἀρχῖς ποιεῖν οὐτ ἔτεκ ὅτου ἔνεκα βουλοίμεθα ὅν τὴν βασιλέως χώραν κακῶς ποιεῖν οὐδὶ ἀὐτικο ἀποκτεῖναι ἀν εθέλοιμεν, πορενοίμεθα δὶ ἀν οἴκαδε, εἴ τις ἡμᾶς μὴ λυποίη ἀδικοῦντα μέντοι πειρασόμεθα ὁν ἀν οἴκαδε, εῖ τις ἡμᾶς μὰ λυποίη ἀδικοῦντα μέντοι πειρασόμεθα κὸ ποιοῦντες. ὑριὰς κοῖς θεοῖς ἀρύνασθαι ἐὰν μέντοι τις ἡμᾶς κὰὶ εὖ ποιῶν ὑπάρχη, καὶ τούτου εῖς γε δύναμιν οὐχ ἡττησόμεθα εὖ ποιοῦντες. ὑριὰς οῦτως εἶπεν.

24. 'Ακούσας δε ό Τισσας έρτης εφη · Ταῦτα εγω ἀπαγγελῶ βασιλεῖ καὶ ὑμῖν πάλιν τὰ παβ ἐκείνου · μέχρι δ' ἃν ἐγω ἤκω αἰ σπονδαὶ μενύντων · ἀγορὰν δε ήμεῖς παρέξομεν. 25. Καὶ εἰς μὲν τὴν ὑστεραίαν οὐχ ἡκεν · ῶς θ' οἱ "Ελληνες ἐφρόντιζον · τῆ δε τρίτη ἥκων ἔλεγεν ὅτι ὑιαπεπραγμένος ἤκοι παρὰ βασιλέως δοθῆνω αὐτῷ σωζειν τοὺς "Ελληνες, καίπερ πάνυ πολλῶν ἀντιλεγόντων ὡς οὐκ ἄξιον εἴη βασιλεῖ ἀφεῖναι τοὺς ἐφ' ἐαυτὸν στρατευσαμένους · 26. Τέλος δ' εἶπε · Καὶ τῦν ἔξεστιν ὑμῖν πιστὰ λαβεῖν παρ ἡμῶν ἦ

ωην φιλίαν παρέξειν ύμιν την χώραν καὶ ἀδόλως ἀπάξειν εἰς την Ελλάδα, ἀγορὰν παρέχοντας ὅπου δ ἀν μη ἢ πρίασθαι, λαμβάνειν ὑμᾶς ἐκ τῆς χώρας ἐάτομεν τὰ ἐπιτήδεια. 27. Ὑμᾶς δ αὐ ἡμῖν δεήσει ὸμόσαι ἢ μὴν πορεύσεσθαι ώς διὰ φιλίας ἀσινῶς, οῖτα καὶ ποτὰ λαμβάνοντας, ὁπόταν μη ἀγορὰν παρέχωμεν ἢν δὲ παρέχωμεν ἀγορὰν, ἀνουμένους ἔξειν τὰ ἐπιτήδεια. 28. Ταῦτα ἔδοξε καὶ ὥμοσαν καὶ δεξιὰς ἔδοσαν Τιοο κρέρνης καὶ ὁ τῆς βασιλέως γυναικὸς ἀδελφὸς τοῖς τῶν Ἑλλήνων στρατηγοῖς καὶ λοχαγοῖς καὶ ἔλαθον παρὰ τῶν Ἑλλήνων. 29. Μετὰ δὲ ταῦτα Τισσαφέρνης εἶπε Νῦν μὲν δὴ ἄπειμι ὡς βασιλέα ἐπειδὰν δὲ διαπράξωμαι ὰ δέομαι, ἤξω συσκευασάμενος ὡς ἀπάξων ὑμᾶς εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ αὐτὸς ἀπιὼν ἐπὶ τὴν ἐμαυτοῦ ἀρχήν.

CAP. IV.

1. Μετά ταυτα περιέμενον Τισσαφέρνην οι τε Ελληνες και 'Αριαίος, έγγυς αλλήλων έστρατοπεδευμένοι, ήμέρας πλείους ή είχοσιν. 'Εν δε ταύταις άφιχνοῦνται προς 'Αριαίον και οι άδελ. ροι και οι άλλοι άναγκαιοι, και πρός τους συν έκείνω Περσών τινες, παραθαβόννοντές τε και δεξιάς ένιοι παρά βασιλέως φέροντες μή μνησικακήσειν βασιλέα αὐτοῖς τῆς σὺν Κύρφ ἐπιστρατείας, μηδὲ άλλου μηδενός των παροιγομένων. 2. Τούτων δε γιγνομένων ενδηλοι ήσαν οἱ περὶ τὸν 'Αριαῖον ήττον προςέγοντες τοῖς Ελλησι τον νούν ωςτε και τούτο τοις μέν πολλοίς των Έλληνων ούκ ήρεσκεν, άλλὰ προςιόντες τῷ Κλεάργο έλεγον καὶ τοῖς ἄλλοις στρατηγοῖς. 3. Τί μένομεν; η οὐκ ἐπιστάμεθα ὅτι βασιλεὺς ἡμᾶς απολέσαι αν περί παντός ποιήσαιτο, ίνα και τοῖς άλλοις Ελλησι φόβος η επί βασιλέα μέγαν στρατεύειν; Καὶ νῦν μεν ήμας ὑπάγεται μένειν διά τὸ διεσπάρθαι αὐτῷ τὸ στράτευμα επειδάν δὲ πάλι» άλισθη αὐτῷ ή στρατιά, οὐκ έστιν όπως οὐκ ἐπιθήσεται ἡμῖν. 4. "Ισως δέ που η αποσμάπτει τι η αποτειγίζει, ως απορος η ή όδος. Οὐ γάο ποτε έκων γε βουλήσεται ἡμᾶς έλθόντας εἰς τὴν Έλλάδα απαγγείλαι ως ήμεις, τοσοίδε όντες, έτικωμεν την βασιλέως δύναμιν έτι ταϊς θύραις αὐτοῦ καὶ καταγελάσαντες ἀπήλθομεν.

 Κλέαρχος δὲ ἀπεκρίνατο τοῖς ταῦτα λέγουσιν Ἐγὸ ἐνθυ μοῦμαι ιιὲν καὶ ταῦτα πάντα ἐννοῶ δὲ ὅτι εἰ νῦν ἄπιμεν, δόξομεν επὶ πολέμω απιέναι καὶ παρὰ τὰς σπονδὰς ποιείν. "Επειτα πρῶτον μὲν ἀγορὰν οὐδεὶς παρέξει ἡμῖν, οὐδὶ ὁπόθεν ἐπισιτιούμεθα' κύθις δὲ ὁ ἡγησόμενος οὐδεὶς ἔσται καὶ ἄμα ταῦνα ποιούντων ἡμῶν εὐθὺς ᾿Αριαῖος ἀφεστήξει ¨ῶςτε φίλος ἡμῖν οὐδεὶς λελείψεται, ἀλλὰ καὶ οἱ πρόσθεν ὅντες πολέμιοι ἡμῖν ἔσονται. Θ. Ποταμὸς δὲ εἰ μέν τις καὶ ἄλλος ἄρα ἡμῖν ἐστι διαβατέυς, οὐκ οἰδα τὸν δὶ οὐν Εὐγράτην ἴσμεν ὅτι ἀδύνατον διαβήναι κωλυόντων πολεμών. Οὐ μὲν δἡ, ὰν μάχεσθαί γε δέῃ, ἱππεῖς εἰσιν ἡμῖν σύμμαχοι τῶν δὲ πολεμίων ἱππεῖς εἰσιν οἱ πλείστοι καὶ πλείστου ἄξιοι ¨ῶςτε νικῶντες μὲν τίνα ἀν ἀποκτείναιμεν; ἡτιωμένων δὲ μὴν οὐδένα οἰόν τε σωθῆναι. Τ. Ἐγὼ μὲν οὐν βασιλέα, ῷ πολλὰ οὕτως ἔστὶ τὰ σύμμαχα, εἴπερ προθυμεῖται ἡμᾶς ἀπολέσαι, οὐκ οἰδα ὅ τι δεί αὐτὸν ὁμόσαι καὶ δεξιὰν δοῦναι καὶ θεοὺς ἐπιοράῆσαι καὶ τὰ ἑαυτοῦ πιστὰ ἄπιστα ποιῆσαι 『Ελλησί τε καὶ βιαρβάροις. Τοιαῦνα πολλὰ ἔλεγεν.

8. Έτ δὲ τούτος ἴχε Τισσαφέρτης ἔχωτ τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν, ὡς εἰς οἶχοτ ἀπιὼν, καὶ 'Ορόντας τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν' ἤγε δὲ καὶ τὴν θυγατέρα τὴν βασιλέως ἐπὶ γίμιφ. 9. Ἐντεῦθεν δὲ ἤδη Τισσαφέρνους ἡγουμένου καὶ ἀγομὰν παρέχοντος ἐπορεύστο δὲ καὶ 'Αριαῖος, τὸ Κύρου βαρβαρικὸν ἔχων στράτευμα, ἄμα Τισσαφέρνει καὶ 'Ορόντα καὶ ξυνεστρατοπεδεύετο σὸν ἐκείνοις. 10. Οἱ δὲ Ελληνες ὑφορῶντες τούτους αὐτοὶ ἐφ' ἐκυτῶν ἐχώρουν ἡγεμόνας ἔχοντες. 'Εστρατοπεδεύοντο δὲ ἐκύστοτε ἀπέγοντες ἀλλήλων παρασάγγην καὶ μεῖον ἐφυλάττοντο δὲ ἀμφότεροι ὡςπερ πολεμίους ἀλλήλους, καὶ εὐθὺς τοῦντο ὑποψίαν παρεῖχεν. 11. Ἐνίστε δὲ καὶ ξυλιζόμενοι ἐκ τοῦ αὐτοῦ καὶ χόρτον καὶ ἄλλα τοιαῦτα συλλέγοντες πληγὰς ἐνέτεινον ἀλλήλοις' ὡςτε καὶ τοῦνο ἔχθραν παρεῖχε.

12. Διελθόντες δὲ τρεῖς σταθμοὺς ἀφίνοντο πρὸς τὸ Μηδίας καλούμενον τεῖχος, καὶ παρῆλθον εἴσω αὐτοῦ. Ἡν δὲ ἀνοδομημένον πλίνθοις ὀπταῖς ἐν ἀσφάλτιο κειμέναις, εὕρος εἴκοσι ποδῶν, ὕινος δὲ ἐκατόν μῆκος δὲ ἐλέγετο εἶναι εἴκοσι παρασαγγῶν ἀπείχε δὲ Βαβυλῶνος οὐ πολύ. 13. Ἐντεῦθεν δ' ἐπομεύθησαν σταθμοὶς δύο παρασάγγας ὀκτώ καὶ διίβησαν διώρυχας δύο, τὴν μὲν ἐπὶ γεριζας, τὴν δ' ἔζευγμένην πλοίοις ἑπτά (αὐται δὲ ἦσαν ἀπὸ τοῦ Τίγμητος ποταμοῦ κατετέτμηντο δὲ ἔξ αὐτῶν καὶ τάφροι ἐπὶ τὴν γώραν, κὶ

μέν πρώται μεγάλαι, έπειτα δ' έλάττους τέλος ε και μικροί όγετοὶ, ώς περ έν τῆ Ελλάδι έπὶ τὰς μελίνας) καὶ ἀφικνοῦνται έπὶ τον Τίγοητα ποταμόν · πρός & πόλις ήν μεγάλη και πολυάνθρωπος ή όλομα Σιτάκη, απέγουσα του ποταμού σταδίους πεντεκαίδεκα. 14. Οἱ μέν οὖν Ελληνες παο αὐτην ἐσκήνωσαν ἔγγὺς παραδείσου μεγάλου και καλού και δασέος παιτοίων δέιδοων οί δε βάρβαροι διαβεβημότες τον Τίγοητα ου μέντοι καταφανείς ήσαν. 15. Μετά δε το δείπνον έτυγον εν περιπάτο όντες πρό των οπλων Πρόξετος και Ξενοφων · και προςελθών ανθρωπός τις ήρώτησε τους ποοφύλακας που αν ίδοι Ποόξενον η Κλέαργον. Μένωνα δε ούκ έξήτει, και ταυτα παρά 'Αριαίου ων του Μέτωνος ξένου. 16. Έπει δε Πρόξενος είπεν ότι Αυτός είμι ον ζητείς, είπεν ο άνθρωπος τάδε "Επεμιθέ με 'Αριαίος και 'Αρτάοζος, πιστοί όντες Κύρφ, και ύμιν εθνοι, και κελεύουσι φυλάττεσθαι μη ύμιν έπιθώνται της νυατὸς οἱ βάοβαροι· έστι δε στράτευμα πολύ έν τῷ πλησίον παραδείσο. 17. Καὶ παρὰ τὴν γέφυραν τοῦ Τίγρητος ποταμοῦ πέμψαι κελεύουσι συλακήτ, ώς διανοείται αυτήν λύσαι Τισσαφέρνης της νυκτός, ήνπεο δύνηται, ώς μη διαβήτε, άλλ' έν μέσω αποληφθήτε τον ποταμού και της διώρυγος. 18. 'Απούσαντες ταῦτα άγουσιν αὐτὸν παρά τον Κλέμογον και φράζουσιν α λέγει. 'Ο δε Κλέμογος ακούσας έταράνθη σφόδρα και έφοβείτο. 19. Νεανίσκος δέ τις των παρόντων έννοήσας είπεν ώς ούν ανόλουθα είη το έπιθήσεσθαι καί λύσειν την γέφυραν. Δηλον γαρ ότι έπιτιθεμένους ή νικαν δεήσει η ήττασθαι. Έαν μεν ούν νικώσι, τί δεῖ αὐτούς λύειν την γέανραν ; οὐδε γὰρ ἂν πολλαὶ γέανραι ώσιν έγριμεν ἂν οποι φυγόντες ήμεις σωθώμεν. 20. Έαν δ' αν ήμεις τικώμεν, λελυμένης της γεφύρας ούν έξουσιν έχεῖτοι όποι φύγωσιν ούδε μην βοηθησαι πολλών όντων πέραν ούδεις αύτοις δυνήσεται λελυμένης της γεφύρας.

21. 'Ακούσας δε δ Κλέαρχος ταῦτα ήρετο τον ἄγγελον πόση τις εἴη χώρα ἡ ἐν ιιέσφ του Τίγρητος καὶ τῆς διώρυχος. 'Ο δε εἰπεν ὅτι πολλὴ καὶ κῶμαι ἔνεισι καὶ πόλεις πολλαὶ καὶ μεγάλαι. 22. Τότε δὶ καὶ ἐγνώσθη ὅτι οἱ βάρβαροι τὸν ἄνθρωπον ὑποπέμψαιεν, ὀκνοῦντες μὴ οἱ "Ελλητες διελόντες τὴν γέφυραν μένοιεν ἐν τῆ νήσφ, ἐρὑματα ἔχοντες ἔνθεν μὲν τὸν Τίγρητα, ἔνθεν δὲ τὴν διώρυχα: τὰ δ' ἐπιτήδεια ἔχοιεν ἐκ τῆς ἐν μέσφ χώρας

πολλής καὶ ἀγαθής οὕσης καὶ τῶν ἐργασομένων ἐνόντων εἶτα δε καὶ ἀποστροφὴ γένοιτο, εἴ τις βούλοιτο βασιλέα κακῶς ποιεῖν. 23. Μετὰ ταῦτα ἀνεπαύοντο ἐπὶ μέντοι τὴν γέφυραν ὅμως φυλακὴν ἔπεμψαν. Καὶ οὕτε ἐπέθετο οὐδεὶς οὐδαμόθεν οὕτε πρὸς τὴν γέφυραν οὐδεὶς ἤλθε τῶν πολεμίων, ώς οἱ φυλάττοντες ἀπήγγελλον. 24. Ἐπειδὴ δὲ ἔως ἐγένετο, διέβαινον τὴν γέφυραν, ἔξευγμένην πλοίοις τριάκοντα καὶ ἔπτὰ, ὡς οἶον τε μάλιστα πεφυλαγμένως ἐξήγγελλον γὰς τινες τῶν παρὰ Τισσαφέρους Ἑλλήνων ὡς διαβαινόντων μέλλοιεν ἐπιθήσεσθαι. ᾿Αλλὰ ταῦτα μὲν ψευδῆ ἦν διαβαινόντων μέντοι ὁ Γλοῦς αὐτοῖς ἐπεφάνη μετ ἄλλων κων.

25. Από δὲ τοῦ Τίγοητος ἐπορεύθησαν σταθμοὺς τέτταρας παρασάγγας είκοσιν έπὶ τὸν Φύσκον ποταμὸν, τὸ εὐρος πλέθρου. έπην δε γέφυρα. Και ένταυθα ώπειτο πόλις μεγάλη, ή όνομα 'Ωπις · προς ην απήντησε τοῖς Ελλησιν ο Κύρου καὶ Αρταξέρξου νόθος άδελφος, από Σούσων και Έκβατάνων στρατιάν πολλήν άγων ώς βοηθήσων βασιλεί καὶ έπιστήσας το έαυτου στράτευμα παρεργομένους τους Ελληνιις έθεώρει. 26. 'Ο δε Κλέαργος ήγεῖτο μεν είς δύο, επορεύετο δε άλλοτε ναὶ άλλοτε εφιστάμενος. "Οσον δ [αν] γρόνον το ήγουμενον του στρατεύματος επιστήσειε, τοσούτον ην ανάγκη γρόνον δί όλου του στρατεύματος γίγνεσθαι την επίστωτιν. ώςτε το στράτευμα και αυτοίς τοις Ελλησι δόξαι πάμπολυ είναι και τον Πέρσην έκπεπληγθαι θεωρούντα. 27. Έντεύθεν δε επορεύθησαν διά της Μηδίας σταθμούς ερήμους εξ • παρασάγγας τριάκοντα είς τὰς Παρυσάτιδος κώμας τῆς Κύρου καὶ βασιλέως μητρός. Ταύτας Τισσαφέρνης Κύρφ έπεγγελών διαρπάσαι τοῖς Ελλησιν ἐπέτρεψε πλην ἀνδραπόδων. Ένην εξ σίτος πολύς και πρόβατα κα' άλλα γρήματα. 28. Έντευθεν δ' έπορεύ. θησαν σταθμούς έρήμους τετταρας παρασάγγας είχοσι τον Τίγρητα ποταμόν εν αριστερά έγοντες. Εν δε τῷ πρώτο σταθμος πέραν τοῦ ποταμού πόλις ώχεῖτο μεγάλη καὶ εὐδαίμων ὄνομα Καιναὶ, ἐξ ἡς οί βαρβαρο: διηγον έπὶ σχεδίαις διφθερίναις άρτους, τυρούς, πίνον

CAP. V.

Μετά ταυτα άφιανουνται έπὶ τὸν Ζάβατον ποταμές, τι εύρος τοι τάρων πλέθρων. Και έντανθα έμειναν ήμέρας τρείς. Έν δε ταύταις ύποψίαι μεν ήσαν, φαιερά δ' οὐδεμία ἐφαίτετο ἐπιβουλή. 2. "Εδοξεν οθν τῷ Κλεάργω συγγενέσθαι τῷ Τισσαφέρνει και, εί πως δύναιτο, παυσαι τὰς ὑποψίας, πρὶν έξ αὐτῶν πόλεμον γενέσθαι. καὶ ἐπεμψέ τιτα έροῦντα ὅτι συγγενέσθαι αὐτῷ χρήζοι. ΄Ο δὲ έτοίμως εκέλευσεν ημειν. 3. Επειδή δε συνήλθον, λέγει ο Κλέαργος τάδε 'Εγώ, ω Τισσαφέρνη, οίδα μεν ήμιν δοχους γεγενημένους καί δεξ ας δεδομένας μη αδικήσειν αλλήλους · φυλαττόμενον δε σε τε όρω ώς πολεμίους ήμας · και ήμεις όρωντες ταυτα άντιφυλαττόμεθα. 4. Έπει δε σκοπών ούδεν δύναμαι ούτε σε αισθέσθαι πειρώμενον ήμας καιώς ποιείν, έγω τε σαφώς οίδα ότι ήμεις γε ούδ' έπινοουμεν τοιούτον ούθεν, έδοξέ μοι είς λόγους σοι έλθειν, όπως εί δυναίμεθα έξελοιμεν άλλ. λων την απιστίαν. 5. Και γαο οίδα ήδη ανθοώπους, τους μεν έχ δι εβολής, τους δε και έξ υποψίας, οι φοβηθέντες άλλήλους, η θάσαι βουλόμετοι ποίν παθείν, εποίχσαν ανήκεστα κακά τους ούτε μέλλοντας ούτ αὐ βουλομένους τοιούτον οὐδέν. 6. Τὰς οὖν τοιαύτας άγνωμοσύνας τουίζων συνουσίαις μάλιστα αν παύεσθαι, ήχω και διδάσκειν σε βούλομαι ώς συ ήμιν ουκ δοθώς άπιστείς. 7. Πρώτον μεν γάρ και μέγιστον, οί θεών δρκοι ήμας κωλύουσι πολεμίους είναι άλλήλοις. όςτις δε τούτων σύνοιδεν αύτῷ παρημεληκώς, τούτον έγω ούπος αν ευδαιμονίσαιμι. Τον γαο θεων πόλεμον ούκ οίδα ούτ άπο ποίου αν τάχους φεύγων τις αποφύγοι, ούτ είς ποιον αν σκότος αποδραίη, ούθ όπως αν είς έγυρον γωρίον άποσταίη. Πάντη γαο πάντα τοῖς θεοῖς υπογα και πανταγή πάν. των ίσον οί θεοί πρατούσι. 8. Περί μεν δη των θεών τε καί των δοκων ούτω γιγνώσκω, παρ' οίς ήμεῖς την φιλίαν συνθέμενοι κατεθέμεθα των δε ανθρωπίνων σε έγωγε έν τω παρόντι νομίζω μέγιστον είναι ήμιν άγαθόν. 9. Σύν μεν γάρ σοί πάσα μεν ήμιν όδος είπορος, πας δε ποταμός διαβατός, των δ' έπιτηδείων ούν άπορία. ἄνευ δε σου πάσα μεν διά σκότους ή όδός. οὐδεν γάρ αὐτῆς ἐπιστάμεθα πᾶς δὲ ποταμὸς δύςπορος, πᾶς δ' ὅγλος φοβερός • φοβερώτατον δ' έρημία · μεστή γαρ πολλής απορίας έστίν. 10. Ε'

δε δή και μανέττες σε κατακτείναιμεν, άλλο τι αν ή τον είεργετης κατακτείναντες πρός βασιλέα τος μέγιστον έφεδρον άγων.ζοίμεθα: "Οσων δε δη και οίων αν ελπίδων εμαυτον στερήσωμι, εί σε τι κακον έπιχειρήσαιμι ποιείν, ταύτα λέξω. 11. Έγω γαο Κύρον έπεθύμησά μοι φίλον γετέσθαι, τομίζων των τότε ίκανώτατον είναι εδ ποιείν ον βούλοιτο. Σε δε νύν όρω την τε Κύρου δύναμιν καί γώραν έγοντα και την σεαυτού αργήν σώζοντα, την δε βασιλέως δύναμιν, ή Κύρος πολεμία έχρητο, σοι ταύτην σύμμαγον ούσαν. 12. Τούτων δε τοιούτων όντων, τίς ούτω μαίνεται όςτις οὐ βούλεται σοι φίλος είναι; 'Αλλά μην (έρω γάρ και ταντα έξ ών έχω έλπίδας και σε βουλίσεσθαι φίλον ήμιν είναι) 13. οίδα μεν γαο ύματ Μυσούς λυπτρούς όντας, ούς τομίζω αν σύν τη παρούση δυνάμει ταπεινούς ύμιν παρασγείν οίδα δε και Πεισίδας άκούω ชิธ์ หล่า ลีโโล ร็ชิทุ สอโโล รอเลขรน รไทน, นิ อำนุณ นิท สลขอนเ ร่งอγλούντα αξί τη ψηετέρα ενδαιμονία. Αίγυπτίους δέ, οίς μάλιστα ύμας τυν γιγνώσκω τεθυμωμένους, ούν όρω, ποία δυνάμει συμμάγω γοης ίμετοι μαλλον αν πολάσεσθε της τον συν έμοι ούσης. 14. Αλλά αήν έν γε τοῖς πέριξ οἰχοῦσι σὰ, εἰ μεν βούλοιό τως φίλος είναι, ώς μέγιστος αν είης, εί δέ τίς σε λυποίη, ώς δεσπότης αναστρέφοιο έγων ήμας ύπηρετας, οί σοι ούα αν του μισθού ένεκα μόνον ύπηρετοιμεν, άλλα και τις γάριτος ην σωθέντες ύπο σου σοι αν έγοιμεν δικαίως. 15. Έμοι μετ δή ταῦτα πάντα ένθυμουμένω ούτω δοκεί θανμαστόν είναι το σε ήμιν απιστείν ώςτε και ήδιστ αν ακούσαιμι τούτομα τίς έστιν ούτω δεινός λέγειν ώςτε σε πείσαι λέγων ώς ήμεις σοι επιβουλεύομεν. Κλέαργος μεν οθν τοσαθτα είπε Τισσαφέρνης ชิธิ เอื้อย ลัสทุนย์เฉบิท .

16. 'Αλλ' ήδομαι μέτ, & Κλέαργε, ἀπούων σου αφονίμους λόγους ταῦτα γὰο γιγνώσκων εί τι ἐμοὶ κακὸν βουλεύοις, ἄμα ἔν μοι δοκεῖς καὶ σαυτῷ κακόνους εἶναι. 'Ως δ' ἄν μάθης ὅτι οὐδ' ἄν ὑμεῖς δικαίως οῦτε βασιλεῖ οῦτ' ἐμοὶ ἀπιστοίητε, ἀντάκουσον. 17. Εἰ γὰο ὑμᾶς ἐβουλόμεθα ἀπολέσαι, πότερά σοι δοκοῦμεν ἱππέων πλήθους ἀπορεῖν ἢ πεζῶν ἢ ὁπλίσεως, ἐν ἡ ὑμᾶς μὲν βλάπτειν ὶκανοὶ εἴημεν ἄν, ἀντιπάσχειν δὲ οὐδεὶς κίνδυνος; 18. 'Αλλὰ χωρίων ἐπιτηδείων ὑμῖν ἐπιτίθεσθαι ἀπορεῖν ἄν σοι δοκοῦμεν; Οὐ τοσαῦτα μὲν πεδία ἡμῖν gίλια ὄντα σύν πολλῷ πόνφ διαπορείεσθε, τοσαῦτα δὲ δρη ὑμῖν ὁρᾶτε ὅντα πορευτέα, ἃ ἡμῖν ἔξεστι προκαταλαβοῦσο

απορα ύμιν παρέχειν; τοσούτοι δέ είσι ποταμοί, έφ' ών έξεστιν ήμιν ταμιεύεσθαι όπόσοις αν ύμων βουλώμεθα μάγεσθαι; Είσι δ' αὐτων ους ουδ αν πανταπασι διαβαίητε, εί μη ήμεις ύμας διαπορεύοιμε". 19. Εί δε εν πασι τούτοις ήττώμεθα, άλλα τό γε τοι πίο του καρπού κρειττόν έστιν. Ον ήμεις δυναίμεθ αν κατακαύσαντες λιμον ύμιν αντιτάξαι, δ ύμεις ούδ εί πάνυ άγαθοί είητε μάγεσθαι αν δύναισθε. 20. Πως αν ουν έγοντες τοσούτους πόρους πρός τὸ ὑμῖν πολεμεῖν, καὶ τούτων μηδένα ἡμῖν ἐπικίνδυνον, ἔπειτα ἐκ τούτων πάντων τούτον αν τον τρόπον έξελοίμεθα ος μόνος μέν πρός θεων άσεβής, μόνος δε πρός άνθρωπων αίσγρός; 21. Παντάπασι δε απόρων έστι και αμηγάνων και ανάγκη έγομένων, και τούτων πονηρών, οίτινες έθέλουσι δί έπιορχίας τε πρός θεούς χαί άπιστίας προς άνθρώπους πράττειν τι. Ούχ ούτως ήμεῖς, ώ Κλέμογε, ούτε ηλίθιοι ούτε αλόγιστοι έσμέν. 22. 'Αλλά τί δή ύμας έξον απολέσαι ουκ έπι τουτο ήλθομεν; Ευ ισθι ότι ο έμος έρως τούτου αίτιος του τοις Ελλησιν έμε πιστον γενέσθαι και δ Κύρος ανέβη ξενικώ δια μισθοδοσίας πιστεύων, τούτω έμε καταβήναι δί εὐεργεσίας ἰσχυρόν. 23. "Οσα δέ μοι ὑμεῖς γρήσιμοι ἔσεσθε, τὰ μέν και σύ είπες, τὸ δὲ μέγιστον έγω είδα την μέν γὰρ ἐπὶ τῆ κεφαλή τιάραν βασιλεί μόνω έξεστιν όρθην έγειν, την δ' έπὶ τη καρδία ίσως αν ύμων παρόντων και έτερος εύπετως έγρι.

24. Ταυτα είπων έδοξε τῷ Κλεάρχο ἀληθη λέγειν, καὶ είπεν Οὐκοῦν, ἔφη, οἴτινες τοιούτων ἡαῖν εἰς φιλίαν ὑπαρχόντων πειρῶνται διαβάλλοντες ποιῆσια πολεμίους ἡαῖς, ἄξιοί εἰσι τὰ ἔσχατα παθεῖν; 25. Καὶ ἐγω μέν γε ἔφη ὁ Τισσαφέρνης, εἰ βούλεσθέ μοι οἱ τε στρατηγοὶ καὶ οἱ λοχαγοὶ ἐλθεῖν ἐν τῷ ἐμφανεῖ, λέξω τοὺς πρὸς ἐμὰ λέγοντας ὡς σὰ ἐπίβουλεύεις ἐμοί τε καὶ τῆ σὰν ἐμοὶ στρατιᾶ. 26. Ἐγω δ΄, ἔφη ὁ Κλέαρχος, ἄξω πάντας καὶ σοὶ αἰ δηλώσω ὅθεν ἐγω περὶ σοῦ ἀκούω. 27. Ἐκ τούτων δὴ τῶν λόγων ὁ Τισσαφέρνης φιλοφορουμένος τότε μὰν μένειν τε αὐτὸν ἐκέλευσε καὶ σύνδειπνον ἐποιήσατο τῆ δ΄ ὑστεραία Κλέαρχος, ἐλθων ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, δῆλός τε ἦν πάνυ φιλκῶς οἰόμενος διακεῖσθαι τῷ Τισσαφέρνει, καὶ ἀ ἔλεγεν ἐκεῖνος ἀπήγγελλεν ἔφη τε χρῆναι ἰέναι παρὰ Τισσαφέρνην οῦς ἐκέλευσε, καὶ οὶ ὰν ἔξελεγχθῶσι διαβάλλοντες τῶν Ἑλλήνων, ὡς προδότας αὐτοὺς καὶ κακόνους τοῖς Ἑλλησιν ὅντας τιμωρηθῆναι. 28. Υπώπτενε δὲ είναι τὸν διαβάλλοντα

Μένωνα, είδως αὐτὸν καὶ συγγενενημένον Τισσαφέρνει μετὰ 'Αρι αίου καὶ στασιάζοντα αὐτῷ καὶ ἐπιβουλεύοντα, ὅπως τὸ στράτευμα ἄπαν πρὸς ἑαυτὸν λαβών φίλος ἢ Τισσαφέρνει. 29. Ἐβούλετο δὲ καὶ ὁ Κλέαρχος ἄπαν τὸ στράτευμα πρὸς ἑαυτὸν ἔχειν τὴν γνώμην καὶ τοὺς παραλυποῦντας ἐκποδών είναι. Τών δὲ στρατιωτών ἀντέλεγόν τινες αὐτῷ μὴ ἰέν τι πάντας τοὺς λοχαγοὺς καὶ στρατηγοὺς, μηδὲ πιστεύειν Τισσαφέρνει. 30. 'Ο δὲ Κλέαρχος ἰσχυρώς κατέτεινεν, ἔχεε διεπράζατο πέντε μὲν στρατηγοὺς ἰέναι, εἴκοσι δὲ λοχαγούς ΄ συνγκολούθησαν δὲ ώς εἰς ἀγορὰν καὶ τῶν ἄλλων στρατουτών ώς διακόσιοι.

31. Έπει δ ήσαι έπι ταις θύραις ταις Τισσαφέριους, οί μει στρατηγοί παφεκλήθησαν είσω, Πρόξενος Βοιώτιος, Μένων Θετταλός, 'Αγίας 'Λοκάς, Κλέμογος Λάκων, Σωκράτης 'Αγαιός · οί δέ λογαγοί έπὶ ταῖς θύραις έμενον. 32. Οὐ πολλῷ δ' νστερον ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ σημείου οί τε ένδον συνελαμβάνοντο και οί έξω κατεκόπησαν. Μετά δε ταυτα των βαρβάρων τινες ίππεων, δια του πεδίου ελαύνοντες, ότινι έντυγγάνοιεν Ελληνι η δούλω η έλευθέρω, πάντας έχτεινον. 33. Οι δε Ελληνες την τε ιππασίαν αυτών εθαύμαζον, έκ του στρατοπέδου ορώντες, και ο τι εποίουν ημφιγνόουν, πρίν Νίκαργος Αρκάς ήκε φεύγων, τετρωμένος είς την γαστέρα και τὰ έντερα έν ταις γερσίν έγων, και είπε πάντα τα γεγενημένα. 34. Έν τούτου δη οί Ελλητες έθεον επί τὰ οπλα πάντες ένπεπληγμένοι καὶ τομίζοντες αυτίκα ζέειν αυτούς έπι το στρατόπεδον. 35. Οί δε πάντες μέν ούκ ίλθον, Αριαίος δε και 'Αρτάρζος και Μιθριδάτης, οί ήσαν Κύρφ πιστότατοι ' ό δε των Ελλήνων έρμηνευς έφη και τον Τισσαφέρνους άδελφον σύν αύτοις όραν και γιγνώσκειν · συνηκολούθουν δε και άλλοι Πεοσών τεθωρακισμένοι είς τριακοσίους. 36. Ούτοι έπει έγγυς ήσαν, προςελθεῖτ ἐκέλευον εἴ τις εἴη τῶν Ελλήτων ἢ στρατηγὸς ἢ λογαγὸς, ΐνα ἀπαγγείλωσι τὰ παρὰ βασιλέως. 37. Μετὰ ταῦτα ἐξῆλθον φυλαττόμετοι των Έλλήτων στρατηγοί μεν Κλεάνως 'Οργομένιος καὶ Σοη αίνετος Στυμφάλιος, συν αυτοίς δε Ξενοφων 'Αθηναίος, υπως μάθοι τὰ περί Προξένου. Χειρίσοφος δ' ετύγγανεν ἀπών έν κώμη τινί συν άλλοις έπισιτιζόμετος. 38. Έπει δ' έστησαν είς έπήκου, είπεν Αριαίος τάδε · Κλέμργος μέν, δ άνδρες Ελληνες, έπει έπιορχών τε έφάνη και τας οπονδας λύων, έχει την δίκην και τέθνηκε. Πρόξενος δε καί Μενων, ότι κατήγγειλαν αυτού την επιβουλήν, έν μεγάλη

τιμή είσιν · ύμᾶς δε βασιλεύς τὰ ὅπλα ἀπαιτεῖ · έαυτοῦ γὰρ είναι φησὶν, ἐπείπερ Κύρου ἡσαν τοῦ ἐπείνου δούλου.

39. Πρός ταυτα ἀπεκρίναντο οἱ Ελληνες, (ἔλεγε δὲ Κλεάνωρ ό 'Οργομέτιος) · ' Ω κάκιστε ανθρώπων, 'Αριαίε, και οι άλλοι όσοι ητε Κύρου φίλοι, ούκ αισγύνεσθε ούτε θεοίς ούτε ανθρώπους, οίτινες διώσαντες ήμιν τους αυτούς φίλους και έγθρους νομιείν, προδόντες ήμας συν Τισσαφέρνει τῷ άθεωτάτο τε καὶ πανουργοτάτω τούς τε άνδοας αὐτοὺς οἶς ώμνυτε ώς ἀπολωλέκατε καὶ τοὺς άλλους ήμας προδεδωκότες συν τοις πολεμίοις έφ ήμας έρχεσθε; 40. 'Ο δε 'Αριαίος είπε' Κλέαργος γαρ πρόσθεν επιβουλεύων φανερός έγένετο Τισσαφέρνει τε καὶ 'Ορόντα καὶ πάσιν ἡμῖν τοῖς σύν τούτοις. 41. Έπὶ τούτοις δὲ Ξενοφών τάδε είπε Κλέμργος μέν τοίνυν, εί παρά τους ορχους έλυε τὰς σποιδάς, τὴν δίκην έγει. δίκαιον γαρ απόλλυσθαι τους έπιορκούντας. Πρόξενος δε καί Μένων ἐπείπερ είσιν ὑμέτεροι μεν εὐεργέται, ἡμέτεροι δε στρατηγοί, πέμψατε αὐτοὺς δεύρο · δηλον γὰρ ὅτι φίλοι γε ὅντες ἀμφοτέροις πειρασονται και ύμιν και ήμιν τα βέλτιστα συμβουλεύειν. Πρός ταύτα οἱ βάρβαροι πολύν γρόνον διαλεγθέντες άλλήλοις ἀπηλθον οὐδεν ἀποκρινάμενοι.

CAP. VI.

1. Οἱ μὲν δὴ στρατηγοὶ οὕτω ληφθέντες ἀνήχθησαν ὡς βασι λέα, καὶ ἀποτμηθέντες τὰς κεφαλὰς ἐτελεὐτησαν εἰς μὲν αὐτῶν Κλέαρχος ὁμολογονμένως ἐκ πάντων τῶν ἐμπείρως αὐτοῦ ἐχόντων δόξας γενέσθαι ἀνὴρ καὶ πολεμικὸς καὶ σιλοπόλεμος ἐσχάτως.
2. Καὶ γὰρ δὴ ἔως μὲν πόλεμος ἢν τοῖς Αακεδαιμονίοις πρὸς τοὺς ᾿Αθηναίους παρέμεινεν ἐπεὶ δ΄ εἰρήνη ἐγένετο, πείσας τὴν αὐτοῦ πόλιν ὡς οἱ Θράκες ἀδικοῦσι τοὺς Ἦληνας καὶ διαπραξάμενος ὡς ἐδύνατο παρὰ τῶν Ἐφόρων ἔξέπλει ὡς πολεμήσων τοῖς ὑπὲρ Χερόρον/που καὶ Πειρίνθου Θραξίν. 3. Ἐπεὶ δὲ μεταγνόντες πως οὶ Ἐροροι ἤδη ἔξω ὅντος αὐτοῦ ἀποστρέφειν αὐτὸν ἐπειρῶντο ἐξ Ἱσθμοῦ, ἐνταῦθα οὐκέτι πείθεται, ἀλλ. ἤγετο πλέων εἰς Ἑλλήςποντον. 4. Ἐκ τούτου καὶ ἐθανατώθη ὑπὸ τῶν ἐν τῆ Σπάρτη τελῶν ὡς ἀπειθῶν. Ἡδη δὲ φυγὰς ῶν ἔρχεται πρὸς Κύρον, καὶ ὡτριόκς μὲν λόγο ς ἔπεισε Κύρον ἄλλη γέγραπται δίδωσι δ΄

αύτῷ Κύρος μι μους δαρεικούς. 5. ὁ δὲ λαβών, οὐκ ἐπὶ ἡᾳθυμίαν ἐτράπετο, ὰλλ' ἀπὸ τούτων τῶν χρημάτων συλλέξας στράτευμα ἐπολέμει τοῖς Θραξί καὶ μάγη τε ἐνίκησε καὶ ἀπὸ τούτου δη ἔφερε καὶ ἢγεν αὐτούς καὶ πολεμῶν διεγένετο, μέχρι Κύρος ἐδεήθη τοῦ στραιεύματος τότε δ ἀπῆλθεν ὡς σὺν ἐκείνῷ αὐ πολεμήσων.

6. Ταθτα οθν φιλοπολέμου μοι δοκεί ανδρός έργα είναι, όςτις, έξον μεν ειρήτην άγειν άτευ αισγύτης και βλάβης, αιρείται πολεμείν. έξον δε όμου υμείν, βούλεται πονείν ώςτε πολεμείν. έξον δε γρήματα έχειν ακινδύτως, αίρειται πολεμών μείονα ταύτα ποιείν. Έκεινος δε ως περ είς παιδικά ή είς άλλην τινά ήδονην ήθελε δαπανάν είς π.όλεμον. Ούτω μεν φιλοπόλεμος ζν. 7. Πολεμικός δε αδ ταύτη έδόχει είναι ότι φιλοχίτδυνός τε ήν, και ήμέρας και νυκτός άγων έπί τους πολεμίους, και έν τοῖς δεινοῖς φρόνιμος, ώς οί παρόττες πανταγού πάντες ώμολόγουν. 8. Καὶ ἀργικὸς δὲ ἐλέγετο είναι ώς δυνατον έχ του τοιούτου τρόπου οίον και έχειτος είγεν. Ίχανὸς μεν γάο ως τις καὶ άλλος φορντίζειν ήν όπως έξει ή στρατια αύτου τα έπιτίδεια και παρασκευάζειν ταυτα ίκανος δε καί έμποιήσαι τοῖς παυούσιν ώς πειστέον εἴη Κλεάρχο. 9. Τοῦτο δ' έποίει έκ του χαλεπός είται. Και γαο όραν στυγνός ήν και τη φωτή τραχύς ' έχολαζέ τε αεί ίσχυρως, και δορή ένίστε, ώςτε καί αὐτῷ μεταμέλειν έσθ ὅτε. Καὶ γνώμη δὲ ἐκόλαζεν · ἀκολάστου γάο στρατεύματος οὐδεν ήγεῖτο ὄφελος είναι. 10. 'Αλλά καὶ λέγειν αὐτὸν ἔφασαν ώς δέοι τὸν στρατιώτην φοβεῖσθαι μᾶλλον τὸν ἄρχοντα η τους πολεμίους, εί μέλλοι ή φυλακάς φυλάξειν ή φίλων ἀφέξεσθαι η άπροσασίστως ιέναι προς τους πολεμίους. 11. Έν μεν ούν τοῖς δεινοῖς ήθελον αὐτοῦ ἀκούειν σφόδρα καὶ οὐκ Ελλον ἡροῦντο οί στρατιώται. Και γάρ το στυγεόν τότε φαιδρον αυτου έν τοις προςώποις έφασαν φαίνεσθαι καὶ τὸ χαλεπὸν έξξωμένον πρὸς τοὺς πολεμίους έδόπει είναι · ώστε σωτήριον και οθκέτι γαλεπον έφαίνετο. 12. "Ότε δ έξω του δεινού γένοιντο και έξειη προς άλλους άργομένους απιεναι, πολλοί αὐτον απέλειπον το γαρ επίγαρι οὐκ είγεν, άλλα αξί γαλεπός ήν και ώμος : ώςτε διέκειντο πρός αθτόν οί στρατιώται ώς περ παίδες προς διδάσχαλον. 13. Και γάρ οδο φιλία μεν και ευνοία επομένους ουδέποι είγεν οίτινες δε ή ύπο τόλεως τεταγμένοι η ύπο του δείσθαι η άλλη τινί ανάγκη κατεγόμενοι πυρείησαν αὐτῷ, σφόδοα πυθομένοις έχρητο. 14. Έπειδή δε

καὶ ἥρξαντο νικᾶν σὺν αὐτῷ τοὺς πολεμίους, ἥδη μεγάλα ἦν τὰ χρησίμους ποιοῦντα είναι τοὺς σὺν αὐτῷ στρατιώτας τό τε γὰρ πρὸς τοὺς πολεμίους θαὸδαλέως ἔχειν παρῆν καὶ τὸ τὴν παρ ἐκείνου τιμωρίαν φοβεῖσθαι αὐτοὺς εὐτάκτους ἐποίει. 15. Τοιοῦτος μὲν δὴ ἄρχων ἦν ἄρχεσθαι δ΄ ὑπὸ ἄλλων οὐ μάλα ἐθέλειν ἐλέγετο. Ἡν δὲ, ὅτε ἐτελεύτα, ἀμφὶ τὰ πεντήκοντα ἔτη.

2 16. Ποόξενος δε ο Βοιώτιος εὐθύς μεν μειράκιον ών έπεθύμει γενέσθαι ανήο τα μεγάλα πράττειν ίκανός και δια ταύτην την έπιθυμίαν έδωπε Γοργία ἀργύριον τῷ Λεοντίνφ. 17. Έπεὶ δὲ συνεγένετο έκείνω, ίκανδο τομίσας ήδη είναι καὶ άργειν καὶ φίλος ών τοῖς πρώτοις μή ήττᾶσθαι εὐεργετῶν, ἢλθεν εἰς ταύτας τὰς σὺν Κύρφ πράξεις και φετο κτήσεσθαι έκ τούτων όνομα μέγα καί δύναμιν μεγάλην και γρήματα πολλά. 18. Τοσούτων δ' έπιθυμών σφόδρα ένδηλον αξ και τουτο είγεν ότι τούτων οὐδεν αν θέλοι κτᾶσθαι μετά άδικίας, άλλά συν τῷ δικαίφ καὶ καλῷ ῷετο δεῖν τούτων τυγγάνειν, άνευ δε τούτων μή. 19. "Αργειν δε καλών μεν หล่า ล่าลปลัง อิบาลรอิร กุ้ง " อบ และของ อบัร ลเอิล รอเร อรอลรเตรสเร ลูลบτου ούτε φόβον ίκανος έμποιησαι, άλλα και ήσγύνετο μαλλον τούς στρατιώτας ή οι άρχόμενοι έχεινον και φοβούμενος μάλλον ήν φαιερός το απεγθάνεσθαι τοῖς στρατιώταις η οί στρατιώται το άπιστεῖν έχείνου. 20. "Ωιετο δε άρχεῖν πρός το άργιχον είναι καὶ ξηκείν τον μέν καλώς ποιούντα έπαινείν, τον δε άδικούντα μή έπαινείν. Τοιγαρούν αυτή οι μέν καλοί τε κάγαθοί των συνόντων εύνοι ήσαν, οί δ' άδικοι έπεβούλευον ώς εύμεταγειρίστω όντι. "Οτε δε απέθνησκεν, ην έτων ώς τριάκοντα.

21. Μένων δὲ ὁ Θετταλὸς δῆλος ἦν ἐπιθυμῶν μὲν πλουτεῖν ἰσχυρῶς, ἐπιθυμῶν δὲ ἄρχειν, ὅπως πλείω λαμβάνοι · ἐπιθυμῶν δὲ τιμᾶσθαι, ἵνα πλείω κερδαίνοι · φίλος τ ἐβούλετο εἶναι τοῖς μέγιστα δυναμένοις, ἵνα ἀδικῶν μὴ διδοίη δίκην. 22. Ἐπὶ δὲ τὸ κατεργάζεσθαι ὧν ἐπιθυμοίη συντομωτάτην ὅετο όδὸν εἶναι διὰ τοῖ ἐπιορκεῖν τε καὶ ψεύδεσθαι καὶ ἔξιπατᾶν · τὸ δὲ ἀπλοῦν καὶ τὸ ἀληθὲς ἐνόμιζε τὸ αὐτὸ τῷ ἡλιθίφ εἶναι. 23. Στέργων δὲ φανερὸς μὲν ἦν οὐδένα, ὅτφ δὲ φαίη φίλος εἶναι, τούτφ ἔνδηλος ἐγίγνετο ἐπιβουλεύων. Καὶ πολεμίου μὲν οὐδενὸς κατεγέλα, τῶν δὲ συνόν των πάντων ὡς καταγελῶν ἀεὶ διελέγετο. 24. Καὶ τοῖς μὲν τῶν πολεμίων «τήμασιν οὐκ ἐπεβούλευε · χαλεπὸν γὰρ ῷετο εἶναι τὰ

των φυλαττομένων λαμβάνειν τὰ δὲ των φίλων μόνος φετο είδεται όᾶστον οι άφύλακτα λαμβάνειν. 25. Και όσους μεν αίσθάνοιτο επιόρχους και άδίκους, ώς εδ ώπλισμένους έφο βείτο τοίς δ' όσίοις και αλήθειαν ασκούσιν ώς ανανδροις έπειρατο γρησθαι. 26. "Ωςπερ δέ τις αγάλλεται έπὶ θεοσεβεία και άληθεία και δικαιότητι, ούτω Μένων ήγάλλετο τω έξαπαταν δύνασθαι, τα πλάσασθαι ψευδή, τω φίλους διαγελάν. τον δε μή πανούργον των απαιδεύτων αεί ενόμιζεν είναι. Και παρ' οίς μεν επεγείρει πρωτεύειν φιλία, διαβάλλων τους πρώτους, τούτους ήρετο δείν ατήσασθαι. 27. Το δε πειθομένους τους στρατιώτας πυρέγεσθαι έκ του συναδικείν αυτοίς έμηγανάτο. Τιμάσθαι δέ και θεραπεύεσθαι ήξίου επιδεικνύμενος ότι πλείστα δύναιτο και έθέλοι αν άδικείτ. Εὐεργεσίαν δε κατέλεγεν, όπότε τις αὐτοῦ άφίσταιτο, ὅτι γρώμενος αὐτῷ οὐκ ἀπώλεσεν αὐτόν. 28. Καὶ τὰ μέν δη άφανη έξεστι περί αυτού ψείδεσθαι ά δε πάντες ίσασι, τάδ έστί. Παρά Αριστίππο μεν έτι ώραιος ων στρατηγείν διεπράξατο των ξένων ' Αριαίω δε βαρβάρω όντι, ότι μειρακίοις καλοίς ήδετο, οίκειότατος έτι ώραίος ών έγένετο αύτος δε παιδικά είγε Θαούπαν, αγένειος ών γενειώντα. 29. Αποθνησκόντων δέ των συστρατηγών, ότι έστράτευσαν έπι βασιλέα συν Κύρφ, ταύτὰ πεποιηχώς οὐκ ἀπέθανε· μετὰ δὲ τὸν τῶν ἄλλων θάνατον στρατηγών, τιμωρηθείς ύπο βασιλέως απέθανεν, ουν ώςπερ Κλέαργος και οι άλλοι στρατηγοί αποτμηθέντες τας κεφαλάς, όςπερ τάγιστος θάνατος δοκεί είναι, άλλα ζών αίκισθείς ένιαυτον ώς πονηρός λέγεται της τελευτης τυγείν.

30. 'Αγίας δὲ ὁ 'Αρχὰς καὶ Σωκράτης ὁ 'Αχαιὸς καὶ τούτω ἀπεθανέτην. Τούτων δὲ οἰδεὶς οὕθ' ὡς ἐν πολέμφ κακῶν κατεγέλα οὕτ' ἐς φιλιαν αὐτοὺς ἐπέμφετο ' ἥστην τε ἄμφω ἀμφὶ τεττα-

ράκοντα έτη ἀπὸ γενεᾶς.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ Γ.

CAP. I.

1. "ΟΣΑμέν δη έν τη αναβάσει τη μετά Κύρου οί Ελληνες πραξων μέγοι της μάγης, και όσα έπει Κύρος ετελεύτησεν εγένετο, απιόντων των Ελλήνων συν Τισσαφέρνει, έν ταις σπονδαίς, έν τω πρόσθεν λόγω δεδήλωται. 2. Έπει δε οί τε στρατηγοί συνειλημμένοι ήσαν και των λογαγών και των στρατιωτών οι συνεπόμενοι απολώλεσαν, εν πολλή δη απορία ήσαν οί Ελληνες, ενθυμούμενοι μέν ότι έπὶ ταῖς βασιλέως θύραις ήσαν, κύκλος δ' αὐτοῖς πάντη πολλά καὶ έθνη καὶ πόλεις πολέμιαι ήσαν, άγοραν δε οὐδείς έτι παρέξειν έμελλεν, άπείγον δε της Έλλάδος πλέον η μύρια στάδια, ήγεμών δ' ούδεις της όδου ήν, ποταμοί δε διείογον αδιάβατοι έν μέσω της οίκαδε όδου, προύδεδώκεσαν δε αύτους και οι σύν Κύρω αναβάντες βάρβαροι, μόνοι δε καταλελειμμένοι ήσαν ούδε ίππεα ούδενα σύμ-นนาดง เการะร . ซึ่งรู้ ะถึงปรอง รึ่ง อะเ มเหตุงระร นะง อกุง ซึ่ง ลง ลงส κατακαίνοιεν, ήττηθέντων δε αὐτῶν οὐδείς αν λειφθείη. 3. Ταύτα έννοούμενοι καὶ άθύμως έγοντες όλίγοι μέν αὐτῶν εἰς την έσπέραν σίτου έγεύσαντο, ολίγοι δε πύρ ανέκαυσαν, επί δε τά οπλα πολλοί οὐκ ήλθον ταύτην την νύκτα, ἀνεπαύοντο δὲ οπου ετύγγανεν έκαστος, οὐ δυνάμενοι καθεύδειν ὑπὸ λύπης καὶ πόθου πατρίδων, γονέων, γυναικών, παίδων, ους ουποτε ενόμιζον έτι όψεσθαι. Ούτω μεν δη διακείμενοι πάντες άνεπαύοντο.

4. Ήν δέ τις εν τῆ στρατιᾶ Σενοφῶν 'Αθηναῖος, δς οὅτε στρατιῆθς, οὅτε λοχαγὸς οὅτε στρατιώτης ῶν συνηκολούθει, ἀλλὰ Πρόξενος αὐτὸν μετεπέμψατο οἵκοθεν, ξένος ῶν ἀρχαῖος ὑπισχεεῖτο δὲ αὐτῷ, εἰ ἔλθοι, φίλον Κύρφ ποιήσειν · ον αὐτὸς ἔφη κρείττω ἑαυτῷ νομίζειν τῆς πατρίδος. 5. 'Ο μέντοι Σενοφῶν, ἀναγνοὺς τὴν ἐπιστολὴν, ἀνακοινοῦται Σωκράτει τῷ 'Αθηναίφ

περί της πορείας Καὶ ὁ Σωκράτης, ὑποπτεύσας μή τι προς της πόλεως οι υπαίτιον είη Κύρφ φίλον γενέσθαι, (ότι έδόκει ο Κίρος προθύμως τοις Λακεδαιμονίοις έπι τας Αθήνας συμπολεμήσαι,) συμβουλεύει τῷ Ξενοφωντι έλθόντα είς Δελφούς άνακοινωσαι τω θεω περί της πορείας. 6. Έλθων δε ό Ευνοφων επήρετο τον Απόλλω τίνι ων θεων θύων και ενγόμενος κάλλιστα και άριστα έλθοι την όδον ην έπινοεί και καλώς πράξας σωθείη. Και άνείλεν αὐτῷ ὁ ᾿Απόλλων θεοῖς οἰς έδει θύειν. 7. Ἐπεὶ δὲ πάλιν ἦλθε, λέγει την μαντείαν τῷ Σωκράτει. 'Ο δ' ἀκούσας ητιᾶτο αὐτὸν ὅτι ού τούτο πρώτον ζοώτα, πότερον λώον είη αυτώ πορεύεσθαι ή μένειν, άλλ αὐτὸς χρίτας ίτεον είναι τοῦτο επυνθάνετο, ὅπως ἂν κάλλιστα πορευθείη. 'Επεί μέντοι ούτως "ρου, ταυί, έφη, χρή ποιείν όσα ο θεος έκελευσεν. 8. Ο μεν δή Ευνοφων ούτω θυσά. μενος οίς ανείλεν ὁ θεὸς έξέπλει, καὶ καταλαμβάνει ἐν Σάρδεσι Πρόξετον καὶ Κύρον μελλοντας ήδη δομάν την άνω όδόν καὶ συνεστάθη Κύρω. 9. Προθυμουμένου δε του Προξένου και ο Κύρος συμπρούθυμείτο μείναι αυτόν είπε δε ότι επειδάν τάγιστα ή στρατεία λήξη, εὐθύς ἀποπέμητει αὐτόν. Ἐλέγετο δε ὁ στόλος είναι είς Πεισίδας.

10. Έστρατεύετο μὲν δὴ οὖτως ἐξαπατηθεὶς οὐχ ὑπὸ τοῦ Προξένου • οὐ γὰρ ἤδει τὴν ἐπὶ βασιλέα ὁρμὴν, οἰδ ἄλλος οὐδεὶς τῶν Ἑλλήνων πλὴν Κλεάρχου • ἐπεὶ μέντοι εἰς Κιλικίαν ἤλθον, σαφὲς πᾶσιν ἤδη ἐδόκει εἰναι ὅτι ὁ στόλος εἴη ἐπὶ βασιλέα. Φοβούμενοι δὲ τὴν ὁδὸν καὶ ἄκοντες ὅμως οἱ πολλοὶ δὶ αἰσχύνην καὶ ἀλλήλων καὶ Κύρου συνηκολούθησαν • ὧν εἰς καὶ Ξενοφῶν ἦν. 11. Ἐπεὶ δ' ἀπορία ἦν, ἐλυπεῖτο μὲν σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ σὰκἔδύνατο καθεύδειν μικρὸν δὲ ὕπνου λαχῶν εἰδεν ὅταρ. "Εδοξεν αὐτῷ βροντῆς γενομένης σκηπτὸς πεσεῖν εἰς τὴν πατρώαν οἰκίαν, καὶ ἐκ τούτου λάμπεσθαι πᾶσαν. 12. Περίφοβος δ' εὐθὰς ἀνηγέρθη, καὶ τὸ ὅναρ πῆμὲν ἔκρινεν ἀγαξὸν, ὅτι ἐν πόνοις ῶν καὶ κικδύνοις φῶς μέγα ἐκ Διὸς ἰδεῖν ἔδοξε πῆ δὲ καὶ ἐφοβεῖτο, ὅτι ἀπὸ Διὸς μὲν βασιλέως τὸ ὄναρ ἰδόκει αὐτῷ εἰναι, κίκλφ δ' ἐδόκει λάμπεσθαι τὸ πῦρ, μὴ οὐ δύταιτο ἐκ τῆς χώρας ἔξελθεῖν τῆς βασιλέως, ἀλλ' εἵργοιτο πάντοθεν ὑπό τινων ἐποριῶν.

13. Οποϊόν τι μέντοι έστὶ τὸ τοιοῦτον ὅναρ ίδεῖν ἔξεστ.
κοπεϊν έχ τῶν συμβάντων μετὰ τὸ ὅναρ. Γίγνεται γὰρ τάδε

Εύθυς έπειδη άνηγέρθη, πρώτον μέν έινοια αυτώ έμπίπτει Τι κικτάκειμαι; ή δε νύξ προβαίνει άμα δε τη ήμερα είκος τους πολεμίους ήξειν. Εί δε γενησόμεθα επί βασιλεί, τί έμποδών μη οὐγί πάντα μέν τὰ γαλεπώτατα ἐπιδόντας, πάντα δὲ τὰ δεινότατα παθόντας ύβριζομένους αποθανείν; 14. "Οπως δε αμυνούμεθα οίδεις παρασκευάζεται ούδ' έπιμελείται, άλλα κατακείμεθα ώς περ έξον ήσυχίαν άγειν. Έγω οὖν τὸν έκ ποίας πόλεως στρατηγόν προςδοχῶ ταῦτα πράξειν ; ποίαν δ' ήλιχίαν έμαυτῷ έλθεῖν ἀναμένω ; ου γαο έγωγ έτι πρεσβύτερος έσομαι, έαν τήμερον προδώ έμαυτον τοῖς πολεμίοις. 15. Έκ τούτου ἀνίσταται καὶ συγκαλεῖ τοὺς Προξένου πρώτον λογαγούς. 'Επεί δε συνήλθον, έλεξεν 'Εγώ, ώ ανδρες λογαγοί, ούτε καθεύδειν δύναμαι, ώς περ οίμαι οὐδ' ύμεῖς, ούτε κατακεῖσθαι έτι, όρων έν οίοις έσμέν. 16. Οἱ μεν γὰρ δή πολέμιοι δήλον ότι οὐ πρότευον πρὸς ήμᾶς τὸν πόλεμον έξέφηναν πρίν ένόμισαν καλώς τὰ έαυτών παρεσκευάσθαι ήμων δ' οὐδείς οὐδεν ἀντεπιμελεῖται ὅπως ὡς κάλλιστα ἀγωνιούμεθα 17. Καὶ αλν εί ύφησόμεθα και έπι βασιλεί γενησόμεθα, τί οίόμεθα πείσεσθαι; δς και του όμομητρίου και όμοπατρίου άδελφου και τεθνηκότος ήδη αποτεμών την κεφαλήν και την χείρα ανεσταύρωσεν ' ήμας δέ, οίς κηδεμών μεν ούδεις πάρεστιν, έστρατεύσαμεν δ' έπ' αύτον ώς δούλον αντί βασιλέως ποιήσοντες και αποκτενούντες, εί δυναίμεθα, τί αν οἰόμεθα παθείν; 18. Αρ οὐκ αν ἐπὶ πᾶν ἔλθοι, ώς ἡμᾶς τὰ ἔσγατα αἰκισάμενος πᾶσιν ἀνθρώποις φόβον παράσγοι τοῦ στρατεύσαι ποτε έπ' αὐτόν : 'Αλλ' ὅπως τοι μη έπ' έκείνω γενησόμεθα, πάντα ποιητέον. 19. Έγω μεν οδν, έςτε μεν αι σπονδαί ήσαν, ούποτε έπανόμην ήμας μεν οίκτείρων, βασιλέα δε καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ μακαρίζων, διαθεώμενος αὐτῶν όσην μεν γώραν καὶ οίαν έγοιεν, ώς δε άφθονα τὰ έπιτήδεια, όσους δε θεράποντας, όσα δε κτήνη, γουσον δέ, έσθητα δέ. 20. τὰ δ' αὖ τῶν στρατιωτῶν ὁπότε ένθυμοίμην, ότι των μεν άγαθων πάντων ούδενος ήμιν μετείη, εί μή πριαίμεθα, ότου δε ωνησόμεθα ήδειν έτι ολίγους έγοντας, άλλως δέ πως πορίζεσθαι τὰ ἐπιτήδεια ἢ ώνουμενους ὅρκους ἤδη κατέγοντας ήμας ταῦτ οὖν λογιζόμενος, ἐνίστε τὰς σπονδάς μαλλον ἔφοβούμην η νύν τὸν πόλεμον. 21. Ἐπεὶ μέντοι έκεῖνοι έλυσαν τὰς σπονδας, λελύσθαι μοι δοκεῖ καὶ ἡ ἐκείνων εβρις καὶ ἡ ἡμετέρα ὑποψία. Έν

μέσα γὰο ήδη κείται ταῦτα τὰ ἀγαθὰ ἄθλα, ὁπότεροι ἀν ημων ανδρες αμείνονες ώσιν αγωνοθέται δ' οί θεοί είσιν, οι συν ήμιν, ώς τὸ είκὸς, έσονται. 22. Οδτοι μεν γὰρ αὐτοὺς ἐπιωρκήκασιν. ήμεις δε, πολλά όρωντες άγαθά, στεδόως αυτών άπειγόμεθα διά τους των θεων δοχους. ωςτε έξειναί μοι δοχεί ίέναι έπι τον άγωνα πολύ σύν φρονήματι μείζονι ή τούτοις. 23. Έτι δὲ έχομεν σώματα ίχανώτερα τούτων και ψύγη και θάλπη και πόνους φέρειν . έγομεν δε και ψυγάς συν τοῖς θεοῖς άμείνονας · οί δε άνδρες και τρωτοί καὶ θνητοί μαλλον ήμων, ήν οί θεοί ως περ το πρόσθεν νίκην ήμιν διδώσιν. 24. 'Αλλ' ίσως γάρ και άλλοι ταυτά ένθυμούνται, πρός τών θεών μη αναμένωμεν άλλους έφ' ήμας έλθειν παρακαλούντας έπι τὰ κάλλιστα έργα, άλλ' ήμεῖς ἄρξωμεν τοῦ έξορμῆσαι καὶ τοὺς άλλους έπι την άρετην. Φάνητε των λογαγών άριστοι και των στρατηγών άξιοστρατηγότεροι. 25. Κάγω δέ, εί μεν ύμεις έθελετε έξορμαν έπι ταυτα, επεσθαι ύμιν βούλομαι εί δε ύμεις τάττετέ με ήγεισθαι, οὐδὲν προφασίζομαι την ήλικίαν, άλλά καὶ άκμάζειν ίγουμαι έρύκειν απ' έμαυτου τα κακά.

26. Ο μεν ταύτα έλεξεν, οί δε λογαγοί, ακούσαντες ταύτα ήγεισθαι έπέλευον απαντες. Πλην Απολλωνίδης τις ην βοιωτιάζων τη φωνή · ούτος δ' είπεν ότι φλυμροίη όςτις λέγοι άλλως πως σωτηρίας αν τυχεῖν ή βασιλέα πείσας, εἰ δύναιτο · καὶ ἄμα ήρχετο λέγειν τας απορίας. 27. Ο μέντοι Ξενος ων μεταξύ υπολαβών έλεξεν ώδε . 3 Ω θανμασιώτατε άνθρωπε, σύ γε οὐδ' όρων γιγνώσκεις οὐδ' ακούων μέμνησαι. Έν ταὐτῷ γε μέντοι ἦσθα τούτοις ὅτε βασιλεύς, έπει Κύρος απέθανε, μέγα φρονήσας έπι τούτφ πέμπων έλέλευς παραδιδόναι τὰ ὅπλα. 28. Ἐπεὶ δὲ ἡμεῖς οὐ παραδόντες, ἀλλ' έξωπλισμένοι έλθόντες ταρεσκηνήσαμεν αυτώ; τί ουκ έποίησε πρέσβεις πέμπων και σπονδάς αίτων και παρέγων τὰ ἐπιτήδεια, ἔςτε σπονδών έτυχεν; 29. Έπει δ' αν στρατηγοί και λογαγοί, ώς περ δή σὺ κελεύεις, εἰς λόγους αὐτοῖς ἄνευ ὅπλων ἢλθον πιστεύσαντες ταῖς σπονδαϊς, οὐ νῦν ἐκεῖνοι παιόμενοι, κεντούμενοι, ἡβριζόμενοι, οὐδ άποθανείν οι τλήμονες δύνανται; και μάλ' οίμαι έρωντες τούτου. α σύ πάντα είδως τους μεν αμύνεσθαι κελευοντας φλυαρείν φής, πείθειν δὲ πάλιν κελεύεις ἰόντας. 30. Ἐμοὶ δὲ, ὧ ἄνδρες, δοκεί τὸν ἄνθρωπον τοῦτον μήτε προςίεσθαι είς ταὐτὸ ἡμῖν αὐτοῖς ἀφελομένους τε τὴν λοχαγίαν σκεύη ἀναθέντας ώς τοιούτφ χρῆσθαι Οὖτος γὰο καὶ τὴν πατρίδα καταισχύνει καὶ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα. ὅτι Ἑλλην ὧν τοιοῦτό: ἐστιν.

- 31. Έντεῦθεν ὑπολαβῶν ᾿Αγασίας Στυμφάλιος εἶπεν ᾿Αλλα τούτφ γε οὕτε τῆς Βοιωτίας προςήκει οὐδὲν οὕτε τῆς Ἑλλάδος παντάπασιν ἱπεὶ ἐγὼ αὐτὸν εἶδον ὥςπερ Ανδὸν ἀμφότερα τὰ ὧτα τετρυπημένον. 32. Καὶ εἶχεν οὕτως. Τοῦτον μὲν οὐν ἀπήλασαν οἱ δ' ἄλλοι παρὰ τὰς τάξεις ἰόντες ὅπου μὲν στρατηγὸς σῶος εἶη τὸν στρατηγὸν παρεκάλουν ˙ ὁπόθεν δὲ οἴχοιτο τὸν ὑποστρατηγόν ὅπου δ' αὐ λοχαγὸς σῶος εἵη τὸν λοχαγόν. 33. Ἐπεὶ δὲ πάντες συν ῆλθον, εἰς τὸ πρόσθεν τῶν ὅπλων ἐκαθέζοντο · καὶ ἐγένοντο οι συνελθόντες στρατηγοὶ καὶ λοχαγοὶ ἀμφὶ τοὺς ἐκατόν. "Οτε δὲ ταῦτα ἦν σχεδὸν μέσω ἦσαν τύπτες. 34. Ἐνταῦθα Ἱερώνυμος Ἡλεῦς πρεσβύτατος ῶν τῶν Προξένου λοχαγῶν ἤρχετο λέγειν ὧδε· Ημῖν, ὧ ἄνδρες στρατηγοὶ καὶ λοχαγοὶ, ὁρῶσι τὰ παρόντα ἔδοξε κα αὐτοῖς συνελθεῖν καὶ ὑμᾶς παρακαλέσαι, ὅπως βουλευσαίμεθα εἶτ ι δυναίμεθα ἀγαθόν. Αξξον δ', ἔφη, καὶ σὸ, ὧ Σενοφῶν, ἄπερ καὶ πρὸς ἡμᾶς.
- 35. Έκ τούτου λέγει τάδε Ξενοφων. 'Αλλά ταῦτα μέν δη πάντες επιστάμεθα ότι βασιλεύς και Τισσαφέρνης ούς μεν έδυνήθησαν συνειλήφασιν ήμων · τοῖς δ' άλλοις δηλον ὅτι ἐπιβουλεύουσιν, ὡς ἢν δύνωνται ἀπολέσωσιν. Ἡμῖν δέ γ' οἶμαι πάντα ποιητέα ὡς μήποτ' έπὶ τοῖς βαρβάροις γετώμεθα, άλλὰ μᾶλλον ην δυνώμεθα έκεῖνοι έφ ήμιν. 36. Εν τοίνυν επίστασθε ότι ύμεις τοσούτοι όντες όσοι νῦν συνεληλύθατε μέγιστον έγετε καιρόν. Οι γάρ στρατιώται οῦτοι πάντες πρός ύμας ἀποβλέπουσι καν μεν ύμας όρωσιν άθυμούντας, πάντες κακοί έσονται. ην δε ύμεις αυτοί τε παρασκευαζόμενοι φανεροί ήτε έπὶ τοὺς πολεμίους καὶ τοὺς ἄλλους παρακαλήτε, εδ ίστε ότι εψονται ύμιν και πειράσονται μιμείσθαι. 37. Ίσως δέ τοι και δίκαιον έστιν ύμας διαφέρειν τι τούτων. Υμείς γάρ έστε οτρατηγοί, ύμεῖς ταξίαργοι καὶ λοχαγοί καὶ ὅτε εἰρήνη ἦν ύμεῖς καὶ γρήμασι καὶ τιμαῖς τούτων ἐπλεονεκτεῖτε καὶ νῦν τοίνυν, ἐπεὶ πόλεμός έστιν, άξιοῦν δεῖ ὑμᾶς αὐτοὺς ἀμείνους τε τοῦ πλήθους είναι καὶ προβουλεύειν τούτων καὶ προπονείν, ην που δέη. 38 Καὶ νῦν πρώτον μεν οἴομαι αν ύμας μέγα ονησαι το στράτευμα, εἰ έπιμεληθείητε όπως άντι των άπολωλότων ώς τάχιστα στρατηγοί

καὶ λογαγοί άντικατασταθώς τ. "Ανευ γαρ άργόντων οὐδεν αν ούτε καλον ούτε άγαθον γένοιτο, ώς μεν συνελόντι είπεῖν, οὐδαμοῦ : ἐε δε δή τοῖς πολεμικοῖς παιτάπασιν. Ἡ μεν γαο εὐταξία σώζει δοκεί, ή δε αταξία πολλούς ίδη απολώλεκεν. 39. Επειδαν δε καταστήσησθε τούς άργοντας όσους δεί, ην και τούς άλλους στρατιώτας συλλέγητε και παραθαδόύτητε, οίμαι αν δυάς πάνυ έν καιρῶ ποιῆσαι. 40. Νῦν μεν γὰρ ἴσως καὶ ὑμεῖς αἰσθάνεσθε ώς άθύμως μεν 12θον επί τὰ ὅπλα, άθύμως δε πρός τὰς φυλακάς. ως τε ούτω γε έγόντων ούχ οίδα ο τι αν τις γρήσαιτο αύτοις είτε νυατός δέοι τι είτε καὶ ήμέρας. 41. "Ην δέ τις αὐτῶν τρέψη τὰς γτώμας, ώς μη τούτο μότον έτνοωτται τί πείσονται άλλα και τί ποιήσουσι, πολύ εὐθυμότεροι έσονται. 42. Ἐπίστασθε γὰρ δήποι ότι οὖτε πληθός έστιν οὖτε ίσχὺς ή έν τῷ πολέμφ τὰς νίκας που ονσα ' άλλ' όπότεροι ων σύν τοις θεοίς ταις ψυγαίς εδδωμενέστερο "ωσιν έπι τους πολεμίους, τούτους ώς έπι το πολύ οι έναντίοι οι δέγονται. 43. Έντεθύμημαι δ' έγωγε, ω άνδρες, και τουτο ότ. οπόσοι μεν μαστεύουσι ζζιν έκ παντός τρόπου έν τοῖς πολεμικοῖς, ούτοι μεν κακώς τε και αισγρώς ώς έπι το πολύ αποθνήσκουσιν · όπόσοι δε τον μέν θάνατον έγνωκασι πασικοινόν είναι και άναγκαῖον άνθρώποις, περί δε του καλώς αποθνήσκειν αγωνίζονται, τούτους όρω μαλλόν μως είς το γίρας άφικνουμένους, και, έως αν ζώσιν, ευδαιμονέστε ρον διάγοντας. 44. "Α και ίμας δεί τον καταμαθόντας, έν τοι ούτω γαο καιρώ έσμεν, αυτούς τε ανδρας αγαθούς είναι και τοίς άλλους παρακαλείν. 'Ο μεν ταυτ' είπων έπαύσατο.

45. Μετὰ δὲ τοῦτον εἶπε Χειρίσοφος ' Αλλὰ πρόσθεν μὲν, το Εενοφῶν, τοσοῦτον μόνον σε ἐγίγνωσκον ὅσον ἤκουον ' Αθηναῖον εἶναι ' τὰν δὲ καὶ ἐπαινῶ σε, ἐγὶ οἶς λίγεις τε καὶ πράττεις καὶ βουλοίμην ὰν ὅτι πλείστους εἶναι τοιούτους ' κοινὸν γὰρ ὰν εἴη τὸ ἀγαθόν. 46. Καὶ νῦν, ἔφη, μἡ μέλλωμεν, το ἄνδρες, ἀλλ' ἀπελθόντες ἤδη αἰρεῖσθε οἱ δεόμενοι ἄρχοντας, καὶ ἐλόμενοι ἤκετε εἰς τὸ μέσον τοῦ στρατοπέδου καὶ τοὺς αἰρεθέντας ἄγετε ἔπειτα ἐκεξ συγκαλοῦμεν τοὺς ἄλλους στρατιώτας ' παρέστω δ' ἡμῖν, ἔφη, καὶ Τολμίδης ὁ κήρυξ. 47. Καὶ ἄμα ταῦτα εἰπὼν ἀνέστη, ὡς μὴ μέλλοιτο ἀλλὰ περαίνοιτο τὰ δέοντα. 'Εκ τούτου ἡρέθησαν ἄρχοντες ἀντὶ μὲν Κλεάρχου Τιμασίων Δαρδανεὺς, ἀντὶ δὲ Σουκράσους Ξανθυκλῆς ' Αγαίος, ἀντὶ δὲ ' Αγίου - Κλεάνωρ ' Αρκὰς.

άντὶ δὲ Μένωνος Φιλήσιος 'Αχαιὸς, ἀντὶ δὲ Προξένου Ξενοφών 'Αθηναϊος.

CAP. II.

- 1. Έπεὶ δὲ ἥρηντο, ἡμέρα τε σχεδον ὑπέφαιτε καὶ εἰς τὸ μέσον ἡκον οἱ ἄρχοντες, καὶ ἔδοξεν αὐτοῖς προφύλακας καταστήσαντας συγκαλεῖν τοὺς στρατιώτας. Έπεὶ δὲ καὶ οἱ ἄλλοι στρατιώται συνῆλθον, ἀνέστη πρῶτον μὲν Χειρίσοφος ὁ Λακεδαιμόνιος καὶ ἔλεξεν ἀδε · 2. 32 ἄνδρες στρατιώται, χαλεπὰ μὲν τὰ παρόντα, ὁπότε ἀνδρῶν στρατηγῶν τοιούτων στερόμεθα καὶ λοχαγῶν καὶ στρατιωτών πρὸς δ΄ ἔτι καὶ οἱ ἀμφὶ Λριαϊον οἱ πρόσθεν σύμμαχοι ὅντες τροδεδώκασιν ἡμᾶς. 3. "Όμως δὲ δεῖ ἐκ τῶν παρόντων ἄνδρας ὰγαθούς τε ἐλθεῖν καὶ μὴ ὑφίεσθαι, ἀλλὰ πειρᾶσθαι ὅπως ἢν μὲν ἐντώμεθα καλῶς τικῶντες σωζώμεθα εἰ δὲ μὴ, ἀλλὰ καλῶς γε ἀποθνήσκωμεν, ὑποχείριοι δὲ μήποτε γενώμεθα ζῶντες τοῖς πολεμίοις. Οἰομαι γὰρ ἀν ἡμᾶς τοιαῦτα παθεῖν οἰα τοὺς ἐχθροὺς οἱ θεοὶ ποιήσειαν.
- 4. Έπι τούτω Κλεάνως 'Ορχομένιος ανέστη και έλεξεν ώδε. 'Αλλ' όρᾶτε μέν, ὦ ἄνδρες, την βασιλέως ἐπιορχίαν καὶ ἀσέβειαν • δράτε δὲ τὴν Τισσαφέρνους ἀπιστάιν, όςτις λέγων ώς γείτων τε είη της Έλλάδος και περί πλείστου αν ποιήσαιτο σωσαι ήμας, και έπὶ τούτοις αὐτὸς ὁμόσα · ἡμῖν, αὐτὸς δεξιὰς δοὺς, αὐτὸς έξαπατήσας συνέλαβε τους στρατηγούς, και ούδε Δία Ξένιον ήδέσθη, άλλά, Κλεάργω και όμοτράπεζος γενόμενος αυτοίς τούτοις έξαπατήσας τούς ἄνδρας ἀπολώλεκεν. 5. 'Αριαΐος δέ, ον ήμεῖς ή θέλομεν βασι λέα καθιστάναι, καὶ έδώκαμεν καὶ έλάβομεν πιστά μη ποοδώσεω άλλήλους, καὶ οὖτος οὖτε τοὺς θεοὺς δείσας οὔτε Κύρον τὸν τεθνη κότα αίδεσθείς, τιμώμενος μάλιστα ύπο Κύρου ζωντος τον προς τους έχείνου έγθίστους άποστας ήμας τους Κύρου φίλους χαχώς ποιείν πειράται. 6. 'Αλλά τούτους μέν οί θεοί αποτίσαιντο' ήμας δε δεί ταύτα όρωντας μήποτε έξαπατηθηναι έτι υπό τούτων, άλλα μαχομένους ώς αν δινώμεθα πράτιστα τουτο ο τι αν δοκή τοῖς θεοῖς πάσγειν.
 - 7. Έκ τούτου Ξενοφων ανίσταται έσταλμένος έπι πόλεμον ώς

έδυνατο κάλλιστα · νομίζων, είτε νίκην διδοίεν οί θεοι, τον κάλλι στον κόσμον τῷ νικᾶν πρέπειν : είτε τελευτᾶν δέοι, ὀρθῶς έγειν τῶς καλλίστων έαυτον άξιώσαντα έν τούτοις της τελευτης τυγγάνειν. του λόγου δε ήργετο ώδε: 8. Την μεν των βαρβάρων έπιορχίαν τε και απιστίαν λέγει Κλεάνωρ, επίστασθε δε και έμεις οίμαι. Ει μέν οθν βουλευόμεθα πάλιν αυτοίς δια αιλίας ίέται, ανάγκη ήμας ποίλλη άθυμίαν έγεις, δρώττας και τούς στρατηγούς, οί δια πίστεως αύτοις έαυτούς ένεγείρισαν, οία πεπόνθασιν εί μέντοι διανοούμεθα σύν τοῖς ὅπλοις ὧν τε πεποιίχασι δίκην ἐπιθεῖναι αὐτοῖς καὶ τὸ λοιπόν διά παντός πολέμου αὐτοῖς ίέναι, σύν τοῖς θεοῖς πολλαί ήμαν και καλαί έλπίδες είσι σωτηρίας. 9. Τούτο δε λέγοντος αύτου πτάρνυταί τις · άκούσαντες δε οί ττρατιώται πάντες μιξ όρμη προςεχύνησαν τον θεόν. Και Ειτος ων είπε · Δοκεί μοι, ω ανδρες, έπει περί σωτηρίας ήμων λεγόντων οίωνος του Διος του Σωτίρος έφάνη, εύξασθαι τῷ θεῷ τούτφ θίσειν σωτίρια όπου αν πρώτον είς φιλίαν γώραν άφικώμεθα συνεπεύξασθαι δε καί τοίς άλλοις θεοίς θύσειν κατά δύναμιν. Καὶ ότω δοκεί ταῦτ, ἔφη, άνατεινάτω την γείρα. Και άνέτειναν απαντες. Έχ τούτου εύξαντο και έπαιώνισαν. Έπει δε τα των θεων καλώς είγεν, ήργετο πάλιν ώδε.

10. Ετύγγανον λέγων, ότι πολλαί καὶ καλαί έλπίδες ήμιν είεν σωτηρίας. Πρώτον μεν γαρ ήμεῖς μεν έμπεδούμεν τοὺς τῶν θεῶν δρχους, οἱ δὲ πολέμιοι ἐπιωρχίχασί τε καὶ τὰς σπονδάς καὶ τοὺς ορχους λελύχασιν. Ούτω δ' έγόττων είκος τοῖς μεν πολεμίοις έναντίους είναι τους θεούς, ήμιν δε συμμάγους, οίπεο ίκανοί είσι καὶ τους μεγάλους ταχύ μικρούς ποιείν και τους μικρούς καν έν δεινοίς ώσι, σώζειν εὐπετῶς, ὅταν βούλωνται. 11. "Επειτα δὲ, (ἀταμνήσω γάρ ύμας και τους των προγόνων των ήμετέρων κινδύνους, ίνα είδητε ώς άγαθοῖς τε ύμιν προςήκει είναι σώζονταί τε σύν τοῖς θεοίς και έκ πάνυ δεινών οι άγαθοί) έλθόντων μέν γάρ Περσών και των σύν αὐτοῖς παμπληθεῖ στόλο ώς άφανιούντων αὐθις τὰς 'Αθήνας, ύποστηναι αὐτοῖς 'Αθηναῖοι τολμήσαντες, ἐνίκησαν αὐτούς. 12. Και εὐξάμενοι τη 'Αρτέμιδι όπόσοις αν κατακάνοιεν τών πολεμίων τοσαύτας γιμαίρας καταθύσειν τη θεώ, έπει δύκ είγον έκανας εύρειν, έδοξεν αὐτοις κατ ένιαυτον πεντακοσίας θύειν καί έτι και νύν αποθύουσιν. 13 "Επιιτα ότε Ξέρξης ύστερον αγείρας

την αναρίθμητον στρατιάν ήλθεν έπὶ την Ελλάδα, καὶ τότε ένίκων οί ημέτεροι πρόγονοι τούς τούτων προγόνους και κατά γην και κατὰ θάλατταν. 🖔 Ων έστι μεν τεχμήρια όρᾶν τὰ τρόπαια μέγιστον δε μαρτύριον ή έλευθερία των πόλεων εν αίς ύμεις εγένεσθε καί έτράφητε · οὐδένα γὰο ἄνθρωπον δεσπότην άλλα τοὺς θεοὺς ποοςπυνείτε. Τοιούτων μέν έστε ποογόνων. 14. Οὐ μεν δη τουτό γε έρω ως ύμεις καταισγύνετε αὐτούς · άλλ. οὖπω πολλαὶ ἡμέραι ἀφ οδ άντιταξάμενοι τούτοις τοῖς έκείτων έκγόνοις πολλαπλασίους ύμῶν αὐτῶν ἐνικᾶτε σύν τοῖς θεοῖς. 15. Καὶ τότε μὲν δη περί της Κύρου βασιλείας άνδρες ήτε άγαθοί τον δ' οπότε περί της ύμετέρας σωτηρίας ο άγων έστι πολύ δύπου ύμας προςήκει καί άμείνονας καὶ προθυμοτέρους είναι. 16. 'Αλλά μὴν καὶ θαδραλεωτέρους τον πρέπει είναι πρός τους πολεμίους. Τότε μεν γάρ απειροι όντες αυτών τό τε πληθος αμετρον δρώντες, όμως ετολμήσατε σύν τῷ πατρίφ φροτήματι ίέται είς αὐτούς · νῦν δ', ὁπότε καὶ πείραν ήδη έγετε αὐτῶν ὅτι θέλουσι καὶ πολλαπλάσιοι ὅντες μὴ δέγεσθαι ύμας, τί έτι ύμιν προςήπει τούτους φοβείσθαι; 17. Μηδέ μέντοι τουτο μείον δόξητε έγειν εί οί Κυρείοι πρόσθεν συν ήμίν ταττόμετοι νῦν ἀφεστήμασιν. ἔτι γὰο οὖτοι μακίστές εἰσι τῶν ὑφὸ ήμων ήττημένων . έφευγον γουν πρός έχείνους καταλιπόντες ήμας. Τους δε έθελοντας φυγίς ἄρχειν πολύ κρείττον σύν τοῖς πολεμίοις ταττομέτους η έν τη ήμετέρα τάξει όραν. 18. Εί δέ τις αδ ύμων άθυμες ότι ήμεν μεν ούκ είσιν ίππες, τος δε πολεμίοις πολλοί πάοεισιν, ένθυμήθητε ότι οι μύριοι ίππεῖς ουδέν άλλο ή μύριοι είσιν ανθρωποι ύπο μεν γαρ ίππου εν μάγη ούδεις πώποτε ούτε δηγθείς ούτε λακτισθείς απέθατεν· οί δ' ανόρες είσιν οί ποιούντες ο τι αν έν ταῖς μάγαις γίγνηται. 19. Οὐκοῦν τῶν γε ἱππέων πολύ ἡμεῖς έπ ασφαλεστέρου οχήματος έσμέν οι μεν γαρ έφ ίππων κρέμανται φοβούμετοι ούν ήμας μόνον άλλα και το καταπεσείν, ήμεις δ' έπί της γης βεβημότες πολύ μεν ισγυρότερον παίσομεν ήν τις προςίη. πολύ 8 έτι μάλλον ότου αν βουλώμεθα τευξόμεθα. Επί μόνω προέγουσιν οι ίππεις ήμας · φεύγειν αυτοίς ασφαλέστερον έστιν η ήμιν. 20. Εί δε δη τας μεν μάγας θαδόειτε, ότι δ' ούπετι ήμιν Τισσαφέρνης ήγήσεται οίδε βασιλεύς άγοραν παρέξει, τοῦτο άγθε. σθε, σπέψασ ε πότερον πρείττον Τισσαφέρνην ήγεμόνα έχειν, ος επιβουλεύων ήμεν φαιερός έστιν, η ους αν ήμεις ανδρας λαβόντες

ήγεῖσθαι κελεύωμεν οι είσονται ότι ήν τι περί ήμᾶς άμαρτάνωσι, τερί τὰς ἐαντῶν ψυγὰς καὶ τὰ σώματα άμαρτάνουσι. 21. Τὰ δ έπιτήδεια πότερον ώνεισθαι πρείττον έκ της άγορας ής ούτοι παρείγου μικρά μέτρα πολλού άργυρίου, μηδε τούτο έτι έγοντας, ή αύτους λαμβάτειν, ήνπερ πρατώμεν, μέτρω γρωμένους όπόσω άν έχαστος βούληται; 22. Είδε ταν α μέν γιγνώσκετε ότι κρείττονα. τους δε ποταμούς απορον τομίζετε είται και μεγάλως ήγεισθε έξαπατηθήναι διαβάντες, σπέψασθε εί άρα τουτο και μωρότατον πεποιίχασιν οί βάρβαροι. Πάντες μέν γάρ οί ποταμοί, ην καί πρόσω των πηγών άποροι ώσι, προϊούσι πρός τάς πηγάς διαβατοί γίγτοτται οὐδε το γότυ βρέγοττες. 23. Εί δε μήθ οί ποταμοί διοίσουσιν ήγεμών τε μηδείς ήμιν η ανείται, οὐδ ως ήμιν γε άθυμητέον. 'Επιστάμεθα γὰο Μυσούς, ούς οὐκ αν ήμων φαίημεν βελτίους είναι, οι βασιλέως άκοιτος έν τη βασιλέως γώρα πολλάς τε και μεγάλας και ενδαίμονας πόλεις οικούσιν επιστάμεθα δε Πεισίδας ώς αύτως. Αυχώστας δε και αυτοί είδομεν ότι, εν τοῖς πεδίοις τὰ έρυμνα κα ταλαβόντες την τούτου χώραν καρπούνται. 24. Καὶ ήμᾶς δ' αν σαίην έγωγε γρηναι μήπω φανερούς είναι οίκαδε ώρμημένους, άλλα κατασκευάζεσθαι ώς αὐτοῦ που οἰκίσοντας. Οἶδα γὰρ ὅτι και Μυσοίς βασιλεύς πολλούς μεν ίγεμόνας αν δοίη, πολλούς δ' αν όμέρους του άδόλως έκπεμψειν, και άδοποιήσειε γ αν αιτοίς και εί σύν τεθρίπποις βούλοιντο απιέναι. Και ήμιν γ αν οίδ ότι τρις άσμετος ταυτα έποίει, εί εώρα ήμας μέτειν παρασκευαζομένους 25. 'Αλλά γαο δέδοικα μη αν απαξ μάθωμεν αργοί ζην και έν άφθόνοις βιοτεύειτ, και Μήδων δε και Περσών καλαίς και μεγάλαις γυναιξί και παρθέτοις όπιλεῖν, μη ώςπερ οί λωτοφάγοι ἐπιλαθώμεθα τίς οίκαδε όδου. 26. Δυκεί οίν μοι είκος και δίκαιον είναι πρώτον είς την Ελλάδα και πρός τους οικείους πειράσθαι άφικνείσθαι αμί ἐπιδεῖξαι τοῖς Ελλησιν ὅτι ἐκόντες πένονται, ἐξὸν αὐτοῖς τοὺς νῦν οίχοι αχλήρους πολιτεύοντας ένθάδε χομισαμένους πλουσίους όραν. 'Αλλά γάρ, ω άνδρες, πάντα ταυτα τάγαθα δήλον ότι των κρατούντων έστί. 27. Τούτο δη δεί λέγειν πως αν πορευρίμεθά τε ώς άσφαλέστατα καί, εί μάγεσθαι δέοι, ώς κράτιστα μαγοίμεθα. Πρώτον μέν τοίνεν, έφη, δοχεί μοι χαταχαύσαι τὰς ἀμάξας, ας έχομεν. ϊνα μη τὰ ζεύγη ήμῶν στρατηγῆ, ἀλλὰ πορενώμεθα ὅπη ὰν τῷ στρατία συμφέρη έπειτα καὶ τὰς σκηνάς συγκατακαύσαι. Αὐται γάρ αὐ όγλον μεν παρέγουσιν άγειν, συνωφελούσι δε οὐδεν ούτε εἰς το μάχεσθαι ούτ είς το τὰ ἐπιτήδεια έχειν. 28. "Ετι δὲ καὶ τῶν άλλων σκευών τὰ περιττά ἀπαλλάξωμεν πλήν ὅσα πολέμου ένεκεν ἢ σίτων ή ποτών έχομεν. Ίνα ώς πλεῖστοι μεν ήμων έν τοῖς ὅπλοις ώσιν, ώς ελάγιστοι δε σκευοφορώσι. Κρατουμένων μεν γάρ επίστασθε ότι πάντα άλλότρια. ήν δε κρατώμεν, και τους πολεμίους δεί σκενοφόρους ήμετέρους τομίζειν. 29. Λοιπόν μοι είπειν οπερ καὶ μέγιστον τομίζω είναι. 'Ορᾶτε γάρ καὶ τοὺς πολεμίους ὅτι οὐ πρόσθεν έξενεγαείν ετόλμησαν προς ήμας πόλεμον πριν τους στρατηγούς ήμῶν συτέλαβον, τομίζοντες όντων μεν τῶν ἀργόντων καὶ ήμων πειθομένων ίκανούς είναι ήμας περιγενέσθαι τω πολέμω. λαβόντες δε τους ἄρχοντας άναργία αν και άταξία ενόμιζον ήμας απολέσθαι. 30. Δεῖ οὖν πολύ μέν τοὺς ἄργοντας ἐπιμελεστέρους γενέσθαι τοὺς νῦν τῶν πρόσθεν, πολὸ δὲ τοὺς ἀρχομένους εὐταατοτέρους και πειθομένους μαλλον τοις άργουσι νυν ή πρόσθεν. 31. "Ην δέ τις άπειθη, ην ψηφίσησθε τον άει ύμων έντυγχάνοντα σὺν τῷ ἄρχοντι κολάζειν, ούτως οἱ πολέμιοι πλεῖστον ἐψευσμένοι έσονται τηδε γάρ τη ήμερα μυρίους όψονται άνθ' ένδς Κλεάρχους τους ούδ' ένι έπιτρέψοντας κακῷ είναι. 32. 'Αλλά γὰρ καὶ περαίνειν ήδη ώρα · ἴσως γὰρ οἱ πολέμιοι αὐτίκα παρέσονται. "Οτφ οὖν ταῦτα δοκεῖ καλῶς ἔγειν, ἐπικυρωσάτο ὡς τάγιστα, ἴνα ἔργφ περαίνηται. Εί δέ τι άλλο βέλτιον η ταύτη, τολμάτω και ο ίδιώτης διδάσκειν · πάντες γαρ κοινής σωτηρίας δεόμεθα.

33. Μετὰ ταῦτα Χειρίσοφος εἶπετ ' 'Αλλ' εἰ μέν τινος ἄλλου δεῖ πρὸς τούτοις οἶς εἶπε Ξενοφῶν, καὶ αὐτίκα ἔξέσται ποιεῖν ' ἀ δὲ νῦν εἴρηκε δοκεῖ μοι ὡς τάχιστα ψηφίσασθαι ἄριστον εἶναι καὶ ὅτφ δοκεῖ ταῦτα, ἀνατεινάτω τὴν χεῖρα. 'Ανέτειναν ἄπαντες. 34. 'Αναστὰς δὲ πάλιν εἶπε Ξενοφῶν ' ἢ ἄνδρες ἀκούσατε ὧν προςδεῖν δοκεῖ μοι. Αῆλον ὅτι πορεύεσθαι ἡμᾶς δεῖ ὅπου ἔξομεν τὰ ἐπιτήδεια. 'Ακούω δὲ, κώμας εἶναι καλὰς οὐ πλεῖον εἴκοσι σταδίων ἀπεχούσας. 35. Οὐκ ὰν οἶν θαυμάζοιαι εἰ οἱ πολέμιοι, ὡςπερ οἱ δείλοὶ κύνες τοὺς μὲν παριόττας διώκουσί τε καὶ δάκτουσιν ἢν δύνωνται, τοὺς δὲ διώκοντας φεύγουσιν, εἰ καὶ οὖτοι ἡμῖν ἀπιοῦσιν ἐπακολουθοῖεν. 36. "Ισως οὖν ἀσφαλέστερον ἡμῖν πορεύτοσαι πλαίσιον ποιησαμένους τῶν ὅπλων, ἵνα τὰ σκευοφόρα καὶ ὁ πολὺς ὅχλος ἐν ἀσφαλεστέρφ ἢ. Εἰ οὖν νῦν ἀποδειχθείη τίνα

χοή ήγεισθαι του πλαισίου και τα πρόσθεν κοσμείν και τίνας έπι των πλευρών έκατέρων είναι τίνας δ' όπισθος υλακείν, ούκ αν οπότε οι πολέμιοι έλθοιεν βουλεύεσθαι ίμας δέοι, άλλα γρώμεθ αν εὐθύς τοῖς τεταγμένοις. 37. Εἰ μεν οὖν άλλος τις βέλτιον ὁρᾶ, άλλως έγέτω · εί δε μή, Χειρίσοφος μεν ήγοιτο έπειδή και Λακεδαιμόνιός έστι των δε πλευρων έχατερων δύο των πρεσβυτάτων στρατηγώ έπιμελοίσθην · όπισθοφυλακώμεν δε ήμεις οί νεώτατοι έγω τε και Τιμασίων το τεν είναι. 38. Το δε λοιπον πειρώμενοι ταύτης της τάξεως, βουλευσόμεθα ο τι αν αξί πράτιστον δοποίη είναι. Εί δέ τις άλλο όρα βέλτιον, λεξάτω. 'Επεί δε οὐδείς αντέλεγεν, είπεν "Οτος δοχεί ταῦτα, ανατεινάτω την γείρα. 39. "Εδοξε ταυτα. Νυν τοίνυν, έφη, απιόντας ποιείν δεί τα δεδογμένα · καί όςτις τε ύμων τους οικείους επιθυμεί ίδειν, μεμνήσθω άνηρ άγαθος είναι οι γάρ έστιν άλλως τούτου τυγείν οστις το ζην επιθυμεί, πειράσθω νικάν των μέν γαρ νικώντων το κατακαίνειν, των δέ ήττωμένων το αποθνήσκειν έστί. Καὶ εί τις δε γρημάτων έπιθυμεί, πρατείν πειράσθω των γάρ νικώντων έστι και τα έαυτών σώζειν και τα των ήττωμένων λαμβάνειν,

CAP. III.

1. Τούτων λεχθέντων ἀνέστησαν καὶ ἀπελθόντες κατέκαιον τὰς ἀμάζας καὶ τὰς σκηνάς ' τῶν δὲ περιττῶν ὅτον μὲν δέοιτό τις μετεδίδοσαν ἀλλήλοις, τὰ δὲ ἄλλα εἰς τὸ πῦρ ἐξιμίπτουν. Ταῦνα ποιήσαντες ἤριστοποιοῦντο. 'Αριστοποιουμένων δὲ αὐτῶν ἔρχεται Μιθριδάτης τὰν ἱππεῦσιν ὡς τριάκοντα, καὶ καλεκάμενος τοὺς στριατηγούς εἰς ἐπίχιοον λέγει ὧδε ' 2. Ἐρώ, ὡ ἄνδρες Ελληνες, καὶ Κύρφ πιστὸς ἤν, ὡς ὑμεῖς ἐπίστασθε, καὶ νῦν ὑμῶν εὕνους καὶ ἐνθάδε εἰμὶ σὰν πολλῷ φόβφ διάγων. Εἰ οἰν ὁρφην ὑμᾶς σωτήριόν τι βουλευριένους, ἔλθοιμι ἀν πρὸς ὑμᾶς καὶ τὸν θεράποντας πάντας ἔχων. Λέξατε οἰν πρός με τί ἐν τῷ ἔχετε ὡς πρὸς φίλον τε καὶ εὕνουν καὶ ρουλόμενον κοινῷ σὰν ὑμῶν τὸν στόλον ποιεῖσθαι. 3. Βουλευριένοις τοῖς στρατηγοῖς ἔδοξεν ἀποκρίνα σθαι τάδε ' (καὶ ἔλεγε Χειρίσοφος ') Ἡμῖν δοκεῖ, εὶ μέν τις ἐᾳ ἡμᾶς ἀπιέναι οἴκαθε, διαπορεύεσθαι τὴν χώραν ὡς ᾶν δυνώμεθα ἀσινέστατα ' ἢν δέ τις ἡμᾶς τῆς ὁδοῦ ἀποκωλύη, διαπολεμεῖν τούτφ ὡς

αν δυνώμεθα καράτιστα. 4. 'Εκ τούτου ἐπειρᾶτο Μιθριδάτης διδάσκειν ώς ἄπορον είη βασιλέως ἄκοντος σωθήναι. "Ενθα δη ἐγιγνώσκετο ὅτι ὑπόπεμπτος είη καὶ γὰρ τῶν Τισσαφέρνους τις οἰκείων παρηκολούθει πίστεως ἔνεκα. 5. Καὶ ἐκ τούτου ἐδόκει τοῖς στρατηγοῖς βέλτιον εἶναι δόγμα ποιήσασθαι τὸν πόλεμον ἀκήρυκτον εἶναι ἔςτε ἐν τῆ πολεμία εἶεν διέφθειρον γὰρ προσιόντες τοὺς στρατιώτας, καὶ ἔνα γε λοχαγὸν διέφθειρων Νίκαρχον 'Αρκάδα' καὶ ἤχετό ἀπιὼν νυκτὸς σὸν ἀνθρώποις ώς εἴκοσι.

6. Μετά ταυτα αριστήσαντες και διαβάντες τον Ζάβατον ποταμόν επορεύοντο τεταγμένοι τὰ ὑποζύγια καὶ τὸι ὄγλον ἐν μέσφ έγοντες. Οὐ πολύ δὲ προεληλυθότων αὐτῶν ἐπιφαίνεται πάλιν ὁ Μιθοιδάτης, ίππέας έγων ώς διακοσίους καὶ τοξότας καὶ σφενδονήτας ώς τετρακοσίους μάλα έλαφρούς και εύζώνους. 7. Καί προς ήει μεν ώς φίλος ών προς τους Ελληνας · έπει δε έγγυς έγενετο, έξαπίνης οι μεν αυτών ετόξευον και ίππεις και πεζοί, οι δ' έσφενδόνων και ετίτρωσκον. Οί δ' όπισθοφύλακες τῶν Ελλήνων επασχον μεν κακώς, άντεποίουν δε οὐδέν οι τε γάο Κοῆτες βραχύτερα τών Πεοσων ετόξενον καὶ αια ψιλοὶ όντες είσω των οπλων κατεκέκλειντο . οί τε ακοντισταί βραχύτερα ηκόντιζον, η ώς έξικνεῖσθαι τῶν σφενδονητών. 8. Έχ τούτου Ξενοφώντι έδόχει διωχτέον είναι καί έδίωκον των τε όπλιτων και των πελταστών οι έτυγον συν αυτώ οπισθοφυλακούντες · διώκοντες δε ούδενα κατελάμβανον των πολεμίων. 9. Ούτε γὰρ ἱππεῖς ἦσαν τοῖς Ελλησιν ούτε οἱ πεζοὶ τοὺς πεζούς έκ πολλού φεύγοντας εδύναντο καταλαμβάνειν εν όλίγφ χωρίφ · πολύ γὰρ οὐχ οἶόν τε ἦν ἀπὸ τοῦ ἄλλου στρατεύματος διώπειν. 10. Οἱ δὲ βάρβαροι ἱππεῖς καὶ τείγοντες ἄμα ἐτίτρωσκον είς τουπισθεν τοξεύοντες από των ιππων οπόσον δε προδιώξειαν οί Έλληνες, τοσούτον πάλιν έπαναγωρείν μαγομένους έδει. 11. Ωςτε της ημέρας όλης διηλθον ου πλέον πέντε και είκοσι σταδίων, άλλα δείλης αφίποντο είς τας κώμας. Ένθα δή πάλιν αθυμία ήν. Καὶ Χειρίσυφος καὶ οἱ πρεσβύτατοι τῶν στρατηγῶν Ξενοφῶντα ήτιώντο ότι έδίωπεν από της φάλαγγος και αυτός τε έκινδύνευε και τούς πολεμίους ούδεν μαλλον έδύνατο βλάπτειν.

12. 'Ακούσας δὲ ὁ Ξενοφῶν ἔλεγεν ὅτι ὀρθῶς ἢτιῶντο καὶ αὐτὸ τὸ ἔργον αὐτοῖς μαρτυροίη. 'Αλλ' ἐγὰ, ἔφη, ἢταγκάσθην διώκειν, ἐπειδὴ ἑώρων ἡμᾶς ἐν τῷ μένειν κακῶς μὲν πάσχοντας, ἀντι

ποιείν δ' οὐδεν δυναμένους. 13. Ἐπειδή δε εδιώκομεν, άληθή, έφη, ύμεις λέγετε · κακῶς μει γὰο ποιείν οὐδεν μᾶλλον έδυνάμεθα τούς πολεμίους, ανεγωρούμεν δε πάνυ γαλεπώς. 14. Τοῖς οὖν θεοῖς γάρις ότι οὐ σὺν πολλη ὁώμη ἀλλὰ σὺν ὀλίγοις ἦλθον : ώςτε βλάψαι μέν μη μεγάλα, δηλώσαι δέ, ών δεόμεθα. 15. Νύν γαο οί μέν πολέμιοι τοξεύουσι καὶ σφενδονωσιν όσον ούτε οἱ Κοῆτες ἀντιτοξεύειν δύνανται ούτε οἱ έκ γειρός βάλλοντες έξικνεῖσθαι. όταν δὲ αύτους διώκωμεν, πολύ μεν ούγ οίδν τε γωρίον από του στρατεύματος διώπειν, εν όλίγοι δε ούδ εί ταγύς είη πεζός πεζόν αν διώκοτ καταλάβοι έκ τόξου ρύματος. 16. Ήμεῖς οὖν εἰ μέλλομεν τούτους είργειν ώςτε μη δύνασθαι βλάπτειν ημάς πορενομέ. νους, σφενδονητών τε την ταγίστην δεί και ίππέων. 'Ακούω 8 είναι έν τῷ στρατεύματι ἡμῶν 'Ροδίους, ὧν τοὺς πολλούς φασιν έπίστασθαι σφενδονάν, και το βέλος αυτών και διπλάσιον φέρεσθαι των Περσικών σφενδονών. 17. Έκειναι γάρ, διά τὸ γειροπληθέσι τοῖς λίθοις σφενδονᾶν ἐπὶ βραγὸ ἐξικνοῦνται οἱ δέ γε 'Ρόδιοι καὶ ταῖς μολυβδίσιν ἐπίστανται γοῆσθαι. 18. "Ην οὖν αὐτῶν ἐπισκεψώμεθα τίνες πέπανται σφενδόνας, και τούτων τῷ μέν δῶμεν αὐτῶν ἀργύριον, τῷ δὲ ἄλλας πλέχεις ἐθέλοντι ἄλλο ἀργύριον τελώμεν, και τω σφενδονάν έντεταγμένω έθέλοντι άλλην τινά ατέλειαν εύρίσκωμεν, ίσως τινές φανούνται ίκανοί ήμας ώφελείν. 19. 'Ορῶ δὲ καὶ ἵππους ὄντας ἐν τῷ στρατεύματι, τοὺς μέν τινας παρ' έμοι, τους δε τῷ Κλεάργω καταλελειμμένους πολλούς δε καὶ άλλους αίγμαλώτους σκευοφορούντας. "Αν ούν τούτους πάντας έκλέξαντες σκευοφόρα μεν αντιδώμεν, τους δε ιππους είς ιππέας κατασκευάσωμεν, ίσως καὶ οδτοί τι τοὺς φεύγοντας ανιάσουσιν. 20. "Εδοξε ταύτα ' καὶ ταύτης τῆς νυκτὸς σφενδονῆται μέν εἰς διακοσίους έγένοντο, Ιπποι δε και ίππεῖς έδοκιμάσθησαν τῆ ύστεραία είς πεντήχοντα, καὶ στολάδες καὶ θώρακες αὐτοῖς ἐπορίσθησαν. καὶ ιππαργος δὲ ἐπεστάθη Λύκιος ὁ Πολυστράτου Αθηναίος.

CAP, IV.

 Μείναντες δὲ ταύτην τὴν ἡμέραν τῷ ἄλλη ἐπορεύοντο πρω ϊαίτερον ἀναστάντες · χαράδραν γὰρ αὐτοὺς ἔδει διαβῆναι ἐφὶ ἡ ἐφοβοῦντο μὴ ἐπιθοῖντο αὐτοῖς διαβαίνουσιν οἱ πολέμιοι.
 Διαβεβημόσι δε αὐτοῖς πάλιν φαίνεται ὁ Μιθριδάτης, έχων ἱππέας χιλίους, τοξότας δὲ καὶ σφενδονήτας εἰς τετρακικχιλίους. τοσούτους γαρ ήτησε Τισσαφέρτην και έλαβεν, ύποσχόμενος αν τούτους λάβη παραδώσειν αὐτῷ τοὺς Ελληνας, καταφρονήσας, ότι έν τη πρόσθεν προςβολή ολίγους έχων έπαθε μεν οὐδεν, πολλά δε κακά ενόμιζε ποιήσαι. 3. Έπει δε οι Ελληνες διαβεβηκότες απείγον της γαράδρας όσον όκτω σταδίους, διέβαινε και ό Μιθριδάτης έχων την δύναμιν. Παρήγγελτο δε των τε πελταστών ους έδει διώχειν και των οπλιτων, και τοις ίππευσιν είρητο θαρρούσι διώπειν, ώς έφεψομένης ίπατης δυνάμεως. 4. Έπει δε ό Μιθοιδάτης κατειλήσει, και ήδη σφενδόναι και τοξεύματα έξικνούντο, έσήμηνε τοῖς Ελλησι τῆ σάλπιγγι, καὶ εὐθὺς έθεον ὁμόσε οἷς είρητο καὶ οἱ ἱππεῖς ήλαυνον : οἱ δὲ οὐκ ἐδέξαιτο, άλλ' ἔφευγον έπὶ την χαράδραν. 5. Έν ταύτη τη διώξει τοῖς βαρβάροις τῶν τε πεζων απέθανον πολλοί και των ίππέων έν τη γαράδρα ζωοί έλήφθησαν είς οπτωπαίδεπα τους δ' αποθανόντας αυτοπέλευστοι οί Ελληνες ημίσαντο, ώς ότι φοβερώτατον τοῖς πολεμίοις εἴη ὁρᾶν.

6. Καὶ οἱ μὲν πολέμιοι οὕτω πράξαντες ἀπήλθον · οἱ δ' Ελληνες ἀσφαλῶς πορευόμενοι τὸ λοιπὸν τῆς ἡμέρας, ἀφίκοντο ἐπὶ τὸν Τίγοητα ποταμόν. 7. Ἐνταῦθα πόλις ἦν ἐρήμη, μεγάλη, ὅνομα δ' αὐτῆ ἦν Λάρισσα · ὅκουν δ' αὐτὴν τὸ παλαιὸν Μῆδοι · τοῦ δὲ τείχους ἦν αὐτῆς τὸ εὕρος πέντε καὶ εἴκοσι πόδες, ὕψος δ' ἐκατόν · τοῦ δὲ κύκλου ἡ περίοδος δύο παρασάγγαι · ϣκοδόμητο δὲ πλίνθοις κεραμίαις · κρηπὶς δὲ ὑπῆν λιθίνη, τὸ ὕψος εἴκοσι ποδῶν · 8. Ταύτην βασιλεὺς ὁ Περσῶν, ὅτε παρὰ Μήδων τὴν ἀρχὴν ἐλάμβανον Πέρσαι, πολιοριῶν οὐδενὶ τρόπω ἐδύνατο ἐλεῖν · ἤλιον δὲ νεφέλη προκαλύψασα ἡφάνισε, μέχρις ἐξέλιπον οἱ ἄνθρωποι, καὶ οὕτως ἑάλω. 9. Παρὰ ταύτην τὴν πόλιν ἤν πυραμὶς λιθίνη, τὸ μὲν εὐρος ἐνὸς πλέθρου, τὸ δὲ ὕψος δύο πλέθρων. Ἐπὶ ταύτης πολλοὶ τῶν βαρβάρων ἦσαν, ἐκ τῶν πλησίον κωμῶν ἀποπεφευγότες.

10. 'Εντεύθεν ἐπορεύθησαν σταθμὸν ἔνα παρασάγγας εξ πρὸς τεῖχος ἔρημον, μέγα, πρὸς τῆ πόλει κείμενον ὅνομα δ ἦν τῆ πόλει Μέσπιλα Μήδοι δ αὐτήν ποτε ῷκουν. 'Ην δὲ ἡ μὲν κρηπὶς λίθου ξεστοῦ κογχυλιάτου, τὸ εὐρος πεντήκοντα ποδῶν καὶ ὁ ὕψος πεντήκοντα. 11. 'Επὶ δὲ ταύτη ἐπφκοδόμητο πλίνθινον

τείχος, το μεν εύρος πεντήποντα ποδών, το δε ίψος έπατόν το δε πύπος έπατόν το δε πάρα δε έγετο Μεδία γυνή βασιλέως παταφυγείν, ότε ἀπώλεσαν την ἀρχην ὑπο Περσών Μήδοι. 12. Ταύτην δε την πόλιν πολιορχών ο Περσών βασιλεύς οὐπ ἐδύνατο οὕτε χρόνω ἐλεῖν οὕτε βία Ζεὺς δ΄ ἐμβροντήτους ποιεί τοὺς ἐνο κοῦντας, καὶ οὕτως ἑάλω.

13. Έντεῦθεν δ' ἐπορεύθησαν σταθμον ένα παρασάγγας τέτταρας. Είς τούτον δέ τον σταθμόν Τισσασέρνης έπεσάνη, ούς τε αὐτὸς ίππέας ζλθεν έγων καὶ τὸν 'Ορόντου δύναμιν τοῦ τὸν βασιλέως θυγατέρα έγοντος καὶ ους Κύρος έγων ανέβη βαρβάρους, καὶ ούς ο βασιλέως άδελφος έγων βασιλεί έβοί, θει, και προς τούτοις όσους βασιλεύς έδωχεν αίτω · ώςτε το στράτευμα πάμπολυ έφάνη. 14. Έπει δε έγγυς εγέτετο, τας μεν των τάξεων είγεν οπισθεν καταστίσας, τὰς δε είς τὰ πλάγια παραγαγών εμβάλλειν μεν οὐκ ετόλμησει ουδ' εβούλετο διακιτδυτεύειν σφειδοιάν δε παρήγγειλε και τοξεύειν. 15. Έπει δε διαταγθέντες οι 'Ρόδιοι έση ενδόνησαν και οι Σκύθαι τοξόται ετόξευσαν και ούδεις ημάρτανεν ανδρός, ούδε γάρ εί πάνυ προθυμοίτο ράδιον ήτ, και ο Τισσαφέρνης μάλα ταγέως έξω βελών απεγώρει και αι άλλαι τάξεις απεγώρησαν. 16. Καὶ τὸ λοιπον τῆς ἡμέρας οἱ μέν ἐπορεύοντο, οἱ δ' εἴποντο. και οθκέτι έσίνοντο οι βάρβαροι τη τότε άκροβολίσει μακρότεροι γάρ οι τε Ρόδιοι των Περσων έσφειδόνων και των πλείστων τοξο των. 17. Μεγάλα δε και τὰ τοξα τὰ Περσικά έστιν : ώςτε γρή σιμα ην όπόσα άλίσκοιτο των τοξευμάτων τοῖς Κρησί καὶ διετέ λουν γρώμενοι τοῖς τῶν πολεμίων τοξεύμασι, καὶ ἐμελέτων τοξεύει άνω ίέντες μακράν. Ευρίσκετο δε καὶ νεύρα πολλά έν ταῖς κώμαις καὶ μόλυβδος, ώςτε γρησθαι είς τὰς σφενδόνας.

18. Καὶ ταύτη μὲν τῆ ἡμ-ὑρα, ἐπεὶ κατεστρατοπεδεύοντο οι Ελληνες κώμαις ἐπιτυχόντες, ἀπηλθον οί βάρβαροι, ιεῖον ἔγοντες ἐν τῆ τότε ἀκροβολίσει · τὴν δὲ ἐπιοῦσαν ἡμέραν ἔμειναν οί Ελληνες καὶ ἐπεσιτίσαντο · ἡν γὰρ πολὺς σῖτος ἐν ταῖς κόμαις. Τῆ δ ὑστεραία ἐπορεύοντο διὰ τοῦ πεδίου, καὶ Τισσαφέρνης εἴπετο ἀκροβολιζόμενος. 19. "Ενθα δὴ οί "Ελληνες ἔγνωσαν ὅτι πλαίσιον ἰσόπλευρον πονηρὰ τάξις εἴη πολεμίων ἐπομένων. 'Ανάγκη γάρ ἐστιν, ἢν μὲν συγκύπτη τὰ κέρατα τοῦ πλαισίου ἡ ὁδοῦ στενωτέρας

ούσης, η δρέων άναγκαζόντων η γεφύρας, έκθλίβεσθα. . οὺς ὁπλίτας και πορεύεσθαι πονήρως, αμα μεν πιεζομένους, αμα δε και ταραττομένους. ώςτε δυςγρήστους είναι ανάγκη ατάκτους όντας. 20. "Οταν δ' αὖ διασχή τὰ κέρατα, ἀκάγκη διασπάσθαι τοὺς τότε έκθλιβομένους και κετον γίγνεσθαι το μέσον των κεράτων και άθυμεῖν τοὺς ταῦτα πάσχοντας τῶν πολεμίων ἐπομένων. Καὶ όπότε δέοι γέφυραν διαβαίνειν η άλλην τινα διάβασιν, έσπευδεν έκαστος βουλόμενος φθάσαι πρώτος και εὐεπίθετον ην έντανθα τοῖς πολεμίοις. 21. Επεὶ δὲ ταῦτα έγνωσαν οἱ στρατηγοὶ, ἐποιήσαντο έξ λόγους ανα έκατον ανδρας και λογαγούς επέστησαν και άλλους πεντημοντήρας και άλλους ένωμοτάργας. Οδιοι δέ πορευόμενοι οί λογαγοί, δπότε μεν συγκύπτοι τὰ κέρατα, ὑπέμενον υστεροι, ώςτε μη ένογλεῖν τοῖς κέρασι τότε δε παρίγον έξωθεν τῶν κεράτων. 22. Όπότε δε διάσγοιεν αι πλευραί του πλαισίου, το μέσον ανεξεπίμπλασαν, εί μεν στενώτερον είη το διέγον, κατά λόγους · εί δε πλατύτερον, κατά πεντηκοστύς · εί δε πάνυ πλατύ, κατ ένωμοτίας · ώςτε αξί ένπλεων είναι το μέσον. 23. Εί δε καί διαβαίνειν τινα δέοι διάβασιν η γέφυραν, οὐκ ἐταράττοντο, άλλ. ἐν τῷ μέρει οί λογαγοί διέβαινον · καί εί που δέοι τι τίζε φάλαγγος, έπιπαρήσαν ούτοι. Τούτφ τῷ τρόπφ ἐπορεύθησαν σταθμούς τέτταρας.

24. Ηνίκα δε τον πείπτον επορεύρντο είδον βασίλειον τι και περί αὐτὸ κώμας πολλάς την τε όδον πρός το γωρίον τούτο διά γηλόφων ύψηλων γιγνομένην, οι καθήκον άπο του όρους, ύφ δ ην κώμη. Καὶ είδον μεν τοὺς γηλόφους άσμενοι οἱ Ελληνες, ώς είκος, των πολεμίων όντων ίππέων. 25. Έπεὶ δε πορευόμενοι έκ του πεδίου ανέβησαν έπι τον πρώτον γήλοφον και κατέβαινον, ώς έπὶ τὸν ἔτερον ἀναβαῖεν, ἐνταῦθα ἐπιγίγνονται οἱ βάρβαροι καὶ άπὸ τοῦ ὑψηλοῦ εἰς τὸ πρατές έβαλλον, ἐσφενδόνων, ἐτόξευον ὑπὸ μαστίγων · 26. και πολλούς κατετίτρωσκον και εκράτησαν των Ελλήνων γυμνήτων και κατέκλεισαν αὐτοὺς εἴσω τῶν ὅπλων · ώςτε παντάπασι ταύτην την ημέραν άγρηστοι ήσαν έν τῷ ὄγλῷ ὄντες καὶ οί σφενδονήται και οι τοξόται. 27. Έπει δε πιεζόμενοι οι Ελληνες έπεγείοησαν διώκειν, σγολή μεν έπὶ τὸ ἄκρον ἀφικνοῦνται ὁπλίται ὅντες · οί δε πολέμιοι ταγύ άνεπήδων. 28. Πάλιν δε οπότε απίοιεν ποὸς τὸ ἄλλο στράτευμα, ταὐτὰ ἔπασχον · καὶ ἐπὶ τοῦ δευτέρου γηλόφοι ταύτα έγίγνετο ' ώςτε από του τρίτου γηλόφου έδοξεν αύτοις μή κινεῖ τοὶς στοματιώτας πλην ἀπὸ τῆς δεξιάς πλευράς τοῦ πλαντίου ἀνήγαγον πελταστὰς πυὸς τὸ ὅρος. 29. Ἐπεὶ δ' οὕτοι ἐγένοντο ὑπὸς τῶν ἑπομένων πολεμίων, οὐκέτι ἐπετίθεντο οἱ πολέμιοι τοῖς καταβαίνουσι, δεδοικότες μη ἀποτμηθείησαν καὶ ἀμφοτέμωθεν αὐτῶν γένοιντο οἱ πολέμιοι. 30. Οὔτω τὸ λοιπὸν τῆς ἡμέρας πορευόμενοι, οἱ μὲν τῆ ὁδῷ κατὰ τοὺς γηλόφους, οἱ δὲ κατὰ τὸ ὅρος ἐπιπαριόντες, ἀφίκοντο εἰς τὰς κώμας, καὶ ἰατροὺς κατέστη σαν ὀκτώ πολλοὶ γὰο ἤσαν οἱ τετρωμένοι.

31. Έντανθα έμειναν ήμέρας τρείς και των τετρωμένων ένεκα και αμα έπιτιδεια πολλά είγον, άλευρα, οίνον, κριθάς ίπποις συμβεβλημένας πολλάς. Ταττα δέ συνηγμένα ήν τῷ σατραπείοντι τῆς γώρας. Τετάρτη δ' ήμερα καταβαίνουσιν είς το πεδίον. 32. Έπει δε κατέλαβεν αυτούς Τισσαφέρτης σύν τη δυνάμει, εδίδαξεν αυτούς ή ανάγκη κατασκηνήσαι ού πρώτον είδον κώμην και μη πορεύεσθαι έτι μαγομένους · πολλοί γαρ ήσαν απόμαγοι οί τετρωμένοι, καί οι έχείνους φέροντες και οι των φερόντων τα οπλα δεξάμενοι. 33. Επεί δε κατεσκήνησαν και επεγείρησαν αυτοίς ακροβολίζεσθαι οί βάρβαροι προς την κώμην προςιόντες, πολύ περίησαν οί "Ελληνες" πολύ γαρ διέφερον έκ χώρας δρμώντες αλέξασθαι ή πορενόμενοι έπιουσι τοις πολεμίοις μάγεσθαι. 34. Ήνίκα δ' ην ήδη δείλη, ώρα ην απιέναι τοῖς πολεμίοις · ούποτε γαρ μεῖον απεστρατοπεδεύοντο οί βάρβαροι τοῦ Έλληνικοῦ έξήκοντα σταδίων, φοβού μενοι μή της νυπτός οί Ελληνες έπιθώνται αὐτοῖς. 35. Πονησόν γάρ τυπτός έστι στράτευμα Περσικόν. Οί τε νὰρ ιπποι αὐτοῖς δέδενται και ώς επί το πολύ πεποδισμένοι είσι του μή φεύγειν έτεκα εί λυθείησαν · έάν τέ τις θόρυβος γίγνηται, δεῖ έπισάξαι τὸν ἵππον Πέρση ανδρί, και γαλινώσαι δεί και θωρακισθέντα αναβήναι έπι τὸν ἵππον. Ταῦτα δὲ πάντα γαλεπὰ ποιεῖν νύκτωο καὶ Φορύβου όντος. Τούτου ένεκα πόδρω απεσκήνουν των Ελλήνων.

36. Ἐπεὶ δὲ ἐγίγνωσκον αὐτοὺς οἱ Ελληνες βουλομένους ἀπιέναι καὶ διαγγελλομένους, ἐκήρυξε τοῖς Ελλησι συσκευάζεσθαι ἀκουόντων τῶν πολεμίων. Καὶ γρόνον μέν τινα ἐπέσχον τῆς πορείας οἱ βάρβαροι, ἐπειδὴ δὲ ὀψὲ ἐγίγνετο, ἀπήεσαν οἱ γὰρ ἐδόκει λύειν αὐτοῖς νυκτὸς πορεύεσθαι καὶ κατάγεσθαι ἐπὶ τὸ στρατόπεδον. 37. Ἐπειδὴ δὲ σαφῶς ἀπιόντας ἤδη ἑώρων οἱ Ελληνες, ἐπορεύοντο καὶ αὐτοὶ ἀναζεύξαντες, καὶ διῆλθον ὅσον ἑξήκοντα

σταδιους · καί γιγνεται τοσούτον μεταξύ των στρατευμάτων ωςτε τῆ ύστεραία οὐκ ἐφάνησαν οἱ πολέμιοι οὐδὲ τῆ τρίτη τῆ δὲ τετάρ. τη νυπτός προελθόντες παταλαμβάνουσι χωρίον ύπερδέξιον οι Βάοβαροι, ή έμελλον οί Ελλητες παριέναι, ακρωτυγίαν όρους, ύφ' ην ή κατάβασις ην είς το πεδίον. 38. Έπειδη δε έώρα Χειρίσο. φος προκατειλημμένην την ακρωνυγίαν, καλεί Ξενοφώντα απο της ούρας καὶ κελεύει λαβόντα τοὺς πελταστάς παραγενέσθαι είς τὸ πρόσθεν. 39. Ο δε Ξενοφων τους μεν πελταστάς ουκ ήγεν έπιφαινόμενον γὰιο έώρα Τισσαφέρνην καὶ τὸ στράτευμα πᾶν αὐτὸς δε προςελάσας τρώτα. Τί καλεῖς; 'Ο δε λέγει αὐτῷ. "Εξεστιν όρᾶν προκατείληπται γὰρ ἡμῖν ὁ ὑπὲρ τῆς καταβάσεως λόφος, καὶ ούκ έστι παρελθεῖν, εί μη τούτους ἀποκόψομεν. 'Αλλὰ τί οὐκ ήγες τους πελταστάς; 40. 'Ο δε λέγει ότι ουκ έδόκει αυτώ έρημα καταλιπείν τὰ ὅπισθεν πολεμίων ἐπιφαινομένων. 'Αλλὰ μὴν ώρα γ', έφη, βουλεύεσθαι πῶς τις τοὺς ἄνδρας ἀπελᾶ ἀπὸ τοῦ λόφου. 41. Έντανθα Ξενοφων όρα τον όρους την κορυφην ύπερ αύτου του έαυτων στρατεύματος ούσαν, και από ταύτης έφοδον έπι τον λόφον ένθα ήσαν οί πολέμιοι, και λέγει · Κράτιστον, & Χειρίσοφε, ήμιν ιεσθαι ώς τάχιστα έπι το άκρον. ήν γάρ τουτο λάβωμεν, οὐ δυνήσονται μένειν οἱ ὑπερ τῆς ὁδοῦ. 'Αλλ', εἰ βούλει, μένε ἐπὶ τῷ στρατεύματι έγω δε έθελω πορεύεσθαι εί δε χρήζεις, πορεύου έπὶ τὸ όρος, έγω δὲ μενῶ αὐτοῦ. 42. 'Αλλὰ δίδωμί σοι, ἔφη ὁ Χειρίσοφος, οπότερον βούλει, έλέσθαι. Είπων ο Ξενοφων ότι νεω τερός έστιν, αίρειται πορεύεσθαι κελεύει δέ οι συμπέμψαι άπὸ τοῦ στόματος ἄνδρας · μακρὰν γὰρ ἦν ἀπὸ τῆς οὐρᾶς λαβεῖν. 43. Και ο Χειρίσοφος συμπέμπει τους από τοῦ στόματος πελταστάς. έλαβε δε τους κατά μέσον του πλαισίου. Συνέπεσθαι δ' εκέλευσεν αὐτῷ καὶ τοὺς τριακοσίους ους αὐτος είχε τῶν επιλέκτων ἐπὶ τῶ στόματι τοῦ πλαισίου.

44. Έντεῦθεν ἐπορεύοντο ὡς ἐδύναντο τάχιστα. Οἱ δ' ἐπὶ τοῦ λόφου πολέμιοι, ὡς ἐνόησαν αὐτῶν τὴν πορείαν ἐπὶ τὸ ἄκρον, εὐθὺς καὶ αὐτοὶ ὥρμησαν άμιλλᾶσθαι ἐπὶ τὸ ἄκρον. 45. Καὶ ἐνταῦθα πολλὴ μὲν κραυγὴ ἦν τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατεύματος διακελευομένων τοῦς ἑαυτῶν πολλὴ δὲ κραυγὴ τῶν ἀμφὶ Τισσαφέρνην τοῦς ἑαυτῶν διακελευομένων. 46. Ξενοφῶν δὲ παρελαύνων ἐπὶ τοῦ ἵππου παρεκελεύετο ἄνδοςες, νῦν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα νομίζετε

άμιλλασθαι, τῦν πρὸς τοὺς παίδας καὶ τὰς γιναίκας, τῦν ὀλίγον πονήσαντες ἀμαγεὶ τὴν λοιπὴν πορευσόμεθα. Σωτνοίδας δὲ ὁ Σικυώνιος εἰπεν· 47. Οἰκ ἐξ ἴσον, ὡ Ξενοφῶν, ἐσμεν· σὰ μὲν γὰρ ἐφ ἴππου ὀχῷ, ἐγὼ δὲ γαλεπῶς κάμιω τὴν ἀσπίδα φέρων. 48. Καὶ ὁς ἀκούσας ταὐτα καταπηδήσας ἀπὸ τοῦ ἴππου, ώθεῖται αὐτὸν ἐκ τῆς τάξεως καὶ τὴν ἀσπίδα ἀφελόμενος ὡς ἐδύνατο τάκιστα, ἐπορεύετο. Ἐτύγχανε δὲ καὶ θώρακα ἔχων τὸν ἱππικόν· ἄςτε ἐπιέξετο. Καὶ τοῖς μὲν ἔμπροσθεν ὑπάγειν παρεκελεύετο, τοῖς δὲ ὅπισθεν, παριέναι, μόλις ἑπομένοις. 49. Οἱ δ' ἄλλυι στραπιῶται παίουσι καὶ βάλλουσι καὶ λοιδοροῦσι τὸν Σωτηρίδαν, ἔςτε ἡνάγκασαν λαβόντα τὴν ἀσπίδα πορεύεσθαι. Ὁ δὲ ἀναβάς, ἔως μὲν βάσιμα ἢν, ἐπὶ τοῦ ἵππον ἦγεν· ἐπεὶ δὲ ἄβατα ἢν, καταλιπὼν τὸν ἴππον ἐσπετδε πεξῷ. Καὶ φθάνουσιν ἐπὶ τῷ ἄκρφ γενόμενοι τοὺς πολεμίους.

CAP. V.

1. "Ενθα δη οί μεν βάρβαροι στραφέντες έφευγον ή έκαστος έδύτατο · οί δ' Έλλητες είγον το άκρον. Οί δε άμφὶ Τισσαφέρνην και 'Αριαίον αποτραπόμενοι άλλην όδον ήγοντο · οί δε άμφι Χειρίσος οτ, καταβάντες είς το πεδίον, έστρατοπεδεύσαντο έν κώμη μεστη πολλών άγαθών. Ήσαν δε και άλλαι κώμαι πολλαί πλίρεις πολλών άγαθών έν τούτο το πεδίο παρά τον Τίγρητα ποταμόν. 2. 'Ηνίκα δ' ζιν δείλη, έξαπίνης οι πολέμιοι επιφαίνονται έν τῷ πεδίω, και των Ελλήνων κατέκοψαν τινας των έσκεδασμένων έν τω πεδίο, καθ' άφπαγήν και γάρ νομαί πολλαί βοσκημάτων διαβιβαζόμεται είς το πέραν του ποταμού κατελήφθησαν. 3. Έντανθα Τισσαφέρνης καὶ οἱ σὸν αὐτῷ καίειν ἐπεγείρησαν τὰς κώμας. Καὶ των Ελλήτων μάλα ήθύμησαν τιτες, έντοούμενοι μή τα έπιτήδεια, εί καίσιεν, ούκ έγοιεν οπόθεν λαμβάνοιεν. 4. Και οί μεν άμφι Χειρίσος ον απήεσαν έκ της βοηθείας · ό δε Ξενος ων έπει κατέβη, παρελαύνων τὰς τάξεις ήνίκα ἀπὸ τῆς βοηθείας ἀπήντησαν οί Ελληνες έλεγεν : 5. 'Ορᾶτε, ῷ ἄνδρες Ελληνες, ὑφιέντας τὴν γώραν ήδη ήμετέραν είναι; ά γάρ ότε έσπένδοντο διεπράττοντο. μή καίειν την βασιλέως χώιαν, νύν αύτοι καίουσιν ώς άλλοτρίαν

'Αλλὰ ἐάν που καταλίπωσί γε αὐτοῖς τὰ ἐπιτήδεια, ὅψονται καὶ ἡμᾶς ἐνταῦθα πορευομένους. 6. 'Αλλ', δ Χειρίσοφε, ἔφη, δοκεῖ μοι βοηθεῖν ἐπὶ τοὺς καίοντας ὡς ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας. 'Ο δὲ Χειρίσοφος εἰπεν' Οὕκουν ἔμοιγε δοκεῖ' ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς, ἔφη, καίωμεν, καὶ οὕτω θᾶττον παύσονται.

7. Έπεὶ δ' ἐπὶ τὰς σκηνὰς ἀπῖλθον, οἱ μὲν ἄλλοι περὶ τὰ ἐπιτήδεια ήσαν, στρατηγοί δε και λογαγοί συνήλθον. Και έντανθα πολλή ἀπορία ήν. "Ενθεν μεν γὰρ ορη ήν ὑπερύψηλα, ένθεν δε ό ποταμός τοσούτος το βάθος ώς μηδε τὰ δόρατα ύπερέγειν πειρωμένοις του βάθους. 8. Απορουμένοις δε αυτοίς προςελθών τις άνλο 'Ρόδιος είπεν ' Έγω θέλω, ω άνδρες, διαβιβάσαι ύμως κατά τετρακιζηιλίους όπλίτας, αν έμοι ών δέρμαι ύπηρετήσητε και τάλαντον μισθόν πορίσητε. 9. 'Ερωτώμενος δε ότου δέοιτο, 'Ασκών, έφη, διεχιλίων δεησομαι· πολλά δὲ όρῶ ταῦτα πρόβατα καὶ αἶγας καὶ βοῦς καὶ ὅνους, ἃ ἀποδαρέντα καὶ φυσηθέντα ὁαδίως ἂν παρέχοι την διάβασιν. 10. Δεήσομαι δε και των δεσμών οίς γρησθε περί τὰ ύποζύγια: τούτοις ζεύξας τοὺς ἀσκοὺς πρὸς ἀλλήλους, δραίσας έχαστον άσχον λίθους άρτήσας και άφεις ώς περ άγκύρας, είς τὸ ὕδωρ δὲ ἀγαγών καὶ ἀμφοτέρωθεν δήσας, ἐπιβαλῶ ύλην καὶ γῆν ἐπιφορήσω. 11. "Οτι μέν οὖν οὐ καταδύσεσθε αθτίκα μάλα εἴσεσθε · πᾶς γὰρ ἀσκὸς δύο ἄνδρας εξει τοῦ μὴ καταδυναι . ώςτε δε μη όλισθάνειν ή ύλη και ή γη σγήσει.

12. 'Ακούσισι ταῦτα τοῖς στρατηγοῖς τὸ μὲν ἐνθύμημα χαρίεν ἐδόκει εἶναι, τὸ δὲ ἔργον ἀδύνατον ἡσαν γὰρ οἱ κωλύσοντες πέραν πολλοὶ ἱππεῖς, οἱ εὐθὺς τοῖς πρώτοις οὐδὲν ἂν ἐπέτρεπον τούτων ποιεῖν. 13. 'Ενταύθα τὴν μὲν ὑστεραίαν ἐπανεχώρουν εἰς τοῦμπαλιν [ἢ] πρὸς Βαβυλῶνα εἰς τὰς ἀκαύστους κώμας, κατακαύσαντες ἔνθεν ἐξήεσαν · ώςτε οἱ πολέμιοι οὐ προςίλαυνον, ἀλλὰ ἐθεῶντο καὶ ὅμοιοι ἡσαν θανμάζειν ὅποι ποτὲ τρέψονται οἱ Ἑλληνες καὶ τἰ ἐν τῷ ἔχοιεν. 14. 'Ενταῦθα οἱ μὲν ἄλλοι στρατιῶται ἀμφὶ τὰ ἐπιτίβεια ἡσαν οἱ δὲ τρατηγοί καὶ οἱ λοχαγοὶ πάλιν συνῆλθον, καὶ συναγαγόντες τους αἰχμαλώτους ἡλεγχον τὴν κύκλῳ πάσαν χωραν τἰς ἐκάστη εἰη. 15. Οἱ δἱ ἔλεγον ὅτι τὰ μὲν πρὸς μεσημβρίαν τῆς ἐπὶ Βαβυλῶνα εἴη καὶ Μηδίαν, δὶ ἦςπερ ἤκοιεν ἡ δὲ πρὸς ἔω ἐπὶ Σοῦσά τε καὶ 'Εκβάτανα φέροι, ἔνθα θερίζειν καὶ ἐπρίζειν λέγεται βασιλεύς ἡ δὲ διαβάττι τὸν ποταμὸν πρὸς ἑσπέ-

ραν ἐπὶ Αυδιαν καὶ Ἰωνίαν φέροι ἡ δὲ διὰ τῶν δρέων καὶ προς ἄρκτον τετραμμένη ὅτι εἰς Καρδούχους ἄγοι. 16. Τούτους δ' ἔφασαν οἰκεῖν ἀνὰ τὰ ὅρη καὶ πολεμικοὺς εἶναι καὶ βασιλέως οὐκ ἀκούειν ἀλλὰ καὶ ἐμβαλεῖν ποτε εἰς αὐτοὺς βασιλικὴν στρατιὰν, δώδεκα μυριάδας τούτων δὲ οὐδένα ἀπονοστῆσαι διὰ τὴν δυςχωρίαν ὁπότε μέντοι πρὸς τὸν σατράπην τὸν ἐν τῷ πεδίῳ σπείσαιντο, καὶ ἐπιμιγνέναι σգῶν τε πρὸς ἐκείνους καὶ ἐκείνων πρὸς ἑαυτούς.

17. 'Απούσαντες δὲ ταῦται οἱ στρατηγοὶ ἐκάθισαν χωρὶς τοὺς εκασταγόσε φάσκοντας εἰδέναι, οἰδὲν δῆλον ποιήσαντες ὅποι πορεύεσθαι ἔμελλον. 'Εδόκει δὲ τοῖς στρατηγοῖς ἀναγκαῖον εἶναι διὰ τῶν ὀρέων εἰς Καρδούγους ἐμβάλλειν τούτους γὰρ διελθόντας ἔφασαν εἰς 'Αρμενίαν ἥξειν, ἦς 'Ορόντας ἦρχε πολλῆς καὶ εὐδαίμονος. 'Εντεῦθεν δὲ εἔπορον ἔφασαν εἶναι ὅποι τις ἐθέλει πορεύεσθαι. 18. 'Επὶ τούτοις ἐθύσαντο, ὅπως, ὁπηνίκα καὶ δοκοίη τῆς ὥρας, τὴν πορείαν ποιοῖντο τὴν γὰρ ὑπερβολὴν τῶν ὀρέων ἐδεδοίκεσαν μὴ προκαταληφθείη καὶ παρήγγειλαν, ἐπειδὴ δειπνήσειαν, συνεσκευασμένους πάντας ἀναπαύεσθαι, καὶ ἔπεσθαι ἡνίὰ ᾶν τις παραγγείλη.

ZENOΦΩNTOΣ KTPOT ANABAΣEΩΣ Δ

CAP. I

. "ΟΣΑ μεν δη εν τη αναβάσει εγένετο μέγοι τη, μάγης, και όσα μετά την μάγην έν ταῖς σπονδαῖς ας βασιλεύς καὶ ... σύν Κύρω άναβάντες Ελληνες έσπείσαντο, καὶ όσα παραβάντος τὰς σπονδὰς βασιλέως και Τισσασέρνους έπολεμήθη πρός τους Ελληνας έπακολουθούντος του Περσικού στρατεύματος, έν τω πρόσθεν λόγω δεδήλωται. 2. Έπει δε αφίκοντο ένθα ο μεν Τίγοης ποταμός παντάπασιν άπορος ην δια το βάθος και μέγεθος, πάροδος δ' οὐχ ἦν, ἀλλὰ τὰ Καρδούγια ὄρη ἀπότομα ὑπερ αὐτοῦ τοῦ ποταμοῦ ἐκρέματο, ἐδόκει δὴ τοῖς στρατηγοῖς διὰ τῶν ὁρέων πορευτέον είναι. 3. "Ηκουον γάρ των άλισκομένων ότι εί διέλθοιεν τὰ Καρδούγια όρη, ἐν τῆ ᾿Αρμενία τὰς πηγὰς τοῦ Τίγρητος ποταμού, ην μεν βούλωνται, διαβήσονται ην δε μη βούλωνται, περιίασι. Καὶ τοῦ Εὐφράτου τε τὰς πηγὰς ἐλέγετο οὐ πρόσω τοῦ Τίγρητος είναι καὶ έστιν ούτω στενόν. 4. Την δ' είς τους Καρδούχους έμβολην ώδε ποιούνται, αμα μέν λαθείν πειρώμενοι, αμα δέ φθάσαι πρίν τους πολεμίους καταλαβεῖν τὰ ἄκρα. 5. Ἐπειδή ἦν άμφὶ την τελευταίαν φυλακήν καὶ έλείπετο τῆς νυκτὸς ὅσον σκοταίους διελθεν το πεδίον, τηνικαυτα άναστάντες άπο παραγγέλσεως πορενόμενοι άφικνουνται αμα τη ήμερα πρός το όρος. 6. "Ενθα δη Χειρίσοφος μεν ήγειτο του στρατεύματος λαβών τὸ άμφ αύτὸν καὶ τοὺς γυμνητας πάντας. Ξενοφων δὲ σὺν τοῖς ὁπισθοφύλαξιν οπλίταις είπετο οὐδένα έγων γυμνητα οὐδείς γὰο κίνδυνος έδόκει είναι μή τις άνω πορευομένων έκ τοῦ ὅπιοθεν ἐπίσποιτο. 7. Καὶ έπὶ μὲν τὸ ἄκρον ἀναβαίνει Χειρίσοφος πρίν τινα αἰσθέσθαι τῶν πολεμίων · έπειτα δε ύφηγεῖτο · έφείπετο δε άεὶ τὸ ύπερβάλλον τοῦ στρατεύματος είς τὰς κώμας τὰς ἐν τοῖς ἄγκεσί τε καὶ μυχοῖς τῶν έρέων.

8. "Ενθα δη οί μεν Καρδούγοι εκλιπόντες τὰς οἰκίας έγοντες καὶ γυναϊκας καὶ παϊδας έφευγον έπὶ τὰ ὄρη· τὰ δ' έπιτήδεια πολλὰ ἦν λαμβάνειν, ἦσαν δὲ καὶ χαλκώμασι παμπόλλοις κατεσκευασμέναι αι οίκίαι, ών οὐδει έφερον οι Ελληνες · οὐδε τοὺς ἀνθρώπους έδίωκον, υποφειδόμενοι, εί πως έθελήσειαν οι Καρδούγοι διέναι αὐτοὺς ώς διὰ φιλίας τῆς γώρας, ἐπείπερ βασιλεῖ πολέμιοι ἦσαν. 9. Τὰ μέντοι ἐπιτήδεια ὅτος τις ἐπιτυγγάνοι ἐλάμβανον · ἀνάγκη γάο ην Οί δε Καρδούγοι ούτε καλούντων υπίκουον ούτε άλλο τι φιλικόι οὐδεν εποίουν. 10. Έπει δε οί τελευταΐοι των Ελλήνων κατέβαιτον είς τὰς κώμας ἀπὸ τοῦ ἄκρου ήδη σκοταῖοι, (διὰ γὰρ το στενήν είναι την όδον όλην την ημέραν η ανάβασις αυτοίς έγενετο και κατάβασις είς τὰς κώμας,) τότε δη συλλεγέντες τινές τῶν Καρδούγων τοῖς τελευταίοις ἐπέθεντο, καὶ ἀπέκτεινάν τινας καὶ λίθοις και τοξεύμασι κατέτρωσαν, ολίγοι τινές όντες έξ άπροςδοκήτου γὰο αὐτοῖς ἐπέπεσε τὸ Ελληνικόν. 11. Εἰ μέντοι τότε πλείους συνελέγησαν, έχινδύνευσεν αν διαφθαρήναι πολύ του στρατεύματος. Και ταύτην μέν την νύκτα ούτως έν ταις κώμαις ηὐλίσθησαν οί δὲ Καρδούγοι πυρά πολλά έκαιον κύκλφ ἐπὶ τῶ δρέων καὶ συνεώρων άλλήλους.

12. "Αμα δὲ τῆ ἡμέρα συτελθοῦσι τοῖς στρατηγοῖς καὶ λοχαγοῖς τῶν 'Ελλήνων ἔδοξε τῶν τε ὑποζυγίων τὰ ἀναγκαῖα καὶ
δυνατώτατα πορεύεσθαι ἔχοντας, καταλιπόντας τὰ ἄλλα, καὶ
όπόσα ἦν νεωστὶ αἰχμάλωτα ἀνδράποδα ἐν τῆ στρατιῷ πάντα ἀφεῖ
ναι. 13. Σχολαίαν γὰρ ἐποίουν τὴν πορείαν πολλὰ ὅντα τὰ ὑποζύγια καὶ τὰ αἰχμάλωτα καὶ πολλοὶ δὲ οἱ ἐπὶ τούτοις ὅντες ἀπόμαχοι
ἦσαν διπλάσιά τε τὰ ἐπιτήδεια ἔδει πορίζεσθαι καὶ φέρὲσθαι
πολλῶν τῶν ἀνθρώπων ὅντων. Δόξαν δὲ ταῦτα ἐκήρυξαν οῦτω
τοιεῖν.

14. Έπεὶ δὲ ἀριστήσωντες ἐπορεύοντο, ὑποστάντες ἐν στενῷ οἱ στρατηγοὶ εἴ τι εὐρίσχοιεν τῶν εἰρημένων μὴ ἀφιέμενον ἀφηροῦντο οἱ δ' ἐπείθοντο, πλὴν εἴ τίς τι ἔχλεψεν, οἶον ἢ παιδὸς ἐπιθυμήσας ἢ γυναικὸς τῶν εὐπρεπῶν. Καὶ ταύτην μὲν τὴν ἡμέραν οὕτως ἐπορεύθησαν, τὰ μέν τι μαχόμενοι τὰ δὲ καὶ ἀναπαυόμενοι. 15. Εἰς δὲ τὴν ὑστεραίαν γίγνεται γειμών πολὺς, ἀναγκαῖον δ' ἢν πορεύσσαι οὐ γὰρ ἢν ἱκανὰ τὰ ἐπιτήδεια. Καὶ ἡγεῖτο μὲν Χειρίσοφος, ὑπισθοσυλάκει δὲ Ξενοφῶν. 16. Κα ὁ πολέμιοι ἰσγυρῶς ἐπετι-

θεντο, καὶ στενών ὅντων τῶν γωρίων ἐγγὺς προςιόντες ἐτόξευον καὶ έσφειδόνων. ώςτε ήναγκάζοντο οί Ελληνες επιδιώκοντες καὶ πάλιν αναγάζοντες σγολή πορεύεσθαι καὶ θαμινά παρήγγελλεν ὁ Ξενοφων υπομένειν, ότε οἱ πολέμιοι ἰσγυρως ἐπικέοιντο. 17. "Ενθα ὁ Χειρίσο τος άλλοτε μεν ότε παρεγγυώτο υπέμενε, τότε δε ουχ υπέμενεν, άλλ' ήγε ταχέως και παρηγγύα έπεσθαι . ώςτε δηλον ήν ότι πράγμα τι είη σγολή δε ούκ την ίδειν παρελθόντι το αίτιον της σπουδής. ωςτε ή πορεία όμοια φυγής έγίγνετο τοίς όπισθοφύλαξι. 18. Καὶ ένταῦθα ἀποθνήσκει ἀνήρ ἀγαθὸς Λακωνικὸς Κλεώνυμος τοξευθείς διά της άσπίδος και της στολάδος είς τάς πλευράς, και Βασίας 'Αρκάς διαμπερές είς την πεφαλήν. 19. 'Επεί δε άφίκοντο έπὶ σταθμόν, εὐθὺς ώςπερ είγεν ὁ Ξενοφῶν έλθων πρὸς τὸν Νειρίσοφον ήτιᾶτο αὐτὸν ὅτι οὐχ ὑπέμεινεν, ἀλλ' ἡναγκάζοντο φεύγοντες αμα μάγεσθαι. Καὶ τῦν δύο καλώ τε κάγαθώ ἄνδρε τέθνατον και ούτε ανελέσθαι ούτε θάψαι αυτώ έδυνάμεθα. 20 'Αποκρίτεται προς ταντα ο Χειρίσοφος' Βλέψον, ές η, προς τα όρη και ίδε ώς άβατα πάντα έστί. Μία δε αυτη όδος ην όρας δρθία. και έπι ταύτη άνθρωπων όρον έξεστί σοι άγλον τοσούτον, οί κατειληφότες φυλάττουσι την έκβασιν. 21. Ταυτα έγω έσπευδον καί διά τουτό σε ούγ υπέμενον, εί πως δυναίμην ηθάσαι πρίν κατειληφθαι την ύπερβολήν οί δε ήγεμότες ους έγομεν ου φασιν είναι άλλην όδόν. 22. 'Ο δε Ξενοφων λέγει ' Αλλ' έγω έγω δύο άνδρας. Επεί γαο ημίν πράγματα παρείγου, ένηδρεύσαμεν, όπερ ήμας καί αναπνεύσαι έποίησε, και απεκτείναμέν τινας αυτών, και ζώντας προύθυι ήθημεν λαβείν αυτού τούτου ένεκεν όπως ήγεμόσιν είδόσι την γώραν γρησαίμεθα.

23. Καὶ εὐθὑς ἀγαγόττες τοὺς ἀτθρώπους ἥλεγχον διαλαβόντες εἴ τινα εἰδεῖεν ἄλλην όδὸν ἢ τὴν φατεράν. ΄Ο μὲν οὖν ἔτερος οὖν ἔφη καὶ μάλα πολλῶν φόβον προςαγομένων ἐπεὶ δὲ οὐδὲν ὡφέλιμον ἔλεγεν, ὁρῶντος τοῦ ἐτέρου κατεσφάγη. 24. ΄Ο δὲ λοιπὸς ἔλεξεν ὅτι οὖτος μὲν οὐ φαίη διὰ ταῦτα εἰδείαι ὅτι αὐτῷ τυγχάτιρ ἐκεῖ παρ ἀνδρὶ ἐκδεδομένη αὐτὸς δ' ἔφη ἡγήσεσθαι δυναιὴν καὶ ὑποζυγίοις πορεύεσθαι όδόν. 25. Ἐροτώμενος δ' εί μή τις προκαταλήψοιτο ἀδύνατον χωρίον ἔφη εἶναι ἄκρον ὁ εἰ μή τις προκαταλήψοιτο ἀδύνατον ἔσεσθαι παρελθεῖν. 26. Ἐνταῦθα ἐδόκει ευγκαλέσαντας λογαγοὺς καὶ πελταστὰς καὶ τῶν ὁπλιτῶν

λέγειν τε τὰ παρόντα καὶ ἐρωτᾶν εἴ τις αὐτῶν ἔστιν ὅςτις ἀνὴρ ἀγα

σὸς ἐθέλοι ἄν γενέσθαι ἄν καὶ ὑποστὰς ἐθελοντης πορεύεσθαι. 27.

Υφίστανται τῶν μὲν ὁπλιτῶν ᾿Αριστώντυρος Μεθυδριεὺς ᾿Αρκὰς
καὶ ᾿Αγασίας Στυμφάλιος ᾿Αρκάς, ἀντιστασιάζων δὲ αὐτοῖς Καλλίμαχος Παδράσιος ᾿Αρκὰς καὶ οὖτος ἔφη ἐθέλειν πορεύεσθαι
προςλαβών ἐθελοντὰς ἐκ παντὸς τοῦ στρατείματος. Ἐγώ γὰρ, ἔφη,
οἶδα ὅτι ἔψονται πολλοὶ τῶν νέων ἐμοῦ ἡγουμένου. 28. Ἐκ τούτου ἐρωτῶσιν εἴ τις καὶ τῶν γυμνήτων ταξιαρχῶν ἐθέλοι συμπορεύεσθαι. Ὑφίσταται ᾿Αριστέας Χῖος, ὅς πολλαχοῦ πολλοῦ ἄξιος
τῆ στρατιὰ εἰς τὰ τοιαῦτα ἐγένετο.

CAP. II.

1. Καὶ ην μεν δείλη ήδη, οἱ δ' ἐκέλευον αὐτοὺς ἐμφαγόντας πορεύεσθαι · και τον ήγεμόνα δήσαντες παραδιδόασιν αυτοῖς · και συντίθενται την μεν τύπτα, ην λάβωσι το άπρον, το γωρίον φυλάττειν · άμα δε τη ήμερα τη σάλπιγγι σημαίνειν : καὶ τοὺς μεν άνω όντας ίέναι έπὶ τους κατέγοντας την φαιεράν έκβασιν · αυτοί δε συμβοηθήσειν έκβαίνοντες ώς αν δίνωνται τάγιστα. 2. Ταντα συνθέμενοι οί μεν έπορεύοντο πληθος ως διεγίλιοι · καὶ ἴδωρ πολύ ἢν ἐξ οὐρανοῦ · Ξενοφῶν δὲ έγων τους οπισθοφύλακας ίγειτο προς την φανεράν έκβασιν, όπως ταύτη τη όδω οι πολέμιοι προς έγοιεν τον νουν και ώς μάλιστα λάθοιεν περιιόντες. 3. Έπει δε ήσαν έπι γαράδρα οι οπισθοφύλακες ήν έδει διαβάντας πρός το δρθιον έκβαίνειν, τηνικαντα έκυλίνδουν οί βάρβαροι όλοιτρόγους άμαξιαίους καὶ μείζους καὶ ἐλάττους [λίθους], οι σερόμενοι πρός τας πέτρας πταίοντες διεσφενδονώντο · και παντάπασιν οὐδὲ πελάσαι οἶόν τ' ἦν τῆ εἰσόδφ. 4. "Ενιοι δὲ τῶν λογαγων, εί μη ταύτη δύναιντο, άλλη έπειρωντο · καὶ ταῦτα ἐποίουν μέχρι σκότος έγένετο. Έπει δε φοντο άφανεῖς είναι άπιόντες, τότε ἀπηλθον έπὶ τὸ δείπτον * ἐτύγγανον δὲ καὶ ἀνάριστοι ὅντες αὐτῶν οί οπισθοφυλακήσαντες. Οἱ μέντοι πολέμιοι, φοβούμενοι δηλον ότι οὐδ΄ ἐπαύσαντο δὶ ὅλης τῆς νυκτὸς κυλινδοῦντες τοὺς λίθους. τεμμαίρεσθαι δ' ήν τῷ ψόσφ. 5. Οἱ δὲ ἔχοντες τὸν ἡγεμόνα, κύκλο περιιόντες καταλαμβάνουσι τοὺς φύλακας άμφὶ πῦρ καθημένους καὶ τοὺς μεν κατακανόντες τοὺς δε καταδιώξαντες αὐτοί έντανθα έμενον ώς το άκρον κατέγοντες. 6. Οί δ' οὐ κατείγον.

άλλὰ μαστὸς ἦν ὑπὲς αὐτῶν πας ὂν ἦν ἡ στενὴ αὕτη όδὸς ἐφ' ἦ ἐκάθηντο οἱ φύλακες. "Εφοδος μέντοι αὐτίθεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους

ην οι έπι τη φανερά όδώ έκάθηντο.

7. Καὶ τὴν μὲν τύπτα ἐνταῦθα διήγαγον. Ἐπεὶ δὲ ἡμέρα ύπέφαινεν έπορεύοντο σιγή συντεταγμένοι έπὶ τοὺς πολεμίους · καὶ γὰφ ὁμίγλη ἐγένετο, ώςτε έλαθον ἐγγὺς προςελθόντες. Ἐπεὶ δὲ είδον αλλήλους, η τε σαλπιγέ έπεφθέγξατο καὶ αλαλάξαντες οί Ελληνες ίεντο έπὶ τοὺς ἀνθρώπους οἱ δ΄ οὐκ ἐδέξαντο, ἀλλά λιπέντες την όδον φεύγοντες όλίγοι ἀπέθνησκον είζωνοι γάρ ήσαν. 8. Οί δ' άμφὶ Χειρίσοφον απούσαντες της σάλπιγγος εὐθὺς ίεντο άνω κατά την φανεράν όδόν. άλλοι δε των στρατηγών κατά ατριβείς όδους έπορεύοντο ή έτυγον έκαστοι όντες, και αναβάντες ώς εδύταντο ανίμων αλλήλους τοῖς δόρασι. 9. Καὶ οὐτοι πρῶτοι συνέμιξαν τοῖς προκαταλαβοῦσι τὸ γωρίον. Ξενοφῶν δέ, έγων τῶν όπισθοφυλάκων τοὺς ἡμίσεις, ἐπορεύετο ἦπερ οἱ τὸν ἡγεμόνα ἔγοντες · εὐοδωτάτη γὰρ ἦν τοῖς ὑποζυγίοις · τοὺς δ' ἡμίσεις ὅπισθεν τῶν ὑποζυγίων ἔταξε. 10. Πορευόμενοι δ' ἐντυγγάνουσι λόφφ ύπεο της όδου κατειλημμένω ύπο των πολεμίων, ούς η άποκόψαι ην ανάγηη η διεζεύγθαι από των άλλων Ελλήνων. Καὶ αιτοί μεν αν επορεύθησαν ήπερ οι άλλοι τα δ΄ ύποζύγια οὐκ ἦν άλλη η ταύτη έκβηναι. 11. "Ενθα δή παρακελευσάμενοι άλλήλοις προςβάλλουσι πρός τον λόφον δοθίοις τοῖς λόχοις, οὐ κύκλφ άλλὰ καταλιπόντες ἄφοδον τοῖς πολεμίοις, εἰ βούλοιντο φεύγειν. 12. Καὶ τέως μεν αυτους αναβαίνοντας όπη εδύναντο εκαστος οι βάρβαροι έτόξευον καὶ έβαλλον, έγγυς δ' οὐ προςίεντο, άλλα φυγή λείπουσε το χωρίον. Καὶ τοῦτόν τε παρεληλύθεσαν οί Ελληνες καὶ ετερον όρῶσιν έμπροσθεν λόφον κατεχόμενον, ἐπὶ τοῦτον αὖθις ἐδόκει πορεύεσθαι. 13. Έννοήσας δ' ὁ Ξενοφων μη εί έρημον καταλείποι τὸν ήλωκότα λόφον, καὶ πάλιν λαβόντες οἱ πολέμιοι ἐπιθοῖντο τοῖς ὑποζυγίοις παριούσιν, (ἐπὶ πολὺ δὲ ἦν τὰ ὑποζύγια ἄτε διὰ στενής της όδου πορευόμενα,) καταλείπει έπὶ του λόφου λοχαγούς Κηφισόδωρον Κηφισοφώντος 'Αθηναίον και 'Αμφικράτην 'Αμφιδήμου Αθηναΐον και Αργαγόραν Αργεΐον φυγάδα αύτος δε σύν τοῖς λοιποῖς ἐπορεύετο ἐπὶ τὸν δεύτερον λόφον, καὶ τῷ αὐτῷ τρόπω καὶ τοῦτον αίροῦσιν. 14. Ετι δ' αὐτοῖς τρίτος μαστὸς λοιπὸς ἦν πολύ δρθιώτατος δ ύπερ της έπὶ τῷ πυρὶ καταληφθείσης φυλακής της

νυκτός ύπο των έθελοντών. 15. Έπει δ' έγγις έγένοντο οι Ελληνες, λείπουσιν οι βάρβαροι άμαχητι τον μαστόν· ωςτε θαυμαστον πασι γενέσθαι και ύπωπτευον δείσαιτας αὐτούς μη κυκλωθέντες πολιορκοΐντο ἀπολιπεϊν. Οι δὲ ἄρα ἀπὸ τοῦ ἄκρου καθορώντες τὰ ὅπισθεν

γιγνόμετα πάττες έπὶ τοὺς όπισθοφύλακας έχώρουν.

16. Καὶ Ξενοσων μεν σύν τοῖς νεωτάτοις ἀνέβαινεν ἐπὶ τὸ άκρον, τούς δ' άλλους έκελευσεν υπάγειν, όπως οι τελευταίου λόχο. προςμίζειαν · καὶ προελθόντας κατά την όδον έν τῷ ὁμαλῷ θέσθα τὰ ὅπλα εἶπεν. 17. Καὶ ἐν τούτω τῶ γρόνω ἢλθεν ᾿Αργαγόρας ό Αργείος πεφευγώς και λέγει ώς απεκόπησαν από του πρώτου λόφου καὶ ὅτι τεθτᾶσι Κησισόδωρος καὶ Αμφικράτης καὶ ἄλλοι όποι μη άλλόμενοι κατά της πέτρας πρός τους όπισθοφύλακας άσίκοττο. 18. Ταῦτα δὲ διαπραξάμετοι οἱ βάρβαροι ἦκον ἐπ΄ άντίπορον λόφον τῷ μαστῷ : καὶ Ξενοφῶν διελέγετο αὐτοῖς δί έρμητέως περί σποτδών και τους τεκρούς απήτει. 19. Οί δ' έφασαν αποδώσειν έφ ή μη καίειν τας κώμας. Συνωμολόγει ταντα ό Ξενοφών. 'Εν ο δε το μεν άλλο στράτευμα παρήει, οί δε ταύτα διελέγοντο, πάντες οι έκ τούτου του τόπου συνεβούησαν ένταυθα ίσταντο οί πολέμιοι. 20. Καὶ ἐπεὶ ζοξαντο καταβαίνειν ἀπὸ τοῦ μαστού πρός τους άλλους ένθα τὰ ὅπλα έκειντο, ἵεντο δη οἱ πολέαιοι πολλώ πλήθει καὶ θορύβω: καὶ ἐπεὶ ἐγένοντο ἐπὶ τῆς κορυφῖς του μαστού αφ' οδ Εενος ων κατέβαινεν, έκυλίσδουν πέτρας · καί ένδης μέν κατέαξαν το σκέλος, Ξενοφώντα δε ό ύπασπιστής έχων την ασπίδα απέλιπεν : 21. Ευρύλογος δε Λουσιεύς 'Αρκας προςέδραμεν αὐτῷ ὁπλίτης, καὶ πρὸ ἀμφοῖν προβεβλημένος ἀπεγώρει, καὶ οί άλλοι πρός τους συντεταγμένους απηλθον.

22. Έκ δε τούτου πῶν ὁμοῦ ἐγένετο τὸ Ἑλληνικὸν, καὶ ἐσκήνησαν αὐτοῦ ἐν πολλαῖς καὶ καλαῖς οἰκίαις καὶ ἐπιτηδείοις δαψιλέσι καὶ γὰι οἴνος πολὺς ἦν, ὅν ἐν λάκκοις κονιατοῖς εἰχον. 23. Ξενοφῶν δε καὶ Χειρίσοφος διεπράξαιτο ὥςτε λαβόντες τοὺς νεκροὺς ἀπέδοσαν τὸν ἡγεμόνα καὶ πάντα ἐποίησαν τοῖς ἀποθανοῦσιν ἐκ τῶν δυνατῶν ὥςπερ τομίζεται ἀνδράσιν ἀγαθοῖς. 24. Τῆ δ ὑστεραία ἄνευ ἡγεμόνος ἐπορεύοντο ακλόμενοι δ΄ οἱ πολέμιο καὶ ὅπη εἴη στενὸν χωρίον προκαταλαμβάνοντες ἐκώλνον τὰς παρόδους. 25. 'Οπότε μὲν οἶν τοὺς πρώτους κωλύοιεν, Ξενοφῶν ὅπισθεν ἐκβαίνων πρὸς τὰ ὅρη ἔλυε τὴν ἀπόφραξιν τῆς παρόδου

τοῖς πρώτοις ἀνωτέρω πειρώμενος γίγνεσθαι τῶν κωλυόντων · 26.
όπότε δὲ τοῖς ὅπισθεν ἐπιθοῖντο, Χειρίσοφος ἐκβαίνων καὶ πειρώμενος
ἀνωτέρω γίγνεσθαι τῶν κωλυόντων ἔλιε τὴν ἀπόφραξιν τῆς παρόδου τοῖς ὅπισθεν. Καὶ ἀεὶ οὕτως ἐβοί/θουν ἀλλήλοις καὶ ἰσχυρῶς
ἀλλήλων ἐπεμέλοντο. 27. Ἡν δὲ καὶ ὁπότε αὐτοῖς τοῖς ἀπαβασι
πολλὰ πράγματα παρεῖχον οἱ βάρβαροι πάλιν καταβαίνουσιν · ἐλαφροὶ γὰρ ἦσαν ὥςτε καὶ ἐγγύθεν φεύγοντες ἀποφεύγειν · οὐδὲν γὰρ
εἶχον ἄλλο ἢ τόξα καὶ σφενδόνας. 28. "Αριστοι δὲ τοξόται ἦσαν
εἶχον δὲ τὰς κευρὰς ὁπότε τοξεύοιεν πρὸς τὸ κάτω τοῦ τόξου τῷ
ἀριστερῷ ποδὶ προςβαίνοντες. Τὰ δὲ τοξεύματα πλέον ἢ διπήχη
ἀιστερῷ ποδὶ προςβαίνοντες. Τὰ δὲ τοξεύματα ἐχώρει διὰ τῶν
ἀσπίδων καὶ διὰ τῶν θωράκων · ἐχρῶντο δὲ αὐτοῖς οἱ Ἑλληνες
ἐπεὶ λάβοιεν ἀκοντίοις ἐναγκιλῶντες. ΄Εν τούτοις τοῖς χωρίοις οἱ
Κρῆτες χρησιμώτατοι ἐγένοντο · ἦρχε δὲ αὐτῶν Στρατοκλῆς Κρής.

CAP. III.

- 1. Ταύτην δ' αὐ τὴν ἡμέραν ηὐλίσθησαν ἐν ταῖς κώμαις ταῖς ὑπέρ τοῦ πεδίου τοῦ παρὰ τὸν Κεντρίτην ποταμὸν, εἰρος ὡς δίπλεθον, ος ὁρίζει τὴν ᾿Αρμενίαν καὶ τὴν τῶν Καρδούχων χώραν ΄ καὶ ελληνες ἐνταῦθα ἀνεπαύσαντο ἄσμενοι ἰδόντες πεδίου ' ἀπεῖχε δὲ τῶν ὀρέων ὁ ποταμὸς ὡς ἔξ ἢ ἐπτὰ στάδια τῶν Καρδούχων. 2. Τότε μὲν οὖν ηἰλίσθησαν μάλα ἡδέως καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἔγοντες καὶ πιλλὰ τῶν παιεληλυθό ων πόνων μιημονεύοντες. 'Επτὰ γὰρ ἡμέρας ὅσαςπερ ἐπορεύθησαν διὰ τῶν Καρδούχων πάσας μαχόμενοι διετέλεσαν, καὶ ἔπαθον κακὰ ὅσα οὐδὲ τὰ σύμπαντα ὑπὸ βασιλέως καὶ Τισσαφέρνους. 'Ως οὖν ἀπηλλαγμένοι τούτων ἡδέως ἐκοιμήθησαν.
- 3. "Αμα δὲ τῆ ἡμέρα ὁρῶσιν ἱππέας που πέραν τοῦ ποταμοῦ ἐξωπλισμένους ὡς κωλύσοντας διαβαίνειν πεζοὺς δ' ἐπι ταῖς ὅχθαις παρατεταγμένους ἄνω τῶν ἱππέων ὡς κωλύσοντας εἰς τὴν 'Αρμενίαν ἐκβαίνειν. 4. Ἡσαν δὲ οὐτοι' Ορόντου καὶ 'Αρτούχου 'Αρμένιοι καὶ Μαρδόνιοι καὶ Χαλδαῖοι μισθοφόροι. 'Ελέγοντο δὲ οἱ Χαλδαῖοι ἐλεύθεροί τε καὶ ἄλκιμοι εἶναι 'ὅπλα δ' εῖχον γέρὸμα μακρὰ καὶ λόγχας. 5. Αἱ δὲ ὅχθαι αὖται ἐφ' ὧν παρατεταγμένοι οὖτοι ἦσαν τρία ἢ τέτταρα κλέθρα ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ ἀπεῖχον

όδος δε μία ή όρωμετη ζιν ζηνοσα ἄνω ὅςπερ χειροποίητος ταύτη επειρώττο διαβαίνειν οἱ Ελληνες. 6. Έπεὶ δε πειρωμένοις τό τε υδωρ υπέρ τῶν μαστῶν ἐφαίνετο, καὶ τραχὺς ζιν ὁ ποταμὸς μεγάλοις λίθοις καὶ δλισθηροῖς, καὶ οῦτε ἐν τῷ υδατι τὰ ὅπλα ζιν ἔγειν εἰ δὲ μὰ, ἤρπαζεν ὁ ποταμός ἐπί τε τῆς κεφαλῆς τὰ ὅπλα εἴ τις φέροι, γυμνοὶ ἐγίγνοντο πρὸς τὰ τοξεύματα καὶ τὰ ἄλλα βέλη ἀνεγώρησαν οὐν καὶ αὐτοῦ ἐστρατοπεδεύσαντο παρὰ τὸν ποταμόν

7. "Ενθα δε αυτοί την πρόσθεν νύκτα ήσαν επί του όρους έωρων τους Καρδοίγους πολλούς συνειλεγμένους συν τοῖς ὅπλοις. Έντανθα δη πολλη άθυμία ήν τοῖς Ελλησιν, ὁρῶσι μεν τοῦ ποταμοῦ την δυςπορίαν, όρῶσι δὲ τοὺς διαβαίνειν κωλύσοντας, όρῶσι δὲ τοῖς διαβαίνουσιν ἐπικεισομένους τοὺς Καρδούχους ὅπισθεν. 8. Ταύτην μέν οὖν τὴν ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα ἔμειναν ἐν πολλῆ ἀπορία örteg. Errogor de oran eider : idoler er nedaig dedendai, abrai δε αυτφ αυτόματοι περιδόνηναι, ώςτε λυθηναι και διαβαίνειν όπόσον έβούλετο. Έπει δε δρθρος ην έργεται πρός τον Χειρίσοφον ναὶ λέγει ότι έλπίδας έχει καλώς έσεσθαι καὶ διηγείται αὐτῷ τὸ ονας. 9. Ο δε ήδετό τε και ώς τάχιστα έως υπέφαινεν έθύοντο πάντες παρόντες οι στρατηγοί και τα ίερα καλά ήν εὐθύς ἐπὶ τοῦ πρώτου. Καὶ ἀπιόντες ἀπὸ τῶν ἱερῶν οἱ στρατηγοὶ καὶ λοχαγοὶ παρήγγελλον τη στρατιά άριστοποιείσθαι. 10. Αριστώντι δε τώ Σενος ωντι προς έτρεγον δύο νεανίσκω · ήδεσαν γαρ πάντες ὅτι ἐξείη αὐτῷ καὶ ἀριστῶντι καὶ δειπνοῦντι προςελθεῖν καὶ εἰ καθεύδοι έπεγείραντα είπειν εί τίς τι έγοι των πρός τον πόλεμον. 11. Καί τότε έλεγον ότι τυγγάνοιεν φούγανα συλλέγοντες ώς έπὶ πῦρ, νάπειτα κατίδοιεν έν τῷ πέραν έν πέτραις καθηκούσαις ἐπ΄ αὐτὸν τὸν ποτιμών γέροντά τε καὶ γυναϊκα καὶ παιδίσκας ώςπες μαρσίπους ίματίων κατατιθεμένους έν πέτρα άντρώδει. 12. Ίδοῦσι δέ σφισι δόξαι ασφαλές είναι διαβήναι ούδε γαρ τοῖς πολεμίοις ίππευσι πρόςβατον είναι κατά τουτο. Έκδύντες δε έφασαν έγοντες τὰ έγγειρίδια γυμνοί ώς νευσούμενοι διαβαίνειν πορευόμενοι δέ πρόσθεν διαβαίνειν πρίν βρέξαι τὰ αίδοῖα καὶ διαβάντες καὶ λαβόντες τὰ ἱμάτια πάλιν ημειν.

13. Εὐθὺς οὖν ὁ Ξενοφῶν αὐτός τε ἔσπενδε καὶ τοῖς νεανίσους ἐγχεῖν ἐκέλευσε καὶ εὕχεσθαι τοῖς φήνασι θεοῖς τά τε ὀνείρατα καὶ τὸν πόρον καὶ τὰ λοιπὰ ἀγαθὰ ἐπιτελέσαι. Σπείσας δὲ εὐθὺς

θης τους νεανίσκους παρά τον Χειρίσοφον και διηγούνται ταὐτά.

14. 'Ακούσας δε και ὁ Χειρίσοφος σπονδάς εποίει. Σπείσαντες δε τοῖς μὲν ἄλλοις παρήγγελλον συσκευάζεσθαι, αὐτοὶ δε συγκαλέσαντες τοὺς στρατηγοὺς εβουλεύοντο ὅπως ἀν κάλλιστα διαβαῖεν και τούς τε ἔμπροσθεν νικός και ὑπὸ τῶν ὅπισθεν μηδεν πάσχοιεν κακόν.

15. Και ἔδοξεν αὐτοῖς Χειρίσοφον μεν ἡγεῖσθαι και διαβαίνειν ἔχοντα τὸ ἦμισυ τοῦ στρατεύματος, τὸ δε ἦμισυ ὑπομένειν σὐν Ξενοφῶντι τὰ δε ὑποζύγια και τὸν ὅχλον ἐν μέσφ τούτων διαβαίνειν.

16. Ἐπεὶ δε καλῶς ταῦτα είχεν ἐπορεύοντο ἡγοῦντο δε οἱ νεανίσκοι ἐν ἀριστερά ἔχοντες τὸν ποταμόν · όδὸς δε ἦν ἐπὶ τὴν διάβασιν ὡς τέτταρες στάδιοι.

17. Πορευομένων δ' αὐτῶν ἀντιπαρήεσαν αἱ τάξεις τῶν ἱππέων. Ἐπειδή δὲ ἦσαν κατὰ τὴν διάβασιν καὶ τὰς ὅχθας τοῦ ποταμοῦ,
ἔθεντο τὰ ὅπλα, κιὰ αὐτὸς πρῶτος Χειρίσοφος στεφανωσάμενος
καὶ ἀποδὺς ἐλάμβανε τὰ ὅπλα καὶ τοῖς ἄλλοις πῶσι παρήγγελλε
καὶ τοὺ· λοχαγοὺς ἐκέλευεν ἄγειν τοὺς λόχους ὀρθίους, τοὺς μὲν ἐν
ἀριστερῷ τοὺς δὲ ἐν δεξιῷ ἐκανοῦ. 18. Καὶ οἱ μὲν μάκτεις ἐσφαγιάζοντο εἰς τὸν ποταμόν οἱ δὲ πολέμιοι ἐτόξευόν τε καὶ ἐσφενδόνων ἀλλὶ οὕπω ἐξικνοῦντο. 19. Ἐπεὶ δὲ καλὰ ἢν τὰ σφάγια,
ἐπαιάνιζον πάντες οἱ στρατιῶται καὶ ἀνηλάλαζον συνωλόλυζον
δὲ κὰὶ αἱ γυναῖκες ἄπασαι. Πολλαὶ γὰρ ἢσαν ἐταῖραι ἐν τῷ
στρατεύμανι.

20. Καὶ Χειρίσοφος μὲν ἐνέβαινε καὶ οἱ σὺν ἐκείνο ὁ δὲ Ξενοφῶν τῶν ὀπισθοφυλάκων λαβών τοὺς εὐζωνοτάτους ἔθει ἀνὰ κράτος πάλιν ἐπὶ τὸν πόρον τὸν κατὰ τὴν ἔκβασιν τὴν εἰς τὰ τῶν
'Αρμενίων ὅρη΄ προςποιούμενος ταύτη διαβὰς ἀποκλείσειν τοὺς
παρὰ τὰν ποταμὸν ἱππεῖς. 21. Οἱ δὲ πολέμιοι ὁρῶντες μὲν τοὺς
ἀμφὶ Χειρίσοφον εὐπετῶς τὸ ὕδωρ περῶντας, ὁρῶντες δὲ τοὺς ἀμφὶ
Ξενοφῶντα θέοντάς εἰς τοὕμπαλιν, δείσαντες μὴ ἀποκλεισθείησαν
φεύγουσιν ἀνὰ κράτος ὡς πρὸς τὴν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ ἔκβασιν ἄνω
'Επεὶ δὲ κατὰ τὴν ὁδὸν ἐγένοντο, ἔτεινον ἄνω πρὸς τὸ ὅρος. 22.
Λύκιος δὲ ὁ τὴν τάξιν ἔχων τῶν ἱππέων καὶ Αἰσχίνης ὁ τὴν τάξιν
ἔχων τῶν πελταστῶν τῶν ἀμφὶ Χειρίσοφον ἐπὲὶ ἑώρων ἀνὰ κράτος
φεύγοντας, εἴποντο ΄ οἱ δὲ στρατιῶται ἐβόων μὴ ἀπολείπεσθαι
ἀλλὰ συνεκβαίνειν ἐπὶ τὸ ὅρος. 23. Χειρίσοφος δ αὐ ἐπεὶ διέβη,
τοὺς μὲν ἱππέας οὐκ ἐδίωκεν, εὐθυς δὲ κατὰ τὰς προςηκούσας

όχθας ἐπὶ τὸν ποταμὸν ἔξέβαιτεν ἐπὶ τοὺς ἄνω πολεμίους. Οἱ ελ ἄνω, ὁρῶντες μὲν τοὺς ἑαυτῶν ἱππέας φεύγοντας, ὁρῶντες ελ ὁπλίτας σφίσιν ἐπιόντας, ἐκλείπουσι τὰ ὑπὲρ τοῦ ποταμοῦ ἄκρα.

24. Ξενοφῶν δὲ ἐπὲι τὰ πέρως ἐώρα καλῶς γιγνόμενα, ἀπεχώρει τὴν ταχίστην πρὸς τὸ διαβαϊνον στράτευμα καὶ γὰο οἱ Καρδοῦχοι φανεροὶ ἤδη ἦσαν εἰς τὸ πεδίον καταβαίνοντες ὡς ἐπιθησό
μενοι τοῖς τελευταίοις. 25. Καὶ Χειρίσοφος μὲν τὰ ἄνω κατεῖχε,
Λύκιος δὲ σὺν ὀλίγοις ἐπιχειρήσας ἐπιδιῶξαι ἔλαβε τῶν σκευοφόρων
τὰ ὑπολειπόμενα καὶ μετὰ τούτων ἐσθῆτά τε καλὴν καὶ ἐκπώματα.
26. Καὶ τὰ μὲν σκευοφόρα τῶν Ἑλλήνων καὶ ὁ ὅχλος ἀκμὴν διέΒαινε Ξενοφῶν δὲ στρέψας πρὸς τοὺς Καρδούχους ἀντία τὰ ὅπλα
ἔθετο καὶ παρήγγειλε τοῖς λοχαγοῖς καὶ ἐνωμοτίας ποιή ασθαι
ἔκαστον τὸν ἐκυτοῦ λόχον, παρ ἀσπίδας παραγαγόντας τὴν ἐνωμοτίαν ἐπὶ φάλαγγος καὶ τοὺς μὲν λοχαγοὶς καὶ τοὺς ἐνωμοτάρχας
πρὸς τῶν Καρδούχων ἰέναι, οὐραγοὺς δὲ καταστήσασθαι πρὸς τοῦ
ποταιοῦ.

27. Οἱ δὲ Καρδοῦγοι ὡς ἐώρων τοὺς ὁπισθοφύλακας τοῦ ὄγλου ψιλουμένους και ολίγους ήδη φαινομένους, θάττον δη επήεσαν ῷδάς τινας ἄδοντες. 'Ο δὲ Χειρίσοφος, ἐπεὶ τὰ παὸ αὐτῷ ἀσφαλως είγε, πέμπει παρά Ξενοφώντα τους πελτάστας και σφενδονήτας και τοξότας και κελεύει ποιείν ο τι αν παραγγέλλη. 28. 'Ιδών δέ αύτους διαβαίνοντας ο Ξενοφών πέμψας άγγελον κελεύει αύτου μείται έπὶ τοῦ ποταμοῦ μὴ διαβάντας. ὅταν δ' ἔρξωνται αὐτοὶ διαβαίνειν, έναντίους ένθεν και ένθεν σφων έμβαίνειν ώς διαβησο. μέτους, διηγκυλισμέτους τους ακοντιστάς και επιβεβλημέτους τους τοξότας μη πρόσω δε του ποταμού προβαίτειτ. 29. Τοῖς δε παό έαυτο παρίγγειλεν, έπειδαν σφενδόνη έξικνηται και άσπίς ψοφή, παιανίσαντας θεῖν ἀεὶ εἰς τοὺς πολεμίους · ἐπειδὰν δὲ ἀνα στρέψωσιν οί πολέμιοι και έκ τοῦ ποταμοῦ ὁ σαλπιγκτής σημίτη τὸ πολεμικόν, αναστρέψαντας έπι δόρυ ήγεισθαι μέν τους οὐραγούς, θείν δε πάντας και διαβαίτειν ότι τάγιστα ή έκαστος την τάξη είγεν, ώς μη έμποδίζειν άλλήλους. ὅτι οὖτος ἄριστος ἔσοιτο ος αν ποώτος έν τω πέραν γένηται.

30. Οἱ δὲ Καυδοῦχοι όυῶντες ὀλίγους ζδη τοὺς λοιποὺς, πολ. λοὶ γὰο καὶ τῶν μένειν τεταγμένων ἄχοντο ἐπιμελησόμενοι οἱ μὲν ὑποζυγίων, οἱ δὲ σκευῶν, οἱ δὲ ἐταιῦῶν, ἐνταῦθα δὴ ἐπέκειντο

θρασέως καὶ ἤρχοντο σφενδονᾶν καὶ τοξεύειν. 31. Οἱ δὲ Ελληνες παιανίσαντες ὥρμησαν δυόμφ ἐπὶ αὐτούς · οἱ δ' οὐκ ἐδέξαντο · καὶ γὰρ ἤσαν ώπλισμένοι, ὡς μὲν ἐν τοῖς ὄρεσιν, ἱκανῶς πρὸς τὸ ἐπι δυαμεῖν καὶ φεύγειν, πρὸς δὲ τὸ εἰς χεῖμας δέχεσθαι οὐχ ἱκανῶς. 32. Ἐν τούτφ σημαίνει ὁ σαλπιγκτής · καὶ οἱ μὲν πολέμιοι ἔφευγον πολὸ ἔτι θᾶττον · οἱ δ' Ελληνες τὰ ἐναντία στρέψαντες ἔφευγον διὰ τοῦ ποταμοῦ ὅτι τάχιστα. 33. Τῶν δὲ πολεμίων οἱ μέν τινες αἰσθόμενοι πάλιν ἔδραμον ἐπὶ τὸν ποταμὸν καὶ τοξεύοντες ὀλίγους ἔτρωσαν · οἱ δὲ πολλοὶ καὶ πέραν ὅντων τῶν Ἑλλήνων ἔτι φανερο. ἢσαν φεύγοντες. 34. Οἱ δὲ ὑπαντήσαντες ἀνδριζόμενοι καὶ προςωτέρω τοῦ καιροῦ προϊόντες ὕστερον τῶν μετὰ Ξενοφῶντος διέβησαν πάλιν · καὶ ἐτρώθησάν τινες καὶ τούτων.

CAP. IV.

Επεί δε διέβησαν, συνταξάμενοι άμφι μέσον ήμέρας επορευθη σαν διὰ τῆς 'Αρμενίας πεδίον απαν καὶ λείους γηλόφους οὐ μεῖον ή πέντε παρασάγγας · οὐ γὰρ ἦσαν έγγὺς τοῦ ποταμοῦ κῶμαι διὰ τους πολέμους τους πρός τους Καρδούχους. 2. Είς δε ην αφίκοντο κώμην μεγάλη τε ήν και βασίλειον είχε τῷ σατράπη, και ἐπὶ ταῖς πλείσταις οἰκίαις τύρσεις ἐπῖσαν, ἐπιτήδεια δ' ἦν δαψιλῆ. 3. Εντεύθεν δ' έπορεύθησαν σταθμούς δύο παρασάγγας δέκα μέγρις ύπερηλθον τὰς πηγάς του Τίγρητος ποταμού. Εντεύθεν δ' έπορεύθησαν σταθμούς τρεῖς παρασάγγας πεντεκαίδεκα ἐπὶ τὸν Τηλεβόαν ποταμόν. Οὖτος δ' ἦν μέγας μεν οὖ, καλὸς δέ · κῶμαι δέ πολλωί περί τον ποταμόν ήσαν. 4. 'Ο δε τόπος ούτος 'Αρμενία έκαλεῖτο ή προς έσπέραν. "Υπαργος δ' ήν αὐτῆς Τηρίβαζος, ό και βασιλεί φίλος γενόμενος και όπότε παρείη, οὐδείς άλλος βασιλέα επί τον ιππον ανέβαλλεν. 5. Οδτος προςήλασεν ίππέας έγων, και προπέμψας έρμηνέα είπεν ότι βούλοιτο διαλεγθήναι τοῖς άργουσι. Τοῖς δὲ στρατηγοῖς ἔδοξεν ἀκοῦσαι καὶ προςελθόντες είς επήχοον ήρωτων τί θέλοι. 6. Ο δε είπεν ὅτι σπείσασθαι βούλοιτο ἐφὸ οδ μήτε αὐτὸς τοὺς Ελληνας άδικεῖν μήτε ἐκείνους καίειν τὰς οἰκίας, λαμβάνειν τε τὰ ἐπιτήδεια ὅσων δέοιντο. "Εδοξε ταύτα τοις στρατηγοίς και έσπείσαντο έπι τούτοις.

7. Έντενθεν δ' επορεύθησαν σταθμούς τρεῖς διὰ πεδίου παρα-

σάγγας πεντεκαίδεκα καὶ Τηρίβαζος παρηκολούθει έγων την έκυ τοῦ δύναμιν ἀπέγων ώς δέκα σταδίους καὶ ἀφίκοντο εἰς βασίλεια και κώμας πέριξ πολλάς πολλών των έπιτηδείων μεστάς. 8. Στρατοπεδευομένων δ αὐτῶν γίγνεται τῆς νυκτὸς γιων πολλή καὶ έωθεν έδοξε διασκηνήσαι τὰς τάξεις καὶ τοὺς στρατηγοὺς κατά τὰς πώμας ου γαρ έώρων πολέμιον οιδένα και άσσαλες έδόκει είνα διὰ τὸ πληθος της γιόνος. 9. Ένταῦθα είγον πάντα τὰ ἐπιτήδεια οσα έστιν άγαθά, ίερεῖα, σίτον, οίνους παλαιούς εὐώδεις, άσταφίδας, όσπρια παντοδαπά. Των δε αποσκεδαννιμένων τινές από του στρατοπέδου έλεγον ότι κατίδοιεν στράτευμα καὶ νύκτωρ πολλά πυρά φαίτοιτο. 10. 'Εδόκει δή τοῖς στρατηγοῖς οὐκ ἀσφαλές εἶναι διασκηνούν, άλλά συταγαγείν τὸ στράτευμα πάλιν. Έντεύθεν συνηλθον· καὶ γὰρ ἐδόκει διαιθριάζειν. 11. Νυκτερευόντων δ αὐτῶν ἐνταῦθα ἐπιπίπτει γιων ἄπλετος, ώςτε ἀπέκρυψε καὶ τὰ οπλα καὶ τους ανθρώπους κατακειμένους καὶ τὰ υποζύγια συνεπόδισεν ή γιών και πολύς όκτος ήν ανίστασθαι κατακειμένων γάρ άλεεινον ήν ή γιων επιπεπτωχνία ότο μη παραδόνείη. 12. Επεί δε Ξενοφων ετόλμησε γυμνός ων άναστας σγίζειν ξύλα, τάγ αν άναστάς τίς και άλλος έκείτου άφελόμενος έσχισεν. 13. Έκ δε τούτου καὶ οἱ άλλοι ἀναστάντες πῦρ ἔκαιον καὶ ἐγρίοντο πολύ γαρ ένταθα εξρίσκετο γρίσμα, δ έγρωντο αντ έλαίου, σύειον καί σησάμιτον και άμυγδάλιτον έκ των πικρών και τερεβίνθινον. Έκ δε των αυτών τούτων καὶ μύρον ευρίσκετο.

14. Μετὰ ταῦτα ἐδόκει πάλιν διασκηνητέον εἶναι εἰς τὰς κώμας εἰς στέγας. "Ενθα δὶ οἱ στρατιῶται σὺν πολλῆ κραυγῆ καὶ ἡδοῆ ἤεσαν ἐπὶ τὰς στέγας καὶ τὰ ἐπιτήδεια ὁσοι δὲ ὅτε τὸ πρότερον ἀπήεσαν τὰς οἰκίας ἐνέπρησαν ὑπὸ τῆς αἰθρίας δίκην ἐδίδο σαν κακῶς σκηνοῦντες. 15. Ἐντεῦθεν ἔπεμψαν τῆς νυκτὸς Λημοκράτην Τεμενίτην ἄνδρας δόντες ἐπὶ τὰ ὅρη, ἔνθα ἔφασαν οἱ ἀποσκεδαννύμενοι καθορᾶν τὰ πυρά οἶνος γὰρ ἐδόκει καὶ πρότερον πολλὰ ἤδη ἀληθεῦσαι τοιαῦτα, τὰ ὅντα τε ὡς ὄντα καὶ τὰ μὴ ὅντα ὡς οἰκ ὅντα. 16. Πορευθεὶς δὲ τὰ μὲν πυρὰ οἰκ ἔφη ἰδεῖν, ἄνδρα δὲ συλλαβών ἦκεν ἄγων ἔχοντα τόξον Περσικὸν καὶ φαρέτραν καὶ σάγαριν οἵανπερ καὶ ὰ΄ Αμωζόνες ἔχουσιν. 17. Ἐρωτώμενος δὲ ποδαπὸς εἵη, Πίφσης μὲν ἔφη εἶναι, πορεύεσθαι δὲ ἀπὸ τοῦ Τηριβάζου στρατεύματος, ὅπως ἐπιτήδεια λάβοι. Οἱ δ΄

ήρωτων αὐτὸν τὸ στράτευμα ὁπόσον τε εἴη καὶ ἐπὶ τίνι συνειλεγμένον. 18. Ὁ δὲ εἶπεν ὅτι Τηρίβαζος εἴη ἔχων τήν τε ἑαυτοῦ
δύναμιν καὶ μισθοφόρους Χάλυβας καὶ Ταόχους παρεσκευάσθαι
δὲ αὐτὸν ἔφη ὡς ἐπὶ τῆ ὑπερβολῆ τοῦ ὄρους ἐν τοῖς στενοῖς ἡπερ
μοναγῆ εἴη πορεία, ἐνταῦθα ἐπιθησόμενον τοῖς Ελλησιν.

19. 'Ακούσασι τοῖς στρατηγοῖς ταῦτα ἔδοξε τὸ στρατευμα συναγαγεῖν καὶ εὐθὺς, φύλακας καταλιπόντες καὶ στρατηγὸν ἐπὶ τοῖς μένουσι Σοφαίνετον Στυμφάλιον, ἐπορεύοντο, ἔχοντες ἡγεμόνα τὸν ἀλόντα ἀνθρωπον. 20. 'Επειδὴ δὲ ὑπερέβαλλον τὰ ὅρη, οἱ πελτασταὶ προϊόντες καὶ κατιδόντες τὸ στρατόπεδον οὐκ ἔμειναν τοὺς ὁπλίτας, ἀλλ' ἀνακραγόντες ἔθεον ἐπὶ τὸ στρατόπεδον. 21. Οἱ δὲ βάρβαροι ἀκούσαντες τὸν θόρυβον οὐχ ὑπέμειταν, ἀλλ' ἔφευγον ὅμως δὲ καὶ ἀπέθανόν τινες τῶν βαρβάρων καὶ ἵπποι ῆλωσαν εἰς εἴκοῖι, καὶ ἢ σκηνἡ ἡ Τηριβάζον ἐάλω καὶ ἐν αὐτῆ κλίναι ἀργυρόποδες καὶ ἐκπώματα καὶ οἱ αὐτοκόποι καὶ οἱ οἰνοχόοι φάσκοντες είναι. 22. 'Επειδὴ δὲ ἐπύθοντο ταῦτα οἱ τῶν ὁπλιτῶν στρατηγοὶ, ἐδόκει αὐτοῖς ἀπιέναι τὴν ταχίστην ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, μή τις ἐπίθεσις γένοιτο τοῖς καταλελειμμένοις. Καὶ εὐθὺς ἀνακαλεσάμενοι τῆ σάλπιγγι ἀπήεσαν καὶ ἀφίκοντο αὐθημερὸν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον.

CAP. V.

1. Τη δ ύστεραία εδόκει πορευτέον είναι ὅπη δύναιντο τάχιστα, πρὶν ἢ συλλεγῆναιντό στράτευμα πάλιν καὶ καταλαβεῖν τὰ στενα. Συσκευασάμενοι δ εὐθὺς ἐπορεύοντο διὰ χιόνος πολλῆς ἡγεμόνας έχοντες πολλούς καὶ αὐθημερὸν ὑπερβαλόντες τὸ ἄκρον ἐφ΄ ῷ ἄμελλεν ἐπιτίθεσθαι Τηρίβαζος κατεστρατοπεδεύσαντο. 2. Ἐντεῦθεν ἐπορεύθησαν σταθμοὺς ἐρήμους τρεῖς παρασάγγας πεντεκαίδεκα ἐπὶ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν, καὶ διέβαινον αὐτὸν βρεχόμενοι πρὸς τὸν ὀμφαλόν. Ἐλέγοντο δὲ αὐτοῦ αί πηγαὶ οὐ πρόσω είναι. 3. Ἐντεῦθεν ἐπορεύοντο διὰ χιόνος πολλῆς καὶ πεδίου σταθμοὺς τρεῖς παρασάγγας πεντεκαίδεκα. Ὁ δὲ τρίτος ἐγένετο χαλεπὸς καὶ ἄνεμος βοξόᾶς ἐναντίος ἔπνει, παντάπασιν ἀποκαίων πάντα καὶ πηγνὺς τοὺς ἀνθρώπους. 4. Ἔνθα δὴ τῶν μάντεκόν τις είπε σφαγιάζεσθαι τῷ ἀνέμφ καὶ σφαγιάζεται καὶ πᾶσι δὴ περιφα

νῶς ἔδοξε λῆξαι τὸ χαλεπὸν τοῦ πνείματος. Ἡν δὲ τῆς χιόνος τὸ βάθος ὀργυιά: ὅςτε καὶ τῶν ὑποζυγίων καὶ τῶν ἀνδραπόδων πολλὰ ἀπώλετο, καὶ τῶν στρατιωτῶν ὡς τριάκοντα. 5. Διεγένοντο δὲ τὴν νύκτα πῦρ καίοντες: ξίλα δ ἦν ἐν τῷ σταθμῷ πολλά: οἰ δὲ ὀψὲ προςιόντες ξύλα οὐν είχον. Οἱ οἶν πάλαι ἥκοντες καὶ πῦρ καίοντες οὐ προςίεσαν πρὸς τὸ πῦρ τοὺς ὀψίζοντας, εἰ μὴ μεταδοῖεν αὐτοῖς πυρούς ἢ ἄλλο τι ὧν ἔχοιεν βρωτόν. 6. Ενθα δὴ μετεδίδοσαν ἀλλήλοις ὧν είχον ἔκαστοι. ἕνθα δὲ τὸ πῦρ ἐκαίετο, διατηκομένης τῆς χιόνος βόθροι ἐγίγνοντο μεγάλοι ἔςτε ἐπὶ τὸ δάπε-

δον ού δή παρην μετρείν το βάθος της χιόνος.

7. Έντευθεν δε την επιούσαν ημέραν όλην επορεύοντο διά χιότος, και πολλοί των ανθρώπων έβουλιμίασαν. Εετοφών δε όπισθοφιλαχών και καταλαμβάνων τους πίπτοντας των ανθρώπων ήγνόει ο τι τὸ πάθος είη. 8. Ἐπειδή δὲ είπε τις αὐτῷ τῶν ἐμπείρων ότι σασώς βουλιμιώσι και έάν τι φάγωσιν αναστήσονται, περιιών περί τὰ ὑποζύγια, εἴ πού τι ὁροή βρωτον, διεδίδου και διέπεμπε διδόντας τους δυταμένους παρατρέγειν τοῦς βουλιμιώσιν. Έπειδη δέ τι έμφάγοιες, ανίσταντο και έπορεύοντο. 9. Πορευομένων δε Χειρίσοφος μεν άμφι κνέφας προς κώμην άφικνείται, και ύδροφορούσας έκ της κώμης πρός τη κρήτη γυταϊκάς καὶ κόρας καταλαμβάτει έμπροσθεν τοῦ ἐρύματος. 10. Αὖται ἡρώτων αὐτους τίνες είεν. 'Ο δε έρμητευς είπε Περσιστί ότι παρά βασιλέως πορεύοιντο πρός τον σατράπην. Αί δε άπειρίναιτο ότι ούκ ένταῦθα είη, άλλ ἀπέγοι όσον παρασάγγην. Οί δ, έπεὶ όψε ην, πρός τον κωμάργην συτειςέργονται είς το έρυμα κον ταις ύδροφόροις. 11. Χειρίσοφος μεν οθν και όσοι έδυνή θησαν του στρατεύματος ένταυθα έστρατοπεδεύσαντο των δ' άλλων στρατιωτών οί μή δυνάμενοι διατελέσαι την όδον ένυπτέρευσαν άσιτοι καὶ άνευ πυρός. καὶ ἐνταῦθά τινες ἀπώλοντο τῶν στρατιωτῶν. 12. Ἐφείποντο δε των πολεμίων συνειλεγμένοι τινές και τά μη δυνάμενα των ύποζυγίων ηρπαζον και άλληλοις έμάγοντο περί αὐτῶν. Ἐλείποντο δὲ και των στρατιωτων οί τε διεφθαρμένοι ύπο της γιόνος τους όφθαλμούς οί τε ύπο του ψύγους τούς δακτύλους των ποδων αποσεσηπότες. 13. Ήν δε τοῖς μεν όφθαλμοῖς επικούρημα τῆς χιόνος εί τις μέλαν τι έχων πρό των όφθαλμων πορεύσιτο · των δε ποδών, ε. τις κινοίτο και μηδέποτε ήσυγίαν έγοι και εί την νύκτα ύπολύριτο

14. "Οσοι δε υποδεδεμένοι εκοιμώντο, είζεδύοντε είς τους πόδας οί ιμάντες και τὰ υποδήματα περιεπήγευντο και γὰο ήσαν, ἐπειδή έπέλιπε τὰ ἀργαῖα ὑποδήματα, καρβατίναι αὐτοῖς πεποιημέναι έκ τῶν τεοδάρτων βρών. 15. Διὰ τὰς τριαύτας οἶν ἀνάγκας ὑπελείποντό τινες των στρατιωτών · καὶ ἰδύντες μέλαν τι γωρίον διὰ τὸ έκλελοιπέναι αὐτόθι την γιόνα, εἴκαζον τετηκέναι · καὶ τετήκει διὰ κρήνην τινά η πλησίον ην ατμίζουσα έν νάπη. Ένταῦθα έκτραπόμενοι έχαθηντο και οὐκ ἔφασαν πορεύεσθαι. 16. 'Ο δὲ Ξενοφῶν, ἔχων όπισθοφύλακας ώς ήσθετο, έδειτο αυτών πάση τέγνη και μηγανή αλ απολείπεσθαι, λέγων ότι επονται πολλοί πολέμιοι συνειλεγμένοι. και τελευτών έγαλέπαιτεν. Οι δε σφάττειν εκέλευον ου γάρ αν δύνασθαι πορευθήναι. 17. Ένταῦθα έδοξε κράτιστον είναι τοὺς έπομένους πολεμίους φοβήσαι, εί τις δύναιτο, μη επίσιεν τοῖς κάμιουσι. Και ήν μεν σκότος ήδη, οι δε προςήεσαν πολλώ θορύβω, άμφὶ ών είχον διαφερόμενοι. 18. "Ενθα δη οί μεν οπισθοφύλακες ατε ύγιαίνοντες έξαναστάντες έδραμον ε'ς τους πολεμίους · οί δε κάμνοντες, ανακραγόντες όσον βδύναντο μέγιστον, τας ασπίδας πρός τὰ δόρατα έκρουσαν. Οι δε πολέμιοι δείσαντες ήκαν έαυτους κατά της χιόνος είς την τάπην και ούδεις έτι ούδαμου έφθεγξατο.

19. Καὶ Ξενος ων μεν καὶ οἱ σὸν αὐτῷ, εἰπόντες τοῖς ἀσθενοῦσιν ότι τη ύστεραία ηξουσί τινες έπ αυτούς, πορευόμενοι, πρίν τέτταρα στάδια διελθεῖν, έντυγγάνουσιν έν τῆ όδῷ άναπαυομένοις έπὶ τῆς χιόνος τοῖς στρατιώταις έγκεκαλυμμένοις, καὶ οὐδὲ φυλακή οὐδεμία καθειστήκει καὶ ἀνίστασαν αὐτούς. 20. Οἱ δ' ἔλεγον ότι οἱ ἔμποοσθεν οὐχ ὑποχωροῖεν. ΄Ο δὲ παριών καὶ παραπέμπων των πελταστών τους ίσχυροτάτους έκέλευε σκέψασθαι τί είη τὸ κωλύον. Οἱ δὲ ἀπήγγελλον ὅτι ὅλον οὕτως ἀναπαύοιτο τὸ στράτευμα. 21. Ένταῦθα καὶ οἱ περὶ Ξενοφῶντα ηὐλίσθησαν αὐτοῦ ἄνευ πυρός καὶ ἄδειπνοι, φυλακάς οῖας ἐδύναντο καταστησάπενοι. Έπει δε προς ήμεραν ήν, ο μεν Ξενοφών, πεμψας προς τους άσθενούντας τους νεωτάτους, αναστήσαντας έκέλευσεν αναγκάζειν προϊέναι. 22. Έν δε τούτω Χειρίσοφος πέμπει των έκ της κώμης σκεψομένους πως έγοιεν οἱ τελευταῖοι. Οἱ δὲ ἄσμενοι ἰδόντες τους μεν ασθενούντας τούτοις παρέδοσαν κομίζειν επί το στρατό πεδον, αυτοί δε έπορεύοντο · και πρίν είκοσι στάδια διεληλυθένας ήσαν προς τη κώμη, ένθα Χειρίσοφος ηθλίζετο. 23. Επεί δί

συνεγένοντο ἀλλήλοις, έδοξε κατὰ τὰς κώμας ἀσφαλὲς είναι τὰς τάξεις σκηνούν. Καὶ Χείρισοφος μὲν αὐτοῦ ἔμενεν, οἱ δὲ ἄλλοι, διαλαχόντες ὡς ἐώρων κώμας ἐπορεύοντο, ἕκαστοι τοὺς ἑαυτῶν ἔχοντες.

24. "Ενθα δή Πολυχράτης 'Αθηναΐος λοχαγός έκέλευσεν άφιβ. γαι αύτόν καὶ λαβών τοὺς εὐζώνους, θέων ἐπὶ τὴν κώμην ἡν είλήχει Ξενοφων καταλαμβάνει πάντας ένδον τους κωμήτας καί τον κωμάρχην και πώλους είς δασμον βασιλεί τρεφομένους έπτα. καίδεκα · και την θυγατέρα του κωμάργου, έννάτην ήμέραν γεγααημένην · ὁ δὲ ἀνὴρ αὐτῆς λαγώς ἄχετο Θηράσων, καὶ οὐχ ήλω ἐν ταῖς κώμαις. 25. Δί δ' οἰκίαι ἦσαν κατάγειοι, τὸ μέν στόμα ωςπερ φρέατος, κάτω δ' είρεῖαι · αί δ' είζοδοι τοῖς μεν ὑποζυγίοις όρυνταὶ, οἱ δὲ ἄνθρωποι κατέβαινον ἐπὶ κλίμακος. Ἐν δὲ ταῖς οίκίαις ήσαν αίγες, οίες, βόες, δονιθες, και τὰ έκγονα τούτων · τὰ δε κτήνη πάντα χιλο ένδον ετρέφοντο. 26. Ήσαν δε και πυροί και κριθαί και όσπρια και οίτος κρίθινος έν κρατήρσιν · ένήσαν δέ και αυταί αι κριθαί ισογειλείς και κάλαμοι ένέκειντο, οι μέν μείζους οι δε ελάττους, γόνατα ουκ έγοντες. 27. Τούτους δ' έδει, όπότε τις διψώη, λαβόντα είς το στόμα μύζειν και πάνυ άκρατος ην, εί μή τις ύδωρ έπιχέοι · καὶ πάνυ ήδὺ συμμαθόντι τὸ πόμα ην.

28. 'Ο δε Ξενοφών τον μεν άργοντα της κώμης ταύτης σύν δειπνον έποιήσατο και θαβόειν αυτον έκέλευε, λέγων ότι ούτε των τέχνων στερήσοιτο τήν τε οίχιαν αύτου άντεμπλήσαντες των έπιτη. δείων απίασιν, ην αγαθόν τι τῷ στρατεύματι έξηγησάμενος φαίνηται έςτ αν έν άλλω έθνει γένωνται. 29. Ο δε ταυτα υπισγνείτο, καί φιλοφρονούμενος οίτον έφρασεν έτθα ην κατορωρυγμένος. Ταύτην μέν οὖν την νύκτα διασκηνήσαντες οὕτως ἐκοιμήθησαν ἐν πᾶσιν άφθόνοις πάντες οἱ στρατιῶται, ἐν φυλακῆ ἔγοντες τὸν κωμάργην καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ ὁμοῦ ἐν ὀφθαλμοῖς. 30. Τῆ δ' ἐπιούση ἡμέρα Ξενοφῶν λαβών τὸν κωμάργην πρὸς Χειρίσοφον ἐπορεύετο. όπου δε παρίοι κώμην, ετρέπετο πρός τους έν ταις κώμαις και κατελάμβανε πανταγού εθωγουμένους καὶ εθθυμουμένους, καὶ οθδαμόθεν αφίεσαν πρίν παραθείναι αύτοις άριστον 31. ούκ ην δ οπου ου παρετίθεσαν έπι την αυτην τράπεζαν κρέα άρνεια, έρίφεια, γοίρεια, μόσγεια, δρνίθεια, σὺν πολλοῖς ἄρτοις, τοῖς μέν πυρίνοις τοις δέ πριθίνοις. 32. Οπότε δέ τως φιλοφρονούμενός τω βούλοιτο

τροπιεῖν, είλαεν ἐπὶ τὸν αρατῆρα. ἔνθεν ἐπιαύψαντα ἔδει ἡοφοῦντα πίνειν ὅςπερ βοῦν. Καὶ τῷ κωμάρχη ἐδίδοσαν λαμβάνειν ὁ τι Βούλοιτο. ΄Ο δὲ ἄλλο μὲν οἰδὲν ἐδέχετο. ὅπου δέ τινα τῶν συγγενῶν ἴδοι, πρὸς ἑαυτὸν ἀεὶ ἐλάμβανεν.

33. Έπει δε ήλθον πρός Χειρίσοφον, κατελάμβανον κάκεί. νους σκηνούντας, έστεφανωμένους του ξηρού χιλού στεφάνοις, και διακονούντας 'Αρμενίους παίδας σύν ταις βαρβαρικαίς στολαίς · τοίς δε παιοίν εδείκνυσαν ώς περ ένεοις ο τι δέοι ποιείν. 34. Έπει δε άλλήλους έφιλοφρονήσαντο Χειρίσοφος και Σενοφών, κοινή δή άνηρώτων τὸν κωμάρχην διὰ τοῦ περσίζοντος έρμηνέως τίς είη ἡ γώρα. Ο δ' έλεγεν ότι 'Αρμενία. Καὶ πάλιν βρώτων τίνι οἱ ιπποι τρέφοιντο. 'Ο δ' έλεγεν ότι βασιλεί δασμός την δε πλησίον γώραν έφη είναι Χάλυβας, καὶ τὴν όδὸν έφραζεν ή είη. 35. Καὶ αὐτὸν τότε μεν ώγετο άγων ο Ξενοφων προς τους έαυτου οίκετας, και ίππον ον είλήφει παλαίτερον δίδωσι τῷ κωμάργη αναθρέψαντι καταθύσαι, ότι ήκουσεν, αὐτὸν ἱερὸν εἶναι τοῦ Ηλίου, δεδιώς μὴ ἀποθάνη. έκεκάκωτο γὰρ ὑπὸ τῆς πορείας · αὐτὸς δὲ τῶν πώλων λαμβάνει. καὶ τῶν ἄλλων στρατηγῶν καὶ λογαγῶν ἔδωκεν έκάστω πῶλον 36. Ήσαν δ' οἱ ταύτη ἵπποι μείονες μεν τῶν Περσικῶν, θυμοειδέστεροι δε πολύ. Ένταῦθα δή καὶ διδάσκει ο κωμάργης περί τούς πόδας των ίππων καὶ των ύποζυγίων σακία περιειλείν, όταν διὰ τῆς γιόνος ἄγωσιν . ἄνευ γὰρ τῶν σακίων κατεδύοντο μέγρι της γαστρός.

CAP. VI.

1. Έπεὶ δὲ ἡμέρα ἦν ὀγδόη, τὸν μὲν ἡγεμόνα παραδίδωσι Χειρισόφφ, τοὺς δ' οἰκέτας καταλείπει τῷ κωμάρχη, πλὴν τοῦ νίοῦ ἄρτι ἡβάσκοντος. Τοῦτον δ' Ἐπισθένει ᾿Αμφιπολίτη παραδίδωσι γυλάττειν, ὅπως εἰ καλῶς ἡγήσοιτο ἔχων καὶ τοῦτον ἀπίοι. Καὶ εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ εἰςεφόρησαν ὡς ἐδύναντο πλεῖστα, καὶ ἀναζεύξαντες ἐπορεύοντο. 2. Ἡγεῖτο δ' αὐτοῖς ὁ κωμάρχης λελυμένος διὰ χιόνος. Καὶ ἤδη τ' ἦν ἐν τῷ τρίτφ σταθμῷ καὶ Χειρίσοφος αὐτῷ ἐχαλεπάνθη ὅτι οὐκ εἰς κώμας ἦγεν. ΄Ο δ' ἔλεγεν ὅτι οὐκ εἰεν ἐν τῷ τόπφ τούν ἔνεῖνος τῆς κυκτὸς ἀποδρὰς ῷχετο καταδούς. 3. Ἔκ δὲ τοὐτου ἐκεῖνος τῆς κυκτὸς ἀποδρὰς ῷχετο κατα

λιπών τὸν νίον: Τοῦτό γε δὶ, Χειρισόφφ καὶ Ξενοφῶντ μόνον διάφορον ἐν τῷ πορείᾳ ἐγένετο, ἡ τοῦ ἡγεμόνος κάκωσις καὶ ἀμέλεια. Ἐπισθένης δὲ ἡράσθη τε τοῦ παιδὸς καὶ οἴκαδε κομίσας πιστοτάτφ ἐχρῆτο.

4. Μετὰ τοῦτο ἐπορεύθησαν ἐπτὰ σταθμοὺς ἀνὰ πέντε παρασάγγας τῆς ἡμέρας παρὰ τὸν Φᾶσιν ποταμὸν, εὐρος πλεθριαῖον. 5. Ἐντεῦθεν ἐπορεύθησαν σταθμοὺς δύο παρασάγγας δέκα ἐπι δὲ τῷ εἰς τὸ πεδίον ὑπερβολῷ ἀπίντησαν αὐτοῖς Χάλυβες καὶ Τάσχοι καὶ Φασιανοί. 6. Χειρίσοφος δὲ ἐπεὶ κατείδε τοὺς πολεμίους ἐπὶ τῷ ὑπερβολῷ, ἐπαύσατο πορευόμενος, ἀπέχων ὡς τριάκοντα σταδίους, ἵνα μὴ κατὰ κέρας ἄγων πλησιάση τοῖς πολεμίοις · παρήγγειλε δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις παράγειν τοὺς λόχους, ὅπως ἐπὶ φάλαγγος γένοιτο τὸ στράτευμα. 7. Ἐπεὶ δὲ ቫλθον οἱ ἀπισθοφύλακες, συνεκάλεσε τοὺς στρατηγοὺς καὶ λοχαγοὺς, καὶ ἔλεξεν ὧδε

Οἱ μὲν πολέμιοι, ὡς ὁρᾶτε, κατέχουσι τὰς ὑπερβολὰς τοῦ ὅρους. ὅρα δὲ βουλεύεσθαι ὅπως ὡς κάλλιστα ἀγωτιούμεθα. 8. Ἐμοὶ μὲν οὐν δοκεῖ παραγγείλαι μὲν ἀριστοποιεῖσθαι τοῖς στρατιώταις, ἡμᾶς δὲ βουλεύεσθαι εἴτε τήμερον εἴτε αἴψιον δοκεῖ ὑπερβάλλειν τὸ ὄφος. 9. Ἐμοὶ δέ γε, ἔφη ὁ Κλεάτωρ, δοκεῖ, ἐπὰν τάχιστα ἀριστήσωμεν, ἔξοπλισαμένους ὡς τάχιστα ἰέναι ἐπὶ τοὺς ἄνδρας. Εἰ γὰρ διατρύψομεν τὴν τήμερον ἡμέψαν, οἵ τε τῖν ὑρῶντες ἡμᾶς πολέμιοι θαφράλεώτεροι ἔσονται καὶ ἄλλους εἰκὸς τοὐτων θαδρόούντων πλείους προςγενέσθαι.

10. Μετὰ τοῦτον Ξενοφῶν είπεν ' Ἐγὰ δ' οῦτω γιγνώσκω' ε μὲν ἀνάγκη ἐστὶ μάχεσθαι, τοῦτο δεῖ παρασκευάσασθαι ὅπως ὡς κρά τιστα μαχούμεθα' εἰ δὲ βουλόμεθα ὡς ἡᾶστα ὑπερβάλλειν, τοῦτο μοι δοκεῖ σκεπτέον είναι ὅπως ὡς ἐλάχιστα μὲν τραύματα λάβωμεν, ὡς ἐλάχιστα δὲ σώματα ἀνδρῶν ἀποβάλωμεν. 11. Το μὲν οὖν ὅρος ἐστὶ τὸ ὁρωμενον πλέον ἢ ἐφ΄ ἔξίχοντα στάδια, ἄνδρες δ' οὐδαμοῦ φυλάττοντες ἡμᾶς φανεροί εἰσιν ἀλλ' ἢ κατὰ ταύτην τὴν ὁδόν πολὺ οὖν κρεῖττον τοῦ ἐρήμου ὅρους καὶ κλέψαι τι πειρᾶσθαι λαθόντας καὶ ἀρπάσαι φθάσαντας ἡν δυνώμεθα μᾶλλον ἡ πρὸς ἰσχυρὰ χωρία καὶ ἄνδρας παρεσκευασμένους γάχεσθαι. 12. Πολὺ γὰρ ἡᾶον ὅρθιον ἀμαχεὶ ἰέναι ἢ ὁμαλὲς ἔνθεν καὶ ἔνθεν πολεμων ὅντων καὶ νύκτωρ ἀμαχεὶ μᾶλλον ἀν τὰ πρὸ ποδῶν ὁρψη τις ἡ μεθ' ἡμέραν μαχόμενος καὶ ἡ τραχεῖα τοῖς ποοῖν ἀμαχεὶ

ιούσιν εὐμενεστέρα ἢ όμαλὴ τὰς κεφαλὰς βαλλομένοις. 13. Καὶ κλέψαι οἰκ ἀδύνατόν μοι δοκεὶ εἶναι, ἔξὸν μὲν νυκτὸς ἰέναι, ὡς μὴ ὁρᾶσθαι· ἔξὸν δὲ ἀπελθεῖν τοσοῦτον ὡς μὴ αἴσθησιν παρέχειν. Λοκοῦμεν δ' ἄν μοι ταύτη προςποιούμενοι προςβάλλειν ἐρημοτέρος ὰν τῷ ἄλλφ ὅρει χρῆσθαι· μένοιεν γὰρ αὐτοῦ μάλλον ἀθρόοι οἱ πολέμιοι. 14. Ατὰρ τί ἐγὼ περὶ κλοπῆς συμβάλλομαι; 'Τμᾶς γὰρ ἔγωγε, ὧ Χειρίσοφε, ἀκούω τοὺς Λακεδαιμονίους ὅσοι ἐστὲ τῶν ὁμοίων εὐθὺς ἐκ παίδων κλέπτειν μελετᾶν· καὶ οἰκ αἰσχρὸν εἶναι ἀλλὰ καλὸν κλέπτειν ὅσα μὴ κωλύει τόμος. 15. Ὅπως δὲ ὡς κράτιστα κλέπτητε καὶ πειρᾶσθε λανθάνειν, νόμιμον ἄρα ὑμῖν ἐστιν ἐὰν ληφθῆτε κλέπτοντες μαστιγοῦσθαι. Νῦν οὖν μάλα σοι καιρός ἐστιν ἐπιδείζασθαι τὴν παιδείαν, καὶ φυλάζασθαι μέντοι μὴ ληφθῶμεν κλέπτοντες τοῦ ὄρους, ὡς μὴ πολλὰς πληγὰς λάβωμεν.

16. 'Αλλά μέντοι, έφη ὁ Χειρίσοφος, κάγω ύμᾶς τους 'Αθηναίους άχούω δεινούς είναι χλέπτειν τὰ δημόσια, χαὶ μάλα όντος δεινού του κιτδύνου τῷ κλέπτοντι, καὶ τοὺς κρατίστους μέντοι μάλιστα, είπερ ύμιν οἱ κράτιστοι ἄρχειν ἀξιουνται. ώςτε ώρα καὶ σοὶ έπιδείκνυσθαι την παιδείαν. 17. Έγω μεν τοίνυν, έφη ὁ Ξενοφων. έτοιμός είμι τους οπισθοφύλακας έχων επειδάν δειπνήσωμεν ίέναι καταληψόμετος το όρος. Έγω δε και ήγεμόνας · οι γαο γυμνήτες των επεπομένων ημίν κλωπων έλαβόν τινας ένεδοεύσαντες καί τούτων πυνθάνομαι ότι οὐκ ἄβατόν ἐστι τὸ ὅρος, ἀλλὰ νέμετα. αίξι και βουσίν · ώςτε εάνπερ απαξ λάβωμέν τι τοῦ όρους, βατὰ καί τοῖς ὑποζυγίοις ἔσται. 18. Ἐλπίζω δὲ οὐδὲ τοὺς πολεμίους με νεῖν ἔτι ἐπειδὰν ἴδωσιν ἡμᾶς ἐν τῷ ὁμοίῳ ἐπὶ τῶν ἄκρων · οὐδὲ γὰρ νῦν ἐθέλουσι καταβαίνειν ἡμῖν εἰς τὸ ἴσον. 19. ΄Ο δὲ Χειρίσοφος είπε Καὶ τί δεῖ σὲ ἰέναι καὶ λείπειν την ὁπισθοφυλιικίαν; άλλ' άλλους πέμψον, αν μή τινες έθελούσιοι φαίνωνται. 20. Έκ τούτου Αριστώνυμος Μεθυδριεύς έργεται όπλίτας έχων καὶ Αριστέας Χίος γυμνήτας καὶ Νικόμαγος Οίταιος γυμνήτας καὶ σύνθημα ἐποιήσαντο ὁπότε ἔγοιεν τὰ ἄκρα πυρὰ καίειν πολλά. Ταῦτα συνθέμενοι ηρίστων. 21. Έκ δε τοῦ ἀρίστου προήγαγεν ὁ Χειρίσοφος τὸ στράτευμα πᾶν ώς δέκα σταδίους πρὸς τοὺς πολεμίους, ὅπως ώς μάλιστα δοχοίη ταύτη προςάξειν.

22. Έπειδη δε εδείπνησαν και νύξ εγένετο, οί μεν ταχθέντες

όχοντο, καὶ καταλαμβάνουσι τὸ ὅφος ΄ οἱ δ΄ ἄλλοι αὐτοῦ ἀνιπαιον το. Οἱ δὲ πολέμιοι ὡς ἥσθοντο ἐχόμενον τὸ ὕφος, ἐγρηγόρεσαν καὶ ἔκαιον πυρὰ πολλὰ διὰ τυκτός. 23. Ἐπειδὴ δὲ ἡμέψα ἐγένετο Χει-ρίσοφος μὲν θυσάμενος ἦγε κατὰ τὴν ὁδόν, οἱ δὲ τὸ ὅφος καταλα-

βόντες κατά τὰ ἄκρα ἐπήεσαν.

24. Τῶν δ΄ αὐ πολεμίων τὸ μὲν πολὺ ἔμενεν ἐπὶ τῷ ὑπερβολῷ τοῦ ὅρους, μέρος δ΄ αὐτῶν ἀπίντα τοῖς κατὰ τὰ ἄκρα. Πρὶν δὲ ὁμοῦ εἶναι τοὺς πολλοὺς ἀλλίλοις συμμητύουσιν οἱ κατὰ τὰ ἄκρα, καὶ νικῶσιν οἱ κατὰ τὰ ἀκρα, καὶ νικῶσιν οἱ κατὰ τὰ ἀκρα, καὶ νικῶσιν οἱ ἔκληνες καὶ διώκουσιν. 25. Ἐν τοὐτῷ δὲ καὶ οἱ ἐκ τοῦ πεδίου οἱ μὲν πελτασταὶ τῶν Ελλίνων δρόμῷ ἔθεον πρὸς τοις παρατεταγμένους, Χειρίσορος δὲ βάδην ταχὺ ἐφείπετο σὺν τοὺς ὁπλίταις. 26. Οἱ δὲ πολέμοι οἱ ἐπὶ τῷ ὑδῷ ἐπειδὴ τὸ ἄνω ἑώρων ἡττώμενον, φείγουσι καὶ ἀπέθατον μὲν οὖ πολλοὶ ἀὐτῶν, γέρὸμ δὲ πάμπολλα ἐλίᾳ θῆ, ἃ οἱ Ἑλληνες ταῖς μαχαίραις κόπτοντες ἀχρεῖα ἐποίουν. 27. Ὠς δ' ἀνέβησαν, θύσαντες καὶ τρόπαιον στησάμενοι κατέβησαν εἰς τὸ πεδίον, καὶ εἰς κώμας πολλῶν καὶ ἀγαθῶν γεμούσας ἡλθον.

CAP. VII.

1. Έκ δε τούτων ἐπορεύθησαν εἰς Ταόχους σταθμούς πέντε παρασάγγας τριάκοντα καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐπέλιπε χωρία γὰρ ὅκουν ἰσχυρὰ οἱ Τάοχοι, ἐν οῖς καὶ τὰ ἐπιτήδεια πάντα εἰχον ἀνακεκομισμένοι. 2. Ἐπει δὲ ἀφίκοντο εἰς χωρίον ὁ πόλιν μὲν οὐκ εἰχεν οὐδ οἰκίας, συνεληλυθότες δ' ἦσαν αὐτόσε καὶ ἄνδρες καὶ γυναϊκες καὶ κτήνη πολλὰ, Χειρίσοφος μὲν πρὸς τοῦτο προςέβαλλεν εὐθὺς ἥκων ἐπειδὴ δὲ ἡ πρώτη τάξις ἀπέκαμνεν, ἄλλη προςήει καὶ αὐθις ἄλλη οὐ γὰρ ἦν ἀθρόοις περιστῆναι, ἀλλὰ ποταμὸς ἦν κύκλω. 3. Ἐπειδὴ δὲ Ξενοφῶν ἔλθε σὺν τοῖς ὀπισθοφύλαξι καὶ πελτασταῖς καὶ ὁπλίταις, ἐνταῦθα δὴ λέγει Χειρίσοφος Εἰς καλὸν ἥκετε τὸ γὰρ χωρίον αἰρετέον τῆ γὰρ στρατιᾶ οὐκ ἔστι τὰ ἐπιτήδεια, εἰ μὴ ληψόμεθα τὸ χωρίον.

 Ένταῦθα δὴ κοινῆ ἐβουλεύοντο· καὶ τοῦ Ξενοφῶντος ἐρωτῶντος τί τὸ κωλῦον εἴη εἰςελθεῖν, εἶπεν ὁ Χειρίσοφος· ᾿Αλλὰ αἰα αὖτη πάροδός ἐστιν ἣν ὁρᾶς· ἔταν δέ τις ταυτη πειρᾶται παριέναι, πυλινδούς ι λίθους ύπες ταύτης της ύπεςεχούσης πέτρας ος δ' αν καταληφθή, ούτω διατίθεται. "Αμα δ' έδειξε συντετριμμένους ανθοώπους και σκέλη και πλευράς. 5. "Ην δε τους λίθους αναλώσωσιν, έφη ὁ Ξενοφῶν, ἄλλο τι ἢ οὐδὲν κωλύει παριέναι ; οἰ γὰο δη έκ τοῦ ἐναντίου ὁρῶμεν εἰ μη ὀλίγους τούτους ἀνθρώπους. καὶ τούτων δύο ή τρεῖς ώπλισμένους. 6. Τὸ δὲ γωρίον, ώς καὶ σὸ όρας, σγεδόν τρία ημίπλεθρά έστιν ο δεί βαλλομένους διελθείν. Τούτου δε όσον πλέθρον δασύ πίτυσι διαλειπούσαις μεγάλαις, άνθ' δν έστημότες άνδρες τί αν πάσχοιεν η ύπο των φερομένων λίθων η σας τῶν κυλινδουμένων; τὸ λοιπὸν οὖν ἤδη γίγνεται ὡς ἡμίπλεθρον, ο δεί όταν λωφήσωσιν οι λίθοι παραδραμείν. 7. 'All' εὐθὺς, έφη ὁ Χειρίσοφος, ἐπειδὰν ἀρξώμεθα εἰς τὸ δασὰ προςιέναι, φέρονται οἱ λίθοι πολλοί. Αὐτὸ αν, ἔφη, τὸ δέον εἴη · θᾶττον γὰο άναλώσουσι τοὺς λίθους. 'Αλλά πορευώμεθα ένθεν ἡμῖν μικρόν τι παραδραμείν έσται ην δυνώμεθα, και απελθείν ράδιον ην βουλώusta.

8. Έντεῦθεν ἐπορεύοντο Χειρίσοφος καὶ Ξενοφῶν καὶ Καλλίμαγος Παδράσιος λογαγός · (τούτου γαρ ή ήγεμονία ην των όπισθοφυλάκων λοχαγών έκείνη τῆ ἡμέρα) οί δὲ ἄλλοι λοχαγοὶ ἔμενον ἐν τῷ άσφαλεῖ. Μετὰ τοῦτο οὖτ ἀπῆλθον ὑπὸ τὰ δένδοα ἄνθοωποι ὡς έβδομήποντα, οὐκ ἀθρόοι ἀλλὰ καθ' ἔνα, ἔκαστος φυλαττόμενος ώς έδύνατο. 9. 'Αγασίας δε ό Στυμφάλιος καὶ 'Αριστώνυμος Μεθυδριεύς καὶ ούτοι τῶν ὀπισθοφυλάκων λοχαγοὶ ὅντες, καὶ ἄλλοι δέ, έφεστασαν έξω των δένδρων ου γαρ ήν ασφαλές έν τοῖς δένδροις έστάναι πλεῖον η τὸν ἔνα λόγον. 10. "Ενθα δη καὶ Καλλίμαγος μηχανάταί τι προέτρεγεν από του δένδρου υσ ώ ήν αυτός δύο ή τρία βήματα · έπεὶ δὲ οἱ λίθοι φέροιντο, ἀνεχάζετο εὐπετῶς · ἐφὸ εκάστης δε προδρομής πλέον η δέκα αμαξαι πετρών ανηλίσκοντο. 11. 'Ο δε 'Αγασίας ώς όρα τον Καλλίμαχον α έποίει, και το στράτευμα πα θεώμενον, δείσας μη ου πρώτος παραδράμοι είς το γωρίον, ούτε τον 'Αριστώνυμον πλησίον όντα παρακαλέσας ούτε Ευρύλογον τον Λουσιέα έταίρους όντας ουτ άλλον ουδένα γωρεί αυτός, και παρέργεται πάντας. 12. 'Ο δε Καλλίμαχος ώς εώρα αὐτὸν παριόντα, ἐπιλαμβάνεται αὐτοῦ τῆς ἴτνος : ἐν δὲ τοντω παρέθει αὐτοὺς 'Αριστώνυμος Μεθυδριεὺς, καὶ μετὰ τοῦτον Εὐρύλοχος Λουσιεύς πάντες γαρ οδτοι αντεποιούντο αρετής και διη-

γωνίζοντο προς άλλ λους καὶ ούτως ερίζοντες αίρουσι το γωρίον Ως γαο απαξ εἰςέδραμον, οἰδεὶς πέτρος ανωθεν ἡνέχθη. 13 Έντανθα δή δεινόν ήν θέαμα · αί γὰο γυναίκες δίπτουσαι τὰ παιδία είτα και έαυτας έπικατεβρίπτουν και οι άνδρες ώς αύτως. "Ενθα δί και Αίνέας Στυμφάλιος λογαγός ίδων τινα θέοντα ώς ρίψοντα έαυτον στολίν έγοντα καλίν επιλαμβάνεται ώς κωλύσων. 14. 'Ο δ' αὐτὸν ἐπισπαται, καὶ ἀμφότεροι ἄγοντο κατὰ τῶν πετρῶν φερόμενοι καὶ ἀπέθανοι. Ἐντεῦθεν ἄνθρωποι μέν πάνυ ολίγοι έλί, η θησαν, βόες δε και όνοι πολλοί και πρόβατα.

15. 'Εττεύθεν έπορεύθησαν διά Χαλύβων σταθμούς έπτά παρασάγγας πεντήκοντα. Οθτοι ζσαν ών διζλθον άλκιμώτατοι, καὶ είς χείρας ζεπαν. είχον δε θώρακας λινούς μέχρι του ήτρου, αντί δε των πτερύγων σπάρτα πυννά έστραμμένα. 16. Είχον δε καί κτης δας και κράνη και παρά την ζώνην μαχαίριον όσον ξυήλην Λακωνικήν, δ έσφαττον ών κρατείν δύναιντο καὶ αποτέμνοντες αν τως κεσαλώς έγοντες επορεύοντο και ίδον και έγορευον υπότε οί πολέμιοι αὐτούς όψεσθαι έμελλον είγον δε και δόρυ ώς πεντεκαίδεκα πηγών μίαν λόγγην έγον. Οθτοι ένέμενον έν τοῖς πολίσμασιν : 17. έπει δε παρέλθοιεν οι Ελληνες, είποντο αεί μαγόμενοι. όβκουν δε εν τοῖς όγυροῖς · καὶ τὰ επιτήδεια εν τούτοις ἀνακεκομισμένοι ζσαν : ώςτε μηδεν λαμβάνειν αυτόθεν τους Ελληνας, άλλα διετράφησαν τοῖς κτήτεσιν α έκ των Ταόχων έλαβον. 18. Έκ τούτου οί Ελλητες αφίποντο έπι τον Αρπασον ποταμον, είρος τεττά ρων πλέθρων. Έντενθεν επορείθησαν διά Σκυθινών σταθμούς τέτταρας παρασάγγας είχοσι διά πεδίου είς κώμας · έν αίς έμειναν ήμέρας τρείς και έπεσιτίσαντο.

19. Έντες θεν δε 12θον σταθμούς τέτταρας παρασάγγας είκοσι πρός πόλιν μεγάλην και ευδαίμονα και οίκουμένην ή έκαλείτο Γυιινίας. 'Εκ ταύτης ὁ τῆς γώρας ἄργων τοῖς Ελλησιν ἡγεμόνα πέμπει, όπως διά της έαυτων πολεμίας γώρας άγοι αυτούς. 20. Έλθων δ΄ έχεῖτος λέγει ότι άξει αὐτοὺς πέντε ήμερων εἰς γωρίον όθεν όψονται θάλατταν εί δε μή, τεθνάναι έπηγγέλλετο. Καὶ ίγούμενος έπειδή ένέβαλεν είς την έαυτοῖς πολεμίαν, παρεκελεύετο αίθειν και αθείρειν την γώραν. ο και δηλον εγένετο ότι τούτον ένεκα έλθοι, οὐ τῆς τῶν Ελλήνων εὐνοίας. 21. Καὶ ἀφικνοῦνται έπὶ τὶ ὅρος τῆ πέμπτη ἡμέρα. ὄνομα δὲ τῷ ὅρει ἦν Θήγης. Έπειδη δε οἱ πρῶτοι ἐγένοντο ἐπὶ τοῦ ὅρους καὶ κατείδον τὴν θάλατταν, κραυγὴ πολλὴ ἐγένετο. 22. ᾿Ακούσας δε ὁ Ξενοφῶν καὶ οἱ
ὁπισθοφύλακες, ἀἡθησαν ἔμπροσθεν ἄλλους ἐπιτίθεσθαι πολεμίους εἴποντο γὰρ καὶ ὅπισθεν οἱ ἐκ τῆς καιομένης χώρας καὶ
αὐτῶν οἱ ὀπισθοφύλακες ἀπέκτεινάν τέ τινας καὶ ἔζώγρησαν ἐνέδραν
ποιησώμενοι καὶ γέξὸρα ἔλαβον δασειῶν βοῶν ὼμοβόεια ἀμφὶ τὰ
εἴκοσιν.

23. Έπειδη δέ βοη πλείων τε έγίγνετο και έγγύτερον και οι αεί έπιόντες έθεον δρόμφ έπὶ τοὺς ἀεὶ βοώντας καὶ πολλφ μείζων έγίγιετο ή βοή όσο δη πλείους έγίγνοντο, έδόκει δη μεζίον τι είναι τώ Ξενος ωντι. 24. Και άναβας έφ ίππον και Λύκον και τούς ίππέως ἀναλαβών παρεβοήθει· καὶ τάχα δή ἀκούουσι βοώντων τῶν στρατιωτών Θάλαττα θάλαττα και παρεγγυώντων. "Ενθα δή έθεὸν απαιτες καὶ οἱ ὁπισθοφύλακες, καὶ τὰ ὑποζύγια ἡλαύνετο και οί ιπποι. 25. Επεί δε αφίποντο πάντες έπι το άπρον, ένταυθα δή περιέβαλλον άλλίλους και στρατηγούς και λογαγούς δακρύοντες. Καὶ έξαπίνης ότου δή παρεγγυήσαντος οι στρατιώται φέρουσι λίθους και ποιούσι κολωνόν μέγαν. 26. Ένταῦθα ανετίθεσαν δερμάτων πλήθος ωμοβοείων και βακτηρίας και τά αίχμάλωτα γέδδα, καὶ ὁ ήγεμων αὐτός τε κατέτεμνε τὰ γέδδα καὶ τοῖς ἄλλοις διεκελεύετο. 27. Μετά ταῦτα τὸν ἡγεμόνα οἱ Ελληνες άποπέμπουσι, δώρα δόττες άπο κοινού ίππον και φιάλην άργυραν καὶ σκευήν Περσικήν καὶ δαρεικούς δέκα ήτει δὲ μάλιστα τοὺς δακτυλίους, καὶ έλαβε πολλούς παρά τῶν στρατιωτῶν. Κώμην δὲ δείξας αύτοῖς οὖ σκηνήσουσι καὶ την όδον ην πορεύσονται εἰς Μάκρωνας, έπει έσπέρα έγένετο, ώγετο της νυκτός απιών.

CAP. VIII.

 Έντεῦθεν δ' ἐπορεύθησαν οἱ Ελληνες διὰ Μακρώνων σταθμοὺς τρεῖς παρασάγγας δέκα. Τῷ πρώτη δὲ ἡμέρα ἀφίκοντο ἐπὶ τὸν ποταμὸν δς ὥριζε τὴν τῶν Μικρώνων χώραν καὶ τὴν τῶν Σκυθινῶν. 2. Εἰχον δ' ὑπερδέξιον χωρίον οἰον χαλεπώτατον καὶ ἔξ ἀριστερᾶς ἄλλον ποταμὸν εἰς ὃν ἐνέβαλλεν ὁ ὁρίζων δὶ οἱ ἔδει διαβήναι. την δὲ οὖτος δασὺς δένδρεσι παχέσι μὲν οῦ, πυκνοῖς δέ. Τιευτα ἐπεὶ προςῆλθον οἱ Ελλητες ἔκοπτον, σπεύδοντες έκ του γωρίου ώς τάγιστα έξελθεῖν. 3. Οἱ δὲ Μάκρωνες ἔγοντες γέρδα και λόγγας και τριγίνους γιτώνας καταντιπέρας της διαβάσεως παρατεταγμένοι ήσαν καὶ άλλήλοις διεκελεύοντο καὶ λίθους εἰς τον ποταμον εδδίπτουν · έξιανούντο δε οθ οίδ εβλαπτον ούδεν.

4. "Γενθα δή προςέργεται τῷ Ξενοςῶντι τῶν πελταστῶν τις άτηο Αθήτησι αάσκων δεδουλευκέναι, λέγων ότι γιγνώσκοι την φωνί,ν των ανθρώπων. Και οίμαι, έφη, έμην ταύτην πατρίδα είναι καί, εί μή τι κωλύει έθέλω αυτοίς διαλεγθηναι. 5. 'Αλλ' ούδεν κωλύει, έση: Ελλά διαλέγου και μάθε πρώτον αὐτών τίνες είσίν. Οἱ δ' εἶπον ἐφωτήσαντος ὅτι Μάκρωνες. Ἐρώτα τοίνυν, έφη, αυτούς τί αντιτετάχαται, και χρήζουσιν ήμιν πολέμιοι είναι. 6. Οί δ' απεκρίναντο. "Οτι καὶ ύμεῖς ἐπὶ τὴν ἡμετέραν γώραν ἔργεσθε. Λέγειν εκέλευον οί στρατηγοί ότι οὐ κακῶς γε ποιήσοντες, άλλα βασιλεί πολεμήσαντες απερχόμεθα είς την Έλλάδα, και έπι θάλατταν βουλόμεθα αφικέσθαι. 7. Πρώτων έκεῖνοι εἰ δοῖεν αν τούτων τὰ πιστά. Οἱ δ' ἔφασαν καὶ δοῦναι καὶ λαβεῖν ἐθέλειν. Εντεύθει διδόασιν οι Μάκρωνες βαρβαρικήν λόγγην τοῖς Ελλησιν, οί δὲ Ελλητες ἐκείτοις Ελλητικήν · ταυτα γὰρ ἔφασαν πιστὰ είναι · θεούς δ' έπεμαρτίραντο άμφότεροι.

8. Μετά δε τὰ πιστὰ εὐθες οἱ Μόχρωνες τὰ δένδρα συνεξέκοπτον τήν τε όδον ώδοποίουν ώς διαβιβάσοντες έν μέσοις άναμεμιγμένοι τοῖς Ελλησιν· καὶ άγορὰν οἵαν εδύναντο παρεῖγον· καὶ διήγαγον εν τρισίν ημέραις έως επί τὰ Κόλγων δρια κατέστησαν τους Ελληνας. 9. Ένταῦθα ην όρος μέγα, προςβατον δέ και έπι τούτου οι Κόλγοι παρατεταγμένοι ζσαν. Καὶ τὸ μέν πρώτον οἱ Ελληνες ἀντιπαρετάξαντο κατὰ φάλαγγα ώς ούτως άξουτες πρός το όρος έπειτα δε έδοξε τοῖς στρατηγοῖς βουλεύσασθαι συλλεγεῖσιν ὅπως ὡς κάλλιστα ἀγωνιοῦνται. 10. "Ελεξεν οὖν Ξενος ῶν ὅτι δοκεῖ παύσαντας τὴν φάλαγγα λόχους όρθίους ποιήσαι ή μεν γάρ φάλαγξ διασπασθήσεται εθθύς τη μέν γαρ άνοδον τη δε είοδον εύρησομεν το όρος και εύθυς τούτο άθυμίων ποιήσει ότων τεταγμένοι είς φάλαγγα ταύτην διε σπασμένην όρωσιν. 11. "Επειτα ην μεν έπι πολλούς τεταγμένοι αρος άγωμεν, περιττεύσουσιν ήμων οι πολεμιοι και τοῖς περιττοῖς χρήσονται ο τι αν βούλωντο: έαν δ' έπι ολίγων τεταγμένοι ίωμεν,

οὐδεν αν είη θαυμαστον εί διακοπείη ήμων ή φάλαγξ ύπο άθροων καὶ βελών καὶ ἀνθρώπων συμπεσόντων εί δέ πη τοῦτο έσται, τη όλη φάλαγγι κακον έσται. 12. 'Αλλά μοι δοκεί δοθίους τους λόχους ποιησαμένους το οξτον χωρίον κατασχεῖν διαλιπόντας τοῖς λόγοις όσον έξω τους έσγάτους λόγους γενέσθαι των πολεμίων κεράτων καὶ ούτως ἐσόμεθα τῆς τε τῶν πολεμίων φάλαγγος ἔξω οί έσγατοι λόγοι, καὶ δοθίους άγοντες οί κράτιστοι ήμων πρώτοι προςίασιν, ή τε αν εύοδον ή ταίτη έκαστος άξει ο λόγος. 13. Καί είς τε τὸ διαλειπον οὐ ὁάδιον έσται τοις πολεμίοις εἰςελθεῖν ένθεν και ένθεν λόγων όντων, διακόψαι τε οὐ δάδιον ἔσται λόγον ὅρθιον προςιόντα. 'Εάν τέ τις πιέζηται των λόγων, ὁ πλησίον βοηθήσει ήν τε είς τη δυνηθή των λόγων έπι το άκοον άναβήναι, ούδεις μηκέτι μείνη των πολεμίων. 14. Ταντα έδοξε, καὶ ἐποίουν ὀρθίους τους λόχους. Ξενοφων δε απιών επί το εθωνυμον από του δεξιού έλεγε τοῖς στρατιώ αις : "Ανδρες, οὐτοί είσιν ους όρᾶτε μόνοι έτι ήμιν έμποδών το μη ήδη είναι ένθα πάλαι έσπεύδομεν τούτους ήν πως δυνώμεθα καὶ ώμοὺς δεῖ καταφαγεῖν.

15. Έπεὶ δ' ἐν ταῖς γώραις έκαστοι ἐγένοντο καὶ τοὺς λόγους όρθίους εποιήσαντο, εγένοντο μεν λόχοι των όπλιτων άμφὶ τοὺς δηδοήποντα, ο δε λόγος έκαστος σγεδον είς τους έκατόν τους δε πελταστάς και τους τοξότας τριγή εποιήσαντο, τους μεν του εύωνύμου έξω, τοὺς δὲ τοῦ δεξιοῦ, τοὺς δὲ κατά μέσον, σγεδον έξακοσίους έκάστους. 16. Έκ τούτου παρηγγύησαν οί στρατηγοί εύγεσθαι. εὐξάμενοι δε και παιανίσαντες επορεύοντο. Και Χειρίσοφος μεν και Σενοφων και οι συν αυτοίς πελτασταί της των πολεμίων φάλαγγος έξω γενόμετοι επορεύοντο. 17. οί δε πολέμιοι ώς είδον αὐτούς, άντιπαραθέρντες οί μεν έπι το δεξίον οι δε έπι το ενώνυμον διεσπάσθησαν, καὶ πολύ τῆς ἐαυτῶν φάλαγγος ἐν τῷ μέσῷ κενὸν ἐποίησαν. 18. 'Ιδόντες δε αυτούς διαγάζοντας οι κατά το 'Αρκαδικών πελτασταί, ων ήσγεν Αίσγίνης ὁ Ακαρνάν, νομίσαντες φείγειν αιά πρώτος έθεον · καὶ ούτοι πρῶτοι ἐπὶ τὸ ἄρος ἀναβαίνουσι · συνεφείπετο δε αυτοῖς και το 'Αρκαδικον οπλιτικον, ών ζογε Κλεάνωρ ο 'Ορχομένιος. 19. Οἱ δὲ πολέμιοι ὡς ἦρξαντο θεῖν, οὐκέτι ἔστησαν, άλλα φυγή άλλος άλλη ετράπετο. Οι δε Ελληνες αναβάντες έστρα τοπεδεύουτο έν πολλαϊς κώμαις καὶ τάπιτήδεια πολλά έγούσαις

20. Καὶ τὰ μὲτ ἄλλα οὐδὲν ἢν ὅ τι καὶ ἐθαύμασαν τὰ δὲ σμήνη πολλὰ ἢν αὐτόθι, καὶ τῶν κηρίων ὅσοι ἔφαγον τῶν στρατιωτῶν πάντες ἄφρονές τε ἐγίγτοντο καὶ ἢμουν καὶ κάτω διεχώρει αὐτοῖς καὶ ὀρθὸς οὐδεὶς ἢδύνατο ἵστασθαι ἀλλὶ οἱ μὲν ὀλίγον ἐδηδοκότες σφόδρα μεθύουσιν ἐιὐκεσαν οἱ δὲ πολὺ μαικομένοις οἱ δὲ καὶ ἀποθνησκουσιν. 21. "Εκειντο δὲ οὕτω πολλοὶ ἄςπερ τροπῆς γεγενημένης, καὶ πολλὶ ἢν ἀθυμία. Τῷ δ΄ ὑστεραία ἀπέθανε μὲν οὐδεὶς, ἀμφὶ δὲ τὴν αὐτήν που ὥραν ἀνεφρόνουν τρίτη δὲ καὶ

τετάρτη ανίσταντο ώς περ έκ φαρμακοποσίας.

22. Έντεῦθεν δ' ἐπορεύθησαν δύο σταθμούς παρασάγγας έπτὰ, καὶ ήλθον ἐπὶ θάλατταν εἰς Τραπεζοῦντα πόλιν Ελληνίδα οἰκου μένην, εν τῷ Εὐξείνο Πόντο Σινωπέων ἀποικίαν ἐν τῆ Κόλγων γώρα. Ένταν θα έμειταν ήμέρας άμφι τας τριάκοντα έν ταις των Κόλγων κώμαις. 23. Κάντεῦθεν όρμωμενοι έληίζοντο την Κολ. γίδα. 'Αγοράν δε παρείγον τῷ στρατοπέδο Τραπεζούντιοι, καὶ έδέξαντό τε τους Ελληνας και ξένια έδοσαν βους και άλφιτα και οίνοι. 24. Ευτδιεπράττοιτο δε και ύπερ των πλησίον Κόλγων των έν τη πεδίω μάλιστα ο κούντων καί ξένια και παρ έκείνων ίλθον βόες. 25. Μετά δε τουτο την θυσίαν ην εύξαντο παρεσκευάζοντο. Ήλθον δε αὐτοῖς ίκατοὶ βόες ἀποθυσαι τῷ Διὶ τῷ Σωτηρι και τῷ Ἡρακλεῖ ἡγεμόσυνα και τοῖς ἄλλοις δὲ θεοῖς ἃ εύξαντο. Εποίησαν δε και άγωνα γυμνικον έν τω όρει ένθαπερ έσκήνουν. είλοντο δε Δρακόντιον Σπαρτιάτην, (ος έφυγε παίς έτι ων οίκοθεν, παίδα άχων κατακτανών ξυήλη πατάξας,) δρόμου τε έπιμεληθηναι καὶ τοῦ ἀγῶνος προστατῆσαι.

26. Ἐπειδή δὲ ἡ θυσία ἐγένετο, τὰ δέρματα παρέδοσαν τῷ Αρακοντίφ, καὶ ἡγεῖσθαι ἐκέλευον ὅπου τὸν δρόμον πεποιηκὸς εἴη. Ο δὲ δείξας οὖπερ ἐστηκότες ἐτύγχανον, Οὖτος ὁ λόφος, ἔφη, κάλλιστος τρέχειν ὅπου ἄν τις βούληται. Πῶς οὖν, ἔφασαν, δυνήσονται παλαίειν ἐν σκληρῷ καὶ δασεῖ οὖτω; 'Ο δὲ εἶπε Μαλλόν τι ἀνιάσεται ὁ καταπεσών. 27. Ἡγωνίζοντο δὲ παῖδες μὲν στάδιον τῶν αἰχμαλώτων οἱ πλεῖστοι, δόλιχον δὲ Κρῆτες πλείους ἢ ἔξήκοντα ἔθεον πάλην δὲ καὶ πυγμήν καὶ παγκράτιον ἔτεροι. Καὶ καλὴ θέα ἐγένετο πολλοὶ γὰρ κατέβησαν καὶ ἄτε θεωμένων τῶν ἐταίσων πολλὴ φιλονεικία ἐγένετο. 28. Ἔθεον δὲ καὶ ἵπποι καὶ ἔδει

αὐτοὺς κατὰ τοῦ πρανοῦς ἐλάσωντας ἐν τῷ θαλάττη ἀναστρέψαντας πάλιν ἄνω πρὸς τὸν βωμὸν ἄγειν. Καὶ κάτω μὲν οἱ πολλοὶ ἐκυλινδοῦντο · ἄνω δὲ πρὸς τὸ ἰσχυρῶς ὅρθιον μόλις βάδην ἐπορεύστο οἱ ἵπποι. "Ενθα πολλὴ κραυγὴ καὶ γέλως καὶ παρακέλευσις ἐγίγνετο αὐτῶν

$ZENO\Phi\Omega NTO\Sigma$

KTPCT ANABASESS E.

CAP. I.

"ΟΣΑ μεν δη έν τη ἀναβάσει τη μετα Κύρου Επραξαν οί Ελλη. νες και όσα έν τη πορεία τη μέγρις έπι θάλατταν την έν τω Εύξεί. νω Πόντω, καὶ ώς εἰς Τραπεζοῦντα πόλιν Ελληνίδα ἀφίκοντο, καὶ ώς Απέθυσαν α εύξαντο σωτίρια θύσειν ένθα πρώτον είς φιλίαν γην ἀφίχοιντο, εν τῷ πρόσθεν λόγφ δεδήλωται. 2. Έχ δε τούτον συνελθόντες έβουλεύοντο περί της λοιπής πορείας. 'Ανέστη δέ πρώτος 'Αντιλέων Θούριος, καὶ έλεξεν ώδε: 'Εγώ μέν τοίνυν, έφη, ω άνδρες, απείρημα ήδη συσκευαζόμενος και βαδίζων και τρέγων καὶ τὰ ὅπλα φέρων καὶ ἐν τάξει ἰών καὶ φυλακὰς φυλάττων καὶ μαχόμενος · έπιθυμῶ δὲ ήδη παυσάμενος τούτων τῶν πόνων, ἐπεὶ θάλατταν έγομεν, πλείν το λοιπον και έκταθείς ώς περ 'Οδυσσεύς καθεύδων άφικέσθαι είς την Έλλάδα. 3. Ταντα άκούσαντες οἱ στρατιώται άνεθορύβησαν ώς εὖ λέγοι · καὶ ἄλλος ταὐτὰ ἔλεγε, καὶ πάντες οἰ παρόντες. "Επειτα δε Χειρίσοφος ανέστη και είπεν ώδε. 4. Φίλος μοί έσειν, ω άνδρες, 'Αναξίβιος, νωναργών δε και τυγγάνει. "Ην οὖν πέμψητέ με, οἴομαι αν έλθεῖν καὶ τριήρεις ἔγων καὶ πλοῖα τὰ ἡμᾶς ἄξοντα. 'Υμεῖς δ' εἴπερ πλεῖν βούλεσθε, περιμένετε έςτ' αν έγω έλθω ' ήξω δε ταγέως. 'Απούσαντες ταυτα οί στρατιώται ησθησάν τε μεὶ έψηφίσαντο πλεῖν αὐτὸν ώς τάγιστα.

5. Μετὰ τοῦτον Ξενοςῶν ἀνέστη καὶ ἔλεξεν ὧδε Χειρίσοφος μὲν δὴ ἐπὶ πλοῖα στέλλεται, ἡμεῖς δὲ ἀναμενοῦμεν. "Όσα μοι οὖν δοκεῖ καιρὸς εἶναι ποιεῖν ἐν τῆ μονῆ, ταῦτα ἐρῶ. 6. Πρῶτον μὲν τὰ ἐπιτήδεια δεῖ πορίζεσθαι ἐκ τῆς πολεμίας οὖτε γὰρ ἀγορά ἐστιν ἰκανὴ οὖτε ὅτου ἀνησόμεθα εὐπορία εἰ μὴ ὀλίγοις τισίν ἡ δὲ γώρα πολεμία κίνδυνος οὖν πολλοὺς ἀπόλλυσθαι, ἦν ἀμελῶς τε

και άφυλάκτως πορεύησθε έπι τὰ έπιτήδεια. 7. 'Αλλά μοι δοκεί σύν προνομαϊς λαμβάνειν τὰ έπιτήδεια, άλλως δε μη πλανᾶσθαι, ώς σώζησθε ήμας δε τούτων επιμελείσθαι. 8. "Εδοξε ταυτα. Έτι τοίνυν απούσατε και τάδε. Επί λείαν γαο ύμων εκπορεύσονταί τινες Οιομαι ουν βέλτιον είναι ήμιν είπειν τον μέλλοντα έξιέναι, σράζειν δε και όποι, ίνα και το πληθος είδωμεν των έξιόντων και των μενόντων και συμπαρασκευάζωμεν έάν τι δέη καν βοηθήσαι τισι καιρός ή, είδωμεν οποι δεήσει βοηθείν και εάν τις των άπειροτέρων έγγειρη τι ποιείν, συμβουλεύωμεν πειρώμενοι είδεναι την δύναμιν έφ' ους αν ίωσιν. "Εδοξε και ταυτα. 9. Εννοείτε δε καὶ τόδε, έφη. Σχολή τοῖς πολεμίοις ληίζεσθαι καὶ δικαίως ήμιν επιβουλεύουσιν έγομεν γαο τα εκείνων ύπερκάθηνται δ' ήμών. Φύλακας δή μοι δοκεί δείν περί το στρατόπεδον είναι. Εάν ούν κατά μέρος μερισθέντες φυλάττωμεν και σκοπώμεν, ήττον αν δύναιντο ήμας θησαν οι πολέμιοι. "Ετι τοίνεν τάδε όρατε. 10 Εί μεν ηπιστάμεθα σαφως ότι ήξει πλοΐα Χειρίσοφος άγων ίκανα, οὐδεν αν έδει ων μέλλω λέγειν · νον δ' επεί τουτ' άδηλον, δοκεί μοι πειρασθαί πλοΐα συμπαρασκευάζειν και αυτόθεν. "Ην μεν γαρ έλθη, ύπαργόντων ένθάδε έν άφθονωτέροις πλευσούμεθα · έαν δέ μή άγη, τοῖς ἐνθάδε γρησόμεθα. 11 'Ορῶ δ' ἐγὼ πλοῖα πολλάκις παραπλέοντα εί οξη αίτησάμενοι παρά Τραπεζουντίων μακρά πλοία κατάγοιμεν και φυλάττοιμεν αυτά τα πηδάλια παραλυόμενοι έως αν ίκανα τα άξοντα γένηται, ίσως αν ούν απορήσαιμεν κομιδής οΐας δεόμεθα. "Εδοξε καὶ ταῦτα. 12. Εντοήσατε 8, έφη, εί είκός και τρέφειν από κοινού ούς αν καταγάγωμεν όσον αν γρόνον ήμων ένεχεν μένωσι, και ναύλον συνθέσθαι, όπως ώφελούντες και οφελώνται. "Εδοξε καὶ ταῦτα. 13. Δοκεῖ τοίνυν μοι, ἔφη, ἢν άρα και ταυτα ημίν μη έκπεραίνηται ώςτε άρκειν πλοία, τὰς όδοὺς ας δυςπόρους απούομεν είναι ταις παρά θάλατταν οίπουμέναις πόλεσιν έντείλασθαι όδοποιείν · πείσονται γάρ και διά το φοβείσθαι και διά τὸ βούλεσθαι ήμων ἀπαλλαγηναι.

14. Ἐνταῦθα δὴ ἀνέχραγον ὡς οὐ δέοι όδοιπορεῖν. ΄Ο δὲ ὡς ἔγνω τὴν ἀφροσύνην αὐτῶν, ἐπεψήφισε μὲν οὐδὲν, τὰς δὲ πόλεις ἐκούσας ἔπεισεν όδοποιεῖν λέγων ὅτι θᾶττον ἀπαλλάξονται ἢν εὕποροι γένωνται αἱ όδοί. 15. Ἔλαβον δὲ καὶ πεντηκόντορον παρὰ τῶν Τραπεζουντίων, ἢ ἐπέστησαν Δέξιππον Δάκωνα περίοικον.

Οὖτος ἀμελήσας του ξυλλέγειν πλοῖα ἀποδρὰς ἤχετο ἔξω τοῦ Πόντου, ἔχων τὴν ναῦν. Οἶτος μὲν οὐν δίκαια ἔπαθεν ὕστερον ἐν Θράκη γὰο παρὰ Σεύθη πολυπραγμονῶν τι ἀπέθανεν ὑπὸ Νικάνδρου τοῦ Λάκωνος. 16. "Ελαβον δὲ καὶ τριακόντορον, ἡ ἐπεστάθη Πολυκράτης 'Αθηναῖος · δς ὁπόσα λαμβάνοι πλοῖα κατῆγεν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον. Καὶ τὰ μὲν ἀγώγιμα εἴ τι ἡγον ἔξαιρούμενοι φύλακας καθίστασαν ὅπως σῶα εἵη · τοῖς δὲ πλοίοις ἐχρήσαντο εἰς παραγωγήν. 17. 'Εν ῷ δὲ ταῦτα ἡν ἔπ. λείαν ἔξήεσαν οἱ Έλληνες · καὶ οἱ μὲν ἐνετύγχανον οὶ δὲ καὶ οῦ. Κλεαίνετος δ' ἔξαγαγών καὶ τὸν ἑαυτοῦ καὶ ἄλλοι πόλοὶ τῶν σὺν αὐτῶ

CAP. II.

Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐπιτήδεια οὐπέτι ἢν λαμβάνειν ὥςτε ἀπανθημερί. ζειν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, ἐκ τούτου λαβῶν Ξενοφῶν ἡγεμόνας τῶν Τραπεζουττίων ἐξάγει εἰς Δρίλας τὸ ἥμισυ τοῦ στρατεύματος, τὸ δὲ ἥμισυ κατέλιπε φελάττειν τὸ στρατόπεδον · οἱ γὰρ Κόλχοι, ἄτε ἐκπεπτωκότες τῶν οἰκιῶν, πολλοὶ ἢσαν ἀθρόοι καὶ ὑπερεκάθηντο ἐπὶ τῶν ἄκρων. 2. Οἱ δὲ Τραπεζούντιοι ὁπόθεν μὲν τὰ ἐπιτήδεια ῥάδιον ἦν λαβεῖν οὐκ ἢγον · φίλοι γὰρ αὐτοῖς ἢσαν · εἰς τοὺς Δρίλας δὲ προθύμως ἦγον, ὑφ ὧν κακῶς ἔπασχον, εἰς χωρία τε ὀρεινὰ καὶ δύςβατα καὶ ἀνθρώπους πολεμικωτάτους τῶν ἐν τῷ Πόντφ.

3. Έπεὶ δὲ ἤσαν ἐν τῆ ἄνω χώρα οἱ ελληνες, ὁποῖα τῶν χωρίων τοῖς Δρίλαις ἀλώσιμα εἶναι ἐδόκει ἐμπιπράντες ἀπήεσαν καὶ οὐδὲν ἢν λαμβάνειν εἰ μὴ ἑς ἢ βοῦς ἢ ἄλλο τι κτῆνος τὸ πῦρ διαπεφευγός. Εν δ ἢν χωρίον μητρόπολις αὐτῶν. Εἰς τοῦτο πάντες συνεθουήκεσαν περὶ δὲ τοῦτο ἢν χαράδρα ἰσχυρῶς βαθεῖα, καὶ πρόςοδοι χαλεπαὶ πρὸς τὸ χωρίον. 4. Οἱ δὲ πελτασταὶ προδραμόντες στάδια πέντε ἢ ἔξ τῶν ὁπλιτῶν διαβάντες τὴν χαράδραν ὁρῶντες πρόβατα πολλὰ καὶ ἄλλα χρήματα προςέβαλλον πρὸς τὸ χωρίον. Συνείποντο δὲ καὶ δορυφόροι πολλοὶ οἱ ἐπὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐξωρμημένοι · ὥςτε ἐγένοντο οἱ διαβάντες πλείους ἢ εἰς διςμλίους ἀνθρώπους. 5. Ἐπεὶ δὲ μαχόμενοι οἰκ ἐδύναντο λαβεῖν τὸ χωρίον, (καὶ γὰρ τάφρος ἢν περὶ αὐτὸ εὐρεῖα ἀναβεβλημένη καὶ σκόλοπες ἐπὶ τῆς ἀναβολῆς καὶ τύρσεις πυκναὶ ξύλιναι πεποιημέναι,) ἀπιέναι

δὴ ἐπεχείφουν οἱ δὲ ἐπέχειντο αὐτοῖς.
 6. 'Ως δ' οὐχ ἐδύναντο ἀποτφέχειν, (ἦν γὰφ ἐφ' ἐνὸς ἡ κατάβασις ἐκ τοῦ χωρίου εἰς τὴν χα φάδφαν,) πέμπουσι πρὸς Ξενοφῶντα, ὁς ἡγεῖτο τοῖς ὁπλίταις.
 7 'Ο δ' ἐλθῶν λέγει ὅτι ἔστι χωρίον χρημάτων πολλῶν μεστόν τοῦ το οὕτε λαβεῖν δυτάμεθα ὶ ἰσχυρὸν γάφ ἐστιν οὕτε ἀπελθεῖν ἡάσιον · μάχονται γὰφ ἐπεξεληλυθότες καὶ ἡ ἄφοδος χαλεπή.

8. 'Ακούσας ταυτα ο Ξενοφων προσαγαγών προς την γαρά δραν τους μεν οπλίτας θέσθαι έκέλευσε τὰ οπλα · αὐτὸς δὲ διαβάς σύν τοῖς λοχαγοῖς ἐσκοπεῖτο πότερον είη κρεῖττον ἀπάγειν καὶ τους διαβεβημότας ή και τους όπλίτας διαβιβάζειν ώς άλόντος αν του γωρίου. 9. Έδοκει γαρ το μεν απάγειν ούκ είναι άνευ πολλών νεκρών, έλειν δ' αν φοντο και οι λογαγοί το γωρίον και ο Ξενοφων συνεγώρησε τοῖς ίεροῖς πιστεύσας οί γὰρ μάντεις ἀποδεδειγμένοι ήσαν ότι μάγη μεν έσται το δε τέλος καλον της εξόδου. 10. Καὶ τοὺς μεν λοχαγοὺς ἔπεμπε διαβιβάσοντας τοὺς ὁπλίτας, αὐτὸς δ' έμενεν άναγωρίσας απαντας τους πελταστάς, και ουδένα εία άκροβολίζεσθια. 11. Έπει δ' ήκον οι οπλίται, εκέλευσε τον λόγον έκαστον ποιήσαι των λογαγών ώς αν κράτιστα οιηται άγωνιείσθαι. ήσαν γὰρ οἱ λογαγοὶ πλησίον ἀλλήλων οἱ πάντα τὸν χρόνον ἀλλήλεις περί ἀνδραγαθίας ἀντεποιούντο. 12. Καὶ οἱ μεν ταῦτα ἐποίουν · ὁ δὲ τοις πελτασταίς πάσι παρήγγελλε διηγκυλωμένους ίέναι, ώς οπόταν σημήνη ακοντίζειν δεήσον και τους τοξότας έπιβεβλήσθαι έπι ταίς νευραίς, ώς όπόταν σημήνη τοξεύειν δεήσον και τους γυμνήτας λίθων έγειν μεστάς τὰς διφθέρας · καὶ τοὺς ἐπιτηδείους ἔπεμψε τούτων έπιμεληθήναι. 13. Έπει δε πάντα παρεσκεύαστο και οί λογαγοί και οι ύπολογαγοί και οι άξιούντες τούτων μη γείρους είναι πάντες παρατεταγμένοι ήσαν, και άλλήλους μέν δή συνεώρων μηνοειδής γαο δια το γωρίον ή τάξις ήν 14. έπει δ' έπαιάνισαν και ή σάλπιγξ έφθεγξατο, αμα τε τῷ Ένναλίω ήλάλαξαν και έθεον δρόμφ οἱ ὁπλῖται, καὶ τὰ βέλη ὁμοῦ ἐφέρετο, λόγγαι, τοξεύματα, σφενδόναι και πλείστοι δ' έκ των γειρών λίθοι. ήσαν δε οί και πύο προςέφερον. 15. Υπό δὲ τοῦ πλήθους τῶν βελῶν έλιπον οί πολέμιοι τά τε σταυρώματα καὶ τὰς τύρσεις ' ώςτε 'Αγασίας Στυμφάλιος και Φιλόξενος Πελληνεύς καταθέμενοι τὰ ὅπλα ἐν γιτωνι μονον ανέβησαν, καὶ άλλος άλλον είλκε, καὶ άλλος αναβεβήκει, καὶ ήλώκει τὸ γωρίον, ώς έδόκει. 16. Καὶ οἱ μὲν πελτασταὶ καὶ οί ψιλοὶ εἰσδραμόττες ἥρπαζον ὅ τ ἔκαστος ἐδύνατο ὁ δὲ Ξενο φῶν στὰς κατὰ τὰς πύλας ὁπόσους ἐδύνατο κατεκώλυε τῶν ὁπλιτῶν ἔξω · πολέμιοι γὰο ἄλλοι ἐφαίνοντο ἐπ' ἄκροις τισὶν ἰσχυροῖς.

17. Οὐ πολλοῦ δὲ χρόνου μεταξὺ γενομένου κραυγή τ' ἐγίγτετο ἔνδον καὶ ἔφευγον οἱ μὲν καὶ ἔχοντες ἃ ἔλαβον, τάχα δέ τις καὶ τετοωμένος · καὶ πολὺς ἢν ώθισμὸς ἀμφὶ τὰ θύρετρα. Καὶ ἐρωτώμον οἱ ἐκπίπτοντες ἔλεγον ὅτι ἄκρα τέ ἐστιν ἔνδον καὶ οἱ πολέμιοι πολλοὶ, οἱ παίουσιν ἐκδεδραμιχότες τοὺς ἔνδον ἀνθρώπους.

18. Ένταῦθα ἀνειπεῖν ἐκέλευσε Τολμίδην τὸν κήρυκα ἰέναι εἴσω τὸν βονλόμετόν τι λαμβάνειτ. Καὶ ἵεντο πολλοὶ εἴσω, καὶ κικῶσι τοὺς ἐκπίπτοντας οἱ εἴσω ἀθούμετοι καὶ κατακλείουσι τοὺς πολεμίους πάλιν εἰς τὴν ἄκραν. 19. Καὶ τὰ μὲν ἔξω τῆς ἄκρας πάντα διηρπάσθη καὶ ἔξεκομίσαντο οἱ ἕλληνες · οἱ δὶ ὁπλῖται ἔθεντο τὰ ὅπλα, οἱ μὲν περὶ τὰ σταυρώματα, δὶ δὲ κατὰ τὴν ὁδον τὴν ἐπὶ τὴν ἄκραν q έρουσαν. 20. Ο δὲ Ξενοφῶν καὶ οἱ λογαγοὶ ἐσκόπουν εἰ οἶόν τὰ εἴη τὴν ἄκραν λαβεῖν · ἤν γὰρ οῦνω σωτηρία ἀσφαλής · ἄλλως δὲ πάνν χαλεπὸν ἐδόκει εἶνα, ἀπελθεῖν σκοπουμένοις δὶ αὐτοὶς ἔδοξε παντάπασιν ἀνάλωτον εἶναι τὸ χωρίον 21. Ἐνταῦθα παρεσκευάζοντο τὴν ἄφοδον, καὶ τοὺς μὲν σταυροὶς ἕκαστοι τοὺς καθ' αὐτοὶς ἔδιξρουν, καὶ τοὺς ἀχρείους καὶ φορτία ἔχοντας ἔξεπέμποντο καὶ τῶν ὁπλιτῶν τὸ πλῆθος · κατέλιπον δὲ οἱ λογαγοὶ οἶς ἔκαστος ἐπίστενεν.

22. Επεί δε ηρξαντο ἀπογωρεῖν, ἐπεξέθεον ἔνδοθεν πολλοὶ γέρρα καὶ λόγγας ἔχοντες καὶ κτημίδας καὶ κράνη Παηλαγονικά καὶ ἄλλοι ἐπὶ τὰς οἰκίας ἀνέβαινον τὰς ἔνθεν καὶ ἔνθεν τῆς εἰς τὴν ἄκραν φερούσης όδοῦ 23. ὡς τ οἰδὲ διώκειν ἀσφαλὲς ἢν κατὰ τὰς πύλας τὰς εἰς τὴν ἄκραν φερούσας καὶ γὰρ ξύλα μεγάλα ἐπερβίπτουν ἄνωθεν, ὡς τε χαλεπὸν ἢν καὶ μένειν καὶ ἀπιέναι καὶ ἡ νὺξ φοβερὰ ἢν ἐπιοῦσα. 24. Μαχομένων δ' αὐτῶν καὶ ἀπορουμένων θεῶν τις αὐτοῖς μηχανὴν σωτηρίας δίδωσιν. Ἐξαπίνης γὰρ ἀνέλαμψεν οἰ κία τῶν ἐν δεξιῷ ὅτου δὴ ἐνάψαντος. ΄Ως δ' ἄντη συνέπιπτεν ἔφευγον οἱ ἀπὸ τῶν ἐν δεξιῷ οἰχιῶν. 25. ΄Ως δ' ἔμαθεν ὁ Ξενοφῶν τοῦτο παρὰ τῆς τύχης, ἐνάπτειν ἐκελευε καὶ τὰς ἐν ἀριστερῷ οἰκίας αἱ δὲ ξύλιναι ἦσαν ὡςτε καὶ ταχὺ ἐκαίοντο. "Εφευγον οἰν καὶ οἱ ἀπὸ τούτων τῶν οἰχιῶν. 26. Οἱ δὲ κατὰ τὸ στόμα δὴ

ξει μότοι ελύπουν καὶ δῆλοι ἦσαν ὅτι επικείσονται ἐν τῆ εξόδφ τε καὶ καταβάσει. Ἐνταῦθα παραγγελλει φορεῖν ξύλα ὅσοι ἐτύγγανον εξω ὅντες τῶν βελῶν εἰς τὸ μέσον ἐαυτῶν καὶ τῶν πολεμίων. Ἐπεὶ δὲ ἱκανὰ ἤδη ἦ, ἐνῆψαν ἐνῆπτον δὲ καὶ τὰς παρὶ αὐτὸ τὸ χαράκωμα οἰκίας, ὅπως οἱ πολέμιοι ἀμφὶ ταῦτα ἔχοιεν. 27. Οὕτω μόλις ἀπῆλθον ἀπὸ τοῦ χωρίου, πῦρ ἐν μέσω ἑαυτῶν καὶ τῶν πολεμίων ποιησάμενοι. Καὶ κατεκαύθη πᾶσα ἡ πόλις καὶ αἱ οἰκίαι καὶ αἱ τύρσεις καὶ τὰ σταυρώματα καὶ τἄλλα πάντα πλὴν τῆς ἄκρας.

28. Τη δ' ύστεραία ἀπήεσαν οί Ελληνες έγοντες τὰ ἐπιτήδεια. Έπει δε την κατάβασιν έφοβούντο την είς Τραπεζούντα, πρανής γάρ ην και στενή, ψευδενέδραν εποιήσαντο. 29. Και άνηο Μυσός το γένος και τούνομα τουτο έγων των Κρητων λαβών δέκα έμενεν έν λασίφ γωρίφ καὶ προςεποιείτο τοὺς πολεμίους πειρᾶσθαι λανθάνειν: αί δὲ πέλται αὐτῶν ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε διεφαίνοντο γαλκαῖ οὖσαι. 30. Οἱ μὲν οὖν πολέμιοι ταῦτα διορῶντες ἐφοβοῦντο ὡς ἐνέδραν ούσαν ή δε στρατιά εν τούτω κατέβαινεν. Έπει δε εδόκει ήδη ίκανον ύπεληλυθέναι τῷ Μυσῷ ἐσήμηνε φεύγειν ἀνὰ κράτος καὶ ος έξαναστάς φεύγει καὶ οἱ σὺν αὐτῷ. 31. Καὶ οἱ μὲν ἄλλοι Κρητες, άλίσκεσθαι γὰρ ἔφασαν τῷ δρόμο, ἐκπεσόντες ἐκ τῆς όδοῦ εἰς ῦλην κατὰ τὰς νάπας κυλινδούμενοι ἐσώθησαν 32. ὁ Μυσός δε κατά την όδον φείγων έβοα βοηθείν · καὶ έβοήθησαν αὐτῷ, και ανέλαβον τετρωμένον. Και αυτοί έπι πόδα άνεγώρουν βαλλόμενοι οἱ βοηθήσαντες καὶ ἀντιτοξεύοντές τινες τῶν Κρητῶν. Ουτως ασίκοντο έπὶ τὸ στρατόπεδον πάντες σῶοι όντες.

CAP. III.

1. Έπεὶ δὲ οὕτε Χειρίσοφος ἡκεν οὕτε πλοῖα ἱκανὰ ἦν οὕτε τα ἐπιτήδεια ἦν λαμβάνειν ἔτι, ἐδόκει ἀπιτέον εἶναι. Καὶ εἰς μὲν τὰ πλοῖα τοὑς τε ἀσθενοῦντας ἐνεβίβασαν καὶ τοὺς ὑπὲο τετταράκοντα ἔτη καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας καὶ τῶν σκευῶν ὅσα μὴ ἀνάγκη ἦν ἔχειν · καὶ Φιλήσιον καὶ Σοημίνετον τοὺς πρεσβυτάτους τῶν στρατηγῶν εἰςβιβάσαντες τοὑτων ἐκέλευον ἐπιμελεῖσθαι · οἱ δὲ ἄλλοι ἐπορεύοντο · ἡ δὲ ὁδὸς ώδοποιουμένη ἦν. 2. Καὶ ἀφικνοῦνται πορευόμενοι εἰς Κερασοῦντα τριταῖοι πόλιν Ἑλληνίδα ἐπὶ θα-

λάττη Σινωπέων ἄποικον ἐν τῆ Κολχίδι χώρα. 3. Ἐνταῦθα ἔμειναν ἡμέρας δέκα· καὶ ἐξέτασις ἐν τοῖς ὅπλοις ἐγίγνετο καὶ ἀρυθος, καὶ ἐγένοντο ὀκτακιςχίλιοι καὶ ἐξακόσιοι. Οὐτοι ἐσώθησαν ἐκ τῶν ἀρυθος τοὶ ἀρυθος τοὶ ἀπωλοντο ὑπό τε τῶν πολεμίων καὶ τῆς χιόνος καὶ εἴ τις νόσω.

4. Έτταθθα και διαλαμβάτουσι το άπο των αίγμαλώτων άργύριον γενόμενον και την δεκάτην ην τῷ Απόλλωνι έξείλον και τη Έφεσία 'Αρτέμιδι διέλαβον οί στρατηγοί το μέρος έκαστος φυλάττειν τοῖς θεοῖς ' ἀντὶ δὲ Χειρισόφου Νέων ὁ 'Ασιναῖος έλαβε-5. Ξενος ων ουν το μεν του Απόλλωνος, ανάθημα ποιησάμενος ανατίθησην είς τον έν Δελαοῖς τῶν 'Αθηναίων θησανρον καὶ ἐπέγραψε τό τε αύτοῦ ὅτομα καὶ τὸ Προξέτου ὅς σὺν Κλεάρχος ἀπέθανε : ξένος γὰο ἦν αὐτοῦ. 6. Το δὲ τῆς 'Αρτέμιδος τῆς 'Εφεσίας ότε απήει συν 'Αγησιλάφ έκ της 'Ασίας την είς Βοιωτούς όδιν, καταλείπει παρά Μεγαβύζω τῷ τῆς ᾿Αρτέμιδος νεωκόρω, ὅτι αὐτὸς μιτδυτεύσων έδόκει ίεται, και επέστειλεν, ην μεν αυτός σωθη, έαντῷ ἀποδοῦναι εἰ δέ τι πάθοι, ἀναθεῖναι ποιησάμενον τῆ Αρτέμιδι ο τι οιοιτο χαριείσθαι τη θεφ. 7. Έπει δ' έφυγεν ο Ξενοφών, κατοικούντος ήδη αὐτοῦ ἐν Σκιλλοῦντι ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων οίκισθέντι παρά την 'Ολυμπίαν άφικνεῖται Μεγάβυζος είς 'Ολυμ πίαν θεωρήσων και αποδίδωσι την παρακαταθήκην αυτώ. Ξενοσων δε λαβών γωρίον ώνειται τη θεω οπου ανείλεν ό θεός. 8. Έτυγε δε δια μέσου όξων του γωρίου ποταμός Σελινούς. Καὶ έν Εφέσφ δε παρά τον της 'Αρτέμιδος νεών Σελινούς ποταμός παραιόδει, και ίγθύες δε εν άμφοτεροις ένεισι και κόγγαι · εν δε τω εν Σχιλλούντι γωρίω και θηραι πάντων οπόσα έστιν άγρευόμενα θηρία. 9. Έποίησε δε και βωμόν και ναον από του ίερου άργιρίου και το λοιπον δε αεί δεκατεύων τα έκ του άγρου ώραια θυσίαν έποίει τη θεω · και πάντες οι πολίται και οι πρόςγωροι άνδρες και γυναίκες μετείγον της έορτης. Παρείγε δε ή θεός τοίς σχηνούσιν άλφιτα, άρτους, οίνον, τραγήματα, και των θυομένων από της ίερας νομής λάγος, και των θηρευομένων δέ. 10. Και γαρ θήραν έποιούντο είς την έορτην οί τε Ξενοφώντος παίδες και οι των άλλων πολιτών. οί δέ βουλόμενοι καὶ ἄνδρες συνεθήρων καὶ ήλίσκετο τὰ μέν έξ αύτοῦ τοῦ ἱεροῦ γώρου, τὰ δὲ καὶ ἐκ τῆς Φολόης, σύες καὶ δορκάδες καὶ έλαφοι. 11. "Εστι δε ή γώρα ή έκ Λακεδαίμονος είς 'Ολυμπία»

πορεύονται ώς είκοσι στάδιοι ἀπὸ τοῦ ἐν' Ολυμπία Διὸς ἱεροῦ Ἐνι δ' ἐν τῷ ἱερῷ χώρῷ καὶ ἄλση καὶ ὅρη δέτδρων μεστὰ, ἱκανὰ καὶ τῶς καὶ αἰγας καὶ βοῦς τρέφειν καὶ ἴππους, ὥςτε καὶ τὰ τῶν εἰς τὴν ἑορτὴν ἰόντων ὑποζύγια εὐωχεῖσθαι. 12. Περὶ δ' αὐτὸν τὸν ναὸν ἄλσος ἡμέρων δένδρων ἐφυτεύθη ὅσα ἐστὶ τρωκτὰ ὡραῖα. 'Ο δὲ ναὸς ὡς μικρὸς μεγάλῷ τῷ ἐν' Εφέσῷ είκασται καὶ τὸ ξόανον ἔοικεν ὡς κυπαρίττινον χρυσῷ ὄντι τῷ ἐν' Εφέσῷ. 13. Καὶ στήλη ἔστηκε παρὰ τὸν ναὸν γράμματα ἔχουσα ΙΕΡΟΣ Ο ΧΩΡΟΣ ΤΗΣ ΑΡΤΕΜΙΑΌΣ. ΤΟΝ ΑΕ ΕΧΟΝΤΑ ΚΑΙ ΚΑΡΠΟΥΜΕΝΟΝ ΤΗΝ ΜΕΝ ΔΕΚΑΤΗΝ ΚΑΤΑΘΥΕΙΝ ΕΚΑΣΤΟΥ ΕΤΟΥΣ, ΕΚ ΔΕ ΤΟΥ ΠΕΡΙΤΤΟΥ ΤΟΝ ΝΑΟΝ ΕΠΙΣΚΕΥΑΖΕΙΝ. ΑΝ ΔΕ ΤΙΣ ΜΗ ΠΟΙΗΙ ΤΑΥΤΑ ΤΗΙ ΘΕΩΙ ΜΕΛΗΣΕΙ.

CAP. IV.

1. Έχ Κερασούντος δὲ κατὰ θάλατταν μὲν ἐκομίζοντο οἴπερ και πρόσθεν, οἱ δ ἄλλοι κατὰ γῆν ἐπορεύοντο. 2. Ἐπεὶ δ ἦσαν ἐπὶ τοῖς Μοσσυνοίκων ὁρίοις, πέμπουσιν εἰς αὐτοὶς Τιμησίθεον τὸν Τραπεζούντιον πρόξενον ὄντα τῶν Μοσσυνοίκων, ἐρωτῶντες πότερον ὡς διὰ φιλίας ἢ ὡς διὰ πολεμίας πορεύσονται τῆς χώρας. Οἱ δ εἶπον ὅτι οὐ διήσοιεν ἐπίστευον γὰρ τοῖς χωρίοις. 3. Ἐντεῦθεν λέγει ὁ Τιμησίθεος ὅτι πολέμιοί εἰσιν αὐτοῖς οἱ ἐκ τοῦ ἐπέκεινα καὶ ἐδόκει καλέσαι ἐκείνους, εἰ βούλοιντι συμμαχίαν ποιήσασθαι καὶ πεμφθεὶς ὁ Τιμησίθεος ἦκεν ἄγων τοὺς ἄρχον. τας. 4. Ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο, συνῆλθον οἴ τε τῶν Μοσσυνοίκων ἄρχοντες καὶ οἱ στρατηγοὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ ἔλεξε μὲν Ξενοφῶν, ἡρμήνευε δὲ Τιμησίθεος.

5. 'Ω άνδρες Μοσσύνοιχοι, ήμεῖς βουλόμεθα διασωθήναι προς την Ελλάδα πεζή · πλοῖα γὰρ οὐκ ἔχομεν · κωλύουσι δὲ οὖτοι ήμᾶς οῦς ἀκούομεν ὑμῖν πολεμίους εἶναι. 6. Εὶ οὖν βούλεσθε, ἔξεστιν ὑμῖν ήμᾶς λαβεῖν συμμάχους καὶ τιμωρήσασθαι εἴ τι πώποθ' ὑμᾶς οὖτοι ἠδίκησαν, καὶ τὸ λοιπὸν ὑμῶν ὑπηκόους εἶναι τούτους '7. Εἰ δὲ ἡμᾶς ἀφήσετε, σκέψασθε πόθεν αὐθις ἂν τοσαύτην δύναμιν λάβοιτε σύμμαχον. 8. Πρὸς ταῦτα ἀπεκρίνατο ὁ ἄρχων τῶν

Μοσσυνοίκων ότι και βούλοιντο ταῦτα και δέχοιντο την συμμαχία τ "Ανετε δή, έση ο Ξενοσων, τί ήμων δεήσεσθε γρήσασθαι, α νούμμο. γωι ύμων γενώμεθα; καὶ ύμεῖς τί οἶοί τε ἔσεσθε ἡμῖν συμπράξαι περί της διόδου: 10. Οί δ' είπον ότι ίκανοι έσμεν είς την χώραν είςβάλλειτ έχ τοῦ ἐπὶ θάτερα τὴν τῶν ὑμῖν τε καὶ ἡμῖν πολεμίων, καὶ δεύρο ύμιν πέμψαι ναύς τε και αιδρας οίτινες ύμιν συμμαγούνται

τε και την όδον ηγήσοντιι.

11. Επί τούτοις πιστά δόντες και λαβόντες ώγοντο και ή κον τη ύστεραία άγοντες τριακίσια πλούα μονόξυλα καὶ έν έκάστο τρείς ανδρας · ών οἱ μεν δύο έκβαντες εἰς τάξιν έθεντο τὰ ὅπλα · ό δὲ εῖς ἔμετε. 12. Καὶ οἱ μὲν λαβόντες τὰ πλοῖα ἀπέπλευσαν. οί δὲ μέτοντες έξετάξαντο ώδε. "Εστησαν άνὰ έκατὸν μάλιστα ώς περ οί χοροί ἀντιστοιχούντες ἀλλήλοις, έχοντες γέρδα πάντες λευκών βοών δασέα, είκασμένα κιττού πετάλω έν δε τη δεξιά παλτον ώς έξάπηγυ, έμπροσθεν μεν λόγγην έγον, όπισθεν δε αύτοῦ του ξύλου σφαιροειδές. 13. Χιτωνίσκους δε ένεδεδύκεσαν ύπερ γονάτων, πάγος ώς λινού στοωματοδέσμου · έπὶ τη κεφαλή δὲ κράνη σκύτιτα, οίαπεο τὰ Παφλαγοτικά, κρώβυλον έχοντα κατά μέσον, έγγυτάτα τιαροειδή · είγον δε και σαγάρεις σιδηράς. 14. Έντεῦθεν έξηργε μέν αυτών είς, οί δ' άλλοι πάντες έπορεύοντο άδοντες έν ρεθμώ, και διελθόντες δια των τάξεων και δια των οπλων των Ελλήνων επορεύοντο εύθυς προς τους πολεμίους επί γωρίον ο έδόκει έπιμαχώτατον είναι. 15. 'Ωικείτο δὲ τοῦτο πρό τῆς πόλεως της μητροπόλεως καλουμένης αὐτοῖς καὶ έχούσης τὸ ἀκρότατον των Μοσσυνοίκων και περί τούτου ο πόλεμος ήν οι γαρ αεί τοῦτ έγοντες έδόκουν έγκρατεῖς είναι καὶ πάντων Μοσσυνοίκων. Καὶ ἔφασαν τούτους οὐ δικαίως ἔγειν τοῦτο, ἀλλὰ κοινὸν ὂν καταλαβόντας πλεονεκτείν.

16. Είποντο δ' αὐτοῖς καὶ τῶν Ελλήνων τιιές, οὐ ταγθέν ες ύπο των στρατηγών άλλ' άρπαγης ένεκεν. Οι δε πολέμιοι προςιόντων τέως μεν ήσιγαζον έπει δ' έγγις έγειοντο του γωρίου, έκδραμόντες τρέπονται αὐτούς καὶ ἀπέχτειναν συγγούς τῶν βαρβάρων καὶ των συναναβάντων Έλλήνων τινάς, και εδίωκον μέγρις οδ είδον τούς Ελληνας βοηθούντας, είτα δε αποτραπόμενοι ζίγοντο · 17. και αποτεμόντες, τὰς κεφαλὰς τῶν τεκρῶν ἐπεδείκνυσαν τοῖς τε Ελλησι καὶ τοῖς ές υτών πολεμίου και αμα έγόρευον νόμφ τινί άδοντες. 18. Οί δ

Ελληνες μάλα ήχθοντο ὅτι τούς τε πολεμίους ἐπεποιήκεσαν θρασυτέρους καὶ ὅιι οἱ ἐξελθόντες ελληνες σὺν αὐτοῖς ἐπεφεύγεσαν μάλ ὅντες συχνοί ὁ οὕπω πρόσθεν ἐπεποιήκεσαν ἐν τῆ στρατεία.

19. Σενοφῶν δὲ συγκαλέσας τοὺς Ελληνας εἰπεν "Ανδρες στρατιῶται, μηδὲν ἀθυμήσητε ἔνεκα τῶν γεγενημένων "ἴστε γὰρ ὅτι καὶ ἀγαθὸν οὐ μεῖον τοῦ κακοῦ γεγένηται. 20. Πρῶτον μὲν γὰρ ἐπίστασθε ὅτι οἱ μέλλοντες ἡμῖν ἡγεῖθαι τῷ ὅντι πολέμιοἱ εἰσιν οἰςπερ καὶ ἡμᾶς ἀνάγκη "ἔπειτα δὲ καὶ τῶν Ελλήνων οἱ ἀφροντιστήσαντες τῆς σὺν ἡμῖν τάξεως καὶ ἰκανοὶ ἡγησάμενοι εἶναι σὺν τοῖς βαρβάροις ταὐτὰ πράττειν ἄπερ σὺν ἡμῖν δίκην δεδώκασιν ῶςτε αὐθις ἡττον τῆς ἡμετέρας τάξεως ἀπολείψονται. 21. 'Αλλ' ὑμᾶς δει παρασκευάζεσθαι ὅπως καὶ τοῖς φίλοις οὐσι τῶν βαρβάρων δόξετε κρείττους αὐτῶν εἶναι καὶ τοῖς πολεμίοις δηλώσετε ὅτι οἰγ ὁμοίοις ἀνδράσι μαχοῦνται νῦν τε καὶ ὅτε τοῖς ἀτάκτοις ἐμάγοντο.

22. Ταύτην μεν οθν την ημέραν οθτως έμειναν τη δ ύστεραία θύσαντες έπεὶ έκαλλιερήσαντο άριστήσαντες, όρθίους τους λόγους ποιησάμενοι, καὶ τοὺς βαρβάρους ἐπὶ τὸ εὐώνυμον κατὰ ταὐτὰ ταξάμενοι επορεύοντο τους τοξότας μεταξύ των λόγων δρθίων όντων έγοντες, ύπολειπομένους δε μικρον τοῦ στόματος τῶν ὁπλιτῶν. 23. Τσαν γάρ των πολεμίων οι εύζωνοι κατατρέχοντες τοις λίθοις έβαλλον. Τούτους οθν ανέστελλον οἱ τοξόται καὶ οἱ πελτασταί : οἱ δ' ἄλλοι βάδην ἐπορεύοντο πρῶτον μὲν ἐπὶ τὸ γωρίον άφ' οὖ τῆ προτεραία οἱ βάρβαροι ἐτράπησαν καὶ οἱ σὺν αὐτοῖς. Ενταῦθα γὰο οἱ πολέμιοι ἦσαν ἀντιτεταγμένοι. 24. Τοὺς μέν οὖν πελταστάς έδέξαντο οἱ βάρβαροι καὶ ἐμάγοντο · ἐπεὶ δ' ἐγγὺς ἦσαν οί οπλίται, ετράποντο. Καὶ οί μεν πελτασταὶ εὐθύς είποντο διώκοντες άνω πρός την μητρόπολιν οί δε όπλιται έν τάξει είποντο. 25. Έπει δ' άνω ήσαν τρος ταις της μητροπόλεως οικίαις, έντανθα δη οί πολέμιοι όμου δη πάντες γενόμενοι έμάγοντο και έξηκόντιζον τοῖς παλτοῖς · καὶ ἄλλα δόρατα ἔγοντες παγέα μακρὰ, ὅσα ἀνὴρ αν φέροι μόλις, τούτοις έπειρωντο αμύνεσθαι έχ γειρός.

26. Ἐπεὶ δὲ οὐχ ὑφίεντο οἱ ελληνες, ἀλλ' ὁμόσε ἐχώφουν, ἔφυγον οἱ βάρβαροι καὶ ἐντεῦθεν ἄπαντες λιπόντες τὸ χωρίον. ΄Ο δὲ
βασιλεὺς αὐτῶν ὁ ἐν τῷ μόσσυνι τῷ ἐπ' ἄκρου ῷκοδομημένω ὅν
τρέφουσι πάντες κοινῆ αὐτοῦ μένοντα καὶ φυλάττουσιν οὐν ἤθελεν
ἐξελθεῖν, οὐδὲ οἱ ἐν τῷ πρότερον αἰρεθέντι χωρίφ, ἀλλ' αὐτοῦ σὐν

τοίς μοσσύνοις κατεκαύθησαν. 27. Οί δ' Έλληνες διαρπάζοντες τα γωρία ευρισκον θησαυρούς έν ταϊς οίκίαις άρτων νενημένων πατρίους, ώς έφασαν οἱ Μοσσύνοικοι τον δε τέον σίτον σύν τη καλάμη ἀποκείμετον ζοαν δε ζειαί αι πλείστει. 28. Και δελφίνων τεμάχη εν άμφορευσιν είρίσκετο τεταριχευμένα και στέαρ εν τεύγεσι των δελφίτων, ώ έχοωντο οι Μοσσύνοικοι καθάπερ οι Ελ. λητες τω έλαίω. 29. Κάρνα δ' έπι των άνωγαίων ην πολλά τὰ πλατέα οὐκ έγοντα διαφυήν οὐδεμίαν. Τούτφ καὶ πλείστφ σίτφ έχρωντο εψόντες καὶ άρτους οπτωντες. Οίνος δ' εύρίσκετο ος ακρατος μεν όξυς εφαίτετο είται υπό της αυστηρότητος · κερασθείς δε εὐώδης τε καὶ ήδύς.

30. Οι μεν δη Ελληνες αριστήσαντες ένταυθα επορεύοντο είς τὸ πρόσω, παραδόντες τὸ χωρίον τοῖς συμμαχήσασι τῶν Μοσσυrοίκων. 'Οπόσα δε καὶ άλλα παρήεσαν γωρία των συν τοῖς πολεμίοις όντων, τὰ εὐπροςοδώτατα οἱ μεν έλειπον, οἱ δε έκόντες προςεχώρουν 31. Τὰ δὲ πλεῖστα τοιάδ' ἦν τῶν γωρίων · ἀπεῖγον αί πόλεις απ' αλλήλων στάδια δηδοήκοντα, αί δε πλείον αί δε μείον. αναβοώντων δε αλλήλων συνήμουον είς την ετέραν έκ της ετέρας πόλεως. Ούτως ύψηλή τε και κοίλη ή γώρα ir. 32 'Επεί δε πορευόμενοι έν τοῖς φίλοις ἦσαν, ἐπεδείκνυσαν αὐτοῖς παΐδας τῶν εὐδαιμόνων σιτευτούς, τεθραμμένους καρύοις έφθοῖς, άπαλούς και λευχούς σφόδρα καὶ οὐ πολλοῦ δέοντας ἴσους τὸ πλάτος καὶ το μήπος είναι ποικίλους δε τὰ τῶτα καὶ τὰ έμπροσθεν πάντα έστιγμένους ανθέμιον. 33. Έζητουν δε και ταις εταίραις αις ήγον οί Ελλητες έμφανως συγγίνεσθαι · νόμος γὰο ἦν οὖτος σφίσι. Λευκοί δε πάντες οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες. 34. Τούτους έλεγον οἱ στρατευσάμενοι βαρβαρωτάτους διελθείν και πλείστον των Ελληνικών νόμων κεγωρισμένους. "Εν τε γαρ όγλο όντες εποίουν άπερ αν ανθρωποι έν έρημία ποιήσειαν, αλλως δε ούκ αν τολμώεν · μόνοι τε όντες όμοια έπραττον άπερ αν μετ' άλλων όντες · διελέγοντό τε έαυτοῖς καὶ ἐγέλων ἐφ' ἑαυτοῖς καὶ ώργοῦντο ἐφιστάμενοι ὅπου τύγοιεν ώς περ άλλοις έπιδεικτύμενοι.

CAP. V.

1. Διὰ ταύτης τῆς γώρας οἱ ελληνες, διά τε τῆς πολεμίας καὶ τῆς φιλίας, ἐπορεύθησαν ἀπτὰ σταθμούς, καὶ ἀφικνοῦνται εἰς Χάλυβας-Οὐτοι ὀλίγοι ἡσαν καὶ ὑπήκοοι τῶν Μοσυνοίκων καὶ ὁ βίος ἦν τοὶς πλείστοις αὐτῶν ἀπὸ σιδηρείας. Έντεῦθεν ἀφικνοῦνται εἰς Τιβαρηνούς. 2. Ἡ δὲ τῶν Τιβαρηνῶν χώρα πολύ ἦν πεδινωτέρα καὶ γωρία εἰχεν ἐπὶ θαλάττη ἦττον ἐριμνά. Καὶ οἱ στρατηγοὶ ἔχρηζον πρὸς τὰ χωρία προςβάλλειν καὶ τὴν στρατιὰν ὀνηθῆναί τι καὶ τὰ ξένια α ἦκε παρὰ Τιβαρηνῶν οὐκ ἐδέχοντο, ἀλλ ἐπιμεῖται κελεύσαντες ἔςτε βουλεύσαιντο ἐθύοντο. 3. Καὶ πολλὰ καταθυσάντων τέλος ἀπεδείξαντο οἱ μάντεις πάντες γνώμην ὅτι οὐδαμῆ προςίουντο οἱ θεοὶ τὸν πόλεμον. Ἐντεῦθεν δὴ τὰ ξένια ἐδέξαντο, καὶ ὡς διὰ φιλίας πορευόμενοι δύο ἡμέρας ἀφίκοντο εἰς Κοτύωρα, πόλιν Ελληνίδα, Σινωπέων ἀποίκους, ὅντας δ' ἐν τῆ Τιβαρηνῶν γώρα.

4. Μέχρις έντανθα ἐπέζεισεν ή στρατιά. Πλήθος της καταβάσεως της όδου ἀπὸ της ἐν Βαβυλώνι μάχης ἄχρι εἰς Κοτύωρα
σταθμοὶ ἐκατὸν εἴκοσι δύο, παρακάγγαι ἑξακόσιοι καὶ εἴκοσι, στάδιοι μύριοι καὶ ὀκτακιςχίλιοι καὶ ἐξακόσιοι ΄ χρόνου πλήθος ὀκτὰ μῆνες. 5. Ἐνταθα ἔμειναν ἡμέρας τετταράκοντα πέντε. Ἐν δὲ ταύταις
πρώτον μὲν τοῖς θεοῖς ἔθυσαν, καὶ πομπὰς ἐποίησαν κατὰ ἔθνος
ἔκαστοι τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἀγῶνας γυμνικούς. 6. Τὰ δ ἐπιτήθεια
ἐλάμβανον τὰ μὲν ἐκ τῆς Παφλαγονίας, τὰ δ' ἐκ τῶν χωρίων τῶν
Κοτυωριτῶν ΄ οὐ γὰρ παρεῖγον ἀγορὰν, οὐδ' εἰς τὸ τεῖγος τοὺς

ασθενούντας έδέγοντα

7. Έν τούτφ έρχονται έκ Σινώτης πρέσβεις, φοβούμενοι περι τῶν Κοτυωριτῶν τῆς τε πόλεως, (ἦν γὰρ ἐκείνων, καὶ φόρους ἐκεινοις ἔφερον,) καὶ περὶ τῆς χώρας, ὅτι ἤκουον δηουμένην καὶ ἐλθόντες εἰς τὸ στρατόπεδον ἔλιγον προηγόρει δὲ Ἑκατώνυμος δεινός νομιζόμενος εἶναι λέγειν. 8. "Επεμψεν ἡμᾶς, ὁ ἄνδρες στρατιῶται, ἡ τῶν Σινωπέων πόλις ἐπαινέσοντάς τε ὑμᾶς ὅτι ἐνικᾶτε ελληνες ὅντες βαρβάρους, ἔπειτα δὲ καὶ συνησθησομένους ὅτι διὰ πολλῶν τε καὶ δεινῶν, ὡς ἡμεῖς ἀκούομεν, πραγμάτων σεσωσμένοι πάρεστε

- 9. 'Αξιούμεν δὲ, Έλληνες ὅντες καὶ αὐτοὶ, ὑφ' ὑμῶν ὅντων Ἑλλήνων ἀγαθὸν μέν τι πάσχειν, κακὸν δὲ μηδέν · οἰδὲ γὰρ ήμεῖς ὑμᾶς οὐδὲν πώποθ' ὑπήρξιμεν κακῶς ποιοῦντες. 10. Κοτυωρῖται δὲ οὖτοὶ εἰσι μὲν ἡμέτεροι ἄποικοι · καὶ τὴν χώραν ἡμεῖς αὐτοῖς ταύτην παραδεδώκαμεν βαρβάρους ἀφελόμενοι · διὸ καὶ δασμὸν ἡμῖν φέρουσιν οὖτοι τεταγμένον καὶ Κερασούντιοι καὶ Τραπεζούντιοι ώς αὐτως · ὧςθ' ὅ τι ἀν τούτους κακὸν ποιήσητε ἡ Σινωπέων πόλις νομίζει πάσχειν. 11. Νῦν δὲ ἀκούομεν ὑμᾶς εἵς τε τὴν πόλιν βία παρεληλυθότας ἐνίους σκηνοῦν ἐν ταῖς οἰκίαις καὶ ἐκ τῶν χωρίων λαμβάνειν ὧν ἀν δέησθε οὐ πείθοντας. 12. Ταῦτ οὐν οὐκ ἀξιούμεν · εἰ δὲ ταῦτα ποιήσετε, ἀνάγκη ἡμῖν καὶ Κορύλαν καὶ Παφλαγόνας καὶ ἄλλον ὅντινα ἀν δυνώμεθα φίλον ποιεῖσθαι.
- 13. Πρός ταυτα άναστάς Ξενοφων υπέρ των στρατιωτών είπεν 'Ημείς δε, ω ανδρες Σινωπείς, ημομεν αγαπώντες ότι τά σώματα διεσωσάμεθα και τὰ ὅπλα· οὐ γὰρ ἦν δυνατὸν ἄμα τε χρήματα άγειν και φέρειν και τοῖς πολεμίοις μάχεσθαι. 14. Καὶ τῦν ἐπεὶ εἰς τὰς Ελληνίδας πόλεις ήλθομεν, ἐν Τραπεζοῦντι μέν, παρείγον γαρ ίμιν αγοράν, ωνούμενοι είγομεν τα έπιτήδεια, หล่า ลิทปิ เอ็ท อัสเุนทุธลหาในลีฐ หล่า รู้อังเล อีอิเมลท รัฏ ธรกุลรเล, ลิทรองเนอμεν αὐτούς * καὶ εί τις αὐτοῖς φίλος ήν τῶν βαρβάρων, τούτων ἀπειγόμεθα · τους δε πολεμίους αυτών έφ ους αυτοί ήγοιντο κακώς έποιουμεν όσον έδυνάμεθα. 15. Έρωτατε δε αύτους όποίων τινών ήμων ετυγον · πάρεισι γὰρ εν θάδε ους ήμιν ήγεμόνας διὰ φιλίαν ή πόλις συνέπεμψεν. 16. "Οποι δ' αν έλθόντες αγοραν μη έγωμεν, αν τε είς βάρβαρον γην αν τε εἰς Ελληνίδα, οὐν υβρει ἀλλ' ἀνάγκη λαμβάνομεν τὰ ἐπιτήδεια 17. Καὶ Καρδούγους καὶ Ταόγους καὶ Χαλδαίους, καίπερ βασιλέως ούχ ύπηκόους όντας, όμως, καὶ μάλα φοβερούς όντας, πολεμίους έπτησάμεθα διὰ τὸ ἀνάγκην είναι λαμβάνειν τὰ ἐπιτήδεια, ἐπεὶ ἀγορὰν οὐ παρεῖχον. 18. Μάκρωνας δὲ καίπερ βαρβάρους όντας, έπεὶ ἀγορὰν οίαν εδύναντο παρείχον, σίλους τε ένομίζομεν είναι και βία ούδεν έλαμβάνομεν των έκείνων. 19. Κοτυωρίτας δε, ους ύμετέρους φατε είναι, εί τι αυτών είλήφαμεν, αὐτοὶ αἴτιοί εἰσιν οὐ γὰρ ώς φίλοι προςεφέροντο ἡμῖν, ἀλλὰ αλείσαντες τὰς πύλας οὐτ' εἴσω εδέγοντο οὐτ' έξω ἀγορὰν ἔπεμπον. ητιώντο δε τον παρ' ύμων άρμοστην τούτων αίτιον είναι 20. "O δε λέγεις βία παρελθόντας σκηνούν, ήμεῖς ήξιούμεν τοὺς κάμνοντας

είς τας στέγας δέξασθαι ' ἐπεὶ δὲ οὐχ ἀκίφγον τὰς πύλας, ἢ ἡμῶς ἐδέχετο αὐτὸ τὸ χωρίον ταύτη εἰςελθόντες ἄλλο μὲν οὐδὲν βίαιον ἐποιήσαμεν ' σχηνοῦσι δ' ἐν ταῖς στέγαις οἱ χάμνοντες τὰ ἑαντῶν δαπανῶντες ' καὶ τὰς τύλας φρουροῦμεν, ὅπως μὴ ἐπὶ τῷ ὑμετέρῷ άρμοστἢ ὧσιν οἱ χάμνοντες ἡμῶν, ἀλλ ἐφ ἡμῦν ἢ χομίσασθαι ὅταν βουλώμεθα. 21. Οἱ δ' ἄλλοι, ὡς ὁρᾶτε, σχηνοῦμεν ὑπαίθριοι ἐν τῷ τάξει, παρεσκευασμένοι, ἀν μέν τις εὐ ποιῆ, ἀντευποιεῖν ' ἀν δὲ κακῶς, ἀλέξασθαι. 22. '' Α δὲ ἡπείλησας ὡς ἢν ὑμῖν δοχῆ Κορύλαν καὶ Παφλαγόνας συμμάχους ποιήσεσθε ἐφ ἡμῶς, ἡμεῖς δὲ ἢν μὲν ἀνάγκη ἢ πολεμήσομεν καὶ ἀμφοτέροις ' ἤδηγὰρ καὶ ἄλλοις πολλαπλασίοις ὑμῶν ἐπολεμήσαμεν ' ἀν δὲ δοχῆ ἡμῦν, καὶ φίλον ποιήσομεν τὸν Παφλαγόνα. 23. ' Αλούομεν δὲ αὐτὸν καὶ ἐπιθυμεῖν τῆς ὑμετέρας πόλεως καὶ χωρίων τῶν ἐπιθαλαττίων. Πειρασόμεθα οὖν συμπράττοντες αὐτῷ ὧν ἐπιθυμεῖ φίλοι γίγνεσθαι.

24. Έχ τούτου μάλα μεν δήλοι ήσαν οι συμπρέςβεις τῷ Έχατωνύμφ γαλεπαίνοντες τοῖς εἰρημένοις. Παρελθών δ΄ αὐτῶν ἄλλος εἶπεν ὅτι οὐ πόλεμον ποιησόμενοι ἥχοιεν, ἀλλ' ἐπιδείξοντες ὅτι
φίλοι εἰσί. Καὶ ξενίοις, ἢν μεν ἔλθητε πρὸς τὴν Σινωπέων πόλιν,
ἐκεὶ δεξόμεθα · νῦν δὲ τοὺς ἐνθάδε κελεύσομεν διδόναι ἃ δύνανται ·
ὁρῶμεν γὰφ πάντα ἀληθῆ ὅντα ἃ λέγετε. 25. Ἐχ τούτου ξένιζον
τοὺς τῶν Σινωπέων πρέσβεις · καὶ πρὸς ἀλλήλους πολλά τε καὶ
ἐπιτήδεια διελέγοντο τὰ τε ἄλλα καὶ περὶ τῆς λοιπῆς πορείας ἐπυνΦάνοντο καὶ ὧν ἐκάτεροι ἐδέοντο.

CAP. VI.

1. Ταύτη μὲν τῆ ἡμέρα τοῦτο τὸ τέλος ἐγένετο. Τῆ δ' ὑστεραία συνέλεξαν οἱ στρατηγοὶ τοὺς στρατιώτας, καὶ ἐδόκει
αὐτοῖς περὶ τῆς λοιπῆς πορείας παρακαλέσαντας τοὺς Σινωπέας βουλεύεσθαι. Εἴτε γὰρ πεζῆ δέοι πορεύεσθαι, χρήσιμοι ἀν
ἐδόκουν εἶναι οἱ Σινωπεῖς ἡγούμενοι ἔμπειροι γὰρ ἦσαν τῆς Παφλαγονίας εἴτε κατὰ θάλατταν, προςδεῖν ἐδόκει Σινωπέων μόνοι
γὰρ ἀν ἐδόκουν ἰκανοὶ εἶναι πλοῖα παρασχεῖν ἀρκοῦντα τῆ στρατιᾶ.
2. Καλέσαντες οὖν τοὺς πρέσβεις συνεβουλεύοντο, καὶ ἡξίουν Ελλη-

νας ὄντας "Ελλησι τούτον πρώτον καλώς δέχεσθαι τῷ εὕνους τ είναι καὶ τὰ βέλτιστα συμβουλεύειν.

3. Αναστάς δε Έχατώνυμος πρώτον μεν απελογήσατο περί ού είπεν ώς τον Παφλαγόνα φίλον ποιήσοιντο, ετ ούχ ώς τοις Ελλησι πολεμησόντων ση ων είποι, άλλ ότι έξον τοῖς βαρβάροις φίλους είναι τους Ελληνας αίρήσονται. Έπει δε συμβουλεύειν έκέλευον, έπευξάμενος ώδε είπεν 4. Εί μεν συμβουλεύοιμι α βέλτιστά μοι δοκεί είναι, πολλά μοι κάγαθά γένοιτο · εί δὲ μὴ, τάναν. τία · αθτη γάο ή ίερα συμβουλή λεγουένη είναι δοκεί μοι παρείναι · νῦν γὰο δη αν μετ εὖ συμβουλεύσας φανῶ, πολλοὶ ἔσεσθε οἱ ἐπαι νοῦντές με · ἀν δὲ κακῶς, πολλοὶ ἔσεσθε οἱ καταρώμετοι. 5. Πρά γματα μέν οὖν οἶδ ὅτι πολύ πλείω έξομεν, ἐὰν κατὰ θάλατταν κομίζησθε · ήμας γαο δεήσει τα πλοία πορίζειν · ήν δε κατά γης στέλλησθε, ύμας δείσει τους μαγομέτους είται. "Όμως δε λεκτέα ά γιγνώσκω. 6. έμπειρος γάρ είμι καὶ τῆς γώρας τῶν Παφλαγόνων καὶ τῆς δυτάμεως. έχει γὰο [ή χώρα] άμφότερα, καὶ πεδία κάλλιστα καὶ ὄρη ὑψηλότατα. 7 Καὶ πρῶτον μέν οἶδα εὐθὺς ἡ την είςβολήν ανάγκη ποιείσθαι ου γαρ έστιν άλλη ή ή τα κέρατα του όρους της όδου καθ' έκατερά έστι ύψηλά · ά κρατείν κατέγοντες και πάνυ όλίγοι δύναιντ άν τούτων δε κατεγομένων ουδ άν οί πάντες ἄνθοωποι δύναιντ αν διελθεία. Ταττα δε και δείξαιμι αν, εί μοί τινα βούλοισθε συμπέμψαι. 8. "Επειτα δε οίδα και πεδία όντα καὶ ἱππείαν ην αὐτοὶ οἱ βάρβαροι νομίζουσι κρείττω εἶναι άπάσης της βασιλέως ίππείας. Και τῦν οὖτοι οὐ παρεγένοντο βασιλεί καλούντι άλλα μείζον φροτεί ό ἄρχων αὐτών. 9. Εί δὲ καὶ δυνηθεῖτε τά τε όρη κλέψαι ή φθάσαι λαβόντες καὶ έν τῷ πεδίφ κρατησαι μαγόμετοι τούς τε ίππεῖς τούτων καὶ πεζών μυριάδας πλείον η δώδεκα, ηξετε έπὶ τους ποταμούς, πρώτον μέν τον Θερμώδοντα, εξοος τριών πλέθρων, δν γαλεπόν οίμαι διαβαίνειν άλλως τε και πολεμίων πολλών μεν έμπροσθεν όττων πολλών δε όπισθεν έπομένων · δεύτερον δ' Ιριν, τρίπλεθρον ώς αύτως · τρίτον δ' Αλυν ου μείον δυοίν σταδίοιν, ον ούκ αν δίναισθε άνευ πλοιων διαβήναι. πλοία δε τίς έσται ο παρέγων; ώς δ΄ αύτως και ο Παρθένιος άβατος · έφ' ον έλθοιτε αν, εί τον Αλυν διαβαίητε. 10. Έγω μέν οὖν οὐ γαλεπὴν ὑμῖν εἶναι νομίζω τὴν πορείαν ἀλλὰ παντάπασι» άδύνατον. 'Αν δε πλέητε, έστιν ενθένδε μεν είς Σινώπην παραπλεύ

σαι, ἐκ Σινώπης δὲ εἰς Ἡράκλειαν ἔξ Ἡρακλείας δὲ οὕτε πεζῷ οὕτε κατὰ θάλατταν ἀπορία πολλὰ · γὰρ καὶ πλοῖά ἐστιν ἐν Ἡρακλεία.

11. Έπεὶ δὲ ταῦτα έλεξεν, οἱ μὲν ὑπώπτευον φιλίας ένεκα τῆς Κορύλα λέγειν · καὶ γὰρ ἦν πρόξενος αὐτῷ · οἱ δὲ καὶ ώς δῶρα ληψόμενον διὰ τὴν συμβουλήν ταύτην : οί δ' ὑπώπτευον καὶ τούτου ένεκα λέγειν ώς μη πεζη ιόντες την Σινωπέων τι γώραν κακόν έργάζοιντο. Οἱ δ' οὖν "Ελληνες ἐψηφίσαντο κατὰ θάλατταν τὴν πορείαν ποιεῖσθαι. 12. Μετὰ ταῦτα Ξενοφῶν εἶπεν· ${}^{3}\Omega$ Σινωπείς, οί μεν ανδρες ηρηνται πορείαν ην ύμεις συμβουλεύετε · ούτω δ΄ έγει · εί μεν πλοῖα έσεσθαι μέλλει ίχατα άριθμῶ ώς ένα μὴ καταλείπεσθαι ένθάδε, ήμεῖς ἂν πλέοιμεν · εἰ δὲ μέλλοιμεν οἱ μὲν καταλείψεσθαι οί δε πλεύσεσθαι, οὐκ αν εμβαίημεν είς τὰ πλοῖα. 13. Γιγνώσκομεν γαο ότι όπου μέν αν κρατώμεν, δυναίμεθ' αν καί σώζεσθαι καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἔχειν· εἰ δέ που ἥττους τῶν πολεμίων ληφθησόμεθα, εύδηλον δη ότι έν ανδραπόδων χώρα έσόμεθα. 14. 'Ακούσαντες ταῦτα οἱ πρέσβεις ἐκέλευον πέμπειν πρέσβεις. Καὶ πέμπουσι Καλλίμαγον 'Αρχάδα καὶ 'Αρίστωνα 'Αθηναῖον καὶ Σαμόλαν 'Αγαιόν. Καὶ οἱ μὲν ἄγοντο.

15. Έν δε τούτω τῷ γρόνω Ξενοφῶντι, ὁρῶντι μεν ὁπλίτας πολλούς τῶν Ελλήνων, ὁρῶντι δὲ καὶ πελταστὰς πολλούς καὶ τοξότας καὶ σφεδονήτας καὶ ἱππέας δὲ καὶ μάλα ήδη διὰ τὴν τριβὴν ἱκανοὺς, όντας δ' έν τῷ Πόντφ, (ένθα οὐκ αν ἀπ' ολίγων χοημάτων τοσαύτη δέναμις παρεσκευάσθη,) καλόν αὐτῷ έδόκει είναι καὶ γώραν καὶ δύναμιν τη Ελλάδι προςκτήσασθαι πόλιν κατοικίσαντας. 16. Καί γενέσθαι αν αυτώ έδόκει μεγάλη, καταλογίζομένω τό τε αυτών πληθος καὶ τοὺς περιοικοῦντας τὸν Πόντον. Καὶ ἐπὶ τούτοι, ἐθύετο πρίν τινι είπειν των στρατιωτών Σιλανόν παρακαλέσας τον Κύρου μάντιν γενόμενον τον 'Αμβρακιώτην. 17. 'Ο δε Σιλανός δεδιώς μη γένηται ταῦτα καὶ καταμείνη που ή στρατιά, έκφέρει είς τὸ στράτευμα λόγον ὅτι Ξενοφων βούλεται καταμείναι την στρατιάν και πόλιν οίκίσαι και έμυτῷ ὄνομα καὶ δύναμιν περιποιήσασθαι. 18. Αὐτὸς δ ὁ Σι λανὸς έβούλετο ὅτι τάγιστα εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀφικέσθαι · οὖς γὰο παρὰ Κύρου έλαβε τριςγιλίους δαρεικούς, ότε τὰς δέκα ἡμέρας ἡλήθευσε θυόμενος Κύρφ, διεσεσώκει. 19. Των δε στρατιωτών, έπει ήκουσαν, τοῖς μεν εδόκει βέλτιστον είναι καταμείναι, τοῖς δε πολλοῖς ου. Τιμασίων δε ό Δαρδανεύς καὶ Θώραξ ὁ Βοιώτιος πρὸς ἐμπόρους τινὰς παρόντας

τῶν Ἡρακλεωτῶν καὶ Σινωπέων λέγουσιν ὅτι εἰ μὴ ἐκποριούσι τῆ στρατιῷ μισθὸν ὅςτε ἔχειν τὰ ἐπιτίδεια ἐκπλέοντας, ὅτι κινδυνεύσὲι μεῖναι τοσαύτη δίναμις ἐν τῷ Πόντῳ: βουλεύεται γὰο Ξενοφῶν καὶ ἡμᾶς παρακαλεῖ, ἐπειδὰν ἔλθη τὰ πλοῖα, τότε εἰπεῖν ἔξαίφνης τῷ στρατιῷ: 20. Ἅνδρες, τὖν μὲν ὁρῶμεν ἡμᾶς ἀπόρους ὅντας καὶ ἐν τῷ ἀπόπλῳ ἔχειν τὰ ἐπιτίδεια καὶ ὡς οἵκαδε ἀπελθόντας ὀνῆσαί τι τοὺς οἴκοι. Εἰ δὲ βούλεσθε τῆς κύκλῳ χώρας περὶ τὸν Πόντον οἰκουμένης ἐκλεξάμενοι ὅπη ἀν βούλησθε κατασχεῖν, καὶ τὸν μὲν ἐθέλοντα ἀπιέναι οἰκαδε, τὸν δὲ ἐθέλοντα μένειν αὐτοῦ, πλοῖα δὲ ὑμῖν πάρεστιν, ὥςτε ὅπη ἀν βούλησθε ἔξαίφνης ἀν ἐπιπέσοιτε.

21. 'Ακούσαντες ταῦτα οἱ έμποροι ἀπήγγελλον ταῖς πόλεσι' συτέπεμψε δ' αὐτοῖς Τιμασίων ὁ Δαρδανεὺς Ἐρύμαγόν τε τὸν Δαρδανέα καὶ Θώρακα τὸν Βοιώτιον τὰ αὐτὰ ταῦτα ἐροῦντας Σινωπείς δε και Ήρακλεωται ταυτα ακούσαντες πέμπουσι πρός τόν Τιμασίωνα και κελεύουσι προστατεύσαι λαβόντα χρήματα όπως έκπλεύση ή στρατιά. 22. Ο δε άσμετος ακούσας εν συλλόγω των στρατιωτών όντων λέγει τάδε. Οὐ δεῖ προςέχειν μονη, ω άνδρες, οὐδὲ τῆς Ελλάδος οὐδὲν περί πλείονος ποιεῖσθαι. 'Ακούω δέ τινας θύεσθαι έπι τούτιο οὐδ ὑμῖν λέγοντας. 23. Υπισχνοῦμαι δὲ ὑμῖν αν έκπλέητε, από τουμητίας μισθοφοράν παρέξειν Κυζικηνόν έκάστο του μητός · και άξω ύμας είς την Τρωάδα, ένθεν καί είμι συγάς και υπάρξει υμίν ή εμή πόλις εκόντες γάρ με δέξονται. 24. Ήγήσομαι δε αὐτος έγω ενθεν πολλά γρήματα λήψεσθε. "Εμπειρος δέ είμι τῆς Αἰολίδος καὶ τῆς Φριγίας καὶ τῆς Τρωάδος καὶ της Φαρναβάζου άρχης πάσης τὰ μεν διὰ τὸ έκειθεν είναι, τὰ δε δια τὸ συνεστρατεύσθαι ἐν αὐτῆ σὺν Κλεάρχω τε καὶ Δερκυλλίδα.

25. 'Αναστάς δ΄ αὐθις Θώρας ὁ Βοιώτιος ος ἀεὶ περὶ στρατηγίας Ξενοφῶντι ἐμάχετο, ἔφη, εἰ ἔξέλθοιεν ἐχ τοῦ Πόντου, ἔσεσθαι αὐτοῖς Χεθρόνησον χώραν καλλη καὶ εὐδαίμονα, ὥςτε τῷ βουλομένᾳ ἐνοικεῖν, τῷ δὲ μὴ βουλομένᾳ ἀπιέναι οἵκαδε γελοῖον δ΄ εἶναι, ἐν τῆ 'Ελλάδι οὕσης χώρας πολλῆς καὶ ἀφθόνου, ἐν τῆ βαρβάρων μαστεύειν. 26. "Εςτε δ' ἀν, ἔφη, ἐκεῖ γένησθε, κὰγὼ καθάπερ Τιμασίων ὑπισχνοῦμαι ὑμῖν τὴν μισθοφοράν. Ταῦτα δ' ἔλεγεν εἰδῶς ὰ Τιμασίωνι οἱ 'Ηρακλεῶται καὶ οἱ Σινωπεῖς ἐπαγγέλοιντο ὡςτε ἐκπλεῖν. 27. 'Ο δὲ Ξενοφῶν ἐν τούτᾳ ἐσίγα. 'Αναστὰς δὲ Φιλήσιος καὶ Λίκων οἱ 'Αχαιοὶ ἔλεγον ὡς δεινὸν εἴη ἰδία μὲν

Ζενοφωντα πείθει τε καταμένειν καὶ θύεσθαι ύπὲς τῆς μονῆς μἡ κοινούμενον τῆ στρατιᾶ· εἰς δὲ τὸ κοινὸν μηδὲν ἀγοςεύειν πεςὶ τούτων· ὥςτε ἡναγκάσθη ὁ Σενοφων ἀναστῆναι καὶ εἰπεῖν τάδε·

28. Έγω, ω ανδρες, θύομαι μεν ως δράτε όπόσα δύναμαι και ύπεο ύμων και ύπεο έμαυτου, όπως ταυτα τυγγάνω και λέγων και νοῶν καὶ πράττων όποῖα μέλλει ὑμῖν τε κάλλιστα καὶ ἄριστα έσεσθαι καὶ έμοί. Καὶ τῦν έθυόμητ περί αὐτοῦ τούτου εἰ ἄμεινον είη άργεσθαι λέγειν είς ύμας και πράττειν περί τούτων ή παντάπα. σι μηδε απτεσθαι του πράγματος. 29. Σιλανός δέ μοι ο μάντις άπεκρίνατο το μέν μέγιστον, τὰ ίερα καλά είναι ήδει γάρ καὶ έμε οὐα ἄπειρον ὄντα διὰ τὸ ἀεὶ παρεῖναι τοῖς ἱεροῖς. ἔλεξε δὲ ὅτι ἐν τοῖς ίεροῖς φαίτοιτό τις δόλος και έπιβουλή έμοι, ώς άρα γιγτώσκων ότι αὐτὸς ἐπεβούλενε διαβάλλειν με πρὸς ὑμᾶς. Ἐξήνεγαε γὰρ τὸν λόγον ώς έγω πράττειν ταυτα διανοσίμην ήδη οὐ πείσας ύμας. 30. Έγω δε εί μεν έωρων απορούντας ύμας, τουτ αν εσκόπουν αφ οδ αν γένοιτο ώςτε λαβόντας ύμας πόλιν τον μεν βουλόμενον αποπλείν ήδη, τον δε μη βουλόμενον, έπει κτήσαιτο ίκανα ώςτε καί τους έμυτοῦ οἰκείους ώφελησαί τι. 31. Ἐπεὶ δ' όρῶ ὑμῖν καὶ τὰ πλοΐα πέμποντας Ήρακλεώτας καὶ Σινωπεῖς ώςτε έκπλεῖν, καὶ μισθον ύπισγιουμένους ύμιν ανδρας από νουμηνίας, καλόν μοι δοκεῖ είναι σωζομένους ένθα βουλόμεθα μισθον τῆς σωτηρίας λαμβάνειν. καὶ αὐτός τε ἀναπαύομαι ἐκείνης τῆς διανοίας, καὶ ὁπόσοι τρος έμε προςήεσαν, λέγοντες ώς γρη ταυτα πράττειν, άναπαύσασθαί φημι χοήναι. 32. Ούτω γαρ γιγνώσκω · όμου μεν όντες πολλοί ος περ νυνί δοκείτε αν μοι καί έντιμοι είναι καί έχειν τα έπιτήδεια. έν γὰρ τῷ κρατεῖν ἐστι καὶ τὸ λαμβάνειν τὰ τῶν ἡττόνων. διασπασθέντες δ' αν και κατά μικρά γενομένης της δυνάμεως ουτ αν τροφήν δύναισθε λαμβάνειν ούτε γαίροντες αν απαλλάξαιτε. 33. Δοκεί οὖν μοι ἄπερ ὑμῖν, ἐκπορεύεσθαι εἰς τὴν Ελλάδα · καὶ ἐάν τις μείνη η απολιπών τινα ληφθη πρίν έν ασφαλεί είναι παν το στράτευμα, πρίτεσθαι αυτον ώς άδικουντα. Και ότω δοκεί, έφη, ταῦτα, ἀράτω την χεῖρα. 'Ανέτειναν απαντες.

34. 'Ο δε Σιλανός εβόα, και επεχείρει λέγειν ως δίκαιον είη ἀπιέναι τον βουλόμενον. Οι δε στρατιώται ουκ ηνείχοντο, άλλ' ηπείλουν αυτώ ότι ει λήψονται ἀποδιδράσκοντα, την δίκην επιθήσαεν. 35. Έντεῦθεν έπε έγνωσαν οι Ήρακλεωται ότι ἐκπλεων δεδογμένον εἴη καὶ Ξενος ῶν αἰτὸς ἐπεψηφικὸς εἴη, τὰ μὲν πλοῖο πέμπουσι, τὰ δὲ χείματα, α ὑπέσχοντο Τιμασίωνι καὶ Θώρακι ἐψευσμένοι ἔσαν τῆς μισθοσορῶς. 36. Ἐνταῖ θα δὲ ἐκπεπληγμένοι ἔσαν καὶ ἐδεδοίκεσαν τὴν στρατιὰν οἱ τὴν μισθοσορὰν ὑπεσχημένοι. Παραλαβόντες οἰν ἐντο καὶ τοὺς ἄλλους στρατηγοὺς οἱς ἀνεκεκοίνωντο ἃ πρόσθεν ἔπραττον, (πάντες δὶ ἔσαν πλὴν Ν'έωνος τοῦ ᾿Ασιναίου, δι Χειρισόσφο ὑπεστρατήγει, Χειρίσοφος δὲ οὕπω παρῆν,) ἔρχονται πρὸς Ξενοσῶντα, καὶ λέγουσιν ὅτι μεταμέλοι αὐτοῖς, καὶ δοκοίη πράτιστον εἶναι πλεῖν εἰς Φᾶσιν, ἐπὲὶ πλοῖα ἔστι, καὶ κατασχεῖν τὴν Φασιανῶν χώραν. 37. Αὐγιου δὶ νἰιδοῖς ἐτύγχανε βασιλεύων αὐτῶν. Ξενος ῶν δὶ ἀπεκρίνατο ὅτι οἰδὲν ἂν τούτων εἴποι εἰς τὴν στρατιάν ὑμεῖς δὲ συλλέξαντες, ἔφη, εὶ βούλεσθε, λέγετε. Ἐνταῦθα ἀποδείκνυται Τιμασίων ὁ Δαρδανεὺς γνώμην οὐκ ἐκκλησιάζειν, ἀλλὰ τοὺς αὐτοῦ ἔκαστον λοχαγοὺς πρῶτον πειρᾶσθαι πείθειν. Καὶ ἀπελθόντες ταῦνα ἐποίουν.

CAP. VII.

1 Ταῦτα ο'ι οἱ στρατιῶται ἀνεπύθοντο πραττόμενα. Καὶ ὁ Νέων λέγει ὡς Ξενοςῶν ἀναπεπεικὸς τοὺς ἄλλους στρατηγοὺς, διανοεῖται ('γειν τοὺς στρατιώτας ἐξαπατήσας πάλιν εἰς Φᾶσιν. 2. 'Ακούσαντες δὶ οἱ στρατιώται γαλεπῶς ἔφερον' καὶ σύλλογοι ἐγίγνοντο καὶ κύκλοι συνίσταντο' καὶ μάλα φοβεροὶ ἦσαν μὴ ποι ήσειαν οἱα καὶ τοὺς τῶν Κόλχων κήρυκας ἐποίησαν καὶ τοὺς ἀγορατόμους' ὅσοι κὰρ μὶ ἐξι τὴν θάλατταν κατέφυγον κατελεύσθησαν. 3. 'Επεὶ δὲ ἦσθανετο Ξενοςῶν ἔδοξεν αὐτῷ ὡς τάχιστα συναγαγεῖν αὐτῶν ἀγορὰν, καὶ μὴ ἐᾶσαι συλλεγῆναι αὐτομάτους' καὶ ἐκέλευσε τὸν κήρυκα συλλέγειν ἀγοράν. 4. Οἱ δ' ἐπεὶ τοῦ κήρυκος ἤκουσαν συνέδραμον καὶ μάλα ἐκοίμως. 'Ενταῦθα Ξενοςῶν τῶν μὲν στρατηγῶν οὐ κατηγόρει, ὅτι ἦλθον πρὸς αὐτὸν, λέγει δὲ ὧδε

5. 'Ακούω τινὰ διαβάλλειν, δ ἄνδρες, ἐμὲ ὡς ἐγὰ ἄρα ἔξαπατήσας ὑμᾶς μέλλω ἄγειν εἰς Φᾶσιν. 'Ακούσατε οἶν μεου πρὸς
Θεῶν καὶ ἐὰν μὲν ἐγὰ φαίτωμαι ἀδικῶν, οἰ χρή με ἐνθένδε ἀπελΦεῖν πρὶν ἀν δῶ δίκην ' ἀν δ ὑμῖν φαίνωνται ἀδικοῦντες οἱ ἐμὸ
διαβάλλοντες, οὕτως αὐτοῖς χρῆσθε ὥςπερ ἄξιον. 6. 'Υμεῖς δ'
ἔφιν, ἴστε δήπου ὅθεν ἥλιος ἀνίσγει καὶ ὅπου δύεται καὶ ὅτι ἐὰν

ιιέν τις είς την Ελλάδα μέλλη ιέναι, πρός έσπέραν δεί πορεύεσθαι. ην δέ τις βούληται είς τοὺς βαρβάρους, τουμπαλιν προς εω. "Εστιν ουν όςτις τουτο αν δύναιτο υπας έξαπατησαι ώς ηλιος ένθεν μέν ανίσγει, δύεται δε ένταυθα, ένθεν δε δύεται, ανίσγει δ' έντευθεν: 7. 'Αλλά μην και τουτό γε επίστασθε ότι βορέας μεν έξω του Πόντου είς την Ελλάδα φέρει, νότος δε είσω είς Φασιν και λέγετε. όταν βοδόας πνέη ώς καλοί πλοί είσιν είς την Ελλάδα. Τούτο ουν έστιν όπως τις αν ύμας έξαπατήσαι ωςτ έμβαίνειν όπόταν νότος πνέη; 8. 'Αλλά γὰο ὁπόταν γαλήνη ή ἐμβιβῶ. Οὐκοῦν ἐγώ μεν έν ένὶ πλοίω πλεύσομαι, ύμεῖς δὲ τοὐλάγιστον έν έκατόν. Πῶς αν οὖν έρω ή βιασαίμην ἐμᾶς σὸν ἐμοὶ πλεῖν μη βουλομένους ή έξαπατήσας άγοιμι; 9. Ποιώ δ' ύμᾶς έξαπατηθέντας καὶ καταγοητευθέντας ὑπ' ἐμοῦ ηκειν εἰς Φασιν · καὶ δη καὶ ἀποβαίνομεν εἰς την χώραν γνώσεσθε δήπου ότι οὐκ ἐν τῆ Ελλάδι ἐστέ καὶ ἐγὼ μεν έσομαι ο έξηπατηχώς είς, ύμεις δε οι έξηπατημένοι έγγυς μυρίων έγοντες οπλα. Πῶς αν οὖν εἶς ἀνλο μᾶλλον δοίη δίκην ἡ οὖτω περί αύτοῦ τε καὶ ύμῶν βουλευόμενος; 10. 'Αλ οὐτοί είσιν οί λόγοι ανδρών και ήλιθίων και έμοι φθονούντων, ότι έγω ύφ' ύμων τιμωμαι. Καίτοι οὐ δικαίως γ' αν μοι φθονοῖεν. Τίνα γὰο αὐ τῶν ἐγὰ κωλίω ἢ λέγειν εἴ τίς τι ἀγαθὸν δύναται ἐν ὑμῖν, ἢ μάγεσθαι εί τις έθέλει ύπερ ύμων τε και έαυτου, η έγρηγορέναι περί της ύμετέρας ασφαλείας έπιμελόμενον; Τί γάρ; αργοντας αίρουμένων ύμων έγω τινι έμποδων είμι; Παρίημι, άργετω μόνον άγαθόν τι τοιων ύμας φαινέσθω. 11. 'Αλλά γάο έμοι μέν άρπει περί τούτων τὰ εἰρημένα εἰ δέ τις ὑμῶν ἢ αὐτὸς ἔξαπατηθῆναι αν οιεται ταύτα, η άλλον έξαπατησαι ταύτα, λέγων διδασκέτω. 12. "Όταν δε τούτων άλις έχητε, μη απέλθητε πρίν αν απούσητε οίον όρω έν τῆ στρατιά ἀρχόμενον πράγμα ο εί έπεισι καὶ έσται οἶον ὑποδείκευσιν, ώρα ήμιν βουλεύεσθαι ύπερ ήμων αὐτων μη κάκιστοί τε καὶ αισγιστοι άνδρες αποφαινώμεθα και πρός θεών και πρός ανθρώπων καὶ φίλων καὶ πολεμίων καὶ καταφρονηθώμεν. 13. 'Ακούσαντες δε ταυτα οί στρατιώται έθαύμασαν τε ο τι είη και λέγειν έκελευον. 'Εκ τούτου ἄργεται πάλιν 'Επίστασθέ που ότι χωρία ην έν τοῖς δρεσι βαρβαρικά, φίλια τοῖς Κερασουντίοις, όθεν κατιόντες τινές και ίερεῖα έτώλουν ἡμῖν και άλλα ών είγον. Λοκούσι δέ μοι και ιμών τινες είς το έγχυτάτω γωρίον τουτων έλι όντες άγο

οάσαντές τι πάλιν απελθείν. 14. Τοῦτο καταμαθών Κλεάρετος 6 λοχαγός ότι και μικρόν είη και αφύλακτον διά το φίλιον νομίζει» είναι, έρχεται επ' αὐτοὺς τῆς νυκτὸς ώς πορθήσων, οὐδενὶ ἡμῶν είπων. 15. Διετετόητο δε, εί λάβοι τόδε το χωρίον, είς μεν το στράτευμα μημέτι έλθεῖν, έμβὰς δ' είς πλοῖον έν ῷ ἐτύγγανον οί σύσκηνοι αυτου παραπλέοντες, καὶ ένθέμενος εί τι λάβοι, άποπλέων οίγεσθαι έξω του Πόντου. Καὶ ταύτα συνωμολόγησαν αὐτῷ οί ἐκ του πλοίου σύσκητοι, ώς έγω τυν αίσθάνομαι. 16. Παρακαλέσας οδυ οπόσους έπειθεν ίχει έπὶ τὸ γωρίον. Πορευόμετον δὲ αὐτὸν φθάτει ήμερα γετομένη, και συστάντες οι άνθρωποι από ίσγυρων τόπων βάλλοντες και πιείοντες τόν τε Κλεάρετον αποκτείνουσι και των άλλων συχνούς · οι δέ τινες και είς Κερασούντα αὐτων άπο. χωρούσι. 17. Ταύτα δ' ήν έν τη ήμέρα ή ήμεις δείτρο έξωρμώμεν πεζη. Των δε πλεόντων έτι τινές ήσαν έν Κερασούντι, οίνπω άνηγμένοι. Μετά τοῦτο, ώς οἱ Κερασούντιοι λέγουσιν, ἀφικνοῦνται των έχ του γωρίου τρείς ανδρές των γεραιτέρων πρός το κοιτον το ημέτερον χρήζοντες έλθειν. 18. Έπει δε ήμας οὐ κατέλαβον, πρός τους Κερασουντίους έλεγον ότι θαυμάζοιεν τί ήμιν δόξειεν έλθεῖν ἐπὶ αὐτούς. Ἐπεὶ μέντοι σφεῖς λέγειν, ἔφασαν, ὅτι οὐκ ἀπὸ κοινού γένοιτο το πράγμα, ηδέσθαί τε αυτούς και μέλλειν ένθάδε πλείν, ώς ήμιν λέξαι τὰ γενόμενα καὶ τοὶς νεκρούς κελεύειν αὐτούς θάπτειν λαβόντας τους τούτου δεομένους. 19. Των δ' ἀποφυγόντων τιτες Ελλίνων έτυγον έτι όντες εν Κερασούντι : αισθόμενοι δε τούς βαρβάρους όποι "οιεν αὐτοί τε ετόλμησαν βάλλειν τοῖς λίθοις. καὶ τοῖς άλλοις παρεκελεύοντο. Καὶ οἱ άνδρες ἀποθνήσκουσι τρείς όντες οι πρέσβεις καταλευσθέντες. 20. Επεί δε ισύτο έγένετο, έργονται προς ήμας οι Κερασούντιοι και λέγουσι το πράγμα και ήμεῖς οἱ στρατηγοὶ ἀκούσωντες ἢχθόμεθά τε τοῖς γεγενημένοις καὶ ἐβουλευόμεθα σύν τοῖς Κερασουντίοις ὅπως ἀν ταφείησαν οἱ τῶν Ελλήνων νεκροί. 21. Συγκαθήμετοι δ' έξωθεν των οπλων έξαίσνης ακούομεν θορύβου πυλλού Παιε παιε, βάλλε βάλλε. Και τάχα δη δρώμεν πολλούς προςθέοντας λίθους έγοντας έν ταῖς γεροί, τοὺς δὲ καὶ άναιρουμένους. 22. Καὶ οἱ μὲν Κερασούντιοι ὡς ἂν καὶ ἐωρακότες τὸ παρ' έωντοῖς πράγμα, δείσαντες ἀπογωροῦσι πρὸς τὰ πλοῖα. Ήσαν δε νη Δία και ήμων οι έδεισαν. 23. Εγωγε μην ηλθον προς αυτούς και ήρωτων ο τι έστι το πράγμα. Των δ' ήσαν μέν οι ούδεν ήδεσαν.

όμως δε λίθους είχον εν ταῖς χερσίν. Έπει δε είδότι τινὶ ενέτυγον, λέγει μοι ότι οἱ ἀγορανόμοι δεινότατα ποιούσι τὸ στράτευμα. 24. Έν τούτω τις όρα τον άγορανόμον Ζήλαρχον προς την θά. λατταν απογωρούντα, και ανέκραγεν οι δ ώς ήκουσαν, ώςπες ή συος άγρίου η έλάφου φανέντος ιενται έπ αυτόν. 25. Οί δ' αν Κερασούντιοι ώς είδον όρμωντας καθ' αύτούς, σαφως νομίζοντες έπὶ σφᾶς ἵεσθαι, φεύγουσι δρόμφ καὶ ἐμπίπτουσιν εἰς τὴν θάλατταν. Συνεις έπεσον δε και ήμων αυτών τινες, και επνίγετο όςτις νείν μη έτύγγανες επιστάμενος. 26. Καὶ τούτους τί δοκείτε; ήδίκουν μεν ούδεν, έδεισαν δε μή λύττα τις ώς περ χυσίν ήμιν έμπεπτώχοι. Εί οῦν ταῦτα τοιαῦτα ἔσται, θεάσασθε οια ή κατάστασις ἡμῖν ἔσται της στρατιάς. 27. Υμείς μεν οι πάντες ουκ έσεσθε κύριοι ουτ ανελέσθαι πόλεμον ῷ αν βούλησθε οὔτε καταλῦσαι· ἰδία δε ὁ βουλόμενος άξει στράτευμα έφ' ο τι αν θέλη. Κάν τινες προς ύμας ίωσι πρέσβεις η είρηνης δεόμενοι η άλλου τινός, κατακανόντες τούτους οί βουλόμενοι ποιήσουσιν ύμας των λόγων μη ακούσαι των προς ύμας ίοντων. 28. Επειτα δε ους μεν αν ύμεις απαντες ελησθε ἄρχοντας, έν οὐδεμιᾶ χώρα έσονται. όςτις δ' αν έαυτον έληται στρατηγόν και έθέλη λέγειν Βάλλε βάλλε, ούτος έσται ίκανός και ἄργοντα κατακανεῖν καὶ ίδιώτην ον αν ύμων έθέλη ἄκριτον, ην ώσιν οι πεισόμενοι αὐτῷ, ώς περ καὶ νῦν ἐγένετο. 29. Οἶα δ' ὑμῖν καὶ διαπεπράγασιν οἱ αὐθαίρετοι οὖτοι στρατηγοὶ σκέψασθε. Ζήλαρχος μεν γάρ ὁ άγορανόμος εί μεν άδικεῖ ύμᾶς, οίχεται άποπλέων οὐ δους ύμιν δίκην εί δε μη άδικει, φεύγει έκ του στρατεύματος δείσας μη άδίκως άκριτος άποθάνη. 30. Οἱ δὲ καταλεύσαντες τοὺς πρέσβεις διεπράξαντο ύμιν μόνοις μεν των Έλληνων είς Κερασούντα μη ασφαλές είναι αν μη συν ισχύι αφικνείσθαι τούς δέ νεκρούς ούς πρόσθεν αύτοι οι κατακανόντες έκέλευον θάπτειν, τούτους διεπράξαντο μηδε σύν κηρυκίω έτι ασφαλές είναι ανελέσθαι. Τίς γαο έθελήσει κήρυξ ιέναι κήρυκας απεκτονώς; 31. 'Αλλ' ήμεις Κερασουντίων θάψαι αὐτοὺς έδεήθημεν. Εἰ μεν οὖν ταῦτα καλῶς έγει, δοξάτω ύμιν· ίνα ώς τοιούτων έσομένων καὶ φυλακήν ίδία ποιήση τις καὶ τὰ έρυμνὰ ὑπερδέξια πειραται έγων σκηνοῦν. 32. Εἰ μέντοι ὑμῶν δοκεῖ θηρίων άλλὰ μὴ ἀνθρώπων εἶναι τὰ τοιαύτα έργα, σκοπείτε παύλάν τινα αύτων : εί δε μη, πρός Διός πῶς η θεοῖς θύσομεν ήδέως ποιοῦντες ἔργα ἀσεβη, η πολειώοις

πῶς μαχούμεθα, ἢν ἀιλήλους κατακαίνωμεν; 33. Πόλις δὲ φιλία τίς ἡμᾶς δέξεται, ἢτις ἀν ὁοῷ τοσαύτην ἀνομίαν ἐν ἡμῖν; ᾿Αγορὰν δὲ τίς ἄξει θαδόῶν, ἢν περὶ τὰ μέγιστα τοιαῦτα ἐξαμαρτάνοντες φαινώμεθα; Οὖ δὲ δὴ πάντων οἰόμεθα τεύξεσθαι ἐπαίνου, τίς ἀν ἡμᾶς τοιούτους ὄντας ἐπαινέσειεν; ἡμεῖς μὲν γὰρ οἰδ' ὅτι πονηρούς ὰν φαίημεν είναι τοὺς τὰ τοιαῦτα ποιοῦντας.

34. Έχ τούτου ἀνιστάμενοι πάντες έλεγον τοὺς μὲν τούτων ἄρξαντας δοῦναι δίκην, τοῦ δε λοιποῦ μηκέτι έξεῖναι ἀνομίας ἄρξαι εἰν δέ τις ἄρξη, ἄγεσθαι αὐτοὺς ἐπὶ θανάτων τοὺς δὲ στρατηγοὺς εἰς δίκας πάντας καταστῆσαι εἰναι δὲ δίκας καὶ εἴ τι ἄλλο τις ήδίκητο έξ οὖ Κῦρος ἀπέθανε δικαστὰς δὲ τοὺς λοχαγοὺς ἐποιήσαντο. 35. Παραινοῦντος δὲ Ξειοφῶντος καὶ τῶν μάντεων συμβουλευόντων ἔδοξε καὶ καθῆραι τὸ στράτευμα. Καὶ ἐγένετο καθαρμός.

CAP. VIII.

1. "Εδοξε δε και τους στρατηγούς δίκην υποσγείν του παρεληλυθότος χρότου. Καὶ διδόττων Φιλήσιος μεν ώφλε καὶ Ξανθικλής της φυλακής των γαυλικών γρημάτων το μείωμα είκοσι μνάς. Σο φαίνετος δέ, ότι ἄργων αίρεθείς κατημέλει, δέκα μνας. Ξενοφώντος δε κατηγόρησαν τινες φασκοντες παίεσθαι ύπ αύτου καί ώς ύβρίζοντος την κατηγορίαν έποιούντο. 2. Καὶ ὁ Ξενοφῶν ἀναστὰς อันอ์โอบธอง อโทอโง ซอง กอฺฉีของ โล้รูลราน กอบ หล่ อักโก่งก. δε αποκρίνεται . "Οπου και τῷ ρίγει απωλλύμεθα καὶ γιών πλείστη ήν. 3. 'Ο δ' είπεν ' 'Αλλά μην και γειμωνός γε όντος οιου λέγεις, σίτου δε επιλελοιπότος, οίτου δε μηδ δοφραίνεσθαι παρόν, ύπο δέ πόνων πολλων απαγορευόντων, πολεμίων δε έπομένων, εί έν τοιούτω καιρώ ύβριζον, όμολογω καὶ των όνων ύβριστότερος είναι. οίς φασιν ύπο της ύβρεως κόπον ουκ έγγίγνεσθαι. 4. "Ομως δέ καί λέξον, έφη, εκ τίνος επλήγης. Πότερον ήτουν σε τι και επεί μοι ούκ έδίδως έπαιον; άλλ' ἀπήτουν; άλλὰ περί παιδικών μαγόμενος, άλλα μεθύων έπαρώνησα; 5. Επεί δε τούτων οὐδεν έφησεν επή οετο αὐτὸν εἰ ὁπλιτεύοι. Οὐκ ἔφη. Πάλιν εἰ πελτάζοι, Οὐδὲ τοῦτ ἔφη · άλλ' ἡμίονον ελαύν ειν, ταγθεὶς ὑπὸ τῶν συσκήνων ελεύθερες ών. 6. Ένταῦθα δη έναγιγνώσκε αὐτὸν καὶ ήρετο . Ή οὺ εἰ ὁ τὸν κάμνοντα ἀπάγων; Ναὶ μὰ Δί , ἔφη · σὺ γὰο ἠνάγκα· ζες · τὰ δὲ τῶν ἐμῶν συσκήτων σκεύη διέδόιψας. 7. ᾿Αλλ' ἡ μὲν διάδόιψις, ἔφη ὁ Ξενοφῶν, τοιαύτη τις ἐγένετο. Διέδωκα ἄλλοις ἄνειν καὶ ἐκέλευσα πρὸς ἐμὲ ἀπαγαγεῖν · καὶ ἀπολαβών ἄπαντα σῶα ἀπέδωκά σοι, ἐπεὶ καὶ σὸ ἐμοὶ ἀπέδειζας τὸν ἄνδρα. Οἰον

δε το πράγμα έγένετο ακούσατε, έφη και γαρ άξιον.

8. 'Ανήο κατελείπετο διὰ τὸ μηκέτι δύνασθαι πορεύεσθαι. Καὶ έγω τον μεν ανδρα τοσούτον έγίγνωσκον ότι είς ήμων είη. ζνάγκασα δε σε τουτον άγειν, ώς μη ἀπόλοιτο και γαρ, ώς έγω ολμαι, πολέμιοι ήμιν έφείποντο. 9. Συνέφη τούτο ὁ ἄνθρωπος. Ούχουν, έφη ὁ Ξενοφῶν, ἐπεὶ προύπεμψά σε, καταλαμβάνω αὐθις σύν τοῖς ὀπισθοφύλαξι προςιών βόθρον ὀρύττοντα ώς κατορύξοντα τον άνθρωπον · και έπιστας έπήνουν σε. 10. Επεί δε παρεστηκότων ήμων συνέκαμψε το σκέλος ο άνλο, άνέκραγον οι παρόντες ότι ζη ὁ ἀνήο · σὸ δ' εἶπες · Οπόσα γε βούλεται ώς έγωγε αὐτὸν οὐκ άξω. Έντανθα έπαισά σε · άληθη λέγεις · έδοξας γάρ μοι είδότι έοικέναι ότι έζη. 11. Τι οῦν; έφη, ἦττόν τι ἀπέθανεν, ἐπεὶ ἐγώ σοι ἀπέδειξα αὐτόν ; Καὶ γὰρ ἡμεῖς, ἔφη ὁ Ξενοφῶν, πάντες ἀποθανούμεθα τούτου οὖν έγεκα ζώντας ήμας δεί κατορυγθήναι: 12. Τοῦτον μεν ἀνέκραγον πάντες ώς ολίγας παίσειεν . άλλους δε έκέλευε λέγειν δια τί έκαστος έπλήγη. Έπει δ' οὐκ ανίσταντο, αὐτὸς ἔλεγεν.

13. Έγὸ, ὁ ἄπόδες, ὁμολογῶ παϊσαι δὴ ἄπόδας ἔνεκεν ἀταξίας ὅσοις σοίζεσθαι μὲν ἤρκει δὶ ἡμᾶς, ἐν τάξει τε ἰόντων καὶ μαχομένων ὅπου δέοι, αὐτοὶ δὲ λιπόντες τὰς τάξεις προθέοντες ἀρπάζειν ἤθελον καὶ ἡμῶν πλεονεκτεῖν. Εὶ δὲ τοῦτο πάντες ἐποιοῦμεν, ἄπαντες ἀν ἀπολόμεθα. 14. Ήδη δὲ καὶ μαλακιζόμενον τινα καὶ οὐν ἐθέλονται ἀνίστασθαι ἀλλὰ προϊέμενον αὐτὸν τοῖς πολεμίοις καὶ ἔπαισα καὶ ἐβιασάμην πορεύεσθαι. Ἐν γὰρ τῷ ἰσχυρῷ χειμῶνι καὶ αὐτός ποτε ἀναμένων τινὰς συσκευαζομένους καθεζόμενος συχνὸν χρόνοι κατέμαθον ἀναστὰς μόλις καὶ τὰ σκέλη ἐπτείνας. 15. Ἐν ἐμαντῷ οὖν πεῖραν λαβὸν ἐκ τούτου καὶ ᾶλλον διότε ἴδοιμι καθήμενον καὶ βλακεύοντα, ἤλαυνον τὸ γὰρ κινεισθαι καὶ ἀνδρίζεσθαι παρεῖχε θερμασίαν τινὰ καὶ ὑγρότητα τὸ δὲ καθῆσθαι καὶ ἡσυχίαν ἔχειν ἐώρων ὑπουργὸν δν τῷ τε ἀποπήγνυσθαι τὸ αἶμα καὶ τῷ ἀποσήπεσθαι τοὺς τῶν ποδῶν δακτύλους · ἄπερ πολλοὺς καὶ ὑμεῖς ἵστε παθόντας. 16. "Αλλον δέ γε ἵπως

ύπολειπόμενόν που δια δαστώνη και κωλύοντα και ύμας τους πρόσθεν και ήμας τους όπισθεν πορεύεσθαι επαισα πύξ, όπως μη λόγχη ύπο των πολεμίων παίοιτο. 17. Καὶ γὰρ οὖν νῦν ἔξεστιν αὐτοῖς σωθείσιν εί τι ὑπ' έμοῦ έπαθον παρά τὸ δίκαιον δίκην λαβείν. Εί δ' ἐπὶ τοῖς πολεμίοις ἐγένοντο, τί μέγα ὢν οὕτως ἔπαθον ὅτου δίκην αν ήξιουν λαμβάνειν; 'Απλούς μοι, έφη, ὁ λόγος. 18. 'Εγώ γαρ εί μεν επ' άγαθο εκόλασά τιτα, άξιω ύπεγειν δίκην οίαν και γονείς υίοις και διδάσκαλοι παισί. Και γαρ οι ιατροί καίουσι και τέμτουσιν ἐπ' ἀγαθῷ. 19. Εἰ δὲ ἥβρει νομίζετέ με ταῦτα πράττειν, ἐνθυμήθητε ότι νύν έγω θαρρώ σύν τοῖς θεοῖς μάλλον ή τότε, καὶ θρασύτερος είμι τῦτ ἢ τότε, και οίτον πλείω πίτω ' άλλ' όμως οὐδένα παίω · έν εὐδία γὰρ ὁρῶ ὑμᾶς. 20. "Οταν δὲ γειμών ή καὶ θάλαττα μεγάλη έπισ έρηται, ολγ όρατε ότι και νεύματος μόνον ένεκα γαλεπαίτει μεν πρωρεύς τοις έν πρώρα, γαλεπαίτει δε κυβερνήτης τοις έν πρύμνη ; Ίκανα γαρ έν τῷ τοιούτφ καὶ μικρά άμαρτηθέντα πάντα συνεπιτρίψαι. 21. "Οτι δε δικαίως έπαιον αυτούς καὶ ύμεῖς κατεδικάσατε τότε · Εχοντες ξίφη οὐ ψήφους παρέστητε, καὶ έξην ύμιν έπικουρείν αὐτοίς, εὶ εβούλεσθε. 'Αλλά μὰ Δία ούτε τούτοις έπεκουρείτε ούτε σύν έμοι τον ατακτούντα έπαίετε. 22. Τοιγαρούν έξουσίαν εποιήσατε τοίς κακοίς αὐτών ύβρίζειν εώντες αὐτούς. Οίμαι γὰρ, εἰ ἐθέλετε σκοπεῖν, τοὺς αὐτοὺς εὐρήσετε καὶ τότε κακίστους καὶ νῦν ύβριστοτάτους. 23. Βοίσκος γοῦν ὁ πύκτης ὁ Θετταλός τότε μεν διεμάγετο, ώς κάμνων, άσπίδα μη φέρειν · νον δ' ώς άκούω Κοτυωριτών πολλούς άποδέδυκεν. 24. "Ην ούν σωφορνητε, τούτον τάναντία ποιήσετε ή τους κύνας ποιούσι τους μέν γὰο κύνας τοὺς χαλεποὺς τὰς μεν ἡμέρας διδέασι, τὰς δε νύκτας άφιᾶσι τούτον δε, ην σωφρονήτε, την νύκτα μεν δήσετε, την δε ήμέραν ἀφήσετε. 25. 'Αλλά γάρ, έφη, θαυμάζω ὅτι εἰ μέν τινι ύμων απηγθόμην μέμνησθε καί οὐ σιωπάτε εί δέ τω ή γειμώνα έπεχούρησα ή πολέμιον ἀπήρυξα ή ἀσθενοῦντι ή ἀποροῦντι συνεξεπορισά τι, τούτων ούδεις μέμνηται · ούδ' εί τινα καλώς τι ποιούντα έπηνεσα οὐδ' εί τιν ἄνδρα ὅντα ἀγαθὸν ἐτίμησα ώς ἐδυνάμην, οίδὲ τούτων μέμνησθε. 26. 'Αλλά μην καλόν γε καὶ δίκαιον καὶ σιον καὶ ήδιον τῶν ἀγαθῶν μᾶλλοι ἡ τῶν κακῶν μεμνῆσθαι.

'Εκ τούτου μὲν δη ἀνίσταντο και ἀνεμίμνησκον καὶ περιεγνετε ώςτε καλῶς ἔγειν.

$\mathcal{Z}ENO\Phi\Omega NTO\Sigma$ $KTPOTANABA\Sigma E\Omega\Sigma \in$

CAP. I.

1. Έκ τούτου δε ἐν τῆ διατριβῆ οἱ μὲν ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς ἔζων, οἱ δὲ ληϊζόμενοι ἐκ τῆς Παφλαγονίας. Ἐκλώπευον δὲ καὶ οἱ Παφλαγόνες εὐ μάλα τοὺς ἀποσκεδαννυμένους, καὶ τῆς νυκτὸς τοὺς πρόσω σκηνοῦντας ἐπειρῶντο κακουργεῖν καὶ πολεμικώτατα πρὸς ἀλλήλους εἶγον ἐκ τούτων. 2. Ὁ δὲ Κορύλας, ὅς ἐτύγγανε τότε Παφλαγονίας ἄρχων, πέμπει παρὰ τοὺς Ελληνας πρέσβεις ἔχοντας ἵππους καὶ στολὰς καλὰς, λέγοντας ὅτι Κορύλας ἔτοιμος εἴη τοὺς Ελληνας μήτ ἀδικεῖν μήτ ἀδικεῖσθαι. 3. Οἱ δὲ στρατηγοὶ ἀπεκρίνωντο ὅτι περὶ μὲν τούτων σὲν τῆ στρατιᾶ βουλεύσουντο, ἐπὶ ξενία δὲ ἐδέχοντο αὐτούς παρεκάλεσαν δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἀνδρῶν οῦς ἐδόκουν δικαιοτάτους εἶναι. 4. Θύσαντες δὲ βοῦς τῶν αἰχιαλώτων καὶ ἄλλα ἱερεῖα εὐοχίαν μὲν ἀρκοῦσαν παρεῖγον, κατακείμενοι δὲ ἐν στιβάσιν ἐδείπνουν, καὶ ἔπινον ἐκ κερατίνων ποτηρίων, οἶς ἐν στιβάσιν ἐδείπνουν, καὶ ἔπινον ἐκ κερατίνων ποτηρίων, οἷς

ένετύγγανον έν τη γώρα.

5. Έπει δε σπονδαι τ' έγενοντο και επαιώνισαν, ανέστησαν πρώτον μεν Θράκες και πρός αυλόν ωργήσαντο σύν τοῖς ὅπλοις καὶ ηλλοντο ύψηλά τε και κούσως και ταις μαγαίραις έγρωντο · τέλος δέ ο έτερος τον έτερον παίει, ώς πασιν έδοκει πεπληγέναι τον άνδρα · ο δ έπεσε τεγνικώς πως. 6. Καὶ ἀνέκραγον οἱ Παφλαγόνες. Καὶ ὁ μὲν σανλεύσας τὰ ὅπλα τοῦ ἐτέρου ἐξίει ἀδων Σιτάλκαν . ἄλλοι δὲ τῶν Θρακῶν τὸν ἔτερον ἔξέπερον ώς τεθνηκότα. ἦν δὲ οὐδὲν πεπονθώς. 7. Μετά τουτο Αίνιανες και Μάγνητες ανέστησαν, οι ώργουντο την καρπαίαν καλουμένην έν τοῖς ὅπλοις. 8. ΄Ο δὲ τρόπος τῆς δργήσεως ήν · ό μεν παραθέμενος τὰ ὅπλα σπείρει καὶ ζευγηλατεί πυκιά μεταστρεφόμετος ώς φοβούμετας. ληστής δε προςέρχεται . 6 δ' έπειδαν προίδηται, απαντά άρπασας τὰ όπλα καὶ μάγεται πρό τοῦ ζεύγους · καὶ οὖτοι ταῦτ ἐπσίουν ἐν ὁυθμῷ πρὸς τὸν αὐλόν · καὶ τέλος ὁ ληστής δήσας τὸν ἄνδρα καὶ τὸ ζεῦγης ἀπάγει : ἐνίστε δὲ καὶ ὁ ζευγηλάτης τὸν ληστήν εἶτ ε παρὰ τοὺς βοῦς ζεύξας ὀπίσω τὰ χεῖρε δεδεμένον έλαύν 34.

9 Μετά τουτι Μυσός είς ηλθεν έν έκατέρα τη γειοι έγων πέλτην. καί τοτε μεν ώς δίε αντιταττομένων μιμούμενος ώργεῖτο, τοτε δε ώς προς ένα έγρητο ταϊς πέλταις, τοτε δε έδινεῖτο καὶ έξεκυβίστα έγων τὰς πέλτας · ώςτε όψιν καλήν φαίνεσθαι. 10. Τέλος δε το Περσικόν ώργειτο προύων τὰς πέλτας, καὶ ὥκλαζε καὶ έξανίστατο καὶ ταῦτα πάντα έν ουθμῷ ἐπρίει πρὸς τὸν αὐλόν. 11. Ἐπὶ δὲ τούτφ ἐπιόντες οἱ Μαν τινε: και άλλοι τινές των Αρκάδων αναστάντες έξοπλισάμενοι ώς έδύναντο κάλλιστα ήεσάν τε έν φυθμώ προς τον ένόπλιον φυθμόν αθλούμενοι και έπαιώνισαν και ώργήσαντο ώς περ έν ταις πρός τους θεούς προςόδοις. 'Ορώντες δε οί Πασλαγόνες δεινά εποιούντο πάσας τὰς δργήσεις ἐν ὅπλοις εἶται. 12. Ἐπὶ τούτοις ὁρῶν ὁ Μυσὸς έκπεπληγμένους αυτούς, πείσας των Αρκάδων τινά πεπαμένον δργηστρίδα είςάγει σκευάσας ώς έδύνατο κάλλιστα καὶ ἀσπίδα δούς κούσην αὐτῆ. Ἡ δὲ ώρχήσατο Πυζδίχην έλαφρῶς. 13. Ἐνταῦθα κρότος ην πολύς και οι Παγλαγόνες "ροντο εί και γυναϊκες συτεμάγοντο αὐτοῖς. Οἱ δ' έλεγον ὅτι αὖται καὶ αἱ τρεψάμεναι είετ βασιλέα έκ του στρατοπέδου. Τη μέν ουν νυκή ταύτη τουτο τὸ τέλος έγένετο.

14 Τῆ δ ἱστεραία προςῆγον αὐτοὺς εἰς τὸ στράτευμα καὶ ἔδοξε τοῖς στρατιώταις μήτε ἀδικεῖν Παφλαγόνας μήτε ἀδικεῖσθαι. Μετὰ τοῦτο οἱ μὲν πρέσβεις ἄχοντο οἱ δ ελληνες, ἐπειδὴ πλοῖα ἱκανὰ ἐδόκει παρεῖναι, ἀναβάντες ἔπλεον ἡμέραν καὶ νύκτα πνεύματι καλῷ ἐν ἀριστερῷ ἔχοντες τὴν Παφλαγοιίαν. 15. Τῆ δ ἄλλη ἀφικνοῦντια εἰς Σινώπην καὶ ὡρμίσαντο εἰς Αρμήνηντῆς Σινώπης. Σινωπεῖς δὲ οἰκοῦσι μὲν ἐν τῆ Παφλαγονιχῆ, Μιλησίων δ ἄποικοι εἰσίν. Οὖτοι δὲ ξένια πέμπουσι τοῖς ελλησιν ἀλφίτων μὲν μεδίμνους τρισχιλίους, οἴτου δὲ κεράμα χίλια καὶ πεντακόσια. 16. Καὶ Χειρίσοφος ἐνταῦθα ἡλθε τριήρεις ἔχων. Καὶ οἱ μὲν στρατιῶται προςεδόκων ἄγοντά τι σφίσιν ἤκειν ὁ δὲ ἦγε μὲν οὐδὲν, ἀπήγρελλε δὲ ὅτι ἐπαινοίη αὐτοὺς καὶ ἀναξίβιος ὁ ναὑαρχος καὶ οἱ δλλοι, καὶ ὅτι ὑπισχνεῖτο ἀναξίβιος, εὶ ἀφικνοῦντο ἔξω τοῦ Πόντου, μισθοφορὰν αὐτοῖς ἔσεσθαι.

17. Καὶ ἐν ταύτη τῆ 'Αρμήνη ἔμειναν οἱ στρατιῶται ἡμέρας πέντε. ' Ως δὲ τῆς 'Ελλάδος ἐδόκουν ἐγγὺς γίγνεσθαι, ἤδη μᾶλλον ἢ πράσθεν εἰςήει αὐτοὺς ὅπως ἂν καὶ ἔχοντές τι οἴκαδε ἀφίκωνται 18. 'Ηγήσαντο οἶν, εἰ ἔνα ἔλοιντο ἄρχοντα, μᾶλλον ἂν ἢ πολυαφ

γίας ούσης δύνασθαι τον ένα χρησθαι τῷ στρατεύματι καὶ νυκτὸς καὶ ἡμέρας καὶ εἴ τι δέοι λανθάνειν, μαλλον αν κρύπτεσθαι καὶ εἴ τι δέοι φθάνειν, ἡττον αν ὑστερίζειν οὐ γὰρ αν λόγων δεῖν πρὸς ἀλλήλους, ἀλλὰ τὸ δόξαν τῷ ἐνὶ περαίνεσθαι αν τὸν δὲ ἔμπροσθεν χρόνον ἐκ τῆς νικώσης ἔπραττον πάντα οἱ στρατηγοί. 19. 'Ως δὲ ταῦτα διενοοῦντο, ἐτράποντο ἐπὶ τὸν Ξενοφῶντα καὶ λοχαγοὶ ἔλεγον προςιόντες αὐτῷ ὅτι ἡ στρατιὰ οῦτω γιγνώσκει καὶ εὕνοιαν ἐνδεικτύμενος ἔκαστος ἔπειθεν αὐτὸν ὑποστῆται τὴν ἀρχήν. 20. 'Ο δὲ Ξενοφῶν πῆ μὲν ἐβούλετο ταῦτα, νομίζων καὶ τὴν τιμὴν μείζω οῦτως ἑαυτῷ γίγνεσθαι πρὸς τοὺς φίλους καὶ εἰς τὴν πόλιν τοὕνομα μείζον ἀφίξεσθαι αὐτοῦ τυγὸν δὲ καὶ ἀγαθοῦ τινος αν αἴτιος τῆ στρατιᾶ γενέσθαι.

21. Τὰ μέν δη τοιαύτα ένθυμήματα έπηρεν αὐτὸν έπιθυμεῖν αὐτοκράτορα γενέσθαι ἄρχοντα. 'Οπότε δ' αὖ ένθυμοῖτο ὅτι ἄδηλον μέν παντί ἀνθρώπφ ὅπη τὸ μέλλον έξει, διὰ τοῦτο δὲ καὶ κίνδυνος είη και την προειργασμένην δόξαν ἀποβαλεῖν, ήπορεῖτο. 22. Διαπορουμένο δε αυτο διακρίναι έδοξε κράτιστον είναι τοῖς θεοῖς ἀνακοινῶσαι καὶ παραστησάμενος δύο ίερεῖα ἐθύετο τῷ Διὶ τῷ Βασιλεῖ, ὅςπερ αὐτῷ μαντευτὸς ἦν ἐκ Δελφῶν · καὶ τὸ ὅναρ δη από τούτου του θεου ενόμιζεν έωρακέναι ο είδεν ότε ήργετο επί το συνεπιμελεισθαι της στρατιάς καθίστασθαι: 23. Καί ότε έξ Έρωσου δε ώρματο Κύρω συσταθησόμενος αετον ανεμιμνήσκετο έαυτῷ δεξιὸν φθεγγόμενον, καθήμενον μέντοι, ώσπες ὁ μάντις προπέμπων αυτον έλεγεν ότι μέγας μεν οίωνος είη και ουκ ίδιωτικός καὶ ένδοξος, ἐπίπονος μέντοι · τὰ γὰο ὄονεα μάλιστα ἐπιτίθεσθαιτώ άετώ καθημένω. οὐ μέντοι γρηματιστικόν είναι τὸι οἰωνόν · τὸν γὰο ἀετὸν πετόμενον μᾶλλον λαμβάνειν τὰ ἐπιτήδεια. 24. Ούτω δη θυομένω αυτώ διαφανώς ο θεος σημαίνει μήτε προςδείσθαι της άργης μήτ' εί αιροίντο άποδέγεσθαι. Τούτο μέν δή ούτως έγένετο. 25. Ή δε στρατιά συνήλθε, και πάντες έλεγον ένα αίρεῖσθαι καὶ ἐπεὶ τοῦτο ἔδοξε, προεβάλλοντο αὐτόν. Επεὶ δὲ έδόκει δηλον είναι ότι αίρήσονται αύτον εί τις έπιψηφίζοι, ανέστη καὶ ἔλεξε τάδε.

26. Έγο, ὅ ἄνδρες, ἥδομαι μὲν ὑπὸ ὑμῶν τιμώμενος, εἴπερ ἐιθοωπός εἰμι, καὶ χάριν ἔχω καὶ εἴχομαι δοῦναί μοι τοὺς θεοὺς αἴκιόν τινος ὑμῖν ἀγαθοῦ γενέσθαι τὸ μέντοι ἐμὲ προκριθῆναι ὑφὸ

ύμῶν ἄυχοντα Λακεδαιμονίου ἀνδοὸς παρόντος ουθ' ύμῦν μοι δοκεί συμη έρον είναι, ἀλλ' ζιττον ἀν διὰ τοῦτο τυγχάνειν εί τι δέοισθε παρ' αὐτῶν ' ἐμοὶ τ' αὐ οὐ πάνν τι νομίζω ἀσφαλὲς είναι τοῦτο. 27. Όρῶ γὰρ ὅτι καὶ τῆ πατρίδι μου οὐ πρόσθεν ἐπαὐσαντο πολε μοῦντες πρὶν ἐποίησαν πάσαν τὴν πόλιν ὁμολογεῖν Λακεδαιμονίους καὶ αὐτῶν ἡγεμόνας είναι. 28. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ώμολογησαν, εὐθὺς ἐπαύσαντο πολεμοῦντες καὶ οὐκέτι πέρα ἐπολιόρχησαν τὴν πόλιν. Εἰ οὐν ταῦτα ὁρῶν ἐγῶ δοκοίην ὅπου δυναίμην ἐνταῦθ' ἄκυρον ποιεῖν τὸ ἐκείνων ἀξίωμα, ἐκεῖνο ἐντοῶ μὴ λίαν ἔν ταχὺ σωφρονισθείην. 29. Ὁ δ ὑμεῖς ἐννοεῖτε ὅτι ἡττον ἀν στάσις είη ἐνὸς ἄρχοντος ἡ πολλῶν, εὐ ἴστε ὅτι ἄλλον μὲν ἐλόμενοι οὐχ εὐρήσετε ἐμὲ στασιάζοιτα ' νομίζω γὰρ ὅςτις ἐν πολέμφ ῶν στασιάζει πρὸς ἄρχοντα τοῦτον πρὸς τὴν ἑαντοῦ σωτηρίαν στασιάζειν · ἐὰν δ' ἐμὲ ἔλησθε, οὐχ ὰν θανμάσαιμι εἴ τινα ευροιτε καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ ἀχθό μετον.

30. Έπεὶ ταῦτ' εἶπε, πολύ πλείοτες ἔξαιίσταντο λέγοντες ὡς δέοι αὐτὸν ἄρχειν. 'Αγασίας δὲ Στυμφάλιος εἶπεν ὅτι γελοῖον εἴη, εἰ οὕτως ἔχοι, εἰ ὀργιοῦνται Λακεδαιμόνιοι καὶ ἐὰν σύνδειπνοι συνελθόντες μὴ Λακεδαιμόνιον συμποσίαυχον αἰρῶνται ' ἐπεὶ εἰ οὕτω γε τοῦτ' ἔχει, ἔφη, οὐδὲ λοχαγεῖν ἡμῖν ἔξεστιν, ὡς ἔοικεν, ὅτι 'Αρπαδες ἐσμέν. 'Ενταῦθα δὴ ὡς εὐ εἰπόντος τοῦ 'Αγασίου ἀνεθορύ-Βησαν.

31. Καὶ ὁ Ξενοφῶν ἐπεὶ ἑώψα πλείονος ἐνδέον, παρελθὼν εἰπεν 'Αλλ,' ὁ ἄνδρες, ἔφη, ὡς πάνν εἰδητε, ὀμνύω ὑμῖν θεοὺς πάντας καὶ πάσας ἢ μὴν ἐγὼ ἐπεὶ τὴν ὑμετέραν γνώμην ἦσθανόμην ἐθνόμην εἰ βέλτιον εἰη ὑμῖν τε ἐμοὶ ἐπιτρέψαι ταὐτην τὴν ἀρχὴν καὶ ἐμοὶ ὑποστῆναι 'καί μοι οἱ θεοὶ οὕτος ἐν τοῖς ἱεροῖς ἐσήμηνας ὅστε καὶ ἰδιώτην ἄν γνῶναι ὅτι τῆς μοναρχίας ἀπέχεσθαι με δεῖ. 32. Οὕτω δὴ Χειρίσοφον αἰροῦνται. Χειρίσοφος δ ἐπει ἰρχίθη, παρελθὼν εἰπεν 'Αλλ', ὁ ἄνδρες, τοῦτο μὲν ἵστε ὅτι οὐδ ἀν ἔγωγε ἐστασίαζον, εἰ ἄλλον είλεσθε. Ξενοφῶντα μέντοι, ἔφη, ἀνήσατε οὐχ ἐλόμενοι 'ὡς καὶ τῦν Δεξιππος ἤδη διέβαλλεν αὐτὸν πρὸς 'Αναξίριον ὅ τι ἐδύνατο καὶ μάλα ἐμοῦ αὐτὸν σιμάζοντος. 'Ο δὲ ἔφη νομίζειν αὐτὸν Τιμασίωνι μάλλον συνάρ χειν ἐθελῆς αι Δαρδανεί ὅτι τοῦ Κλεάρχου στρατεύματος ἢ ἑαυτῷ Αὐκωνι ὅττι. 33. 'Επεὶ μέντοι ἐμε είλεσθε, ἔφη, καὶ ἐγὼ πειράσο-

ααι ὅ τι ἀν δύνωμαι ὑμᾶς ἀγαθὸν ποιεῖν. Καὶ ὑμεῖς οὕτω παρασκευάζεσθε ὡς αὕριον ἐὰν πλοῦς ἢ ἀναξόμενοι ΄ ὁ δὲ πλοῦς ἔσται εἰς Ηράκλειαν ΄ ἄπαντας οὖν δεῖ ἐκεῖσε πειρᾶσθαι κατασχεῖν ' τὰ δὲ ἄλλα ἐπειδὰν ἐκεῖσε ἔλθωμεν βουλευσόμεθα.

CAP. II.

- 1. Έντεῦθεν τῷ ὑστεραία ἀναγόμενοι πνεψαατι ἔπλεον καλῷ ἡμέρας δύο παρὰ γῆν. Καὶ παραπλέοντες ἐθεώρουν τῆν τὰ Ἰασονίαν ἀκτὴν, ἔνθαι ἡ ἸΑργω λέγεται ὁρμίσασθαι, καὶ τῶν ποταμῶν τὰ στόματα πρώτον μὲν τοῦ Θερμώδοντος, ἔπειτα δὲ τοῦ Ἰριος, ἔπειτα δὲ τοῦ Ἰλιος, μετὰ δὲ τοῦτον τοῦ Παρθενίον τοῦτον δὲ παραπλεύσαντες ἀφίκοντο εἰς Ἡράκλειαν πόλιν Ἑλληνίδα Μεγαρέων ἄποικον, οὐσαν δὰ ἐν τῷ Μαριανδυνῶν χώρα. 2. Καὶ ώρμίσαντο παρὰ τῷ ἸΑρερουσιάδι Χερόρνήσω ἔνθα λέγεται ὁ Ἡρακλῆς ἐπὶ τὸν Κέρβερον κύνα καταβῆναι ἢ νῦν τὰ σημεῖα δεικνύουσι τῷς καταβάσεως τὸ βάθος πλέον ἡ ἐπὶ δύο στάδια. 3. Ἐνταῦθα τοῖς Ἑλλησιν οἱ Ἡρακλεῶται ξένια πέμπουσιν ἀλφίτων μεδίμνους τριςχιλίους καὶ οἶνου κεράμια διςχίλια καὶ βοῦς εἴκοσι καὶ δῖς ἐκατόν. Ἐνταῦθα διὰ τοῦ πεδίου ἡεῖ ποταμὸς Λίκος ὅνομα, εὐρος ὡς δύο πλέθρων.
- 4. Οί δὲ στρατιώται συλλεγέντες ἐβουλεύοντο τὴν λοιπὴν πορείαν πότερον κατὰ γῆν ἢ κατὰ θάλατταν χρὴ πορευθῆναι ἐκ τοῦ Πόντου. 'Αναστὰς δὲ Αὐκων' Αχαιὸς εἶπε ' Θαυμάζω μὲν, ὅ ἄνδες, τῶν στρατηγῶν ὅτι οὐ πειρῶνται ἡμῖν ἐκπορίζειν σιτηρέσιον' τὰ μὲν γὰρ ξένια οὐ μὴ γένηται τῆ στρατιὰ τριῶν ἡμερῶν σῖτα. ὁπόθεν δ ἐπισιτισάμενοι πορευσόμεθα οἰκ ἔστιν, ἔφη. 'Εμοὶ οὖν δοκεῖ αἰτεῖν τοὺς' Ηρακλεώτας μὴ ἔλαττον ἢ τριςχιλίους Κυζικηνούς. ΄ . 'Αλλος δ εἶπε, μὴ ἔλαττον ἢ μυρίους' καὶ ἑλομένους πρέσβεις αὐτίκα μάλα ἡμῶν καθημένων πέμπειν πρὸς τὴν πόλιν, καὶ εἰδέναι ὅ τι ἀν ἀπαγγέλλωσι, καὶ πρὸς ταῦτα βουλεύεσθαι. 6. 'Εντεῦθεν προὐβάλλοντο πρέσβεις πρῶτον μὲν Χειρίσοφον, ὅτι ἄρχων ἤρητο ἔστι δ οὶ καὶ Ξενοφῶντα. Οἱ δ ἰσχυρῶς ὰπεμάχοντο' ἀμφοῖν γὰρ ταὐτὰ ἐδόνει μὴ ἀναγκάζειν πόλιν' Ελληνίδα καὶ φιλίων ὅ τι μὴ αὐτοὶ ἐθέλοντες διδοῖεν. 7. 'Επεὶ δ οὖν οὖτοι ἐδόκουν ἀπρόθυνμοι εἶναι, πέμπουσι Λύκωνα' 'Αχαιὸν καὶ Καλλίμαχον ἀπρόθυνμοι εἶναι, πέμπουσι Λύκωνα' 'Αχαιὸν καὶ Καλλίμαχον

Παδόματιον καὶ 'Αγασίαν Στυμφάλιον. Ούτοι ελθόντες ελεγον τὰ δεδογμένα: τὸν δὲ Λύκωνα ἔφασαν καὶ ἐπαπειλεῖν, εἰ μὴ ποιήσοιεν ταῦτα. 8. 'Ακούσαντες δ' οἱ 'Ηρακλεῶται βουλεύσεσθαι ἔφασαν καὶ εὐθὺς τά τε χρήματα ἐκ τῶν ἀγρῶν συνῆγον καὶ τὴν ἀγορὰν εἴσω ἀνεσκεύασαν καὶ αἱ πύλαι ἐκέκλειντο καὶ ἐπὶ τῶν τειχῶν ὅπλα ἐφαίνετο.

9. Έχ τούτου οἱ ταράξαντες ταῦτα τοὺς στρατηγοὺς ἢτιῶντο διαφθείρειν την πράξιν : καὶ συνίσταντο οί 'Αρκάδες καὶ οί 'Αγαιοί . προειστήμει δε μάλιστα αὐτῶν Καλλίμαχός τε ὁ Παρράσιος καὶ Αύκων ο 'Αγαιός. 10. Οι δε λόγοι ζσαν αυτοίς ώς αισγρον είη αργειν ένα Αθηναίον Πελοποννησίων και Λακεδαιμονίων, μηδεμίαν δύναμιν παρεγόμετον είς την στρατιάν και τους μέν πόνους σφας έγειν, τὰ δὲ κέρδι, άλλους, καὶ τιζεια τὸν σωτηρίαν σφών κατειργασμένων · είναι γὰρ τοὺς κατειργασμένους 'Αρκάδας καὶ 'Αγαιούς · τὸ δ' άλλο στράτευμα οὐδεν είναι · καὶ ἦν δε τῆ άληθεία ὑπερ ημισυ τοῦ όλου στρατεύματος 'Αρχάδες καὶ 'Αγαιοί: 11. εἰ οὖν σωαρονοΐεν οθτοι, συστάντες και στρατηγούς ελόμενοι έαυτων καθ' έαυτους αν την πορείαν ποιοίντο και πειρώντο άγαθόν τι λαμβάνειν. 12. Ταῦτα ἔδοξε· καὶ ἀπολιπόντες Χειρίσοφον εἴ τινες ἦσαν παρ' αὐτῷ Αρχάδες ἡ 'Αχαιοί και Ξενος ῶντα συνέπησαν και στρατηγούς αίρουνται έαυτων δέκα τούτους δ' έψηφίσαντο έκ της νικώσης ο ει δ. κοίη, τούτο ποιείν. 'Η μέν οθν του παντός άργη Χειρισόφω ένταυθα κατελύθη ήμέρα έκτη ή έβδόμη ἀφ' ής ήρέθη.

13. Ξενος ῶν μέντοι ἐβούλετο κοινῆ μετ αὐτῶν τὴν πορείαν ποιεῖσθαι, νομίζων οὕτως ἀσφαλεστέραν εἶναι ἡ ἰδία ἔκαστον στέλλεσθαι · ἀλλὰ Νέων ἔπειθεν αὐτὸν καθ αὐτὸν πορεύεσθαι, ἀκουσας τοῦ Χειρισόφου ὅτι Κλέατδρος ὁ ἐν Βυζαντίω ἀρμοστὴς φαίη τριήρεις ἔχων ἤξειν εἰς Κάλπης λιμένα · 14. ὅπως οἶν μηδεὶς μετάσρο, ἀλλὶ αὐτοὶ καὶ οἱ αὐτῶν στρατιῶται ἐκπλεύσειαν ἐπὶ τῶν τριήρων, διὰ ταῦτα συνεβούλευε. Καὶ Χειρίσοφος, ἄμα μὲν ἀθυμῶν τοῖς γεγενημένοις, ἄμα δὲ μισῶν ἐκ τοίτου τὸ στράτευμα, ἔπιτρέπει αὐτῷ ποιεῖν ὅ τι βούλεται 15. Ξενος ῶν δὲ ἔτι μὲν ἔπεχείρησεν ἀπαλλάγεὶς τῆς στρατιῶς ἐκπλεῦσαι · θυομένος δὲ ἀντῆς τἡ Ἡγεμόνι Ἡρακλεὶ καὶ κοινουμένος πότερα λῷον καὶ ἄμεινον εἴη στρατεύεσθαι, ἔχοντι τοὺς παραμείναντας τῶν στρατιωτῶν, ἢ ἀπαλλάττεσθαι, ἔρήμηνεν ὁ θεὸς τοῖς ἱεροῖς συστρατεύεσθαι.

16. Οδτω γίγνεται τὸ στράτευμα τριχῆ ' Αρκάδες μὲν καὶ 'Αγαιοὶ πλείους ἢ τετρακιςγίλιοι καὶ πεντακόσιοι, ὁπλῖται πάντες ' Χειρι σόφφ δὲ ὁπλῖται μὲν εἰς τετρακοσίους καὶ χιλίους, πελτασταὶ δὲ εἰς ἐπτακοσίους, οἱ Κλεάρχου Θρᾶκες ' Ξενοφῶντι δὲ ὁπλῖται μὲν εἰς ἐπτακοσίους καὶ γιλίους, πελτασταὶ δὲ εἰς τριακοσιους ' ἱππικὸν δὲ μόνος οὖτος εἶγεν, ἀμφὶ τοὺς τετταράκοντα ιππέας

17. Καὶ οἱ μὲν Αρχάδες διαπραξάμενοι πλοῖα παρὰ τῶν Ἡρακλεωτῶν πρῶτοι πλέουσιν, ὅπως ἐξαίσνης ἐπιπεσόντες τοῖς Βιθυνοῖς λάβοιεν ὅτι πλεῖστα: καὶ ἀποβαίνουσιν εἰς Κάλπης λιμέτα κατὰ μέσον πως τῆς Θράκης. 18. Χειρίσοφος δ΄ εὐθὺς ἀπὸ τῆς πόλεως τῶν Ἡρακλεωτῶν ἀρξάμενος πεζῷ ἐπορεύετο διὰ τῆς χώρας: ἐπεὶ δ΄ εἰς τὴν Θράκην ἐνέβαλε, παρὰ τὴν θάλατταν ἥει· καὶ γὰρ ἤδη ἡσθένει. 19. Ξενοσῶν δὲ πλοῖα λαβὼν ἀποβαίνει ἐπὶ τὰ ὅρια τῆς Θράκης καὶ τῆς Ἡρακλεώτιδος καὶ διὰ μεσογαίας ἐπορεύετο.

CAP. III.

["Ον μὲν οὖν τρόπον η τε Χειρισόφου ἀρχη τοῦ παντὸς κατελύθη καὶ τῶν Ελλήνων τὸ στράτευμα ἐσχίσθη ἐν τοῖς ἐπάνω εἴρηται.] 2. "Επραξαν δ' αὐτῶν ἔκαστοι τάδε. Οἱ μὲν Αρκάδες ὡς ἀπέβησαν νυκτὸς εἰς Κάλπης λιμένα, πορεύονται εἰς τὰς πρώτας κώμας, στάδια ἀπὸ θαλάττης ὡς τριάκοντα. Έπεὶ δὲ φῶς ἐγένετο ηγεν ἔκαστος στρατηγὸς τὸ αὐτοῦ λάχος ἐπὶ κώμην ὁποία δὲ μείζων ἐδόκει εἶται σύνδυο λόχους ῆγον οἱ στρατηγοί. 3. Συνεβάλοντο δὲ καὶ λόφον εἰς δν δέοι πάττας ἀλίζεσθαι. Καὶ ἄτε ἔξαίφνης ἐπιπεσόντες ἀνδράποδά τε πολλὰ ἔλαβον καὶ πρόβατα πολλὰ περιεβάλοντο.

4. Οἱ δὲ Θρᾶχες ἡθροίζοντο οἱ διαφυγόντες πολλοὶ δὲ διέφυγον πελτασταὶ ὅντες ὁπλίτας ἔξ αὐτῶν τῶν χειρῶν. Ἐπεὶ δὲ συνελέγησαν, πρῶτον μὲν τῷ Σμίχρητος λόχφ ἐνὸς τῶν ᾿Αραάδων στρατηγῶν ἀπιόντι ἤδη εἰς τὸ συγκέιμενον και πολλὰ χρήματα ἄγοντι ἐπιτίθενται. 5. Καὶ τέως μὲν ἐμάχοντο ἄμα πορευόμενοι οἱ Ἦληνες ἐπὶ δὲ διαβάσει χαράδρας τρέπονται αὐτούς καὶ αύτον τε τὸν Σμίχρητα ἀποκτιννύασι καὶ τοὺς ἄλλους πάντας τὰλλου δὲ λόχου τῶν δέκα στρατηγῶν τοῦ Ἡγησάνδρον ὀκτὰ μόνους κατέλιπον καὶ αὐτὸς Ἡγήσανδρος ἐσώθη. 6. Καὶ οἱ ἄλλοι μὲν

λοχαγοί συνήλθον οἱ μὲν σὰν πράγμασιν οἱ δ΄ ἄνει πραγμάτων οἱ δὲ Θρᾶκες ἐπεὶ εὐτύχησαν τοῦτο τὸ εὐτύχημα, συνεβόων τε ἀλλή λους καὶ συνελέγοντο ἐρὰωμένως τῆς νυκτός. Καὶ ἄμα τῆ ἡμέρα κύκλφ περὶ τὸν λόφον ἔνθα οἱ Ελληνες ἐστρατοπεδεύοντο ἐτάττοντο καὶ ἱππεῖς πολλοὶ καὶ πελτασταὶ, καὶ ἀεὶ πλείονες συνέρὸεον. Τ. Καὶ πυροκέβαλλον πρὸς τοὺς ὁπλίτας ἀσφαλῶς · οἱ μὲν γὰρ Ελληνες οὔτε τοξότην είχον οὕτε ἀκοντιστὴν οὕτε ἱππέα · οἱ δὲ προςθέοντες καὶ προςελαύνοντες ἡκόντιζον · ὁπότι δ΄ αὐτοῖς ἐπίοιεν, ἡαδίως ἀπείφευγον · ἄλλοι δὲ ἄλλη ἐπετίθεντο. 8. Καὶ τῶν μὲν πολλοὶ ἐτιτρώσκοντο, τῶν δὲ οὐδείς · ὥςτε κινηθῆναι οὐκ ἐδύναντο ἐκ τοῦ χωρίον, ἀλλὰ τελευτῶντες καὶ ἀπό τοῦ ὕδατος είργον αὐτοὺς οἱ Θρᾶκες. 9. Ἐπεὶ δ΄ ἀπορία πολλὴ ἦν, διελέγοντς περὶ σπονδῶν · καὶ τὰ μὲν ἄλλα ωμολόγητο αὐτοῖς, ἡμήρους δ΄ εὐκ ἐδίδοσαν οἱ Θρᾶκες αἰτούντων τῶν Ἑλλήιων · ἀλλὶ ἐν τούτφ ἴσχετο. Τὰ μὲν δὴ τῶν ἀρχάδων οῦτως είχε

10. Χειρίσοφος δε ἀσφαλῶς πορευόμενος παρὰ θάλατταν ἀφιπτεῖται εἰς Κάλπης λιμένα. Ξενοφῶντι δε διὰ τῆς μεσογαίας πορευομένο οἱ ἱππεῖς προπαταθέοντες ἐντυγγάνουσι πρεσβύταις πορευομένοις ποι. Καὶ ἐπεὶ ἤχθησαν παρὰ Ξενοφῶντα, ἐρωτῷ αὐτοὺς εἴ που ἤσθηνται ἄλλου στρατεύματος ὅντος Ἑλληνικοῦ.

11. Οἱ δ' ἔλεγον πάντα τὰ γεγενημένα, καὶ τῦν ὅτι πολιορκοῦνται ἐπὶ λόφου, οἱ δε Θρῷκες πάντες περικενυκλωμένοι εἶεν αὐτοὺς. Ένταῦθα τοὺς μὲν ἀνθρώπους τούτους ἐφύλαττεν ἰσχυρῶς, ὅπως ἡγεμόνες εἶεν ὅπου δέοι σκοποὺς δὲ καταστήσας συνέλεξε τοὺς

στρατιώτας καὶ έλεξεν .

12. "Ανδοες στοιατιώται, των Αρχάδων οι μεν τεθνώσιν, οι δε λοιποι επί λόφου τινός πολιορχούνται. Νομίζω δ έγωγε, ει εκείνοι άπολοϊνται, οὐδ ἡμῖν είναι οὐδεμίαν σωτηρίαν, οὕτω μεν πολλών ὅντων τῶν πολεμίων, οὕτω δε τεθαιόρηχότων. 13. Κράτιστον οὖν ἡμῖν ώς τάχιστα βοηθεῖν τοῖς ἀνδράσιν, ὅπως εἰ ἔτι εἰσὶ σῶοι, σὺν ἐκείνοις μαχώμεθα καὶ μὴ μόνοι λειφθέντες μόνοι καὶ κινδυνεύωμεν. 14. Νῦν μὲν οἶν στρατοπέδευώμεθα προελθόντες ὅσον ἀν δοκῷ καιρὸς είναι εἰς τὸ δειπνοποιεῖσθαι ἔως δ ἀν πορευώμεθα, Τιμασίων ἔχων τοὺς ἱππεῖς προελαυνέτω ἐφορῶν ἡμᾶς, καὶ σκοπείτω τὰ ἔμπροσθεν, ώς μηδὲν ἡμᾶς λάθη. 15. Παρέπεμψε δὲ καὶ τῶι γυμνήτων ἀνθρώπους εἰζώνους εἰς τὰ πλάγια καὶ εἰς τὰ καὶ σῶν γυμνήτων ἀνθρώπους εἰζώνους εἰς τὰ πλάγια καὶ εἰς τὰ

άκρα, όπως εί πού τί ποθεν καθορώεν, σημαίνοιεν · έκέλευε δέ καίειν απαιτα ότω έντυγγάνοιεν καυσίμω. 16. Ήμεῖς γὰο ἀποδραιημεν αν ούδαμου ένθένδε πολλή μεν γαρ, έφη, είς Ηράκλεια» πάλιν ά τιέναι, πολλή δε είς Χουσόπολιν διελθείν οί δε πολέμιος πλησίον · είς Κάλπης δε λιμένα, ένθα Χειρίσοφον είκάζομεν είναι εί σέσωσται, έλαχίστη όδός. 'Αλλά δή έκεῖ μεν ούτε πλοῖά έστιν οίς ἀποπλευσούμεθα · μένουσι δὲ αὐτοῦ οὐδὲ μιᾶς ἡμέρας ἔστι τὰ επιτήδεια 17. Των δε πολιορχουμένων απολομένων σύν τοῖς Χεισισόφου μόνοις κάκιον έστι διακινδυτεύειν η τωνδε σωθέντων πάντας είς ταθτον έλθόντας κοινή της σωτηρίας έχεσθαι. 'Αλλά γρη παρασκευασαμένους την γνώμην πορεύεσθαι, ώς νῦν ή εὐκλεῶς τελευτησαι έστιν η κάλλιστον έργον έργασασθαι Ελληνας τοσούτους σώσαντας. 18. Καὶ ὁ θεὸς ἴσως ἄγει οῦτως, ος τοὺς μεγαληγορήσαντας ώς πλέον φρονούντας ταπεινώσαι βούλεται ήμας δε τούς άπο θεων άργομένους έντιμοτέρους έκείνων καταστήσαι. 'Αλλ' έπεσθαι γρη και προςέγειν τον νουν, ώς αν το παραγγελλόμενον δύνησθε ποιείν.

19. Ταῦτ' εἰπῶν ἡγεῖτο. Οἱ δ' ἱππεῖς διασπειρόμενοι ἐφ' ὅσον καλώς είγεν έκαιον ή έβάδιζον. Καὶ οἱ πελτασταὶ ἐπιπαριόντες κατά τὰ ἄκρα ἔκαιον πάντα ὅσα καύσιμα ἑώρων · καὶ ή στρατιά δὲ, ει τινι παραλειπομένω έντυγχάνοιεν · ωςτε πασα ή χώρα αιθεσθαι έδόκει και το στράτευμα πολύ είναι. 20. Έπει δ' ώρα ην κατεστρατοπεδεύσαντο έπὶ λόφον έκβάντες, καὶ τά τε τῶν πολεμίων πυρά έωρων, άπείχον δε ώς τετταράκοντα σταδίους, καὶ αὐτοὶ ώς έδύναντο πλείστα πυρά έκαιον. 21. Έπεὶ δ' έδείπνησαν τάγιστα, παρηγγέλθη τὰ πυρὰ κατασβεννύναι πάντα. Καὶ τὴν μὲν νύκτα φυλακάς ποιησάμενοι έκάθευδον αμα δε τη ήμερα προςευξάμενοι τοῖς θεοῖς καὶ συνταξάμενοι ώς εἰς μάχην ἐπορεύοντο ἡ ἐδύναντο τάγιστα. 22. Τιμασίων δε και οι ίππεις έγοντες τους ήγεμόνας καὶ προελαύνοντες έλάνθανον αύτοὺς έπὶ τῷ λόφω γενόμενοι ένθα επολιορχούντο οί Ελληνες. Και ούχ όρωσιν ούτε φίλιον στράτευμα ούτε πολέμιον : και ταυτα απγγέλλουσι πρός τον Σενοφώντα και το στράτευμα γραίδια δε και γερόντια και πρόβατα δλίγα καὶ βούς καταλελειμμένους. 23. Καὶ τὸ μὲν πρώτον θαύμα ην τί είη το γεγενημένον έπειτα δε και των καταλελειμμένων έπυνθάνοντο ότι οἱ μεν Θράκες εὐθὺς ἀφὶ ἐσπέρας ἄγοντο ἀπιόν

τες · Εωθεν δε και τους Ελληνας εφασαν οίχεσθαι · όπου δε ούν είδεναι.

24 Ταῦτα ἀπούσαντες οἱ ἀμφὶ Ξενοςῶντα, ἐπεὶ ἡρίστησαν, συσκευασάμενοι ἐπορεύοντο, βουλόμενοι ὑς τάχιστα συμμίζαι τοῖς ἄλλοις εἰς Κάλπης λιμένα. Καὶ πορευόμενοι ἑώρων τὸν στίβον τῶν ᾿Αραάδων καὶ ᾿Αγαιῶν κατὰ τὴν ἐπὶ Κάλπης ὁδόν. ᾿Επεὶ δ ἀφίκοντο εἰς τὸ αὐτὸ, ἄσμενοί τε είδον ἀλλήλοις καὶ ἤσπάζοντο ωςπερ ἀδελφούς. 25. Καὶ ἐπυνθάνοιτο οἱ Αραάδες τῶν περὶ Ξενοςῶντα τί τὰ πυρὰ κατασβέσειαν Ἡμεῖς μὲν γὰρ, ἔφασαν, ἀρόμεθα ὑμᾶς τὸ μὲν πρῶτον, ἐκειδὴ τὰ πυρὰ οὐχ ἑωρῶμεν, τῆς νυκός ῆξειν ἐπὶ τοὺς πολεμιος καὶ ὁ πολέμιοι δὲ, ὡς γ᾽ ἡμᾶν ἐδόκουν, τοῦτο δείσαντες ἀπῆλθον ἀρεδο γὰρ ἀμφὶ τοῦτον τὸν χρόνον ἀπήςσαν. 26. Ἐπεὶ δ οἰχ ἀφίκεσθε, ὁ δὲ χρόνος ἔξηκεν, ἀρόμεθ ὑμᾶς πυθομένους τὰ παρὶ ἡμῖν φοβηθέντας οῆχεσθαι ἀποδράντας ἐπὶ θάλαττιον καὶ ἐδόκει ἡμῖν μὴ ἀπολιπέσθαι ὑμῶν. Οὕτως οἶν καὶ ἡμεῖς δεῦρο ἐπορεύθημεν.

CAP. IV.

1. Ταύτην μέν οξυ την ημέραν αὐτοῦ ηὐλίζοντο ἐπὶ τοῦ αίγιαλου πρός τῷ λιμένι. Τὸ δὲ γωρίον τοῦτο ὁ καλεῖται Κάλπης λιμής έστι μεν εν τη Θράκη τη εν τη Ασία : ἀρξαμένη δε ή Θράκη αυτη έστιν από του στόματος του Πόντου μέγρις Ήρακλείας έπι δεξιά είς τον Πόντον είςπλέοντι. 2. Και τριήρει μέν έστιν είς 'Ηράκλειαν έκ Βυζαντίου κώπαις ήμέρας μάλα μακρας πλούς · έν δὲ τῷ μέσω άλλη μεν πόλις οὐδεμία οὕτε φιλία οὕτε Έλλητις άλλα Θράπες Βιθυνοί · καὶ οὖς ὧν λάβωσι τῶν Ελλήνων ἢ ἐκπίπτοντας ἢ ἄλλως πως δεινα ύβρίζειν λέγονται [τους "Ελληνας]. 3 'Ο δε Κάλπης λιμην έ μέσω μέν κείται έκατέρωθεν πλεόντων έξ 'Ηρακλείας και Βυζαντίου : έστι δ' εν τη θαλάττη προκείμενον γωρίον, το μεν είς την θάλατταν καθήκον αὐτοῦ πέτρα ἀπορρώξ, ύψος ὅπη ἐλάγιστον ου μετον είκοσιν δρηνιών . ό δε αυγήν ό είς την γην ανήκων του γωρίου μάλιστα τεττάρων πλέθρων το εύρος το δ' έντος του αθγένος γωρίον ίκανον μυρίοις άνθρώποις οίκησαι. 4. Λιμην 8 ύπ αὐτῆ τῆ πέτρα τὸ πρὸς έσπέραν αἰγιαλὸν έγων. Κρήνη δὸ hosog voarog nai apporog heovoa en aven en Jalizen bad en έπικρατεία του χωρίου. Ξύλα δε πολλά μεν και άλλα, πάνυ δι πολλά καὶ καλά καυπηγήσιμα ἐπ' αὐτῆ τῆ θαλάττη. 5. Τὸ δὲ อีกอร ซอ ลิง ซอ โเนล์ซา ลิเร และอำนาณ แลง สิ่งกุ่มลเ อ๊ออง ลิกโ ล์เงอธเ σταδίους, και τούτο γεώδες και άλιθον το δε παρά θάλατταν πλέον η έπι είχοσι σταδίους δασύ πολλοίς και παντοδαποίς και μεγάλοις ξύλοις. 6. Ή δ' άλλη γώρα καλή καὶ πολλή καὶ κώμαι έν αύτη είσι πολλαί και οίκούμεναι · φέρει γαρ ή γη και κριθάς και πυρούς και όσποια πάντα και μελίνας και σήσαμα και σύκα άρχοῦντα καὶ ἀμπέλους πολλὰς καὶ ήδυοίνους καὶ τάλλα πάντα πλην έλαιων. 'Η μεν γώρα ην τοιαύτη.

7. Έσκίνουν δε έν τῷ αίγιαλῷ πρὸς τῆ θαλάττη : εἰς δε τὸ πόλισμα αν γενόμενον ούκ έβούλοντο στρατοπεδεύεσθαι άλλά έδόκει και το έλθειν ένταυθα έξ έπιβουλης είναι, βουλομένων τινών κατοικίσαι πόλιν. 8. Των γάρ στρατιωτών οι πλείστοι ήσαν ου στάνει βίου έκπεπλευκότες έπὶ ταύτην την μισθοφοράν, άλλά την Κύρου άρετην ακούοντες, οι μεν και ανδρας αγοντες, οι δε καί προςανηλωκότες γρήματα, και τούτων έτεροι αποδεδρακότες πατέρας καὶ μητέρας οί δὲ καὶ τέκνα καταλιπόντες ώς γρήματα αὐτοῖς κτησάμενοι ήξοντες πάλιν, ακούοντες και τους άλλους τους παρά Κύρω πολλά καὶ άγαθά πράττειν. Τοιούτοι ουν όντες επόθουν είς την Ελλάδα σώζεσθαι.

9. Έπειδη δε ύστερα ημέρα έγενετο της είς ταυτον συνόδου, έπ' έξόδω έθύετο Ξενοφών ανάγκη γαρ ην έπὶ τὰ ἐπιτήδεια έξάγειν έπενόει δε και τους τεκρούς θάπτειν. Έπει δε τὰ ίερα έγένετο είποντο και οι Αρκάδες, και τους μεν νεκρούς τους πλείστους ένθαπερ έπεσον έκάστους έθαψαν ήδη γαρ ήσαν πεμπταίοι και ούχ οδόν τε άναιρείν έτι ην · ένίους δε τούς έκ των όδων συνενεγκόντες έθαψαν έκ των ύταργόντων ώς έδύταντο κάλλιστα ούς δε μή εύρισκ ν κενοτάφιον αυτοίς εποίησαν μέγα και πυράν μεγάλην, καί στεφάν νις επέθεσαν. 10. Ταύτα δε ποιήσαντες ανεγώρησαν επί το στρατόπεδον. Και τότε μεν δειπνήσαντες έκοιμήθησαν τη δ ύστεραία συνήλθον οἱ στρατιώται πάντες, συνήγε δε μάλιστα 'Αγασίας τε Στυμφάλιος λοχαγός καὶ Ίερώνυμος Ἡλεῖος λοχαγός και άλλοι οι ποεσβύτατοι των Αρκάδων 11. και δόγμα έποιήσαντο, έάν τις τοῦ λοιποῦ μνησθή δίγα τὸ στράτευμα ποιείν, θανατφ αύτον ζημιούσθαι καὶ κατά γώραν ἀπιέναι ήπερ πρόσθες

είζε τὸ στράτευμα, καὶ ἄρχειν τοὺς πρόσθεν στρατηγούς. Και Χειρίσοφος μὲν ἥδη τετελευτήκει φάρμακον πιῶν πυρέττων τὰ Ε΄ ἐκείνου Νέων 'Ασιναίος παρέλαβε.

12. Μετά δε ταυτα έξαναστάς είπε Ξενοφών : Ω άνδρες στρατιώται, την μεν πορείαι, ώς έσικε, δηλον ότι πεζη ποιητέον. οὐ γὰρ ἔστι πλοῖα · ἀτάγκη δὲ πορεύεσθαι ήδη · οὐ γὰρ ἔστι μέτουσι τὰ ἐπιτήδεια. Ἡμεῖς μεν οὖν, ἔφη, θυσόμεθα ὑμᾶς δε δεί παρασκευάζεσθαι ώς μαγουμένους εί ποτε καὶ άλλοτε οί γὰρ πολέμιοι ἀνατεθαρόήκασιν. 13. Έκ τούτου έθύοντο οί στρατηγοί, μάντις δε παρίν 'Αρηξίων 'Αρπάς · ὁ δε Σιλανός ὁ 'Αμβρακιώτης ίδη αποδεδράκει πλοΐον μισθωσάμενος έξ 'Ηρακλείας. Θυομένοις δὲ ἐπὶ τῆ ἀφόδω οὐκ ἐγίγνετο τὰ ἱερά. 14. Ταύτην μέν οὖν τὴν ἡμέραν έπαύσαντο. Καί τιτες έτόλμων λέγειν ώς ὁ Ξενοφών βουλόμενος το γωρίον οικίσαι πέπεικε τον μάντιν λέγειν ώς τὰ ίερὰ οὐ γίγνεται ἐπὶ άφόδω. 15. Έντεῦ θεν κηρύξας τῆ αύριον παρείναι ἐπὶ τὴν θυσίαν τον βουλόμενον και μάντις εί τις είη, παραγγείλας παρείναι ώς συνθεασόμενον τὰ ίερὰ, ἔθυε· καὶ ἐνταῦθα παρῆσαν πολλοί. 16. Θυομένων δε πάλιν είς τρίς επί τη ἀφόδω οὐκ εγίγνετο τὰ ίερά. Έκ τούτου γαλεπώς είγον οι στρατιώται και γάρ τα έπιτήδεια έπέλιπεν α έγοντες ήλθον, και αγορα οὐδεμία παρῆν.

17. Έχ τούτου συτελθόντων είπε πάλιν Ξενοφῶν, Ω ἄνδρες, επὶ μὲν τῆ πορεία, ὡς ὁρᾶτε, τὰ ἱερὰ οὔπω γίγνεται τῶν δ' ἐπιτηδείων ὁρῶ ὑμᾶς δεομένους · ἀνάγκη οὖν μοι δοκεῖ εἶναι θύεσθαι περὶ αὐτοῦ τούτου. 18. Αναστὰς δέ τις εἶπε · Καὶ εἰκότως ἄρα ἡμῖν οὐ γίγνεται τὰ ἱερὰ · ὡς γὰρ ἐγὰ ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου χθὲς ἥκοντος πλοίου ἤκουσά τινος ὅτι Κλέανδρος ὁ ἐκ Βυζαντίου ἀρμοστὴς μέλλει ῆξειν πλοῖα καὶ τριήρεις ἔχων. 19. Ἐκ τούτου δὲ ἀνα μένειν μὲν πᾶσιν ἐδόκει · ἐπὶ δὲ τὰ ἐπιτήδεια ἀνάγκη ῆν ἔξιέναι καὶ ἐπὶ τούτφ πάλιν ἐθύετο εἰς τρὶς, καὶ οὐκ ἔγίγνετο τὰ ἱερά. Καὶ ἤδη καὶ ἐπὶ σκηνὴν ἰόντες τὴν Ξενοφῶντος ἔλεγον ὅτι οὐκ ἔχοιεν τὰ ἐπιτήδεια · ἀ δ' οὐκ ᾶν ἔφη ἔξαγαγεῖν μὴ γιγνομένων τῶν ἱερῶν.

20. Καὶ πάλιν τῆ ὑστεραία ἐθύετο, καὶ σχεδόν τι πᾶσα ἡ στρατιὰ διὰ τὸ μέλειν ἄπασιν ἐκυκλοῦντο περὶ τὰ ἱερά τὰ δὲ θύματα ἐπιλελοίπει. Οἱ δὲ στρατηγοὶ ἔξῆγον μὲν οῦ, συνεκάλεσαν δέ. 21. Εἰπεν οὖν Ξενοφῶν "Ισως οἱ πολέμιοι συνειλεγμένοι εἰσὶ και ἀνάγκη λάχεσθαι εἰ οὖν καταλιπόντες τὰ σκεύη ἐν τῷ

δουμνός χωρίω ώς εἰς μάχην παρεσκευασμένοι ἴοιμεν, ἴσως αν τὰ ἱερὰ προχωροίη ἡμῖν. 22. ᾿Ακούσαντες δὲ οἱ στρατιώται ἀνέκρα-γον ώς οἰδὲν δέον εἰς τὸ χωρίον ἄγειν, ἀλλὰ θύεσθαι ώς τάχιστα. Καὶ πρόβατα μὲν οὐκέτι ἦν, βοῦν δὲ ὑφὶ ἀμάξης πριάμενοι ἐθύοντο καὶ Ξενοφῶν Κλεάνορος ἐδεήθη τοῦ ᾿Αρκάδος προθυμεῖσθαι εἶ τι ἐν τούτω εἴη. ᾿Αλὰ οὐδ ὡς ἐγένετο.

23. Νέων δὲ Τν μὲν στρατηγὸς κατὰ τὸ Χειρισόφου μέρος ἐπεὶ δὲ ἑώρα τοὺς ἀνθυώπους ὡς εἶχον δειτῶς τῆ ἐνδεία, βυνλόμενος αὐτοῖς χαρίζεσθαι, εὐρών τιτα ἄνθρωπον Ἡρακλεώτην δς ἔφη κώμας ἐγγὺς εἰδέναι ὅθεν εἴη λαβεῖν τὰ ἐπιτήδεια, ἐκήρυξε τὸν βουλόμενον ἰέναι ἐπὶ τὰ ἐπιτήδεια ὡς ἡγεμόνος ἐσομένου. Ἐξέρχονται δἡ σὺν δορατίως καὶ ἀσχοῖς καὶ θυλάκοις καὶ ἄλλοις ἀγγείοις εἰς διςχιλίους ἀνθρώπους. 24. Ἐπειδὴ δὲ ἡσαν ἐν ταῖς κώμαις καὶ διεσπείροντο ὡς ἐπὶ τὸ λαμβάνειν, ἐπιπίπτουσιν αὐτοῖς οἱ Φαρναβάζου ἱππεῖς πρῶτοι, βεβοηθηκότες γὰρ ῆσαν τοῖς Βιθυνοῖς βουλόμενοι σὺν τοῖς Βιθυνοῖς ἐι δύναιντο ἀποκωλύσαι τοὺς ἕλληνας μὴ ἐλθεῖν εἰς τὴν Φρυγίαν. Οὐτοι οἱ ἱππεῖς ἀποκτείνουσι τῶν ἀνδρῶν οὐ μεῖον πεντακοσίους οἱ δὲ λοιποὶ ἔπὶ τὸ ὅρος ἀνέφυγον.

25. Ἐκ τούτου ἀπαγγέλλει τις ταῦτα τῶν ἀποφευγόντων εἰς τὸ στρατόπεδον. Καὶ Ξενοφῶν, ἐπειδὴ οὐκ ἐγεγένητο τὰ ἱερὰ ταὐτη τῆ ἡμερα, λαβὰν βοῦν ὑπὸ ἀμάξης, οὐ γὰρ ἦν ἄλλα ἱερεῖα, σφαγιασάμενος ἐβοήθει, καὶ οἱ ἄλλοι οἱ μέχρι τριάκοντα ἐτῶν ἄπαντες. 26. Καὶ ἀναλαβόντες τοὺς λοιποὺς ἄνδρας εἰς τὸ στρατόπεδον ἀρικνοῦνται. Καὶ ἤδη μὲν ἀμφὶ ἡλίου δυσμὰς ἦν καὶ οἱ Ελληνες μάλα ἀθύμως ἔχοντες ἐδειπνοποιοῦντο, καὶ ἔξαπίνης διὰ τῶν λασίων τῶν Βιθυνῶν τινες ἐπιγενόμενοι τοῖς προφύλαξι τοὺς μὲν κατέκανον τοὺς δὲ ἐδίωξαν μέχρις εἰς τὸ στρατόπεδον. 27. Καὶ κραυγῆς γενομένης εἰς τὰ ὅπλα πάντες συνέδραμον οἱ Ελληνες καὶ διώκειν μὲν καὶ κινεῖν τὸ στρατόπεδον νυκτὸς οἰκ ἀσφαλὲς ἐδόκει είναι δασέα γὰρ ἦν τὰ χωρία ἐν δὲ τοῖς ὅπλοις ἱνυκτέρευον φυλαττόμενοι ἱκανοῖς φύλαξι.

CAP. V.

- 1. Την μέν νύκτα ούτω διήγαγον · άμα δε τη ήμερα εί στρατηγοί είς τὸ έρυμνὸν γωρίον ήγοῦντο · οί δὲ είποντο ἀναλαβόντες τα οπλα και τα σκείη. Πριν δε αρίστου ωραν είναι απετάφρευσαν ή η είζοδος ήτ είς το γωρίον, και απεσταύρωσαν απαν, καταλιπόντες τρείς πύλας. Και πλοΐον έξ 'Ηρακλείας ίπεν άλχιτα άγον και ίερεῖα καὶ οἶνον. 2. Πρωὶ δ' ἀναστὰς Ξενοφῶν ἐθύετο ἐπεξόδια, καὶ γίγτεται τὰ ἱερὰ ἐπὶ τοῦ πρώτου ἱερείου. Καὶ ήδη τέλος ἐχόντων των ίερων όρα άετον αίσιον ο μάντις Αρηξίων Παρράσιος, και ήγεισθαι κελεύει τον Σενοφώντα. 3. Και διαβάντες την τάσοον τὰ ὅπλα τίθενται, καὶ ἐκίρυξαν ἀριστήσαντας ἐξιέναι τοὺς στρατιώτας σεν τοῖς οπλοις, τον δε όγλον και τὰ ἀνδράποδα αὐτοῦ ματαλιπεῖτ. 4. Οἱ μὲν δη άλλοι πάντες ἐξήεσαν, Νέων δὲ οὖ. ίδόχει γαρ κάλλιστον είναι τουτον φύλακα καταλιπείν των έπὶ τοῦ στρατοπέδου 'Επεί δ' οί λογαγοί και οί στρατιώται απέλιπον αὐτούς, αίσγυτόμετοι μη έφέπεσθαι των άλλων έξιόντων, κατέλιπον αύτου τους ύπερ πέντε και τετταράκοντα έτη. Και ούτοι μέν έμετον : οί δ' άλλοι έπορεύοντο. 5. Προν δε πεντεκαίδεκα στάδια διεληλυθέναι ένετυγον ήδη νεκροίς και την ουράν του κέρατος ποιησάμετοι κατά τους πρώτους φαιέντας νεκρούς έθαπτον πάντας όπόσους έπελάμβανε το κέρας. 6. Έπει δε τους πρώτους έθαψαν, προαγαγόντες και την ουράν αθθις ποιησάμενοι κατά τους πρώτους των ατάφων έθαπτον τον αυτόν τρόποι οπόσους έπελάμβανεν ή στρατιά. Έπει δε είς την έδον ήχον την έκ των κωμών, ένθα δή έχειντο άθροοι, συνενεγχόντες αὐτοὺς έθαψαν.
- 7. "Ηδη δε πέρα μεσούσης της ημέρας προαγαγόντες τὸ στράτευμα έξω τῶν χωμῶν ελιάμβανον τὰ ἐπιτήδεια ὅ τι τὶς ὁρρή ἐντὸς
 τῆς φάλαγγος. Καὶ εξαίφνης ὁρῶσι τοὺς πολεμίους ὑπερβάλλοντας
 κατὰ λόφους τινὰς ἐκ τοῦ ἐναντίου, τεταγμένους ἐπὶ φάλαγγος
 ἱππέας τε πολλοὺς καὶ πεζούς καὶ γὰρ Σπιθριδάτης καὶ 'Ραθίνης
 ηκον παρὰ Φαρναβάζου ἔγοντες τὴν δύνκμι. 8. Ἐπεὶ δὲ κατεῖδον
 τοὺς Ελληνας οἱ πολέμιοι, ἔστησαν ἀπέχοντες αὐτῶν ὅσον πεντεκαίδεκα σταδίους. Ἐκ τούτου εὐθὺς 'Αρηξίων ὁ μάντις τῶν
 Ελλήνων σφαγιάζεται, καὶ ἐγένετο ἐπὶ τοῦ πρώτου καλὰ τὰ σφά-

για 9. "Ετθα δή Ξετοφων λέγει· Δοκεῖ μοι, ὦ ἄτζοες στοατηγοὶ, ἐπιτάξασθαι τῆ φάλαγγι λόχους φύλακας, ἴνα ἄν που δέη ὦσιν οἱ ἐπιβοηθήσοντες τῆ φάλαγγι, καὶ οἱ πολέμιοι τεταραγμένοι ἐμπίπτωσιν εἰς τεταγμένους καὶ ἀκεραίους. 10. Συνεδόκει ταῦτα πᾶσιν. 'Υμεῖς μὲν τοίνυν, ἔφη, προηγεῖσθε τὴν πρὸς τοὺς ἐναντίους, ὡς μὴ ἑστήκωμεν ἐπεὶ ὧφθημεν καὶ εἴδομεν τοὺς πολεμίους ' ἐγὼ δὲ ῆξω τοὺς τελευταίους λόχους καταγωρίσας ἦπερ ὑμῖν δοκεῖ.

11. Έκ τούτου οἱ μὲν ἤσυχοι προῆγον · ὁ δὲ τρεῖς ἀφελών τὰς τελευταίας τάξεις, ἀτὰ διακοσίους ἄνδρας, τὴν μὲν ἐπὶ τὸ δεξιὸν ἐπέτρεψεν ἐφέπεσθαι, ἀπολιπόντας ὡς πλέθρον · Σαμόλας ' Αχαὶὸς ταύτης ἦρχε τῆς τάξεως · τὴν δὶ ἐπὶ τῷ μέσφ ἐχώρισεν ἔπεσθαι · Πυὸδίας ' Αραὰς ταύτης ἦρχε · τὴν δὲ μίαν ἐπὶ τῷ εὐωνύμῳ · Φρασίας ' Αθηναῖος ταύτη ἐφεστίχει. 12. Προϊόντες δὲ, ἐπεὶ ἐγένοντο οἱ ἡγούμενοι ἐπὶ τὰπει μεγάλο καὶ δυςπόρω, ἔστησιν ἀγνοοῦντες εἰ διαβατέον εἴη τὸ νάπος · καὶ παρεγγυῶσι στρατηγούς καὶ λοχαγούς παριέγαι ἐπὶ τὸ ἡγούμενον. 13. Καὶ ὁ Ξενοφῶν, θαυμάσας δι τὸ τὸ ἰγον εἴη τὴν πορείαν καὶ ταχὰ ἀκούων τὴν παρεγγυὴν, ἐλαύνει ἡ ἐδύνατο τάχιστα. Ἐπεὶ δὲ συνῆλθον, λέγει Σοφαίνετος πρεσβύτατος ῶν τῶν στρατηγῶν ὅτι βουλῆς οὐχ ἄξιον εἵη εὶ διαβατέον ἐδτὶ τοιοῦτον διν τὸ νάπος.

14. Καὶ ὁ Ξενοφῶν σπουδη ὑπολαβων ἔλεξεν 'Αλλ' ἴστε μέν με, δ άνδρες, οὐδένα πω κίνδυνον προξενήσαντα ύμιν έθελούσιον. οὐ γὰο δόξης ὁρῶ δεομένους ὑμᾶς εἰς ἀνδρειότητα, ἀλλὰ σωτηρίας. 15. Λ'ῦν δὲ ούτως έγει · άμαγεὶ μὲν ἐνθένδε οὐκ ἔστιν ἀπελθεῖν · ην γάο μη μεῖς ἴωμεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους, οὖτοι ἡμῖν ὁπόταν απίωμεν εψονται και έπιπεσούνται. 16. 'Οράτε δη πότερον κρείττον ίεναι επί τοὺς ἄνδρας προβαλλομένους τὰ ὅπλα, ἡ μεταβαλλομέτους όπισθεν ήμαν επιόντας τους πολεμίους θεασασθαι. 17. "Ιστε μέντοι ότι το μεν απιέται από πολεμίων οὐδενί καλῷ ἔοικε· τὸ δὲ ἐφέπεσθαι καὶ τοῖς κακίοσι θάζοος ἐμποιεῖ. "Εγωγ' οὖν ήδιον ὰν σὺν ἡμίσεσιν έποίμην ἢ σὺν διπλασίοις ἀποχωροίητ. Καὶ τούτους οίδ ὅτι ἐπιόντων μὲν ἡμῶν οὐδ ὑμεῖς ἐλπίζετε αὐτοὺς δέξασθαι ήμᾶς • ἀπιόντων δὲ πάντες ἐπιστάμεθα ὅτι τολμήσουσιν έφέπεσθαι. 18. Το δε διαβάντας οπισθεν νάπος γαλεπον ποιή σασθαι μέλλοντας μάχεσθαι άδ οὐχὶ καὶ άρπάσαι άξιον; Τοῖς μὲν γαρ πολεμίοις έγωγε βουλοίμην αν είπορα πάντα φαίνεσθαι ώςτε αποχωρεϊν ήμας δε και από του χωρίου δει διδάσκεο θαι ετι οι νεστι μη νικώσι σωτηρία. 19. Θαυμάζω δ΄ έγωγε και τὸ νάπος τοῦτο ει τις μαλλον φοβερὸν τομίζει είναι τῶν ἄλλων ὧν διαπεπορεύμεθα χωρίων. Πῶς μὲν γὰρ διαβατὸν τὸ πεδίον, εἰ μὴ νικήσομεν τοὺς ἱππέας; πῶς δὲ ὰ διεληλύθαμεν ὄψη, ἢν πελτασταὶ τοσούδε ἐφέπωνται; 20. Ἡν δὲ δὴ καὶ σωθῶμεν ἐπὶ θάλατταν, πόσον τι νάπος ὁ Πόντος; ἔνθα οὕτε πλοῖά ἐστι τὰ ἀπάξοντα οὕτε σῦτος ῷ θυξυφόμεθα μένοντες δείσει δὲ, ἢν θαττον ἐκεὶ γενώμεθα, θᾶττον πάλιν ἐξιέναι ἐπὶ τὰ ἀπιτήδεια 21. Οὐκοῦν τῦν κρεῖττον ἡριστηκότας μάχεσθαι ἢ αὐριον ἀναρίστους. Ἡλίδρες, τὰ τε ἱερὰ ἡμῶν καλὰ οῖ τε οἰωνοὶ αἴσιοι τὰ τε σφάγια κάλλιστα. Ἰωμεν ἐπὶ τοὺς ἄνδρας. Οὐ δεὶ ἔτι τοὐιους, ἐπεὶ ἡμῶς πάντως εἰδον, ἡδέως δειπνήσαι οὐδ΄ ὅπου ἀν θέλωσι σκηρῆσαι.

22. Έντεῦθεν οἱ λοχαγοὶ ἡγεῖσθαι ἐκέλευον, καὶ οὐδεὶς ἀντέλε γε. Καὶ θς ἡγεῖτο, παραγγείλας διαβαίνειν ἢ ἔκαστος ἐτύγχανε τοῦ κάπους ຜν · θάττον γὰρ ἀν ἀθρόον ἐδόκει οὕτω περαν γενέσθαι τὸ στράτευμα ἢ εἰ κατὰ τὴν γέφυραν ἢ ἐπὶ τῷ νάπει ἢν ἔξεμηρύοντο. 23. Ἐπεὶ δὲ διέβησαν, παριών παρὰ τὴν φάλαγγα ἔλεγεν · "Ανδρες, ἀναμμνήσκεσθε ὅσας δὴ μάχας σὺν τοῖς θεοῖς όμόσε ἰόντες νενεκρατε καὶ οῖα πάσχουσι οἱ πολεμίους φεύγοντες · καὶ τοῦτ ἐννοήσατε ὅτι ἐπὶ ταῖς θύραις τῆς Ελλάδος ἐσμέν. 24. 'Αλλ ἔπεσθε ἡγεμόνι τῷ 'Ηρακλεί, καὶ ἀλλήλους παρακαλεῖτε ὀνομαστί. 'Ηδύ τοι ἀνδρεῖον τι καὶ καλὸν νῦν εἰπόντα καὶ ποιήσαντα μνήμην ἐν οἰς ἐθὲλει παρέγειν ἑαυτοῦ.

25. Ταῦτα παρελαύνων ἔλεγε καὶ ἄμα ὑφηγεῖτι ἐπὶ φάλαγγος, καὶ τοὺς πελταστὰς ἐκατέρωθεν ποιησάμενοι ἐπορεύοντο ἐπὶ τοὺς πολεμίους. Παρηγγέλλετο δὲ τὰ μὲν δόματα ἐπὶ τὸν δεξιὸν ὅμον ἔχειν, ἔως σημαίνοι τῷ σάλπιγγι ὁ ἔπειτα δὲ εἰς προβολὴν καθέντας ἔπεσθαι βάδην καὶ μηδένα δρόμος διώκειν. Ἐκ τούτου σύνθημα παρήει ΖΕΥΣ ΣΩΤΗΡ, ἩΡΑΚΛΗΣ ἩΓΕΜΩΝ. 26. Οἱ δὲ πολέμιοι ὑπέμενον τομίζοντες καλὸν ἔχειν τὸ χωρίον. Ἐπεὶ δὸ ἐπλησίαζον, ἀλαλάξαντες οἱ ελληνες πελτασταὶ ἔθεον ἐπὶ τοὺς πολεμίους πρίν τινα κελεύειν οἱ δὲ πολέμιοι ἀντίοι ὥρμησαν, οἱ τε ἱππεῖς καὶ τὸ στίφος τῶν Βιθυνῶν καὶ τρέπονται τοὺς πελταστάς. 27. ᾿Αλλ ἐπεὶ ὑπηντίαζεν ἡ φάλαγξ τῶν ὁπλιτῶν ταχὺ πορευομένη καὶ ἄμα ἡ σάλπιγξ ἐφθέγξατο καὶ ἔπακόνιζον καὶ πορευομένη καὶ ἄμα ἡ σάλπιγξ ἐφθέγξατο καὶ ἐπακόνίζον καὶ πορευομένη καὶ ἄμα ἡ σάλπιγξ ἐφθέγξατο καὶ ἐπακόνίζον καὶ πορευομένη καὶ ἄμα ἡ σάλπιγξ ἐφθέγξατο καὶ ἐπακόνίζον καὶ πορευομένη καὶ ἄμα ἡ σάλπιγξ ἐφθέγξατο καὶ ἐπακόνίζον καὶ πορευομένη καὶ ἔπακόνιζον καὶ πορευομένη καὶ ἔπακόνιζον καὶ ἐπακόνιζον καὶ ἀντίσιο ἔπακόνιζον καὶ ἀντίσιο ἐπακόνιζον καὶ ἀντίσιο ἐπακόνιζον καὶ ἔπακόνιζον καὶ ἔπακόνιζον καὶ ἀντίσιο ἔπακόνιζον καὶ ἀντίσιο ἐπακόνιζον καὶ ἀντίσιο ἐπακόνιζον καὶ ἀντίσιο ἐπακόνιξον καὶ ἀντίσιο ἐπακόνιζον καὶ ἀντίσιο ἐπακόνιζον καὶ ἐπακόνιζον καὶ ἀντίσιο ἐπακόνιζον ἐπακόνιζον καὶ ἀντίσιο ἐπακόνιζον καὶ ἀντίσιο ἐπακόνιζον ἐπακόνιζο

- τὰ ταύτα ἡλάλαζον καὶ αμα τὰ δόρατα καθίεσαν : ἐνταῦθα ούκετι εδέξαντο οι πολέμιοι, άλλ' έφευγον. 28. Και Τιμασίων μεν έγων τους ίππεις έφείπετο, και απεκτίννυσαν όσους περ έδύναντο ώς ολίγοι όντες. Των δε πολεμίων το μεν εθώνυμον εθθύς διεσπάοη, καθ' ο οί Ελλ τνες ίππεις ήσαν το δε δεξιον άτε οὐ σφόδρα διωχόμενον έπὶ λόφου συνέστη. 29. Έπεὶ δὲ είδον οἱ Ελληνες ύπομένοντας αὐτοὺς, ἐδόκει ὁᾶστόν τε καὶ ἀκινδυνότατον είναι ίέναι έπ αὐτούς. Παιανίσαντες οὖν εὐθὺς ἐπέχειντο · οἱ δὲ οὐγ ὑπέμειναν. Καὶ ένταῦθα οἱ πελτασταὶ έδίωκον μέχρι τὸ δεξιὸν αὖ διεσπάρη · ἀπέθανον δ' ολίγοι · τὸ γὰρ ἱππικὸν φόβον παρείχε τὸ τῶν πολεμίων πολύ ον. 30. Έπει δε είδον οι Ελληνες τό τε Φαρναβάζου ίππικον έτι συνεστηκός και τους Βιθυνούς ίππέας πρός τουτο συναθροιζομένους καὶ ἀπὸ λόφου τινὸς καταθεωμένους τὰ γιγνόμενα, απειρήκεσαν μεν, όμως δ έδόκει και έπι τούτους ίτέον είναι ούτως όπως δύναιντο, ώς μη τεθαζόηκότες άναπαύσαιντο. Συνταξάμενοι δή πορεύονται. 31. Έντεῦθεν οἱ πολέμιοι ἱππεῖς φεύγουσι κατά τοῦ πρανοῦς όμοίως ώς περ ὑπὸ ἱππέων διωκόμενοι: νάπος γὰρ αὐτοὺς ὑπεδέγετο, ὁ οὐκ ἥδεσαν οἱ Ελληνες, ἀλλὰ προαπετράποντο διώκοντες · όψε γαρ ήν. 32. Έπανελθόντες δε ενθα ή πρώτη συμβολή έγένετο στησάμενοι τρόπαιον απήεσαν έπὶ θάλατταν περί ήλίου δυσμάς στάδιοι δ' ήσαν ώς έξήκοντα έπὶ τὸ στρατόπεδον.

CAP. VI.

1. Έντεῦθεν οἱ μὲν πολέμιοι είχον ἀμφὶ τὰ ἑαυτῶν καὶ ἀπήγοντο καὶ τοὺς οἰκέτας καὶ τὰ χοήματα ὅποι ἐδύναντο προσωτάτω οἱ δὲ Ελληνες προςέμενον μὲν Κλέανδρον καὶ τὰς τριήρεις καὶ τὰ πλοῖα ὡς ῆξοντα: ἔξιόντες δὲ ἐκάστης ἡμέρας σὺν τοῖς ὑποζυγίοις καὶ τοῖς ἀνδραπόδοις ἐφέροντο ἀδεῶς πυροὺς, κριθὰς, οἶνον. ὅσπρια, μελίνας, οῦνα: ἄπαντα γὰρ ἀγαθὰ είχεν ἡ χώρα πλὴν ἐλαίου. 2. Καὶ ὁπότε μὲν καταμένοι τὸ στράτευμα ἀναπαυόμενον, ἐξῆν ἐπὶ λείαν ἰέναι καὶ ἐλάμβανον οἱ ἐξιόντες ὁπότε δ ἐξίοι πῶν τὸ στράτευμα, εἴ τις χωρὶς ἀπελθὼν λάβοι τι, δημόσιον ἔδοξεν είναι 3. "Ηδη δὲ ἢν πολλὴ πάντων ἀφθονία: καὶ γὰρ ἀγοραὶ πάντοθεν ἀφικνοῦντο ἐκ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων, καὶ οἱ παραπλέοντες

ασμενοι κατήγον, ἀκούοντες ὡς οἰκίζοιτο πόλις, καὶ λιμήν εἴη. 4. Επεμπον δὲ καὶ οἱ πολέμιοι ἤδη οἱ πλησίον ἤκουν πρὸς Ξενος ῶντα, ἀκούοντες ὅτι οἶνος πολίζει τὸ χωρίον, ἐρωτώντες ὅτι δέοι ποιούντας φίλους εἶναι. ΄Ο δ' ἐπεδείκτυεν αὐτοὺς τοῖς στρατιώταις. 5. Καὶ ἐν τούτφ Κλέανδρος ἀφικνεῖται δύο τριήγεις ἔχων, πλοῖον δ' οὐδέν. Ἐτύγχανε δὲ τὸ στράτευμα ἔξω ὂν ὅτε ἀφίκετο καὶ ἐπὶ λείαν τινὲς οἰχόμενοι ἄλλοι ἄλλη εἰς τὸ ἄρος, καὶ εἰλήφεσαν πρόβατα πολλά ἀκοῦντες δὲ μὴ ἀφαιρεθεῖεν τῷ Δεξίππφ λέγουσιν, ὅς ἀπέδρα τὴν πεντικόντορον ἔχων ἐκ Τραπεζοῦντος, καὶ κελεύουσι διασώσαντα αὐτοῖς τὰ πρόβατα τὰ μὲν αὐτὸν λαβεῖν, τὰ δὲ σφίσιν ἀποδοῦναι.

6. Εὐθὺς δ' ἐπεῖνος ἀπελαύνει τοἰς περιεστῶτας τῶν στρατιωτῶν καὶ λέγοττας ὅτι δημόσια εἵη· καὶ τῷ Κλεάνδρῷ ἐλθὼν λέγει ὅτι ἀρπάζειτ ἐπιχειροῦσιν. ΄Ο δὲ κελεύει τὸτ ἀρπάζοντα ἄγειτ πρὸς αὐτότ. 7. Καὶ ὁ μὲτ λαβὼν ἰγέ τινα περιτυχὼν δ' Αγασίας ἀφαιρεῖται καὶ γὰρ ἤν αὐτῷ ὁ ἀγόμενος λοχίτης. Οἱ δὲ ἄλλοι οἱ παρόττες τῶν στρατιωτῶν ἐπιχειροῦσι βάλλειν τὸν Δέξιππον, ἀνακαλοῦντες τὸν προδότη. 8. "Εδεισαν δὲ καὶ τῶν τριηριτῶν πολλοὶ καὶ ἐφευγον εἰς τὴν θάλατταν καὶ Κλέανδρος δ' ἔφευγε. Ξενορῶν δὲ καὶ οἱ ἄλλοι στρατηγοὶ κατεκώλυόν τε καὶ τῷ Κλεάνδρο ἔλεγον ὅτι οἰδὲν εἵη πρῶγμα, ἀλλὰ τὸ δόγμα αἵτον εἵη τὸ τοῦ στρατεύματος ταῦτα γενέσθαι. 9. Ό δὲ Κλέανδρος ὑπὸ τοῦ Δεξίππον τε ἀκερεθιζόμενος καὶ αὐτὸς ἀχθεσθεὶς ὅτι ἐφοβήθη, ἀποπλευσεῖσθαι ἔφη καὶ κηρύξειν αιδεμίαν πόλιν δέχεσθαι αὐτοὶς, ὡς πολεμίους. Ἡρον δε τότε πάντων τῶν 'Ελλίγων οἱ Λακεδαιμόνιοι.

10. 'Ετταύθα ποτηφόν τὸ πράγμα ἐδόκει είναι τοῖς Ελλησι, καὶ ἐδέοντο μὴ ποιεῖν ταῦτα. 'Ο δ' οὐκ ἂν ἄλλως ἔφη γενέσθαι, εἰ μή τις ἐκδώσει τὸν ἄρξαντα βάλλειν καὶ τὸν ἀφελόμενον. 11. Ήν δὲ ὅν ἔξήτει 'Αγασίας διὰ τέλους φίλος τῷ Ξενοφῶντι ἔξ οῦ καὶ διέβαλεν αὐτὸν ὁ Δέξιππος. Καὶ ἐντεῦθεν ἐπειδὴ ἀπορία ἦν, συν-ήγαγον τὸ στράτευμα οἱ ἄρχοντες καὶ ἔνιοι μὲν αὐτῶν παφ ὁλίγον ἐποιοῦντο τὸν Κλέανδρον τῷ δὲ Ξενοφῶντι οὐκ ἐδόκει φαῦλον είναι τὸ πράγμα, ἀλλ' ἀναστὰς ἔλεξεν.

12. 'Ω ἄνδρες στρατιώται, έμοὶ δ' οὐ φαῦλον δοχεῖ είναι τὸ πρῶγια, εἰ ἡμῖν οὖτως ἔχων τὴν γιώμην Κλέανδρος ἄπειοιν ὥσπερ λέγει. Εἰσὶ μὲν γὰς ἐγγὸς αἱ Ἑλληνίδες πόλεις τῆς δ' Ελλάδος

Λακεδαιμόνιο προεστήμασιν ίκανοί δέ είσι καί είς εκαστος Λακεδαιμονίων έν ταις πόλεσιν ο τι βούλονται διαπράττεσθαι. 13. Εί οὖν οὖτος πρῶτον μεν ἡμᾶς Βυζαντίου ἀποκλείσει, ἔπειτα δὲ τοῖς άλλοις άρμοσταίς παραγγελεί είς τὰς πόλεις μη δέγεσθαι ώς άπιστούντας Λακεδαιμονίοις και άνόμους όντας. έτι δε πρός 'Αναξίβιον τον ναύαργον ούτος ο λόγος περί ήμων ήξει γαλεπον έσται και μένειν και αποπλείν και γαο έν τη γη άρχουσι Λακεδαιμόνιοι και έν τη θαλάττη τον νον χρόνον. 14. Ούκουν δεί ούτε ένος ἀνδρὸς ενεκα ούτε δυοίν ήμας τοὺς άλλους τῆς Ελλάδος ἀπέγεσθαι, άλλα πειστέον ο τι αν κελεύωσι και γαο αι πόλεις ήμων όθεν έσμεν πείθονται αὐτοῖς. 15. Έγω μεν οὖν, καὶ γὰρ ἀκούω Δέξιππον λέγειν προς Κλέανδρον ώς ουκ αν εποίησεν 'Αγασίας ταῦτα, εί μὴ έγω αὐτὸν έκέλευσα, έγω μέν οὖν ἀπολύω καὶ ὑμᾶς τῆς αίτίας καὶ 'Αγασίαν, αν αυτος 'Αγασίας φήση έμε τι τούτων αίτιον είναι, καὶ καταδικάζω έμαυτοῦ, εἰ έγω πετροβολίας ἢ άλλου τινὸς Βιαίου έξάργω, της έσγάτης δίκης άξιος είναι, καὶ ὑφέξω την δίκην. 16. Φημί δε και εί τινα άλλον αιτιαται, γρηναι εαυτον παρασγείν Κλεάνδοφ κρίναι ούτω γαρ αν ύμεις απολελυμένοι της αιτίας είητε. 'Ως δε νυν έγει, γαλεπον εί οιόμενοι εν τη Ελλάδι και επαίνου και τιμής τεύξεσθαι άντι δε τούτων ουδ όμοιοι τοῖς άλλοις έσόμεθα, άλλ' είοξόμεθα έκ των Έλληνίδων πόλεων.

17. Μετὰ ταῦτα ἀταστὰς εἶπεν ᾿Αγασίας ᾿Εγὼ, ῷ ἄνδρες, ὅμενμι θεοὺς καὶ θεὰς ἢ μὴν μήτε με Ξετοφῶντα κελεῦσαι ἀφελέσθαι τὸν ἄνδρα μήτε ἄλλον ὑμῶν μηδέτα ἱδόντι δέ μοι ἄνδρα ἀγασὸν ἀγόμενον τῶν ἐμῶν λοχιτῶν ὑπὸ Δεξίππου, ὃν ὑμεῖς ἐπίστασθε ὑμᾶς προδόντα, δεινὸν ἔδοξεν εἶναι καὶ ἀφειλόμην, ὁμολογῶ. 18. Καὶ ὑμεῖς μὲν μὴ ἐκδῶτέ με ἐγὼ δ΄ ἐμαυτὸν, ὥσπες Ξενοφῶν λέγει, παρασχήσω κρίναντι Κλεάνδρφ ὅ τι ἀν βούληται ποιῆσαι τούτου ἔνεκα μήτε πολεμεῖτε Αακεδαιμονίοις σώζεσθέ τε ἀσφαλῶς ὅποι θέλει ἔκαστος. Συμπέμψατε μέντοι μοι ὑμῶν αὐτῶν ἑλόμενοι πρὸς Κλέανδρον οἴτινες, ἀν τι ἐγὼ παραλείπω, καὶ λέξουσιν ὑπὸς ἐμοῦ καὶ πράξουσιν. 19. Ἐκ τούτου ἔδωκεν ἡ στρατιὰ οὕςτινας βούλοιτο προελόμενον ἰέναι. ΄Ο δὲ προείλετο τοὺς στρατηγούς. Μετὰ ταῦτα ἐπορεύοντο πρὸς Κλέανδρον ᾿Αγασίας καὶ οἱ στρατηγοί καὶ ὁ ἀφαιρεθεὶς ἀνὴρ ὑπὸ ᾿Αγασίου καὶ ἔλεγον οἱ στρατηγοί καὶ ὁ ἀφαιρεθεὶς ἀνὴρ ὑπὸ ᾿Αγασίου καὶ ἔλεγον οἱ στρατηγοί καὶ ὁ ἀφαιρεθεὶς ἀνὴρ ὑπὸ ᾿Αγασίου καὶ ἔλεγον οἱ στρατηγοί καὶ ὁ ἀφαιρεθεὶς ἀνὴρ ὑπὸ ᾿Αγασίου καὶ ἔλεγον οἱ στρατηγοί καὶ δο ἀφαιρεθεὶς ἀνὴρ ὑπὸς ἀνὰσοῦν καὶ ἔλεγον οἱ στρατηγοί καὶ ὁ ἀφαιρεθεὶς ἀνὴρ ὑπὸς ἀνὰσοῦν καὶ ἔλεγον οἱ στρατηγοί καὶ διαραίς καὶ οἱ στρατηγοί καὶ διαραίς καὶ διαραίς καὶ διαραίς καὶ οἱ στρατηγοί καὶ διαραίς καὶ

20. "Επεμψεν ήμας ή στρατιά πρός σε, ω Κλέανδοε, και έκελευ.

σί σε, είτε πάντας αίτια, χρίναντα σεαυτόν γρησθαι ο τι αι βούλη είτε ένα τινά η δύο η και πλείους αίτια, τούτους άξιούσι παρασχείν σοι έαυτους είς πρίσιν. Είτε οὐν ἡμῶν τινα αἰτιᾶ, πάρεσμέν σοι ήμεῖς - εἴτε καὶ ἄλλον τινὰ, φράσον οὐδείς γὰο ἀπέσται ὅστις ἀν ήμεν έθέλη πείθεσθαι. 21. Μετά ταντα παρελθών ὁ 'Αγασίας είπεν 'Εγώ είμι, ώ Κλέανδοε, ὁ ἀφελόμενος Δεξίππου ἄγοντος τούτοι τον άνδρα καὶ παίειν κελεύσας Δέξιππον. 22. Τούτον μεν γάο οίδα ανδρα αγαθόν όντα. Δέξιππον δε οίδα αίρεθέντη ύπο της στρατίας άρχειν της πεντηχοντόρου ης ήτησάμεθα παρά Τραπεζουντίων έφ' δ τε πλοία συλλέγειν ώς σωζοίμεθα καὶ ἀποδράντα Δέξιππος και προδόττα τους στρατιώτας μεθ' ών έσώθη. 23. Καὶ τούς τε Τραπεζουντίους απεστερήμαμεν την πεντημόντορος και κακοί δοκούμεν είναι διά τούτον · αυτοί τε το έπὶ τούτο άπολώλαμεν. "Ηχουε γάρ, ώς περ ήμεῖς, ώς απορον είη πεζη απιόντας τους ποταμούς τε διαβηται και σωθήται είς την Ελλάδα. Τούτον οὖν τοιοῦτον ὄντα ἀφειλόμην. 24. Εἰ δὲ σὰ ἦγες ἡ ἄλλος τις τῶν παρά σου, και μη των παρ ήμων αποδράντων, εδ ισθι ότι οὐδεν αν τούτων εποίησα. Νόμιζε δ', εαν εμε νον αποκτείνης, δι ανδρα δειλόν τε και πονηρον ανδρα άγαθον αποκτείνων.

25. 'Απούσας ταῦτα ὁ Κλέανδρος εἶπεν ὅτι Δέξιππον μὲν οὐν ἐπαινοίη, εἰ ταῦτα πεποιηκὸς εἴη · οὐ μέντοι ἔφη νομίζειν οὐδ εἰ παμπόνηρος ἦν Δέξιππος βίαν χρῆναι πάσχειν αὐτὸν, ἀλλὰ κριθέντα, ὅςπερ καὶ ὑμεῖς νῦν ἀξιοῦτε, τῆς δίκης τυχεῖν. 26. Νῦν μὲν οὖν ἄπιτε καταλιπόντες τόνδε τὸν ἄνδρα · ὅταν δ ἐγὸ κιλεύσω, πάρεστε πρὸς τὴν κρίσιν. Αἰτιῶμαι δὲ οὕτε τὴν στρατιὰν οὕτε ἄλλον οὐδένα ἔτι · ἐπεὶ οὖτος αὐτὸς ὁμολογεῖ ἀφελίσθαι τὸν ἄνδρα. 27. 'Ο δ ἀφαιρεθεὶς εἶπεν · Ἐγὸ, ὡ Κλέανδρε, εἰ καὶ οἵει με ἀδικοῦντά τι ἄγεσθαι, οὕτ ἔπαιον οὐδένα οὕτ ἔβαλλον ἀλλ εἶπεν ὅτι δημόσια εἴη τὰ πρόβατα · ἦν γὰρ τῶν στρατιωτῶν δόγμα, εἴ τις ὑπότε ἡ στρατιὰ ἔξίοι ἰδία ληῖζοιτο, δημόσια εἶναι τὰ ληφθέντα. 28. Ταῦτ εἶπον ἐκ τούτον με λαβὼν οὐτος ἦγεν, ἵνα μὴ φθέγγοιτο μηδεὶς, ὰλλ αὐτὸς λαβὼν τὸ μέρος διασώσειε τοῖς λησταῖς παρὰ τὴν ὑἡτραν τὰ γρήματα. Πρὸς ταῦτα ὁ Κλέινδρος εἶπεν · Ἐπεὶ τείνεν τοιοῦτος εἶ, κατάμενε, ἰια καὶ περὶ σοῦ βουλευσώμεθα.

 Έχ τούτου οἱ μὲν ἀμφὶ Κλέανδρον ἢρίστων τὴν δὲ στρατιὰν συνήγανε Ξενηφῶν καὶ συνεβούλευε, πέμψαι ἄνδρας ποὸς Κλέα» δρον παραιτησομένους περί των ανδρων. 30. Εκ τούτου έδοξεν αὐτοῖς πέμψαντας στρατηγούς καὶ λοχαγούς καὶ Δρακόντιον τὸν Σπαρτιάτην, και των άλλων οι έδοκουν επιτήδειοι είναι, δείσθαι Κλεάνδρου κατά τάντα τρόπον άφείναι τω άνδρε. 31. Έλθων οὖν ὁ Ξενοφῶν λέγει "Εγεις μεν, ὧ Κλέανδρε, τοὺς ἄνδρας καὶ ύ στρατιά σοι έφειτο ο τι έβούλου ποιησαι και περί τούτων καὶ πεοὶ έαυτῶν ἀπάντων. Νῦν δέ σε αἰτοῦνται καὶ δέονται δουναί σφισι τω άνδρε και μη κατακαίνειν πολλά γαρ έν τω έμπροσθεν γρόνω περί την στρατιάν έμοςθησάτην. 32. Ταντα δέ σου τυγόντες ύπισγνουνταί σοι αντί τούτων, ην βούλη ήγεισθαι αὐτῶν καὶ ἢν οἱ θεοὶ ἵλεφ ώσιν, ἐπιδείξειν σοι καὶ ὡς κόσμιοί εἰσι και ως ίκανοι τῷ ἄργοντι πειθόμενοι τοὺς πολεμίους σὺν τοῖς θεοῖς μη φοβείσθαι. 33. Δέονται δέ σου καὶ τούτο, παραγενόμενον καὶ άρξαντα έαυτων πείραν λαβείν και Δεξίππου και σφων των άλλων οίος εκαστός έστι, και την άξιαν έκαστοις νείμαι. 34. 'Ακούσας ταντα ὁ Κλέανδρος 'Αλλά ναὶ τὰ Σιὰ, ἔφη, ταχύ τοι ὑμῖν ἀποκοινούμαι. Καὶ τώ τε ἄνδοε ύμιν δίδωμι καὶ αὐτὸς παρέσομαι. καὶ ην οί θεοί παραδιδώσι, έξηγήσομαι είς την Ελλάδα. Καὶ πολύ οι λόγοι ούτοι άντίοι είσιν η ούς έγω περί ύμων ένίων ημουον ώς τὸ στράτευμα ἀφίστατε ἀπὸ Λακεδαιμονίων.

35. Έχ τούτου οἱ μὲν ἐπαινοῦντες ἀπῆλθον, ἔχοντες τὰ ἄνδρε Κλέανδρος δὲ ἐθύετο ἐπὶ τῆ πορεία καὶ συνῆν Ξενοφῶντι φιλικῶς καὶ ξενίαν ξυνεβάλοντο. Ἐπεὶ δὲ καὶ ἑώρα αὐτοὺς τὸ παραγγελλόμενον εὐτάκτως ποιοῦντας, καὶ μᾶλλον ἔτι ἐπεθύμει ἡγεμῶν γενέσθαι αὐτῶν. 36. Ἐπεὶ μέντοι θυομένω αὐτῷ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας οὐκ ἐγίγνετο τὰ ἱερὰ, συγκαλέσας τοὺς στρατηγοὺς εἶπεν Ἐμοὶ μὲν οὐκ ἐθέλει γενέσθαι τὰ ἱερὰ ἔξάγειν ὑμεῖς μέντοι μὴ ἀθυμεῖτε τούτου ἕνεκα ὑμῖν γὰρ, ὡς ἔοικε, δέδοται ἐκκομίσαι τοὺς ἄνδρας ἀλλὰ πορεύεσθε. Ἡμεῖς δὲ ὑμᾶς, ἐπειδὰν ἐκεῖσε ἥκητε, δεξόμεθα ὡς ἀν δυνώμεθα κάλλιστα.

37. Έκ τούτου έδοξε τοῖς στρατιώταις δοῦναι αὐτῷ τὰ δημόσια πρόβατα. ΄Ο δὲ δεξάμενος πάλιν αὐτοῖς ἀπέδωκε΄ καὶ οὖτος μὲν απέπλει. Οἱ δὲ στρατιῶται διαθέμενοι τὸν σῖτον ὃν ἦσαν συγκε κομισμένοι καὶ τἄλλα ἃ εἰλήφεσαν ἔξεπορεύοντο διὰ τῶν Βιθυνῶν. 38. Ἐπεὶ δὲ οὐδενὶ ἐνέτυχον πορευόμενοι τὴν ὀρθὴν ὁδὸν, ὥςτ΄

έχοντές τι εἰς τὴν φιλίαν ἐλθεῖν, ἔδοξεν αὐτοῖς τοὕμπαλιν ὑποστρέψαντας ἐλθεῖν μίαν ἡμέραν καὶ νύκτα. Τοῦτο δὲ ποιήσαντες ἔλαβον πολλὰ καὶ ἀνδράποδα καὶ πρόβατα καὶ ἀφίκοντο ἐκταῖοι εἰς Χρυσόπολιν τῆς Χαλκηδονίας, καὶ ἐκεῖ ἔμειναν ἡμέρας ἐπτὰ λαφυροπωλοῦντες.

ΣΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ Ζ.

CAP. I.

ΟΣΑ μεν δη έν τη άναβάσει τη μετά Κύρου επραξαν οί Ελληνες μέγρι της μάγης, καὶ όσα έπεὶ Κύρος έτελεύτησεν έν τη πορεία μέγρι είς τον Πόντον αφίκοντο, και όσα έκ του Πόντου πεζή έξιόντες και πλέοντες εποίησαν μέχρι έξω τοῦ στόματος έγένοντο έν Χουσοπόλει τῆς 'Ασίας, ἐν τῷ πρόσθεν λόγφ δεδήλωται. 2. Έχ τούτου δε Φαρτάβαζος φοβούμενος το στράτευμα μη έπι την αὐτοῦ ἀργίν στρατεύηται, πέμψας πρὸς Αναξίριον τὸν ναύαργον, ὁ δε έτυγεν εν Βυζαντίφ ων, έδειτο διαβιβάσαι το στράτευμα έκ της Ασίας, καὶ ύπισγεείτο πάντα ποιήσειν αυτῷ ὅσα δέοι. 3. Καὶ 'Αναξίβιος μετεπέμψατο τους στρατηγούς και λογαγούς των στρατιωτών είς Βυζάντιον, καὶ ύπισγνείτο, εί διαβαίεν, μισθοφοράν έσεσθαι τοῖς στρατιώταις. 4. Οἱ μὲς δὴ ἄλλοι ἔφασαν βουλευσάμενοι άπαγγελείν. Ξενοφών δε είπεν αυτώ ότι άπαλλάξοιτο ήδη άπὸ τῆς στρατιᾶς καὶ βούλοιτο ἀποπλεῖν. 'Ο δὲ 'Αναξίβιος ἐκέλευσεν αυτόν συνδιαβάντα έπειτα ούτως απαλλάττεσθαι. "Εφη ούν ταυτα ποιήσειν.

5. Σεύθης δε ό Θοᾶξ πέμπει Μηδοσάδην καὶ κελεύει Ξενοφῶν τα συμπροθυμεῖσθαι ὅπως διαβῆ τὸ στράτευμα, καὶ ἔφη αὐτῷ ταῦτα συμπροθυμηθέντι ὅτι οὐ μεταμελήσειν. ΄ 6. ΄ Ο δ΄ εἶπεν, ᾿Αλλὰ τὸ μὲν στράτευμα διαβήσεται τούτου ἕνεκα μηδὲν τελείτω μήτε ἐμοὶ μήτε ἄλλφ μηδενί ἐπειδὰν δε διαβῆ, ἐγὼ μὲν ἀπαλλάξομαι πρὸς δε τοὺς διαμέροντας καὶ ἐπικαιρίους ὅντας προςφερέσθω ώς ἂν αὐτῷ δοᾶῆ ἀσφαλές.

~. 'Εκ τούτου διαβαίτουσι πάντες εἰς Βυζάντιον οἱ στρατιῶται. Καὶ μισθὸν μὲν οὐκ ἐδίδου ὁ 'Αναξίβιος · ἐκήρυξε δὲ λαβόντας τὰ ὅπλα καὶ τὰ σκεύη τους στρατιώτας ἐξιέναι, ὡς ἀποπέμψων τε ἄμα καὶ ἀριθμὸι ποιήσων. 'Ενταῦθα οἱ στρατιῶται ἤχθοντο, ὅτι οὐκ

είχον άργύριον έπισιτίζεσθαι είς την πορείαν, και δκυηρώς συνε σκευάζοντο. 8. Και δ Ξενοφων Κλεάνδοφ τῷ άρμοστῆ ξένος γεγενημένος προςελθών ήσπάζετο αυτόν ώς αποπλευσούμενος ήδη. Ο δ' αὐτῷ λέγει. Μη ποιήσης ταῦτα εί δε μη, έφη, αἰτίαν έξεις, έπει και νύν τινές ήδη σε αιτιώνται ότι ου ταχύ έξέρπει το στράτευμα 9. 'Ο δ' είπεν ' Αλλ' αίτιος μεν έγωγε ουκ είμι τούτου, οί δε στρατιώται αύτοι έπισιτισμού δεόμετοι διά τούτο άθυμούσι πρός την έξοδος. 10. 'Αλλ' όμως, έση, έγώ σοι συμβουλεύω έξελθεῖν μέν ώς πορευσόμενον έπειδιεν δ' έξω γένηται το στράτευμα, τότε απαλλάττεσθαι. Ταντα τοίνεν, έση ὁ Ξενοφων, έλθόντες προς 'Αναξίβιον διαπραξόμεθα. Ούτως έλθόντες έλεγον ταύτα. 11. 'Ο δ' έκέλευσεν ούτω ποιείτ και έξιέναι την ταγίστην συνεσκευασμένους, και προςατειπείτ, ος αν μη παρή είς την έξετασιν και είς τον αριθμόν, ότι αυτός αυτόν αιτιάσεται. 12. Έντευθεν έξήεσαν οι τε στρατηγοί πρώτοι και οι άλλοι. Και άρδην πάντες πλην ολίγων έξω ήσαν, και Έτεονικος είστηκει παρά τὰς πύλας ώς όπότε έξω γένοιντο πάντες συγκλείσων τας πύλας και τον μογλον έμβαλών. 13. 'Ο δε 'Αναξίβιος συγκαλέσας τους στρατηγούς καί τους λογαγούς έλεξε. Τὰ μεν έπιτήδεια, έφη, λαμβάνετε έκ τῶν Θρακίων κωμών · είσι δε αυτόθι πολλαί κριθαί και πυροί και τάλλα τά έπιτήδεια · λαβόντες δε πορεύεσθε είς Χεββόνησον, έκει δε Κυνίσκος ύμιν μισθοδοτήσει. 14. Έπακούσαντες δέ τινες των στρατιωτών ταύτα, η και των λογαγών τις διαγγέλλει είς το στράτευμα. Καί οί μεν στρατηγοί επυνθάνοντο περί του Σεύθου πότερα πολέμιος είη η φίλος, και πότερα διά του ίερου όρους δέοι πορεύεσθαι η κύκλω δια μέσης της Θράκης.

15. Έν φ δὲ ταῦτα διελέγοντο οἱ στρατιῶται ἀναρπάσαντες τὰ ὅπλα θέουσι δρόμο πρὸς τὰς πύλας ὡς πάλιν εἰς τὸ τεῖχος εἰςιόντες. Ὁ δὲ Ἐτεόνικος καὶ οἱ σὸν αὐτῷ ὡς εἰδον προςθέοντας τοὺς ὁπλίτας, συγκλείουσι τὰς πύλας καὶ τὸν μοχλὸν ἐμβάλλουσιν. 16. Οἱ δὲ στρατιῶται ἔκοπτόν τε τὰς πύλας καὶ ἐλεγον ὅτι ἀδικώτατα πάσχοιεν ἐκβαλλόμενοι εἰς τοὺς πολεμίους καὶ κατασχίσειν τὰς πύλας ἔφασαν, εἰ μὴ ἐκόντες ἀνοίξουσιν. 17. Αλλοι δ ἔθεον ἐπὶ θάλατταν καὶ παρὰ τὴν χηλὴν τοῦ τείχους ὑπερβαίνουσιν εἰς τὴν πόλιν ἄλλοι δ οἱ ἐτύγγανον ἔνδον ὅντες τῶν στρατιωτῶν ὡς ὁρῶσι τὰ ἐπὶ ταῖς πύλαις πράγματα,

διακόπτοντες ταις άξίναις τὰ κλειθοα άναπεταννύουσι τὰς πύλας:
οἱ δ' εἰσπίπτουσιν.

18. ΄Ο δε Ζενοφῶν ώς είδε τὰ γιγνόμενα, δείσας μὴ ἐφὶ άρπατὴν τράποιτο τὸ στράτευμα καὶ ἀνήκεστα κακὰ γένοιτο τῷ πόλει
καὶ ἑαντῷ καὶ τοῖς στρατιώταις, ἔθει καὶ συνειςπίπτει εἴσω τῶν
πυλῶν σὐν τῷ ὅχλω. 19. Οἱ δὲ Βυζάντιοι ὡς εἰδον τὸ στράτευμα
βία εἰςπίπτον, φεὐγουσιν ἐκ τῆς ἀγορᾶς, οἱ μὲν εἰς τὰ πλοῖα, οἱ δὲ
οἴκαδε ὅσοι δὲ ἔνδον ἐτύγχανον ὅντες ἔξω ἔθεον οἱ δὲ καθεῖλκον
τὰς τριήρεις, ὡς ἐν ταῖς τριήρεσι σώζοιντο πάντες δὲ ῷοντο
ἀπολωλέναι ὡς ἑαλωκυίας τῆς πόλεως. 20. ΄Ο δὲ Ἐτεόνικος
εἰς τὴν ἄκραν ἀποφεύγει. ΄Ο δὲ ἀναξίβιος καταδραμών ἐπὶ
θάλατταν ἐν άλιευτικῷ πλοίω περιέπλει εἰς τὴν ἀκρόπολιν, καὶ
εὐθυς μεταπέμπεται ἐκ Χαλκηδόνος φρουροὺς οὐ γὰρ ἱκανοὶ
ἐδόκουν εἶναι οἱ ἐν τῷ ἀκροπόλει σχεῖν τοὺς ἄνδρας.

21. Οἱ δὲ στρατιῶται ὡς εἶδον τὸν Ξενοφῶντα, προςπίπτουσιν αὐτῷ πολλοὶ καὶ λέγουσι · Νύν σοι ἔξεστιν, ῷ Ξενοφῶν, ἀνδρὶ γενέσθαι. ἔΕχεις πόλιν, ἔχεις τριήρεις, ἔχεις χρήματα, ἔχεις ἄνδρας τοσούτους. Νῦν ἀν, εἰ βούλοιο, σύ τε ἡμῶς ὀνήσαις, καὶ ἡμεῖς σὲ μέγαν ποιήσαιμεν. 22. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο · ᾿Αλλὶ εὐ τε λέγετε καὶ ποιήσω ταῦτα · εἰ δὲ τοίτων ἐπιθυμεῖτε, θέσθε τὰ ὅπλα ἐν τάξει ὡς τάχιστα. Βουλόμενος αὐτοὺς κατηρεμίσαι, καὶ αὐτός τε παρηγγύα ταῦτα καὶ τοὺς ἄλλους ἐκέλενε παρεγγυᾶν καὶ τίθεσθαι τὰ ὅπλα. 23. Οἱ δὲ αὐτοὶ ὑφ ἐκυτῶν ταττόμενοι οἴ τε ὁπλῖται ἐν ὁλιγφ χρόνφ εἰς ὀκτῶ ἐγένοντο καὶ οἱ πελτασταὶ ἐπὶ τὸ κέρας ἐκάτερον παραδεδραμήκεσαν. 24. Τὸ δὲ χωρίον οἰον κάλλιστον ἐκτάξασθαί ἐστι τὸ Θράκιον καλούμενον, ἔρημον οἰκιῶν καὶ πεδινόν. Ἐπεὶ δὲ ἔκειτο τὰ ὅπλα καὶ κατηρεμίσθησαν, συγκαλεῖ Ξενοφῶν τὴν στοατιὰν καὶ λέγει τάδε·

25. "Οτι μὲν ὀργίζεσθε, ὦ ἄνδρες στρατιῶται, καὶ νομίζετε δεινὰ πάσχειν ἐξαπατώμενοι οὐ θαυμάζω. "Ην δὲ τῷ θυμῷ χαριζώμεθα καὶ Λακεδαιμονίους τε τοὺς παρόντας τῆς ἐξαπάτης τιμωρησώμεθα καὶ τὴν πόλιν τὴν οὐδὲν αἰτίαν διαρπάσωμεν, ἐνθυμεῖσθε ἃ ἔσται ἐντεῦθεν. 26. Πολέμιοι μὲν ἐσόμεθα ἀποδεδειγμένοι Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς συμμάχοις ὁ οἶος δ ὁ πόλεμος ἂν γένοιτο εἰκάζειν δὴ πάρεστιν, ἑωρακότας καὶ ἀναμνησθέντας τὰ νῦν δὴ γεγενημένα. 27. Ἡμεῖς γὰρ οἱ Αθηναϊοι ἤλθομεν εἰς τὸν πόλε-

μον τον προς Λακεδαιμονίους και τους συμμαγους έγοντες τριηρεις τάς μεν έν θαλάττη τὰς δ' έν τοῖς νεωρίοις οὐκ έλάττους τριακο. σίων ύπαρχόντων δὲ πολλῶν χρημάτων ἐν τῆ πόλει, καὶ προςόδου ούσης κατ ένιαυτον από τε των ένδήμων και έκ της ύπερορίας οὐ μείον γιλίων ταλάντων. ἄργοντες δε των τέσων άπασων καὶ έι τε τη 'Ασία πολλάς έγοντες πόλεις καὶ έν τη Ευρώπη άλλας τε πολλάς, καὶ αὐτὸ τοῦτο τὸ Βυζάντιον ὅπου νῦν ἐσμὲν ἔχοντες, κ. ετεπολεμήθημεν ούτως ώς πάντες ύμεις επίστασθε. 28. Νον δε δη τί αν οιόμεθα παθείν Λακεδαιμονίων μεν και των 'Αγαιων συμμάγων υπαρχόντων, Αθηναίων δε και όσοι εκείνοις τότε ήσαν σύμμαγοι πάντων προςγεγενημένων, Τισσαφέρτους δε και των επί θαλάττη άλλων βαρβάρων πάντων πολεμίων ήμιν όντων, πολεμιωτάτου δ' αὐτοῦ τοῦ άνω βασιλέως, ον ήλθομεν άφαιρ σόμενοί τε την άργην και άποκτενούντες εί δυναίμεθα. Τούτων δή πάντων όμου όντων έστι τις ούτως ἄφρων όςτις οίεται αν ήμας περιγενέσθαι; 29. Μή προς θεων μαινώμεθα μηδε αίσγρως απολώμεθα πολέμιοι όντες και ταίς πατρίσι και τοις ήμετέροις αυτών φίλοις τε και οικείοις. Έν γαρ ταις πόλεσίν είσι πάντες ταις έφ ήμας στρατευσομέναις καί δικαίως, εί βάρβαρον μέν πόλιν οὐδεμίαν ήθελήσαμεν κατασχεῖν, *αὶ ταῦτα κρατοῦντες, Έλληνίδα δὲ εἰς ην πρώτην πόλιν ήλθομεν, ταύτην έξαλαπάξομεν. 30. Έγω μεν τοίνυν εύγομαι πρίν ταῦτα έπιδειν ύφ' ύμων γενόμενα μυρίας έμέ γε κατά γης δρηυιάς γενέσθαι. Καὶ ὑμῖν δὲ συμβουλεύω "Ελληνας ὅντας τοῖς τῶν Ελλήνων προεστημόσι πειθομένους πειρασθαι των δικαίων τυγγάνειν. 'Εὰν δὲ μή δύνησθε ταυτα, ήμας δει άδικουμένους της γουν Ελλάδος μη στέρεσθαι. 31. Καὶ νῦν μοι δοχεῖ πέμψαντας 'Αναξιβίω είπεῖν ὅτι ήμεῖς οὐδὲν βίαιον ποιήσοντες παρεληλύθαμεν εἰς τὴν πόλιν, ἀλλ' ην μεν δυνώμεθα παρ ύμων άγαθόν τι εύρίσκεσθαι εί δε μη. άλλα δηλώσοντες ότι ουν έξαπατώμενοι άλλα πειθόμενοι έξεργόμεθα.

 Ταῦτα ἔδοξε: καὶ πέμπουσιν Ἱερώνυμόν τε Ἡλεῖον ἐροῦντα ταῦτα καὶ Εὐρύλοχον ᾿Αρκάδα καὶ Φιλήσιον ᾿Αχαιόν. Οἱ μὲs

ταντα ώχοντο έρουντες.

33. Έτι δὲ καθημένον τῶν στρατιωτῶν προςέρχεται Κοιρατά δης Θηβαῖος, ος οὐ φεύγων τὴν Ἑλλάδα περιήει ἀλλὰ στρατηγιῶν καὶ ἐπαγγελλόμενος εἴ τις ἢ πόλις ἢ ἔθνος στρατηγοῦ δέοιτο. Και κότε προςελθών ἔλεγεν ὅτι ἔτοιμος εἴη ἡγεῖσθαι αὐτοῖς εἰς τὸ Δέλτα καλούμενον τῆς Θράκης, ἔνθα πολλὰ καὶ ἀγαθὰ λήψοιντο · ἔςτε δ' ὰν μόλωσιν, εἰς ἀφθονίαν παρέξειν ἔφη καὶ στα καὶ ποτά.

34. 'Ανούουσι ταῦτα οἱ στρατιῶται καὶ τὰ παρὰ 'Αναξιβίου ἄμα ἀπαγγελλόμενα: ἀπεκρίνατο γὰρ ὅτι πειθομένοις αὐτοῖς cὐ μεταμελήσει, ἀλλὰ τοῖς τε οἴκοι τέλεσι ταῦτα ἀπαγγελεῖ καὶ αὐτὸς βουλεύσοιτο περὶ αὐτῶν ὅ τι δύναιτο ἀγαθόν. 35. 'Εκ τούτου οι στρατιῶται τόν τε Κοιρατάδην δέχονται στρατιγγόν καὶ ἔξω τοῦ τείχους ἀπῆλθον. 'Ο δὲ Κοιρατάδης συντίθεται αὐτοῖς εἰς τὴν ὑστεραίαν παρέσεσθαι ἐπὶ τὸ στρατικα ἔχων καὶ ἰερεῖα καὶ μάντιν καὶ σῖτα καὶ ποτὰ τῷ στρατιῷ. 36. 'Επεὶ δ' ἔξῆλθον, ὁ 'Αναξίβιος ἕλλεισε τὰς πύλας καὶ ἐκήρυξεν ος ὰν άλῷ ἔνδον ῶν τῶν στρατιωτῶν πεπράσεται. 37. Τῷ δ' ὑστεραίᾳ ὁ Κοιρατάδης μὲν ἔχων τὰ ἱερεῖα καὶ τὸν μάντιν ἦκε, καὶ ἄλφιτα φέροντες εἴποντο αὐτῷ εἴκοσι ἄνδρες καὶ οἴνον ἄλλοι εἴκοσι καὶ ἐλαιῶν τρεῖς καὶ σκορόδων [εἰς] ἀνὴρ ὅσον ἐδύνατο μέγιστον φορτίον καὶ ἄλλος κρομμύων. Ταῦτα δὲ καταθέμενος ὡς ἐπὶ δάσμευσιν ἐθύετο.

38. Ξενοφών δε μεταπεμιμάμενος Κλέανδρον εκέλευε διαπράξαι όπως είς τὸ τεϊγός τε είς έλθοι και αποπλεύσαι έκ Βυζαντίου. 39. Έλθων δ' ὁ Κλέατδρος, Μάλα μόλις, ἔφη, διαπραξάμενος ήκω. λέγειν γαο 'Αναξίβιον ότι οὐκ ἐπιτήδειον είη τοὺς μὲν στρατιώτας πλησίον είναι του τείγους, Ξενοφώντα δε ένδον τους Βυζαντίους δε στασιάζειν και ποτηρούς είναι προς άλλήλους · όμως δε είςιέναι. έωη, εκέλευεν, εί μελλοι σύν αὐτῷ έκπλεῖν. 40. 'Ο μεν δη Ξενοφων ασπασάμενος τους στρατιώτας είσω του τείγους απήει σύν Κλεάνδρο. 'Ο δε Κοιρατάδης τη μεν πρώτη ήμερα ουν εκαλλιέρει ούδε διεμέτρησεν ούδεν τοῖς στρατιώταις. τῆ δ' ύστεραία τὰ μεν ίερεῖα είστήκει παρὰ τὸν βωμὸν καὶ Κοιρατάδης ἐστεφανωμένος ώς θύσων προςελθών δε Τιμασίων ο Δαρδανεύς και Νέων ο 'Ασιναϊος και Κλεάνωρ ό 'Οργομένιος έλεγον Κοιρατάδη μη θύειν, ώς ούν ήγησόμενον τη στρατιά, εί μη δώσει τὰ ἐπιτήδεια. 41. Ο δὲ κελεύει διαμετρεῖσθαι. 'Επεί δε πολλών ενέδει αὐτῷ ώςτε ἡμέρας σίτον έκαστι γετέσθαι των στρατιωτών, αναλαβών τα ίερεία απήμ καὶ την στρατηγίαν απειπών.

CAP. II

1. Νέων δὲ ὁ ᾿Ασιναῖος καὶ Φουνίσκος ὁ ᾿Αχαιὸς καὶ Φιλήσες ὁ ᾿Αχαιὸς καὶ Ξανθικλῆς ὁ ᾿Αχαιὸς καὶ Τιμασίων ὁ Δαρδανεὺς ἐπέμενον ἐπὶ τῆ στρατιᾶ, καὶ εἰς κώμας τῶν Θρακῶν προελθόντες τὰς κατὰ Βυζάντιον ἐστρατοπεδεύοντο. 2. Καὶ οἱ στρατιγοὶ ἐστασίαζον Κλεάνωρ μὲν καὶ Φρυνίσκος πρὸς Σεύθην βουλόμενοι ἄγειν · ἔπειθε γὰρ αὐτοὺς, καὶ ἔδωκε τῷ μὲν ἵππον, τῷ δὲ γυναῖκα ΄ Νέων δὲ εἰς Χερρόνησον οἰόμενος εἰ ὑπὸ Λακεδαιμονίως γένοιντο, παντὸς ἀν προεστώναι τοῦ στρατεύματος ΄ Τιμασίων δὲ προύθυμεῖτο πέραν εἰς τὴν ᾿Ασίαν πάλιν διαβήναι, οἰόμενος ἀν οἵκαδε κατελθεῖν. 3. Καὶ οἱ στρατιῶται ταἰτὰ ἐβούλοντο. Διατρβομένου δὲ τοῦ χρόνου πολλοὶ τῶν στρατιωτά, οἱ μὲν τὰ ὅπλα ἀποδιδόμενοι κατὰ τοὺς χώρους ἀπέπλεον ὡς ἐδύναντο · οἱ δὲ καὶ [διδόντες τὰ ὅπλα κατὰ τοὺς χώρους] εἰς τὰς πόλεις κατεμιγνύοντο. 4. ᾿Ανὰξίβιος δ΄ ἔχαιρε ταῦτα ἀκούων διαφθειρόμενον τὸ στράτευμα ΄ τούτων γὰρ γιγνομένον δετο ιαίλιστα γαρίζες θαι Φαρναβάζω.

5. Αποπλέοντι δε Αναξιβίω εκ Βυζαντίου συναντα Αρίσταςχος εν Κυζίκω διάδοχος Κλεάνδοω Βυζαντίου άρμοστής· ελέγετο
δε δτι και ναύαρχος διάδοχος Πώλος σσον οὐ παρείη ήδη εἰς Ελλήςποντον 6. Καὶ Αναξίβιος τῷ μὲν Αριστάρχω ἐπιστέλλει
όπόσους ἀν ευροι ἐν Βυζαντίω τῶν Κύρου στρατιστῶν ὑπολελειμμένους ἀποδόσθαι· ὁ δὲ Κλεάνδρος οὐδένα ἐπεπράκει· ἀλλὰ καὶ
τοὺς κάμνοντας ἐθεράπευεν οἰκτείρων καὶ ἀναγκάζων οἰκία δέχεσθαι· Αρίσταρχος δ' ἐπεὶ ἡλθε τάχιστα, οὐκ ἐλάττους τετρακοσίων
ἀπέδοτο. 7. Αναξίβιος δὲ παραπλεύσας εἰς Πάριον πέμπει παρὰ
Φαρνάβαζον κατὰ τὰ συγκείμενα. ΄Ο δ' ἐπεὶ ἡσθετο Αρίσταρχόν
τε ήκοντα εἰς Βυζάντιον άρμοστὴν καὶ Αναξίβιον οὐκέτι ναυαρχοῦντα, Αναξιβίου μὲν ἡμέλησε, πρὸς 'Αρίσταρχον δὲ διεπράττετο
τὰ αὐτὰ περὶ τοῦ Κυρείου στρατεύματος ἄπερ καὶ πρὸς 'Αναξίβιον

8. Έκ τούτου ὁ ἀναξίβιος καλέσας Ξενοφῶντα κελεύει πάσυ τέχνη καὶ μηχανῆ πλεῦσαι ἐπὶ τὸ στράτευμα ὡς ταχιστα, καὶ συνέχειν τε αὐτὸ καὶ συναθροίζειν τῶν διεσπαρμένων ὡς ἄν πλείστους δύνηται, καὶ παραγαγόντα εἰς τὴν Πέρινθον διαβιβάζευ

εἰς τὴν Ἀσίαν ὅτι τάχιστα· καὶ δίδωσιν αὐτῷ τομακόντορον και ἐπιστολὴν καὶ ἄνδοα συμπέμπει κελεύσοντα τοὺς Περινθίους ὡς τάχιστα Ξενοςῶντα προπέμψαι τοῖς ἵπποις ἐπὶ τὸ στράτευμα. 9. Καὶ ὁ μὲν Ξενοςῶν διαπλεύσας ἀφικνεῖται ἐπὶ τὸ στράτευμα· οἱ δὲ στομτιῶται ἐδέξαντο ἤδέως καὶ εὐθὺς εἴποντο ἄσμενοι ὡς

διαβησόμενοι έκ της Θράκης είς την 'Ασίαν.

10. ΄Ο δε Σεύθης ἀπούσως ἥποντα πάλιν πέμψας ποὸς αὐτὸν [πατὰ θάλατταν] Μηδοσάδην έδειτο τὴν στοατιὰν ἄγειν ποὸς έαυ τὸν, ὑπισχνούμενος αὐτῷ ὅ τι ῷετο λέγων πείσειν. ΄Ο δ ἀπεποί νατο αὐτῷ ὅτι οὐδὲν οιόν τε εῖη τούτων γενέσθαι. 11. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα ἀπούσας ῷχετο. Οἱ δ Ελληνες ἐπεὶ ἀφίποντο εἰς Πέρινθον, Νέων μὲν ἀποσπάσας ἐστοατοπεδεύσατο χωρὶς ἔχων ὡς ὀπταποσίους ἀνθρώπους τὸ δ ἄλλο στράτευμα πᾶν ἐν τῷ αὐτῷ παρὰ τὸ

τείχος τὸ Περινθίων ην.

12. Μετά ταῦτα Ξενοφων μεν έπραττε περί πλοίων, όπως ότι τάγιστα διαβαίεν. Έν δε τούτω αφικόμενος 'Αρίσταργος ό έκ Βυζαντίου άρμοστης, έχων δύο τριήσεις, πεπεισμένος ύπο Φαρναβάζου τοῖς τε ναυκλήσοις ἀπεῖπε μη διάγειν, έλθών τε ἐπὶ τὸ στράτευμα τοῖς στρατιώταις εἶπε μὴ περαιοῦσθαι εἰς τὴν 'Ασίαν. 13. 'Ο δε Ξενοφων έλεγεν ότι Αιαξίβιος εκέλευσε, καὶ εμε προς τουτο έπεμψεν ένθάδε. Πάλιν δ' Αρίσταργος έλεξεν ' Αναξίβιος μέν τοίνυν οὐκέτι ναύαργος, έγω δε τῆδε άρμοστής εἰ δέ τινα ύμων λήψομαι έν τη θαλάττη καταδύσω. Ταύτα είπων ώγετο είς το τείχος. 14. Τη δ' ύστεραία μεταπέμπεται τους στρατηγούς καὶ λογαγούς τοῦ στρατεύματος. "Ηδη δὲ ὅντων πρὸς τῷ τείχει έξαγγέλλει τις τῷ Ξενοφώντι ὅτι εἰ είζεισι, συλληφθήσεται καὶ ἡ αὐτοῦ τι πείσεται ή καὶ Φαρναβάζω παραδοθήσεται. 'Ο δέ, άκούσας ταύτα τους μέν προπέμπεται, αυτός δ' είπεν ότι θύσαί τι βούλοιτο. 15. Καὶ ἀπελθών έθύετο εί προείεν αὐτῷ οί θεοί πειρασθαι πρός Σεύθην άγειν το στράτευμα : έώρα γαρ ούτε διαβαίνειν ασφαλές ον τοιίρεις έγοντος του χωλύσοντος ουτ έπι Χεδόδογησον έλθων κατακλεισθήναι έβούλετο και το στράτευμα έν πολλή ดกล่งย. กล่งของ ๆยายัดถินา ซ้าถิส กย่ายิยดถิสา แย้า ล่าล่านก ซอ๊ ซึ่นย่ ล้อนอธาที, รฉึง อิธิ ธิสเราอิธเลง องิอิร ซีแรมโรง รัธยง รถ อากุลระงุนส.

 Καὶ ὁ μὲν ἀμφὶ ταῦτα είχεν : οἱ δὲ στοατηγοὶ καὶ λοχαγοὶ ἡκοντες παρὰ τοῦ '.4ριστάρχου ἀπήγγελλον ὅτι τῦν μεν ἀπιέναι σφας κελεύει, της δείλης δε ήκειν ένθα και δήλη μαλλον εδόκει ή έπιβουλή. 17. 'Ο οὖν Ξενοςῶν, ἐπεὶ ἐδόκει τὰ ἱερὰ καλὰ εἶναι αὐτῷ καὶ τῷ στρατεύματι ἀσφαλῶς πρὸς Σεύθην ίέναι παραλαβών Πολυχράτην τον 'Αθηναίον λογαγόν και παρά των στρατηγών έκάστου ἄνδρα, πλλυ παρά Νέωνος, ή έκαστος ἐπίστευεν ήγετο της τυπτός έπὶ τὸ Σεύθου στράτευμα έξήποττα στάδια. 18. Έπεὶ δ' έγγυς ήσαν αὐτοῦ, ἐπιτυγγάνει πυροῖς ἐρίμοις. Καὶ τὸ μὲν ποωτον ώετο μετακεγωρηκέται ποι τον Σεύθην. Έπει δε θορύβον τε ζοθετο και σημαινόντων άλλίλοις των περί Σεύθην, κατέμαθεν ότι τούτου ένεκα τὰ πυρά κεκαυμένα είη τῷ Σεύθη πρό τῶν νυκτοφυλάχων όπως οί μεν φύλαχες μλ όρφυτο εν τφ σχότει όντες μήτε όπόσοι μήτε οπου είεν, οί δε ποοςιόντες μη λανθάνοιεν άλλα δια το φως κατασανείς είεν · 19. έπει δε ήσθετο, προπέμπει τον έρμηνέα ον έτίγγανεν έγων, και είπεῖν κελεύει Σεύθη ότι Ξενοφων πάρεστι βουλόμετος συγγετέσθαι αὐτῷ. Οἱ δ' ἄροιτο εἰ ὁ Αθηταῖος ὁ ἀπὸ τοῦ στρατεύματος. 20. Έπειδη δ' έση οὖτος εἶναι, ἀναπηδήσαντες εδίωχον και δλίγον υστερον παρήσαν πελτασταί όσον διακόσιοι, και παραλαβόντες Ξενος ώντα και τους συν αυτώ ίγον πρίς Σεύθην. 21. 'Ο δ ζεν έν τίρσει μάλα φυλαττόμενος, καὶ ιπποι περί αὐτην κύκλο έγκεγαλινωμένοι διά γάο τὸν φόβον τὰς μὲν ημέρας έχίλου τους ιππους, τὰς δὲ νύκτας έγκεχαλινωμένοις ἐφυλάττετο. 22. Έλέγετο γάρ και πρόσθεν Τήρης ὁ τούτου πρόγονος ἐν ταύτη τη γώρα, πολύ έγων στράτευμα ύπο τούτων των ανδρών πολλούς άπολέσαι και τά σκευοφόρα άφαιρεθηναι. "Ησαν δ' ούτοι Θυνοί, πάντων λεγόμενοι είναι μάλιστα νυκτός πολεμικώτατοι.

23. Έπεὶ δ έγγὺς ζσαν, ἐκέλευσεν εἰςέλθεῖν Ξενοφῶντα ἔγοντα δύο οῦς βούλοιτο. Ἐπειδὴ δὲ ἔνδον ζσαν, ἤσπάζοντο μὲν πρῶτον ἀλλήλους καὶ κατὰ τὸν Θράκιον νόμον κέρατα οἴνου προῦπινον παρῆν δὲ καὶ Μηδοσάδης τῷ Σεύθη ὅςπερ ἐπρέσβευεν αὐτῷ πάντοσε. 24. Ἔπειτα δὲ Ξενοφῶν ἤρχετο λέγειν Ἦπουρας πρὸς ἐμὲ, ὡ Σεύθη, εἰς Χαλκηδόνα πρῶτον Μηδοσάδην τουτονὶ, δεόμενός μου συμπροθυμηθῆναι διαβῆναι τὸ στράτευμα ἐκ τῆς ᾿Ασίας, καὶ ὑπισγρούμενός μοι, εἰ ταῦτα πράξαιμι, εὐ ποιήσειν, ὡς ἔφη Μηδοσάδης οὐτοσί. 25. Ταῦτα εἰπὼν ἐπίρετο τὸν Μηδοσάδην εὶ ἀληθῆναῦν ἔπι. ΄Ο δ' ἔφη. Αὐθις ἢλθε Μηδοσάδης οὐτος ἐπεὶ ἐγὼ διέβην πάλιν ἐπὶ τὸ στράτευμα ἐκ Παρίου, ὑπισγρούμενος, εἰ ἄγομα

τὸ στράτευμα πρὸς σὲ, τἄλλα τέ σε φίλο χρήσεσθαι καὶ ἀδελφῷ καὶ τα παρά θαλάττη μοι γωρία ών συ κρατείς έσεσθαι παρά σου. 26. Έπὶ τούτοις πάλιν ἐπήρετο τὸν Μηδοσάδην εἰ έλεγε ταῦτα. Ο δε συνέφη και ταυτα. "Ιθι ντν, έφη, αφήγησαι τούτω τί σοι άπεκρινάμην εν Χαλκηδόνι πρώτον. 27. Απεκρίνω ότι το στράτευμα διαβήσοιτο είς Βυζάντιος, και οὐδεν τούτου έγεκα δέοι τελεῖτ οὔτε σοὶ οὐτε άλλω · αὐτὸς δὲ ἐπεὶ διαβαίης, ἀπιέναι ἔφησθα · καὶ ἐγένετο οὕτως ὥςπερ σὺ έλεγες. 28. Τί γὰρ έλεγον, έφη, ὅτε κατὰ Σηλυβρίαν ἀφίκου; Ουκ έφησθα οίον τ' είναι, άλλ. είς Πέρινθον έλθόντας διαβαίνειν είς την Ασίαν. 29. Ανν τοίνυν, έφη ὁ Ξενοφων, πάρειμι καὶ έγω καὶ ούτος Φουνίσκος είς των στρατηγών και Πολυκράτης ούτος είς των λογαγών · καὶ έξω είσὶν ἀπὸ των στρατηγών ὁ πιστότατος έκάστω πλην Νέωνος του Λακωνικού. 30. Εί ουν βούλει πιστοτέραν είναι την ποάξιν, και έκείνους κάλεσαι. Τὰ δὲ ὅπλα σὰ έλθών είπε ω Πολύχρατες, ότι έγω κελεύω καταλιπείν και αὐτὸς έκεί καταλιπών την μάχαιραν είςιθι.

31. 'Ακούσας ταῦτα ὁ Σεύθης είπεν ὅτι οὐδενὶ αν απιστήσειεν 'Αθηναίων' καὶ γὰρ ὅτι συγγενεῖς εἶεν εἰδέναι καὶ φίλους εὕνους έφη νομίζειν. Μετά ταύτα δ' έπεὶ εἰςῆλθον ους έδει, πρώτον Ξενοφων επήρετο Σεύθην ο τι δέοιτο χρησθαι τη στρατιά. 32. 'Ο δ είπεν ώδε Μαισάδης ην πατήρ μοι Εκείνου δ' ην άργη Μελανδίται καὶ Θυνοί καὶ Τρανίψαι. 'Εκ ταύτης οἶν τῆς χώρας, ἐπεὶ τὰ 'Οδρυσων πράγματα ένόσησεν, έκπεσων ο πατήρ αυτός μέν άποθνήσκει νόσφ : έγω δ' έξετράσην έρφανος παρά Μηδόκο τῷ νῦν βασιλεί. 33. Έπει δε τεατίσκος έγετόμην, ουκ έδυνάμην ζην είς άλλοτρίαν τράπεζαν αποβλέπων · καὶ έκαθεζόμην ένδίφριος αὐτῷ έχέτης δούναι μοι οπόσους δυτατός είη ανδρας, όπως και τους έκβαλόντας ήμας εί τι δυναίμην κακόν ποιοίην και ζώην μη είς την έκείνου τράπεζαν αποβλέπων ώς περ κύων. 34. Έκ τούτου μοι δίδωσι τους ανδρας και τους ιππους ους ύμεις όψεσθε έπειδαν ήμέρα γένηται. Καὶ νῦν ἐγω ζω τούτους ἔγων, ληϊζόμενος την έμαυτοῦ πατρώαν γώραν. Εἰ δέ μοι ὑμεῖς παραγένοισθε, οἶμαι ἂν σύν τοῖς θεοῖς ὁαδίως ἀπολαβεῖν την ἀργήν. Ταῦτ ἐστὶν ἃ έγω υμών δέομαι.

35. Τί αν ουν, έφη ὁ Ξενοφων, οὺ δύναιο, εἰ ελθοιμεν, τῆ τε στρατιῷ διδόναι καὶ τοῖς λογαγοῖς καὶ τοῖς στρατηγοῖς ; Λέξον. ἵνα οδτοι ἀπαγγέλλωσιν. 36. ΄Ο δὲ ὑπέσχετι τῷ μὲν στρατιώτη κυζικητὸτ, τῷ δὲ λοχαγῷ διμοιρίαν, τῷ δὲ στρατιήτῷ τετραμοιρίαν, καὶ γῆν ὁπόσην ἀν βούλωνται καὶ ζεύγη καὶ χωρίον ἐπὶ θαλάττη τετειχισμέτον. 37. Ἐὰν δ΄, ἔφη ὁ Ξετοςῶτ, ταῦτα πειρώμετοι μὴ διαπράξωμεν, ἀλλά τις φόβος ἀπὸ Λακεδαιμοτίων ἢ, δέξη εἰς τὴν σεαυτοῦ ἄν τις ἀπιέναι βούληται παρὰ σέ; 38. ΄Ο δ΄ εἰπε· Κωὰ ἀδελφούς γε ποιήσομαι καὶ ἐτδιφρίους καὶ κοινωτοὺς ἀπάντων ὧν ὰν δυτώμεθα κτᾶσθαι. Σοὶ δ΄, ὧ Ξετοςῶτ, καὶ θυγατέρα δώσω καὶ εἴ τις σοὶ ἔστι θυγάτηρ, ἀνήσομαι Θρακίφ νόμφ καὶ Βισάνθην οἴκησιν δώσω ὅπερ ἐμοὶ κάλλιστον χωρίον ἐστὶ τῶν ἐπὶ θαλάττη.

CAP. III.

1. 'Ακούσαντες ταυτα καὶ δεξιας δόντες καὶ λαβόντες απήλαννον και πρό ήμέρας έγένοντο έπι τῷ στρατοπέδο και ἀπήγγειλαν έχαστοι τοῖς πέμιμασιν. 2. Ἐπεὶ δὲ ἡμέρα ἐγένετο, ὁ μὲν Αρίσταςγος πάλιν εκάλει τους στρατηγούς και λογαγούς τοις δ' έδοξε την μέι πρός 'Αρίσταργον όδον έασαι, το δέ στράτευμα συγκαλέσαι, Και συνήλθον πάττες πλητ οι Νέωτος · ούτοι δε άπείγον ώς δέκα στάδια. 3. Έπει δε συτήλθον, αναστάς Εενοφών είπε τάδε. "Ανδοες, διαπλεῖν μεν ένθα βουλόμεθα 'Αρίσταργος τριήρεις έγων κωλύει. ως είς πλοΐα ουκ ασααλές έμβαίνειν. ούτος δε ο αυτός κελεύει είς Χεδδόνησον βία δια του ίερου δρους πορεύεσθαι. hr δε κρατήσαντες τούτου έκεῖσε έλθωμεν, ούτε πωλήσειν έτι ύμᾶς φησιν ώς περ έν Βυζαντίω, οί τε έξαπατήσεσθαι έτι ίμας, άλλα λήψεσθαι μισθών, οίτε περιόψεσθαι έτι ώςπερ τυνί δεομέτους των έπιτηδείων. 4. Οδτος μεν ταυτα λέγει. Σεύθης δέ φησιν, αν προς έκεινον ίητε, εθ ποιήσειν ύμας. Ντι οδι σκέψασθε πότερον ενθάδε μένοντες τοῦτο βουλεύσεσθε η είς τὰ ἐπιτήδεια ἐπανελθόντες. 5. Έμοι μεν ουν δοκεί, έπει ένθάδε ούτε άργύριον έγριμεν ώντε αγοράζειν ούτε άνευ αργύριον έωσι λαμβάνειν τα έπιτήδεια. έπατελθόντας είς τὰς κώμας όθεν οι ήττους έφσι λαμβάτειν, έκει έγοντας τὰ ἐπιτήδεια ἀκούοντας ὅ τι τις ὑμῶν δεῖται αἰρεῖσθαι ὅ τι αν ύμιν δοκή κράτιστον είναι. 6. Και ότο, έφη, ταυτα δοκεί, άρατω την γείρα. 'Ανέτειναν απαντες. 'Απιόντες τοίνυν, έφη,

συσκευάζεσθε, καὶ ἐπειδὰν παφαγγείλη τις, ἔπεσθε τῷ ἡγου μένω.

- 7. Μετά ταυτα Ξενοφων μεν έγειτο, οι δ' είποντο. Νέων δε καὶ παρὰ 'Αριστάρχου άλλοι έπειθου ἀποτρέπεσθαι · οἱ δὲ οὐχ ύπήκουον. Έπει δε όσον τριάκοντα σταδίους προεληλύθεσαν, άπαντα Σεύθης. Καὶ ὁ Ξενοφων ίδων αὐτον προςελάσαι έκέλευσεν, όπως ότι πλείστων ακουόντων είποι αυτώ α έδόκει συμφέρειν. 8. Έπει δε προςζίλθεν, είπε Ξενοφων 'Ημείς πορενόμεθα οπον μέλλει έξειν το στράτευμα τροσήν : έκει δε ακούοντες και σου και των του Λακωνικου αίρησόμεθα α αν κράτιστα δοκή είναι. "Ην ουν ήμεν ήγήση όπου πλεεστά έστιν επιτήδεια, ύπο σου νομιούμεν έξενίσθαι. 9. Καὶ ὁ Σεύθης ἔση, Αλλὰ οίδα κώμας πολλὰς άθρόας και πάντα έγούσας τὰ έπιτήδεια ἀπεγούσας ήμῶν ὅσον διελθόντες αν ήδέως άριστώητε. Ήγου τοιννι, έφη ὁ Ξενοφων. 10. Έπει δε αφίκοντο είς αυτάς της δείλης, συνήλθον οι στρατιώται, καὶ εἶπε Σεύθης τοιάδε· Ἐγώ, ὧ ἄνδρες, δέομαι ὑμῶν στρατεύεσθαι συν έμοί καὶ υπισγνούμαι ύμιν δώσειν τοις στρατιώταις κυζικηνον, λογαγοίς δέ καὶ στρατηγοίς τὰ νομιζόμενα. έξω δὲ τούτων τὸν ἄξιον τιμήσω. Σῖτα δὲ καὶ ποτὰ ὥςπερ καὶ νῦν ἐκ τῆς γώρας λαμβάνοντες έξετε. ΄Οπόσα δὲ ᾶν άλίσκηται άξιώσω αὐτὸς έχειν, ἵνα ταῦτα διατιθέμενος ὑμῖν τὸν μισθὸν πορίζω. 11. Καὶ τὰ μὲν φεύγοντα καὶ ἀποδιδράσκοντα ἡμεῖς έκανοὶ ἐσόμεθα διώκειν καὶ μαστεύειν : αν δέ τις ανθίστηται, σύν ύμιν πειρασόμεθα χειρούσθαι. 12. Ἐπήρετο ὁ Ξενοφων · Πόσον δε από θαλάττης αξιώσεις συνέπεσθαί σοι το στράτευμα: 'Ο 8 ἀπεκρίνατο · Οὐδαμῆ πλεῖον έπτὰ ἡμερῶν, μεῖον δὲ πολλαχῆ.
- 13. Μετὰ ταῦτα ἐδίδοτο λέγειτ τῷ βουλομένω. Καὶ ἔλεγον πολλοὶ κατὰ ταὐτὰ ὅτι παντὸς ἄξια λέγοι Σεύθης: χειμών γὰο εἴη, καὶ οὕτε οἵκαδε ἀποπλεῖν τῷ τοῦτο βουλομένω δυνατὸν εἴη, διαγενέσθαι τε ἐν φιλία οὐγ οἰόν τ' εἴη, εἰ δέοι ώνουμένους ζῆν ἐν δὲ τῷ πολεμία διατρίβειν καὶ τρέφεσθαι ἀσφαλέστερον μετὰ Σεύθου ἡ μόνους ὅντων ἀγαθῶν τοσούτων εἰ δὲ μισθὸν προςλήψοιντο, εὖριμα ἐδόκει εἶναι. 14. Ἐπὶ τούτοις εἶπε Ξενοφῶν Εἴ τις ἀντιλέγει, λεγέτω εἰ δὲ μὴ ἐπιψηφιζέτω ταῦτα. Ἐπεὶ δὲ οὐδεὶς ἀντέλεγεν, ἐπεψήφισε, καὶ ἔδοξε ταῦτα. Εὐθὺς δὲ Σεύθη εἶπε ταῦτα, ὅτι συστρατεύσουντο αὐτῷ.

15 Μετά τούτο οἱ μεν άλλοι κατά τάξεις ἐσκήνησαν · στρατηγούς δε και λοχαγούς επί δείπνον Σεύθης εκάλεσε, πλησίον κώμην έχωτ. 16. Έπει δ' έπι θύραις ζσαν ώς έπι δείπνον παριόντες, ζη τις 'Ηρακλείδης Μαρωτείτης' ούτος προςιών έτι έκάστω ούςτινας φετο έγειν τι δουναι Σεύθη, πρώτον μεν πρός Παριανούς τινας, οι παρήσαν φιλίαν διαπραξόμενοι πρός Μήδοκον τον 'Οδρυσών Βασιλέα και δώρα άγοντες αυτώ τε και τη γυναικί, έλεγεν ότι Μήδοκος μεν άνω είη δώδεκα ήμερων από θαλάττης όδον. Σεύθης δε έπειδή τὸ στράτευμα τοῦτο είληφεν, ἄρχων έσοιτο ἐπὶ θαλάττη • 17. γείτων ούν ων ίκανωτατος έσται ύμας και εθ και κακώς ποιείν. "Ην ουν σωφροτήτε, τούτο δώσετε ο τι άγετε · και άμεινον ύμιν διακείσεται η έαν Μηδόκο το πρόσω οίκουντι δώτε. Τούτους μέν ούτως έπειθεν. 18. Αυθις δε Τιμασίωνι τῷ Δαρδανεῖ προςελθών, ἐπεί ηκουσεν αυτή είναι και έκπώματα και τάπιδας βαρβαρικάς, έλεγεν ότι τομίζοιτο οπότε έπὶ δείπτον καλέσαιτο Σεύθης δωρείσθαι αὐτῷ τοὺς κληθέντας · οὖτος δ' ἢτ μέγας ἐνθάδε γένηται, ἰκανὸς έσται σε καὶ οικαθε καταγαγείν καὶ ένθάδε πλούσιον ποίησαι. Τοιαύτα προύμτατο έκάστο προςιών. 19. Προςελθών δέ καί Ξενοφωντι έλεγε · Σν και πόλεως μεγίστης εί, και παρά Σεύθη τὸ σον ότομα μέγιστον έστι · και έν τηθε τη γώρα ίσως άξιώσεις καί τείγη λαμβάνειν, ώς περ καὶ άλλοι των ύμετέρων έλαβον, καὶ γώραν. άξιον οθν σοι και μεγαλοπρεπέστατα τιμήσαι Σεύθην. 20. Εύνους δέ σοι ών παραιτώ. εδ οίδα γάρ ότι όσο αν μείζω τούτφ δωρήση. τοσούτω μείζω ύπὸ τούτου άγαθά πείση. Ακούως ταῦτα Ξενοφών ήπόρει ου γάρ διαβεβήκει έγων έκ Παρίου εί μη παίδα και όσον εφόδιον.

21. Έπεὶ δὲ εἰςτριθον ἐπὶ τὸ δείπρον τῶν τε Θρακῶν οἱ κράτιστοι τῶν παρόντων καὶ οἱ στρατηγοὶ καὶ οἱ λοχαγοὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ εἴ τις πρεσβεία παρην ἀπὸ πόλεως, τὸ δείπνον μὲν ἢν καθημετοις κίκλος ἔπειτα δὲ τρίποδες εἰςητέχθησαν πᾶσιν οὐτοι δὶ ἢσαν κρεῶν μεστοὶ τενεμημένων, καὶ ἄρτοι ζυμίται μεγάλοι προςπεπερονημένοι ἢσαν πρὸς τοῖς κρέασι. 22. Μάλιστα δὲ αὶ τράπεζαι κατὰ τοὺς ξένους ἀεὶ ἐτίθεντο τόμος γὰρ ἢν. Καὶ πρῶτος τοῦτο ἐποίει Σεύθης ἀνελόμενος τοὺς ἑαυτῷ παρακειμένους ἄρτους διέκλα κατὰ μικρὸν καὶ διεδρίπτει οῖς αὐτῷ ἐδόκει καὶ τὰ κρέα ὡς αύτως, δσον μόνον γεύσασθαι ἑαυτῷ καταλιπών. 23. Καὶ οἱ ἄλλοι δὶ

κατὰ ταὐτὰ ἐποίουν καθ' οὖς αἱ τράπεζαι ἔκειντο. 'Αρχὰς δέ τις 'Αρύστας ὅνομα, φαγεῖν δεινὸς, τὸ μὲν διαὸρἰπτεῖν εἴα χαίρειν, λαβὰν δὲ εἰς τὴν γεῖρα ὅσον τριχοίνικον ἄρτον καὶ κρέα θέμενος ἐπὶ τὰ γόνατα ἐδείπτει. 24. Κέρατα δ' οἴνου περιέφερον, καὶ πάντες ἐδέχοντο. 'Ο δ' 'Αρύστας, ἐπεὶ παρ' αὐτὸν φέρων τὸ κέρας ὁ οἰνοχόος ἦκεν, είπεν ἰδών τὸν Ξενοφῶντα οὐκέτι δειπνοῦντα ' Ἐκείνφ, ἔφη, δός ' σχολάζει γὰρ ἤδη, ἐγὼ δ' οὐδέπω. 25. 'Ακούσας Σεύθης τὴν φωνὴν ἡρώτα τὸν οἰνοχόον τί λέγοι. 'Ο δὲ οἰνοχόος είπεν' ἑλληνίζειν γὰρ ἤπίστατο. ' Ενταῦθα μὲν δὴ γέλως ἐγένετο.

26. Έπει δε προύγωρει ο πότος, είςηλθεν ανήρ Θράξ ιππον έγων λευκόν · και λαβών κέρας μεστόν, είπε · Προπίνω σοι, & Σεύθη, και τον ίππον τούτον δωρούμαι, έφ' ού και διώκων ον αν θέλης, αίρήσεις, και άπογωρων ου μη δείσης τον πολέμιον. 27. "Αλλος παίδα είςαγαγών ούτως έδωρήσατο προπίνων, καὶ άλλος ίματια τη γυναικί. Καὶ Τιμασίων προπίνων έδωρήσατο φιάλην τε άργυραν και τάπιδα άξίαν δέκα μνών. 28. Γνήσιππος δέ τις Αθηναίος αναστάς είπεν ότι άργαίος είη νόμος κάλλιστος τους μέν έχοντας διδόναι τῷ βασιλεῖ τιμῆς ένεκα, τοῖς δὲ μὴ έγουσι διδόναι τον βασιλέα · ίνα καὶ έγω, έφη, έγω σοι δωρείσθαι καὶ τιμαν. 29. 'Ο δε Ξενοφων ηπορείτο, ο τι ποιήσοι και γαρ ετύγχανεν ώς τιμώμενος, έν τῷ πλησιαιτάτω δίφοω Σεύθη καθήμενος. Ο δὲ Ἡρακλείδης ἐκέλευεν αὐτῷ τὸ κέρας ὀρέξαι τὸν οἰνογόον. Ὁ δὲ Ξενοφῶν, ήδη γαρ υποπεπωκώς ετύγγανεν, ανέστη θαρραλέως δεξάμενος το κέομς καὶ είπεν · 30. Ἐγὰ δέ σοι, ὧ Σεύθη, δίδωμι έμαντον καὶ τοὺς έμους τούτους έταίρους φίλους είναι πιστούς, και οὐδένα ακοντα, άλλα πάντας μαλλον έτι έμου σοι βουλομένους φίλους είναι. 31. Καὶ νῦν πάρεισιν οὐδέν σε προςαιτοῦντες, ἀλλὰ καὶ προϊέμενοι καὶ πονεῖν ὑπὲο σοῦ καὶ προκινδυτεύειν ἐθέλοντες : μεθ' ών, αν οί θεοί θέλωσι, πολλην γώραν την μεν απολήψη πατρώαν ούσαν. την δε κτήση, πολλούς δε ίππους, πολλούς δε άνδρας και γυναϊκας καλας ατήση, ους ου ληίζεσθαι δεήσει, αλλ' αυτοί φέροντες παρέσονται πρός σὲ δῶρα. 32. Αναστὰς ὁ Σεύθης συνεξέπιε καὶ συγκατεσκεδάσατο μετὰ τοῦτο τὸ πέρας. Μετὰ ταῦτα εἰςῆλ θον πέρασί τε οίοις σημαίνουσιν αὐλοῦντες καὶ σάλπιγξιν ώμοβοΐναις ὁυθμούς τε καὶ οἶον μαγάδι σαλπίζοντες. 33. Καὶ αὐτὸς Σεύθης ἀναστὰς ἀνέπραγέ τε πολεμικόν καὶ ἐξίλατο ὥσπεο βελος φυλαττόμενος μάλα ἐλαφοῶς. Εἰσήεσαν δὲ καὶ γελωτοποιοί.

34. 'Ως δ' ην ηλιος έπι δυσμαίς, ανέστησαν οι Ελληνες και είπον ότι ώρα τυπτοφύλακας καθιστάται και σύνθημα παραδιδοναι. Καὶ Σεύθην ἐκέλευον παραγγείλαι ὅπως εἰς τὰ Ελληνικὰ στρατό. πεδα μηδείς των Θρακων είζεισι νυκτός. οί τε γαρ πολέμιοι Θράκες ύμετ και ήμεν οι φίλοι. 35. 'Ως δ' έξήεσαν, συνανέστη ὁ Σεύθης οὐδέν τι μεθύοντι ἐοικώς. Ἐξελθών δ' είπεν αὐτοὺς τοὺς στρατηγούς ἀποκαλέσας. Ω ἄνδρες, οἱ πολέμιοι ἡμῶν οὐκ ἴσασί πω την ήμετέραν συμμαγίαν ήν οδν έλθωμεν έπ αύτους πρίν συλάξασθαι ώςτε μὶ ληφθηται ή παρασκευάσασθαι ώςτε άμύνασθαι, μάλιστα αν λάβοιμεν και ανθρώπους και χρήματα. 36. Συνεπήτουν ταυτα οί στρατηγοί και ίγεισθαι έκελευον. 'Ο δ' είπε· Πα οασκευασάμενοι αναμένετε έγω δ' οπόταν καιρός ή ήξω προς ύμας : καὶ τοὺς πελταστὰς καὶ ὑμας ἀναλαβών ἡγήσομαι σὺν τοῖς θεοίς. 37. Καὶ ὁ Ξενοφων είπε· Σκέψαι τοίντι, είπερ νυκτός πορευσόμεθα, εί ο Ελλητικός νόμος κάλλιον έχει · μεθ' ήμέραν μέν γὰο ἐν ταῖς πορείαις ἡγεῖται τοῦ στρατεύματος ὁποῖον ἀν ἀεὶ πρὸς την γώραν συμφέρη, έάν τε όπλιτικον έάν τε πελταστικόν έάν τε ίππικόν · νύκτωρ δε νόμος τοῖς Ελλησιν ήγεῖσθαί έστι τὸ βραδύτατον 38. ούτω γάο ημιστα διασπάται τὰ στρατεύματα καί γκιστα λανθάνουσιν αποδιδράσκοντες αλλήλους οί δε διασπασθέντες πολλάκις και περιπίπτουσιν άλλήλοις και άγνοούντες κακώς ποιούσι και πάσγουσιν. 39. Είπεν ουν Σεύθης ' 'Ορθώς τε λέγετε και έγω τῷ τόμο τῷ ὑμετέρο πείσομαι. Και ὑμῖν μὲν ἡγεμότας δώσω των πρεσβυτάτων τους έμπειροτάτους της γώρας, αυτός δ έφεψομαι τελευταίος τους ίππους έχων ταχύ γάο πρώτος αν δέη παοέσομαι. Σύνθημα δ' είπον 'ΑΘΗΝΑΙΑΝ κατά την συγγέγειαν. Ταῦτ' εἰπόντες ἀνεπαύοντο.

40. Ήνίκα δ' ἦτ ἀμφὶ μέσας τύπτας, παοῆτ Σεύθης ἔγων τοὺς ἱππέας τεθωρακισμέτους καὶ τοὺς πελταστὰς σὰν τοῖς ὅπλοις. Καὶ ἐπεὶ παρέδωκε τοὺς ἡγεμότας, οἱ μὲν ὁπλὶται ἡγοῦντο, οἱ δὲ πελτασταὶ εἴποντο, οἱ δὲ ἱππεῖς ἀπισθοφυλάκουν. 41. Ἐπεὶ δὲ ἡμέρα ἦν, ὁ Σεύθης παρήλαυνεν εἰς τὸ πρόσθεν καὶ ἐπίνεσε τὸν Ἑλληνικὸν νόμον ΄ πολλάκις γὰρ ἔφη νύπτωρ αὐτὸς καὶ σὰν ὁλίγοις πορευόμενος ἀποσπασθῆναι

σὺν τοῖς ἵπποις ἀπὸ τῶν πεζῶν · νῦν δὲ ιοπερ δεῖ ἀθρό ιι πάντες ἄματή ἡμέρα φαινόμεθα. ᾿Αλλ ὑμεῖς μὲν περιμένετε αὐτοῦ καὶ ἀναπαύεσθε ἐγιὰ δὲ σκεψάμενός τι ἢξω. 42. Ταῦτ ἐιπὰν ἤλαννε δὶ ὅρους ὁδόν τινα λαβών. Ἐπεὶ δ' ἀφίκετο εἰς χιόνα πολλὴν, ἐσκέψατο εἰ τιἤ ἴχνη ἀνθρώπων ἢ πρόσω ἡγούμενα ἢ ἐναντία. Ἐπεὶ δὲ ἀτριβῆ ἑώρα τὴν ὁδὸν, ἦκε ταχὰ πάλιν καὶ ἔλεγεν 43. Ἦνδρες, καλῶς ἔσται, ἢν θεὸς θέλη · τοὺς γὰρ ἀνθρώπους λήσομεν ἐπιπεσόντες. ဪλλ ἐγιὰ μὲν ἡγήσομαι τοῖς ἵπποις, ὅπως ἄν τινα ἴδωμεν, μὴ διαφυγὰν σημήνη τοῖς πολεμίοις · ὑμεῖς δ' ἔπεσθε · κὰν λειφθῆτε, τῷ στίρο τῶν ἵππων ἔπεσθε · ὑπερβάντες δὲ τὰ δρη ἥξομεν εἰς κώμας πολλάς τε καὶ εὐδαίμονας.

44. Ἡνίκα δὲ ἦν μέσον ἡμέρας, ἥδη τε ἦν ἐπὶ τοῖς ἄκροις καὶ κατιδών τὰς κώμας ἦκεν ἐλαύνων πρὸς τοὺς ὁπλίτας καὶ ἔλεγεν Αφήσω ἤδη καταθεῖν τοὺς μὲν ἱππέας εἰς τὸ πεδίον, τοὺς δὲ πελταστὰς ἐπὶ τὰς κώμας. ᾿Αλλ. ἔπεσθε ὡς ἄν δύνησθε τάχιστα, ὅπως ἐάν τις ὑφιστήται, ἀλέξησθε. 45. ᾿Ακούσας ταῦτα ὁ Ξενοφῶν κατέβη ἀπὸ τοῦ ἵππου. Καὶ δς ἥρετο Τί καταβαίνεις ἐπεὶ σπεύδειν δεῖ; Οίδα, ἔφη, ὅτι οὐκ ἐμοῦ μόνου δέη οἱ δ ὁπλῖται

θαττον δραμούνται και ήδιον, έαν και έγω πεζός ήγωμαι.

46. Μετὰ ταὕτα ὅχετο καὶ Τιμασίων μετ αὐτοῦ ἔχων ἱππέας
ώς τετταράκοντα τῶν Ἑλλήνων. Ξενοφῶν δὲ παρηγγύησε τοὺς εἰς
τοιάκοντα ἔτη παριέναι ἀπὸ τῶν λόχων εὐζώνους. Καὶ αὐτὸς μὲν
ἐτρόχαζε τοὐτους ἔχων · Κλεάνωρ δὲ ἡγεῖτο τῶν ἄλλων Ἑλλήνων
47. Ἐπεὶ δ ἐν ταῖς κώμαις ἦσαν, Σεύθης ἔχων ὅσον τριάκοντα
ἱππέας προσελάσας εἶπε · Τάδε δὴ, ὧ Ξενοφῶν, ἃ σὐ ἔλεγες · ἔχονται οἱ ἄνθρωποι · ἀλλὰ γὰρ ἔρημοι οἱ ἱππεῖς οἴχονταί μοι ἄλλος
ἄλλη διώκων καὶ δέδοικα μὴ συστάντες ἀθρόοι που κακόν τι
ἐργάσωνται οἱ πολέμιοι. Δεῖ δὲ καὶ ἐν ταῖς κώμαις καταμένειν
τινὰς ἡμῶν · μεσταὶ γάρ εἰσιν ἀνθρώπων. 48. ᾿Αλλ ἐγὰρ μὲν, ἔφη
ὁ Ξενοφῶν, σὺν οἶς ἔχω τὰ ἄκρα καταλήψομαι · σὰ δὲ Κλεάνορα
κέλενε διὰ τοῦ πεδίου παρατεῖναι τὴν φάλαγγα παρὰ τὰς κώμας.
Ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἐποιησαν, συνηλίσθησαν ἀνδράποδα μὲν ὡς χίλια,
βόες δὲ δισχίλιοι, καὶ ἄλλα πρόβατα μύρια. Τότε μὲν δὴ αὐτοῦ
γὐλισθησαν.

CAP. IV.

- 1. Τη δ ύστεραία κατακαύσας ὁ Σεύθης τὰς κόμας παντελῶς καὶ οἰκίαν οὐδεμίαν λιπὼν, ὅπως φόβον ἐνθείη καὶ τοῖς ἄλλοις οῖα πείσονται, ἄν μὴ πείθωνται, ἀπήει πάλιν. 2. Καὶ τὴν μὲν λείαν ἀπέπεμψε διατίθεσθαι Ἡρακλείδην εἰς Πέρινθον, ὅπως μισθὸς γένηται τοῖς στρατιώταις ΄ αὐτὸς δὲ καὶ οἱ Ελληνες ἐστρατοπεδεύοντο ἀκὰ τὸ Θυνῶν πεδίον. Οἱ δ' ἐκλιπόττες ἔφευγον εἰς τὰ ὅρη.
- 3. Ήν δε γιών πολλή και ψύγος ούτως ώςτε το ύδως ο έφεροντο έπὶ δεῖπνον ἐπήγνυτο καὶ ὁ οἶνος ὁ ἐν τοῖς ἀγγείοις, καὶ τῶν Ελλήτων πολλών και ότιες απεκαίοιτο και ώτα. 4. Και τότε δήλον έγένετο οδ ενεκα οί Θράκες τὰς άλωπεκίδας ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς φορούσι και τοῖς ώσι, και γιτωτας οὐ μόνον πες τοῖς στέρνοις άλλα και περί τοις μηροίς και ζειράς μέγρι των ποδών έπι τών ίππων έγουσιν, άλλ' οὐ γλαμύδας. 5. Αφιείς δε τῶν αἰγμαλώτων ό Σεύθης είς τὰ ὅρη έλεγεν ὅτι εί μη καταβήσονται οἰκήσοντες καὶ πείσονται, ότι κατακαύσει καὶ τούτων τὰς κώμας καὶ τὸν σῖτον, καὶ απολούνται τῷ λιμῷ. Ἐκ τούτου κατέβαινον και γυναίκες και παίδες καὶ οι πρεσβύτεροι · οι δε τεώτεροι εν ταῖς ύπο το όρος κώμαις ηθλίζοντο. 6. Και ο Σεύθης καταμαθών έκέλευσε τον Ξενοφώντα των οπλιτών τους νεωτάτους λαβόντα συνεπισπέσθαι. Και άναστάντες της νυκτός άμα τη ήμερα παρήσαν είς τὰς κώμας * καὶ οί μέν πλείστοι έξέφυγον πλησίον γάο ήν τὸ όρος · όσους δὲ έλαβε κατηκόντισεν άφειδως Σεύθης.
- 7. Έπισθένης δε ην τις 'Ολύνθιος παιδεραστης, δς ίδων παίδα καλον ήβάσκοντα ἄρτι πέλτην έχοντα μέλλοντα ἀποθνήσκειν, προςδραμών Ξενοφωντα ίκετευσε βοηθήσαι παιδί καλώ. 8. Καὶ δς προςελθών τῷ Σεύθη δείται μὴ ἀποκτείναι τὸν παίδα καὶ τοῦ 'Επισθένους διηγείται τὸν τρόπον, καὶ ὅτι λόχον ποτε συνελέξατο κκοπών οὐδεν ἄλλο η εί τινες είεν καλοί καὶ μετὰ τούτων ην ἀνηρ ἀγαθός. 9. 'Ο δε Σεύθης ήρετο, 'Η καὶ θέλοις αν, δ' Επίσθενες, ίπερ τούτου ἀποθανείν; 'Ο δ' είπεν ἀνατείνας τὸν τράχηλον, Παΐε, ἔφη, εἰ κελεύει ὁ παῖς καὶ μέλλει χάριν εἰδέναι. 10. 'Επήρετο ὁ Σεύθης τὸν παίδα εἰ παίσειεν αὐτὸν ἀντὶ ἐκείνου. Οὐκ εία ὁ παῖς,

αλλ' ικέτευε μηδέτερον κατακαίνειν. Ένταῦθα δη ό Ἐπισθένης περιλαβών τὸν παιδα εἶπεν "Ωρα σοι, ὧ Σεύθη, περὶ τοῦθέ μοι διαμάχεσθαι · οὐ γὰρ μεθήσω τὸν παιδα. 11. 'Ο δὲ Σεύθης γελῶν ταῦτα μὲν εἴα · ἔδοξε δ' αὐτῷ αὐτοῦ αὐλισθῆναι, ἴτα μὴ ἐκ τούτων τῶν κωμῶν οἱ ἐπὶ τοῦ ὄρους τρέφοιντο. Καὶ αὐτὸς μὲν ἐν τῷ πεδίφ ὑποκαταβὰς ἐσκήνου · ὁ δὲ Ξενοφῶν ἔχων τους ἐπιλέκτους ἐν τῷ ὑπὸ τὸ ὄρος ἀνωτάτω κώμη · καὶ οἱ ἄλλοι Ελληνες ἐν τοῦς ὀρείοις καλουμένοις Θραξὶ πλησίον κατεσκήνησαν.

12. Έν τούτου ήμέραι οὐ πολλαὶ διετρίβοντο, καὶ οἱ ἐκ τοῦ ὅρους Θρᾶκες καταβαίτοντες πρὸς τὸν Σεύθην περὶ σπονδῶν καὶ ὁμήρων διεπράττοντο. Καὶ ὁ Ξενοςιῶν ἐλθὸν ἔλεγε τῷ Σεύθη ὅτι ἐν πονηροῖς τόποις σκηνῷεν καὶ πλησίον εἶεν οἱ πολέμιοι ἡ ἤδιόν τὰ ἀν ἔξω αὐλίζεσθαι ἔφη ἐν ἐχυροῖς γωρίοις μᾶλλον ἡ ἐν τοῖς στεγνοῖς, ιος ἀπολέσθαι. 13. Ο δὲ θαιρόεῖν ἐκέλευε καὶ ἔδειξεν ὑμήρους παρόντας αὐτῷ. Ἐδέοντο δὲ καὶ τοῦ Ξενοςιῶντος καταβαίνοντές τινες τῶν ἐκ τοῦ ὅρους συμπρᾶξαὶ σφισι τὰς σπονδάς. ΄ Ο δ΄ ώμολόγει καὶ θαιρόεῖν ἐκέλευε καὶ ἡ ἢγνῶτο μηδὲν αὐτοὺς κακὸν πείσεσθαι πειθομένους Σεύθη. Οἱ δ΄ ἄρα ταῦτ ἔλεγον κατασκοπῆς ἕνεκα.

14. Ταῦτα μὲν τῆς ἡμέρας ἐγένετο : εἰς δὲ τὴν ἐπιοῦσαν νύκτα ἐπιτίθενται ἐλθόντες ἐκ τοῦ ὅρους οἱ Θυνοί. Καὶ ἡγεμῶν μὲν ἡν ὁ δεσπότης ἑκάστης τῆς οἰκίας ' γαλεπὸν γὰρ ἡν ἄλλως τὰς οἰκίας σκότους ὅντος ἀνευρίσκειν ἐν ταῖς κώμαις ' καὶ γὰρ αἱ οἰκίαι κύκλω περιεσταύρωντο μεγάλοις σταυροῖς τῶν προβάτων ἔνεκα. 15. Ἐπεὶ δ ἐγένοντο κατὰ τὰς θύρας ἑκάστου τοῦ οἰκήματος, οἱ μὲν εἰςηκότιζον, οἱ δὲ τοῖς σκυτάλοις ἔβαλλον, ἃ ἔχειν ἔφασαν ὡς ἀποκόψοντες τῶν δοράτων τὰς λόγγας ' οἱ δὲ ἐνεπίμπρασαν ' καὶ Ξενοφῶντα ἀνομαστὶ καλοῦντες ἔξιόντα ἐκέλευον ἀποθνήσκειν, ἡ αὐτοῦ ἔφασαν κατακαυθήσεσθαι αὐτόν.

16. Καὶ ἤδη τε διὰ τοῦ ὀρόφου ἐφαίτετο πῦρ, καὶ ἐντεθωρακισμέτοι οἱ περὶ Ξενοφῶντα ἔνδον ἦσαν ἀσπίδας καὶ μαχαίρας καὶ κράνη ἔχοντες, καὶ Σιλανὸς Μακέστιος ἐτῶν ἤδη ὡς ὀκτωκαίδεκα ἄν σημαίνει τἢ σάλπιγγι καὶ εὐθὺς ἐκπηδῶσιν ἐσπασμένοι τὰ ξίφη καὶ οἱ ἐκ τῶν ἄλλων σκηνωμάτων. 17. Οἱ δὲ Θρᾶκες φεύγουσιν, ἄσπερ δὴ τρόπος ἦν αὐτοῖς, ὅπισθεν περιβαλλόμενοι τὰς πέλτας καὶ αὐτῶν ὑπεραλλομένων τοὺς σταυροὺς ἐλήφθησάν τινες κρεμω

σθέντες ένεχομέ, ων τῶν πελτῶν τους σταυροῖς οἱ δὲ καὶ ἀπεθανον διαμαρτόντες τῶν ἐξόδων οἱ δ Ελληνες ἐδίωκον ἔξω τῆς κωμης. 18. Τῶν δὲ Θυνῶν ὑποστραφέντες τινὲς ἐν τῷ σκότει τοὺς παρατρέχοντας παρὶ οἰκίαν καιομένην ἡκόντιζον εἰς τὸ φῶς ἐκ τοῦ σκότους καὶ ἔτρωσαν Ἱερώνυμόν τε Εὐοδέα λοχαγὸν καὶ Θεογένην Λοκρὸν λοχαγόν ἀπέθανε δὲ οὐδείς κατεκαύθη μέντοι καὶ ἐσθής τινων καὶ σκεύη. 19. Σεύθης δὲ ἡκε βοηθήσων σὰν ἐπτὰ ἱππεῦσι τοῖς πρώτοις καὶ τὸν σαλπιγκτην ἔχων τὸν Θράκιον. Καὶ ἐπείπερ ἤσθετο, ὅσονπερ χρόνον ἐβοήθει, τοσοῦτον καὶ τὸ κέρας ἐφθέγγετο αὐτῷ · ὥςτε καὶ τοῦτο φόβον συμπαρέσχε τοῖς πολεμίοις. Ἐπεὶ δ ἤλθεν, ἐδεξιοῦτό τε καὶ ἔλεγεν ὅτι οἷοιτο τεθνεῶτας πολλοὺς εὐρήσειν.

20. Έχ τούτου ὁ Ξετοφων δείται τοὺς όμήρους τε αὐτῷ παραδούναι και έπι το όρος εί βούλεται συστρατεύεσθαι εί δέ μή, αὐτὸν έᾶσαι. 21. Τη οὖν ὑστεραία παραδίδωσιν ὁ Σεύθης τούς δμήρους, πρεεβυτέρους ανδρας ήδη, τούς πρατίστους, ώς έφασαν, των δρεινών ' και αὐτὸς ἔργεται σὸν τῆ δυνάμει. "Ήδη δ' είγε καὶ τριπλασίαν δύναμιν ὁ Σεύθης · ἐκ γὰρ τῶν ' Οδρυσῶν ἀκούοντες α πράττοι ὁ Σεύθης πολλοί κατέβαινον συστρατευσόμενοι. 22. Οἱ δὲ Θυνοὶ ἐπεὶ είδον ἀπὸ τοῦ ὄρους πολλοὺς μὲν ὁπλίτας, σολλούς δε πελταστάς, πολλούς δε ίππεις, καταβάντες ίκετευον σπεισασθαι και πάντα ώμολόγουν ποιήσειν και τὰ πιστὰ λαμβά-«ειν έκέλευον. 23. 'Ο δε Σεύθης καλέσας του Ξενοφωντα έπεδείανυεν α λέγοιεν και ούκ έφη σπείσεσθαι, εί Ξενοφών βούλοιτο าเนองก่อลองิลเ ลขางบร ากุ๊ะ อักเซียระพร. 24. O 8 อักอา AM έγωγε ίκανην νομίζω καὶ νῦν δίκην έγειν, εἰ οὖτοι δοῦλοι ἔσονται ἀντ' έλευθέρων συμβουλεύειν μέντοι έφη αὐτῷ τὸ λοιπὸν ὁμήρους λαμβάτειτ τους δυνατωτάτους κακόν τι ποιείν, τους δε γέροντας οίκοι έαν. Οἱ μὲν οἶν ταύτη πάντες δη προσωμολόγουν.

CAP. V.

Υπερβάλλουσι δὲ πρὸς τοὺς ὑπὲρ Βυζαντίου Θρᾶκας εἰς τὸ Δέλτα καλούμενον · αὖτη δ' ἦν οὐκέτι ἀρχὴ Μαισάδου, ἀλλὰ Τήρους τοῦ 'Οδρύσου, ἀρχαίου τινός.
 Καὶ ὁ 'Ηρακλείδης ἐνταῦθα ἔχων κὴν τιμὴν τῆς λείας παρῆν.
 Καὶ Σεύθης ἔξαγαγῶν ζεύγη ἡμιονικὰ

τρία (οὐ γὰρ ἦν πλείω,) τὰ δ ἄλλα βοεικὰ, καλέσας Ξενοφώντα ἐκέλενε λαβεῖν, τὰ δ ἄλλα διανεῖμαι τοῖς στρατηγοῖς καὶ λοχαγοῖς. 3. Ξενοφών δὲ εἶπεν ' Ἐμοὶ μὲν τοίνυν ἀρκεῖ καὶ αὐθις λαβεῖν τούτοις δὲ τοῖς στρατηγοῖς δωροῦ οἱ σὺν ἐμοὶ ἤκολούθησαν καὶ λοχαγοῖς. 4. Καὶ των ζενγων λαμβάνει ἐν μὲν Τιμασίων ὁ Δαμδανεὺς, ἐν δὲ Κλεάνωρ ὁ 'Ορχομένιος, ἐν δὲ Φρυνίσκος ὁ 'Αχαιός τὰ δὲ βοεικὰ ζεύγη τοῖς λοχαγοῖς κατεμερίσθη. Τὸν δὲ μισθὸν ἀποδίδωσιν ἔξεληλυθότος ἤδη τοῦ μηνός εἴκοσι μόνον ἡμερῶν ὁ ρὰρ 'Ηρακλείδης ἔλεγεν ὅτι οὺ πλεῖον ἐμπολήσαι. 5. 'Ο οὐν Ξενοφῶν ἀχθεσθείς εἶπεν ἐπομόσας · Δοκεῖς μοι, ὡ 'Ηρακλείδη, οὐχ ὡς δεῖ κήδεσθαι Σεύθον · εἰ γὰρ ἐκήδον, ἦκες ὰν φέρων πλήρη τὸν μισθὸν καὶ προσδανεισάμενος, εἰ μὴ ἄλλως ἐδύνω, καὶ ἀποδόμενος τὰ σαντοῦ ἰμάτια.

6. Έντεῦθεν ὁ Ἡρακλείδης ἢχθέσθη τε καὶ ἔδεισε μὴ ἐκ τῆς Σεύθου φιλίας ἐκβληθείη καὶ ὅ τι ἐδύνατο ἀπὸ ταύτης τῆς ἡμέρας Ξενοφῶντα διέβαλλε πρὸς Σεύθην. 7. Οἱ μὲν δὴ στρατιῶται Ξενοφῶντι ἐνεκάλουν ὅτι οἰκ εἶχον τὸν μισθόν Σεύθης δὲ ἤχθετο αὐτῷ ὅτι ἐντόνως τοῖς στρατιῶταις ἀπήτει τὸν μισθόν. 8. Καὶ τέως μὲν ἀεὶ ἐμέμγητο ὡς ἐπειδὰν ἐπὶ θάλατταν ἀπέλθη, παραδώσοι αὐτῷ Βισάνθην καὶ Γάνον καὶ Νέον τεῖχος ἀπὸ δὲ τούτον τοῦ χρόνου οὐδενὸς ἔτι τούτων ἐμέμνητο. ΄Ο γὰρ Ἡρακλείδης καὶ τούτο διεβεβλήκει ὡς οὐκ ἀσφαλὲς εἴη τείχη παραδιδόναι ἀνδρὶ δύναμιν ἔγοντι.

9. Έχι ἀνω στρατύεσθαι ὁ δ΄ Ηρακλείδης εἰςαγαγών τοὺς ἄλλους ἔτι ἄνω στρατύεσθαι ὁ δ΄ Ηρακλείδης εἰςαγαγών τοὺς ἄλλους στρατηγοὺς πρὸς Σεύθην λέγειν τε ἐκέλευεν αὐτοὺς ὅτι οὐδὲν ἂν ἦττον σφεῖς ἀγάγοιεν τὴν στρατιὰν ἢ Ξενοφῶν, τόν τε μισθὸν ὑπισχνεῖτο αὐτοῖς ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ἔκπλεων παρέσεσθαι δυοῖν μηνοῖν καὶ συστρατεύεσθαι ἐκέλευε. 10. Καὶ ὁ Τιμασίων εἰπεν 'Εγώ μὲν τοίνυν οὐδ' ἂν πέντε μηνῶν μισθὸς μέλλη εἶναι στρατευσαίμην ἂν ἄνευ Ξενοφῶντος. Καὶ ὁ Φρυνισκος καὶ Κλεάνωρ συνωμολόγουν τῷ Τιμασίωνι.

11. Ἐντεῦθεν ὁ Σεύθης ἐλοιδόρει τὸν Ἡρακλείδην ὅτι οὐ παςακαλεῖ καὶ Ξενοφῶντα. Ἐκ δὲ τούτου παρακαλοῦσιν αὐτὸν μόνον.
Ο δὲ γνοὺς τοῦ Ἡρακλείδου τὴν πανουργίαν ὅτι βούλοιτο αὐτὸν διαξάλλειν πρὸς τοὺς ἄλλους στρατηγοὺς, παρέρχεται λαβών τούς

τε στρατηγούς πάντας καὶ τοὺς λογαγούς. 12. Καὶ ἐπεὶ πάντες έπείσθησαν, συνεστρατεύοντο καὶ άφικνουνται έν δεξιά έγοντες τὸν Πόντον δια των Μελινοφάγων καλουμένων Θρακών είς τον Σαλμυδησσόν. "Ενθα των είς τον Πόντον πλεουσων νεων πολλαί ομέλλουσι και έκπίπτουσι τέναγος γάρ έστιν έπι πάμπολυ της θαλάττης. 13. Καὶ οἱ Θράκες οἱ κατὰ ταῦτα οἰκοῦντες στήλας ὁρισάμενοι τὸ καθ' αύτους έκπίπτοντα έκαστοι ληίζονται τέως δ' έλεγον πρίν ορίσασθαι άρπάζοντας πολλούς ύπ' άλλίλων άποθνήσκειν. 14. Ένε ταῦθα εύρίσκοντο πολλαὶ μεν κλίναι, πολλά δε κιβώτια, πολλαὶ δε βίβλοι γεγραμμέται, καὶ τἄλλα πολλὰ ὅσα ἐτ ξυλίνοις τεύγεσι ναύκληροι άγουσιν. Έντεῦ θεν ταῦτα καταστρεψάμενοι ἀπήεσαν πάλιν. 15. "Ενθα δη Σεύθης είγε στράτευμα ήδη πλέον του Ελληνικού · έκ τε γάρ 'Οδουσων πολύ έτι πλείους καταβεβήκεσαν καὶ οἱ ἀεὶ πειθόμενοι συνεστρατεύοντο. Κατηυλίσθησαν δε έν τῷ πεδίω ὑπέο Σηλυβρίας όσον τριάκοντα σταδίους απέγοντες της θαλάττης. 16. Καί μισθός μεν οὐδείς πω έφαίνετο πρός δε τον Ξενοφώντα οί τε στρατιώται παγγαλέπως είγοι ο τε Σεύθης ούκετι οίκείως διέκειτο, άλλ' οπότε συγγενέσθαι αυτώ βουλόμετος έλθοι, πολλαί ήδη άσγολίαι έφαίνοντο.

CAP. VI.

1. Έν τούτφ τῷ χρόνφ σχεδον ἤδη δύο μηνῶν ὅντων ἀφιανο τται Χαρμανός τε ὁ Λάκων καὶ Πολύνικος παρὰ Θίβρωνος καὶ λέγουσιν ὅτι Λακεδαιμονίοις δοκεῖ στρατεύεσθαι ἐπὶ Τισσαφέρνην, καὶ Θίβρων ἐκπέπλευκεν ὡς πολεμήσων καὶ δεῖται ταύτης τῆς στρατιᾶς καὶ λέγει ὅτι δαρεικὸς ἐκάστφ ἔσται μισθὸς τοῦ μηνὸς, καὶ τοῖς λοχαγοῖς διμοιρία, τοῖς δὲ στρατηγοῖς τετραμοιρία.
2. Ἐπεὶ δ' ἦλθον οἱ Λακεδαιμόνιοι, εὐθὺς ὁ Ἡρακλείδης πυθόμενος ὅτι ἐπὶ τὸ στράτευμα ἤκουσι λέγει τῷ Σεύθη ὅτι κάλλιστον γεγένηται οἱ μὲν γὰρ Λακεδαιμόνιοι δέονται τοῦ στρατεύματος, σὸ δὲ οἰκέτι δέη ἀποδιδοὺς δὲ τὸ στράτευμα χαριεῖ αὐτοῖς, σὲ δὲ οἰκέτι ἀπαιτήσωσει τὸν μισθὸν, ὰλλ' ἀπαλλάζονται ἐν τῆς χώρας.

 Άχούσας ταῦτα ὁ Σεύθης κελεύει παράγειν καὶ ἐπεὶ είποι ὅτι ἐπὶ τὸ στράτευμα ἥχουσιν, ἔλεγεν ὅτι τὸ στράτευμα ἀποδίδωσι φίλος τε κχὶ ούμμαγος είναι βούλεται, καλεῖ τε αὐτοὺς ἐπὶ ξενία Καὶ ἐξένιζε μεγαλοπρεπως. Ξενοφωντα δὲ οὐκ ἐκάλει, οὐδὲ τῶν ἄλλων στρατηγῶν οὐδένα. 4. Ἐρωτώντων δὲ τῶν Αακεδαιμονίων τίς ἀνὴρ εἴη Ξενοφῶν ἀπεκρίνατο ὅτι τὰ μὲν ἄλλα εἴη οὺ κακὸς, φιλοστρατιώτης δὲ΄ καὶ διὰ τοῦνο χεῖρόν ἐστιν αὐτῷ. Καὶ οῦ εἶπον 'Αλλ' ἢ δημαγωγεῖ ὁ ἀνὴρ τοὺς ἄνδρας; Καὶ ὁ Ἡρακλείδης · Πάνν μὲν οἶν, ἔφη. 5. 'Αρ οὖν, ἔφασαν, μὴ καὶ ἡμῖν ἐναντιώσεται περὶ τῆς ἀπαγωγῆς; 'Αλλ' ἢν ὑμείς, ἔφη ὁ 'Ηρακλείδης, συλλέξαντες αὐτοὺς ὑπόσχησθετὸν μισθὸν, ὀλίγον ἐκείνο προσχόντες ἀποδραμοῦνται σῦν ὑμῖν. 6. Πῶς οὖν ἀν, ἔφασαν, ἡμῖν συλλεγεῖεν; Αὕριον ὑμᾶς, ἔφη ὁ 'Ηρακλείδης, προιὶ ἄξομεν πρὸς αὐτούς · καὶ οἶδα, ἔφη, ὅτι ἑπειδὰν ὑμᾶς ἴδωσιν ἄσμενοι συνδραμοῦνται. Αὕτη μὲν ἡ ἡμέρα οὕτως ἔληξε.

7. Τη δ ύστεραία άγουσιν έπὶ τὸ στάτευμα τοὺς Λάκωνας Σεύθης τε καὶ Ἡρακλείδης, καὶ συλλέγεται ἡ στρατιά τω δὲ Λάκωνε έλεγέτην ότι Λακεδαιμονίοις δοκεί πολεμείν Τισσαφέρνει τῷ ὑμᾶς ἀδικήσαντι ἡν οἶν ἵητε σὺν ἡμῖν, τόν τε ἐχθρὸν τιμωρήσεσθε καὶ δαρεικὸν έκαστος οἴσει τοῦ μηνὸς ὑμῶν λοχαγὸς δὲ τὸ διπλούν στρατηγές δε το τετραπλούν. 8. Καὶ οἱ στρατιώται ασμενοί τε ήκουσαν και εύθυς ανίσταται τις των 'Αρκάδων του Ξενοφώντος κατηγορήσων. Παρί,ν δε και Σεύθης βουλόμενος είδεται τί πραγθήσεται καὶ εν επηκόφ είστηκει έχων έρμηνεα: ξυνίει δε και αὐτὸς ελληνιστί τὰ πλεῖστα. 9. "Ενθα δη λέγει δ 'Αρκάς ' Άλλ' ήμεῖς μέν, ὧ Λακεδαιμόνιοι, καὶ πάλαι αν ήμεν παρ' ύμιν, εί μη Ξενοφων ήμας δεύρο πείσας απήγαγεν ένθα δη ήμεις μέν τον δεινον γειμώνα στρατευόμενοι και νύκτα και ήμέραν οὐδεν πεπαύμεθα · ό δε τους ήμετέρους πόνους έγει · και Σεύθης έκείνου μεν δία πεπλούτικεν, ήμας δε αποστερεί τον μισθόν 10. ώςτε ο γε πρώτος λέγων έγω μεν εί τουτον ίδοιμι καταλευσθέντα και δόντα δίκην ών ήμας περιείλκε, και τον μισθον αν μοι δοκω έχειν και οὐδὲν ἐπὶ τοῖς πεπονημένοις ἄχθεσθαι. Μετὰ τοῦτον ἄλλος ἀνέστη ὁμοίως καὶ ἄλλος. Ἐκ δὲ τούτου Ξενοφῶν ἔλεξεν ὧδε:

11. Αλλά πάντα μέν ἄρα ἄνθρωπον ὅντα προςδοχᾶν δεί,
όποτε γε καὶ ἐγὰ νῦν ὑφ᾽ ὑμῶν αἰτίας ἔχω ἐν ῷ πλείστην προθυμίαν ἐμαυτῷ γε δοχῶ συνειδέναι περὶ ὑμᾶς παρεσγημένος. ᾿Απε
τραπόμην μεν γε ἤδη οἴκαδε ώρμημένος, οὐ μὰ τὸν Δία οὕτοι
αυνθανόμενος ὑμᾶς εὐ πράττειν. ἀλλὰ μᾶλλον ἀκούων ἐν ἀπόροις

είναι ώς ώφελήσων εί τι δυναίμην. 12. Έπει δ' ήλθον, Σεύθου τουτουί πολλούς άγγέλους πρός έμε πέμποντος και πολλά ύπισγνουμένου μοι, εί πείσαιμι ύμας πρός αυτον έλθειν, τούτο μέν ουκ έπε γείρησα ποιείν, ώς αὐτοὶ ύμεις ἐπίστασθε· ήγον δ' όθεν ώόμην τάγιστ' αν ύμας είς την 'Ασίαν διαβήναι. Ταυτα γαρ και βέλτιστα ένόμιζος ύμιν είναι και ύμας ήδειν βουλομένους. 13. Έπει δέ Αρίσταργος έλθων σύν τριήρεσιν έκωλυε διαπλείν ήμας, έκ τούτου, όπερ είκος δήπου ήτ, συτέλεξα ύμᾶς, όπως βουλευσαιμεθα ό τι χρή ποιείν. 14 Οὐποῦν ὑμεῖς ἀπούοντες μὲν Αριστάργον ἐπιτάττοντος ύμαν είς Χεδδότησον πορεύεσθαι, ακούοντες δε Σεύθον πείθοντος έαυτῷ συστρατεύεσθαι, πάντες μέν έλέγετε σὺν Σεύθη ἰέναι, πάντες δ' έψηφίσασθε ταθτά. Τί οὖν έγὰ ένταῦθα ήδίκησα άγαγῶν ὑμᾶς ένθα πῶσιν ὑμῖν ἐδόκει; 15. Ἐπεί γε μὴν ψεύδεσθαι ἤρξατο Σεύθης περί τοῦ μισθοῦ, εἰ μὲν ἐπαινῶ αὐτὸν, δικαίως ἄν με καὶ αἰτιώσθε και μισοίτε· εί δε πρόσθεν αυτώ πάντων μάλιστα φίλος ών νον πάντων διαφορώτατός είμι, πως αν έτι δικαίως ύμας αίρούμετος αντί Σεύθου τη τμων αιτίαν έγοιμι περί ών προς τουτον διαφέρομαι; 16. 'Αλλ' είποιτε αν ότι έξεστι και τα ύμέτερα έγοντα παρά Σεύθου τεγνάζειν. Οὐκοῦν δηλον τοῦτό γε ὅτι εἴπερ ἐμοὶ έτέλει τι Σεύθης, οὐγ οῦτως ἐτέλει δήπου ώς ὧν τε έμοὶ δοίη στεροῖτο καὶ ἄλλα ὑμῖτ ἀποτίσειεν ; 'Αλλ' οἶμαι εἰ ἐδίδου, ἐπὶ τούτφ αν εδίδου οπως εμοί δούς μεῖον μη αποδοίη ύμιν το πλεῖον. 17. Εἰ τοίνυν ούτως έχειν οἴεσθε, έξεστιν ύμιν αὐτίκα μάλα ματαίαν ταύτην την πράξιν άμφοτέροις ήμιν ποιήσαι, έαν πράττητε αυτόν τα γρήματα. Δηλον γάρ ότι Σεύθης, εί έγω τι παρ αυτού, απαιτησει με, καὶ ἀπαιτήσει μέντοι δικαίως, ἐὰν μὴ βεβαιῶ τὴν πρᾶξιν αὐτῶ έφ ή έδωροδόκουτ. 18. 'Αλλά πολλού μοι δοκώ δείν τὰ ύμέτερα έγειν ομνύω γαρ ύμιν θεούς απαντας και πάσας μηδε α έμοι ίδία ύπέσγετο Σεύθης έγειν · πάρεστι δε και αυτός και ακούων σύνοιδι μοι εί έπιορχω. 19. Γνα δε μαλλον θανμάσητε, συνεπόμευμε μηδε α οί αλλοι στρατηγοί έλαβον είληφέναι, μη τοίνυν μηδ' όσα των λογαγών ένιοι. 20. Καὶ τί δη ταῦτα ἐποίουν; "Ωιμην, ά ανδρες, όσω μαλλον συμφέροιμι τούτω την τότε πενίαν, τοσούτω μαλλον αυτόν φίλον ποιήσεσθαι όπότε δυνασθείη. Έγω δε άμα τε αύτον όρω εὖ πράττοντα, καὶ γιγνώσκω δὴ αὐτοῦ τὴν γνώμην. 21 Εἴποι δή τις αν Ούκουν αίσγύνη ούτω μωρώς έξαπατώμενος; Ναι

μα Δία ήσγυνομην μέντοι, εί ύπο πολεμίου γε όντος έξηπατήθην. φίλω 8 όντι έξαπαταν αισχιόν μοι δοκεί είναι ή έξαπατασθαι. 22. Έπεὶ εἴ γε πρὸς φίλους ἐστὶ φυλακή, πάσαν οίδα ὑμᾶς φυλαξαμένους ώς μη παρασγείν τούτο πρόφασιν δικαίαν μη άποδιδόναι ύμιν α ύπέσγετο · ούτε γαρ ήδικήσαμεν τούτον ούδεν ούτε κατεβλακεύσαμεν τὰ τούτου ούτε μὴν κατεδειλιάσαμεν οὐδεν ἐφ' ὅ τι ἡμᾶς ούτος παρεκάλεσεν. 23. 'Αλλά, φαίητε αν, έδει τὰ ἐνέγυρα τότε λαβείν, ώς μηδε εἰ εβούλετο εδύνατο έξαπατάν. Προς ταύτα δε ακούσατε α έγω ούκ αν ποτε είπον τούτου έναντίον, εί μή μοι παντάπασιν άγνώμοτες έδοκεῖτε είται η λίαν είς έμε άγάριστοι. 24. 'Αναμνήσθητε γὰρ ἐν ποίοις τισὶ πράγμασιν ὅντες ἐτυγγάνετε, ἐξ ὧν ύμας έγω ανήγαγον προς Σεύθην. Ουν είς μεν Πέρινθον, εί προςίοιτε τη πόλει, Αρίσταργος ύμας ο Λακεδαιμόνιος ουκ εία είςιεναι άπουλείσας τὰς πύλας, ὑπαίθριοι δὲ έξω ἐστρατοπεδεύετε, μέσος δε γειμών ην, άγορα δε έχρησθε σπάνια μεν όρωντες τὰ ώνια, σπάνια δε έγοντες ότων ωνήσεσθε; 25. Ανάγκη δε ην μένειν επί Θράκης · τριήρεις γὰρ ἐφορμοῦσαι ἐκώλυον διαπλεῖν · εἰ δὲ μένοι τις, έν πολεμία είναι, ένθα πολλοί μεν ίππεῖς ήσαν έναντίοι, πολλοί δε πελτασταί. 26. 'Ημῖν δε οπλιτικον μεν ήν ῷ ἀθρόοι μεν ίοντες έπὶ τὰς κώμας ἴσως ἀν έδυνάμεθα σῖτον λαμβάνειν οὐδέν τι ἄφθοτον · ότω δε διώκοντες αν η ανδράποδα η πρόβατα κατελαμβάνομεν ούκ ην ημίν · ούτε γαρ ίππικον ούτε πελταστικόν έτι έγω συνεστηκός κατέλαβον παο ύμιν. 27. Εί οθν έν τοιαύτη ανάγκη όντων ύμων μηδ' όντιναουν μισθόν προσαιτήσας Σεύθην σύμμαχον ύμιν προσέλαβον, έγοντα και ίππέας και πελταστάς ών ύμεῖς προσεδεῖσθε, η κακῶς ἀν ἐδόκουν ὑμῖν βεβουλεῦσθαι πρὸ ὑμῶν; 28. Τούτων γὰρ δήπου ποινωνήσαντες και σίτον άφθονώτερον έν ταίς κώμαις εύρίσκετε διὰ τὸ ἀναγκάζεσθαι τοὺς Θοᾶκας κατὰ σπουδήν μᾶλλον φεύγειν, καὶ προβάτων καὶ ἀνδραπόδων μᾶλλον μετέσγετε. 29. Καὶ πολέμιον οὐκέτι οὐδένα έωρωμεν ἐπειδή τὸ ἱππικὸν ἡμῖν προσεγένετο . τέως δε θαρσαλέως ήμιν εφείποντο οι πολέμιοι και ίππικο και πελταστικῷ κωλύοντες μηδαμῆ κατ' ολίγους αποσκεδαννυμένους τὰ ἐπιτήδεια ἀφθονώτερα ἡμᾶς πορίζεσθαι. 30. Εἰ δὲ δὴ ὁ συμπαρέχων ύμιν ταύτην την ασφάλειαν μη πάνυ πολύν μισθόν προσετέλει της άσφαλείας, τουτο δη το σχέτλιον πάθημα, καὶ

διὰ τοῦτο οὐδαμῆ οἴεσθε χρηναι ζωντα έμε έαν είναι: 31. Νῦς δέ δή πῶς ἀπέρχεσθε; Οὐ διαχειμάσαντες μὲν ἐν ἀφθόνοις τοῖς ἐπι. τηδείοις, περιττον δ' έχοντες τουτο εί τι ελάβετε παρά Σεύθον. Τὰ γὰρ τῶν πολεμίων ἐδαπανᾶτε. Καὶ ταῦτα πράττοντες οὖτε ἄνδρας επείδετε ύμων αυτών αποθανόντας ούτε ζώντας απεβάλετε 32. Εί δέ τι καλον προς τους έν τη Ασία βαρβάρους ἐπέπρακτο ύμιν, ου και έκεινο σων έγετε και προς έκείνοις νου άλλην ευκλειαν προσειλήφατε καὶ τους έν τῷ Εὐρώπη Θρᾶκας ἐφ' ους ἐστρατεύσασθε κρατήσαντες; Έγω μεν ύμας φημι δικαίως αν ών έμοι γαλεπαίνετε τούτων τοῖς θεοῖς γάριν εἰδέναι ὡς ἀγαθῶν. 33. Καὶ τὰ μέν δή ύμέτερα τοιαύτα. "Αγετε δέ πρὸς θεων καὶ τὰ έμὰ σκέψασθε ώς έχει. Έγω γαο ότε μεν πρότερον απίρα οίκαδε, έγων μεν έπαινον πολύν προς ύμων απεπορευόμες, έγων δε δι ύμας και ύπο των άλλων Ελλήνων ευκλειαν επιστευόμην δε ύπο Λακεδαιμονίων ου γαο αν με έπεμπον πάλιν προς ύμας. 34. Νου δ' απέρχομαι προς μέν Λακεδαιμονίους ὑφ ὑμῶν διαβεβλημένος, Σεύθη δὲ ἀπηγθημένος ὑπὲο ὑμῶν, ον ήλπιζον εθ ποιήσας μεθ' ύμων αποστροφήν και έμοι καλήν και παισίν, εί γένοιντο, καταθήσεσθαι. 5. Υμείς δ΄ ύπερ ών έγω άπήγθημαι τε πλείστα καὶ ταῦτα πολύ κρείττοσιν έμαντοῦ, πραγματενόμενός τε ούδε νύν πω πέπαυμαι ο τι δύναμαι άγαθον ύμιν, τοιαύτην έγετε γνώμην περί έμου. 36. 'Αλλ' έγετε μέν με ούτε φεύγοντα λαβόντες ούτε αποδιδράσκοντα. ην δε ποιήσητε α λέγετε, ίστε ότι ανδρα κατακεκανότες έσεσθε πολλά μεν δή προ ύμων άγρυπνήσαντα, πολλὰ δὲ σὺν ὑμῖν πονήσαντα καὶ κινδυνεύσαντα καὶ ἐν τῷ μέρει καὶ παρά το μέρος. Θεών δε ίλεων οντων και τρόπαια βαρβάρων πολλά δή συν υμίν στησάμενον . ὅπως δέ γε μηδενί τῶν Ελλήνων πολέμιοι γένοισθε, παν όσον έγω έδυνάμην πρός ύμας διατεινάμενον. 37. Καὶ γὰρ οὖν νῦν ὑμῖν έξεστιν ἀνεπιλήπτως πορεύεσθαι ὅπη ἂν έλησθε καὶ κατά γην καὶ κατά θάλατταν. 'Υμείς δὲ, ὅτε πολλή ύμιν εύπορία φαίνεται, και πλείτε ένθα δη έπεθυμείτε πάλαι, δέονταί τε ύμων οι μέγιστον δυνάμενοι, μισθός δε φαίνεται, ήγεμόνες δε ηπουσι Λακεδωμόνιοι οί πράτιστοι νομίζόμενοι είναι, νύν δή καιρός ύμιν δοκεί είναι ώς τάχιστα έμε κατακανείν; 38. Οὐ μὴν ὅτε γε έν τοῖς ἀπόροις ήμεν, ο πάντων μνημονικώτατοι, άλλα καὶ πατέρα έμε έκαλείτε και αεί ώς εὐεργέτου μεμνήσθαι ύπισχνείσθε. Οὐ

μέντοι άγνώμονες οὐδ' οὖτοί εἰσιν οἱ νῦν ἥχοντες ἐφ' ὑμᾶς ᾿ ἄςτε, ώς ἐγὼ οἰμαι, οὐδὲ τούτοις δοχείτε βελτίονες εἶναι τοιοῦτοι ὅντες τερὶ ἐμέ. Τοῦτα εἰπὼν ἐπαύσατο.

- 39. Χαρμίνος δε ο Λακεδαιμόνιος αναστάς είπεν ούτωσί 'Αλλ' εμοί μέντοι, ω ανδρες, οὐ δικαίως δοκείτε τῷ ἀνδρὶ τούτι γαλεπαίνειν . έγω γάρ και αὐτὸς αὐτῷ μαρτυρήσαι. Σεύθης γάρ έρωτῶντος έμου και Πολυνίκου περί Ξειοφωντος τίς ανήρ είη άλλο μεν οὐδεν είγε μέμψασθαι, άγαν δε φιλοστρατιώτην έφη αύτον είναι · διο καί γείρον αὐτῷ είναι πρὸς ἡμῶν τε τῶν Λακεδαιμονίων καὶ πρὸς αὐτου. 40. 'Αναστάς έπὶ τούτο Ευρύλογος Λουσιάτης 'Αρκάς είπε' Καὶ δοκεῖ γέ μοι, ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, τοῦτο ὑμᾶς πρῶτον ἡμῶν στρατηγήσαι, παρά Σεύθου ήμιν τον μισθον άναπράξαι ή έκόντος η άκοντος, και μη πρότερον ημώς άπαγαγείν. 41. Πολυκράτης δε 'Αθηναΐος είπεν άναστας ύπεο Ξενοφωντος ' Όρω γε μην, έφη, ώ ανδρες, καὶ Ἡρακλείδην ἐνταῦθα παρόντα · ος παραλαβών τὰ γοήματα α ήμεις επονήσαμεν, ταυτα αποδόμενος ούτε Σεύθη απέδωκεν ούτε ήμιν τὰ γιγνόμενα, άλλ' αὐτὸς κλέψας πέπαται. "Ην νον σωφρονώμεν, έξόμεθα αὐτοῦ · οὐ γὰρ δη οὖτός γε, ἔφη, Θρᾶξ έστιν, άλλὰ Ελλην ών Ελληνας άδικεῖ.
- 42. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ἡρακλείδης μάλα ἐξεπλάγη και προςελθών τῷ Σεύθη λέγει Ἡμεῖς ἢν σωφρονῶμεν, ἄπιμεν ἐντεῦθεν ἐκ τῆς τούτων ἐπικρατείας. Καὶ ἀναβάντες ἐπὶ τοὺς ἵππους ῷχοντ ἀπελαύνοντες εἰς τὸ ἑαυτῶν στρατόπεδον. 43. Καὶ ἐντεῦθεν Σεύθης πέμπει Αβροζέλμην τὸν ἑαυτοῦ ἐριηνέα πρὸς Ξενοφῶντα καὶ κελεύει αὐτὸν καταμεῖναι παρ ἑαυτοῦ ἔριηνέα κρὶος ὁπλίτας καὶ ὑπίσχνεῖται αὐτῷ ἄποδώσειν τά τε χωρία τὰ ἐπὶ θαλάττη καὶ τἄλλα ἄ ὑπέσχετο. Καὶ ἐν ἀποξόἤτος ποιησάμενος λέγει ὅτι ἀκήκοε Πολυνίκου ὡς εὶ ὑποχείριος ἔσται Αακεδαιμονίοις, σαφῶς ἀποθανοῖτο ὑπὸ Θίβρωνος. 44 Ἐπέστελλον δὲ ταῦτα καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῷ Ξενοφῶντι ὡς διαβεβλημένος εἶη καὶ φυλάττεσθαι δέοι. ΄Ο δ ἀκούων ταῦτα δύο ἱερεῖα λαβὸν ἔθνε τῷ Δὶ τῷ βασιλεῖ ποτερὰ οἱ λῷον καὶ ἄμεινον εῖη μένειν παρὰ Σεύθη ἐφὶ οῖς Σεύθης λέγει ἢ ἀπιέναι ἀὺν τῷ στρατεύωπτι. ᾿Αναιρεῖ δὲ αὐτῷ ἀπιέναι.

CAP. VII.

1. Έντευθεν Σεύθης μεν απεστρατοπεδεύσατο προσωτέρω οί δὲ Ελληνες ἐσκήνησαν είς κώμας οθεν εμελλον πλείστα ἐπισιτισάμενοι έπὶ θάλατταν ήξειν. Δί δὲ χῶμαι αδται ήσαν δεδομέναι ύπο Σεύθου Μηδοσάδη. 2. Όρων ουν ο Μηδοσάδης δαπανώμενα τὰ έαντοῦ ἐν ταῖς κώμαις ὑπὸ τῶν Ελλήτων γαλεπῶς ἔφερε · καὶ λαβών άνδρα ' Οδρύσην δυνατώτατον των άνωθεν καταβεβηκότων καὶ ίππέας όσον τριάχον α έρχεται καὶ προκαλείται Ξενοφώντα έκ τοῦ Έλληνικοῦ στρατεύματος. Καὶ ος λαβών τινας τῶν λογαγῶν καὶ άλλους των έπιτηδείων προςέργεται. 3. "Ενθα δη λέγει Μηδοσάδης. 'Αδικείτε, ω Ξενοφων, τὰς ἡμετέρας κώμας πορθούντες. Προλέγομεν ουν ύμιν, έγω τε ύπερ Σεύθου και όδε ό άνηρ παρά Μηδόκου ήκων του άνω βασιλέως, απιέναι έκ της γώρας · εί δε μη, ουκ έπιτρέψομεν ύμιτ, άλλ' έὰν ποιητε κακώς την ήμετέραν γώραν, ώς πολε-

μίους άλεξησόμεθα.

4. 'Ο δε Ξενοφων ακούσας ταυτα είπεν ' Αλλά σοι μέν τοιαυτα λέγοντι και αποκρίνασθαι γαλεπόν τουδε δε ένεκα του νεανίσχου λέξω, ίν είδη, οίοι τε ύμεῖς έστε χαὶ οίοι ήμεῖς. 5. Ήμεῖς μὲν γάρ, έφη, πρὶν ύμιν φίλοι γενέσθαι επορενόμεθα δια ταύτης τῆς γώρας οποι έβουλόμεθα, ην μεν εθέλοιμεν πορθούντες, ην δ' εθέλοιμεν καίοντες. 6. Καὶ σὰ ὁπότε πρὸς ἡμᾶς έλθοις πρεσβεύων, ηὰλίζου τότε παι ήμιν οὐδένα φοβούμενος των πολεμίων. Υμείς δε οὐκ ήτε είς τήνδε την χώραν, η εί ποτε έλθοιτε ώς εν κρειττόνων χώρα ηθλίζεσθε έγκεγαλινωμένοις τοις ίπποις. 7. Έπει δε ήμιν φίλου έγένεσθε καὶ δὶ ἡμᾶς σὺν θεοῖς έχετε τήνδε την χώραν, νῦν δη έξελαύνετε ήμᾶς έκ τῆσδε τῆς γώρας ῆν παρ ήμῶν ἐγόντων κατὰ κράτος παρελάβετε ώς γαρ αύτὸς οἶσθα, οἱ πολέμιοι οὐγ ἱκανοὶ ἦσαν ήμᾶς έξελαύνειν. 8. Καὶ οὐχ ὅπως δῶρα δοὺς καὶ εὖ ποιήσας ἀνθ' ών εδ έπαθες άξιοις ήμας αποπέμψασθαι, άλλ αποπορενομενους ήμᾶς οὐδ' ἐναυλισθῆναι ὅσον δύνασαι ἐπιτρέπεις. 9. Καὶ ταῦτα λέγων ούτε θεούς αλογύνη ούτε τόνδε τον άνδρα, ος νῶν μέν σε ορᾶ πλουτούντα, πρίν δε ήμιν φίλον γενέσθαι από ληστείας τον βίον έγοντα, ώς αὐτὸς έφησθα. 10. Ατὰρ τί καὶ πρὸς ἐμὲ λέγεις ταῦτιι ; ἔφη' οὖ γὰρ ἔγωγ' ἔτι ἄρχω, ἀλλὰ Λακεδαιμόνιοι, οἷς ὑμεῖς παρ φεδώκατε τὸ στράτευμα ἀπαγαγεῖν οὐδὲν ἐμὲ παρακαλέσαντες, ὧ Φωυμαστότατοι, ὅπως ὥςπερ ἀπηχθανόμην αὐτοῖς ὅτε πρὸς ὑμᾶς

ήγον, ούτω καὶ χαρισαίμην τῦν ἀποδιδούς.

11. Έπει δε ταυτα ήχουσεν ὁ 'Οδρύσης, είπεν ' Έγω μέν, ω Μηδόσαδες, κατά τῆς γῆς καταδύομαι ὑπὸ τῆς αἰσγύνης ἀκούων ταῦτα. Καὶ εἰ μὲν πρόσθεν ἢπιστάμην, οἰδ' αν συνηκολούθησά σοι καὶ νῦν ἄπειμι · οὐδε γὰρ ὰν Μήδοκός με ὁ βασιλεὺς ἐπαινοίη, εἰ έξελαύνοιμι τους εὐεργέτας. 12. Ταῦτ εἰπῶν ἀναβὰς ἐπὶ τὸν ἵππον απήλαυνε καὶ σύν αὐτῷ οἱ ἄλλοι ἱππεῖς πλὴν τεττάρων ἢ πέντε. 'Ο δὲ Μηδοσάδης, ελύπει γὰρ αὐτὸν ή γώρα πορθουμένη εκέλευε τὸν Σενοφωντα καλέσαι τω Λακεδαιμωνίω. 13. Καὶ δς λαβών τοὺς έπιτηδειοτάτους προςηλθε τῷ Χαρμίτφ καὶ Πολυτίκφ καὶ έλεξεν ότι καλεῖ αὐτοὺς Μηδοσάδης προερῶν ἄπερ αὐτῷ, ἀπιέναι ἐκ της γώρας. 14. Οξιαι αν οδν, έφη, ύμας απολαβεῖν τη στρατια τον οφειλόμενον μισθον, εί είποιτε ότι δεδέηται ύμων ή στρατιά συναναπράξαι τὸν μισθὸν ἢ παρὰ έκόντος ἢ παρὰ ἄκοντος Σεύθου • και ότι τούτων τυχόντες προθύμως αν συνέπεσθαι ύμιν φασι καί ότι δίκαια ύμιν δοκούσι λέγειν · καὶ ότι ύπέσχεσθε αὐτοῖς τότε άπιέναι όταν τὰ δίκαια έχωσιν οἱ στρατιῶται. 15. 'Ακούσαντες οἱ Αάκωνες ταῦτα ἔφασαν ἔρεῖν καὶ ἄλλα ὁποῖα ἃν δύνωνται κράτιστα · καὶ εὐθὺς ἐπορεύοντο ἔγοντες πάντας τοὺς ἐπικαιρίους. Ἐλθών δ' έλεξε Χαρμίνος · Εί μεν σύ τι έχεις, ώ Μηδόσαδες, προς ήμας λέγειν εί δε μη, ημείς προς σε έχομεν. 16. Ο δε Μηδοσάδης μάλα δη ύφειμένως ' Αλλ' έγω μεν λέγω, έφη, καὶ Σεύθης τὰ αὐτὰ, ὅτι άξιουμεν τους φίλους ήμιν γεγενημένους μή κακώς πάσχειν υφ' υμών ο τι γάρ αν τούτους κακώς ποιήτε ήμας ήδη ποιείτε · ήμετεροι γάρ είσιν. 17. 'Ημεῖς τοίτνν, ἔφασαν οἱ Λάκωνες, ἀπίσιμεν αν ὁπότε τὸν μισθὸν ἔχοιεν οἱ ταῦτα ὑμῖν καταπράξαντες · εἰ δὲ μὴ, ἐρχομεθα μέν και νύν βοηθήσοντες τούτοις και τιμωρησόμενοι ανδρας οί τούτους παρά τοὺς ορχους ήδίκησαν : ην δε δη καὶ ύμεῖς τοιούτοι ήτε, ενθενδε ἀρξόμεθα τὰ δίκαια λαμβάνειν. 18. 'Ο δε Ξενοφών είπεν 'Εθέλοιτε δ' αν τούτοις, ω Μηδόσαδες, επιτρέψαι, επειδή φίλους έφατε είναι ύμιν, έν ών τη χώρα έσμεν, όπότερα αν ψηφίσωνται είθ' ύμας προςημεν έκ της χώρας απιέναι είθ' ήμας; 19. 'Ο δέ ταύτα με ούκ έφη εκέλευε δε μάλιστα μεν αύτω τω Λάκωνε

έλθεϊν παρά Σεύθην περί τοῦ μισθοῦ, καὶ οιεσθαι αν Σεύθην πεξ σαι είδε μὴ, Ξενοφῶντα σὰν αὐτῷ πέμπειν, καὶ συμπράξειν ὑπισχνεῖτο. ἐδεῖτο δὲ τὰς κώμας μὴ καίειν. 20. Ἐντεῦθεν πέμπουσι Ξενοφῶντα καὶ σὰν αὐτῷ οι ἐδόκουν ἐπιτηδειότατοι είναι. ΄Ο δ' ἐλθών λέγει πρὸς Σεύθην

21. Οὐδεν ἀπαιτήσων, ὧ Σεύθη, πάρειμι άλλὰ διδάξων η δύνωμαι ώς οὐ δικαίως μοι ἡχθέσθης ὅτι ὑπὲρ τῶν στρατιωτῶν απήτουν σε α προθύμως υπέσγου αυτοῖς σοι γαρ έγωγε ουν ήττον ένόμιζον συμφέρον είναι αποδούναι η έχείνοις απολαβείν. 22. Πρώτον μεν γάρ οίδα μετά τους θερίς είς το φανερόν σε τούτους καταστήσαντας, έπεί γε βασιλέα σε έποίησαν πολλής γώρας και πολλών άνθρώπων · ώςτε ούγ οίον τέ σοι λανθάνειν ούτε ήν τι καλον ούτε ην τι αίσγρον ποιήσης. 23. Τοιούτω δ' όντι ανδοί μένα μέν μες έδόκει είναι μή δοκείν αγαρίστως αποπέμψασθαι άνδρας εὐεργέτας. μέγα δ' εξ ακούειν ύπὸ έξακιςχιλίων ανθρώπων το δε μέγιστον μηδαμώς απιστον σαυτόν καταστήσαι ο τι λέγοις. 24. Όρω γάρ των μεν απίστων ματαίους και άδυνάτους και ατίμους τους λόγους πλανωμένους · οί δ' αν φανεροί ώσιν αλήθειαν άσχουντες, τούτων οί λόγοι, ήν τι δέωνται, οίδεν μετον δύνανται ανύσασθαι ή άλλων ή βία ήν τέ τινας σωφρονίζειν βούλωνται, γιγνώσκω τὰς τούτων άπειλας ούν ήττον σωφρονίζούσας η άλλων το ήδη κολάζειν. ήν τό τώ τι υπισγνώνται οι τοιούτοι ανδρες, ουδέν μεῖον διαπράττονται η άλλοι παραγρημα διδόντες. 25. 'Αναμνήσθητι δε καί σὰ τί προ τελέσας ημίν συμμάχους ημάς έλαβες. Οίσθ' ότι ούδέν άλλά πιστευθείς άληθεύσειν ά έλεγες έπηρας τοσούτους άνθρώπους συστρατεύσασθαί τε καὶ συγκατεργάσασθαί σοι άργην οὐ τριάκοντα μόνον αξίαν ταλάντων, όσα οιονται δείν ούτοι νύν απολαβείν, αλλά πολλαπλασίων. 26. Οὐκοῦν τοῦτο μέν πρώτον τὸ πιστεύεσθαί σε τὸ καὶ τὴν βασιλείαν σοι κατεργασάμενον τούτων τῶν χρημάτων ύπο σου πιπράσκεται. 27. "Ιθι δή αναμνήσθητι πῶς μέγα ἡγου τότε καταπράξασθαι α νῦν καταστρεψάμενος έχεις. Έγω μεν εὖ οίδ ότι εύξω αν τα νύν πεπραγμένα μαλλόν σοι καταπραγθήναι ή πολλαπλάσια τούτων των γρημάτων γενέσθαι. 28. Έμοι τοίνυν μεῖζον βλάβος καὶ αἴσχιον δοκεῖ εἶναι τὸ ταῦτα νῦν μὴ κατασχεῖν ἣ τότε μη λαβείν, δσωπερ γαλεπώτερον έχ πλουσίου πένητα γενέσθαι η την άργην μη πλεντήσαι και όσω λυπηρότερον έκ βασιλέως ίδιώ-

τιη χανήναι ή άρχην μη βασιλεύσαι. 29. Ούκουν επίστασαι μέν ότι οι νύν σοι υπήμοοι γενόμενοι ου φιλία τη ση έπείσθησαν υπό σου άργεσθαι άλλ' ανάγκη · και ότι έπιγειροῖεν αν πάλιν έλεύθεροι γίγνεσθαι, εί μή τις αὐτοὺς φόβος κατέγοι. 30. Ποτέρως οὖν οἴει μάλλον αν φοβείσθαί τε αύτους και φοονείν τα προς σε, εί όρωεν σοι τους στρατιώτας ούτω διακειμένους ώς νύν τε μένοντας αν εί σί κελεύοις, αὐθίς τ' αν ταγὸ έλθόντας εἰ δέοι, άλλους τε τούτων περί σοῦ ἀκούοντας πολλὰ ἀγαθὰ ταγὸ ἄν σοι ὁπότε βούλοιο παραγενέσθαι · η εί καταδοξάσειαν μήτε αν άλλους σοι έλθεῖν δι' απιστίαν έχ των νυν γεγενημένων τούτους τε αυτοίς ευνουστέρους είναι η σοί, 31. 'Αλλά μην οὐδέν πλήθει γε ήμων λειφθέντες ὑπεῖξάν σοι, άλλά προστατών άπορία. Οὐκοῦν νῦν καὶ τοῦτο κίνδυνος μη λάβωσι προστάτας αύτων τινας τούτων οι νομίζουσιν ύπο σου άδικεισθαι, η και τούτων κρείττονας τους Λακεδαιμονίους, έαν οι μέν στρατιώται ύπισγεώνται προθυμότερον αὐτοῖς συστρατεύεσθαι, αν τά παρά σου τυν άναπράξωσιν, οί δε Λακεδαιμόνιοι διά τὸ δεῖσθαι της στρατίας συναινέσωσιν αύτοις ταυτα. 32. "Οτι γε μην οί ύπο σοί Θράκες γενόμενοι πολύ αν προθυμότερον ίσιεν έπι σε ή σύν σοί ούκ άδηλον σου μέν γάο κρατούντος δουλεία υπάργει αυτοῖς · κρατουμένου δέ σου έλευθερία. 33. Εί δε καὶ τῆς γώρας προνοείσθαι ήδη τι δεί ώς σης ούσης, ποτέρως αν οίει απαθή κακών μαλλον αυτήν είναι εί ούτοι οί στρατιώται απολαβόντες α έγκαλουσιν είρηνην καταλιπόντες οίγοιντο, η εί οδτοί τε μένοιεν ώς έν πολεμία σύ τε άλλους πειρώο πλείονας τούτων έγων αντιστρατοπεδεύεσθαι δεομένους των επιτηδείων; 34. Αργύριον δε ποτέρως αν πλείον αναλωθείη, εί τούτοις το δφειλόμενον αποδοθείη, ή εί ταῦτα τε όφείλοιτο άλλους τε πρείττονας τούτων δέοι σε μισθούσθαι; 35. 'Αλλά γὰρ 'Ηρακλείδη, ώς πρὸς ἐμὲ ἐδήλου, πάμπολυ δοκεῖ τοῦτο τὸ ἀργύριον είναι. Η μην πολύ γέ έστιν έλαττον νύν σοι καὶ λαβείν τούτο και αποδούναι, η πριν ήμας έλθείν προς σε, το δέκατον τούτου μέρος. 36. Οὐ γὰρ ἀριθμός ἐστιν ὁ ὁρίζων τὸ πολὺ καὶ τὸ όλίγον, άλλ' ή δύναμις τοῦ τε ἀποδιδόντος καὶ τοῦ λαμβάνοντος. Σοι δε νον ήματ εν αυτόν πρόςοδος πλείων έσται ή έμπροσθεν τὰ παρόντα ἃ ἐκέκτησο. 37. Ἐγώ μὲν, ὧ Σεύθη, ταῦτα ὡς φίλον έντος σου προενοούμην, όπως σύ τε άξιος δοκοίης είναι ών οί θεω

σοι έδωκαν άγαθων έγω τε μή διαφθαρείην έν τη στρατιά. 38. Εδ γὰο ἴσθι ὅτι τῦν ἐγὰ οὐτ ὰν ἐχθρὸν βουλόμενος κακῶς ποιῆσαι δυνηθείην συν ταύτη τη στρατιά ουτ αν εί σοι πάλιν βουλοίμην βοηθήσαι, ίκατὸς αν γετοίμητ. Ούτω γαρ πρός με ή στρατιά διάκειται. 39. Καίτοι αὐτόν σε μάρτυρα σὺν θεοῖς εἰδόσι ποιοῦμαν ότι ούτε έγω παρά σου έπι τοις στρατιώταις ούδεν ούτε ήτι,σο πώποτε είς τὸ ίδιον τὰ έκείτων ούτε α ύπέσγοι μοι απήτησα, 40. "Ομνυμι δέ σοι μηδ' αποδιδόντος δέξασθαι αν, εί μη και οί στρατιώται έμελλον τὰ έαυτών συναπολαμβάνειν. Αἰσγοὸν γὰρ ην τα μεν έμα διαπεπραγθαι, τα δε έκείνων περιδείν έμε κακώς έγοντα άλλως τε και τιμώμενον υπ εκείτων. 41. Καίτοι Ηρακλείδη γε λίρος πάντα δοκεί είναι πρός το αργόριον έχειν έκ παντός τρόπου έγω δε, ω Σεύθη, οίδεν νομίζω άνδρι άλλως τε καί άργοντι κάλλιον είναι κτημα οίδε λαμπρότερον άρετης καί δικαιοσύτης και γετιαιότητος. 42. 'Ο γάρ ταυτα έγων πλουτεί μέν όντων φίλων πολλών, πλουτεί δε και άλλων βουλομένων γενέσθαι και εδ μεν πρώττων έχει τους συνησθησομένους, έαν δέ τι σφαλή, οί σπανίζει τῶν βοηθησόντων. 43. 'Αλλά γὰρ εἰ μήτε ἐκ τῶν ἐμῶν έργων κατέμαθες ότι σοι έκ της ψυγης φίλος ήν, μήτε έκ των έμων λόγων δύνασαι τουτο γνώναι, άλλά τους τών στρατιωτών λόγους πάντως κατανόησον · παρησθα γάρ καὶ ήκουες, α έλεγον οἱ ψέγειν έμε βουλόμετοι. 44. Κατηγόρουν γάρ μου προς Λακεδαιμονί. ους ώς σε περί πλείονος ποιοίμην η Λακεδαιμονίους αυτοί δ ένεκάλουν έμοι ώς μαλλον μέλοι μοι όπως τὰ σὰ καλώς έγοι ή όπως τὰ ἐαυτῶν ΄ ἔφασαν δέ με καὶ δῶρα ἔγειν παρὰ σοῦ. 45. Καίτοι τὰ δῶρα ταῦτα πότερον οιει αὐτοὺς κακόνοιών τινα ένιδόντας μοι πρός σε αίτιασθαί με έγεν παρά σοῦ ή προθυμίαν πολλήν περί σε κατανοήσαντας; 46. Έγω μεν οίμαι πάντας ανθρώπους νομίζειν εύνοιαν δεῖν ἀποκεῖσθαι τούτω παρ' οῦ αν δῶρά τις λαμβάνη. Σύ δε, πρίν μεν ύπηρετησαί τί σοι έμε έδέξω ήδέως καὶ όμμασι καὶ σωνη και ξενίοις και όσα έσοιτο υπισγιούμενος ουκ ένεπίμπλασο. έπει δε κατέπραξας α έβούλου και γεγένησαι όσον έγω έδυνάμην μέγιστος, τον ούτω με άτιμον όντα έν τοῖς στρατιφταις τολμάς πεοιοράν: 47. 'Αλλά μιν ότι σοι δόξει αποδούναι πιστεύω καί τὸς γρόνον διδάξειν σε καὶ κὐτόν γέ σε οὐχὶ ἀνέξεσθαι τοὺς σοὶ προεμέ

νους εὐεργεσίων όρῶντά σοι ἐγκαλοῦντας. Δέομαι οὖν σοῦ, ὅταν ἀποδιδῷς, προθυμεῖσθαι ἐμὲ παρὰ τοῖς στρατιώταις τοιοῦτον ποι-

ησαι οδυνπες και παρέλαβες.

48. 'Ακούσας ταυτα ο Σεύθης κατηράσατο τῷ αἰτίω τοῦ μὴ πάλαι αποδεδίσθαι τον μισθίν και πάντες 'Ηρακλείδην τούτον ύπώπτευσαν είναι `Εγώ γὰρ, ἔφη, οὖτε διενοήθην πώποτε ἀποστερησαι αποδώσω τε. 49. Έντευθεν πάλιν είπεν ὁ Ξενοφων. Έπει τοίντι διακοή αποδιδόναι ντι έγω σου δέομαι δι' έμου αποδιδόναι, καὶ μὴ περιιδεῖν με διὰ σὲ ἀνομοίως έγοντα ἐν τῆ στρατιᾶ νῦν τε καὶ ότε πρὸς σὲ ἀφικόμεθα. 50. 'Ο δ' εἶπεν ' Αλλὰ ούτε τοῖς στρατιώταις έση δι' έμε άτιμότερος · άν τε μένης παρ' έμοι χιλίους μόνους όπλίτας έχων, έγώ σοι τά τε χωρία ἀποδώσω καὶ τάλλα ἃ ύπεσγόμην. 51. Ο δε πάλιν είπε Ταυτα μεν έγειν ουτως ουν οίον τε απόπεμπε δε ήμας. Και μην, έση ο Σεύθης, και ασφαλέστερόν γέ σοι οίδα ον παρ έμοι μένειν η άπιέναι. 52. Ο δε πάλιν είπεν ' Αλλά την μέν σην πρόνοιαν έπαινω. έμοι δε μένειν ούγ πόν τε · ὅπου δ' αν εγώ εντιμότερος ω, νόμιζε καὶ σοὶ τοῦτο άγαθον έσεσθαι. 53. Έντεῦθεν λέγει Σεύθης · 'Αργύριον μεν ούκ έγω άλλ' ή μικρόν τι, και τουτό σοι δίδωμι, τάλαντον · βους δ' έξακοσίους και πρόβατα είς τετρακιςγίλια και άνδράποδα είς είκοσι και έκατόν. Τάντα λαβών και τους των αδικησάντων σε δμήρους προςλαβών ἄπιθι. 54. Γελάσας ὁ Ξενοφων είπεν "Ην οὖν μη έξιχνηται ταῦτα εἰς τὸν μισθὸν, τίνος τάλαντον φήσω έγειν; Αρ ούκ, έπειδή και έπικίτδυνόν μοί έστιν, απιόντα γε αμείνον φυλάττεσθαι πέτρους; "Ηκουες δε τας απειλάς. Τότε μεν δη αυτου έμεινε.

55. Τη δ ύστεραία ἀπέδωκε τε αὐτοῖς αὐ ὑπέσχετο καὶ τοὺς ταῦτα ἐλάσοντας συνέπεμψεν. Οἱ δὲ στρατιῶται τέως μὲν ἔλεγον ὡς Ξενοφῶν οἴχοιτο ὡς Σεύθην οἰκήσων καὶ αὐ ὑπέσχετο αὐτῷ ἀποληψόμενος ἐπεὶ δὲ αὐτὸν ἥκοντα εἰδον, ῆσθησάν τε καὶ προςέθεον. 56. Ξενοφῶν δ' ἐπεὶ εἰδε Χαρμῖνόν τε καὶ Πολύνικον, Ταῦτα, ἔφη, καὶ σέσωσται δι' ὑμᾶς τῆ στρατιᾶ καὶ παραδίδωμι αὐτὰ ἐγὼ ὑμῖν ὑμιῖς δὲ διαθέμενοι διάδοτε τῆ στρατιᾶ. Οἱ μὲν οὖν παραλαβόντες καὶ λαφυροπώλας καταστήσαντες ἐπώλουν, καὶ πολλὴν είχον αἰτίαν. 57. Ξενοφῶν δὲ οὐ προςήει, ἀλλὰ φανερὸς ἢν οἵκαδε παρασκευαζόμενος οὐ γάρ πω ψῆφος αὐτῷ ἐπῆκτο ᾿Αθήνησι περὶ φυγῆς. Προς

ελθόντες δε αὐτῷ οἱ ἐπιτήδειοι ἐν τῷ στρατοπέδφ ἐδέοντο μὴ ἀπελ-Φεῖν πρὶν ἀν ἀπαγάγοι τὸ στράτευμα καὶ Θίβρωνι παραδοίη.

CAP. VIII.

1. Έντεῦθεν διέπλευσαν είς Λάμψακον και άπαντα τῷ Ξενοφωντι Ευκλείδης μάντις Φλιάσιος Κλεμγόρου νίδος του τὰ ἐνύπνια έν Αυπείω γεγραφότος. Οδιος συνίδετο τῷ Ξενοφωντι ότι ἐσέσωστο και ήρωτα αὐτὸν πόσον γρυσίον έγοι. 2. Ο δ' αὐτῷ ἐπομόσας είπεν ή μητ έσεσθαι μηδ' έφόδιον ίκανον οίκαδε απιόντι, εί μη απόδοιτο τον ίππον καὶ α άμφὶ αύτον είγεν. 3. 'Ο δ' αύτω ούκ έπίστενες. Έπεὶ δ' έπεμψαν Λαμψακηνοί ξένια τῷ Ξενοφῶντι καὶ έθνε τῷ Απόλλωνι, παρεστήσατο τὸν Εὐκλείδην ΄ ίδων δὲ τὰ ίερεῖα ὁ Ευκλείδης είπεν ότι πείθοιτο αὐτῷ μὴ είναι χρήματα. 'Αλλ' οίδα έφη, ότι καν μέλλη ποτε έσεσθαι, φαίνεται τι έμπόδιον, έαν μηδέν άλλο, σὸ σαυτῷ. Συνωμολόγει ταῦτα ὁ Ξενοφῶν. 4. 'Ο δ' εἶπεν. Εμπόδιος γάρ σοι ο Ζευς ο Μειλίγιος έστι και επήρετο εί ήδη ποτε θύσειεν, ώς περ οίκοι, έφη, είωθειν έγω ύμιν θύεσθαι και όλοκαντείν. 'Ο δε οὐκ έφη έξ ὅτον ἀπεδήμησε τεθυκέναι τούτφ τῷ θεῷ, Συνεβούλευσεν ουν αυτώ θύεσθαι [καί] α είωθει, καί έφη συνοίσειν έπὶ τὸ βέλτιον. 5. Τη δ' ύστεραία ὁ Ξενοφών προελθών εἰς 'Οφρύνιον έθύετο καὶ ώλοκαύτει γοίρους τῷ πατρίφ νόμφ καὶ ἐκαλλιέρει. 6. Καὶ ταύτη τῆ ἡμέρα ἀφικνεῖται Βίτων καὶ ἄμα Εὐκλείδης γρήματα δώσοντες τω στρατεύματι και ξενούνται τε τω Ξενοφωντι και ίππον ον έν Λαμψακο απέδοτο πεντήκοντα δαρεικών, ύποπτεύοντες αὐτὸν δι' ένδειαν πεπρακέναι, ὅτι ἤκουον αὐτὸν ἤδεσθαι τῷ ἴππω, λυσάμετοι ἀπέδοσαν καὶ τὴν τιμὴν οὐκ ἤθελον ἀπολαβεῖν.

7. 'Εντεύθεν ἐπορεύοντο διὰ τῆς Τρφάδος, καὶ ὑπερβάντες τὴν Ιδην εἰς "Αντανδρον ἄφικνοῦνται πρῶτον' εἶτα παρὰ θάλατταν πορευόμενοι τῆς Αυδίας εἰς Θήβης πεδιον. 8. 'Εντεύθεν δι' 'Ατραμυττίου καὶ Κερτωνοῦ παρ' 'Αταρνέα εἰς Καίκου πεδίον ἐλθόντες Περγαμον καταλαμβάνουσι τῆς Μυσίας.

Ενταύθα δή ξενούται Σενοφών παις Έλλάδι τη Γογγύλου τοῦ Ερετριέως γυναικί και Γοργίωνος και Γογγύλου μητρί. 9. Αυτη δ' αὐτῷ φράζει ὅτι ᾿Ασιδάτης ἐστὶν ἐν τῷ πεδίῳ ἀνὴρ Πέρσης * τοῦτον ἔφη αὐτὸν, εἰ ἔλθοι τῆς νυκτὸς σὺν τριακοσίοις ἀνδράσι, λαβεῖν

ἀν καὶ αὐτὸν καὶ γυναϊκα καὶ παϊδας καὶ τὰ χρήματα εἶναι δε πολλά. Ταῦτα δὲ καθηγησομένους ἔπεμψε τόν τε αὐτῆς ἀνεψιὸν καὶ Δαφναγόραν, ὅν περὶ πλείστου ἐποιεῖτο. 10. Ἔχων οὖν ὁ Ξενοφῶν τούτους παρὶ ἐαυτῷ ἐθύετο. Καὶ Βασίας ὁ Ἡλεῖος μάντις παρὰν εἶπεν ὅτι κάλλιστα εἴη τὰ ἱερὰ αὐτῷ καὶ ὁ ἀνὴρ ἀλώσιμος εἴη. 11. Δειπνήσας οὖν ἐπορεύετο τούς τε λοχαγοὺς τοὺς μάλιστα μίλους λαβὰν καὶ πιστοὺς γεγνημένους διὰ παντὸς, ὅπως εὖ ποιήσαι αὐτούς. Συνεξέρχονται δὲ αὐτῷ καὶ ἄλλοι βιασάμενοι εἰς ἐξακοσίους οἱ δὲ λοχαγοὶ ἀπήλαυνον, ἵνα μὴ μεταδοῖεν τὸ μέρος, ὡς ἐτοίμων δὴ χρημάτων.

12. Έπεὶ δὲ ἀφίκοντο περὶ μέσας νύκτας, τὰ μὲν πέριξ ὅντα ἀνδράποδα τῆς τύρσιος καὶ χρήματα τὰ πλεῖστα ἀπάδρα αὐτοὺς παραμελοῦντας, ὡς τὸν ᾿Ασιδάτην αὐτὸν λάβοιεν καὶ τὰ ἐκείνου. 13. Πυργομαχοῦντες δ' ἐπεὶ οὐκ ἐδύναντο λαβεῖν τὴν τύρσιν, ὑψηλὴ γὰρ ἦν καὶ μεγάλη καὶ προμαχεῶνας καὶ ἄνδρας πολλοὺς καὶ μαχίμους ἔχουσα, διορύττειν ἐπεγείρησαν τὸν πύργον. 14. ΄Ο δὲ τοῖχος ἦν ἐπὶ ὀκτὰ πλίνθων γηίνων τὸ εἰρος. ΄΄ Αμα δὲ τῆ ἡμέρα διορώρυκτο · καὶ ὡς τὸ πρῶτον διεφάνη, ἐπάταξεν ἔνδοθεν βουπόρος τις ὁβελίσκος διαμπερὲς τὸν μηρὸν τοῦ ἐγγυτάτω · τὸ δὲ λοιπὸν ἐκτοξεύοντες ἐποίονν μηδὲ παριέναι ἔι ἀσφαλὲς είναι. 15. Κεκραγότων δ ἀντῶν καὶ πυρσευόντων ἐκβοηθοῦτικ Ἰταβέλιος μὲν ἔχων τὴν ἑαυτοῦ δύναμην, ἐκ Κομανίας δὲ ὁπλῖται Ἰταβέλιος μὲν ἔχων τὴν ἑαυτοῦ δύναμην, ἐκ Κομανίας δὲ ὁπλῖται Ἰταρέλιος μὲν ἔχων τὴν ἑαντοῦ δύναμην, ἐκ Κομανίας δὲ ὁπλῖται Ἰταρένιοι καὶ Ὑτρκάνιοι ἱππεῖς καὶ οὖτοι βασιλέως μισθοφόροι ὡς ὀγδοήκοντα, καὶ ἄλλοι πελτασταὶ εἰς ὀκτακοσίους · ἄλλοι δ' ἐκ Παρθενίου, ἄλλοι δ' ἐξ Ἰπολλωνίας καὶ ἐκ τῶν πλησίον γωρίων καὶ ἰππεῖς.

16. Ένταῦθα δὴ ὧρα ἦν σεοπεῖν πῶς ἔσται ἡ ἄφοδος καὶ λαβόττες ὅσοι ἦσαν βόες καὶ πρόβατα ἤλαντον καὶ τὰ ἀνδράποδα ἐντὸς πλαισίου ποιησάμενοι οὐ τοῖς χρήμασιν οὕτω προςέχοντες τὸν νοῦν, ἀλλὰ μὴ φυγὴ εἴη ἡ ἄφοδος, εἰ καταλιπόντες τὰ χρήματα ἀπίοιεν, καὶ οἴ τε πολέμιοι θρασύτεροι εἶεν καὶ οἰ στρατιῶται ἀθυμότεροι τῦν δὲ ἀπήεσαν ώς περὶ τῶν χρημάτων μαχούμενοι. 17. Ἐπεὶ δὲ ἑώρα Γογγύλος ὀλίγους μὲν τοὶς Ελληνας, πολλοὺς δὲ τοὺς ἐπικειμένους, ἐξέρχεται καὶ αὐτὸς βία τῆς μητρὸς ἔχων τὴν εαυτοῦ δύναμιν, βουλόμενος μετασχεῖν τοῦ ἔργου συνεβοήθει δὲ καὶ Προκλῆς ἔξ Αλισάρτης καὶ Τευθρανίας ὁ ἀπὸ Δαμαράτου. 18. Οξ δὲ κερὶ Ξενοφῶντα ἐπεὶ πάνυ ἤδη ἐπιέζοντο ὑπὸ τῶν τοξευμάτων

καὶ σφενδονών, ποφευόμενοι κύκλω, ὅπως τὰ ὅπλα ἔχοιεν ποὸ τῶν τοξευμάτων, μόλις διαβαίνουσι τὸν Κάϊκον ποταμόν, τετρωμένοι έγγὺς οἱ ἡμίσεις. 19. Ἐνταῦθα καὶ ᾿Αγασίας Στυμφάλιος λοχαγὸς τιτρώσκεται, τὸν πάντα χρόνον μαχόμενος πρὸς τοὺς πολεμίους Καὶ διασώζονται ἀνδράποδα ὡς διακόσια ἔχοντες καὶ πρόβατα ὅσον θύματα.

20. Τη δε υστεραία θυσάμενος ο Ξενοφων εξάγει νύντωρ πῶν τὸ στράτευμα, ὅπως ὅτι μακροτάτην ελθοι τῆς Ανδίας, ὡςτε μὴ διὰ τὸ ἐγγὺς εἰναι φοβεῖσθαι, ἀλλ ἀφυλακτεῖν. 21. ΄Ο δ ᾿Ασιδάτης ἀκούσας ὅτι πάλιν ἐπ αὐτὸν τέθυμένος εἶη Ξενοφῶν καὶ πακτὶ τῷ στρατεύματι ῆξοι, ἐξανλίζεναι εἰς κώμας ὑπὸ τὸ Παρθένιον πόλισμα ἐγούσας. 22. Ἐνταυθα οἱ περὶ Ξενοφῶντα συντυγγάνουσιν αὐτῷ καὶ λαμβάνουσιν αὐτὸν καὶ γυναῖκα καὶ παίδας καὶ τοὺς ἵππους καὶ πάττα τὰ ἀντα· καὶ οὕτω τὰ πρότερα ἰερὰ ἀπέρη. 23. Ἔπειτα πάλιν ἀφικοῦνται εἰς Πέγγαμον. Ἐνταῦθα τὸν Θεὸν οὐν ἤτιάσατο ὁ Ξενοφῶν συνέπραττον γὰρ καὶ οἱ Λάκωνες καὶ οἱ λομφάνειν καὶ ἔππους καὶ ξεύγη καὶ τάλλα· ὡςτε ἐξαίρετα λαμβάνειν καὶ ἵππους καὶ ζεύγη καὶ τάλλα· ὡςτε ἱκανὸν εἰναι καὶ ἄλλον ἄρι εὐ ποιεῖν. 24. Ἐκ τούτου Θίβρων παραγενόμενος παρεξαβε τὸ στράτευμα καὶ συμμίξας τῷ ἄλλω Ἑλληνικῷ ἑπολέμει πρὸς Τισσαφέρνην καὶ Φαρτάβαζον.

25. "Αυχοντες δε οΐδε τῆς βασιλέως χώρας ὅσην ἐπήλθομεν. Αυδίας ᾿Αοτίμας · Φρυγίας ᾿Αοτακάμας · Αυκαονίας καὶ Καππα δοκίας Μιθριδάτης · Κιλικίας Συέννεσις · Φοινίκης καὶ ᾿Αραβίας Δέρνης · Συρίας καὶ ᾿Ασσυρίας Βέλεσυς · Βαβυλώνος ' Ρωπάρας · Μιδίας ᾿Αρβάκας · Φασιανών καὶ 'Εκπεριτών Τηρίβαζος · Καρδούχοι δε καὶ Χάλυβες καὶ Χαλδαίο: καὶ Μάκρωκες καὶ Κόλχοι καὶ Μοσσίνοικοι καὶ Κοῖται καὶ Τιβαρηνοὶ αὐτόνομοι · Παφλαγονίας Κορύλας · Βιθυνών Φαρνάβαζος · τῶν ἐν Ευρώπη Θρακών Σεύθης.

26. 'Αριθμός δε συμπάσης της όδοῦ της ἀναβάσεως καὶ καταβάσεως σταθμοί διακόσιοι δεκαπέντε, παρασάγγαι χίλιοι έκατὸν πεντήκοντα πέντε, στάδια τριςμύρια τετρακιςγίλια έξακόσια πεντήκοντο. Χρόνου πληθος της ἀναβάσεως καὶ καταβάσεως έναυτος καὶ τρεῖς μηνες.

NOTES.

BOOK I.

CHAPTER I.

Aagelov, Darius Ochus or Nothus (νόθος), so called because he was an illegitimate son of Artaxerxes. He was the second king of Persia bearing that name. The following is a tabular list of the Persian monarchs, with the length of their respective reigns, from the Medo-Persian union to the termination of the empire.

B. C.	NAMES.	YRS.	Mos.	В. С.	NAMES.	YRS.	MOS.
536 529 522 521 485	C yaxares II. Cyrus Cambyses Smerdis Darius Hystaspis Xerxes I. Artaxerxes Longimanus	2 7 7 36 21 40	5 7	424 423 404 358 337	Xerxes II. Sogdianus Darius Nothus Artaxerxes Mnemon Darius Ochus Arses Darius Codomanus	19 46 21 2 4	2 7

After the disastrous expedition of Xerxes I. into Greece, the kingdom gradually declined until it was subverted by Alexander the Great. Many of the kings, were weak, cruel, and licentious.— $\Pi aqveoxiv \delta c_5$, Parysatis, both sister and wife of Darius.— $Aqras iq \delta q \delta r_7$, Arta-xerxes, surnamed Mnemon from his retentive memory. He died in the ninety-fourth year of his age, being assassinated, as some say, by his son Ochus, while others affirm, that he died of a broken heart in consequence of the unnatural treatment which he received from his sons. — $K\tilde{v}qos$, Cyrus, generally styled "the Younger" to distinguish him from the elder Cyrus, whose history is given in the Cyropædia.— $\mu \delta r$ These particles," says Butt. (§149. p. 426.) "serve to form a connexion, like our indeed—but; yet are far more frequently employed than these English particles, which usually require a strong an-

uthesis, while $\mu \acute{e}r$ and $\delta \acute{e}$ only place two propositions ϵx clauses in a connexion, which with us is either not expressed at all, or at most by but alone." Cf. Mt. § 622; Rob. Lex. art. $\mu \acute{e}r$; Vig. p. 200. In this place $\delta \acute{e}$ is continuative, so that the force of $\mu \acute{e}r$ cannot well be given in Eng. — ' $E\pi \acute{e}$ $\delta \acute{e}$. Here $\delta \acute{e}$ is also continuative. Cf. Butt. §149. p. 425. — $i \not \ni \alpha \acute{e}r$ is also continuative. For the construction, Cf. S. § 158. 1.

2. our serves in this place to express the external connexion between the sentences. - παρών ετίγχανε, happened to be present. Cf. Butt. § 144. N. 8; Mt. § 263. 3. δ. — ἀπὸ τῆς ἀγχῆς, from the satrapy. άοχή, beginning, is here used in a tropical sense to designate the country of which Cyrus was satrap. "Sæpissime dicitur de natione vel regione imperio satrapæ subjecta." Sturz .- εποίροε, απέθειξε. The aor. used for the pluperf. Cf. Mt. § 497. Obs.; Butt. § 137. N.1; S. § 212. N.1. The title σατράπης seems to have been bestowed upon a governor in his civil, and στρατηγός in his military capacity. - Καστωλού. In the Persian provinces certain plains were designated for military reviews, or the transaction of any business, which required the assemblage of large bodies of men. The plam of Castolus was in Lydia. - 'Arafalrei is used of a journey to a celebrated city, or, as in the present instance, from the sea coast into the interior. - Tigoaq forge, Tissaphernes, the same who announced to Artaxerxes the revolt of his brother. He commanded the left wing of the royal forces at Cunaxa, and for his good conduct on that oc casion, was rewarded with the hand of one of the king's daughters. He was mean, perfidious, and cruel, and at last came to an end worthy of his crimes, being beheaded by the king for his ill success in opposing Agesilaus. -- 63 q lhor. " quem (inductus hominis versuti simulatione) amicum sibi putabat." Krüg. Cf. ἐφοβοῦντο ὡς ἐνέδοαν οὖσαν, V. 2. §30, where ώς has the same force. — καὶ δὲ, and also. όπλίτας. Cf. N. I. 2. § 2. — Παδράσιον. The Parrhasii were a people of Arcadia.

3. κατέστη εἰς τὴν βασιλείαν, was established in the kingdom. "rex tactus est." Krūg. "regno potitus est." Sturz. κατέστη signifies rest in a place, yet has here the idea of motion from its construction with εἰς. Cf. Mt. § 578. α.— διαβάλλει τὸν Κῦσον ποὸς τὸν ἀδεληὸν ὁς ἐπιβονλείοι αὐτῷ, accuses Cyrus to his brother of plotting against him. δια. βάλλει, traduces; a trop. signification from the primitive meaning of the word, to transport, carry over, etc. Hence to deliver over to any one in words, to inform against one; from which is derived the specific signification to accuse falsely, probably from the well known fact, tha' an informer often calumniates those whom he accuses.—'Ο δὲ, i. e. the king. The article here — to the demons. pron. Cf. Butt. § 126. 4; S. δ 142.— τε καὶ, and also. "When τέ and καί are joined in the same

member of sentence, τέ is copulative and καl sugmentative." Vig. p. 195. Cf. Bott. §149. p. 424. The king not only lent an ear to the talse accusation made against his brother, bu. even went so far as to apprehend him. — ως ἀποκτετῶν, in order to put him to death. The fur. part. with ως marks intention or purpose. Cf. Mt. § 568. For the furlity with which the Greeks could avail themselves of participles, where we should be obliged to employ verbs, cf. Butt. § 144. 1. 2; S. § 222. ...— ἐξαιτησαμέτη αἰτὸν, having by her entreaties obtained his pardon: lit, having begged him off for her own sake. For this reflexive signification of the middle voice, ct. Mt. § 492. b; S. § 207. 2. Parysatis had an almost unbounded influence over Artaxerxes.

4. δς ἀπῆλθε, as he went away. δς is here used as a particle of past time. Cf. Mt. § 628. 4. It also serves to introduce the cause of the subsequent conduct of Cyrus. — ὅπως μήποτε ἔτι, how never after that never for the future. — ἐπὶ τῶ ἀδεἰρῶ, in the power of his brother. For this use of ἐπὶ, cf. Mt. § 585. b; Vig. p. 237. IX. — ἀπὶ ἐκεἰνον, insiead of him. — μὲν δὴ, moreover. Cf. Vig. p. 202; Hoog. p. 107. II. — ὑπῆροχε τῶ Κύρω, favored Cyrus, i. e. espoused his cause and favi ced

his designs.

- 5. ὅστις—πάντας. A plural antecedent may be followed by the elative singular, when any one of the preceding number is referred to, without being specifically designated. Cf. Mt. § 475. α. τῶν παρὰ βασιλέως, lit. of those from the king, i. e. the king's courtiers, or messengers. Cf. Vig. p. 249. I. Κτῶς. says, that by a kind of attraction, τῶν παιὰ βασιλέως τῶν παιὰ βασιλέως. Cf. Mt. § 596. οῦντω διατιθές, thus disposed (by his favors). καὶ τῶν παιὰ ἐαντῷ δὰ βαιβαίων ἐπειμελεῖτο ὡς, is put by attraction for, ἐπειμελεῖτο ὡς οἱ βάιβαιοι κ. τ. λ. Cf. Butt. § 154. 6; Mt. § 296. εὖνοῖκῶς ἔχοιεν αὐτῷ, might be favorably disposed towards him. ἔχειν with adverbs lit. signifies, to have one's self, to be circumstanced εἶναι, to be; e. g. καλῶς ἔχει, it is well; ἀδυνάτως ἔχειν, to be unable. Cf. Butt. p. 442; Vig. p. 83. He wiselv began his warlike preparations, by making his subjects good soldiers and zeclous friends.
- 6. The course which Cyrus adopted to strengthen his army by inviting the Greeks to join his standard, was well planned, and in the issue would have crowned his arms with success, had he not fallen at Cunaxa in the moment of victory. The manner in which he eluded the sagacity of his enemies, while raising these forces, shows him to have been a consummate politician as well as an able commander. ——
 \[\delta \text{tirajury}, \force, \text{ abstract for concrete}. \] The article is here employed, either because the achievments of the Greek forces are the principal theme of the subsequent books, or from the notoriety of their connexion with the expedition of Cyrus. \[\text{St. § 139. N. 1. \delta \text{sigmillion} \text{guillion plantar idivaces} \]

ἐπικουπτόμενος, as sec-itly as possible. ώς with the superlative, is often joined with words signifying ability, possibility, etc. Cf. Mt § 461; S. § 228. The reason for this secrecy is given in the next clause -- ετι like ως strengthens the superlative. Cf. Butt. § 149 p. 423 S. § 228. — ὁπόσας.... εκάστοις. The order is παρήγγειλε τοῖς φρουράρχοις έκάστοις τῶν φυλακῶν ὁπόσας εἶχε κ. τ. λ. Cf. V. 4. § 30, for an example of the same construction. -- qulaxas, guards, abstract for concrete, a figure of such frequent occurrence as to require no farther notice except in special cases. -- ανδοας Πελοποννησίους, Peloponnesians, i. e. Lacedemonians, who inhabited a part of the Peloponnesus, and were at that time the most powerful state in Greece. - wg ¿πιβουλεύοντος Τισσαφέψνους, under pretence that Tissaphernes was plotting, or because (as he pretended) Tissaphernes was plotting. Krug. says, that w; is used here, de re quæ prætextitur, and makes w; talβουλεύοντος = προφασιζόμενος ὅτι ἐπιβουλεύοι. For the construction of ώς with the part. cf. Mt. § 568; Butt. § 145. N. 5; S. § 192. N. 2. The student should carefully mark the uses and significations of this particle. -- yao in the next clause introduces the reason why Tissaphernes might be supposed to have designs upon those cities, viz., because they anciently belonged to him but had then revolted to Cyrus yao, for, "never stands at the beginning of a proposition, but instead of it xai yau is employed like etenim in Latin. The proposition of which that with you assigns the cause is often omitted, it being so easily understood that it is passed over by the speaker in the vivacity of his discourse." Mt. § 615. - - \(\frac{3}{9}\sigma a \text{v.} \) The imperf. is frequently used for the pluperf, when it signifies the long continuance or frequen repetition of an action. Cf. II. 1. § 6; VI. 3. § 22. το άσχαῖον, formerly long before. The neut art is put adverbially with adjectives and substantives. Cf. Mt. § 283; Butt. § 125. N. 5; Vig. p. 12. - Milifron. For an interesting sketch of this Ionian city, cf. Anth. Clas. Dict.

7. προαισθόμενος τὰ αὐτὰ ταῦτα βουλευομένους, perceiving beforehand that (certain of the citizens) were forming the same design. For the construction of βουλευομένους, cf. S. § 222. 2. By supplying τινας and joining it with βουλευομένους to ἐν Μιλήτω, the statement will harmonize with the one made, I. 9. § 9. — ἀποστῆνα πρὸς Κῦρον defines τὰ αὐτὰ ταῦτα in the preceding clause. Cf. Mt. § 532. d. A word or clause thus added by way of explanation is called epexegetical. — ὑπολαβών, receiving, i. e. taking under his protection. — τοὺς φεύγοντας, the exiles. φεύγω among other significations has this, I am an exile. Hence the pres. part φευγων,—one who twes in exile, an exile exactáγειν, to restore. κατά in composition often signifies return or restitution. Cf. Vig. p. 246. — τοὺς ἐκπεπτωχότας, those who had ψεων panished = the exiles. — ἄλλη πρόφασις, another pretext.

8. ἀδελφός ών αίτοῦ δοθηναί οί, for δοθηναί οξ ἀδελφῷ ὄντι ακτοῦ. adelagos is in the nominative by attraction with airos the omitted supject of \hat{\eta}stov. - \delta 0 & \hat{\eta}rat of, should be given to him, i. e. placed under his command. ___ μαλλον ή, rather than. ___ επιβουλή, snare, plot. alσθάνομαι is more usually constructed with the accusative. Cf. Mt. § 349. Obs. 2. - πολεμοῦντα, by carrying on war. The participle frequently expresses the means by which the principal action is performed. Cf. Mt. § 558; Vig. p. 114. — ἀμαὶ τὰ στρατεύματα δαπανάν, would expend his treasures upon his troops. So Sturz, Bornemann, and Poppo. - οὐδὲν ήχθετο, was not displeased = was highly pleased. The affirmation of a thing by a denial of the contrary, is a rhetorical figure of frequent occurrence called litotes. It could not be otherwise than grateful to the king to learn, that his ambitious brother was expending his strength and treasures in petty strifes with the satraps of his realm. For the construction of hy Deto avtor, cf. Mt. § 348; Butt. \$ 132. 5. 3. - zai rap, for also, introduces another reason for the unconcern of the king. - yerrous rous dagnous, the established tribute. - των πόλεων ων stands for των πόλεων ας. The relative, which in respect to its own verb should be put in the accusative, is put by attraction in the gen. or dat. according to the case of the noun or pronoun to which it refers. Cf. Butt. § 143.3; Mt. § 473; S. § 151.1. These cities were the ones taken from Tissaphernes. In the next clause they are spoken of as still being held by him, inasmuch as they had been given him by the king, and were only temporarily in the possession of Cyrus.

9. Χεδόονήσω, i. e. the Thracian Chersonesus. - τη καταντιπέeas. When the noun is followed by the adjunct, the article is repeated, and if the adjunct be an adverb, it thus becomes an adjective. Cf. Butt. § 125. 3. 6; Mt. § 272. a. — 'Αβύδου. Adverbs of place are followed by the gen. Cf. Mt. § 324. Abydos was a city of Mysia lying S. E. of the Hellespont. It was the scene of the fable of Hero and Leander. — τόνδε is formed from the article by appending the enclitic δέ. - φυγάς, an exile. The reason of his banishment is given, II. 6. δδ 1-4. ηγάσθη expresses the idea of admiration a little more strongly than its equivalent & Davuare. - TE-zai, both-and. - Sagerzois. The daric was a Persian gold coin, "stamped on one side with the figure of a crowned archer kneeling upon one knee, and on the other with a sort of quadrita incusa or deep cleft." It is supposed by some to have received its name from Darius Hystaspis. It appears from I. 7. § 18, that 3000 daries = ten talents. A talent contained 60 minæ or 6000 drach mæ (cf. N. I. 4. § 13), which would make a daric = twenty drachmæ, or \$3. 5186, computing from the value of the old attic drachma (cf. N. I. 4. & 13), and \$3.3044, taking the later value of the drachma as the standard. Hussey (Ancient Weights. &c. VII. ?) estimates the daric as

containing on an average about 123. 7 grains of pure go d, and therefore $=\frac{12.3}{1.7}$ of a sovereign, or about 1l. 1s. 10d. 1.76 farthings= \$4. 871, thus making the coin worth considerably more, reckoned by comparison with gold money of modern times, than if computed from the drachma. Cf. Smith's Dict. Gr. and Rom. Antiq. p 314. - and τούτων τῶν χοημάτων. Matthiæ (§ 572) says, that ἀπό generally expresses that from which something proceeds as being its effect. It marks also, the mediate origin or instrumental source of an action. The gold which Clearchus received, was a mediate instrument in raising the Θουξί, dat. after ἐπολέμει. Cf. Butt. § 133. 2. 1; S. § 195. 1. So Virg. Ec. V. "solus tibi certet Amyntas." - wato Ellifonortor, on the Hellespont. integ in the same sense is followed by the gen. II. 6. § 2. VII. 5. § 1. Cf. Mt. § 582. - depeler toby "Ellyras. Cf. Butt. § 131. N. 1; Mt. § 411. 4. The Greeks here spoken of inhabited the country bordering on the Hellespont. Cf. Έλλησποντικαὶ πόλεις, infra. - ξκοῦσαι, of their own accord. — & αν ούτω, and thus also. αν in its disjunctive use signifies a repetition of the same thing. Cf. Butt. p. 430; Hoog. p. 21. - toegogeror thar darer avto, was secretly (i. e. unknown to the king) maintained for him. For the use of the part. with &Lar Darer, cf. N. on I. 1 & 2.

10. ξένος, lit. a stranger, but here taken in the sense of one who has formed a league of hospitality with another; a thing which in ancient times was frequently done by persons living m different cities and countries. Cf. Smith's Dict. Gr. and Rom. Antiq. p. 490. — εἰς διοχελίους, to the number of 2000. — ξένος, foreign troops, mercenaries. The practice of hiring foreign troops, was quite common in the times of our historian, especially with the Persian kings and satraps. — ὡς οῦτω περιγενόμενος ἄν, = ὅτι οῦτως ἄν περιγένοιτο (Butt. § 139 14; S. § 222. 6), that thus (i. e. with the assistance of these mercenaries) he might subdue. ὡς followed by a part. introduces a reason for what precedes, and may be rendered, in the expectation that. Cf. Mt. § 568. 1. περι gives to γίγνομαι the idea of superiority, conquest. Cf. Vig. p. 255. — πρόνθεν — ποὺν, priusquam, before—that. — καταλίται, sc. τὸν πόλεμον, to terminate (the war), i. e. to make peace.

11. ἐπὶ Πεισίδας. Dindorf edits εἰς Πισίδας, but the weight of authority appears to be in favor of the reading which I have adopted.

— ὡς βουλόμενος, (pretending) that he wished. Cf. N. § 6. Pisidia was a mountainous country, having Phrygia on the west ann north. Isauria on the east, and Pamphylia on the south. Its inhabitants seldom paid tribute or homage to the Persian kings. — ὡς πυάγματα παρεχόντων τῶν Πεισιδῶν, because (as he said) the Pisidians were infesting. πράγματα παρέχειν τινί = negotia facessere alicui, to give

trouble to one. — ώς πολεμήσων. Cf. N §5. ως is here used, dere prætexta.

CHAPTER 11.

- 1. Έπεὶ δ' ἐδόκει ἡδη αὐτῶ, when now it seemed good to him = when he had now tetermined. ¿δόκει = καλον ξδόκει. Cf. II. 1. § 2. ärω, upward, i. e. into the upper countries of Asia, or those removed from the seaboard. Cf. N. I. 1. § 2. - την μέν ποόφασιν ξποιείτο ώς βου-Lournes, he pretended that he wished or that his design was. Kruger says, that μέν here responds to something understood, viz. τη δ'άληθείμ επί τον βασιλέα ὁ στόλος ην. - ώς in ώς επί τούτους is used de re prætexta. - ἐνταῦθα. Zeune interprets: illuc, in illum locum ubi sunt Pisidæ. Weiske: illic, in sua ditione. Kruger thinks that Sardis is meant, and refers to § 4. — παραγγέλλει is here followed by the dat. with the infin. - ourallayéret, having become reconciled, either by asking pardon, or, as here, by granting it. -- ο είχε στράτευμα. The antecedent is often, in case of attraction, placed after the relative and in the same case. Cf. Mt. § 474. a; Butt. § 143. 2; S. § 151. 3. ἀποπέμψαι. Aristippus sent Menon as his substitute. See I. 2. § 6. - ος αὐτῷ προεοτήκει, who commanded for him. αὐτῷ is here used in a sense, which grammarians call Dativus Commodi. Cf. Butt. p-368. προεστήκει, has the signification of the imperf. Cf. Butt. § 107. II. 2; S. § 209. N. 4. — ἐν ταῖς πόλεσι, i. e. the cities spoken of, I. 1. § 6. — ξενικοῦ, sc. στρατεύματος. — λαβόντα. In the preceding clause it is λαβόντι. If the leading verb by itself governs another case than the accusative, either that case or the accusative may accompany it, when the infinitive follows. Cf. Mt. § 537; S. § 158. N. 4. See also N. II. 1. § 2.
- 2. δὲ καὶ, and also. πολιοφεοῦντας. Cf. I. 1. § 7. ἐκέκευσε. Cyrus summoned (ἐκάλεσε) his troops from Miletus; but the exiles over whom he had no authority, he incited (ἐκέλευσε) by promises to join him in his expedition. εἰ καλῶς καταπφάξειεν ἐφ' ἃ ἐστφατεύντο, if he was successful in the object of his expedition. καταπφάξειεν. 1 aor. opt. act. Æol. for καταπφάξει, a form often found in this author, and therefore requiring no further notice. ἐφ' ἃ, i. e. ταῦτα ἐφ' ἃ. Cf. S. § 150. 5. παύσασθαι. The aor. is here used for the fut. to denote the certainty of the action. Cf. Mt. p. 845.; S. § 212. 2. See also II. 3. § 20; VI. 5. § 17. οἴχαδε. The enclitic δέ is appended to an unchanged form of the accus. In οἶχα, the α comes from an implied nom. OIΞ. Cf. Butt. § 116. N. 2; S. § 121. N. 3. παφῆσαν, καπα Cf. N. on κατέστη, I. 1. § 3.

- 3. Zevlaz μεν δή, so then Xenias. μέν δή, is used in entering upon a subject after something premised or prefatory. Cf. Vig. p. 202. IX; Hoog. p. 107. III. παψεγένετο, sc. αὐτῷ, i. e. to Cyrus. By its construction with είς, motion is implied in παρεγένετο. Cf. N. I. 1. § 3. όπλίτας. The Grecian infantry was composed of, 1. οπλίται, heavy armed, who in addition to their full armor were distinguished for a large shield (onlor) which they bore: 2. neltagtal, targeteers, bearing lighter arms and small round bucklers (πέλται): 3. ψιλοί, light armed, who used missile weapons and were employed chiefly as skirmishers. Cf. Fisk's Man. Clas. Lit. p. 521; Smith's Dict. Gr. and Rom. Antiq. p. 90. — Eyor, in this and similar places, may be translated by the preposition with. - ils Tetgazigzillovs, about four thousand. "With numerals eig generally means about." S. § 172. γυμνήτας, light armed, from γυμνός, pp. naked or poorly clad. Hence it was applied to the light armed soldiers, who were naked in respect to the shield and thorax, which protected the όπλιται. - ώς πενταnonlove, about five hundred. is, joined with numerals signifies nearly about. Cf. Hoog. p. 189. XIV. - 6 Meyagens. Megaris was a small district situated between Athens and Corinth, of which Megara was the capital. - είς τριακοσίους ... παρεγένετο. I have followed the readmg which from four of the best Mss. has been adopted by Dind. and Poppo. The more usual reading is at an acoolous Eyou ardoas na-QEYETETO, and is followed by Born. Krug. and Long. It must be confessed that this would make the sum total agree with that of Xenophon given in § 9, but the Ms. authority upon which it rests is too doubtful to warrant its adoption. — η δε καὶ οὖτος κ. τ. λ. δέ is here a general connective, while zai-zai, both-and, connect obtos and 6 Σωχυάτης. των στρατευομένων follows η, because the sense of the verb is limited to a part. Cf. Mt. § 322.7; S. § 175.
- 4. Obene pèr èl; z. r. l. Some auxiliary forces joined him on the march. Cf. infra, §§ 6, 7.— $\Sigma \dot{\alpha} \phi \delta \epsilon \epsilon_{i}$, Sardis, the capital of Lydia, situated at the foot of Mt. Tmolus, on the river Pactolus. Cyrus made it the capital of his satrapy. It is celebrated also as being the seat of one of the seven churches in Asia. $\delta \epsilon$ in the next sentence is adversalive, i. e. it introduces something opposed to what has gone before. Diodorus attributes to Alcibiades the betrayal of the design of Cyrus, and both Plut, and Corn. Nep. repeat the same in their histories of his life. $\mu \epsilon l_{\nu}^2 \sigma r \alpha$. The Attics not unfrequently use the uncontracted form of the comparative. $\tau \eta r \pi \alpha \alpha \alpha \alpha \epsilon \epsilon \nu \eta r$, the armament $\delta s_i \beta \alpha \alpha l \ell \delta i$, to the king. $\delta s_i = \epsilon l s_i$. It is always placed before nouns denoting intelligent objects." S. § 172. $\frac{\epsilon}{\hbar}$ lõurato $\tau \alpha \chi_i \sigma \tau \alpha = \delta \epsilon$ lõurato $\tau \alpha \chi_i \sigma \tau \alpha = \delta \epsilon$

5 Καὶ βασιλείς μεν δή, and then indeed the king. — ωρμάτο

This word signifies to incite, impel, and intrans. to rush or. It happily expresses the haste with which Cyrus commenced his long and perilous expedition. - ora Quois, day's marches: lit. stations, halting places. where travellers or soldiers rest for the night. The Schol, defines σταθμός · στυατιωτική κατάλυσις. - παυασάγγας, parasangs, The precise length of the Persian parasang is difficult to be ascertained. Dr. Jahn (Bib. Arch. § 113. X.) makes it about four Eng. miles. Rennell estimates .t 2.78 British miles. According to Strabo, some reckoned it at 60, others at 40, and others at 30 stadia. Xenophon reckons it at 30 stadia, since he says (II. 2. § 6), that 16050 stadia= 535 parasangs, and 16050 ÷ 535 = 30. So Herodotus, II. 6. δύναται δε ό παρασάγγης τριήκοντα στάδια. As it respects the καί before δύο, the general rule is that, if the smaller of two numbers stands first, the two are joined by zal; but if the greater precedes, the conjunction is omitted. So we say two and twenty, or twenty-two. Here there is a deviation from this rule. Cf. Mt. § 140. - Tor Malardoor ποταμόν. The Mæander has its sources near Celænæ (cf. §7 below), and forming a common boundary between Lydia and Caria, falls into the Ægean sea, below the promontory of Mycale. Its windings are so numerous, that it has become a common epithet for whatever is winding or mazy. Its modern name is Mendere. $--\pi \lambda \dot{\epsilon} \theta \rho \alpha$. The $\pi \lambda \dot{\epsilon} \theta \rho \rho \nu = 100$ it. - επην εζευγμένη. A part. with είμι or its compounds is sometimes used instead of the verb of the part. Cf. Vig. p. 117. IX.

6. εἰς Κολοσσάς. Colossæ was a city of Phrygia Major, on the river Lycus near its junction with the Mæander. To the church planted there, Paul addressed one of his epistles. — πόλιν οἰσονμέτητ, an inhabited city. This epithet is added, because on the route of Cyrus were many deserted towns. — καὶ τρε. For καὶ we have ἐν αἰς, Ι. 2. § 10, and ἐν δὲ ταὐταις, ΙΙ. 5. § 1. — Δόλοπας καὶ Δὶνιᾶτας καὶ μιᾶτος. The Dolopians and Ænianes were Thessalian tribes separated by Mt. Othrys. The Olynthians were a people of Macedonia. It was probably to await the arrival of these forces, that Cyrus tarried so long at Colosse.

7. Κελαινάς, Celænæ, a city lying in the south-west part of Phrygia, and formerly its capital. — βασίλεια, an adj. from βασίλειος, ου, here used as a subst. plur. for sing. — παράδεισος. Dr. Robinson in his excellent Lex. N. T. remarks, that "this word seems to have had its origin in the languages of Eastern Asia, and has the general signification, a garden planted with grass, herbs, trees, for ornament and for use, and is applied to the pleasure gardens and parks with wild animals around the residences of the Persian monarchs and princes." That these paradises were frequently of great extent is evident from the fact that Cyrus reviewed his army in this one (cf. §9), and in

another (II. 4. § 16) the Greeks heard that a large army was assem bled. — ἀπό ἐππου, on horseback. Cf. Mt. § 572. So ex equo pugnare. Liv. I. 12. - yourana, to exercise lit. to exercise naked, as was done by those who practised in the public or private gymnasia, unless as in some instances was the case, they were merely covered by the With fautor this verb may be rendered, to exercise; with του; ιππους, to train. - οπότε-βούλοιτο. When reference is had to a past action not limited to a precise point of time, but repeated by different persons, or in different places, the optative is put with ὁπότε and other particles of time. Cf. Butt § 139. N. 6; Mt. § 21. - εκ τῶν βασιλείων, in the palace, i. e. in the enclosure of the palace. Ex is used by accommodation or attraction, because the source $(\pi \eta \gamma \alpha i)$ is not only a spring but a running stream.

8. μεγάλου βασιλέως, of the great king, a title given κατ' εξοχήν by the Greeks to the Persian kings. Xerxes, on his return from Greece, is supposed to have built the palace here spoken of. — ἐπὶ ταῖς πηγαῖς, near the sources. Ent here denotes close proximity. Cf. Ent Daláson, V. 3. § 2. — νπο τη ἀχοοπόλει, under the citadel. Xerxes also built a citadel, which, as it appears from this passage, overlooked the palace and served for its defence. - tubáller is an act. trans. used as a neut.; ἐαυτόν may in such cases be supplied. Cf. Mt. § 496. --- περί σοφίας, concerning music. i. e. in a trial of musical skill. Pindar and other ancient poets, called every art oogla, and poets, musicians, painters, etc. gogestal. For an explanation of this fable of Marsyas and Apollo, cf. Anth. Clas. Dict.

9. httn beis, having been vanquished. I aor. part. dep. pass. of ήττάομαι. Reference is had especially to the defeat he sustained at Salamis, which caused him to hasten precipitately across the Helles pont. — ἡμέρας τριάκοντα. Cf. N. § 6 (end). — Κρῆτας. The Cretans were celebrated for their skill in archery, and in later times, for their gross immorality and odious vices. Cf. Polyb. 4. 17, and also Paul's quotation (Tit. 1: 12.) from Epimenides, one of their own poets. - "Ana de rai Sorlaz nagir, and also at the same time Sosias came. - of ofunares, joined to numerals, signifies all together, or, in all. -- Celænæ appears to have been the rendezvous for the army. Having now been joined by most of his forces, Cyrus proceeds with increased despatch, and by forced marches, endeavors to reach the king before he would have time to assemble a large armv.

10. Πέλτας. Peltæ. I'he site of this place was N. of the Mæander, in the valley and plain formed by the W. branch of that river. - τα Λύχαια. "Sacrificiis factis Lycæa celebravit." Krug. "Lupercalia institutis sacrific is et ludis celebravit." Hutch. These games were called Lycaan, from Mt. Lycaus in the S. W. angle of Arcadia, where the Arcadians insisted that Jupiter was born. The same mountain was also sacred to Pan. From the well established worship of Pan in Arcadia, it is probable that these games were in honor of him. This is also confirmed by the fact, that these festivals, when ntroduced into Italy by Evander, were changed in name only (being called Lupercalia), and were still sacred to Pan. Cf. Fisk's Man. Clas. Lit. pp. 434, 565, 571. - aywra, contests, games. - othervides, flesh scrapers, used in baths for rubbing off the sweat and filth rom the body. Schneid. and after him Krug. understand by this word, a kind of ribbon or fillet. But as Poppo justly observes, this would be a far less pleasing gift to the Grecian soldiers, than the strigiles, flesh scrapers, which they were accustomed to use in the bath. - Keoauov ayogar, the market place of the Ceramians, at or near he modern Kutahiah. This Ceramus which appears to have been situated in the north-east boundary of Phrygia, and according to Rennell due north of Celænæ, must not be confounded with a place of the same name in Mysia. Cyrus seems to have passed through these cities so much out of his route, in order to take in provisions, and stores for his long march. From Ceramus he persued a more lirect course to Babylon. — πρὸς τῆ Μυσίς, next to Mysia. —

11. Καθστρου πεδίσε, i. e. the plain in which the city Caystrus was situated. Wilkinson in his Cias. Atlas locates it a little N. of Mt. Taurus. Rennell conjectures, that its site was near that occupied by the modern Sakli, a town where the roads from Constantinople, Brusa, and Smyrna, pointing towards Syria meet. He also remarks, that Cyrus had now entered the first of a series of valleys, formed by several parallel ridges connected with the greater chain of Taurus on the N. E. side, or that towards Phrygia and Cappadocia, which he quitted at the Pylæ Ciliciæ. --- uto For nhéor. The gender of the adjective has reference to the gender implied in the substantive. Cf. S. § 137. N. 2. — ἐπὶ τὰς θύρας, at the gates, i. e. at the head quarters of Cyrus. - Ελπίδας λέγων διηγε, he was continually expressing (his) hopes (that he should soon be able to pay them). For the construction of διάγω with the participle, cf. Butt. § 144. N. 8; Mt. \$ 552; S. \$ 222. 4. — δηλος ην ανιώμενος = δηλον ην ξκείvor arião dai = δηλον ην ότι ηνιάτο, it was evident that he was troubled. By a species of attraction, δηλόν ξοτιν loses its impersonal form, and takes the subject of the following verb as its own subject. The verb in the dependent clause becomes then a participle. Cf. Mt. §§ 297: 549. 5; Butt. § 151. 7; Vig. p. 33. VI. - οὐ γὰο ἦν πρὸς τοῦ Κύρου τρόπου, for it was not in accordance with the character of Cyrus, or more briefly it was not the character of Cyrus. noos has in this place the signification of congruity. Cf. Vig. p. 257; Sturz Lex. Xen. The gen. of quality, custom, etc. is sometimes found without the preposition. Cf. Mt. § 316. — Γχοντα agrees with ἐπεῖνον understood, the subj. accus. of ἀποδιδόναι.

12. ἀφικτείται Ἐπύαξα. Krūg. surmises that she was sent by Syennesis. Wessel. ad Diod. XIV. 20 observes, that Συέττεοις was a name common to many of the Cilician princes. It was probably a title of dignity. — γυτη, α κοπαιη, here a married woman, wife. — δ οἶτ introduces the consequence of the munificence of Epyaxa, viz. the payment of the troops. — Δοπετδίους, Aspendians. Aspendus was a populous city of Pamphylia, W. of Cilicia, situated on both banks of the river Eurymedon. Here Thrasybulus the Athenian general was slain. — ἐλέγετο δὲ καὶ συγγετέσθαι Κόζου. The subject of the infinitive may be changed into the subject of the principal verb, (cf. πατοὸς μὲτ δη λέγεται ὁ Κύψος γετέσθαι Καμβύσεω, Cyr. I. 2. ἡ 1); or remain unaltered as in the present instance. Cf. Mt. § 537. p. 931; And. and Stod. Lat. Gr. § 271. R. 2. συγγετέσθαι. An euphemistic expression.

13. Θύμβοιαν. Hutch. thinks that this is the town, which, in Cyr. VI. 2. § 11, is called Θύμβοαρα. — παρά την όδον, by the way. When it expresses the idea of rest or position, παρά is usually followed by the dative, but when the idea of previous motion is implied, it is fol lowed by the accusative. Butt. (147. N. 3.) says that παρά τόν, in answer to the question where, must be rendered by, by the side of, the same as when followed by the dative. In such an instance, however, a previous coming to the place is strictly implied. - Mison, gen. of Mtdas, limits zonen understood. How this Phrygian king had for a time the power of converting into gold whatever he touched, and how his ears were changed into those of an ass, the student is referred to the account given in Anth. Clas. Dict. Some have supposed that he was king of the Bolyes in Thrace, and having migrated with his subjects to Asia Minor, the place where they settled, by a slight alteration of the 'etters was called Phrygia. Those who ado t this opinion make Thrace the scene of the story of Midas and Silenus. - ig &, at which, where. "The dative ἐπὶ τῷ in a local sense, expresses particularly the idea of close by." Butt. § 147. N. 4. - Σάτυμον, i. e. Silenus. - οἴνω κεράσας αὐτήν, having mixed it with wine, or according to our mode of expression, having mixed wine with it. xeoagas, is the 1 aor. act. part. of xegárrou. Cf. S. § 118. K.

Τυριαίοι Τητιειίπ, a Phrygian city on the confines of Lycaonia. — βουλόμετος, willing, i. e. consenting.

15. ως νόμος αὐτοῖς εἰς μάχην, sc. τάττεσθαι, as they were accustomed to be marshalled for battle. αὐτοῖς depends on ἦν understood

— στῆναι, to stand (in marshalled array). — ξεαστον, sc. στρατηγόν. Reference is had to the generals, such as Clearchus, Proxenus, Menon, etc. — ἐπὶ τεττάρων, four deep. The depth of a battalion is its extent from front to rear, and is determined by the number of men in each file, or the number of ranks. The number of men in a rank constitute the width of a battalion. ἐπὶ is here used in a tactical sense. Cf. Vig. p. 235. III; Mt. § 584. Φ. — τὸ μὶν δεξιὸν, the right wing. It does not clearly appear, why Menon had this post of honor given him in preference to Clearchus, unless it was done to flatter his pride and keep him in good temper. In the battle of Cunaxa, Clearchus commanded the right wing. — τὸ δὲ ἐνώννμον, the left wing. ενώννμος (εἶν, ὄνομα) is euphemistically used for ἀφιστεφός, left, sinister, a word of ill omen. — τὸ δὲ μέσον, the centre. Cf. S. § 138. 1.

16. ov is here continuative, i. e. it marks the external connexion between the two sentences and may be rendered, then, so then. παρήλαυτον, rode by. ελαύνω lit. signifies to drive, impel forward, and is used in connexion with horses and chariots. With κατά τάξεις it may be rendered marched by. The in was a troop of horse, drawn up by the Thessalians usually in the form of an egg. An τλη numbered 64, although the term is often used for a party of horse of any number. Two such troops constituted the ¿πιλαργία, and eight of them the innance of the last named made up the relog of the cavalry = 2048 men, and two τέλη the ἐπίταγμα = 4096 men. A τάξις was a division of infantry = 128 men; a σύνταγμία or two τάξεις = 256 men; a πεντακοσιασγία or two συντάγματα = 512 men; a χιλιωρχία or two of the last named = 1024; a μεραρχία or τέλος twice the preceding or 2048, which doubled made a $q \dot{\alpha} \lambda \alpha \gamma \xi = 4096$ men, the commander of which was called στρατηγός. Divisions however, of very different numerical strength were at various times designated by the name φάλωγξ. Cf. Man. Clas. Lit. p. 525; Smith's Dict. Gr. and Rom. Antiq. p. 91. - εἶτα δὲ τοὺς Ελληνας. It was a compliment to the Greeks, that instead of having them march by him in review, he rode along their ranks accompanied by the Cilician queen. - ig' aquaτος, in a chariot. ἐπὶ is placed before the genitive in answer to the question where, and sometimes in the same sense before the dative. Butt. (§ 147. N. 4.) remarks that in respect to ξπί and κατά "observation and practice must do the greater part." The same is true of most of the particles and prepositions of this noble language. The student should fix in his mind the literal signification of a word, and, in respect to its special application to a given passage, be guided by the context and that skill o' grammatical appliance, which is the rezult of critical and long continued study. -- αρμαμάξης. Time

harmamaxa was a four-wheeled carriage, covered overhead and enclosed with curtains, used for the conveyance of females and children, and oftentimes men of high rank, when they wished to consult their ease and pleasure. It was in a magnificent harmamaxa, the construction of which occupied two years, that the body of Alexander the Great was conveyed from Babylonto Alexandria. -- zgárn, helmets, accus. plur. of zoaros-tos. Sometimes the helmet was made of leather Cf. zgárn σχύτινα, V. 4. § 13. When the leathern basis of the helmet was strengthened or adorned with bronze or gold, it was called χαλκήσης, χουσείη, etc. When the basis was wholly metal, the helmet received the epithet, zoárn zalza, Lat. cassis. It was usually adorned with a crest (hogos) of hair or a tuft of feathers, according as the wearer wished to look terrible or handsome. - xitoras, tunics. This was an inner garment, reaching usually to the knees, and kept in its place by a girdle. — zrnniða; greaves. These extended from the foot to the knee, and were made of brass, or some more precious metal. The Roman ocreæ were usually plated with iron, and in later times were placed only upon the right leg. -- annibas, shields. The Grecian shield was usually round, and made of hides covered with plates of metal. For a fuller description of the shield, cf. Man. Clas. Lit. § 139; Smith's Gr. and Rom. Antiq. p. 245; Hom. Il. 18; 478, with Flax. Illus. In Felton's Iliad is a valuable and ornate discription of the shield of Achilles. -- Exxera Daguéras, burnished, from na Dalow, to cleanse, and in, from.

17. στήσας το άχηα, stopping his chariot. For this trans. signif. of βστημι, cf. Butt. § 107. II. p. 226. — φάλαγγος, phalanx, here referring to the army drawn up in array. Cf. N. § 16. - στήσαςπέμψας. The conjunction is frequently omitted between participles. See Mt. § 557. 3. — ποοβαλέσθαι τὰ ὅπλα, to present their weapons, i. e. hold them forward as if they were going to fight. - ξπιχωρήσαι, to advance, as though against the enemy. — ἐσάλπιγξε, sc. ὁ σαλπιγ. μτής. Cf. Mt. § 295. 1; Butt. §129. 8; S. § 157. N. 8. (2). ἐσάλπιγξε is an early form of the 1 acr. A later form is ἐσάλπισα. Cf. Butt. § 114. p. 300; S. § 118. Σ. — Ez δε τούτον, then, after this. προϊόντων, sc. αιτων. The part. in the gen often stands alone, when the subj. can be supplied from the preceding context. See Mt. § 563; Butt. § 145. N. 4; S. § 192. N. 3. For the construction of ποσιόντων in the gen. abs. instead of προϊούσι in agreement with στρατιώταις, cf. Mt. § 561. — ιπό τοῦ αὐτομάτου, of their own accord, voluntarily. από expresses the manner in which an action is done, or the motive which produces it. Cf. Mt. § 573. p. 996. — ἐπὶ τὰς σκηνάς, i. e. the tents belonging to the Persians, for in the next section we find the Greeks returning to their own quarters (2n' ras sunvas \$1000).

18. ξφυγεν εκ τῆς άμαμαξης, fled away in her harmamaxa. So Zeune, Weiske and Krüger. Cf. Mt. § 596. But Lion, Schneider, Bornemann, and Poppo, interpret, leaped from her harmamaxa, (which was drawn by oxen or mules), in order to accelerate her flight. - of ℓx $\tau \tilde{\eta}_{3}$ $\tilde{\alpha}_{7}$ $\tilde{\alpha}_{9}$ $\tilde{\alpha}_{9}$ $\tilde{\alpha}_{7}$ - ℓq ϵv γov = of ℓv $\tau \tilde{v}$ $\tilde{\alpha}_{7}$ $\tilde{\alpha}_{7}$ those in the market (i. e. the market people) began to flee away from the market, or more briefly, those in the market began to fiee away. Cf. IV. 6. § 25; V. 7. § 17; VI. 2. § 18, et sæpe alibi. The aroua was a place in the camp where the sutlers or victuallers exposed their commodities for sale. Equipor. The imperf. tense here marks the commencement of an action. Born., Dind., and Pop., following Schneid., edit ¿quyor. But Hutch., Weisk. Krug., and others, rightly prefer the imperfect, as the flight could not be considered, uno quasi ictu absoluta. - our yelor, on account of the fight of the barbarians. - την λαμπρότητα, the splendor, viz. of the arms and uniform. - the taker, the order, martial appearance. - Kings de ήσθη. The terror, with which this sham-fight of the Greeks struck the barbarians, gave to Cyrus an earnest of victory over the undisciplined hosts of his brother.

19. Ἰκόνιον, Iconium. Luke (Acts 14: 6) seems to locate this city in Lycaonia, although, as Bloomfield observes, if the article before πόλεις τῆς Ανχαονία, be allowed its force, it would appear otherwise. Strabo reckons it as a city of Lycaonia, but as the boundaries of these provinces were continually changing, it is probable that sub sequent to the time of Xenophon, it became a city of Lycaonia. — Ανχαονίας, Lycaonia. This country lay S. E. of Phrygia, and was included in the basin formed by the Taurus and its branches. It was made a Roman province under Augustus. — ως πολεμίαν οἶναν because it was hostile. Krūger says, that ως is here used, de re quam quis causam esse dicit. The Lycaonians as well as the Pisidians did not acknowledge the authority of the Persian kings.

20. την ταχίστην όδόν, the shortest way. The Cilician queen took the direct route to Tarsus by the S. E., while Cyrus with the main army took the N. E. route which was circuitous and more than twice the distance, in order (as Rennell remarks) to cross the Taurus at Dana or Tyana, where, by the contraction of the ridge, a very short passage was afforded into the plain of Cilicia. It will be seen that the marches between Iconium and Dana were very long. This may be accounted for, in his wish to be at the Pylæ Ciliciæ in season to take advantage of the diversion, intended to be made in his favor by the fleet and the detachment of Menon. This desire to secure the co-operation of his fleet will account also for the long marches between the river Pyramus and Issus (I. 4. § 1). — στρατιώτα; οῦς

Mένων εἴχε. Under cover of being a guard of honor to Epyaxa, a body of troops was thus introduced into the heart of Cilicia. Its effect upon Syennesis is given in the next verse. — Καππαδοκίας, Cappadocia, an interior country of Asia Minor, N. of Cilicia, celebrated for the excellence of its wheat and horses, and the dullness and vice of its inhabitants. The Greeks regarded the Cappadocians as the worst of the three Kappas, or nations, whose names began with that letter; the other two being the Cretans and Cilicians. The character of the Cappadocians is satirized in the Epigram:

Vipera Cappadocum nocitura momordet; at illa Gustato periit sanguine Cappadocis.

— ἐν δ, sc. χρόνω. — φαινωτήν. Larch. renders this, vexillarium, standard bearer. Voss., purpuræ tinctorem; (Krūg. adds) vel eum qui purpuris tingendis præfectus est, quod munus apud Persarum reges honorificum fuisse colligeris. Morus interprets, purpuratum. The epithet βασίλειον seems, however, to conflict with this signification. Sturz says that Brod. has best rendered it, unum e regits familiaribus punica veste indutum non purpurea. It is worthy of remark, that Hesych has inserted this word in his Lex. without any interpretation. — δυνάστην, a high officer: lit. one in power. "qui principum inter præfectis locum tenebat." Hutch. — αλτιασάμενος λπιβουλείνεν αὐτὖς, having accused them of plotting against him.

21. Kelezlar, Cilicia. This country lay S. of Cappadocia, W. of Syria, and E. of Pamphylia. It was divided into two parts; the western of which was called Trachea (τραχεία, rough), the eastern, Campestris (πεδινή, level). - ή δε ελεβολή, the pass. Cf. N. § 22. - annyavos eigel. Deir groatebuate, inaccessible to an army. Krüg. observes that auryaros elsel deir is put by attraction for he auryaror The elcel Deir. - Lelorais ein, had abandoned. Cf. N. on tan tevγμένη, \$5. - ἐπεὶ ἤοθετο τό τε Μένωνος στράτευμα ὅτι ἤδη. This reading is found in the best editions. Dindorf however edits no Deto ότι το Μένωνος στράτευμα ήδη. As to the construction, Mt. (§ 296) says, "the subject of dependent propositions is often wanting, because by attraction it is construed with the verb of the principal proposition." If. Rost. § 122. I. S. - stow within, i. e. in respect to Tarsus the capital. - δοέων an uncontracted form of the gen. plur. frequently used by the Attics. Cf. Mt. § 78. Obs. 7; Butt. § 49. N 3. - zai ότι τοιήσεις ήπουε περιπλεούσας απ' Ιωνίας είς Κιλικίαν Ταμών έγον τα τὰς Λακεδαιμονίων καὶ αὶ τοῦ Κύρου. The order is, καὶ ὅτι (= διότι, . e. δια τούτο ότι, on this account, because). ήχουε Ταμών έχοντα (= ότι Ταμώς είχε) τριήσεις τὰς Λακεδαιμονίων και αὐτοῦ Κύρου περιπλεού σας ἀπ' 'Iwrla; είς Κιλικίαν. Krüger says that the writer intended to have joined ήχο ε with τοιήσεις πεσιπλεούσας, but wishing to name

the admiral of the fleet, he connected it with $Ta\mu\dot{\omega}r$. Cf. Thucyd. III. 26. — $\alpha\dot{v}r_0\bar{v}$ $K\dot{v}_{\nu}ov$. When $\alpha\dot{v}r_0\dot{v}$ is followed by a proper name, the article may be omitted, especially if the article can be dispensed with, the pronoun being omitted. If $\alpha\dot{v}r_0\dot{v}$; is followed by a common substantive, the article usually is retained. Cf. Mt. § 265. 1 (end).

22. of of Kilizes Equilation, where the Cilicians kept guard, or used to keep guard. Schneid. remarks, that the Cilicians always kept a guard in this place for the defence of the country. But that this should be done in time of peace, or that a standing guard should be quartered in tents, Krüger thinks to be quite improbable, and therefore gives to λφύλαττον the sense of the pluperfect. — πεδίον μέγα. See above, § 21. — επίζώντον. Cilicia Campestris was watered by the Pyramus and Cydnus. Cf. N. § 23. — ξμπλεων. neut. accus. of ξμπλεως. — There seems to be little difference between μελίνη, panic, and zéyzgos, millet, except that the former bears its grain in ears, and the latter in bunches, whence the Lat. millium, as if one stalk bore a thousand seeds. Cf. Encyc. Amer. - "Ogoς δ' αἰτο περιέχει κ. τ. 1., but a strongly fortified and lofty mountain environs this (i. e. Cilicia Campestris) on every side from sea to sea. Born. renders Chica Campestris on every state from sea to sea. Forn. renders $\delta_{ZVV}\delta n$, bene n mitus: Poppo, munitus natura vel arte. To this region, so entirely reircled with high and rugged mountains, there were but three passe. Pylæ Ciliciæ, in the range of Mt. Taurus, through which Cyrus entered: Pylæ Amanicæ, so called from Mt. Amanus on the Syrian side of Cilicia: Pylæ Syriæ, a pass leading from Cilicia into Syria, south of the Pylæ Amanicæ and near the sea. Cf. I. 4. § 4. Through the Pylæ Amanicæ, Darius led his army into Cilicia, not knowing that Alexander, about the same time, had passed through the Pylæ Syriæ and was therefore in his rear.

23. Ταρσούς. This city, situated on the banks of the Cydnus not far from its mouth, ranked with Athens and Alexandria in learning and refinement. It is celebrated in ecclesiastical history as being the birth place of St. Paul. — ½σαν-βασίλεια. The general rule, that the nom. neut. plur. has the verb in the sing., is often transgressed by the Attics themselves. Cf. I. 4. §§ 4, 10; 5. § 1; 8. § 10, et sep. al. — Κύδνος, Cydnus, a river remarkable for the coldness of its waters, which almost cost Alexander his life, and according to some writers proved fatal to Fred. I. of Germany, who bathed in its stream. This was the river, up which Cleopatra sailed with such magnificence to meet Anthony. — δύο πλέθψων. The Attics use δύο indeclinable. Cf. Butt. § 70. 2; Mt. § 138.

24. εξέλιπον-είς χωρίον. With a verb signifying removal from a place, the accompanying motion to a place is frequently expressed

by els. Cf. Mt. § 578. So we say, he left for Boston; they started FOR the West. Krüger referring to IV. 1. § 8, where it is fully written, makes $\xi \xi \ell \lambda \iota \pi o v - \epsilon \ell \varsigma \chi \omega \varrho \ell o v = \ell \varkappa \lambda \iota \pi \acute{o} \tau \tau \epsilon \varsigma \ell \varrho \epsilon \upsilon \gamma o v \epsilon \ell \varsigma \chi \omega \varrho \ell o v - \pi \lambda \dot{\eta} v$ οί τὰ καπηλεία έχοντες. These inn-keepers staved behind either because there was some chance of gain; or, as Bornemann suggests, because their occupation, as keepers of caravansaries for the entertainment of travellers, would prote t them from all injury. - Fólois, Soli, or Soloë (Cf. Anth. Clas. Dict.), a city of Cilicia Campestris, near the mouth of the river Lamus, said to have been founded by an A.henian colony. - 'Ioooig. Issus lay S. E. of Tarsus at the foot of the Amanus, and was famous for the victory of Alexander over Darius.

25. προτέρα Κύρου πέντε ἡμέρας. For the reason of this, cf. N. § 20. - ύπευβολη, passage over. - των είς το πεδίον, sc. καθηκόντων, those (extending or sloping down) to the plain. The event here spoken of took place, when they were descending into the Cilician plain - εἶτα πλανωμένους ἀπολέσθαι, thus (i. e. in consequence of having lost their way) wandering about they perished. For this construction of elea with the participle, cf. Butt. § 144. N. 7.

26. διήφπασαν, pillaged. This verb properly signifies to snatch asunder, as is done when one is eagerly endeavoring to get possession of any article. - ovdert limits els xeivas el. Deir, and fautor follows the comparative zoeletore. Cf. S. \$ 186. 1. - elg yeigas th. Oeiv. Sturz, Bornemann, and Poppo, interpret: accedere ad aliquem. Krüger: convenire ad colloquium. It literally signifies, to come into the hands, 1. e. to put one's self in the power of any one. - liras. Repeat elg yeious from the preceding clause.

27. els the organiar, for the army, a form = to the Dat. Com. only more emphatic. - ά roulζεται παρά βαπιλεί τίμια, which with kings (lit, with a king) are regarded valuable, or which in the estimation of a king are of great value. - στοεπτον χουσοῦν, a golden necklace. The clause, την χώραν μηχέτι ἀγαρπάζεσθαι, is one of the objects of έδωκε. - ήν που εντυγχάνωτιν, wherever (the Cilicians)

could find (them, i. e. τὰ ἡοπασμένα ἀνδοάποδα).

CHAPTER III.

1. of rag. The particle rag is here causal, i. e. it introduces the reason why the army tarried so long at Tarsus. - oin Equator lirar. refused to go. In absolute negations, or and the verb or subst. form together an idea directly opposite to that of the verb or substantive

alone. Cf. Mt. § 608. 1; Butt. § 148. N. 2. — $\tau o \bar{v} \pi \rho \acute{o} \sigma \omega$. The gen. is employed whenever the sense of a verb is limited to a part. Cf. Butt. § 132. c. See also the Homeric phrase, $\vartheta \acute{e}_{\ell} \iota v \pi e \acute{d} \iota \omega o$. Prof. Woolsey with Kühner ranks this among the examples of place, which Matthiæ has given, § 377. Krüg. makes it = l; $\tau o \pi \rho \acute{o} \sigma \omega$. — $\mathring{\eta} \delta \eta$ implies that, previously to this time, they did not suspect the real object of the expedition, or at least that the suspicion had not become general. — $l\pi l \beta a \sigma l k \alpha l l l \alpha l$, that they were marching against the king. — $l\pi l \tau o \acute{v} \tau \omega$, for this purpose, i. e. to march against the king. — $\pi \rho \acute{o} \tau c \sigma l l k l \ell \omega \rho c_{\sigma} c_{\sigma} l$. Here we see in Clearchus the stern soldier, which he is described to be, II. 6. $\frac{1}{2}l - 15$. We also see to what a pitch of exasperation his soldiers were raised, that they should dare to throw stones at a general, whom Xenophon says they feared more than they did the enemy. — $l \beta \iota \ell l l l l l l l l$ force. This conative signification of the imperfect (Cf. Butt. § 137. N. 10) is also found, IV. 4. § 19; V. 4. § 23. — $l \beta \alpha l k l l l l l l l$ so t l l l l l l l l written V. 7. § 19), threw stones at him. The imperfect in this place expresses an action continued by being frequently repeated.

2. Κλέασχος δὲ τότε μὲν μιzοὸν ἐξέφυγε τοῦ μὴ καταπετοωθ ἦναι, Clearchus then barely escaped being stoned. A verb implying in itself a negative, is construed with another negative, on the general principle in the Greek language, that one negative strengthens another. Cf. But. § 148. N. 9; Mt. § 534. b. Obs. 4; Vig. p. 171. Dind. edits τὸ μὴ καταπετρωθ ἦναι. — δυνήσεται. The fut. is often employed to designate that which is fut. to past time. — ἐκκλησίαν, an assembly. Either legally or tumultuorsly gathered together; here the former, as they were summoned by their general. The acrist and imperfect are here intermingled, as the attention is directed at one time to the accomplishment, and at another, to the continuance of the action. — εἶτα, then, deriotes sequence in the order of things. Cf. Hoog. Gr. Part. p. 61.

3. ὅτι χαλεπῶς φέρω, that I am very much troubled. Cf. Vig. p. Icī. — τοὶς παροῦοι πράγμασιν. The dat. is put with many vassives and neuters, expressing the cause, occasion, or object of the preceding action. Cf. Mt. § 299; S. § 198. Sometimes ἐπί is employed with this dative. See Bos. El. p. 212. — qεὐγοντα ἐχ τῆς πατρίδος, being an exile from my country. Cf. N. on I. 1. § 7. As qεἰγοντα a.one expresses the idea, an exile from one's country, in consequence of the addition in this place of ἐχ τῆς πατρίδος, Krüger conjectures that it should be φυγόντα, or that it is put by a kind of attraction for qυγόντα ἐχ τῆς πατρίδος καὶ φείγοντα. — τὰ ἄλλα, in other respects, i. e. in other ways than the one here mentioned. Butt. (§ 150) makes τὰ τε ὅλλα—καί = αε in other respects—se also especially. —

άλλ' οἰδὶ καθηδυπάθησα, nor did I waste it in pleasure. άλλὰ adds emphasis to the negation. Cf. Hoog. Gr. Part. p. 4. XI.

5. 'Επεὶ δὲ, but since. δὲ is here adversative. — συμπορεύεσθαι. sc. μοί. - ποοδόντα agrees with με understood the subject of χοηaθaι. Cf. S. § 158. N. 4. — μεθ' ὑμῶν ἰέναι, to go with you (homeward). Schneider, at the suggestion of Porson, has substituted this reading for us & vuon strat, to side with or help you. This correction makes it harmonize with Eyo our vuir Ewonar, & 6, which seems to be a repetition of the same idea. - Et ner di, whether indeed. et is often used in an indirect question with the indicative, especially when dependent upon a verb implying doubt or uncertainty. Cf. Butt. § 139. 6. See also the use of the conjunction si, And. and Stod. Lat. Gr. § 261. 2. R. 1. — o_{vv}^{5} is serves to make reference = as for that matter, or however." Woolsey. Cf. V. 6. § 11. - Καὶ οἴνποτε, απα never. zat is here confirmative, i. e. it introduces a reason for the position taken by Clearchus, and therefore serves to confirm his previous declaration. The phrase may be rendered, yes, never shall any one say, etc. - είς τους βαρβάρους = είς βαρβάρων γώραν. Cf. είς Καρδούχους άγοι, III. 5. § 15. See also IV. 7. § 1; V. 5, § 1, et sæpe. al. The same mode of expression is employed by the Latins. Cf. "relinquebatur una per Sequanos via." Cæs. Bel. Gal. I. 8.

6. 'Aλλà, but now.' The train of thought, partially interrupted by the sentences commencing with Ei μèν δη, and Καὶ οὔποτε, is here resumed. — πείθεαθαι, to be persuaded, to believe, to obey, the last of which is its meaning here. — οὐν ὑμῖν ἔψομαι. This verb with σύν signifies, a latere sequi, to accompany; without ούν, usually, a tergo sequi, to follow. Cf. Mt. § 403. α. — νομίζω γὰο α. τ. λ. As Clearchus was an exile from his country, he would naturally become stronly attached to those who followed his fortunes. The sentiment is analogous to the beautiful and highly wrought passage in Hom. II. 6: 429–30, where Andromache, after alluding to the death of her father and seven brothers by the hand of Achilles, and to the griec consequent thereon, which finally brought her mother to the grave vays:

"Εχτος, άτας σύ μοί έσσι πατής καὶ πότνια μήτης 'Ηδὲ κασίγνητος σύ δέ μοι θαλερός παρακοίτης. "Yet while my Hector still survives, I see My father, mother, brethren, all in thee."

— ἄν εἶναι τίμιος = ὅτι τίμιος ἄν εἴην. The infinitive εἶναι receives to potential signification from ἄν (Cf. Vig. p. 191. VI; Mt. § 598. 1), and is used here in the present, because the idea of continuance or frequent repetition is contained in it. ὡηελῆσαι and ἀλεξανθαι, in the following members, are in the aorist, because no reference is had to the perpetuity of the action. Cf. Mt. § 501.; Butt. § 137. 5. — ἄν εκανὸς εἶνανὸς εἶναι-ᾶν ὡφελῆσαι. It is not uncommon to find ἄν joined to the principal verb of the proposition, and also to the part. or infin. Cf. Mt. § 600. — ΤΩς ἐμοῦν οἶν ιδύντος. The part. with ὡς is here put for ὅτι with the finite verb in dependence upon τὴν γνώμην ἔχετε. In such a case, the Latins employ the accus. with the infin. Cf. Mt. § 569. 5. The phrase may be rendered, be assured then that I shall go, etc. — ὅπη, properly a dat. of the obs. pron. ὅπος. Written fully ὅπης it agrees with ὁδῷ understood. Cf. Vig. p. 153. I; S. § 123. See ὅπη ἄν ὁ λόγος, ὥσπεφ πνεῦμα, φένη, ταύτη ἔτέον. Plat. de Rep. II.

7. οἱ ἄλλοι = οἱ τῶν ἄλλων, οτ as Zeun. interprets, οἱ τῶν ἄλλων στρατηγῶν στρατιῶται. — οὐ φαίη. Cf. N. § 1. — πορεύεσθαι. Cf. οὐκ ἔφασαν πορεύεσθαι, IV. 5 § 15, where Stephen thinks it should be πορεύεσθαι. Poppo gives the verb in both these places the force of the future. But Krūg. more correctly says: "Ne quis πορεύσεσθαι conjiciat: est hic aoristus præsentis. Oratione directa dicere liceret οὐ πορεύριαι." — ἔπήνεσαν, 1 aor. 3. plur. of ἔπαινέω — παρὰ δὲ

Zevlov, Sc. anel Jortes.

8. τούτοις ἀποφῶν, being perplexed by these things. Cf. οἱ δὲ καὶ βοτασαν ἀποφοῦντες τῷ πφάγματι, I. 5. § 14. Cyrus might well be distressed at the present aspect of his affairs, finding himself about to be deserted by those upon whom he placed his chief dependence. It will soon be seen with what tact Clearchus extricated himself and his Persian chief from their sad predicament — 6 δλ, i. e. Clearchus. — ὡς καταστησομένων τούτων εἰς τὸ δέον, inasmuch as these things would be happily adjusted, would have a favorable issue. καταστησομένων = κατασταθησομένων. Cf. Butt. § 113. 5; Mt. § 494. II; S. § 207. N. 6. εἰς τὸ δέον, favorably, opportunely. εἰς with its case is often used adverbially. — μεταπέμπευθαι... αὐτόν. The object of this device was to prevent the soldiers from having any suspacion of collusion between Cyrus and Clearchus. — οἰκ ἔφη. Cf. N. § 1.

9. τοὺς προςελθόντας αὐτῷ, i. e. the soldiers, who had left Xenias and Pasion. — τῶν ἄλλων in the next clause limits τὸν βουλόμενον. — ᾿Ανδψες στρατιῶται. This speech of Clearchus is a fine specinen of what the Greeks called λόγους ἐσχηματισμένους, and which Quinct. (Inst. Orat. IX. 2: 25) describes. Similar to this was the speech of

Agamemnon, Hom. Il. II. 110-40. — $\tau \dot{\alpha} \mu \ell r \delta \dot{\eta} K \dot{\nu} gov$, the affairs of Cyrus. — $\delta \dot{\nu} \tau \omega_s \xi_{\chi \ell \iota}$, are the same, i. e. have the same relation. For the construction of $\xi_{\chi \ell \iota}$ with an adverb, cf. N. I. 1, ξ_s 5. — $\delta \dot{\nu} \tau \epsilon = \xi_{\ell \iota}$, no longer. $\gamma \dot{\alpha}_{\nu}$ introduces this clause, as illustrative of the preceding sentiment. — $\ell \pi \epsilon \ell \gamma \epsilon$. An ellipsis is often implied by $\gamma \epsilon$. Since (whatever else we may do) at least we do not follow him.

10. "Οτι μέντοι άδικεισθαι rouiζει ψφ ήμων οίδα, notwithstanding (i. e. although there is an apparent equality in the relations between Cyrus and ourselves) I know that he thinks he has been ill-treated by us. - 11.9 siv. Buttmann (Irreg. Gr. Verbs, p. 107) remarks, that " the forms of ElDeir have a decided preference for the meaning come, so that \$1.0 er for instance very seldom occurs in the sense of going, going away, and those of time are as seldom found in the sense of come. But Foxen Oat partakes almost equally of both meanings." το μεν μέγιστον = ο μέγιστον έστι, lit. that which is greatest = principally, in the first place. 'This phrase is in apposition with the proposition with which it is connected. Cf. Mt. § 432. 5, Cf. also II. 5 § 7; V. 6. § 29. — ότι σύνοιδα ξμαυτώ πάντα έψευσμένος αὐτόν, because I am conscious of having deceived him in all respects. For the construction of πάντα, cf. S. § 167. εψευσμένος (mid. in sense) is constructed in the nominative with σύνοιδα ξιαυτώ, because its subject is contained in that of the verb. It might also have been put in the dative with the reflexive pron. Cf. Butt. § 144. N. 2; Mt. § 548. 2; S. δ 222. N. 1. — $δ(zην - \bar{δ}ν = δ(zην τούτων <math>\hat{α}$ (Cf. S. δ 151. R. 1). In this equivalent τούτων depends upon δίκην, as we say the punishment of a crime as well as for a crime. So Matth. (§ 342) remarks that "the gen. is sometimes put with substantives absolutely, when otherwise $\pi_{\varepsilon \rho \ell}$ with the gen. is used." $\tilde{\epsilon}$ (by attraction $\tilde{\delta \nu}$) is governed by ήδιχησθαι, which in the act. voice has two accusatives. Cf. Mt. §§ 415. β. 424. 1; Butt. § 134. 6.

11. οὖν is here illative, i. e. it introduces a conclusion drawn from premises. — καθείδειν, to be slothful: lit. to lie down to sleep. — ἡμῶν αὐτῶν, ourselves. Cf. S. §§ 66: 182. — ἐν τοῖ των, in consequence of these things. — αὐτοῦ = ἐπ' αὐτοῦ τοῦ τόπον, here, in this place. Cf. Bos. El. p. 134. Schæf. rejects this ellipsis and maken αὐτοῦ gen. of αὐτό. — συεπτέον μοι δοκεῖ εἶναι, it seems to me that we must look about, i. e. consider. συεπτέον εἶναι = δεῖ συέπτεσθαι. Cf. Butt. § 134. 10; S. §§ 132. 2: 162. N. 1. — ὅπως, in what way, quo modo. It is well remarked by Tittmann, that ὅπως suggests to the mind the manner in which any thing is done, while ἐνα designates the end or cause of an action. Cf. Bib. Repos. Vol. V. p. 84. — μενοῦμεν. The subjunctive or fut. indicative follows ὅπως when it refers to fut. time. In the pres., 1 aor. pass., and 2 aor., in

takes the subjunctive; but instead of the 1 aor. act. and mid., it commonly takes the fut. indic. Cf. Butt. § 139. 4; Mt. § 519. 7. — $\epsilon i \tau \epsilon \ \eta \delta \tau_0$, and if now. $\eta \delta \eta$ is here used in reference to the immediate fat. and qualifies $\delta \pi \epsilon \epsilon \tau a \epsilon$, which has a future signification. Cf. Butt. § 108. 5; S. § 209. N. 3. See above on $\mu \epsilon \tau o i \mu \epsilon \tau e$. $\delta \iota c o i \tau o i \epsilon e$ a private, sc. soldier. A word pp. used of a private citizen in contradistinction to one in public life. It sometimes designates one who is unlettered, ignorant, hence the Eng. i diot. — $\delta q \epsilon \lambda o s$, a defective noun used only in the nom. sing.

12. O dè $\dot{\alpha}r\dot{\eta}\varrho = o\bar{b}\tau o_5$ dè $\dot{\alpha}\dot{r}\dot{\eta}\varrho$, i. c. Cyrus. — $\pi o\lambda \lambda o\bar{\nu}$ uèr $\dot{\alpha}\xi \iota o_5$ $\tau t\lambda o_5$, a very valuable friend: lit. a friend worth much. Words requiring a definition of value are put in the genitive, and in such cases $\dot{\alpha}\xi\iota o_5$ signifies equal to, as $\dot{\alpha}\xi\iota o_5$ $\dot{\eta}\iota\iota\iota\partial\dot{\epsilon}\omega r$, equal to the demi-gods. Cf. Mt. § 363. 5; Rost § 108. 4. b. — Et. $\dot{\delta}$, moreover. Et. is here a particle of accession. — $\dot{\epsilon}\pi\iota\sigma\tau\dot{\alpha}\mu\iota\partial\alpha$ gives intensity to the preceding verb. So in common parlance, we see and know = we have certain knowledge. — $\dot{\delta}\sigma\omega o\bar{\nu}\mu\nu$. Such was the moderation and urbanity of the Greeks, that they often spoke in a doubtful way of what was real and certain. Cf. Butt. § 1. N. 1. — $\pi\dot{\delta}g\dot{\delta}\omega$ — $\alpha^{\dagger}\tau\sigma^{\dagger}\nu\alpha\omega$, to be encamped far from him. — $\tau\iota\varsigma$ = $iz\alpha\sigma\tau o\varsigma$. Cf. S. § 148. N. 1.

13. Ez δὲ τούτον, after him. — οἱ μὲν — οἱ δὲ, some — others Cf. Butt. § 126. 2; S. § 142. — ἐz τοῦ αὐτομάτον = ἀπὸ τοῦ αὐτομάτον. Cf. N. on I. 2. § 17. See also Mt. § 574. — ἐγκέξενοτοι. Weisk interprets: clam compositi et instructi, comparing οἱ μὲν αἰτοὶ zαθ' ἐαντοὶς, οἱ δὲ πλεῖοτοι ὑπὸ Κύψον ἐγκέλενοτοι, Cyr. V. 5. § 39. He compares also ἐγκελενεν ταῖς χνοί, to incite the dogs, which, if done in other than a low voice, and as it were secretly (quasi clam), would alarm the game pursued. "Vereor," says Schneider, "ne nimis subtiliter hæc disputentur." Hutch., Sturz, Born., and Pop., rightly translate it, jussus, being directed, which of course in the present instance would be privately done. — ἡ ἀποφία, the difficulty. Th. α priv. and πόφος, way. Hence ἀποφέω, to be without a way, i. e. without resource; and ἀποφία, the state of one who knows not what to do.

 Mt. § 507. 4. b. — ή δ' άγορά στρατεύματι. A clause thrown in by the historian, to show how ironical was the advice, to procure food from a market in the very heart of a large army, which they were about to desert. - ovozevážeo dat, to pack up the baggage. - ελθόντας. Krüg. would supply τινάς. - ήγεμόνα αλτείν Κύρον όστις διὰ φιλίας τῆς χώρας ἀπάξει, to ask of Cyrus a guide to conduct (them) as through a friendly country, or more fully, to conduct (them) through the country, as through a friendly one. Sturz and Poppo translate ήγεμόνα, dur viæ; Born., dur itineris.— Κυρον. The proper name is often repeated by the Greeks, where a pron. might hav been employed. — "ortiz = "ra, in order that. Cf. S. § 154. ἀπάξει. The future is used for the subjunctive agrist, when it expresses continuance of action, or something that will happen at an indefinite fut. time. See. Mt. § 519. 7. — την ταχίστην = τάχιστα, celerrime. Cf. Butt. § 115. 4; Mt. § 282. 2. — ποοκαταληψομένους. The part. fut is employed to express the purpose of the preceding verb. The art, is sometimes omitted when the part, signifies any persons whatever of a number. Cf. Mt. § 271. Obs. The azoa, heights, here referred to, are those over which the army passed into Cilicia. η θάσωσι - καταλαβόντες, take them before us. η θάνω is constructed with participles in the same manner as τυγχάτω, λαιθάνω, etc. See N. on I. 1. § 2. Here οπως takes the 1 aor. subj. instead of the fut. indic. as in § 11, regard seeming to be had to the transient nature of the action. Cf. Mt. § 519. 7 (end). — ων ανηφπακότες. The construction is here changed into the orat. recta, as if the person himself spoke. This is frequently done by Greek writers. Cf. Mt. 529. 5. έχομεν ἀνηφπακότες = ἀνηφπάκαμεν, only more emphatic. Cf. Butt. § 150. p. 442; Rost § 116. 13; S. § 222. N. 2. — τοσοῦτον. this only, as we say, he said this and no more. Too vios is a strengthened form of τόσος. Cf. S. § 73. 1.

15. $\Omega_{\rm c}$ μèν στυατηγήσοντα ιμὲ ταύτην τὴν στυατηγίαν depends upon λεγέτω, by a construction similar to ώς ἰμοῦ ἰόντος — γνώμην ἔχετε, § 6. Render, let no one of you propose me as general in this expedition. For the construction of στυατηγίαν στυατηγεῖν, cf. Butt § 131. 3; S. § 164. Krūg. well remarks, that the difficulties and dangers of the return could not seem small, when such a brave and skilful man (Cf. II. 2. § 5; 6. § 1–16) refused to hold the office of leader. — ώς δὲ τῷ ἀνδυὶ ὅν ἄν ἔλησθε πείσομαι, (but be assured) that I will obey the man whom you shall have chosen. In this sudden change of structure, it is evident that ἔκαστος λεγέτω, instead of νηθείς λεγέτω, is to be supplied. Krūg. takes λεγέτω in the sense of νημιζέτω. — ἄν ἔλησθε = a fut, præterite. Cf. Butt. § 139. 12. — καὶ ἄρχεσθαι, to obey also: lit. to be governed. και has here a superad

ditory use, as though the words, où μ óro $\tilde{\alpha}_{QZEL^*}$ à $\lambda\lambda$, had preceded. Notwithstanding this assertion, Clearchus was not fond of obeying others, or being directed in any affair. Had he obeyed the Ephorn (II. 6. § 3), he would not have been an exile from his country. Had he listened to the suggestion of Cyrus (I. 8. § 13), the result of the battle at Cunaxa would have been far different. Xenophon also remarks (II. 6. § 15), that it was said he was unwilling to be ruled by others. A reason for this may have heen his consciousness of superior military talents, which was tacitly acknowledged by the other commanders. Cf. II. 2. § 5.

16. Μετά τοῦτον, after him. Halbk. suspects, but without sufficient reason, that this speaker was Xenophon himself. - ?vn O evar, foolishness. This individual commences by gravely refuting the mock speech of the one who had just spoken, all which is done in order to deceive the soldiers. - ωσπερ πάλιν τον στόλον Κύρου μη ποιουμέvov. A somewhat difficult passage, and one which has received various translations. Zeun. and Schneid. interpret: quasi Cyrus posthac non esset expeditionem navalem suscepturus. Weisk: quasi Cyrus non retro ita per mare facturus esset. But with both these interpretations, as Popp. justly observes, the article conflicts. Born. prefers: quasi retro (i. e. posthac) non navigaturus esset. Krüg. rejects un and interprets: quasi Cyrus rediturus esset. Of these interpretations Bornemann's is the best, for the speaker bases his remark on the assumption, that Cyrus was marching against the Pisidians, and upon their subjugation would return back to his satrapy. ποιουμένου has in this place the force of the future. — αἰτεῖν tere takes παρὰ τούτου instead of the accus. of the person. -- & λυμαινόμεθα την ποάξι, whose enterprise we are ruining (by deserting him). For the change of construction into the orat. recta, cf. N. on § 14. -- & αν Κύρος διδώ stands for ων Κύρος διδώ, the relative being attracted by its antecedent ήγεμόνι - τί κωλύει καὶ τὰ ἄκοα ἡμῖν κελεύειν Κῦpor ποοχαταλαμβάνει. Poppo with several other critics renders this: quid obstat quin juga quoque Cyrum nobis (i. e. in nostrum commodum) præoccupare jubeamus; i. e. if the relations are so amicable between us and Cyrus, that we could obtain from him a faithful guide, what hinders our requesting him to send a detachment of soldiers to secure for us the Pylæ Cilicæ? Thus construed there is a vein of irony in the sentence. Krug. interprets: quid impedit quo minus Cyrus nobis (i. e. detrimento) anteoccupari jubeat.

17. Έγω γαο. The thought contained in $\ell \pi \iota \delta \epsilon \iota x r \nu \varsigma$ $\mu \ell \tau$ τr $\ell \tau r$ ℓr $\ell \tau r$ $\ell \tau$

opt. follows the præt. and the subj. the pres., but the reverse often takes place, since the object of fear is mostly considered as future. See Mt. § 520. 8; Butt. § 148. 4. Some grammarians supply φοβούμενος upon which μή is in dependence, but which is omitted because the idea of fear is already expressed in ozrolyr. Cf. Rost p. 389. -αὐταῖς ταῖς τριήρεσι. "When a word, which expresses accompaniment has airos with it, both are put in the dat. without our." Mt. § 405. Obs. 3. -- o Der ovy olor te lotal Est. Deir, whence it would be impossible to extricate ourselves. The full construction is το ήμας εξελθεῖν οὐχ οἶόν τε ἔσται ἡμῖν. Mt. (§ 479. Obs. 2. a.) makes οἰός είμι, or οιός τ' είμι = τοισύτος είμι, ώστε, I am of such a kind, as, which may signify: (1) I am able. (2) I am wont. (3) I am ready, willing. olog te when spoken of persons signifies, able; of things, possible. Cf. Butt. § 435; S. § 219. N. 2. - "OFE", i. e. Exerve OFE". - had sie airor, unknown to him. For the construction of ladeir with ἀπεί. θών, see N. on I. 1. 69. Notice that the aor. part. is here employed with an aor. verb. Cf. Butt. § 144. N. 8.

18. λγωγε, I indeed. γε is appended for the sake of emphasis. Cf. Butt. §§ 72. N. 4; 149. p. 431. — ταῦτα μὲν φλυαφίας. For the sake of emphasis the demon. pron., which is here the subject, is put in the neut. while the subst. in the predicate is fem. Cf. Mt. § 440. 7. — τί = εἰς τί. Cf. Butt. § 131. 7; Mt. § 409. 6. — σῦιαπεφ καὶ πφόσθεν ἐχνῆτο τοῖς ἐἐνοις, to that in which he formerly employed foreign troops. οῦαπεφ by attraction and omission of its antecedent (S. § 151. R. 1). = ἐκείνη οῦανπεφ. In this equivalent, ἐκείνη follows παφαπλησία (S. § 195. 1), and οῦανπεφ is constructed with ἐχνῆτο (S. § 167). Reference is here had to the 300 Greeks, who under Χenias accompanied Cyrus to the capital, where his father lay sick. Cf. I. 1. § 2. — κακίους = less brave and faithful. — τούτω, i. e. Cyrus.

20. οι ήρωτων Κύρον τὰ δόξαντα, who put to Cyrus the questions which had been resolved on. — 'Αβροκόμαν, Abrocomas, a Persian

satrap, who commanded one of the divisions of the king's forces, but did not participate in the battle at Cunaxa having arrived too late. Cf. 1. 7. § 12. — $i\chi \partial \psi o \check{\alpha} n \partial \psi a$, i. e. an encry. $\check{\alpha} n \dot{\eta} a$ joined with a subst. or adj. forms a periphrasis for a subst. Cf. 1. 8. § 1; Mt. § 430. 6. — $\check{\alpha} \kappa a o t o t$ — $\epsilon i \kappa a$. Verbs of hearing and learning take the participle, when a fact is adduced, which is heard with one's own ears; the infinitive, when the information of the fact is received from others. Cf. Mt. § 549. 6. Obs. 2; Rost § 129. 4. c. — $\iota \check{\psi}$ Europa'ry $\pi o \iota \alpha u \check{\psi}$. This celebrated river rises in the mountains ιi Armenia, and flowing southwardly, somewhat in the form of a craseont, through Syria and Mesopotamia, empties itself into the Persian gulf. — $\delta \omega \delta \epsilon \kappa a \sigma \iota \alpha \partial \mu o \psi s$. Cyris seems purposely to have faller, short of the real distance, as we find that they marched nineteen stations before they reached the river at Thapsacus. — $\iota \eta r \delta \ell z \eta r = \ell \pi \iota \vartheta \iota v \iota u$, to inflict punishment.

21. $\pi \varrho o_S a v c \bar{\nu} a \ell a$ $\ell a \ell a \ell a$ ℓa $\ell a \ell a$ ℓa $\ell a \ell a$ ℓa

CHAPTER IV.

- 1. τον Σάρον ποταμόν. The river Sarus rises in Cappadocia, and flowing through Cilicia falls into the Cilician sea. The Pyramus (τον Πύφαριν) is a larger and longer stream, nearly parallel with the Sarus and flowing into the Sinus Issicus. 'Ισσούς. Issus lay on the N. E. s-de of the head of the Sinus Issicus. Steph. says that it was called, Nicopolis, city of victory, on account of the great battle fought there between Alexander and Darius.
- 2. $\ell \nu M \epsilon \lambda \epsilon \pi \sigma r r r g \sigma \sigma r r g \epsilon_5$, viz. those sent by the Lacedemonians to the ail of Cyrus. $\ell \pi' \alpha \ell \tau \alpha \bar{\alpha}_5$, over them. "Hyerto. Some translate: via duv erat. But then we should expect $\alpha' \tau \alpha \bar{\alpha}_5$ instead of $\alpha' \tau \bar{\alpha} \nu$. Cf. Mt. § 360. a. When followed by the gen. it signifies to rule, command. See Mt. § 359. 3. That this is the signification of the verb here, is confirmed by $r \alpha \bar{\gamma}_5 \ell \tau \ell \rho \alpha_5$ which follows. Cf. I. 2. § 21. $\ell \epsilon' \ell \rho \alpha_5$ we wish follows. Cf. I. 2. § 21.

Commanders.										HEAVY ARMED.	ARMED.	TOTAL.
Xenias				_						4000		4000
Proxenus					٠.					1500	500	2000
Sophænetus	Stymph.									1000		1000
Socrates										500		500
Pasion .										300	300	600
Menon			٠,							1000	500	1500
Clearchus										1000	1000	2000
Sosias .										300		300
Sophænetus	Arcad.			٠.						1000		1000
Chirisophus			· .							700		700
Pilopilo										11300	2300	13600

If we read Πασίων εἰς ἐπτακοσίους ἄνδοας in I. 2. § 3, the sum here given will harmonize with the number reviewed by Cyrus (I. 2. § 9) + the force led by Chirisophus. Cf. N. I. 2. § 3. — ωρμουν, lay at anchor. — παρά, near, alongside.

-το μεν έσωθεν, the inner one, i. e. the Cilician gate. Fow θεν preceded by the art. = an adj. Cf. Butt. § 125. 6. We should have expected the article to repeated before men the Kilizias, as in the next clause to πρό τῆς Συρίας. Cf. Mt. § 277. a; Butt. § 125. 3. - το μέσον τῶν τειχων ησαν στάδιοι. In this clause, το μέσον (Cf. Mt. § 269; S. §138.2) is the subject of ησαν, which takes its number from στάδιοι, the prec cate-nominative, that being nearest to the verb. See Mt. 8 305. --gter's, narrow. This being a relative term must be determined by the subject to which it refers. Rennell remarks that "when Xenophon says the pass was narrow (orern), he could only mean in reference to a front formed for an attack; since there was width for a fortress, and one too, large enough to contain a considerable force." - ni/3ato. Some derive this word, which is always an epithet of πέτοη, from ηλιος, the sun, and Jalro, to go, giving it the signification, sun-reaching, sunextending = high, towering. But from the inappropriateness of this, as an epithet of caves and of Tartarus (Cf. Hesiod &. 483; Eurip. Hippol. 732), Buttmann (Lexil. No. 61) prefers the etymology, which supposes it an abridgement of ηλιτόβατος, according to the analogy of ημιτόμηνος, ημιτόεργος, in which words lie the idea of missing or failing in; so that \$1/3aros, would express the facility of making a false step in ascending a precipitous height or descending a steep declivity. Passow preiers this derivation of the word, adding, however, another AAD, alaqua, that from which the footstep slips. It appears then from these eminent authorities, that nillaros has the general signification, a steep ascent difficult or impossible to be climbed. The overhanging and inaccessible cliffs here spoken of, were on the left hand of one going from Cilicia into Syria. - núlai, gates, not for tresses as above in hoar de tauta dio telyn.

5. εἴσω καὶ ἔξω τῶν πνλῶν, within (i. e. between the fortresses) and without the fortresses (i. e. on the Syrian side). The reason is given in the next clause. — βιασάμενοι τοὺς πολεμίους, having forced the enemy (from their position). — παφίλθοιεν, sc. οἱ ὁπλίται. — φιλάττοιεν, sc. οἱ πολέμιοι. — ἤκουσε Κῦςον-ὅντα = ἤκουσε Κῦςον-ὅντα = ἤκουσε Κῦςον-ὅντα = ἤκουσε Κυςον-ὅντα = ἤκουσε Κυςον-ὅντα = ἤκουσε κουσε κουσε κουσε κουσε κουσε το καιάς. The Persian kings, especially in the latter years of the empire, seldom took he field without having assembled a vast army. They did not reflect that an undisciplined army was weak in proportion to its numbers; or that a few thousand well disciplined and veteran troops, were far superior to countless myriads of raw inexperienced men. Notwithstanding the terrible lessons, which, from the time of Darius Hystaspis, they had received from the Greeks, they clung to the belief that numbers constituted the main strength of an army, until Darius Codomanus vainly and for the last time assembled immense masses of his

subjects, to be broken and trampled down by the Macedon an phalanx and the Thessalian cavalry.

- 6. Μυνιτανόμον, Myriandrus, here located by Xenophon in Syriabut by Scylax and Strabo, in Cilicia, was a place of considerable trade, being originally a Phænecian settlement and partaking of the enterprise and commercial spirit of the mother country. δλαδες, merchant ships. These ships differed in structure from vessels of war, being oval with broad bottoms. Cf. Smith's Dict. Gr. and Rom. Antiq. p. 877. The Schol. on Thucyd. VI. 43, thus enumerates the different kinds of vessels there referred to, τψήψεις ταχείαι, τψήψεις στψατιώτιδες, πεντηχώντοψοι, ίπαχωγοί, πλοῖα, δλαάδες "Of these last two, the πλοῖα were barges attending on the triremes, the δλαάδες were vessels of burden serving as transports." Bloom.
- 7. Έντανθα ξηειναν ημέρας έπτά to unload, as Rennell suggests, the stores and provisions brought in the fleet, which, as he now was to leave the sea coast, could accompany Lim no farther. τα πλείστου άξια, most valuable effects. Cf. N. on I. 3. § 12. - μεν τοις πλείστοις εδόχουν. So Dind., Born, Pop., and Krüg., edit in place of μέντοι πλείστοις εδόχει, the common reading. Krüger would mentally supply, allow of allow those are. - ou tous organistas x. t. l. The order is: Kings ein tor Klenger Eyer tous οτρατιώτας x. t. l. Render os aniortas, with the expectation of returning. Cf. N. on I. 1. § 10. — καὶ οὐ πρός βασιλέα, sc. lortaz. — διηλ. θε λόγος, a rumor spread abroad. — ότι διώχοι. In the orat. obliqua, the opt. without αν is put after ὅτε, ώς, ὅτι, etc., whatever may be the time designated by the verb. Cf. Mt. § 529. 2. - of use sugarto, some earnestly wished. είχομαι is never found in the Anabasis, and rarely in the other writings of Xenophon, with the augment ni. - alwoorro. The fut. middle here = fut. passive. Cf. Rost § 114. 1. N. 1; S. 5 207. N. 6.
- 8. Απολελοίπασιν ήμας, have deserted us.— ἐπιστάσθωσαν, presemperat mid. of ἐπέσταμαι. ἀποδεθφάκασιν—ἀποπερεύγασιν. An obviors distinction is here made between these words. The former signifies to abscond so as not to be found; the latter, to flee away so as to evade pursuit. οἴχονται, are gone. οἴχομαι has not only the signification of the present, I depart, am in the act of departing; but also the force of the perfect, I am gone, and in this sense is the opposite of ἥτου, I am come. μὰ τοὺς θεοὺς. When μά stands alone it serves as a negative. Cf. Buttp. 430; S. §171. N. 1. κιώδω, The more usual form is διώδομαι. Cf. Butt. §113. 4. τι, καὶ αὐτοὺς. When τίς stands for a whole class rather than for an individual, it is referred to by a plur. pron. Cf. Mt. § 434. 2. b. λότων The common reading, οττων ἄν is retained by Hutch., and Weisk.; by

Matthiæ (§ 599. e) has clearly shown that ἄr calnot le joined with an imperative. It is rejected by Steph., Pors., Schneid., Dind., Born. Pop., and Krūg. — περὶ ἡμᾶς, towards us. Cf. I. 6. § 8; III. 2. § 20. — Καίτοι γε—ἀλλ, although—yet. — Τράλλεσι. Tralles was an opulent city of Lydia not far from Magnesia. — στερήσονται = στερηθήσονται. Cf. Butt. § 113. 5; Mt. § 496. 8; S. § 207. N. 6. — τῆς... ἀρετῆς. Cyrus seems to have reposed considerable confidence in these generals, especially in Xenias. See I. 1. § 2; 2. § 1

9. el tis, lit. if any one = whoever, all who. Render el tis zois even those who. - άψετην, humanitatem, clementiam. - ποοθυμότεgor, with greater alacrity. - Xalor. Hutch, says the name of this river cannot elsewhere be found. - Deorg From Cor. Derceto the mother of Semiramis the celebrated queen of Assyria, having thrown herself inio the sea, became partially transformed into a fish Afterward the Syrians paying her divine honors, abstained from eating fish, regarding them as sacred. Semiramis after her death, was said to be changed into a dove, and hence the worship of that bird among the Syrians and Assyrians. Projuttor = voμίζουσι. - Παυνσάτιδος ἦσαν, belonged to Parysatis. - είς ζώνην, The Persian kings assigned to the cities and villages of the empire, the duty of supplying their queens and other favorites with articles of luxury. Corn. Nep. says, that Artaxerxes gave a domicile to Themistocles at Magnesia, which city was to supply him with bread; Lampsacus, with wine; and Myus, with viands. In the present instance, these villages were to keep the queen-dowager in girdles. The amount of this tax would of course depend upon her caprice and pred igality.

10. Λαψάδαzος, "fluvius aliis scriptoribus ignotus." Hutch.—
Poppo makes ἄψξαντος = ἄψχοντος. "qui ad Cyri adventum usque
præfectus fuerat." Krūg. This satrap must not be confounded
with the Belesis, who conspired with Arbaces against Sardanapalus,
and was afterwards governor of Babylon. Cf. VII.-8. § 25. — ὑψαι,
ε. ἐτους, seasons (of the year). — Κυψος—ἐξέκοψε. It is an old
maxim: Qui facit per alium, facit per se. — ἀντὸν, i. e. the park.

11. ἐπὶ τὸν Εὐφράτην ποταμόν. Cyrus struck the river at Thapsacus, a famous ford, crossed by Darius after his defeat at Issus, and three years after by Alexander previous to the battle of Arbela. In his march to this place he passed through the northern borders of Syria Proper, having the mountains, which lie along the eastern shore of the Mediterranean, upon his right. — Ἐνταῦθα ἔμειναν ἡμέρας πέντε. His detention here was owing probably to the unwillingness of the army to march against the king. — ἡ ὁδὸς, the expedition *expeditio bellica." Born.

12. εχαλέπαινον τοὶς στυατηγοῖς, were enraged at the generals. Well they might be indignant, having been inveigled a vay so far from home, and kept in ignorance of the real nature of the expedition. until it was too late to abandon it. — αὐτοὺς - κούπτειν = ὅτι αὐτοὶ ἔκουπτον. See Mt. § 499. — οὐκ ἔφαναν ἰέναι. Cf. N. on I. 3. § 1. tar un unless. Cf. S. § 224. 3. - Tis i. e. Cyrus. Without a subst. τίς signifies, some one, a certain one. S. § 148. 2. - γοήματα. Krüger says, "hic non de stipendiis, sed de donis sermo est." Bu. Sturz rightly interprets. stipendia, wages. - Goneg rai, sc. So & grai, the same as (was given). - καὶ ταῦτα. and that too. · Cf. Passow, No. 12; Mt. § 470. 6; Butt. § 150. p. 436, The peaceful character of the former araganis of Cyrus to Babylon, contrasted with the toilsome and perilous expedition in which he was now engaged, is used by the soldiers as an additional reason, why they should receive as high wages as those, who went up with Xenias (I. 1. § 2). -- ιόντων, sc. αὐτῶν, See N. on πυölorτων, I. 2. § 17.

13. $\mu r \tilde{\alpha}_s$. The mina was a name given not to a coin but to a sum =100 drachma. The old Attic $\delta_{\varphi}\alpha_{Z}\mu_{Y}^{2}=17$ cents 5–93 mills; the later $\delta_{\varphi}\alpha_{Z}\mu_{Y}^{2}=16$ cents, 5–22 mills. A mina or 100 of the former =\$17. δ_{φ} , of the latter, \$16.52. Hussey (Ancient Weights &c. pp. 47, 48) nakes the drachma =9.72 pence, or, about 18 cents 0–55 mills. $-\epsilon\pi(r) = -\frac{6}{7}\epsilon\omega_{Z}$. Cf. N. on $\frac{1}{4}r^{2}\epsilon\mu_{Y}^{2}\delta_{Y}$, 1. 3. § 15. $-\frac{1}{4}\epsilon\mu_{Y}^{2}\epsilon_{Y}^{2}\delta_{Y}^{2}$ xata- $\frac{1}{4}\epsilon\mu_{Y}^{2}\delta_{Y}^{2}$, $\epsilon_{Y}^{2}\delta_{Y}^{2}\delta_{Y}^{2}$, $\epsilon_{Y}^{2}\delta_{Y$

14. "Ardyes, men, soldiers, here a term of honor. — $\pi \lambda \acute{e}\sigma \star \pi \varrho \sigma \iota$ $\mu \eta \iota \iota \iota \sigma \partial \varepsilon$ (= $\pi \varrho \sigma \iota \iota \iota \iota \eta \partial \dot{\eta} \varrho \iota \sigma \partial \varepsilon$), you will be far more honored. The composite $\pi \varrho \sigma$ is here redundant, the comparison being expressed by "are not so in a rhetorical view, as they serve to give distinctness or force to the expression." — $T\iota$ $\sigma \dot{\nu} r$ $\iota \iota \iota \iota \iota \sigma \sigma \iota \iota$; A rhetorical question, serving to call attention to what the speaker was about to Eay. — $\iota \iota \iota \iota \sigma \iota$; $\chi \varrho \eta \iota \iota \sigma \iota$, that you ought. $\chi \varrho \eta \iota \iota \iota \iota$ has here a personal construction. Cf. Butt. § 129. 10. — $K\dot{\nu} \varrho \omega$, i. e. to the proposals of Cytas.

15. γὰο serves to introduce the reason why Menon's troops should first cross the Euphrates. —— ψηφίσωνται is derived from ψήφος, a small stone or pebble, (Lat. calculus), used in reckoning on an abacus

whence \partie, I calculate; and also in voting, whence \parties and \parties on also in voting, whence I vote, I resolve. It is here used metaphorically, as the method of voting in the army was doubtless by a show of hands (yellotorfa). Cf. Man. Clas. Lit. p. 510; Smith's Dict. Gr. and Rom. Antiq. p. 805. - χάριν εἴσεται Κύρος καὶ ἀποδώσει, Cyrus will be grateful (to you) and repay (the favor). Cf. Vig. p. 56. είνομαι fut. mid of είδω, used chiefly by the Attics instead of είδήσω. See Butt. Irreg. Verbs p. 78; Mt. § 231. -- ἐπίσταται δ εἴ τις καὶ άλλος, and he knows (how to do this, i. e. requite a favor) if any other one (does). — ἀποψηφίσωτα, decide not (to follow Cyrus). ἀπό in composition has sometimes a privative force. Cf. Vig. p. 222. XVII. απιμεν μεν απαντες είς του απαλιν (i. e. το ξαπαλιν), we shall all (both Greeks and Barbarians) return. The verb is changed to the 1 pers. because with απαντες it is used in its most extensive sense. For its 1st. signif., cf. S. § 209. N. 3.— els φορόψια καὶ els λοχαγίας, for commanders of citadels and companies. — άλλου εὐτενος = allo of tiros (S. § 151. 2). allo (i. e. allov) is constructed with τεύξεο θε Κύρου, according to the formula, τυχγάτειν τί τινος (Mt. § 328. 5. Obs). Sturz finds no attraction in allow, but constructs it with Kvgov, as forming a double gen. after τεύξεσ θε. So Carmichal, Gr. Verbs, p. 289.

16. Hodeto διαβεβηχότας = hodeto ότι (ἐχεῖνοι) διεβεβηχότας, or hodeto ότι (ἐχεῖνοι) διαβεβηχότες εἶεν. — Γλοῖν, Glus, son of Tamos the admiral of Cyrus. — how, now. The implication is that this award of praise would be followed by a more substantial expression of his grutitude. — $\delta \pi \omega_{\varsigma}$, in order that. $\delta \pi \omega_{\varsigma}$ has here the telic ($\tau \epsilon \lambda \kappa \omega_{\varsigma}$) sense, i. e. it marks the end or purpose of an action. When it marks the result or upshot of an action, it is said to be used in an ecbatic ($\delta \kappa \beta \alpha \tau \kappa \omega_{\varsigma}$) sense, and is translated so that. — $\delta \pi \omega \kappa \omega_{\varsigma}$ and the example of the fut. act. is found V. 5. § 8, although the fut. mid. with an active signif. is the more usual form. Cf. Butt. § 113. N. 7; S. § 207. N. 5. — $\mu \kappa \kappa \kappa \omega_{\varsigma}$ are $\kappa \kappa \omega_{\varsigma}$ think me no longer Cyrus,

= think my nature wholly changed from what it now is.

17. εὐχοντο αὐτὸν εὐτυχῆγαι, wished him success (in his enterprise).

— διέβαινε, he (i. e. Cyrus) began to cross over. — ἀνωτέφω.

Some adverbs derived from obsolete adjectives end in ω instead of ως, and in the same manner (i. e. in ω) form their degrees of comparison. Cf. Butt. § 115. 6; Thiersch § 71.

18. $\delta_{i}\alpha\beta\alpha\tau\dot{\alpha}\varsigma$, fordable. Verbals in $\tau\alpha\varsigma$ have often the idea of capability o possibility, like the Eng. ile, ble. Cf. Butt. §§ 102. N. 2 134. 8. — $\pi\iota\xi\tilde{\eta}$ (i. e. $\pi\alpha\varrho\iota\nu\eta\iota\dot{\epsilon}\iota\alpha\varsigma$ $\pi\iota\xi\tilde{\eta}$), to those going on foot, is a dat. of manner opposed to $\pi\lambda\alpha\delta\iota_{\alpha}\varsigma$. Butt. (§ 115. 4) makes $\pi\iota\xi\tilde{\eta}$, $\pi\iota\nu\tilde{\eta}$, $\imath\delta\iota\eta$, $\imath\delta\iota\eta$ and $\imath\eta$ $\imath\iota\eta\iota_{\alpha}$, etc., supply the place of adverba Cf. Mt. § 400. 5. —

- el un tote, except then. - alla = alla novor. - Deior elvai, divino consilio factum. Sturz. It is said that a bridge was afterwards thrown across the river at this place, upon which the armies of Darius and Alexander crossed over. - inormonous to submit: lit. to give place. — ώ; βαπιλεύσοντι, as to its future king.

19. της Συρίας, i. e. Mesopotamia, the general name Syria being given by the Greeks not only to Syria Proper, but also to Mesopotamia, (μέσος, ποταμός,) lying between the Tigris and Euphrates. Xenophon (I. 5. §1) calls the southern part of Mesopotamia, Arabia. The Hebrew name for Mesopotamia was ארם נהרים, Syria of the two rivers, or Aramea. Cf. Gen. 24: 10. Syria Proper, or Western Syria, was called 27. Cf. Judg. 3: 10; 1 K. 10: 29. - tor Agairr. This river is now called Khabour from its former name Chaboras. Xenophon has given the name Araxes to this stream, and Phasis to the Araxes or Arras of Armenia. Cf. IV. 6. § 4; Rennell, p. 205. — μεσταὶ σίτου. For the construction, cf. S. § 181. 1 - Entottloarto, and furnished them. selves with provisions.

CHAPTER V.

1. 'Aφαβίας. Cf. N. on I. 4. § 19. - σταθμούς ξοήμους. The southern part of Mesopotamia was dry and sterile. it will be seen that Cyrus made longer marches through this desert region, than where the country was fertile and populous, the reason for which is given, I. 5. §§ 7, 9. — απαν, (αμα and πας,) qualifies όμαλον. άψενθίου δὲ πληρες, full of wormwood, i. e. the surface of the earth was covered with this plant. So arno πλήρης λέπρας, a man full of (i. e. fully covered with) leprosy. Luke 5: 12.

2. Onola de narroia, sc. erfr. -- oron ayoun, wild asses. For a graphic description of this animal, cf. Job 39: 5-9. See also Gen. 16: 12, where as illustrative of the lawless wandering habits of Ishmael and his descendants, it is said that he shall be ברא ארם, lit. a wild ass of a man. wild ass, is derived from אָדָב, to run swift-ly. — στρουθοί at μεγάλαι, ostriches. στρουθοί alone usually signifles sparrows. -- ωτίδες, bustards. Buffon says, that the name is derived from the long feathers near the ears. -- δουκάδες, gazelles. or roe deer, remarkable for the beauty of their eyes and sharpness of sight. --- ἐπεί τις διώχοι, when any one pursued (them) = as often as they were pursued. The opt. is used with int when the discourse is concerning a past action often repeated. Cf. Mt. § 521; Butt. 6 139 N. 3. -- ποοδοτμόντες, having outs'ripped (their pursuers). --

ar foragar. Dind. omits ar, but following Born., Pop., and King, I have retained it. Butt. (§ 139. N. 5.) says that this particle often gives to the indic. the sense of a customary action. So also Mt. § 599. 2. a. ξοτασαν is a syncopated form of the plupers. (Butt. § 107. 3) = impers. (S. § 209. N. 4). - tartor Enclover, i. e. they again ran on in advance and then halted. - or not hapeir, sc. artois, it was not possible to take (them). Butt. (§ 150. p. 438) remarks, that Eregge refers to the physical possibility, it is possible; is sorer to the moral it is lawful, one may; fore stands indefinite between the two, it may or can be done. — εὶ μὴ διαστάντες οἱ ἱππεῖς θηφῷεν διαδεχόμενοι τοῖς έπποις, unless standing at intervals, the horsemen hunt them, succeeding one another with (fresh) horses. Siadizonal, to receive through, sc. others. Hence, to receive in succession, or, succeed to one another, Here the pursuit was received through the series of horsemen, until the animal was taken, or the relays were all exhausted. Onower. Cf. S. § 87. N. 2. τοις επποις denotes the means. S. § 198. roic liagelois, sc. noéagir. - dé is said by Hoog. (p. 38) to elegantly close a sentence either disjunctively or adversatively.

3. ταχύ ξπαύοντο, quickly cease, i. e. give up the pursuit. άπεσπᾶτο. It is unnecessary here to repeat the various readings of this word. I have followed the one which Dindorf on the conjecture of Buttmann has adopted. The mid. ἀποσπάουαι signifies to remove or tear one's self away from. "vi se abripere." Sturz. πολύ γὰο ἀπεσπάτο φείγουσα may be rendered, for flying (i. e. in its flight) it ran far in advance; or, (making the participle express the principal action, and the verb accessory (Mt. p. 966), for it fled away running far ahead. - nooi and nterver follow youngers. Cf. S. § 198. N. 1. - δρόμω, in running (S. § 197. 2), is opposed to άρασα (sc. ξαυτήτ) in raising (itself) up. - ωσπερ ίστιω is to be joined in sense to ταῖς δὲ πτέρυξιν ἄφασα. "Nothing can be more entertaining than the sight of the ostrich when excited to full speed; the wings by their rapid but unwearied vibrations, equally serving them for sails and oars, while their feet, no less assisting in conveying them out of sight, seem to be insensible of fatigue." Encyc. Rel. Knowl. p. 896. - ταχι ανιστή, suddenly starts them. -- ξοτι λαιβάνειν. See N. on ήν λαβεῖν, § 2. — βοαχύ, a little (distance).

4. λφίμη. Krūg. thinks that this city was deserted by the inhabitants through fear of Cyrus. — Κορσοντή, Corsole, the site of which seems to correspond to a spot where are now the ruins of a large city called Erzı or Irsah. — Μασκά. Dor. gen. of Μασκάς. Cf. S. § 31. N. 3 Dindorf accents Μάσκα.

5. Πίλας, 1. e. the Pylæ Babyloniæ, through which the route ay from Mesopotamia to Babylonia. — ἄλλο οὐδὶν δένδουν. As no

tree has been previously spoken of, $\tilde{\alpha}\lambda\lambda_0$ must be considered redundant. "Verti potest præterea." Krūg. Cf. έτέψας, I. 4. § 2; $\lambda\lambda_0$ δὲ $\tilde{\eta}$ σαν, I. 7. § 11 — ψιλή, bare (of trees or herbage). — δνους ἀλέτας. Hesych. interprets δνος $\tilde{\epsilon}$ ἀνώτεψος $\lambda(\partial)$ ος τοῦ μίλον, the upper millstone. Hutch thinks that it was so called, because asses were employed in turning the larger millstones. See Matt. 18: 6, where the upper millstone is called μύλος δναλός. The smaller stones were turned by females of the lowest condition. Cf. Jahn Arch. §§ 138, 139; Rob. Lex. N. T. art. μύλος — ἀνταγοψάζοντες, purchasing in return. It is evident from this, as well as other passages, that Babylon was indebted to the countries lying up the Euphates, for many of the conveniences and even necessaries of life. For a valuable article on the commerce of Babylon, see Bib. Repos. Vol. VII. pp. 364–90.

6. Avdla ayoua. Larch. observes from Herod. I. 155, 157, that the Lydians had practised stall-keeping and trade from the time of the clder Cyrus, who by depriving them of the use of arms, had rendered them esseminate. Hence the proverb, Λυδος καπηλεύει. aleigor naly tron, wheat flour or barley meal. So Sturz defines these words. But why flour so different as that of wheat and barley should be held at the same price, has puzzled critics and editors not a little. To avoid this difficulty Muretus suggests the erasure of alsigow i, as being added by some one, who thought it a synonyme of alatrwr. Krüg, defines alguta, farina crassior; alevoa farina tenuior et magis elaborata, and avoids the difficulty above suggested by referring to the great want of provisions, or the comparative abundance of άλευρα. - τεττάρων σίγλων. As six δβολοί = δραχμή, i. c. 17 cents 5-93 mills (Cf. N. on I. 4. § 13, seven and a half opolol or the Persian σίγλος = 22 cents. — δίναται, is worth. — οβολούς properly depends upon an infinitive after δίναται, such as φέσεις; or it may be regarded as synecdochial. - zanton δύο χοίτικας. The capacity of the χοῖτιξ. upon which that of the zanton here depends, is differently given, some making it = three cotyle; while other authorities make it = four, and some even, eight cotylæ. A cotyla = .4955 of a pint English. - εχώσει, contains: lit. gives place or room. A vessel is trop. said to make room for a given quantity, when it will contain it.

7. 3 Hr $\delta {}^{2}$ τούτων τῶν σταθμῶν οὖς πάννμαχοὺς ἤλαννν, there were (some) of these days'-marches which he made very long. ἔστεὶς commonly employed even before the plur relative, a though the plur ϵtot is sometimes found (Cf. II. 5. § IS), and the imperf. $\tilde{\eta}_{r}$. Cf. Butt. p. 438; Mt. § 482. Obs 1; S. § 157. N. 1. $\sigma \tau \alpha \theta_{\mu} \dot{\omega}_{r}$ is constructed with $\tilde{\eta}_{r}$ $- o\tilde{\iota}_{S} = \tilde{\eta}_{r}$ iros $\sigma \tilde{\iota}_{S}$ (Mt. § 482; S. § 150. 5); fully, $\tilde{\eta}_{r}$ iros $\sigma \tilde{\iota}_{S}$ (Mt. § 131. 3; S. § 164, occause it represents $\sigma \tau \alpha \theta_{\mu} \dot{\omega}_{r}$ ς which in this connection sig-

8. ωσπερ ουγή. Dind. and Pop. connect these words with the preceding clause. But why should Glus and Pigres be in a rage at executing as leaders a commission, to which when commanded, the High σαι οί εφάτιστοι gave their personal service with such alacrity? Why did Cyrus retain Pigres in a post of honor (Cf. I. 8. § 12), if he showed so little zeal in his master's cause? Hutch., Born., and Krüg., rightly therefore connect ωσπερ δογή with the following clause. συνεπισπείσαι, to assist in hastening on. There is great beauty and force in these compound words. — "Er Da Si, then truly. — uégos τι, a specimen, example. — 'Ρίψαττες. This shows the alacrity with which they executed his command. — zάτδυς, cloaks or gowns with wide sleeves worn over the tunics, common to kings, generals, and private soldiers; only those worn by kings were of purple, those worn by high officers, scarlet or purple with white spots, while the soldiers, wore such as were made of coarser materials. Cf. Cyr. I. 3 § 2; VIII. 3. § 10; Curt. III. 3. § 18. Yates says, that in the Per sepolitan sculptures, nearly all the principal personages are clothed in the zárdva - "Erro, imperf. mid. 3 plur. of the imaginary "nu, Igo. Some recent critics however reject this middle and write with the aspirate "sua, I send myself, I hasten, from "rue, I send. Cf. Mt. § 214. 4; Carmichael Gr. Verbs, p. 97. — πεψὶ νίκης, for a prize: lit. for victory. The Persian noblemen are represented as running with as much ardor to raise the waggons from the mud, as the foot racers contended in the Olympic games for the prize. - zai before nala may be rendered and that too, what is more. See Butt. p. 425. rostove, i. e. those well known. Cf. Mt. 470. 4. - araknotbas, trow sers, made long and loose, as those now worn by the Orientals. The same garment seems to be referred to in Dan. 3: 21, 27, by the Chal. מרבלדן, saraballa, which Gesen. translates long and wide pantaloons. Cf. Cyr. VIII. 3. § 13, with Barker's note. - our rourous, i. e. the costly garments and ornaments just mentioned. - - 9 arror i ws Tis an dere, sooner than one could have thought (possible). Cf. Seager's N. on Vig. p. 216. So in Lat., crederem, putarem, etc., are sometimes

employed, where in English we should use the plurperf. Cf. A.d. and Stod. Lat. Gram. § 260. II. R. 2. — μετεώψους = ὥστε μετεώνους εἶναι. An epithet is sometimes applied to a thing by way of anticipation, to show the rapidity or certainty of the act by which the quality is possessed.

9. Το δε σύμπαν (sometimes το δε σύμπαν είναι), generally, upon the whole, i. e. in all the things pertaining to the expedition. Cf. Mt. δδ 283, 545; Vig. p. 12; S. δ 221. N. 3. — δηλος ην Κύρος σπεύδων. See N. on δηλος ην ανιώμενος, I. 2. § 10. - οπου μη, unless where. - σοφ μεν αν. Porson joins αν, (which Din I. has bracketed,) to roulζων. It is generally taken with 20.00. See Butt. § 139. 8; Mt. § 527. — The subject of μάχεσθαι is the s me with that of voμίζων, because both subjects refer to the same pe so Cf. S. § 158. N. 2. - Kai συνιδείν δ ήν τῷ προς κριτι τον νοῦν, it was evident to any one giving (the subject) attention = any one upon reflection might see. Bloomfield says that προς χριτι τον rour, paying attention to, receives this sense from the article, rour exer denoting to be knowing, or clever. — συνιδείν ην — ἀρχή — οὖσα = συνιδείν ην ὅτι ἡ ἀρχή ην. --- πλήθει γώρας και ανθρώπων, from its extent of country and number of men. - Sià rayéwr = rayéws. The sense of this passage is that the very circumstances which made the Persian empire formidable, if time were given to collect its vast resources, would render it a more easy prey to the invader, should it be suddenly attacked.

10. κατὰ τοὺς ἐψήμους σταθμοὺς, i. e. opposite the desert, through which they were thirteen days in marching (I. 5. § 5). — σχεδίαις, sc. καυδι, lit. (vessels) hastily constructed, i. c. rafts, floats, etc. — δόξε, thus, in this manner. — χόχτον κούτον, light (i. e. dry) fodder, hay. — εἶτα συνῆγον καὶ συνέσπων, then they brought them (i. e. the skins) together and seveed them. συνέσπων, 3 pers. plur. imperf. indic. of συσπάω. — ώς, so that. Cf. II. § 10; V. 6. § 12. — τῆς κάφης, i. e. the χόντος κοῦνρος enclosed in the skins. — βαλάνον, date. This country abounded in palm trees, from the fruit of which was made a very agreeable wine. Cf. II. 3 §§ 14, 16. — τοῦτο is put in the neuter, because μελίνης to which it refers, denotes an inanimate thing. Cf. Mt. § 439; S. § 137. N. 2.

11. 'Αμφιλεξάντων τι, disputing about something. — κοίνας ἀδικεῖν τὸν τοῦ Μένωνος, judging one of Menon's soldiers to have been in he wrong, i. e. to have occasioned the disturbance. ἀδικεῖν = ἡδικρείναι. — ἔλεγεν, sc. τὸ αὐτοῦ πάθος. Cf. § 14, infra. — κρυβίοντο ἰσχυρῶς, were greatly enraged.

12. την ἀγοράν. i. e. the provisions brought across the river from Charmande. — ἀφικπεύει, rides back. — τοῖς περὶ αὐτόν, his attendants. Cf. Mt. §§ 198. c: 583. 1. c; Butt. § 150. p. 439. The

proper name is often used with this formula. See II. 4. § 2; Thucyd. VIII. 105. — ἔησι τῆ ἀξίτη. εc. οἰτόν, threw his axe (at him, i. e. Clearchus). To verbs of throwing the missile is joined in the dative to denote the instrument. — οἶτος, i. e. the one who cast the axe. — αἰτοῦ ῆμαφτεν. Cf. Μ. § 332. 7. So ἀμαφτεῖν ὁδοῦ, to miss the way. — ἄλλος δὲ λίθω, εc. ἔησι Κλέαρχον.

13. παράγγελλει εἰς τὰ ὅπλα, calls, to arms! His rage did not permit him to wait for the public crier to call the soldiers together. — τὰς ἀσπίδας πρὸς τὰ γέντατ θέντας, placing (i. e. resting) their shields against their knees. Cf. "obnixo genu scuta" Corn. Nep. Chabr. I. 2.— τούτων δ', i. e. the cavalry. — ἐπὶ τοὺς Μένωνος, sc. στρατιώτας, — ὥστε ἐπείνους κ. τ. λ. Probably Clearchus was so incensed, that he came with little less vehemence, than if he were rushing to battle. — τρέχειν ἐπὶ τὰ ὅπλα, ran to arms. — Οἱ δὲ καὶ ὅπταραν ἀποροῦντες τῷ πράγματι, others stood still, being perplexed at the affair. οἱ δὲ responds to οἱ μὲν implied in the previous proposition.

14. ἔτιχε γὰο ὕστερος προσιών, for he happened to be last coming up. — τάξις. Cf. N. on I. 2. § 16. — ἔθετο τὰ ὅπλα, stood (with his men) in arms. Cf. Vig. (Seager's note) p. 102. Born. interprets: cum armis in acie consistebat. — αὐτοῦ ὀλίγον δεήσαντος καταλευσθῆναι, while he wanted little of being stoned. The construction may be resolved into ὀλίγον ἐδέγοε αὐτον καταλευσθῆναι, on the principle of attraction referred to in N. on δῆλος ἦ ἀνιωμενος, I. 2. § 11. — πράως λέγοι τὸ αὐτοῦ πάθος, he (i. e. Proxenus) should speak mildly of

his wrong, i. e. make a light affair of it.

15 Έν τούτω, i. e. ἐν τούτω τῷ χοόνω. Cf. Mt. § 577. — τοῖς παφοῦια τῶν πιστῶν = ἐνείνοις τῶν πιστῶν οῖ παοῆσαν, those of his faithful attendants who were present. These are called (I. 9. § 31) by way
of honor οἱ συντοάπεζοι, those who sat at his table, his table companions.

17. ἐν ἐαντῷ ἐγένετο, came to himself. When a man is in a violent passion, he is said in the language of metaphor to be beside himself, out of his mind. So when he lays aside his anger, he is said to return or come to himself. Cf. Acts 12: 11. See also N. on οὐν ἴστε,

OTES. [Book 1

§ 16. — κατα χώφαν ξθεντο τὰ ὅπλα, "deponeban arma suo ordine et loco." Poppo.

CHAPTER VI.

- 1. Ἐντεῦθεν, i. e. from the Pylæ Babyloniæ (J. 5. § 5). προϊόν των, sc. αὐτῶν. Cf. N. on I. 2. § 17. ὡς, about. See N. on I. 2. § 3. Οὕτοι, i. e. οἱ ἰππεῖς drawn from ἵππων going before. εἴ τι ἄλλο, whatever else. Cf. N. on I. 4. § 9. γένει τε προςήκων βαοιλεῖ, connected by birth to the king, i. e. a relative of the king. τα πολέμια limits ἀρίστοις. Cf. Butt. § 131. 6; S. § 167. κε. πρόσθεν, formerly even. —— With Borneman I have put a full stor after πολεμήσας, thus connecting καταλλαγεῖς δὲ with οὕτος Κύρω εἴ πεν to which it evidently belongs.
- 2. κατακάνοι ἄν. In the orat. obliqua, the opt. is employed without ἄν, but as it here stands in the apodosis (S. § 213. R.), ἄν accompanies it. Cf. Mt. § 529. ἢ ζῶντας πολλούς αὐτῶν Γλοι, or take many of them alive, i. e. make them prisoners. Repeat ἄν with Γλοι, κολίνσειε, and ποιήσειεν. κολύσειε is followed by τοῦ καθευ (S. § 221) as the gen. of the remote, and κπιόντας (sc. αὐτους) as the accus of the immediate, object. Cf. But. §§ 131. 4; 132. 4. 1; S. § 180. 2 ποιήσειεν ὥστε, would cause that. "efficere ut." Sturz. διαγγείλαι, to give information, to be messengers.

3. ἐτοίμους αὐτῷ, ready for him. αἰτῷ is here the Dat. Commodo (See N. on I. 2. § 1). — φςάσαι, to order, tell, Bloom. (N. or Thueyd. III. 15. § 1) remarks that this signification of φςάζειν is rare. Cf. II. 3. § 3. — ἐχέλευεν, sc. τὸν βασιλέα. — πίστεως, of fidelity (to the him).

(to the king).

4. Αναγνούς, having read. — - επτά must be joined with τοὺς ἀφιστους. Spelman remarks that the ancient writers, who treat of the affairs of Persia often speak of a council of seven, which seems to have been instituted in memory of the seven Persian noblemen, who put the Magi to death, of whom Darius Hystaspis was one. Cf. Esth. 1: 13, 14. —— Φέα θαι τὰ ὅπλα. Cf. N. on I. 5. § 14. This guard was employed to prevent any attempt to rescue Crontes or interrupt his trial.

5. δε καὶ is elliptically used for οὐ μότον δε τοῦτο, ἀλλὰ καὶ, (not only this) but he also called Clearchus, etc. — ὅς γε = quippe qui inasmuch as he. — τοῖς ἄλλοις, i.e. the Persians who were with Cyrus. —— προτιμηθήται μάλιστα. Cf. N. on πλέον προτιμήσεσθε, I. 4. § 14. Clearchus was r το τοι γολογοίος μου by Cyrus, as the leading mind of the Greek army (Cf. II. 2. § 5; III. 1. § 10), and hence the policy of honoring Fim in the way here spoken of. — ἐξήγγειλε —

τήν κείοιν — ώς ξγένετο for ξξήγγειλε ώς ή κοίσις ξγένετο. For this species of attraction, by which the subject of the dependent proposition becomes the object of the preceding one, cf. Butt. § 151. 6; Mt. § 296. 3; S. § 157. N. 9. — κοίσιν, trial. — ἀποψόητον, to be kept secret. Cf. Butt. § 134. 8. — ἄυχειν τοῦ λόγον is employed when the speaker is to be followed by others; ἄυχεισθαι τοῦ λόγον, when simply the commencement of a speech is intended to be designated. Cf. Sturz Lex. Xen.

- 6. παυεκάλεσα = παυακέκληκα. Cf. Butt. § 137. 3; S. § 212. N. 1. - Arδοες φίλοι. See N. on έχ θοὸν ἀνδοα, Ι. 3. § 20. - ποὸς Θεῶν καὶ προς ανθρώπων, in the estimation of gods and men. Cf. Mt. § 590. 6. τουτουί, this here. In social intercourse, the Attics strengthened demonstratives by the suffix 4. Cf. Butt. § 80. 2. - yau in the next sentence is yao illustrantis, i. e. it serves to explain and illustrate what has just been said. — iπήκοοr, a servant, attendant, not δοῦλος, a slave. It heightened the crime of deserting his prince, that Darius gave him to be an attendant upon Cyrus. — ἐποιήσα ὅστε z. τ. λ., I effected that (Cf. N. on § 2) he thought it best to cease making war upon me, or, I caused him to conclude that it was best, &c. Krug. says that the proper structure would have been: εγώ αὐτὸν προοπολεμῶν ἐποίησα τοῦ πρὸς ξμε πολέμου παύσασθαι. The construction was well suited to the excited state of the speaker's mind. - - desiar, the right hand. In ancient times one of the surest pledges of fidelity was the giving of the right hand. Cf. II. 3. § 28. Hence, in the early ages of the Christian church, the custom of giving the right hand of fellowship. Cf. Gal. 2: 9.
- 7. ὅτι οἴ. Supply ἔστιν from the preceding clause. ὅτι serves here as a mark of quotation Οὐκοῦν ἵστεψον κακῶς ἐποίεις, did you not afterwards lay waste. A negative question implying an affirmative answer. Cf. Butt. § 149. p. 428; Vig. p. 166. III. ὡς αὐτὸς σὸ ὁμολογεῖς is to be taken with οὐδὲν ἱπ᾽ ἐμοῦ ἀδικούμενος. εἰς Μνούς, (sc. ἐλθῶν,) = εἰς Μνοίαν. See εἰς τοὺς βαφβάξους, I. 3. § 5. Ἦγως καν your strength, i. e. had become sensible of your inability to contend with me. - ᾿Αψτέμιδος βωμόν, the altar of Diana. He came to this altar, which Hutch thinks belonged to the temple of Diana at Ephesus, as a suppliant. See 1 Kings, 2: 28; Thucyd. I. 4. μεταμέλειν κέ σοι, that you repented. Cf. S. § 182. N. 3.
- 8. For the construction of ἐπιβουλείων φανεφὸς γέγονας, cf. N. on δηλος ην ἀνιώμειος, Ι. 2. § 11. περὶ ἐμὰ ἄδικος, unjust to me. Mt. § 589. c. ³Η γὰο ἀνάγεη (= ἀναγκαῖον ἐστι), certainly, for it is necessary (to confess that I have wronged you). Cf. Vig. p. 163. V. Ἐτι οἶν ἀν γένοιο, can you then still be. ἔτι here relates to the

future. —— Construct or oid with $\pi \sigma \tau \epsilon$ in the next clause. Krūg, says that ot in this and similar places arises from a blending of two constructions: $\frac{\partial}{\partial t} \pi \iota \iota \iota \iota \iota \iota \iota \iota \iota \iota$ où $\frac{\partial}{\partial t} \sigma \iota \iota \iota \iota \iota \iota$ où $\frac{\partial}{\partial t} \sigma \iota \iota$ où $\frac{\partial}{\partial t} \sigma \iota \iota$ où $\frac{\partial}{\partial t} \sigma \iota$ où $\frac{\partial}{\partial t} \sigma \iota \iota$ où $\frac{\partial}{\partial t} \sigma \iota$ when $\frac{\partial}{\partial t} \sigma \iota$ when $\frac{\partial}{\partial t} \sigma \iota$ or ones unbesitatingly plead guilty, and when virtually asked, what should be done with him, his reply bespoke his deep conviction, that he must be put aside as one no longer to be trusted.

9. μὲν τοιαῦτα — δὲ τοιαῦτα With μέν and δέ there is frequently a repetitic (anaphora) of the same word. See Mt. § 622. 2. — ἐκποδων ποιεῖ δαι, should be put out of the way, i. e. put to death. — For δέη — ἢ (commonly edited δέοι — εἴη). Cf. Mt. § 518; But. § 139. 2; S. § 214. 3. — τοῦτον φιλάττεσθαι, to be on our guard against him, to be watching him. — τὸ κατὰ τοῦτον εἶναι, as far as he is concerned. limits αρολη ἢ ἡμῖν. Cf. Mt. § 283; S. § 167. N. 2.

10. ἔφη. Clearchus was relating this to the Greeks. — προσθέσθα (sc. τὴν ψῆφον), acceded to: lit. added (their vote) to. — ἐλά-βοντο τῆς ζώνης τὸν ὑθρόντην, they took Orontes by the girdle. Mt. (§ 330) says that for the most part only middle verbs are constructed in this way with the gen. As it respects the Persian custom here spoken of, cf. ὁ μὲν Δαφείος ἐπιλαβόμενος τῆς τοῦ Χαψόμων τώνης κατὰ τὸν τῶν Περιῶν νόμον παφέδωκε τοῖς ὑπηφέταις καὶ προς ἐταξεν ἀποκτείναι, Diod. XVII. 30. — ἐπὶ θανάτω, (as a sign that he was condemned) to death. Some consider ἐπὶ as used here de consilio, and supply the ellipsis thus: (in order to lead him) to death. — καὶ οἱ συγγενεῖς, even his relatives. — καὶ τότε, even then. — ἄγοιτο depends upon εἰδότες, which borrows the time of προςκεύνησαν.

11. οὐτε strengthens the negation of οὐδεὶς. S. \$225. 1. —— οὐδ' ὅπως, nor in what way. It is thought he was buried alive in the tent.

Cf. Περσικόν δε το ζώντας κατορύσσειν, Herod. VII. 114.

CHAFTER VII.

1. Baβνλωνίας, i. e. Babylonia Proper. The Assyrian or Chalcean empire embraced, Mesopotamia, or the northern district of country between the Tigris and Euphrates (Cf. N. on I. 4. § 19), Babylonia, comprising the narrow isthmus between those rivers, commencing on the north, when the streams converge to about 20 niles of each other, and extending about 300 miles towards the Persian gulf; and the eastern district beyond the Tigris, called Atur. It was where the Tigris and Euphrates were approaching so near to each other, that Cyrus was now marching. The fertility of this tract was

so great, that Herod (I. 193) says it commonly (το παράπαν) yielded of corn two hundred fold, and in remarkable seasons, three hundred fold. Here at different periods, rose, flourished, and fell, the celebrated cities, Nineveh, Babylon, Seleucia, Ctcsiphon, and Bagdad. The peculiar and advantageous situation of this region, as a great thoroughfare for the caravan trade between Eastern and Western Asia, is ably given in "Commerce of ancient Babylon," Bib. Repos. VII. pp. 364-90. — περὶ μέσας τύττας, about midnight. — εἰς τὴν ἐπιοῦσαν Ϝω, upon the next morning. εἰς is joined with words signifying time. Cf. Mt. § 578. e; Vig. p. 226. XIV. — μαχούμενον, in order to ioin battle. See Butt. § 144. 3. — τοῦ εξειοῦ χέρως, sc. of the Greeks. Cf. N. on I. 2. § 15. — τοῦ εὐωνύμον, sc. χέρως from the preceding clause. — αὐτὸς . . . διέταξε. Cyrus in person marshalled the Barbarian forces.

2. ἄμα τῆ ἐπιοίση ἡμέρω, together with, or at the same time with the following day = early the next morning. Mt. (§ 597) says that when ἄμα is used with the dative, σὶν is supplied. Buttmann, however. (§ 146.2) makes ἄμα in such a case a real proposition. — $\pi \epsilon \psi l = \sigma_0 \alpha \tau d s$, concerning the army. — $lo\chi \alpha \gamma o i s$, cohort leaders, captains, who were usually admitted to the councils of war. Cf. II. 2.§ 3; III. 1.§ 29; IV. 1.§ 12, et sæp. al. — $\tau \epsilon = \kappa a l$, both — and, connect συνεβουλεύετο and παρήνει. S. § 228. N. 4. — $\pi \alpha \nu \gamma \gamma \nu \epsilon l$ Φαψάίνων τοιάδε, exhorted them in terms like the following.

3. ἀποςῶν, being in want of. A tropical signification. Cf. N. on ἀποςτα, I. 3. § 13. — ἀμείνονα; and κρείττον; are conjoined for the sake of emphasis. So λῶον καὶ ἄμενον, VI. 2. § 15. — "Οπως οἶν ἴσεο θε, sc. ἐπιμελεῖο θε (Mt. § 623. 2.), see then that you are. Butt. § 149. p. 422) says that ὅπως ἔσεο θε supplies the place of an emphatic imperative. — κέκτην θε has the signification of the present. Cf. S. § 209. N. 4. — ὑπὲς ἦς, on account of which. — Εἶ γὰς ἴστε, for know weil = be assured. γὰς illustrantis (See N. on I. 6. § 6). — ἰλενθερίαν. Cf. I. 9. § 29, where Cyrus is called δοῦλος, slave of the king. — ἀπτὶ ὧν = ἀπτὶ τούτων ἄ, before those things which. — πάπτων καὶ ἄλλων πολλαπλασίων, (yes) all and much more besides. Cf. S. § 151. N. 4.

4. Οπως, in order that. — Το μεν πλεθος, sc. εστί. — επίσσιν. Cf. S. § 118, εξμι, N. 1. — ταύτα refers to κρανγε and πλεθος in the preceding clause. Mt. (p. 725) makes ταύτα refer to κρανγε, and says a pron. is sometimes put in the neut. plur., even when the word to which it refers is in the masc or fem. sing. — τὰ ἄλλα, in other repects. Cf. Butt. § 150. p. 436. — αλσχύτεσθαι μου δοκῶ οῦνς ξιῶν γνώσεο θε τοὺς ἐν τῆ χώρα ὅντας ἀνθρώπους, 1 'hink (I have reason) to be ashamed (sc. ἐνθυμούμενος, when I cop-

sider) what sort of people you will find my countrymen to be. lit. the men who live in our country. For the construction of $\eta_i \bar{\kappa} \bar{\nu} - \chi \bar{\omega} q \bar{\omega}_i$ cf. S. § 197. N. 4. The common reading is $\bar{\eta} \mu \bar{\omega} \bar{\nu}_i - - - - \bar{\alpha} r \partial q \bar{\omega} \bar{\nu}_i$, virorum, is opposed to $\bar{\alpha} r \partial q \bar{\omega} \pi \sigma v_s$, homines, in the preceding sentence. $- - \bar{\epsilon} \gamma \bar{\omega} \bar{\nu}_i \bar{\omega} \bar{\nu}_i$. "The indispensable emphasis of the first, and the beautiful energy of both together, so oratorically thrown in, deserve to be particularly marked." Belfour. $- - \tau \sigma i \bar{\epsilon}_i \bar{\omega} \bar{\kappa} \bar{\nu}_i \bar{\nu}_i \bar{\nu}_i$ (so rich as to be) an object of envy to those at home.

5. qνγὰς Σάμως, a Samian exile. Samos was an island in the Ægean sea, S. W. of Ephesus. — Καὶ μὴν, but yet. — διὰ τὸ ἐν τωινίτω εἶναι τοῦ κινδίτου προςιόντος, because you are in such imminent danger. For the construction of ἐν τωινίτω τοῦ κινδίνου (= ἐν τωινίτω κινδίνου, cf. Mt. § 341. 4; S. § 177. 2. — ἔνω δὲ, sc. λέγονουν. — μεμπῷό is the perl. mid. opt. 2 pers sing. of μιμνήσχω, with the signif. of the pres. Cf. Rost § 77. Obs. 3; S. §§ 118: 209. N. 4. — τε καὶ, and even. — βοίλουο, sc. ἀποδοίναι.

- 6. πατρώα, paternal. μεσημβρίαν, (μέσος, ήμέρα, Butt. § 19. N. 1.) mul-day; hence trop. mid-day quarter, i. e. south. μέχρις οἶ, i. e. μέχρις έκείναν (τοῦ τόπον) ὅπον, to the place where, or more concisely, to where. See Mt. § 480. b. σατραπεύονωιν, govern as satraps. This speech of Cyrus was in the magnificent style of Eas tern monarchs. Cf. Dan. 4: 1; 6: 25.
- 7. $\dot{\eta}_{\mu\nu\bar{\nu}_{5}}$, plur. for sing., the style of royalty. " $\Omega_{\sigma\tau\epsilon}$, so that. $\mu\dot{\eta}$ où $\bar{\nu}_{5}$, that I shall not have. " $\mu\dot{\eta}$ alone with the subj., opt., and indic., expresses apprehension of an affirmative, $\mu\dot{\eta}$ où of a negative." Vig. p. 167. $\mu\dot{\eta}$ in $\mu\dot{\eta}$ où retains its power, although we must translate it by that or lest, and leave the following negative to stand alone. Cf. Butt. § 148. N. 7. a; $izaroù_5$, sufficient (in numbers). zal $\sigma\tau\acute{e}qarov$ $iz\acute{e}a\tau\varphi$ $zqv\sigma\ddot{e}r$, also (i. e. in addition to what was previously promised) to each a golden crown.

to '...e common soldiers, who in separate parties visited the tent of cyrus, to learn their hopes from his liberality. This seems to be the best solution of the difficulty. — τί στιοιν ἔστοι, what (reward) they should have —— ἐμπιπλὰς. Cf. Butt. p. 297; S. § 118. II (end).

9. μη μάχεσθαι, i. e. not to expose himself to personal danger in the battle. — ὁδέ πως ἤρετο Κίψον, made some such irquiry of Cyrus (as this). ὁδέ πως, nearly thus. — Οτι γάη, do you think then. — σοι μαχείσθαι. Krüger thinks that this refers to a single combat between the brothers, which if the king should shun, Cyrus, not having an adversary of equal dignity with himself, ought not (Clearcho judice) to personally engage in battle. — εἴπεξ γε, if at least. — Δαρείον καὶ Παριναάτιδός κ. τ. λ. A high as well as delicate compliment to his parents and himself.

10. Ένταῦθα δη ἐν τῆ ἐξοπλισία = at this time, (so Krüg., but Pop. makes ¿rrai Da contain the idea both of time and place,) when the army was standing equipped and marshalled for battle. It is evident that the agrand; took place, not when they were in the act of arming and marshalling themselves, but immediately subsequent thereto. — ἀσπίς for ἀσπιδοφόνοι. In like manner της εππου, Herod. VII. 100, is used for τῶν ἐππέων. So in English, horse and foot is put for cavalry and infantry; artillery for artillery-men. - uvola xal τετραποσία. By comparing the numbers of the heavy armed, which have peen given, it will be seen that 11000 (I. 2. § 9) - 100 (I. 2. § 25) + 700 (I. 4. § 3) + 400 (deserters from Abrocomas, I. 4. § 3) = 12000. But in this agrands, the number of heavy armed is only 10490. Weisk, with Zeun, thinks that those who were left to guard the baggage (I. 10. (3), are not included in this number. So Krüg., Pop., and Born. Some may have died on the march, others may have been on the sick list. A few returned in the ship of Xenias and Pasion. Some changed their heavy for light armor, as the number of the light armed is increased instead of being diminished. -- dueπανηφόρα, scythed-chariots. Cf. N. on I. 8. § 10.

11. Allow δε ήσαν. See N. on I. 5. § 5. — προ αιτοῦ βασιλέως (as his body guard).

12. καὶ στρατηγοὶ καὶ ἡγεμόνες. Weisk followed by Krūg. attributes these words to some glossarist; but Dind., Porn., and Pop., receive them as genuine. — ἐνετήκοντα μυριάδες. Many ευρροse that this includes the followers of the army. Ctesias gives the number of the king's forces 400,000. — ὑστερησε. Krūg. (de authent. p. 4. N. 13) charges Abrocomas with treachery, in coming so tardily to the assistance of the king. The route, however, which he took may have been less direct, than the one through the desert taken by Cyrus

13. πρὸς Κῦρον. Hu th. construes these words with οἱ αἰτομολήσαντες, since ἀγγελλω is followed by the dat. of the pers. — οἱ αὐτομολήσαντες ἐχ τῶν πολεμίων = ἐχείνοι τῶν πολεμίων οῦ ηὐτομολήχεσαν Cf. S. § 177. N. 1. So in the next clause οῦ ὕστερον ἐλήφθησαν τῶν πολεμίων = οἱ πολέμιοι οῦ ἴστερον ἐλήφθησαν. Cf. Mt. § 321. 5. — μετὰ τῆν μάχην is to be taken with ταὐτὰ ἤγγελλον, and thus the sentence is freed from an apparent tautology in the use οῦ ὕστερον.

14. συντειαγμένω, in order of battle. — γὰο after ὅετο introduces the reason why Cyrus marched in battle array. So γὰο in κατὰ γὰο μέσον assigns the reason why he thought the king would fight that day. — τάφος δουκτή, "est forma dicendi Homerica." Zeun. — δογνιαὶ πέντε. The δογνιαί = 6 ft. This trench was therefore 30 ft. wide and 18 ft. deep; a formidable one indeed to pass

with an army.

- 15. Μηδίας τείχους. See N. on II. 4. § 12. Ένθα δή, here, by the way. αὶ διώψιχες κ. τ. λ. "Ceterum canales," says Schneid., "non ex Tigride, in Euphratem, sed contra, derivatos esse, præter multos alios testes, significat Arrian. Anab. VII. 7. Rennell (p 76) says that on their entry into the plains of Babylonia, the Euphrates runs on a higher level than the Tigris. Cf. Bib. Repos. Vol. VII. p. 366. διαλείπουσι δὶ ἐκάστη παψασάγγην, and are distant from each other a parasang. For the construction of ἐκάστη with a plur. verb, cf. Mt. § 302; S. § 157. 4. It is regarded very improbable by Rennell, that four canals of such dimensions, should have been dug in the short space of a league, and drawn from a river of less than 500 feet in breadth.
- 16. ${}^3H_{\nu}$ $\delta i \pi \alpha \varrho \dot{\alpha} \varkappa. \tau. \lambda$. The narrative, interrupted by the digression respecting the canals, is here resumed. —— $\pi \dot{\alpha} \varrho o \delta o_{\nu} \sigma \tau \nu \dot{\nu}_{\nu}$. Maj. Rennell thinks this narrow pass was left because the trench could not be finished. But Krūg. says. "equidem proptorea relictum puto, ne fossam aqua repleret." —— $\pi o \iota \iota \dot{\iota} = \pi v \nu \cdot \theta \dot{\alpha} \nu \tau \iota \dot{\alpha}$. But, (§ 137. N. 7) says that every other language must here in both instances have employed the pluperfect.

17. $\pi \dot{\alpha} g \sigma \delta \sigma r - \pi \alpha g \tilde{r} \lambda \vartheta \bar{r}$. For the construction, cf. S. § 163. 2, —— $\epsilon \check{\sigma} \sigma \omega$, within, i. e. on the side towards Babylon. —— $\mu \grave{r} r \sigma \delta r$, so then. —— $\frac{\pi}{\eta} \sigma \alpha r - \check{r} \chi r \eta \pi \sigma \lambda \lambda \dot{\alpha}$. Rost (§ 100. 4. N. 4) says, "the subject in the neut. plur. takes the plur. verb, when the idea of individuals in the plurality requires to be made distinct and prominent."

18. Σιλανόν, Silanus, from Ambracia in Epirus and the principal soothsayer in the army of the Greeks. His perfidy towards Xenophon is detailes, V. 6. § 16. — δτι, because. Cf. N. on I. 2. § 21. — τῆ ἐνδεκάτη ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας πρότερον, on the eleventh day previous to that ἀχι. — Οὐν ἄρα ἔτι μαχεῖται, then he will never

- fight. Cyrus supposed his brother would make a stand at the $\tau \acute{a} q v_0 s$, which was within ten days' march. If so advantageous a position should be abandoned by the king, 't furnished evidence that he would not hazard a battle.
- 19. Έπεὶ δ', but inasmuch as. ἀπειτωχέται τοῦ μάχεο θαι, had given up the intention of fighting. The vulgar reading is τοῦ μαχεῖο θοι. It is probable that the error of the king in not making a stand at this ditch, proved in the end to be of signal advantage, to him, inasmuch as the battle here would have been more compressed than at Cunaxa, and as a probable consequence, the Greeks would have been opposed to the king in person, which could not but have resulted in his overthrow and total ruin. ἡμελημένος μᾶλλον, more negligently, less circumspectly.

20. την πορείαν ἐποιείτο = ἐποιείτο. — τὸ δὲ πολὺ, sc. τοῦ στρατεύματος. — ἐν τάξει, in order. "ordine servato." Sturz. — τοῖς στρατεώταις properly follows ἤγοντο (S. § 196. 4), or it may be rendered as an adnominal genitive after τῶν ὅπλων. Cf. S. § 197 \mathbf{N} . 4.

CHAPTER VIII.

- 1. Kai serves here as a general connective with what was detailed in the last chapter, while $\tau = - z \alpha i$, which follow, unite the clauses of the sentence. -- ἀμφὶ ἀγορὰν πλήθουσαν, about full market time, i. e. some time between nine and twelve o'clock. Dio Chrys. divides the day into five parts: 1. πρωί, morning: 2. πεοι άγουαν, full market, forenoon: 3. μεσημβοία, noon: 4. δείλη, afternoon: 5. ξοπέρα, evening. ἀγορὰ πλήθουσα answers to our full 'change. Cf. Herod. VII. 223 (Stock. note); Thucyd. VIII. 92. — καταλύσειν = to halt for the night, to encamp, lit. to loose, or unbind (the beasts of burden), i. e. unharness or unload them. -- των αμηὶ Κύρον πιστων, sc. τis, one of the faithful followers of Cyrus. Cf. I. 5. § 15. -ara κράτος, at full speed. - το εππω. Mt. (§ 396) classes this with the dat. of means or instrument. Patagyas had probably been sent forward either to reconnoitre, or, what is more likely, to make some preparations at the σταθμός, where they were intending to encamp. βαρβαρικώς = Περοιστί, in the Persian language. - στη στρατείματι. Cf. S. § 199. N. 2.
- τάραχος, tumult, trepidation. καὶ πάντες δὶ, and indeed all,
 e. he Barbarians as well as the Greeks. ἐπιπεσεῖσθαι has βασιλέι understood for its subject.
 - 3. Kai in Kai Kūgós τε serves as a general connective, while τε

corresponds to τε in τοῖ; τε ἀλλοις. As it respects the place where the battle was fought, Plut. (Vit. Artax. 8) says it was called Cunaxa, and was distant from Babylon 500 stadia. Mannert locates it a few miles south of the wall of Media. The time of the engagement is fixed by Rennell at Sept. 7, but by Larch., the latter part of Oct. — καθίστα-σθαι είς την έωντον τάξιν εκαντον, and each one to take his station in the company to which he belonged: lit. in his own company.

4. Krug. says that unless τοῦ χέρατος is rejected as a vicious reading, it is to be explained: τὰ δεξιὰ τούτου τοῦ (δεξιοῦ) χέρατος. — ἐχόμετος, being next (to him). — καὶ τὸ στράτευμα, i. e. Menon's

band. Schneid. regards these words as an interpolation.
 5. iππεῖς μὲν Παφλαγόνες. See N. on V. 6, § 8.

6. Κῦψος δε καὶ ἐτπεῖς. Supply Εντησαν from the preceding section— Leun. from an ancient version supplies κατὰ τὸ μέσον after εξακόνιοι. These words are, however, omitted in all the MSS., and besides, it appears from a comparison of § 24 with §§ 13, 23, that Cyus stationed himself in the left wing. — ψεὶψη, i. e. he had no helmet on his head. That he wore a turban is evident from the nature of the case, as well as from the testimony of Ctesias (cf. Plut. Artax, 11), who says that in the battle his tiara fell off. This was probably the τιάμα ὁψθή (Cf. II. 5. § 23), upright tiara, an outward assumption of the royal dignity for which he was contending.

7. $\mu\alpha\chi\alpha l_{\chi}\alpha_{\zeta}$. Sturz defines: gladius, quo cæsim feritur. Krügsays, "erat $\mu\dot{\alpha}\chi\alpha\nu\alpha$ gladius leviler curratus falci similis (Curt. VIII. 14, 29), quo cæsim feriebatur, $\xi l_{I}\nu_{\zeta}$ ensis, quo punctim." The $\mu\dot{\alpha}\chi\alpha\nu\alpha$ was worn by Homer's heroes along with the $\xi l_{I}\nu_{\zeta}$ (Cf. II. 3: 271), and was used on almost all occasions instead of a knife. So we find (IV. 7. § 16) that the Chalybes employed this weapon in cutting their enemies' throats; and the Greeks (IV. 6. § 26), in cutting to pieces the bucklers which they had taken from the enemy. It is evident therefore that the $\mu\dot{\alpha}\chi\alpha\nu\alpha$ was of the knife kind, and was used, as Yates remarks (Smith's Gr. and Rom. Antiq. p. 809), by the Greek horsemen, as a weapon of offence, preferable to the long sword.

8. Kai $\eta \delta \eta \tau \epsilon$, and now. — $\delta \epsilon \ell \lambda \eta$. Cf. N. § 1. Buttmann (Lexil. p. 217) says that the events which follow show that $\delta \epsilon \ell \lambda \eta$ here means the early part of the afternoon. Cf. VII. 3. §§ 9, 10, where Seuthes says that there are villages to which the army inay march with ease before dinner, and afterwards their arrival is described as taking place $\tau \bar{\eta}_5 \delta \epsilon \ell \lambda \eta_5$, which could not have been long after noon. In III. 4. § 34; IV. 2. § 1 it is apparent from the context that $\delta \epsilon \ell \lambda \eta$ means the advanced part the afternoon. So also in III. 3. § 11, where it is translated by some, in the evening. But as Butt. (Lexil. p. 218) re-

CHAP, VIII.] NOTES. 237

marks, Xenophon "may have very fairly said of an army, which, after a march constantly interrupted by the enemy, reaches a certain point somewhere about four o'clock, where it intends to pass the night, that after marching the whole day it had advanced only two miles and a half, and had arrived in the afternoon at a certain point; and as the context shows that the time meant was one drawing towards the eveming, the word δείλη was quite sufficient to mark it." - zονιορτός (zorla, čorvu,) dust raised, a cloud of dust. -- xcóro de od orzro. Leuncl. taking overwin the sense of much, and knowing that although it was afternoon, when the enemy appeared in sight, a battle was yet to be fought, inserted the negative of which Hutch., Dind., and Pop., have followed. But this was unnecessary since if over = πολλώ, it may have been so relatively, i. e. as it appeared to the excited Greeks, against whom such a cloud of war was slowly (Cf. § 11, infra), and majestically approaching. But one of the definitions, which Hesych. gives to συχτά, is συτεχη, closely joined, which, if adopted here, would give to zgórw συχνώ the signification, immediately after, in a very short time. - τάχα δη καὶ χαλκός τις ήστοαπτε, i. e. sudden gleams from the armor flashed through the cloud of dust. ήστραπτε (Cf. Cyr. VI. 4. § 1), began to glitter. - λόγχαι, lances. The Grecian spear consisted of the dogv, shaft, pole, and logge, alxun, iron head or point, both of which essential parts are often put for the whole. - zaragareis, clearly seen. The occasional gleam of the bright armor through this dark cloud of dust, followed by the magnificent display, as the ranks came fully in sight, must have been a deeply interesting sight to Cyrus and his army.

9. Leuro D'woares, having white cuirasses. Hutch. (N. on V. 4. § 2) remarks that these cuirasses, like the bucklers there spoken of were covered with hides of white oxen. But it is far more reasonable to consider them the same as the liror Dwgazes of IV. 7. § 15. - 2xoμενοι δε τούτων Cf. N. on § 4. For the construction of the gen., cf. Mt. § 339; S. § 179. 1. — γεδόοφόροι. Sturz defines γέδδον, scutum Persicum e viminibus contextum speciem quadrati oblongi referens. These wicker frames were usually covered with leather or hides. "In contending with the Asiatic nations, whose principal weapon of offence was the bow, the use of this light, though large, buckler must have given the Persian a manifest advantage, but opposed no adequate resistance to the ponderous lance of the Greeks." See Stocker's N. on Herod. IX. 99. - ποδήφεσι, reaching to the feet. Cf. Cyr. VI. 2. § 10. - zatà & 3rn, by nations, i. e. each nation by itself a common custom in the Persian armies. Cf. Herod. VII. 60, 100. - εν πλαισίω πλήρει, in a full oblong square. Cf. III. 4. § 19, where πλαίσιον has the epithe: ἐσόπλευρον. Bloom. (N. Thucyd. VI. 67)

eays it was called πλαίσιον from its brick-like form. — εκαστον τὸ εθνος is in apposition with πάντες δὲ οἶντοι, and is followed by ἐπορείετο in the sing., although the proper subject is in the plur. Cf. Mt. § 202. a. Obs. For the use of the article in εκαστον τὸ εθνος, cf. Mt. § 265. 5; S. § 140. N. 7.

10. Repeat ἐποψεύετο with πψο δὲ αὐτῶτ. — διαλείποτα συχνον (= πολὸ, So Suid.) ἀπ' ἀλλήλων, at a considerable distance from one another. — ἐν τῶν ἀξότων εἰς πλάγιον ἀποτεταμένα, extending obliquely from the axle-trees. — ὑπο τοῖς δίμμοις, under the seats. Cf. Cyr. VI. 1. §§ 29, 30. — εἰς γῆν βλέποντα, pointing (lit. looking) downwards. 'Sometimes the scythe was inserted parallel to the axle into the felly of the wheel, so as to revolve, when the chariot was in motion, with more than thrice the velocity of the chariot itself." Smith's Dict. Gr. and Rom. Antiq. p. 408. These scythed-chariots were never very serviceable, and often, when the horses attached to them were wounded or the driver slain, turned back with wasting havoc upon the army to which they belonged. — γνώμη, design. — ὡς εἰς τὰς τάξεις τῶν Ελλήνων ἐλώντων (for ἐλαοόντων), that they might drive into the ranks of the Greeks. For the construction of ὡς — ἐλώντων, cf. S. § 192. N. 2.

11. την εφαιγήν τῶν βαρβάρων. Cf. I. 7. § 4. — ώς ἀνυστὸν (= δυνατὸν), as much as possible. —— èν ἴοω, sc. βήματι, with equal step, at the same pace.

13. $\vec{\tau}$ \vec{v} $\vec{v$

14. καιψῷ = χψότψ. — ὁμαλῶς, eodem gressu. Sturz. 'Sine dubio,'' says Bornemann, "Cyri exercitus non Artaxerxis." But it is more natural to refer it to the army of the king. See § 11, supra. It must

have been a sublime spectacle, to see so many thousands, with their glittering armor and flashing weapons, approaching in measured tread to battle.

"The host moves like a deep-sea wave, Where rise no rocks its pride to brave, High swelling, dark, and slow."

Cf. Par. Lost, VI. 78-85. — $\tilde{\epsilon}\tau\iota$ $i\tau$ $\tau\tilde{\psi}$ $\alpha i\tau\tilde{\psi}$ (sc. $\tau\delta\pi\psi$) $\mu\epsilon ror$, remaining yet in the same place (where they first began to form). — ϵn $\tau\tilde{\psi}$ $\tau\iota$ $\tau\psi$ occiortor, from those who were still coming up. As the army was proceding in a secure and negligent manner, when first advised of the approach of the king's forces, some of the soldiers were probably far behind. These, as they came up, would seize their arms from the baggage waggons (Cf. I. 7. § 20), and fall into their respective companies. — $0i\pi \alpha rv\pi\psi\delta$, not very near to, i. e. at a moderate distance from. He rode out far enough to have a view of both armies. — $i\pi n \kappa t$ $i\pi t$ i

15. ὑπελάσας, riding up. Sturz with Hutch. renders, equo nonnihil incitato. But Krüg. more correctly makes ὑπό give to ελαύνω the idea of approach. - el, whether, is here followed by the opt. (S. \$ 216. 1), because ήσετο, upon which παραγγέλλοι depends, expresses time past. Cf. S. § 216. 3. — ἐπιστήσας, sc. τὸν ἐππον. — τὰ ἱεοὰ καὶ τὰ σg άγια. Divinations were taken both from the entrails of the victim, and the circumstances attending its sacrifice. To such an extent was the latter mode of divination practised, that the fire of the sacrifice, the smoke, wine, water, etc., were all carefully noticed. Hence legal may signify the entrails, a principal source of divination. and σφάγια, (from σφάζω, to slay), the victims, i. e. the circumstances attending the sacrifice, and the motions of the animal when slaughtered. So Sturz: nempe legá sunt lætæ conjecturæ ex extis; σφάγια vero, varia omina ex motibus hostiw jam casuræ. Cf. Man. Clas. Lit. § 75. p. 490. See also Hutchinson's note on this passage. These words are often synonymous. Cf. Thucy... III. 104; VI. 69.

16. Φορήβου, noise, such as would be made by a multitude. — Ο δε Σενοφῶν. Dind following certain MSS. reads ὁ δε Κλέαρχος. — τὸ σύν θημα, the word, tessera militaris. "This countersign, which consisted of one, two, or more words, was given with the voice, first from the general to the inferior officers to avoid confusion, and from them through the whole army, after which it was returned back to the general." Weiske. — δεύτερον, second time. — Καὶ δς = Καὶ

Sozia

17. δέχομαί τε. Some erroneously supply τον ολωνόν. Krüg, under stands to gir I nua and paraphrases: ut bonum omen accipio hanc tesseram, σωτηρίαν καὶ νίκην. - τοῦτο ἔστω, let this be, i. e. may it happen that safety and victory shall be ours. Some translate, let this be (the watch-word). But this interpretation is too frigid. -- els the favτοῦ χώρας, i. c. at the head of the barbarian forces of his army. επαιάνιζον. The Schol, on Thucyd. I. 50 says, "the Greeks sang two preans, one before battle to Mars, the other after it to Apollo." The Spartans called the pean sung before the engagement, maiar lußa-The practice of singing it after the fight was over, is said to have arisen from the fact, that Apollo sung it after his victory over the Pythian dragon. This battle-song must have been highly animating. Not dissimilar in its inspiring influence was the Marseillaise Hymn, which sung by the Parisian populace, transformed striplings into men, and peaceful citizens into veteran soldiers.

18. πουενομέτων, sc. αίτων. Cf. N. on I. 2. § 17. - Εξεχύμαινε, fluctuated, broke away from (the line). This metaphor, taken from the waves of the sea, is full of beauty and energy. -- For the construction of the galayyos, cf. S. § 177. 2. - to Encleinomeror, the part (of the line) which was left behind. Cf. S. § 140. 3. - Syonw Deir, to run with speed. So to give fullness to the expression, we say to go running, to proceed upon the run. --- giv \(\pi_{\xi\text{0}}\), just as. -- Eyvally, one of the names of Mars. - Elellowar, they shout thelev. Some fancy that ελελεῦ may have arisen from the Heb. - ταῖς άσπίοι πρός τὰ δόρατα εδούπησαν. We should have expected τοῖς δόρασι προς τας αοπίδας εδούπησαν. --- φόβον ποιουντες, in order to frighten. Cf. S. § 222. N. 3.

19. Hoùr de tôgerna egizverg day, but before an arrow reached (them) = before they came within bow-shot. "Proprie de jaculis et sagittis quæ feriunt, vel jactu scopum assequi ob loci propinquitatem possunt." Sturz. - un θεῖν δυόμω. The reason for this may be drawn from the next clause. Cf. Thucyd. V. 70.

20. Τα δε αρματα εφέρετο τα μεν, but some of the chariots vere borne along: lit. but the chariots were borne along, some, &c. - xexà ήνιόχων, without (their) charioteers. zerà, literally empty. --- Oί δλ, i. e. the Greeks. — ἐπεὶ ποοίδοιεν. Cf. N. on I. 5. δ 2. -- For de Ostis, there was (one) who = some one. Cf. Butt. § 150. p. 438; Mt. § 482. — ωςπερ ἐν ἱπποδρόμω, as in the hippodrome. Cf. Smith's Gr. and Rom. Antiq. p. 895; Man. Clas. Lit. p. 678. - Exalayels, being struck with terror, being stupified (at the sudden approach of these chariots). They of the 2 aor. pass. becomes \(\pi \). \(\alpha \) in composition. Cf. S. \(\begin{aligned} \text{118. \$\pi \].} \end{aligned} The student will notice the strengthening repetition of the negatives in the following clauses.

NOTES.

21. TI Rad' autors, the enemy opposed to them. So Krug. and Born. "Scil. βαρβαρικόν, vel των βαρβάρων κέρας seu στίφος." Hutch Cf. Thucyd. III. 108. § 2, where Bloom. supplies zégas. - ώς βασιλεύς. In ancient times, when the whole military strength of a kingdom was brought at one time into the field, a single battle usually decided the fate of an empire. — ὑπὸ τῶν ἀμφ' αὐτὸν, by his followers. — οἰθ' ως = οὐδ' οὕτως (Cf. Vig. p. 215. XVIII), not even thus, i. e. not even when apparently victorious, and already saluted as king by his attendants. - — συνεσπειφαμένην, in close order. — ἐπεμελεῖτο, he was attentively watching. - The use of xai in xai yao may be seen by supplying the ellipsis implied in rag: and (he did this, i. e. he watched the movements of the king) for, &c. The ellipsis in most instances may be mentally supplied, and the formula zai yao be rendered simply for. — ήδει αὐτον ὅτι = ἤδει ὅτι αὐτος. For this species of attraction whereby the subject of the following verb becomes the object of the preceding one, cf. N. on I. 2. § 21. See also Butt. § 151. 6; S. § 157. N. 9.

22. Kai is here explicative, i. e. the sentence which it introduces serves to explain the previous one. As it respects the thing here spoken of, see Cyr. IV. 2. § 27; VIII. 5. § 8. — μέσον ἔγοντες τὸ αίντῶν ἡγοῦντο, were accustomed (Cf. S. § 210. N. 2) to lead in the centre of their (army). Dind. and Pop. read hyovrau. -- Er dogale.

στάτω, sc. τόπω (= χωρίω), in the safest place.

23. Kaì - δη τότε, and indeed then. -- μέσον έχων, although being in the centre. For this restrictive use of the participle, cf. Mt. § 566. 3; S. § 222. 1. — "όμως, yet. — ἐκ τοῦ ἐναντίου, ex adverso, opposite. in front. -- τοῖς αὐτοῦ τεταγμένοις, i. e. the six thousand spoken of. I. 7. § 11. -- we sig xizhwar, as if to enclose (them). sig here marks intention. Cf. Mt. p. 1008. xvxlwow is derived from zvxlow and denotes its action. Ct. S. § 129. 3. We are not to suppose that this evolution was performed by the right wing of the king's army, since that must have extended several stadia beyond the left wing of the rebel forces, and it would have been no quick or easy task to wheel about so immense a body of men It is rather to be referred to the 6000 body-guards, who in the apprehension of Cyrus, were about to fall upon the rear of the Greeks, and cut them in pieces (onin Der γενόμενος κατακόψη το Έλληνικον).

24. δείσας - κατακόψη (sc. βασιλεύς). Mt. (§ 518. p. 880) says that "the subjunctive is frequently used, although the verb upon which it depends is in time past, when the depending verb denotes an action which is continued to the present time. Cf. Butt. § 139. 1 S. § 214. N. 1. — τοῖς έξακοσίοις. Cf. § 6. — ἀποκτεῖται λέγετα:

κ.τ.λ. Plutarch (Artax. 9) says that a ter Artagerses had thrown his javelin at Cyrus with a force that shook him in his seat, and was turning his horse, Cyrus aimed a stroke at him with his spear, the point of which entered at his collar bone and pierced through his neck.

25. 'Ως δὶ ἡ τροπὴ ἐγένετο διασπείρονται καὶ οἱ Κύρον ἐξακόσιοι εἰς τὸ διώκειν ὁρμήραντες, but when (the king's body-guard) was routed, the six hundred belonging to Cyrus, rushing on in the pursuit, were dispersed, or in the route (of the king's body-guard) which took place, the six hundred, &c. ὡς δὶ — καὶ, but when — then. For this use of καὶ after definitions of time, cf. Mt. § 620. a. εἰς τὸ διώκειν ὁρμήσαντες. In Herod. IX. 59, ὡρμημένους διώκειν ἱς δυπομ, εἰς τὸ being omitted. Cf. Mt. § 532. c. — πλήν (= ὅμως) πάνν δλίγοι, but yet a very few. — σχεδόν, mostly. — οἱ ὁμοτφάπεζοι. These are called οἱ συντράπεζοι, I, 9. § 31. Cf. N. on I, 5. § 15.

26. οὐν ἡνέσχετο, was not able to restrain himself. Mæris: ἡνέσχετο, ἀττικῶς · ἀνέσχετο, ἐελληνικῶς. Cf. Butt. § 114. p. 283. Thus far Cyrus acted the part of a prudent and skilful commander, but now at sight of his brother, regardless of all public considerations, and intent only upon revenge, he rushes like a madman into the fight, and in the moment of victory, falls by an unknown hand. — 'Ορῶ τὸν ἄνδυα = ὁρῶ αὐτόν, only more emphatic. — τετο. Cf. N. on I. 5. § 8. παίει = jaculando ferit. So Krūg. from Diod. XIV. 23, and Plut. Artax. 11. — κατὰ, υρου. — Κτησίας, Ctesias, a native of Cnidus aud by profession a physician. He spent many years at the Persian court, and composed a history of Assyria and Persia in 23 books entitled Περσικά, only a few fragments of which remain.

28. αὐτῷ τῶν σκηπτούχων θεράπων, of his sceptre-bearing atten dants For the construction of αὐτῷ, cf. S. § 197. N. 4 — περιπε

σειν αὐτῷ, 1. e. he fell upon him with his arms embracing the lifeless

body.

29. ἀκινάκην, scimetar. A short, crooked Persian sword.

καὶ στρεπτὸν δὶ ἐφόρει κ. τ. λ. From this passage compared with I
2. § 27; Cyr. I. 3. § 3; Herod. VIII. 113; Corn. Nep. Dat. III; Dan.
5: 7, 16, 29, it would seem that these ornaments were marks of honor conferred by the sovereign, very similar to the orders of modern knighthood.

CHAPTER IX.

1. ἐτελεύτησεν, sc. τὸν βίον. — Κῦψον τὸν ἀρχαῖον, 1. e. Cyrus who laid the foundation of the Persian empire. — βασιλιχώτατος, viz., in mien, magnificence, generosity, high daring, &c., which were esteemed the most eminent qualifications of a king. — παρὰ is here put for ὑπὸ. Cf. Butt. § 134. 3. — Κύψον. "The repetition of the proper name is a mark of respect." Belf. — δοχούντων. Cf. N. on I. 3. § 12. — ἐν πείψα γενέαθαι, to be personally acquainted, to be on intimate terms. "usu et consuetudine expertum esse." Krūg.

γὰο. Cf. N. on I. 6. § 6. — ἔτι παῖς ὅν, being yet a boy. —
 πάντα. in every respect. Cf. Mt. § 425; S. § 167. πάντων πάντα is

an example of what is called paronomasia.

3. θύναις. Krūg. says, "θύνας esse aulam regiam, quæ hodieque a Turcis porta vocatur, notum est." Cf. Cyr. I. 2. § 3. — σωφορσώνην, modesty as opposed to αλοχορν in the next clause. Cf. Cic. Tusc. Disput. III. 8.

4. εὐθὺς παίδες ὄντες, as soon as they are children = from their

very childhood. Cf. Mt. § 565. Obs. 2.

- 5. τοῖς τε πιεσβυτέροις καὶ τῶν ἐαυτοῦ ὑποδεεστέρων μαλλον πείθεσθαι, and to obey his elders more readily than did those even, who were his inferiors (in rank). τῶν ὑποδεεστέρων is constructed in the genitive with μαλλον, and ἐαυτοῦ, with ὑποδεεστέρων. Cf. S. § 186. 1.

 τοῖς ἵπποις ἄριστα χυῆν δαι, to manage horses with the greatest skill. ἄριστα is used adverbially. Cf. S. § 124. 2. Repeat ἐδόκει with χυῆν δαι. ἔπειτα δὲ responds to μὲν ποῶτον. "Εκρινον, sc. αὐτοὶ referring to οἱ Κύρον δοχούντων ἐν πείςα γενέσ δαι, § 1. ἔργων is constructed with φιλομαθότατον and μελετηρότατον. S. § 185. τοξικής and ἀκοντίστως are in apposition with ἔργων.
- 6. Έπεὶ δὲ τῆ ἡλικία ἔποεπε, but when he flourished, bloomed in age = when he was old enough (to engage in hunting and other manly exercises) The age to which allusion is here made was

eighteen, at which time the boys were numbered among the ἐρηβοι. Cf. Cyr. I. 2. § 9, et seq. ἐπεὶ δὲ answers to πρῶτον μὲν, § 2. — καὶ — ποτὲ, and once. See N. on I. 5. § 7. — ἐπι φερομένην, rushing upon him. — ἔτρεσεν, 1 aor. act. of τρέω. — τὰ μὲν ἐπαθεν = he received those wounds. This appears from the next clause. — τέλος, at length. Cf. S. § 124. 1. — καὶ τὸν τρῶτον μέντοι βοηθήσαντα πολλοῖς μακαριστὸν ἐποίησεν, yet he made he one, who first came to his assistance, (to be pronounced) happy by many (in consequence of the gifts which he received from Cyrus) Cf. N. on I. 7. § 4 (end).

7. $οἶ_{S}$ καθ ηκει, whose duty it is. — εἰ_S Καστωλοῦ πεδίον. Cf. N. on I. 1. § 2. — περὶ πλείστον ποιοῖτο, he regarded it of the highest importance. Mt. (§ 589. 5) says that the idea of ἀrτί seems here to be implied in περί. Cf. Vig. p. 253. III. — εἴ τω σπείσαιτο καὶ εἴ τω συνθοῖτο, if he made a treaty with any one, and if he entered into an agreement with any one. "Proprie σπονδαί inimicitias et bella componunt; συνθηῖκαι amicitias societatemque certis conditionibus paciscuntur." Krūg. For the form τω (= τυν.), cf. S. § 69. 1; for συνθοῖτο, cf. Butt. § 107. III. 4; Thiersch § 121. 8. — μηδὲν ψεύδεοθαι is an accusative clause depending upon ποιοῖτο. Cf. S § 162. 3.

8. Καὶ γὰν οὖν = διὰ τοῦτο, wherefore, on which account. — αὐτῷ — ἐπιτριπόμεναι. Leuncl. renders: quæ erant ejus curæ creditæ, i. e. which belonged to his satrapy. But not to speak of the article, which such a rendering would require to be repeated after πόλεις, reference 's had here evidently to cities, which voluntarily placed themselves under the government of Cyrus. Cf. I. 1. § 6; § § 9, 12. The interpretation of Krūg. is therefore to be preferred ejus fidei et imperio se committentes. So also Sturz and Poppo. — οἱ ἀνδυες. Repeat ἐπιτριπόμενοι. The sense is that the inhabitants of these cities, as communities and as individuals, confided in Cyrus. — εἴτις. Cf. N. on I. 4. § 9. — παρὰ τὰς σποτδὰς, contrary to the treaty. σποτδή (from σπέτδω, to pour), a libation. Hence σποδαί, a treaty or truce, as this was always made with libations.

Cf. N. on VI. 1. § 5.

9. Τοιγαφοῦν, therefore. According to Butt. (§149. p. 431) τοι is in ancient dative for τῷ, but is never used illatively except in the strengthened forms τοιγάφ, τοιγαφοῦν, etc. Cf. Mt. §627.— αι πόλεις, i. e. αὶ Ἰωνικαὶ πόλεις (I. 1. §6).— φείγοντας. Cf. N. on I. 3 §3.— πφοέσθαι 2 aor. inf. mid. of πφοίημι, to give up, betray— ἐφοβοῦντο αἰτόν. They were probably afraid of being punished, for having been confederate with Tissaphernes in banishing their fellow citizens. Cf. N. on I. 1. § 7.

10. καὶ γου, etenim, for. — ἔψγψ ἐπεδείκνυτο καὶ ἔλεγει == ἔψγψ ἐπεδείκνυτο καὶ λόγψ. — πφοοῖτο, sc. αὐτούς, i. e. the Milesian exiles. For the form πφοοῖτο (2 aor. opt. mid. of πφοάημι), cf. N. on συνθοῖτο, §7, supra. ——οἰδ εἰ ἔτι μὲν μείους γένοιντο, not even if they should become still further diminished in number. Butt. (§ 68. 5) says that μείων is employed for the idea both of smallness and of fewness. — ἔτι δὲ καὶ κάκιον πφάξειαν, and should be even more unfortunate. κακῶς πφάττω = ἀτυχέω.

11. φανεφός δ' ἦν — νικῶν πειφώμενος. Cf. N. on δῆλος ἦν ἀνιώμενος, l. 2. § 11. — τοσοῦτον χυόνον ζῆν ἔςτε νικώη, that he might live so long as to overcome, or that he might live until he had overcome. "νικῶν sæpe vim præteriti habet." Κτῦς. — ἀλεξόμενος = par pa-

ri referens, giving like for like.

12. Kaì yàọ oỗr. See N. on § 8, supra. — $\pi \lambda \bar{\epsilon}_i \bar{\sigma} \tau o i \bar{\delta}_i \bar{\sigma} \bar{\nu} \bar{\nu} \bar{\nu} z. \tau. \lambda$. The sense is: there was no one man, at least of our times, to whom so many were ready to deliver up their treasures, cities, and persons. $\tau \bar{\omega} r$ is a genitive of the whole after $i r i \bar{\sigma} r \bar{\delta} \bar{\nu} i$. Cf. Butt. § 132. 4. 2. a; S. § 177. 1. $i \bar{\varphi}_i \bar{\nu}_i \bar{\nu} \bar{\nu}_i r$, in our time. Butt. (§ 147. p. 412) says that $i \pi i \tau a \bar{\nu} \bar{\nu}$ often specifies a $i \bar{i} m \bar{\nu} \bar{\nu} \bar{\nu}$ often specifies a $i \bar{\nu} m \bar{\nu} \bar{\nu} \bar{\nu} \bar{\nu} \bar{\nu}$

persons. τὰ ξαυτῶν σώματα = their personal services.

13. The fidelity of Cyrus to his friends, and his scrupulous regard for his word, having been descanted upon, the writer proceeds to notice his treatment of malefactors, and the honors and rewards which he bestowed upon the good. - Ov mer di ovde, by no means, least of all. - τοῦτ' refers to the clause commencing with ώς τοὺς κακούςγους. - καταγελάν, sc. αὐτοῦ, to deride him (by escaping punishment). Schneid. supplies των rόμων. - άφειδεστατα πάντων έτιμωgεῖτο, he of all (rulers) punished the most unsparingly. For the construction of πάντων, cf. N. on των, § 12, supra. - ην ίδειν, one could see. For the construction, cf. N. on π/ν λαβεῖν, I. 5. § 2. ___ στιβομένας όδους, public roads, literally, trodden (i. e. much frequented) vays. -- ποδων... στεφουμένους. Punishment by mutilation is still practised in many of the Eastern countries. Buttmann (Cf. § 114. p. 301) would read στεφομένους, being deprived of, being without, when the state or situation of the subject as here, is to be expressed. Cf. N. on III. 2. § 2. For the construction of στερουμένους with the genitive, cf. S. § 181. 2. — ἐγένετο, it was in the power of. — οποι. Herm. remarks that " $\pi \circ \tilde{\imath}$ and $\tilde{\imath} \pi \circ \iota$ denote motion towards a place, but $\pi \tilde{\jmath}$ and όπη signify both motion towards the place, and rest in the place towards which the motion tends." Cf. Vig. p. 153. -- ξχοντι ο τι προχωgoln. Various interpretations have been given to this passage. Weiske translates: cum secum (Poppo, ita ut secum) haberet

quidquid commodum est. So Sturz and Bornemann. Yet Schneider remarks of Weiske's interpretation; "heæ equidem non intellige magis quam græca," and adds, "mihi Xenophon de justa itineris causa et honesto profectionis prætextu loqui videtur." The evident design of the writer was to show the result of Cyrus's severity, viz. the freedom of the country from thieves and robbers. In what better way could this be illustrated, than by saying a person, who did no injury on his route, could travel anywhere in safety, and carry with him whatever he pleased? But Schneider, whose interpretation Krūg. follows, makes it the grand condition of safety, that the traveller should have a good reason for pursuing his journey, which making the clause in a manner epexegetical of μηδέν ἀδιαρῦντι, is perhaps the true sense.

on ο είχε στο άτευμα, Ι. 2. § 1.

15. ωστε qaireσθαι. For the construction, cf. S. § 220. 1. — τοὺς δὲ κακοὺς δούλους τούτων ἀξιοῦν, to wish the cowardly to be their slaves. — Τοιγαφοῦν. Cf. § 9, supra. — ἀφθονία, properly, freedom from envy. is here taken for that which removes envious feelings from the mind of the possessor, viz. abundance. — αὐτῷ — Κῦψον. For the sake of emphasis, the pronoun is sometimes put before the proper name to which it refers, when no ambiguity results from the inversion. Cf. § 31, infra; II. 6. § 8.

16. Elz δικαιοσίνην, as it respects justice. For the use of εἰς by way of reference, cf. Mt. 578. 3. c. — γε μὴν (= porro. Sturz) serves here as a general connective. — εἴ τις. See N. on I. 4. § 9. For τις — τούτονς, cf. N. on I. 4. § 8. — φανερὸς γένοιτο — βουλόμενος. Cf. N. on δῆλος ἦν ἀνιώμενος, I. 2. § 11. This construction occurs so frequently as τ require no further notice except in special cases. — - ἐπιδείαννο θαι, to show himself (a just man). Krüger says this verb is placed absolutely in the sense of se ostentare, as in Ælian, V. H. IX. 36, Ψάλτης ἀντιγόνω ἐπεδείανντο. — περὶ παντος. See N. on § 7, supra. — ἐκ τοῦ ἀδίκον = ἀδίκως. Cf. Mt. § 574; S. § 124. N.

17. Καὶ γὰᾳ οὖν. Cf. §§ 8, 12.—αὐτῷ, a dative of the agent. διεχειρίζετο is in the passive voice, having ἄλλα for its subject. Some make it in the middle, and treat αὐτῷ as redundant. — καὶ, and especially. This force is given to καὶ by the preceding ἄλλα. — ενρατεύματι ἀληθενῷ, a true army, i. e. one which was brave, loyal, an under good discipline. Krūg. makes ἀληθενῷ = δικατω, and oppose to τῷ ἐξαπατητιιῷ καὶ πλευνετιχῷ. — χυημάτων, stipends, service-nuoney. See N. on I. 4. § 12. — ἐπλευναν. Between Greece and Asia Minor lay the Ægæum Mare, which the Greeks were obliged to sail over in order to enter the service of Cyrus. — ἀλὶ ἐπεὶ, but because. See Mt. § 618; Butt. § 149. p. 423. — τὸ κατὰ μῆνα, the monthly,

18. 'Aλλὰ μὴν, furthermore. — τι αὐτῷ πφοςτάξαιτι καλῶς ὑπηφετήσιων, served him well, when he commanded any thing (to be done), or more briefly, faithfully executed his orders. Notice that the protasis (S. § 213. R.) here takes the optative, and the apodosis, the indicative. Cf. S. § 217. N. 4. — ἀχάμοτον, unrevarded. Compound adjectives in ος have only two endings. Cf. Butt. § 60. 4; S. § 49. 2. — σπηφε

ται παντός ἔργου, associates, aiders in every enterprise.

19. δέ continuative. — δεινον, active, vigilant. — οίχονομον, α manager of household affairs, a steward; "one who has authority over the slaves or servants of a family, to assign their tasks and portions, with which was also united the general management of accounts." Rob. Lex. Here the word is used in a wider sense to designate the fiscal officer of a town or city, as a treasurer, quastor. έκ τοῦ δικαίου = δικαίως. -- κατασκευάζοντα τε ής ἄρχοι χώρας = κατασκευάζοντά τε την χώραν ής άρχοι (See N. on I. 2. § 1), improving the country which he governed. τε - καὶ connect κατασκευάζοντά and ποιοῦττα (S. § 228. N. 4), while the preceding καί serves to connect these clauses to derror orra olzorouor going before. προςόδους, revenue. Hesych. defines by κέρδους προς θήκη; Suidas, by εἰςφορά, εἴςοδος. — ἀν — ἀφείλετο. Mt. (§ 599. a) says that ar with the imperfect indicative, expresses the repetition of an ac tion, a habit; while the agrist denotes that the repeated action is always completed in a single point of time. ταύτην την χώραν (Krug. vi) is to be supplied with agethero, which takes two accusatives. Cf. S. § 165. 1. — ήδέως, gladly, cheerfully. — α = ταῦτα ä, of which ταῦτα is to be constructed with ἐχουπτεν. Cf. S. § 165. 1. -- ημιστα, very little = not at all. -- φθονών - εφαίνετο. Mt. (§ 549. 5) says that galres Das in the sense of to seem, takes the infinieve, but in that of to be manifest, the participle. - Tois gareous πλουτούσιν is opposed to των αποκουπτομένων. — πεισώμενος. Supply έφαίνετο from the preceding member. - τῶν ἀποκουπτομένων== ξεείνων οδ άπεκούπτοντο, SC, τα γοήματα,

20. Φίλους γε μην όσους ποιήσαιτο, furthermore, as many as he made friends. For the construction, cf. S. § 166; for the use of the optative

cf. Mt. 527.1, Butt. § 139. N. 6; S. § 216 2. — tearous, suitable, fit. — ο τι refers to πράγματος understood (S. § 150. 5), limiting συνεργίως. — Φεραπεύειν depends on εράτιστος, and has for its object το άτους, the omitted antecedent of σους. Cf. N. on ους — τού-

τους, § 14, supra.

21. αὐτὸ τοῦτο οἶπες αἰτὸς ἐτεκα qtλωτ ἤετο δεῖσθαι ὡς συτεργοὶς ἔχοι. The order is, αἰτὸ τοῦτο ὡς ἔχοι συτεργοὶς (τοίτου) οὖπες ἔτεκα αὐτὸς ἤετο δεῖσθαι qtλωτ. Render, (it was) for this (purpose), that he might have assistants, &c. αὐτὸ τοῦτο refers to ὡς συτεγροὺς ἔχοι and serves to qualify the clause commencing with καὶ αὐτὸς (Cf. S § 167), as showing the end or object of the assiduity of Cyrus in assisting friends. — καὶ αὐτὸς, (that) he also. — τούτον limits συτεγός,

22. $\epsilon_{ig}^{\gamma} \gamma \epsilon \tilde{\omega} r \tilde{\alpha} r \tilde{\eta} q$. Cf. N. on § 12. Krüg, thinks that $\tilde{\omega} r$ should be rejected from the text. — $\delta \iota \tilde{\alpha} \pi \alpha \lambda \lambda \tilde{\alpha}$, se. $\alpha \tilde{\tau} \tau \iota \alpha$, for many (reasons). So Sturz. — $\tau q \tilde{\sigma} \pi \sigma v_i$, i. e. disposition, manners, habits, tastes, etc.

23. είς πολεμον, (of use) for war, viz. swords, helmets, bucklers, &c. So είς χαλλωπεσμον limits the other class of gifts to tunies, trowsers, golden rings, chains, &c. — roμίζοι is here followed by two accusatives. Cf. S. § 166.

24. τὰ μεγάλα (= μέγεθτι δώφων) νιαῖν τοὺς φίλονς εễν ποιοῦντα, to which the article τὸ belongs, is the subject (S. § 159. 1) of ἐστί understood (S. § 157. N. 10), ἀνδέν θανμαστὸν being in the predicate. These words are found with a slight variation in Cyr. VIII. 2. § 13. τῆ ἐπιμελείμ answers to the question 'wherein?' and limits τὸ — περιεῖναι. See Mt. § 400. 7; S. § 107. 2. — τῷ προθνιμεῖσθαι γαρίξεο θαι, ὑι his forwardness to oblige, a dative clause connected to τῆ ἐπικελείμ. — ταῦνα refers to τὁ — περιεῖναι and is used for the singular. Cf. Mt. § 472. 5.

25 ξπεμπε, used to send. S. § 210. N. 2. — βlear; is defined by Hesych., στάμιος ὅτα ξων, an earthern jar with handles. — For the construction of οἴτον ἡμιδεείς, cf. S. § 181. 1; of οἴτω ἐπετίχοι, cf. S. § 195. 1. — τοῦτον οὖν σοῦ ἔπεμψε. So compliments at the present time are usually presented in the third person. Notice the change to the

orat. recta. - our ois for our toutous ous.

26. ἄψτων ἡμίσεα. This construction of the adjective in the neut. plur. with the genitive of a mase, or fem. substantive, is said by Mt. (§ 442.4) to rarely happen. Cf. S. § 177. N. 4. — τούτω. S. § 179. 1. — γεύασαθαι, to taste. The middle with this sense is the more common use of γείω, I cause to taste.

27. εξη — ξδύνατο. For this intermingling of the optative and indicative, cf. Mt. § 529.5; Rost § 122. l. 7. εδίνατο is in the imperf. to correspond with εξη, which borrows its past time from τεξλευε. Cf. S. § 216. 3. διὰ τὸ πολλούς ξεξειν ὑπποξεας, because he had many servants

— δια την λπιμέλειαν Some supply την τῶν ὑπηρετῶν, others read την (ἐαυτοῦ) ἐπιμέλειαν. But Krūg. says: "durum est utrumque. Ego interpretor, propter cu τιμ qua ei ut principi prospiciebatur." — ως — ἀγωαιν for ως ἄγωιεν. This change of mood gives great beauty and vividness to the expression of S. § 204. N. 1. — πεινῶντες, sc. ἐκείνο, referring to τοῦς ὑπποις.

28. Εὶ δὲ δήποτε, if at any time, whenever. — μελλοιεν δυν σθαι, A periphrastic future. — ἐοπουδαιολογεῖτο, he discussed important matters (with them). — ὡς δηλοίη οῦς τιμᾶ, in order to show whom he distinguished. Rost (Gram. § 123. 3.) says, "the indicative stands in a relative proposition, when the verb of the principal proposition is a preterite, present or future, and an event is expressed as definite and unconditional." — ἐξ ὧν ἀπούω = ἐπ τούτων ᾶ ἀπούω. For the accusative after ἀπουω, cf. S. § 179. N. 1. ἀπούω = ἀπήποα, when the thing heard is so notorious, that it may be known upon inquiry, by any one at the present time. Cf. Mt. § 504.2; Krūg. N. on this word. — Construct οὐδένα with οὖτε Ελλήνων οὖτε βαυβάμων.

30. καὶ τὸ — γενόμενον, and that which took place, is the subject,

30. και το — γενομενον, and that which took place, is the subject, and μέγα τεκμήφιον, the predicate, of this proposition. —— κρίνειν, to select (with discrimination and judgment).

οἱ πας᾽ αὐτὸν. Schneid. conjectures that it should read cἱ περὶ αὐτὸν. — ὑπὲρ Κύρου, for Cyrus, i. e. in his behalf, on his side.
 — ἔχων καὶ τὸ στράτευμα πᾶν, with the whole army also.

CHAPTER X.

1. Ἐνταῦθα δη is here a formula of transition from the eulogy to the narration, which is resumed from chap. VIII. —— ἀποτέμνετα. Plut. (Artax. 13) says, "according to the law of the Persians, the right hand and head were cut off, and Artaxerxes, having ordered the

head to be brought to aim took it by the hair, which was long and thick, and showed it to the fugitives." — $\delta \iota \omega r \omega r \epsilon lon ln t \epsilon t$. The singular is employed here, because $\beta \omega a \iota l \epsilon u$ is the principal subject. So $B \rho \omega \delta l \omega r \epsilon u$ is $\delta u = \delta u \epsilon u$ is $\delta u = \delta u \epsilon u$. Thus, IV. 112, — $\delta u \tau a r a r \epsilon u$ is $\delta u = \delta u \epsilon u$. Thus, IV. 12e, a constant, stand their ground. — $\delta u \sigma a r a \epsilon u$ is ethe place where the baggage, beasts of burden, attendants, &c., of the army remained during the fight. — $\epsilon l s \tau a u \sigma u \epsilon u$ is the place where they had encamped the preceding night.

φοόνιμος.

3. Η δε Μελησία. "Hujus nomen ignoramus nisi forte ή Μελησία in proprium cessit." Weiske. Cf. V. 2. § 29. — Krüg. conjectures that ή νεωτέρα is spurious. — γυμνὶ, i. e. having nothing on but the tunic, which fitted close to the body. "sine veste exteriore." Poppo. — πρὸς τῶν Ελλήνων. Schneid. with Weiske makes this stand for πρὸς τὸ τῶν Ελλήνων στρατόπεδον. Muret. and Steph. supply σταθμόν. It is better however, with Born. and Krüg. to make πρὸς τῶν Έλλήνων οῦ = πρὸς τούτους τῶν Έλλήνων οῦ. — ἀντιταζθέντες here stands for ἀντιταξάμενοι. — οἱ δὲ καὶ αἰτῶν, i. e. the Greeks. — ταύτην refers to ἡ Μελησία. — ἐντος αὐτῶν, within their ranks. Sturz and most of the German editors translate in castris corum. Hutch. takes ἐντὸς as absolute, and connects αὐτῶν with χρήματα, a construction too forced and unnatural to be admissible. — ἔσωσαν. The repetition of this word shows the completeness of the act spoken of.

4. διέσχον ἀλλήλων, were distant from each other. For the construction, cf. Mt. § 354. a.——oi "Ελληνες refers to the main army of the Greeks. — oi μεν, i. e. the Greeks. " Sic sæpissime Græci ὁ μέν ad propius, ὁ δὲ ad remotius nomen referunt." Krūg. So the Latins sometimes employ hic—ille for ille—hic. Cf. And. and Stod. Lat-Gr. § 207. R. 23. — ώς πάντας νιχώντες, as if they had conquered all (the enemy), whereas the right wing of the king's army was victorious. — οἱ δὲ refers to βασιλεύς, sc. οἱ σὺν αὐτῷ. — ὡς ἤδη πάντες νιχώντες, as if they were all conquerers, whereas, their left wing

was fleeing before the victorious Greeks.

5. δ° αὖ, on the other hand. — Τισσαφέριοις. For the construction, cf. S. § 179. N. 2. — το καθ' αὐτοὺς, sc. στράτευμα οτ μέφος. — πλησιαίταιος. Cf. I. 8. § 4. It speaks highly for the discipline of the Greeks, Aut in the pursuit the original order of battle was not

essentially disturbed. — $i \ell \pi \ell \mu \pi o \iota \ell r$. In past actions $i \ell$, whether takes the optative without $\check{\alpha}r$. Mt. § 526. — $\check{\alpha} g \eta \xi o r \tau \epsilon g = \beta o \eta \vartheta \eta g o r \tau \epsilon g$, to succor, to defend. For the construction, cf. S. § 222. 5.

6. Έν τούτω (sc. τῷ χοόνω, Mt. § 577. 2), in the mean time. — ώς εδόκει is t be taken with όπισθεν. - συστραφέντες, having closed up their ranks, which had probably become somewhat relaxed in the pursuit. Hesych. defines συστραφέντες · ουτελθόντες. Phavor. says, συστρέφονται οί στρατιώται, επειδάν ύπο τών πολεμίων σκεδασθέντες αι δις πειραθώσι στρέφεσθαι. Schneid. from the Paris and Eton MSS. edits στραφέντες. So Dind., Born., and Pop. But the idea of facing about, as Krüg. observes, "et sponte intelligitur et verbis παρεσκευά" ζοντο — δεξόμενοι significatur." — παφεσκευάζοντο ώς ταύτη προςιόντος και δεξόμενοι, in the expectation that the king would advance in this direction (where the Greeks were halting), prepare to receive (him). For this use of ώς, cf. N. on I. 1. § 10; 4. § 7; of ταύτη, see S. § 123. The common reading προςιόντες, is pronounced by Zeun. to be without meaning. As instances in which zal connects participles having different cases, Krüg, cites Herod. VI. 126, 'Ολυμπίων έσιτων καὶ νικῶν; Thucyd. VIII. 106, ἀφικομένης τῆς νεώς καὶ — ἀκοίσαντες. - ή δε παρήλθεν έξω τοῦ εδωνύμου κέρατος, ταύτη καὶ ἀπήγαyer, but in the same direction in which he came (viz.), without the left wing (of the Greeks. Cf. I. 8. 6 23), he also led (his forces) back. For the adverbial pronouns $\tilde{\eta}$ — ταύτη, cf. S. § 123. The Greeks supposed that the king would march directly against them, but instead of inclining to the river, as he must have done in that case, he took the same line of direction in which he first came to battle. - avrouoλήσαντες. When the battle turned so decidedly in favor of Cyrus, as it did at first, great numbers probably deserted what appeared to be the hopeless fortunes of the king. Cf. N. II. 1. § 6.

7. This section, with the following one, is parenthetic, being inserted in order to explain how it happened, that Tissaphernes had joined the king. It commences therefore with $\gamma \dot{\alpha} \psi$ illustrantis (See N. on I. 6. § 6). — $\sigma v \dot{\nu} \dot{\alpha} \dot{\omega} \psi$, encounter. — $\delta \dot{\nu} \dot{\gamma} \dot{\alpha} \dot{\omega} \dot{\omega}$, he charged through. The light armed troops of the Greeks, were posted with the Paphlagonian horse (Cf. I. 8. § 5) upon the extreme right of the army, i. e. upon the bank of the river. Hence in making his charge through the Greekan ranks, Tissaphernes wisely shunned an encounter with the Leavy armed, by keeping close to the stream. — $\alpha \dot{\nu} \tau \dot{\omega} \dot{\nu}_{\varsigma}$, i. e. Tissaphernes and his band. Cf. N. on $\dot{\omega} \dot{\omega}_{\varsigma} \dot{\omega}_{\varsigma}$, supra. — $\dot{\varphi} \dot{\omega} \dot{\nu}_{\iota} \dot{\omega}_{\varsigma}$. By a skilful separation of his lines, Episthenes not only lost none of his men in this desperate charge of Tissaphernes, but was even able to do mischief to the enemy.

& ώς μεῖον έχων ἀπηλλάγη, inasmuch as being worsted he departed

(from the contest). —— ἀταστψέφει. He had no disposition to pass again through the Grecian columns. —— ονττυγχάνει, falls in with. —— ὁμοῦ, together, in company. —— οντταξάμενοι, in battle array.

9. $E\pi\epsilon i \delta$, but when. The narration, interrupted by the digression respecting Tissaphernes, is here resumed. --- **uta, opposite to το ενώνυμον - κέρας, the left wing, as the army was first drawn up (Cf. I. 8. § 4), but now the right wing, in consequence of their having faced about to receive the king, who was coming up in their rear. ____ μή προςάγοιεν. Cf. N. on I. 3. § 17. ____ περιπτύξαντες. The verb πτύοσω signifies to fold up, as a book, Luke 4: 20; as clothes, Odyss. I. 439; to clasp the hands, Œdip. Col. 1611. Hence περιπτύξαντες signifies having infolded = having surrounded; and ἀναπτύσ σειν το κέρας, to extend (literally to unfold) the wing. - ποιήσα σθαι όπισ θεν τον ποταμόν, to place (S. § 207. 2) the river in their rear i. e. to form the line of battle parallel with the river. These evolutions were designed to prevent the left wing of the Greeks from being surrounded, had such been the intention of the king. But doubtless nothing was farther from the thoughts of the king, than hemming in a body of men so formidable as the Greeks. His intention evidently was to gain a position between the Greeks and his capitol, to which he could retreat in case the enemy were victorious.

10. Έν & (sc. χυόνω, Mt. § 577. 2), whilst. — καὶ δὴ (= ἤδη. So Hesych.), forthwith, immediately. The sense is, that while the Greeks were deliberating in respect to a change of position, the king's movement was such, as to render the contemplated evolutions unnecessary. παφαμεψάμενος = παφελθών, having passed by the left wing (now the right wing) of the Greeks. So Krüger and Poppo. But Hutch., and with him Zeune and Sturz, connect παφαμεψάμενος with τὴν qάλαγγα, and render: phalangis forma in eandem (quam prius habut) permutata. — εἰς τὸ αὐτὸ σχῆμα κατάστησεν ἐναντίαν τὴν φάλαγγα ιώσπες τὸ ποιῶτον μαχοῦμενος αντῆκε, having drawn up his army opposite (to the Greeks), in the same order in which he first came to battle. τὸ ποιῶτον. Cf. S. § 141. N. 1. For the construction of μαχούμενος, cf. S. § 222. 5. — ποιὰν ἔτι προσυμότερον, with much greater ardor. The y had learned the weakness of the enemy.

11. δ α t, but again. So Phavor. α t, πάλιν, α t θις — ο t κ t δίχον το, did not receive them, i. e. did not stand to receive the attack of the Greeks, but turned the back and fled. — tκ πλέονος, sc. διαστήματος, from a longer distance, i. e. the distance between them and the Greeks, when they began to flee, was greater than in the former engagement, which is equivalent to saying, they fled soor or than before

12. ύπλο, over, above. — γήλοφος, an eminence, a hill. — ἐφ' ου, upon which. — ανεστράφησαν, they (halted and) faced about. Poppo says, "ἀναστοέφεσθαι et commorandi et se convertendi notionem habet," So also Weiske and Krüg. translate: conversi steterunt. It is difficult to see how Schneid. could render this passage, as he has, ad quem collem conversi in fugam profecti erant. —— oi àµφὶ βασιλέα. Cf. N. on I. S. § 1. --- πεζοὶ μὲν οὐκ ἔτι, not the infantry, (literally, no longer on foot,) i. e. the infantry decamped, and the cavalry alone occupied the hill. — Weiske explains ωστε το ποιούμενον μη γιγνώσεειν, ut Græci non possent intelligere quid pedites post collem agerent. - ¿πὶ πέλτης. Dindor! adds, ἐπὶ ξύλου, in place of which Hutch, suggests ἐπὶ ξυστοῦ. Render ἐπὶ πέλτης ἀνατεταμένον, (with its wings) extended upon a spear.

13. δή καὶ. See N. on § 10. — τον λόφον, i. e. the γήλοφος sposen of in the preceding section. - allow allower, some in one direction and some in another, or as we say, helter-skeller. Sturz remarks that alloger seems to be put here for allogi. But Krug. makes the places round about the hill, the stand-point of observation, and paraphrases: άλλοι άλλοθεν ήλθον λείποντες τον λόφον. - εψιλοῦτο δ' ὁ λόφος τῶν ἱππέων. The gradual decrease of numbers on the nill, until it was entirely deserted by the king's troops, is finely expressed in this and the following clause. So Lion remarks, "verbum λείπουσι initium fugæ, εψιλοίτο ulteriorem progressum, et τέλος finem indicat."

14. ἐπὶ τὸν λόφον, upon the hill = up the hill. — ὑπὸ αὐτὸν, under it = at the foot of it. So Mt. (§ 593. c.) says that sometimes ύπό is found with the accusative, in answer to the question 'where?' - ὑπὲο τοῦ λόφου = ἐπὶ τοῦ λόφου, upon the hill. -- τί ἐστιν, sc. ταῦτα. Cf. Mt. § 488. 7.

15. Καὶ, and so. — ἀνὰ κράτος. Cf. N. on I. 8. § 1. — Σχεδὸν δ ότε ταῦτα ἦν καὶ ηλιος ἐδύετο, and the sun was nearly setting when

these things took place. Cf. Mt. § 620. a.

16. θέμενοι τὰ ὅπλα ἀνεπαύοντο. Hutch, translates: sub armis conquiescebant (Cf. Cæs. Bel. Civ. I. 41), rested under arms. This is evidently the sense, as the army halted only for a few moments, while the leaders consulted in respect to the place of encampment for the night. — παρείη is adopted, on the authority of Schneid., by Dind.. Born., and Krug., for the common reading magnet. But inasmuch as παριέναι corresponds with πέμποι (II. 1. § 2), better than παρείναι, Poppo thinks that if the vulgar reading is to be changed, (which he deems unnecessary, the indicative and optative being frequently intermixed, Mt. § 529. 5; Rost § 122. I. 7,) it should be παφίοι. ήδεσαν αὐτὸν τε θνημότα = ήδεσαν ότι αὐτὸς έτε θνήκει. Cf. Mt. § 548 2;

S. § 222.2. — εἴχαζον, they conjectured. — ἢ καταληψόμενόν τι προεληλακέναι, or that he had gone forward to κακe possession of some post or fortress.

17. καὶ answers to ἄμα μὲν, § 16. — αὐτοῦ. Cf. N. on I. 3. § 11. — δόοπηστοι, supper time. So Hesych. defines δόοπιστος (as it is

sometimes written), woa τοῦ δείπνου.

18. ἄλλων χοημάτων. Cf. N. on I. 5. § 5. — εἴ τι = ὅ τι, whatever. Cf. N. on I. 4. § 9. — καὶ ταύτας, even these. The pronoun is employed here, because τὰς άμάξας, to which it refers, is separated by intermediate clauses from διήφπασαν upon which it depends. Cf. S. § 149. N. 3.

19. ὥστε introduces the consequence of what has just been detailed.
— ἀνάριστοι, without dinner — πρὶν γαρ δὴ καταλῦσαι τὸ στρά

τευμα προς άριστον, for before the army halted for dinner.

BOOK II.

CHAPTER I.

- 3. "Hdy de èr dquỹ ởττων = but just as they were ready to march: literally, but when they were in motion (to depart). For the omission of the subject of ŏττων, cf. N. on I. 2. § 17. γεγονώς ἀπὸ Δαμαφάτον, being a descendant of Damaratus. For the time of γεγονώς (2 perf. part. of γίγνομαι), cf. S. § 209. N. 4. For the manner in which Damaratus was defrauded of the kingdom of Sparta by Cleomenes, see Clas. Dict. Γλοῦς. Cf. S. § 46. N. 4. τέθτηχεν, ναν dead: properly, is dead (S. § 118. Θ), but as it is used for τεθτήχου (S. § 216. N. 5), its time is determined by the context (S. § 209. 1)

--- ὑομῶττο. The preceding day's-march was not completed in consequence of the battle, and hence the verb is put in the imperfect. - λέγοι, εc. 'Αριαιος. - τη δε άλλη, sc. ημέρα borrowed from the preceding clause. — ἀπιέναι — ἐπὶ Ἰωνίας, he would return to Ionia he would set out for Ionia. — qαίη, that he declared, affirmed,
 a stronger expression than λέγοι. — Ταύτα ἀκούσαττες, when they heard these things. Cf. S. § 222. 1. - Bayéng Egegor. Cf. N. on I. 3. § 3. — 'All' wyele uer Ki og Gjr, O that Cyrus were alive. wgeλον, 2 aor. of οφείλω, always expresses a wish, and with the infinitive is frequently preceded by the particles we, at yau, at the or at the. See Butt. § 150 p. 437; Mt. § 513. Obs. 3; S. §§ 118. 0: 217. N. 3. -ήμεις γε, = whatever may be the result of the engagement in other parts of the field, we at least, &c. Cf. N. on I. 3. § 9 (end). - 58 μη ύμεις ηίθετε, εποφενόμεθα, unless you had come we should have marched. For the use of the indicative in the protasis, and with av in the apodosis (S. § 213. R.), when both are past actions, cf. Mt. \$ 508. b; Butt. § 139. 9. 4; S. § 213. 5. - Tor Buntheror na Dieir avior, that we will place (literally, cause to sit, S. & 119 -2010) him as king. For the construction, cf. S. § 166; for the form of za Dieir, cf. S. § 102. N. 1. — των γαο την μάχην εικώντων και το άρχειν ξοτί. for it is the right of those who gain the battle to rule also, or more briefly, the right to govern belongs to the conquerers. For the construction of των - rezώντων, cf. S. § 175; of μάχην, see N. on § 1, supra. Dindorf from the Vat. and Eton MSS. reads μάχη, but μάχην is justly preferred by Born., Pop., and Krug.

5. τούς ἀγγέλους, i. c. Procles and Glus. — αὐτὸς ὁ Μέτοιν, Menon himself. i. e. of his own accord. So Sturz, "sua sponte."

εβούλετο, sc. lέναι. - ξένος. Cf. N. on I. 1. § 10.

6. πεφιέμετε. The Eton MS. has πεφιέμετε, which Born. follows, but Belf. well remarks, "the end of the expectation is not yet seen, as it would be in πεφιέμειτε. — ἐποψίζετο σῖτον, procured for itself provisions. Cf. S. § 207. 1. — εδπτοντες takes the gender implied in στφάτευμα with which. I agrees (S. § 137. N. 2), and is put in the plural because its noun is a collective one. Cf. S. § 137. 3. — φάλαγγος is here used of an army non instructus. — Κτίας makes οὖ = ἐπεῖσε οὖ. For the relative adverb οὖ, cf. S. § 123. — ἡνάγ-καζον. Cf. N. on ἦσαν, I. I. § 6. — ἐπβάλλειν, sc. ἐπ τῶν χειφῶν So Born. "Sed cum" rays Kτüger, sagittas non manibus tenerent, cogitare mallem ἐπ τῶν φαφετφῶν." When the Greeks charged the left wing of the king's army, it would appear that many came over from the enemy without striking a blow. These deserters, being compelled to throw down their weapons, in order that they might be deprived of the power to do harm, passed into the rear of the Greek

army, where they were found and retaken by the king, when he ap proached the Greeks, $\dot{\omega}_{5}$ $\dot{\epsilon}\delta\dot{\omega}\epsilon\dot{\epsilon}$ $\ddot{\epsilon}\delta\kappa\iota\sigma\theta\epsilon r$ (I. 10. § 6). The fact that these deserters were reunited to the king's army, is enough to show the incorrectness of interpreting $\dot{\epsilon}\kappa\dot{\rho}\dot{\omega}\lambda\lambda\epsilon\iota r$, to pull out, so from the ground. — $-\dot{\epsilon}\epsilon\psi\epsilon\sigma\partial\omega\iota$, to carry away (for fuel). This verb, which Muretus omits, is to be constructed with $\pi\dot{\epsilon}\lambda\tau\omega\iota$, as well as with $\ddot{\omega}\mu\alpha\dot{\epsilon}\omega\iota$. — $\dot{\epsilon}\psi\eta-\mu\iota\iota$, empty, their contents having been plundered by the king's forces. Cf. I. 10. § 18. Some with less reason refer it to the waggons, whose draught animals had just been slaughtered for food.

7. $\pi \lambda \dot{\eta} \partial \sigma \sigma \alpha r \epsilon_{\gamma} \sigma_{\dot{\gamma}} \dot{\alpha} r$. Cf. N. on I. 8. § 1. — $\epsilon r \tau \iota \mu \omega_{\dot{\gamma}} \, \bar{\epsilon} \chi \omega r$. Cf. N. on I. 1. § 5. — $\pi \varrho \sigma_{\dot{\gamma}} \epsilon \pi \sigma \iota \dot{\tau} r \sigma_{\dot{\gamma}} h e \ pretended, \ claimed \ to \ himself.$ The implication is, that he was far less skilled in the science of military affairs than he claimed to be. — For the construction of $\epsilon \pi r \tau \dot{\eta} \mu \omega r - \tau \ddot{\omega} r$, cf. S. § 185. — $\dot{\alpha} \mu \dot{\mu} \dot{\tau} = pertaining \ to$. — $\tau \dot{\alpha} \dot{\xi} \epsilon \iota \sigma_{\dot{\gamma}} \dot{\tau} a c t i c$, i. e. the arrangement of troops in the various orders of battle. — $\delta \pi \lambda \sigma \mu \alpha g / \alpha r$, exercise of arms, especially, as the etymology of the word shows, of those weapons used by heavy-armed soldiers.

8. $i\pi si viz wr vvyz arei, since he happens to be victor = since by the fortune of war he is victorious. — <math>\partial \psi_{0}a_{5}$. Cf. N. on I. 9. § 3. — $siglines \partial a_{1}$ (i. e. $\pi siglines \partial a_{1}$ so $k \ddot{v}_{0}a_{5}$) So $k \ddot{v}_{0}\ddot{u}$ is here in the middle voice with the signification, to find for one's self = to acquire obtain, and is used transitively (S. § 207. 2), having for its object \dot{a}_{1} (= \ddot{a}_{1} \ddot{v}_{1} \ddot{v}_{1} \ddot{v}_{1} \ddot{v}_{2} \ddot{v}_{3} \ddot{v}_{1} \ddot{v}_{1} \ddot{v}_{1} \ddot{v}_{2} \ddot{v}_{3} \ddot{v}_{3}

9. βαφέως μὲν ἤχουσαν, heard with indignation. — ὅτι οὐ τῶν νικώντων εἴη τὰ ὅπλα παφαδιδόναι, "that it was not for conquerers to surrender their arms." Felton. For the construction of τῶν νικώντων, cf. N. on § 4, supra. See also S. § 140. N. 3. — κάλλιοτόν τε καὶ ἄφιστον. A common formula signifying, according to the connexion in which it stands, what is good, honorable, becoming, fit, &c Here it denotes that which is conducive to the general interests of the army. "καλὸς καὶ ἀγαθὸς proprie dicitur sic, ut ἀγαθός ad animi virtutem et probitatem pertineat, καὶσς autem ad actiones externas, etiam ad gent ris nobilitatem, divitias, valetudinem, et alia talia referatur." Sturz. — τὰ ἱεψὰ ἰξηψημένα, the entrails which had been taken out (of the victim). This sentence is parenthetic.

10. π_{V} ϵ_{N} δ_{V} ϵ_{N} δ_{V} . It is probable that Sophænetus was absent from this conference), since he is said $(V, 3, \S, 1; VI, 5, \S, \S, 3)$ to be the oldest of the generals. $-\pi_{V}$ δ_{V} δ_{V} δ_{V} $-\pi_{V}$, before — that, sooner — than—altel. Cf. π_{V} δ_{V} δ

rather to come and take them (by force). Lastir is opposed to alter - τί ἔσται τοῖς στρατιώταις, what reward the soldiers shall have (in return for their arms).

- 11. Construct αὐτῷ with ἀντιποιείται. ίμᾶς ἐαυτοῦ εἶναι, thai you are his, .. e. his servants, property. - erros, within, i. e. cnclosed by. -- "σον οὐθ' εἰ παρέχοι ὑμὶν δύναιοθ' ἀν ἀποκτείναι, more than you could kill, if he should even deliver them up to you: literally, as many as you could not kill. &c.
- 12. Θεόπομπος. Some MSS. have Ξενοφῶν, which Hutch. and Krüg. have followed, but Θεόπομπος has the suffrage of the most judi cious critics in its favor, and is best sustained by manuscript authority. - ἀρετή, valor. - Construct αr with χρησθαι, and also the next ar with στερηθηναι. Cf. N. on I. 3. § 19. - στερηθηναι. Supply olous Da from the preceding clause. - My our olov, think not then. For the construction, cf. S. § 218. 2. — ήμα; understood is the subject of παραδώσεις. - οὐν τούτοις, sc. ὅπλοις. - περὶ τῶν ὑμετέρων αγαθών μαχοί μεθα, i. e. so far from giving up what we possess, it is our intention to acquire by conquest all your possessions.

13. φιλοσόφω, i. e. says Krüger, αδολεοχοῦντι α ή αλήθεια ελέγγει Reiske, cited by Born., appends to φιλοσόφω: quia sapius το άγαθον crepabat et the avethe. - Foinas, you resemble, 2 perf. of elia, with the signification of the present. Cf. S. § 209. N. 4. - 3 reavlous, O young man. Phavorinus defines rearloxog · ἀπό ἐτῶν εἴκοσι. τριών έως έτων τριάκοντα τεσσάρων, η τεσσαράκοντα ένός. Hippocrates assigns it to the fourth place in his seven ages, and extends it to the thirty-seventh year. Xenophon was upwards of 40 years old at this time, yet if MS. evidence would permit the substitution of his name instead of Θεόπομπος, his age would be no valid objection, since his personal appearance, described by Laertius, εὐειδέστατος εἰς ὑπευβολήν, beautiful to an eminent degree, might lead Phalinus to suppose him younger than he really was. Sturz regards rearlose in this place, as an ironical or contemptuous epithet = rash, unskilful. So Hesych. defines reariozog · rήπιος. — τοθι — ωr. Cf. N. on I. 10. § 16. — àrontos, literally, without understanding, = foolish, simple. But lest this should seem to make Phalinus utter an offensive sentiment, which would not promote the object of his mission, it may be remarked, that ανόητος, μωρός, etc., were by no means as harsh epithets with the Greeks as they are with us.

14. ὑπομαλακιζομένους, gradually softening. The hopes of the Greeks, so suddenly crushed by the untimely death of Cyrus; their great distance from home; and their destitution of the means of subsistence, must have depressed to a greater or less extent, the minds of ail, especially those of a more timid or despondent temperament

— $\dot{\omega}_{\zeta}$ καὶ — καὶ, as — so also. The first καὶ of this formula is p.eonastic, so far as its translation into English is concerned (Cf. Mt. § 620 b); the latter καὶ = οῦτω (See Mt. § 620. d. 2). — πολλοῦ ἀξιοι, very useful. Cf. N. on I. 3. § 12. — εῖτε — εῖτ', whether — or — ἀλλο τι, in something else. For the construction, cf. S. § 167. — θελοι. Krüg. edits βούλεται, but apart from the MS. authority in favor of θελοι, as denoting purpose or design its meaning is better suited to this passage than that of βούλεται, which is merely expressive of wish or inclination. Cf. Butt. Lexil. No. 35. — ἐπ' Λίγυπτον. Cf. II. 5. § 13; Diod. XI. 71. — συγκαταστρέψαιττ' ἄν αὐτῷ, they would assist him in subjugating it, i. e. Egypt. Cf. N. on I. 5. § 7 (end).

15. ἀποκεπριμένοι εἶεν has a middle signification. Cf. Mt. § 493. d; Butt. § 136. 3. — ἀλλος ἀλλα λέγει, one says one thing, another, another. λέγει takes its number from ἄλλος, which is in apposition with οὖτοι, the proper subject of the verb. Cf. Mt. § 302. a. Obs. Clearchus addressed his inquiry to his fellow-commanders, but Phalinus apparently having become somewhat impatient and out of humor with them, does not wait for their answer, but asks Clearchus to deliver his sentiments. Whether he had more reason to be satisfied with the Spartan's reply, will appear in the sequel. — εἶπὲ τι λέγεις, tell (us) what you have to say = declare your opinion in reference to this matter.

16. ἄσμενος = ἀσμένως. Cf. Butt. § 123. N. 3. — οἱ ἄλλοι, i. e. those, who were present at the conference. Supply ἄσμενοι ἱωράκασι from the preceding clause. — καὶ ἡμεῖς, κε. Ἑλληνες ἐσμέν. — τοσοῖτοι — ὄσους, as many as = all whom. Cf. S. § 73. 1. — τοιούτοις δὲ ὅντες πράγμασι, being in such difficulties. "in quibus periculis versati." Krüg. — συμβουλενόμεθά σοι, we ask your advice. In the active voice, this verb signifies to give advice, in the middle, to consult or ask advice. The Latins express this difference by consulere alicui, and consulere aliquem. — πεψί δυν = πεψί τούτον ἄ.

17. πρὸς θεῶν. Cf. N. on I. 6. § 6. — κάλλιστο, καὶ ἄριστον. Cf. N. § 9, supra. — ἀναλεγόμενον. This reading is adopted by Hutch., Dind., Pop., and Krūg., instead of ἄν λεγόμενον, which Weiske and some others prefer. Morus thinks it should read χρόνον ἄπαντα λεγόμενον, to which conjecture, Bornemann says, the more frequently he considers the passage the more he is disposed to incline. As it respects the grammatical construction, it may be classed with the examples, which Mt. (§ 564) calls nominative absolute; but which Butt. (§ 145. N. 7. 2) regards as accusative absolute, and may here be resolved by ὅτε, οτ ἐπειδή with the finite verb. Render εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον ἀναλεγόμενον, when in after time it shall be repeated. Cf. Mt. § 565

S. § 168. N. 2. — συμβουλευομέτοις συτεβούλευσετ. Notice the distinction between the active and middle, referred to in the preceding section.

19. $\mu\dot{\eta}$ παφαδιδόται = $_t$ $\dot{\eta}$ παφαδοῦται. Cf. Butt. § 137. 5; Mt. § 501; S. § 212. 2. — $\mu_{\eta}\delta\epsilon_t$.ta — $t\lambda\pi\dot{\epsilon}$, not even one hope, opposed to $\tau\ddot{\omega}r$ $\mu\nu_{\eta}\ell\omega_{r}$ $t\lambda\pi\dot{\epsilon}\delta\omega r$ $\mu\ell\alpha$ of the preceding member. — $-\omega\ddot{\epsilon}\epsilon\sigma\partial\alpha_t$, to save yourselves. Cf. S. § 207. 1. — $\ddot{\epsilon}\pi\eta$ $\delta vra\tau\dot{\epsilon}r$, in whatever way

possible.

20. Δλλὰ ταῖτα μὲτ δὴ σὐ λέγεις, = well then, this is your aἀvice. Butt. (§ 149. p. 428) says that ἀλλά stands in an abrupt manner at the beginning of paragraphs, having somewhat the sense of our familiar expressions, well, indeed, truly. — πλείστος — ἄξιοι, worth more = of more value. Cf. N. on I. 3. § 12. Leonidas is said by Diod, to have given this truly Laconic answer to Xerxes at Thermopylæ.

21. Phalinus now begins to change his tone. At first the Greeks are to surrender their arms, and go as suppliants to the gates of the king (Cf. §8), but finding them resolute, he proposes, as the only condition on which peace will be granted them by the king, that they shall neither advance nor retreat, but stay where they are. — $\alpha h \tau \sigma \tilde{\nu}$. Cf. N. on I. 3. § 11. — $\pi \epsilon \psi \tau \sigma \dot{\nu} \tau \sigma v$, i. e. this mandate of the king. — $\dot{\omega}_{\tau} \pi \sigma h \dot{\nu} \mu \sigma v$ from the construction, cf. S. § 192. N. 2.

23. οὐ διεσήματε, he gave no intimation. This dialogue between Clearchus and Phalinus is very amusing. The haughty message which the envoy first delivered, the lowering of his terms, when he found that the Greeks would not deliver up their arms, and finally his fruitless efforts to obtain from Clearchus any intimation of his future design, are all sketched with life and spirit. We can readily conceive, how crest-fallen the ambassador must have taken his leave.

CHAPTER II.

1. οἱ σὰν αὰτῷ, i. e. his colleagues in the embassy. — βελτίονς,
— higher in rank and influence. — οὖς οὖχ ἀν ἀνασχέσθαι αὐτοῖ
βασιλεύοντος, who would not bear his being king, or that he should be
king. For the construction of οὖς — ἀνασχέσθαι, cf. Mt. § 538; of
ἀνασχέσθαι αὐτοῦ, S. § 179. 1. ἀνέχεσθαί τινος, to bear any thing,
as opposed to ἡττᾶσθαί τινος, to succumb to any thing, is placed by
Mt. (§ 338), under the head of "verbs signifying to surpass or to be
inferior to, followed by the genitive." — ἤδη, forthwith. — τῆς
ννατός — ταὐτης τῆς ννατός, this very night. — ἀπιέναι has αἰτὸς
(— ἐαντὸν, Cf. S. § 158. N. 2) for its subject.

2. $\delta\pi\tilde{o}i\tilde{o}v - \tau \iota = \tilde{o}\tau\iota$, whatever.

3. ħδη ἡλίου δύνοντος, the sun now going down — it being now sunset. — 'Εμοὶ — θυομένω lên a, as I was sacrificing in order to go. The infinitive here marks the end or purpose of the action expressed by θυομένω. Cf. Butt. § 140. 2; S. § 219. 2. Prof. Felton renders: sacrificing to know whether or not to march. It was customary to perform a sacrifice for this purpose, before undertaking any military expedition. Κτάμει and Poppo, after Schaefer, construe lénaι with εγίγνετο τὰ ἰερὰ. Supply καλὰ, in οἰν ἐγίγνετο, from πάνν καλὰ ἡμῶν τὰ ἰερὰ ἦν at the end of the section. — εἰκότως, rightly — with good reason. — οἰν ἐγίγνετο. Repeat καλὰ τὰ Ἱερὰ. — ἀν δυναίμεθα. For the optative, cf. S. § 217. 2. — μὲν δη αὐτοῦ γε, certainly here at least. — οἶον τε. Cf. N. on I. 3. § 17. — léναι. Repeat ἐμοὶ θνομένε.

4. δειπνείν, sc. χοή from the preceding clause. — τις. See N. on I. 3. § 12. — ἐπειδαν δὲ σημήνη τῷ χέψατι, "when the signal shall be given with the trumpet." Felton. σημήνη, sc. ὁ σαλπιγατής. Cf. S. § 157. N. 8. (2). — ὡς ἀναπαίεσθαι, as if to retire to rest. This was done in order to deceive the enemy, should any be lurking about m the vicinity. — ἀνατίθειθει βε, sc. τὰ σεινή drawn from συσεριάζει σθε. — ἐπὶ δὲ τῷ τρίτῳ, sc. σημείω, at the third (signal). — πρὸς τοῦ ποταμοῦ, next to the river. — τὰ δὲ ὅπλα = τοὺς δὲ ὁπλίτας. Cf. N. on I. 7. § 10. — ἔξω, i. c. outside of the baggage, which would thus be covered, on the one side by the river, and on the other by the neavy-armed men.

5. το λοιπον (= ἀπο τοῦ rῦν. Phav.), from this time, for the fu

ture. Cf. Butt. § 150. p. 437. — ἦηχετ, i. c. took the chief command — οἰχ ἐλόμετοι, i. c. not formally electing him. — ἀλλ' ὁμῶττες, but (they obeyed him) because they saw, &c. — δεῖ, sc. quartir.

but (they obeyed him) because they saw, &c. — δεῖ, sc. quartir.
6. ᾿Αψιθμὸς δὲ τῆς ὑδοῦ, "mensura itineris:" Sturz. — ῆν ἦλθον, which they went. For the construction, cf. S. § 164. — τῆς μάχης, i. e. to the place of the fight. So ἀπὸ τῆς μάχης, in the latter part of the section. Cf. V. 5. § 4. — οταθμοὶ τψεῖς καὶ κ. τ. λ. Only 84 stations and 517 parasangs are enumerated in the preceding book. Zeune conjectures that 9 stations, 18 parasangs, made by the Greeks from Ephesus, to Sardis, previous to their junction with Cyrus, are here included. — τψιακόσιοι. So Zeune, and after him, Dind., Born., Pop., and Krūg., read instead of τψιοχίλιοι, which is irreconcilable with the statement of Plutarch, who makes Cunaxa, 500 stadia from Babylon.

8. τὰ παρηγγελμένα. Cf. § 4. supra. — πρώτον σταθμόν. Cf. II. 1. § 3. — Θέμενοι, sc. οἱ Ἑλληνες. For the construction, cf. N. on μαχόμενοι, I. 8. § 27. Θέμενοι τὰ ὅπλα. Cf. N. on I. 5. § 14. — μήτε τε, not — and. When the second clause of this formula has its own verb, its meaning is affirmative, otherwise it is negative. Cf. Mt. § 609; S. § 224. N. 2. — προςώμοσαν, swore in addition. Ariœus and his party laid themselves under an additional obligation

to act as faithful guides.

9. og ákartes ταθμαν κ. τ. 2. The custom of sanctioning leagues, treaties, etc., with the blood of victims, was universal among the na tions of antiquity. A notable instance is found in Gen. 15: 18, when God made a covenant with Abraham. Cf. also, Exod. 24: 3-8. II this compact between the Greeks and Persians, the sacrifice of the wolf seems to have been peculiar to the latter, while the other three composed the sucritaurilia of the Romans. - els dontoa, in a shield. Corresponding to the boss of the shield on one side, was a cavity on the other which here received the blood of the animals. - βάπτοντες οί μεν. The staining of their weapons with blood was a virtual imprecation, that their own blood might thus stain the sword or spear, in case they violated the covenant. Similar to this was a custom of the Chaldeans, which was the ground of the ceremony detailed, Gen. 15: 9-17. The parties to the evenant, having slain and divided the victims, placed the parts opposite to one anothcr. They then passed between the parts thus divided, saying, let it not thus be done to us, implying that if they were faithless, they might justly be cut in pieces. Cf. Jahn Arch. § 383.

10. Άγε δη, come now. A formula of incitement. — ὁ αὐτὸς — στόλος, the same march. Cf. S. § 144. — καὶ ὑμῖτ, as to you. Cf S. § 228. N. 3. — τίτα γτώμητ ἔχεις, "quæ tua sententia est." Sturz

— ἄπιμεν, sc. ὁδὸν το which ἥνπερ refers. For the construction, cf. N. on ἥν ἦλθον, § 6, supra.

§§ 140. N. 5: 164.
12. Πορεντέοτ δ' τμῖτ. Cf. N. on σχεπτέον εἶναι, I. 3. § 11. — Construct οταθμούς, which here signifies the distance passed over (See N. on I. 5. 7), with πορεντέοτ (S. § 164), which is followed by the same case as its verb. Cf. S. § 162. 2. — ὡς πλεῖστοτ, as far as nossible. — οὐχ τει μὴ δύνηται βασιλείς ἡμᾶς καταλαβείν, "the king will no longer be able to overtake us." Felton. δύνηται is here put for

δυνήσεται. Cf. S. § 215. N. 3. The double negative ου μή, is used with the future indicative, or with the subjunctive, in denials referring to the future; while μη ου is usually constructed with the infinitive. Cf. Butt. §§ 139. 4: 148. N. 6; S. § 225. 2. — σπανιεί. Cf. N. on

καθιεῖν, II. 1. § 4.

13. ⁵Hν δ' αντη ή στρατηγία οὐδὲν ἄλλο δυναμένη ἢ ἀποδοᾶναι ἢ ἀποσυρεῖν, this strategy had nothing else in view than to escape by secret or open flight. ἢν — δυναμένη = ἐδίνατο. Cf. N. on I. 2. § 5 (end). στρατηγία, the plan of conducting the army. For the distinction between ἀποδοᾶναι and ἀποφυγεῖν, cf. N. on I. 4. § 8. — κάλλιον, more honorably. Cf. S. § 124. 2. — ἐν δεξιᾶ ἔχοντες τὸν ἥλιον. By this it appears that their course was northerly. — λογιζόμενοι, supposing.

14. ἔδοξαν — ὁοᾶν, they thought that they saw. Cf. Butt. § 140. 1.

S. 158. 2.

15. Er $\bar{\psi}$ de, but whilst. Cf. N. on I. 10. § 10. — Kal ev dry frragar x. τ . λ . These sumpter horses betokened the proximity of an armed force, and as it was not likely that the king would divide his army, they knew that he must be encamped $i\gamma\gamma\dot{\psi}_{\gamma}\pi\sigma\nu$, somewhere near. — $i\alpha\dot{\nu}\dot{\alpha}\dot{\nu}_{\gamma}$ (= $i\alpha\dot{\nu}_{\gamma}\dot{\alpha}_{\nu}$, elenim) $i\alpha\dot{\nu}_{\gamma}$, for also, introduces an additional reason for their conclusion respecting the nearness of the royal army.

16. ἤδει γὰο καὶ ἀπειοηκότας τοὺς στοικτώτας, for he knew that the coldiers were both exhausted. For the construction, cf. N. on ἤδεσακ κὐτὸν νε θηγκότα, I. 10. § 16. ἀπειοηκότας, perf. act. part. οί ἀποψψέω, not

NOTES used in the present. This verb signifies, (1) to announce, declare; (2) to forbid, deny; (3) to leave off, desist, and as this is oftener done from fatigue than any other cause, the word by metonomy of cause for effect, assumes the meaning, to be weary or fatigued, which is its signification here. - - non or series of the now also it was late (in the

day). - où - où d'. Cf. S. § 225. 1 - Sozoly is put in the optative, because quiarrogeros, upon which it depends, borrows past time from anexlure. Cf. S. § 216. 3. — εὐθίωμον = κατ εὐθεῖαν (sc. όδόr), straight forward. Cf. S. § 124. 2. - τούς πυώτους, the van of the army. - sig - κατεσκήνωσεν. See N. on κατέστη είς, I. 1. § 3. — ¿ξ ωr, i. e. the villages. — καὶ αὐτὸ τὰ ἀπὸ τῶν οἰκιῶν ξύλα, even the very wood of the houses. The design of this was to cut off the rebel forces from necessary supplies. For the construction of aira cf. S. § 144. 2. ἀπό here denotes 'removal from.'

17. ομως (substituted by Dind., Born., Pop., and Krüg. for ομοίψ), notwithstanding the villages had been stripped of every thing by the royal army. - τρόπω τινί, in some manner = as well as they could. -σχοταίοι, in the dark. See Butt. § 123. N. 3; S. § 138. N. 1. ώς ετύγgaror Ezaoto, sc. willjoueron, as each happened (to pass the night) = in whatever manner each one was able. - Gots - xai, so that even. - εγγύτατα here = εγγύτατω. - σεηνωμάτων, tents, a verhal noun from oznrow, to pitch a tent. Cf. S. § 129. 4.

18. τη ύστεμαία, sc. ημέμα. - ούτε καπνός οὐδαμοῦ πλησίον, nor smoke any where near. — τη εφόδω, at the approach. The king thought the Greeks were advancing to attack him, and hence on the next day he proposed a truce. Cf. II. 3. § 1. - ois = instrois a.

19. καὶ, also. -- οίον είκος φόβου ξμπεσόντος γίγνεσθαι, such as usually takes place, when fear falls upon a company of men.

20. Τολμίδην - τούτον. Cf. N. on άμάξας - ταύτας, I. 10. § 18. - zhouza augror two rots, the best crier of that time. For the construction of two tots, cf. S. § 141. 1. - 6; ar tor agerta tor over els κα όπλα μητύση, whoever would give information of the person, who had let loose the ass among the arms. "This is a mere joke, implying hat there was no ground for alarm " Felton.

21. zeros, empty = vain, groundless. - "Aua de og Dow, as soon as day broke. Robinson (Lex. N. T.) says that "og Doos properly signifies the time before and about day-break, while one still needs a light; but also later, including the morning twilight until near sun-rise." Here it evidently means break of day, inasmuch as heralds came from the king about sun-rise (Cf. II. 3. § 1), at which time Clearchus was already reviewing his troops.

CHAPTER III.

1. O de di figama, but now that which I wrote. $\ddot{o} = \tau o \tilde{v} \tau o \ddot{o}$, o. which, $\tau o \tilde{v} \sigma o$ refers to the clause $\ddot{o} \tau \iota \dots \iota_q \dot{o} \delta \phi$, and is the subject of $\dot{q} \nu$. Reference is here made to what is said in II. 2. § .8. The evidence that the king was alarmed at the approach of the Greeks, was the difference in the tone of his second message, from that sent by Phalinus (II. 1. § 7–23).

2. προφύλακας, the out-posts. — εξήτουν, inquired for. — τυχών - επισεοπών, happening to be reviewing. — ἄχως ἄν σχολάση, until he was at leisure. Cf. N. on ἄν ελησος, 1. 3. § 15. By this affectation of contempt for the Persians, he inspired his own men with confidence, and gained time for the proper disposition of his troops.

3. ωστε καλῶς ἔχειν ὁρᾶσθαι πάντη φάλαγγα πυχηρη, so that the dense lines made an imposing appearance on all sides. καλῶς ἔχειν. See N. on I. I. § 5. ἔχειν has ὁρᾶσθαι for its subject. — τῶν δὲ. "In narrative style," says Butt. (§ 126. 4), "ὁ, ἡ, τό often stand only once and with δὲ alone, in reference to an object already named." τε in καὶ αὐτός τε is to be construed with καὶ before τοῖς ἄλλοις, while τε - καὶ in the next member connects εὐοπλοτάτους and εὐειδεστάτους. — ἔφρασαν. Cf. N. on I. 6. § 3.

4. τι βούλοιττο. Cf. S. § 216. 2. — ἄτδυες οἵτιτες, as persons who. Sturz says that ἄτδυες here might have been omitted. —— ἐκατοὶ, suitable, duly authorized, is followed by ἀπαγγεῖλαι. — ἔσοτται. Cf. N. on ἀπάξει, I. 3. § 14. — τά τε παφὰ βασιλέως, "regis mandata." Krūg.

5. μάχης. For the genitive, cf. S. § 181. 1. — οὐδὲ ὁ τολμήσων, nor shall any one dare. An answer, as Born. remarks, worthy of a

Spartan. For the construction, cf. S. § 140. 3.

6. ἐγγύς που, somewhere near. — The subject of ἐπετέτακτο 18 ταῦ τα πράττειν. Cf. S. § 159. 1. — ὅτι εἰκότα δοκοῖεν λέγειν βασιλεῖ, that they (i. e. the Greeks) seemed to the king to propose what was reasonable. So Sturz, "æqua postulare." — οῦ αὐτοὺς — ἄξουσιν, to lead them. Cf. N. on ὅστις, I. 3. § 14. — ἐὰν αὶ σπονδαὶ γένωται. " Α transition," says Matthiæ (§ 523. 1), "to a kind of oratio recta." ἐἀν, "ψ, or ἄν, with the subjunctive is a milder expression than εἰ with the future. See Mt. l. c. — ἔνθεν = ἐκεῖσε ἔνθεν.

7. αὐτοῖς = μόνοις, alone. S. § 144. N. 3. - τοῖς ἀνδράσι.

There is much difficulty in determining satisfactorily, to whom \$\alpha r \text{of} \vert \text{refers}\$. The conjecture of Weiske, that it means the Greeks and Persians, who passed between the two armies to arrange and ratify the truce, is inadmissible, because opposed to the facts of the case, the Persians alone passing between the armies as truce-makers. Nor can we adopt the surmise of Hacken cited by Poppo, that reference is had to those of the Greeks, who would be sent out to purchase and bring in provisions, inasmuch as it appears from the latter part of the preceding section, that all the Greeks were to be led whence they might take provisions. We must therefore conclude with Krüger, that the ambassadors or messengers of the Persians are referred to, although this interpretation is by no means disincumbered of difficulties.

8. μ erasthoámeros abtous having caused them (i. e. the messengers) to withdraw. Cf. S. § 207. 5. — σ norðas ποιεύσ θ αι = σ πέν-δεο θ αι. — π α θ ήσυχίαν = ήσυχῆ, quietly, peacefully.

9. μη ἀποδόξη ημίτ τὰς οποτδάς ποιήσασθαι, lest we resolve not to make the truce. μη ἀποδόξη ήμιτ = μη οὐ δόξη ήμιτ. — σξιματ γε μέττοι κ. τ. λ. The confidence in their own resources, manifested by the generals in hesitating to accept the truce proposed by the king, would tend to inspire the soldiers with more courage and energy in the perils with which they were beset.

10. $\mu \wr \nu - \mu \acute{\nu} \tau \alpha = \mu \wr \nu \delta \acute{\epsilon}$. — $\tau \grave{\epsilon}$ dì στυάτευμα ἴχων $\grave{\epsilon} \nu$ τάξει, but caving his army in order of battle. Although going to conclude the truce, he did not in the least relax his vigilance. — $\alpha \grave{\nu} \iota \delta \omega \sigma \iota \nu$ (= $\mathring{\delta} \chi \epsilon \tau \alpha \acute{\epsilon} \varsigma$, II. 4. § 13. Schneid.), canals, trenches. — $\mathring{\omega} \varsigma$. Cf. N. on 1. 5. § 10. — $\delta \iota \alpha \beta \acute{\alpha} \sigma \iota \iota \varsigma$, literally passings over, here the means by which it is effected, viz. britlges. — $\tau \alpha \grave{\iota} \iota \varsigma$ d\varepsilon formulas $\mathring{\delta} \mu \acute{\epsilon} \iota \nu - \mathring{\epsilon} \delta \acute{\epsilon} \iota$, one is sometimes omitted. Cf. Mt. § 288. Obs. 4.

11. $\bar{\eta}_{V}$ — καταμαθεῖν. Cf. N. on $\bar{\eta}_{V}$ λαβεῖν, I. 5. § 2. — Κλέας χον καταμαθεῖν ὡς ἐπεστάτει = καταμεθεῖν ὡς Κλέαοχος ἐπεστάτει (Cf. N. on I. 6. § 5). ἐπεστάτει = $\bar{\eta}_{VZ}$, $\bar{\eta}_{Y}$ μρόνευν. — βακτηρίανς staff, truncheon, carried by the Lacedæmonian generals, as an instrument with which to correct their soldiers. Cf. Thucyd. VIII. 84 "Adeoque lochagos vapulasse a prætore docent Hell. VI. 2: 19." Κτūg. — πρὸς τοῦτο, i. e. the construction of temporary bridges, and the management of those things, which pertained to the transportation of the army and baggage across the trenches. — ἐκλεγόμενος τὸν ἐπιτήθειον ἔπαισεν ἄν. Of the various interpretations given to this passage, for brevity's sake, I shall select but one, which seems the most natural and free from objections, viz. selecting the one most worthy (of punishment) he would chastise him. For ἄν with ἔπαισεν cf. N. on I. 9. § 19. — καὶ ἄμα αὐτὸς κ. τ. λ. By thus sharing in the

labor of his men, Clearchus stimulated them to great exertiors. ωστε πῶστε αἰσχύνην εἶναι μὴ οὐ συσπουδάζειν, so that every one was ashamed not to assist in urging on the work. Mt. (§ 609. p. 1082), says that οὐ μὴ is found after words, in which a negative sense is involved, as δεινόν, αἰσχοόν ἐστι, etc., denoting that which ought not to πappen. Cf. Butt. § 148. N. 6. 2.

12. πρὸς αὐτοῦ. The common reading πρὸς αὐτὸτ, is rejected by the best critics, as being without any sense. πρὸς αὐτὸτς (= πρὸς τοῦτο, § 11) is adopted by Krüger and Poppo, and perhaps is best suited to the passage. — οἱ τριάκοντα ἔτη γεγονότες, those being thirty years

old. Cf. S. §§ 209. N. 4: 168. N. 1.

13. ὑποπτεύων, because he suspected. Cf. S. § 222. 1. — οἴα = ἐπιτηδεία, fit, suitable. Cf. Mt. § 479. Obs. 2. a; Butt. § 150. Hutch. thinks that the battle of Cunaxa took place the latter part of September. If so, the season for watering the region was past. Cf. N. on I. 7. § 15. — προφαίνοιτο – εἶναι. Cf. N. on φθονῶν ἐφαίνετο, I. 9. § 19. — τοὐτον refers to the assertion made in the preceding clause. — τὸ ὕδων ἀφεικέναι, had caused the water to be let forth. ἀφεικέναι, perf. infin. of ἀφίηται. Clearchus hastened on the army in order to show, that these impediments neither retarded nor terrified the Greeks, and also to give the Persians no time to interpose more serious obstacles to his march.

14. ὅξος, "acidulum potum e dactylis coctis paratum; οἶνον, dulciorem potum, e dactylis expressis paratum." Morus. —— ἀπὸ τῶν αὐτῶν. Cf. N. on II. 2. § 16.

15. οίας μεν = ταιαύται μεν οίας. - - έστιν. Cf. N. on ην λαβεῖν, I. 5. § 2. — τοῖς ολεέταις ἀπέκειντο, were laid by for the domestics. olzétais is the Dalivus Commodi. Cf. N. on I. 2. § 1. άπόλεκτοι, selected, a verbal from ἀπολέγω. Cf. Butt. §§ 102. 3: 60. 4; S. § 49. 2. — ὄψις, appearance. — ἡλέπτρου, amber, a yellow, transparent, gummous substance found in many countries, but mostly upon the shores of the Baltic. For the construction of iléxtoov, cf. S. § 186. N. 3. Krüg. makes ήλέπτρου stand for ήλέπτρου όψεως, the neun being employed for its attribute, which is the real object of comparison. — τας δέτινε; but some. — τραγήματα, for desserts. A substantive frequently expresses the design of the noun with which i is in apposition. Cf. Mt. § 433. Obs. 3. Cf. also And. and Stod. Lat. Gr. δ 204. R. 1. — The δευτέφα τφάπεζα, second table = dessert, was made up of various sweetmeats, and furnished in times of luxury with great splendor. Cf. Man. Clas. Lit. § 165. p. 536. — $\tilde{\eta}\nu - \dot{\eta}\delta\dot{v}$, sc. τοῦτο (i. e. ταῦτα τὰ τραγήματα). - πορὰ πότον (= συμτόσιον), in drinking, i. e. during the drinking-bout, which frequently followed the east in ancient times. Cf. N. on VI. 1.85. It was at one of these sumposiums, that Alexander is said to have died in a state of beastly intoxication. The wise man doubtless referred to this custom (Prov. 23:29, 30), when in answer to the question, "Who hath woe," &c he replies: "They that tarry long at the wine." — κεφαλαλγὲς (κεφαλή, the head, and ἄλγος, pain), causing headache.

16. Eyzéquelor, the brain, i. e. the pith or marrow, which, being found in the top of the tree, was called its eynequalog. So Pliny XIII. in aucis medulla earum (i. e. palmarum) in cacumine, quod cerebrum appellant." -- The idiotyta the noculiar flavor, or quality of its flavor. The palm tree, of which such frequent mention is made in the ancient and oriental writings, is the pride of tropical climes, and far surpasses in grandeur all other trees of the forest. The trunk springs up straight, unbranching, and tapering, until towering far above the surrounding trees, it is crowned by. a tuft of large, radiating leaves, which gives it a singularly grand and unique appearance. But aside from its majesty, it is superior to almost every other plant in useful properties. It furnishes to the inhabitants of the region where it grows, bread, wine, vinegar, sugar, fruit, and materials for all kinds of wicker work, etc. Strabo says there was a Persian song, in which three hundred and sixty-five advantages of the palm tree were enumerated. It is found in great abundance n Babylonia. Cf. Bib. Repos. VII. p. 367. - "08 Ev = EE ov.

18. ἀμήχατα, insuperable. — εὕψημα εποιηοάμην, I regarded it an unexpected gain. εὕψημα answers to our familiar expressions, windfall, good luck, etc. — εἕ πως, if by some means. He hints by this at the difficult nature of his request. — δοῦται, give = permit. — ἀποσῶσωι ὑμᾶς εἰς τὴν Ελλάδα, lo conduct you safely into Greece. ἀποσῶσι (by constructio prægnans) = to save and lead. ἀπό gives to οωξω the idea of complete deliverance; to save from, sc. all dangers. — οὖμαι γὰφ ἀν οἰν ἀχαψίστως μω εξειν, I think that I should not be unrewarded. ἄν gives to εξειν the idea of probability. Cf. Mt. § 599. d. Dind. after Suid. reads εχειν. — πψὸς ὑμῶν, by you = on your part.

19. ὅτι δικαίως ἄν μοι χαρίζωτο, i. e. (says Poppo) ὅτι, εὶ χαρίζωτο, το, δικαίως ἄν μοι χαρίζωτο = that if he should reward me, he would (on account of my merit) justly do it. For ἄν in the apodosis, cf. N. on I. 6. § 2. — Κῦρόν τε ἐπιστρατεύοντα — ἤγγειλα. For the construction, cf. S. § 222. 2. Tissaphernes here refers to what is detailed, I. 2. §§ 4, 5. — ἄμα τἢ ἀγγειλα. Cf. N. on II. 1. § 2. — τῶν — τεταγμένων = ἐκείνων οῖ τεταγμένοι ἦσαν (S. § 140. 3), of which ἐκείνων is constructed with μόνος denoting a part. S. § 177. Reference is had to the officers, who under Tissaphernes commanded the left wing o the king's army at Cunaxa. — ἀπέκτεινε is used here for the plu

perfect. Cf. N. on $\ell\pi s \ell \eta \sigma \varepsilon$, I. 1. § 2. — $\tau o \tilde{\iota} \varsigma d \tilde{\varepsilon} \tau o \tilde{\iota} \varsigma \pi \alpha \tilde{\iota} o \tilde{\iota} \sigma \tilde{\iota} \tau \tilde{\iota} \star \mu \varepsilon \tau$ $\tilde{\iota} \mu o \tilde{\iota} v$, with those now present with me.

20. βουλεύσασ θαι, to deliberale, take counsel, sc. with others. See below, § 25 (end). For the tense, cf. N. on παύσασθαι, I. 2. § 2. — ἔφεσθαι — ὑμᾶς. Cf. S. § 165. 1. The accusative of thing is the next clause. — τίνος ἕνεχεν, on account of what = for what reason. — μετρίως, moderately, i. e. in good temper. — ἕνα μοι εὐπφαχτότερον ἢ ἐάν τι δύνωμαι ἀγαθὸν ὑμῖν παῷ αὐτοῦ διαπράξασθαι. The order is, ἕνα διαπράξασθαι ἐάν τι (= ο τι. See N. on II. 1. § 8) ἀγαθὸν δύνωμ τι (sc. διαπράξασθαι) ἢ εὐπραχτότερόν μοι. Cf. S. § 159. 2.

21. μεταστάντες, having withdrawn. — Κλέαγχος δ' έλεγεν, i. e. he was spokesman for the others. — ὡς — πολεμήσοντες. Cf. N. on I. 1. § 3. — οὕτ' ποψευόμε θα ἐπὶ βαπιλέα, nor should we have marched against the king. This is an apodosis, ἄν being supplied. The protasis is ἀλλὰ πολλὰς κ. τ. λ. It appears, from III. 1. § 10, that Clearchus was not unacquainted with the real object of the expedition.

22. Έπεὶ μέντοι ἦδη αὐτὸν ἑωςῷμεν ἐν δεινῷ ὅντα, but when we saw him already beset with danger. ἐν δεινῷ ὅντα = ἐν δεινοῖς ὅντα, "periculis pressum." Sturz. — ἦοχίνθημεν καὶ θεοὺς καὶ ἀνθοψώπους προδοῦναι αὐτὸν, our respect for the gods and men forbade that we should desert him. "The verb αἰτρύνομαι takes the participle, when the action of which one is ashamed is performed, the infinitive, when the action is declined through shame." Rost § 129. 4. Cf. VII. 6. § 21. Θεοὺς and ἀνθοψώπους are constructed in the accusative with ἦοχύνθημεν on the principle that verbs of emotion are often followed by an accusative, which is both the object and efficient cause of the emotion. Cf. Mt. § 414. — παφέχοντες ἡμᾶς αὐτοὺς ἐὖ ποιεῖν, literally, furnishing ourselves (to him) to receive benefits = having put ourselves in the way of receiving favors from him. — εὖ ποιεῖν, εκ. ὅσστε τὸν Κῦρον.

at least so far as our power goes, in conferring favors." Felton. For the constrution of $\tau o \dot{\psi} \tau o \psi$, cf. S. § 184. 1.

24. μετόντων imperative for μετέτωσαν. Cf. Butt. § 103. II. 5; S. § 88.

25. ωποδ οι Ελληνες εφφόντιζον. The Greeks designate the actual consequence of an act by ωπτε with the indicative, the conjectural consequence, by ωπτε with the infinitive. Rost § 125. 7. N. 7. δοθη ται. Cf. N. οn δοῦναι, § 18. — οωζειν τοὺς Ελληνας. Supply εἰς τὴν Ελλάδα from § 18, supra. — ώς οὐα ἄξιον εἴη βασιλεῖ, that it was not becoming the king. ἄξιον = πρέπον is followed by the dative. Cf. S. § 190. N. 3. — ἀφεῖναι, to send away (in peace and safety).

26. $T \in \lambda_{05} \delta'$, but finally. Cf. S. § 124. 1. — $\tilde{t} \notin \epsilon_{07} \iota \nu$. Cf. N. on $\tilde{\eta} \nu \lambda \alpha \beta \tilde{\epsilon} \iota \nu$, I. 5. § 2. — $\tilde{\eta} \mu \tilde{\eta} \nu$ is the usual formula of an oath or solemn confirmation. Cf. Butt. § 149. p. 432; Mt. § 604.

27. διὰ qιλία; Cf. I. 3. § 14. — ἀσινῶς, i. e. without committing depredations upon the country, through which they were to pass.

- wvovuérove, by purchase.

29. ἄπειμι, I shall go. Cf. N. on I. 3. § 11. — ως βασιλέα. Cf. N. on I. 2. § 4. — α = ταῦτα ὧν (S. § 151. R.), of which ὧν is constructed with δεσμαι. Cf. S. § 181. 1. — συσευασόμενος is an aorst in relation to the future ηξω, and indicates the completeness of the action. Cf. Mt. § 559. c. — ως ἀπάξων. See N. on I. 1. § 3. — απιων. "A very clear instance of the future." Butt. § 118. p. 236.

CHAPTER IV.

- 1. ἡμέρας πλείους ἢ εἴκοσιν. According to Diod. (XIV. 26), Tissaphernes in this interim went with the king to Babylon. His long delay, together with the tampering of Ariœus, justly inspired the Greeks with fears respecting the sincerity of the Persians, but having no remedy, they were obliged to await the issue. καὶ πρὸς τοὺς σὰν ἐκείνῳ Περσῶν τινες, and some of the Persians came to those with him, i. e. to the followers of Ariœus. δεξιὰς, pledges, assurances ἔνιοι is in apposition with τινὲς. Cf. Mt. § 432. 3. μνησικανήσειν ἐκιοτρατείας. The genitive expressing both the object and cause of a feeling, may be rendered on account of. Cf. Mt. § 398. 5, S. § 187. 1. —
- Τούτων δὶ γιγνομένων, while these things were taking place. Ct
 §§ 193. 209. 1. οἱ περὶ τὸν ᾿Αριαϊον, Ariæus and his party
 Puttmann (150. p. 439) rewarks, "the Attics avail themselves of the state o

indefinite expression, even where they wish to speak chiefly only of the one person, leaving it from some cause or other doubtful, whether it really concerns only this one or not." Cf. Mt. § 583. c. 1. — $\frac{\pi}{4}\pi\pi\sigma\sigma$ $\pi q_{05}\xi_{20}\tau\tau_{55}$ $\tau \sigma i_{5}$ 'Elliqui tòr $r \sigma i_{7}$, less attentive to the Greeks. Cf. N. on I. 5. § 9. — $\pi\alpha i_{7}$ $\tau \sigma i_{7}$, this also, i. e. in addition to the suspicious circumstances spoken of in the preceding section.

3. Tl, why. Cf. S. § 167. R. — περὶ παιτὸς. Cf. N. on περὶ πλείστου, I. 9. § 7. — στρατεύειν is used as an adnominal genitive after φόβος. Cf. S. § 221. N. 4. — διὰ τὸ διεσπάρθαι αὐτῷ τὸ στρατεύειν, because his army is dispersed. — οὐκ ἔστιν ὅπως οἰκ ἐπιθής σεται ἡμῖν, it is impossible (See N. I. 5. § 2) that he will not attack us — he will by all means attack us. That these forebodings were not groundless, painful ενίdence was soon furnished. For the construction of οὐκ ἔστιν ὅπως, cf. Butt. § 150. p. 438; Mt. § 482. Obs. 2.

4. "Isw, $\delta \epsilon$ nov, perhaps somewhere. $\delta \epsilon$ is here continuative. — ϵ 1, 80. xw/lov. — $\delta \pi \log o_s = \delta \pi \delta \wp v v v o_s$. — $\delta \varepsilon \omega v \varphi \varepsilon$ gives emphasis to $\delta v v \nu \psi v \varepsilon \omega v \varepsilon$. Render the clause, for he will never willingly permit. — $\tau \circ \sigma o t \delta \varepsilon \varepsilon v \tau \varepsilon$, being so many (and no more) = being so few. Cf. N. on I. 3. § 14 (end). — $\delta \pi \lambda \tau \omega v \omega v \omega v \varepsilon$. The Greeks were so near Babylon, that it might be said, they were at the very gates of

the king's palace.

5. ἐπὶ πολέμω, for the purpose of making war, with hostile intent. inì here denotes the end or object of the action. Cf. Butt. § 147; Mt. § 585. β. — παρά τὰς σπονδάς ποιείν, to violate the treaty: properly, to act contrary to the treaty. -- "Eneita, thereupon. ποῶτον, αὖθις δὲ, and καὶ αμα mark the disastrous consequences, resulting from breaking the truce. - Matthiæ (§ 482) says that oi 8' όπόθεν is put for ουθ' έσται οὐθεν, οθεν, οτ οὐθεὶς παρέξει τόπον, οθεν. Cf. S. § 150. 5. — 6 hypaoueros oideis foras, there will be no one to conduct us. Cf. N. on ὁ τολμήσων, ΙΙ. 3. § 5. — αμα ταῦτα ποιούντων ήμων, as soon as we do these things. Cf. S. § 222. N. 4. - άφεστήξει, will desert. έστήξω, I shall stand, and its compound ἀφεστήξω, I shall stand away from, i. e. forsake, desert, are futures formed to suit the present meaning of Fornea, I stand, while or how has the meaning of I shall place, from εστημι. Cf. Butt. § 107. II. 4; Irreg. Verbs, p. 136. — λελείψεται. Cf. S. § 211. — αλλά καὶ οί πρόσθεν οντες, and even those who were (our friends) before, i. e. Ariæus and his followers.

6. § $\tilde{\epsilon}$ $\tilde{\iota}$ $\tilde{$

with emphasis another difficulty, viz. the want of cavalry. Cf. Vig p. 188. VI. — πλείστου ἄξιοι. Cf. N. on I. 3. § 12. — οἰόν τε. Cf. N. on I. 3. § 17.

- 7. Εγώ μὲν οἶν βασιλέα, ῷ πολλὰ οὕτως ἐστὶ τὰ σύμμαχα, εἴπερ προθυμεῖται ἡμᾶς ἀπολέσαι, οὐε οἶδα ὅτι δεὶ αὐτὸν ὁμόσαι, "now for my part, I do not see why the king, whose resources are so great, should swear to us, if he really meant to destroy us." Sophocles (Gram. § 144. N. 1). βασιλέα is the subj. accus. οἱ ὁμόσαι, before which αὐτὸν referring το βασιλέα is placed, in consequence of the intermediate clauses between βασιλέα and ὁμόσαι. For the construction of δεῖ, cf. S. § 159. N. 1. Θεοὺς ἐπιουχῆσαι. "With verbs 'to swear,' the deity or person by whom one swears is put in the accusative." Mt. § 413. 10. Clearchus argues that if the ulterior design of the king were bad, he would not have entered of his own accord into such a solemn covenant with the Greeks.
- 8. Er δὲ τούτφ. Cf. N. on I. 10. § 6.— 'Οφόντας. Repeat ἡκεν ἔχων.
 ἡγε δὲ κ. τ. λ. Both Tissaphernes and Orontas were rewarded with the hand of the king's daughters, for their fidelity and good conduct in the war with Cyrus. ἐπὶ γάμω, for marriage, i. e. for the purpose of marrying her. The nuptials were to be celebrated in his satrapy.
- 11. ἐν τοῦ αὐτοῦ, from the same place. ἔχθυαν. Their precautionary measures created ὑποψίαν, suspicion; the petty contentions, which resulted from this jealousy led to ἔχθυαν, enmity.
- 12. From the time of the truce to the passage of the Tigris at Sitace, the course of the armies was south-easterly. $\pi \varphi \delta_0 \mathbf{r} \cdot \mathbf{r} \cdot \mathbf{h}$ $\delta h \mathbf{q}_2 \times \mathbf{r} \cdot \mathbf{h}$. This wall appears to have been erected, to protect the inhabitants of Babylonia from the incursions of the Medes. It did not run directly across the isthmus, but inclined from the Euphrates to the Tigris in a N. E. direction. Its ength according to Rennell was about 24 British miles. $\alpha \hat{\mathbf{r}} \cdot \mathbf{r} \cdot \mathbf{r} \cdot \mathbf{r} \cdot \mathbf{r}$ and $\alpha \cdot \mathbf{r} \cdot \mathbf{r} \cdot \mathbf{r} \cdot \mathbf{r}$ and $\alpha \cdot \mathbf{r} \cdot \mathbf{r} \cdot \mathbf{r} \cdot \mathbf{r}$ and $\alpha \cdot \mathbf{r} \cdot \mathbf{r} \cdot \mathbf{r} \cdot \mathbf{r} \cdot \mathbf{r}$ and $\alpha \cdot \mathbf{r} \cdot \mathbf{r} \cdot \mathbf{r} \cdot \mathbf{r} \cdot \mathbf{r}$ and $\alpha \cdot \mathbf{r} \cdot \mathbf{r} \cdot \mathbf{r} \cdot \mathbf{r} \cdot \mathbf{r}$ and $\alpha \cdot \mathbf{r} \cdot \mathbf{r} \cdot \mathbf{r} \cdot \mathbf{r} \cdot \mathbf{r}$ and $\alpha \cdot \mathbf{r} \cdot \mathbf{$

a wall in the centre, on one side of which the bitumen bubbles up, and on the other side, the oil of naptha, for the two productions are always found in the same situations. The bitumen is at first brittle, but is rendered capable of being applied to brick, by being boiled with a certain proportion of oil. It furnishes the finest of all cements. Cf. Bib. Repos. Vol. VIII. pp. 158-89.

13. διώψυχας. A reference to these canals, with which the region of Babylonia was cut up, will help to explain the beautiful poetic effusion, "By the rivers of Babylon," &c. Along these canals or streams, designed to irrigate and beautify Babylon and the adjacent country, the captive Jews sauntered after the toils of the day, and reposing under the shady willows, indulged in expressions of mutual sympathy, or mourned in silence over their wrongs and woes.

½ἀττους, narrower. Cf. S. §§ 59. 3: 58. 2. — - δχετοὶ, drains, rivulets.

— ωσπεφ ἐν τῆ Ἑλλάδι. Repeat κατατετέτμηνται. So Krüg.

πρὸς δ, near which. — Σιτάκη. Mannert (Geog. V. p. 384) gives this town the site now occupied by Old Bagdad.

14. πας αὐτην, near it. — For the construction of παιτοίων, cf. S. § 181. 1. — οἱ δὲ βάρβαςοι, κ. τ. λ. Krüger places a colon after Τίγοητα, and supplies ἐοκήνωσαν from the preceding clause. But this is unnecessary, since by rendering διαβεβηκότες, although having just crossed, the way is prepared for οὐ μέντοι, without making the sentence consist of two propositions.

ἔτυχον ἐν περιπάτῳ ὄντες, happened to be walking. — πψὸ τῶν ὅπλων = before the camp. — καὶ ταῦτα. Cf. N. on I. 4. § 12. — παρὰ ᾿Αριαίον ὢν, being sent from Ariæus.

16. oti. Cf. N. on I. 6. § 7. — δ år $\theta \psi \omega \pi \sigma_{S} = i \varkappa i \nu \sigma_{S}$. — $\mu \eta$ — $i \pi \iota \theta \tilde{\omega} \nu \tau \alpha \iota$. Cf. N. on I. 3. § 17. — $\tau \tilde{\eta}_{S}$ rux δs , this night. Cf. N. on II. 2. § 12. — $\delta \iota = \gamma \dot{\alpha}_{S}$. — $\tau \dot{\omega}$ $\pi \lambda \eta \sigma \sigma \tau \alpha \phi \alpha \delta \epsilon \iota \sigma_{S}$, the neighboring park. Cf. S. § 141. 1; also N. on I. 2. § 7.

17. $\omega_S = \sigma \tau_i$, since, because. Cf. Mt. § 628. 5. ω_S in the next member is put for \tilde{v} , that, so that. See Mt. § 628 1. — $\tilde{\omega}\lambda l^2$ in μ for $\tilde{\omega}$ and η for \tilde{v} and \tilde{v} constant \tilde{v} and \tilde{v} is \tilde{v} constant that you may be shut in, between the river and the canal. In μ for $\omega = \mu \epsilon \tau \alpha \xi \dot{v}$.

18. ἐταφάχθη σφόδοα καὶ ἐφοβεῖτο. The situation of the Greek army in the very heart of the Persian empire, enclosed by rivers and canals, and surrounded by myriads of enemies, was anything but favorable. No wonder that so daring a soldier even as Clearchus, should be filled with consternation at this intelligence of a night attack, in which Grecian discipline would be far less effectual against the overwhelming numbers of the enemy, than in a battle by day.

19. των παρόντων, of those who were present. For the construction, cf. S. §§ 140. 3: 177. 1. — ηλα ακόλου θα, not consistent (with

each other). — The subject of ετη is το ἐπιθεσθαι . τ. λ. Cf. S. § 159. 2. — ὅτι ἐπιτιθεμένους ἢ νιαᾶν δεήσει ἢ ἡττᾶσθαι, that if they attack us, they will of necessity conquer or be conquered. For the construction, cf. S. § 159. N. 1. — ὅποι. See N. on I. 9. § 13.

- 20. É $\alpha r \delta^{\circ}$ $\alpha \tilde{l}$, but if on the other hand. The argument is, that in case the Persians were victorious in this night assault, the destruction of the bridge would not be necessary for the reasons specified; and if they should lose the battle, nothing could be more ruinous to them, than thus to cut off the means of retreat and preclude those on the other side of the river from coming to their aid. $\pi o \lambda \lambda \tilde{\omega} r \ \tilde{\sigma} r \omega r \pi \epsilon (\alpha r)$ many being the other side (of the river). $\pi \epsilon q \alpha r$ is here used absolutely. Cf. Butt. Lexil. No. 91.
- 22. Τότε δη καὶ, then indeed. ὑποπέμψαιεν (= μετὰ δόλον ἐκ πέμψαιεν. So Suidas), had privily sent. Cf. Thucyd. IV. 46. §5. ὁκνοῦντες μὴ μένοιεν. Cf. N. on I. 3. § 17. ὁκνοῦντες borrows past time from ὑποπέμψαιεν, upon which it depends. διελύντες is adopted, on the conjecture of Holzmann, by the best critics instead of διελθόντες, which destroys the obvious sense of the passage. νήσω. So called from its being inclosed by the river and canal. Cf. § 17, supra. ἐψύματα is in apposition with Τίγρητα and διώρι χα. ἔνθεν μὲν ἔνθεν δὲ, hinc illinc, on the one hand on the other. ἀγαθης, fertile. τῶν ἐψασομένων ἐνόντων, the laborers being in it. The peasantry would be necessary to till the land and supply the Greeks with necessary food. ἀποσοφογή (= καταφινή. So Phav.), a refuge, a place of refuge. Cf. Cyr. V. 2. § 23; Herod. VIII. 109; Demosth. Phil. I. 8. τις, any one (of the κίng's subjects).
- 23. Μετὰ ταῦτα, after these things. μέττοι ὅμως, never theless, i. e. although they did not believe the messenger. μέντοι serves here to strengthen ὅμως. Καὶ οὕτε ἐπέθετο οὐδεὶς οὐδαμόθεν, but no one from any quarter attacked them. Notice the accumulation of negatives. Cf. S. § 225. 1. See also I. 6. § 11; 8. § 20.
- 24. ὡς οἰον τε μάλιστα πεqυλαγμένως, " with every possible precaution." Felton. Cf. N. on I. 3. § 17. τῶν παφὰ Τισσαφέψνους Ἑλλήνων, of those Greeks (who were) with Tissaphernes. Cf. N. on I. 1. § 5. ὡς διαβαινόντων μέλλοιεν ἐπιθήσεσθαι, that the Persians were about to attack them (i. e. the Greeks) while they were crossing. For the construction of διαβαινόντων, cf. S. § 222. 1; of μέλλοιεν ἐπιθήσεσθαι, cf. S. § 219. N. 1. For the use of the middle, see S. § 207. 1. Poppo follows the common reading ἐπιτθθεσθαι διαβαινόντων μέντοι (sc. αὐτῶν. Cf. N. on I. 2. § 17), however, while they were crossing. ἐλ διαβαινοιεν, whether they were crossing. ἐπιὶ δὲ εἶδεν, εξ. αὐτοὺς διαβαινόντας. ἔχει ἀπελαύνων ἀπήλασι, he rode

away. Cf. S. § 222. N. 2. The cowardice and suplicity of the Persians are eminently shown in this whole affair.

25. Pigzor. Rennell thinks that this is the rive; now called Diala or Deallah. — ἀπήντησε = ἐνέτυχε, met. — νόθος ἀδελφός, illegitimate brother. Cf. N. on I. 1. § 1. - Zovowr. Susa, "a celebrated city of Susiana in Persia, situated on the east side of the Eulæus or Choaspes. Anth. Clas. Dict. On account of its being sheltered from the north-east wind by a high ridge of mountains, it became from the time of Cyrus the Great, the winter residence of the Persians. It is celebrated in Scripture as the place, where Daniel saw the vision of the ram and he-goat, and where Ahasuerus kept his splendid feast Sir John Malcolm says, "its ruins are not less than 12 miles in extent, and that wild beasts roam at large over a spot, where once stood some of the proudest palaces ever raised by human art." - 'Εκβατάνων, Ecbatana, a city of Media, and next to Babylon and Nineveh, one of the strongest and most beautiful cities of the East. It was the summer residence of the Persian kings. - 6, 80n-2 now. Cf. N. on I. 1. 8 3.

26. εἰς δύο, two and two, i. e. two a-breast. Cf. Vig. p. 226. XIV. See also N. on I. 2. § 15. — ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε ἐφιστάμενος, halting now and then. — ὅσον ở [ἄr] χυόνον, as long time as, corresponds to τοσοῦτον χρόνον in the next member. Cf. S. § 73. 1. — τὸ ἡγούμενον, the van. — ἐπιστήσειε, εκ. ἐαντό. So Mt. § 521. But Schneid, Born, and Pop., supplying ὁ Κλέαγχος, make τὸ ἡγούμενον the object of ἐπιστήσειε. So also Κτüger, who, however, adopts the common reading ἐπιατῆ, and objects to the employment of the optative, on the ground that ἄν ought in that case to be omitted. But that the optative sometimes takes ἄν in such a construction, see Mt. § 527. Obs. 2; Butt. § 139. N. 3. — τοσοῦτον ἦν ἀνάγεη χρόνον δὶ ὅλον τοῦ στρατεύματος γίγνεο θαι τὴν ἐπίστασιν, so long a time, a halt of necessity took place through the whole army, or κ re briefly, so long the whole army necessarily halted. For the construction of γίγνεο θαι, cf. S. § 221. N. 4. — τὸν Πέψσην, i. e. the brother of the king.

27. εὶς τὰς Παυνσάτιδος κώμας. Cf. N. on I. 4. § 9. — Κύψω, επεγγελῶν, insulting Cyrus, i. e. the memory of Cyrus. — πλην ἀνδομπόδων, except slaves, i. e. they were permitted to enslave nor e of the inhabitants.

28. πέφαν τοῦ ποταμοῦ, on the other side of the river. "πέφαν, beyond, on the other side, chiefly of rivers and other waters." But § 117. 1.

CHAPTER V.

- 1. Zάβατοτ, Zabatus, now called the Greater Zab, to distinguish it from another river of the same name farther down, which is called the Lesser Zab. Its course is South.
- 2. συγγενέσθαι, to have an interview with. παῦσαι, to cause to cease. πφὶν γενέσθαι. Cf. S. § 220. 2. $t\xi$ αὐτῶν, i. e. the suspicions. $t\phi$ οῦντα ὅτι χψήζοι, to say (S. § 222. 5) that he wished. αὐτῷ refers to Tissaphernes.
- 3. οδδα ὅυχους γεγετημέτους. Cf. N. on ἤδεσαν αὐτὸν τεθνηκότα, I. 10. § 16. μὴ ἀδιχήσειν ἀλλήλους, not to injure one another. For the construction of ἀδιχήσειν, cf. S. § 219. 2. ἡμᾶς depends on φυλαττόμενον. Cf. N. on II. 4. § 10.
- 5. Kaì yàọ οἶδα ἤδη, for I have already (i. e. before now) known. Poppo says that $\tau οἱς μὲr τοἱς δὲ οῆ ἐποίησαr is a kind of anacoluthon for ὁν οἱ μὲr οἱ δὲ ἐποίησαr, οι οἱ ἐποίησαr, οἱ μὲν οἱ δὲ. Κτῶger thinks that the writer began the sentence, as if he would have written ἐξ ὑποψίας, φοβηθέττας βουλομένοις ποιήσαντας, but changed the construction to avoid the recurrence of so many participles. Cf. Mt. § 631. 4. καὶ, even. ἀλλήλους. See N. on II. 4. § 10. φθάσαι βουλόμενοι ποὲν παθεῖν, wishing to inflict an injury before they received one = desiring to avert danger by striking the first blow. ἀνήκεστα κακὰ, irreparable evil. For the construction of τοὺς μελλοντας (sc. ποιῆσαι), cf. S. § 165. I.$
 - 6. ἀγνωμοσύνας, misunderstandings. ηκω, I am come.

9. $\gamma \dot{\alpha} \varphi \ \sigma o i$. Pop. writes $\gamma \dot{\alpha} \varphi \ \sigma o i$ on the ground that $\sigma i r$, as opposed to $\ddot{\alpha} r e v$ in the next clause, is the emphatic word. But it is easy to see that an emphasis even then rests on the pronoun. Cf. Butt. § 14. 7. — $\pi \ddot{\alpha} \sigma \alpha \ (= \ddot{o} \lambda r$. So Hesych.) $\mu \dot{e} r \ \eta \mu \dot{v} r \ \dot{o} \dot{o} \dot{o} z$, the whole of our way homeward. — $\delta i \dot{\alpha} \ \sigma z \dot{\sigma} \tau o v c = \sigma z \sigma \tau e \iota r \dot{\eta}$, dark, i. e. unknown, unexplored. — $q \ \sigma \beta \dot{e} \psi \dot{o} \dot{s} c$, fearful, i. e. an object of fear. — $q \ \sigma \beta \dot{e} \psi \dot{o} \dot{s} c$ when the adjective is a predicate, it often stands in the neut. sing., although the subject is masc., fem., or in the plur." Mt. § 437. 4. — $\dot{e} \psi \eta \mu \iota \dot{\alpha}$ is opposed to $\dot{\sigma} \chi \dot{o} c$.

10. Et δε δη και, but if indeed. — άλλο τι ἄν ἢ τον εὐεογέτην καταπτείναντες, what else (would happen) than having slain our benefactor. For the construction of άλλο τι, cf. Mt. § 487.9; Butt. § 150. p. 436. — ἔφεδγον. In the public games, the candidates were matched by lot. In case of an odd sumber, he who drew it was call-

ea $i \varphi \epsilon \delta \rho o_S$ ($i \pi l$ and $i \delta \rho a$, a seat), and awaited the issue of the contest in order to be opposed to the conqueror. Cf. Man. Clas. Lit. § 81. p. 497. — For the construction of $i \lambda \pi l \delta \omega r i \mu \alpha \nu \tau \sigma r \sigma \tau \epsilon \rho \eta \sigma \alpha \iota \mu \iota$, cf. S. § 181. 2.

11. γὰς (illustrantis. See N. on I. 6. § 6) introduces an explanation of the preceding proposition. Cf. Mt. § 615. — τῶν τότε. See N. on II. 2. § 20. — ὄν = ἐκεῖνον ὄν. S. § 150. 5. — Κύψον δίναμν, i. e. the army of Cyrus, which Ariæus was now leading. — χώφαν, i. e. the satrapy referred to, I. 1. § 2. — τὴν δὲ βασιλέως δύναμν, ἢ Κῦψος πολεμία ἐχυῆτο, σοὶ ταίτην σύμμαχον οἶναν, and the king's power, which Cyrus found hostile (= which was hostile to Cyrus) being in alliance with you (= being your support). For the construction of ἔχοντα, σώζοντα, απόζοττα, and οὖσαν, cf. S. § 222. 2; οf ταίτην, cf. N. on ταίτας, I. 10. § 18.

12. Τούτων δὲ τοιούτων ὅντων, these things being so. — ὅςτις οὐ βούλεται, as not to wish. ὅςτις after οὐτω is put for ὥστε. Cf. Mt. § 479. Obs. 1. — ᾿Αλλὰ μὴν, furthermore. — ἐψῶ . . . εἶναι. I have given this clause the marks of parenthesis on the authority of Weiske, Schneider, and Poppo. But Krūger makes it an anacoluthon, the construction, as commenced, requiring something like καὶ ἡμεῖς πολλὰ ὑμᾶς ὡφελεῖν δυνησόμεθα. Cf. Mt. § 631. 2. See also N. on III. 2. § 11.

13. γαο in μεν γαο serves to explain ταῦτα in the preceding proposition. Cf. Mt. § 615 (end); also N. on § 11, supra. — olda - Muσούς - όντας, I know that the Mysians are. Cf. S. § 222. 2. This construction is of such frequent occurrence as to require no further notice. — Construct αν with παρασχείν. — ταπεινούς ύμιτ, subject to you. - azovo- eira. Mt. says (§ 549. 6. Obs. 2.) azover, to hear intelligence of something, to receive information from hearsay, commonly takes the infinitive instead of the participle. Cf. Rost § 129. 4. c. - τοιαῦτα, i. e. of the same disposition with the Mysians and Pisidians. - ά οξμαι αν παισαι ένοχλούντα ακὶ, which I think I can cause to cease from continually disturbing. For the construction of παίσαι ἐνοχλοῦντα, cf. Butt. § 141. N. 3; S. § 222. 3; of εὐδαιμονία, cf. S. § 196. 2. — Αλγυπτίους follows κολάσεσ θε in the next clause. — ούχ δοῶ ποία δύναμει συμμάχω χοησάμενοι μαλλον αν κολάσεσ θε τῆς νῦν σίν tuoi ovons, I see not what allied force you can better employ to chastise than the one now with me. nola. The interrogative pronominal ad jectives are used in indirect as well as in direct questions. Cf. S δ 147. αν is to be taken with χοησάμενοι, which it weakens. τηςούσης = ή τῆ οἴση. Cf. Mt. § 454. Obs. 2; Butt. § 132. N. 5; S. § 186

14. All à $\mu\eta\nu - \gamma\epsilon$, but still further, yet more. — $\pi\epsilon\varrho\iota\xi$ (= $\pi\epsilon\varrho\iota$ taken absolutely) round about. — $\tau\psi = \tau\iota\nu\iota$. See N. on I. 9. § 7

— μέγιστος. Repeat φίλος from the preceding clause, and supply \tilde{l} χων ἡμᾶς ὑπηρέτας from the clause below. — ώς δεσπότης ἀναστρέφοιο, as a master you may conduct yourself (towards him). ἀναστρέφομα in the middle signifies to turn one's self around; hence to move about (among persons) = to live, to pass one's time, to conduct one's self. — ἡν σωθέντες ὑπὸ σοῦ σοὶ ἀν ἔχοιμεν δικαίως, which we should justly one you as our deliverer. σ ωθέντες ὑπὸ σοῦ, having been saved by you.

15. οἵτψ — Φαυμαστόν, so strange. — τὸ σὲ ἡμῖν ἀπιστεῖν is the subject of δοκεῖ. Cf. S. § 159. N. 1. — τοὕνομα is put for τὸ ὄνομα. Cf. S. 24. — οὕτω δεινὸς λέγειν, so eloquent a speaker. Cf. S. § 219. 1. — ἀπημείφθη, 1 aor. of ἀπαμείβεσθαι, a Homeric

word for ἀποκρίνεσθαι.

16. All holds $\mu r - \dot{\alpha} z \alpha v w$, well, I am pleased to hear. See N. on all $\dot{\alpha}$, II. 1. § 20. For the construction of $\dot{\alpha} z \alpha v w$, cf. S. § 222. 3. — $\Omega_2 \delta$, but in order that.

17. ἐν τ̄̄̄̄̄̄, by means of which. ἐν with its case is here used instead of the simple dative of means. Cf. Mt. § 396. Obs. 2. — ἀντιπάσχειν δὲ οὐδεὶς κίνδυνος, and there would be no danger of suffering in turn. For the construction of ἀντιπάσχειν, cf. S. § 221. N. 4.

18. 'Allà is here used in proposing an objection in an interrogative form, which the speaker himself answers. For the construction of $\chi \omega \varrho l \omega v = \dot{\alpha} \pi \varrho \tilde{\epsilon} \tilde{\nu}$, cf. S. § 181. 1; of $\tilde{\epsilon} \pi \iota \tau \eta \delta \tilde{\epsilon} l \omega v = \tilde{\epsilon} \pi \iota \tau l \vartheta \tilde{\epsilon} \sigma \vartheta \alpha \iota$, S. § 219. 1. — οὐ τοσαῦτα μὲν πεδία — διαπορεύεσ θε, are you not passing through so many plains. - πορευτέα is constructed with buir. Cf. S. § 200. 2. — ά ημίν έξεστι προκαταλαβούσιν άπορα ύμιν παρέyear, which by preoccupying we can make impassable to you. For mooκαταλαβούσιν in the dat. with ημίν, instead of the accus, with the omitted subject of παρέχειν, cf. N. on II. 1. § 2. - ταιιεύεσθαι (from raulas, a steward), to lay by for use, and hence, to use moderately, is applied to soldiers, who do not expend their whole strength in the first attack, but so reserve it as to be able to fight repeatedly; or, instead of attacking the enemy in a body, select no more than they can encounter with success. The latter is the sense here. By means of the rivers, the Persians could divide the Greek forces, and by letting a part pass over before the attack was made, encounter just the number they pleased. Cf. Cyr. III. 3. § 47; Thucyd. VI. 18. § 3. ---Εἰσὶ δ' αὐτῶν, sc. τῶν ποταμῶν. Cf. N. on I. 5. § 7. — παντάπασι, at all.

19. 'Αλλά — γέ τοι, yet you well know. — ὅν ἡμεῖς δυναίμεۉ' ἄν κατακαύσαντες λιμὸν ἡμῖν ἀντιτάξαι, by burning which we could array famine against you — πάνν ἀγαθοὶ, ever so brave.

20. ἄν οὖν — τοῦτον ἄν. For the repetition of ἄν, cf. N. on I 3, § 6. — πόρους, ways, means. — τοῦτον ἄν τὸν τρόπον, that very mode. — πρὸς θτών. Cf. N. on I. 6. § 6.

21. ἀπόψων ἐστὶ, it is the part of those without resources. For the construction, cf. S. § 175. — καὶ τοίτων ποτηφών, and those too (who are) wicked. Cf. N. on καὶ ταῖτα, I. 4. § 12. In this sentence there are two modes of construction combined, ἀπόψων ἐστὶ — τὸ ἐθέλειν, which is the natural order, being changed to ἀπόψων ἐστὶ — οὕτιτες ἐθέλοναι. Cf. Mt. § 632. 6. — ἀπιστίας, perfidy. — ἀλόγιστοι, void of reason, inconsiderate.

22. Άλλὰ τί δη ὑμᾶς ἐξὸν ἀπολέσαι, but why, when it was in our power to destroy you. For ἐξὸν, cf. S. § 168. N. 2. — ἐπὶ τοῦτο ἤλθομεν, "hoc conati sumus." Κτᾶς. — τοὐτον (i. e. τοῦ μὴ ἐπὶ τοῦτο ἔλθεῖν) depends upon αἴτιος, w.th which τοῦ γενέσθαι is in apposition. Dind. and Born., after the Eton MS., read τὸ — γενέσθαι. Although this is admissible (Cf. Mt. § 543. Obs. 3), yet the common reading is to be preferred. See Mt. § 542. Obs. 1. b. β; S. § 221. N. 1. — ξενικῶ is placed after the relative by attraction. S. § 150. 4. — ξενικῶ is placed after the relative by attraction. S. § 151. R. 6. — μισ θοδοσίας is opposed to εὐευγεσίας.

23. "Ooa, in how many ways. Cf. S. § 167. — $\tau \delta$ de méxicoror. This refers to the idea hinted at in the next clause, which, if carried into execution, would place the Greeks on the same footing with Tissaphernes, as that on which they had stood with Cyrus. — $\tau \iota d\varphi \alpha r$ — $\delta \varphi \delta \eta r$, an upright tiara, those of the king's subjects, being soft and flexible, and therefore falling on one side. Concerning this royal prerogative, cf. Cyr. VIII. 3. § 13; Joseph. Antiq. Jud. XX. 3; Dion. Chrysost. XIV. — $\tau \eta r \delta \ell \iota \iota \tau \eta r \omega \varphi \delta \iota \iota \tau \eta r \omega \iota \omega r$ Repeat $\delta \varphi \delta \eta r$ and render may have (= wear) an upright one upon (i. e. in) his heart. Tissaphernes intimated to Clearchus, that he intended to revolt from the king, and should therefore need the assistance of the Greeks.

24. εξπεν — ἔφη. Krüger remarks that when εξπε is not accompanied by τάδε or ὧδε, ἔφη is added pleonastically. — οἔτινες represents ἐκεῖνοι (S. § 150. 5), the omitted subject of εἶοι. — εἰς φιλίαν to promote friendship. — διαβάλλοντες, by slandering. Clearchus suspected Menon to have been the author of the misunderstanding, yet he uses the plural, as a softer way of giving utterance to his suspicions.

ἐν τῷ ἐμφανεῖ = φανεοῶς. "palam, i. e. sine insidiis." Sturz.
 Ἐν τούτων δη τῶν λόγων, when the conference was ended, liter-

ally, after these words. The reason that Tissaphernes did no violence

to Clearchus at this time, was his hope to decoy more of the generals and cohort leaders into the snare he so artfully had laid, than were then present. — $\pi \acute{a} r \nu \not = \iota \iota \iota v \vec = \iota v \vec =$

28. εἶναι τὸν διαβάλλοντα Μένωνα, that Menon was the calumnia tor. Ctesias apud Phot. Biblioth. p. 130. says: Κλέαιχος — καὶ Μένων ἀεὶ διάφοροι ἀλλήλοις ἐτίγχανον ὁ διότι τῷ μὲν Κλέάιχῳ ἄπαντα ὁ Κύρος ουνεβούλενε τοῦ δὲ Μένωνος λόγος οὐδιὲς ἦν. — σταπάζοντα αἰτῷ, was creating a party against him (i. e. Clearchas). — μίλος ἢ Τισσαφένει, i. e. commend himself to the ſriendly consideration of the Persian, which he could the more easily do, if he had the whole army under his command.

29. πυος ξαυτον έχειν την γνώμην, should be inclined to him, should feelow him as leader, literally, should have their mind to him. Cf. Thucyd. III. 25. § 2. On the use of the article in την γνώμην, cf. N. on πυος έχοντι τὸν νοῦν, Ι. 5. § 9. — ἀντίλεγόν — μη τέναι. Cf. S.

§ 225. 3.

30. The infatuation of Clearchus can only be accounted for, in his excessive desire to expose the base intrigues of Menon, which rendered him blind to all prudential considerations. — ξστε, until. — ως εἰς ἀνουὰν, as though going to market. They were consequently unarmed.

32. ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ σημείου, at the same signal. Diodorus says, that a purple flag was run up from the tent of Tissaphernes.

ώτινι - πάντας. See S. § 150. IV. 5.

33. ιππασίαν, riding about. A verbal noun from ιππάζομαι. S.
 § 129. 3. — ὅ τι ἐποίουν ἡμφιγνόουν, they were in doubt as to what

the Persians were doing. --- ποίν, until.

34. Έχ τούτου δη, immediately. — roulζοντες αὐτίχα ήξειν αὐτοίς ἐπὶ τὸ στρατόπεδεν, thinking that they (i. e. the Persians) would forthwith come to (i. e. attack) the camp. So any one would have supposed. For if the Greeks, in the first moments of their surprise and consternation, had been attacked by the Persian cavatry, they most likely would have all shared the fate of their unfortunate generals. But their foes contented themselves with cutting off a few stragglers, and then reacted the vain farce (cf. II. 1. §§ 7-23) of demanding the arms of those, whom they had not the courage to attack, even when deprived of their principal leaders. But as Rennell truly observes, "villany seldom see its way clear enough to a complish its utmost tesigns."

36. ε' τις. Cf. N. on I. 4. § 9. — είη. Cf. S. § 216. 4. — For the construction of ατφατηγές; and λοχαγός, see S. § 151. 3. — "να ἀπαγγείλωσι. Cf. N. on I. 9. § 27.

37. Organization, an Orchomenian. Orchomenus was a name common to several cities in Greece. The one to which Cleanor belonged was in Arcadia. — $X_{\ell\ell}\eta \eta \sigma \eta \sigma \zeta \delta' z. \tau. \lambda$. The absence of Chirisophus is given as a reason why he was not of the number, who went out to meet the Persian deputies.

38. είς επήχοον, within hearing distance. — 2α τεθνημε is epexegetical of την δίχην and may be rendered, namely death. — $\mathring{a}\pi\alpha\iota\tau$ εῖ. This verb signifies to demand from any one what is one's own, or is justly due to him. Cf. V. 8. § 4. For its construction with $\mathring{\nu}\mu\mathring{\alpha}\varsigma$ and $\mathring{\delta}\pi\lambda\alpha$, cf. S.§ 165. 1.

39. of allor, se. busic. - hur tong actors allow rai by Don's romeir, to consider the same persons friends and enemies which we did. For the construction of hair, cf. Butt. § 133. N 1; S. § 195. N. 3. veμιείτ. Cf. N. on zaθιείτ, II. 1. § 4. - ως in this place has furnished much trouble to critics and commentators. Some conjecture that it should be omitted, others, that it stands for "yous, and others, that it should be written &s. But the MS. testimony is too unanimous to admit of its erasure; and " wws, which Dind. calls " frigidam Stephani conjecturam," is equally as troublesome to dispose of; while we is never found except in the formulas, καὶ ώς, οἰδ' ώς, etc. (Cf. Mt. § 628 end). But the difficulty disappears, if we suppose that the speaker, in the vehemence of his feelings having overlooked his previous use of οίτιτες = ὅτι (Cf. Mt. § 480. c; Buit. § 143. 1), repeated ώς = ὅτι (Cf. Mt. § 628; 5. Butt. § 149; Passow, No. 4). That the construction is somewhat disturbed appears from πυοδόντες - πυοδεδωχό τες. ούχ αλαχύνεσθε - οίτινες ομόσαντες - ώς απολωλέχατε, may then be rendered, are you not ashamed - that when you had sworn -that you (I say) have destroyed. - zai τους άλλους - tg' ήμας. Krug. conjectures that the order is, zai lai toing allows huas (Cf. Mt. § 595. 3) où τοῖς πολεμίοις ἔψχεο θε, thus omitting the participle προδεδωχότες. But if it be borne in mind, that the natural expression of high mental excitement, is a multiplied and disordered use of epithets, we shall cease to wonder at the confused structure of the sentence. or the needless repetition of any of its words.

40. Κλέαρχος γὰφ. The ellipsis implied by γὰφ (Cf. N. on I. 1. § 6) may thus be supplied: (we have done no wrong) for Clearchus.

41. Κλέαοχος μὲτ τοίτυτ κ. τ. λ. Xenophon in his reply does not intimate that Clearchus was guilty, but on the assumption that he was so, acknowledges the justice of his punishment. He employed he argumentum ad hominem, i.e. he granted that Clearchus, if guilty,

nad suffered justly, but argued that Proxenus and Menon being, as Ariæus and his party said, in high honor, should be restored to their troops. This was a brief but unanswerable argument, and clearly exposed the duplicity of the Persians.

CHAPTER VI.

- ως βαπιλέα. Cf. N. on I. 2. § 4. ἀποτμη δέντες τὰς κεφαλὰς, having been beheaded. Cf. S. § 167. Prof. Woolsey remarks (N. on Æschyl. Prometh. 362), that "all such cases may be resolved into ἔχω with the participle of the verb used, and the accusative." εἶς μὲν. For εἶς in apposition with στυατηγοί, cf. N. on II. 4. § 1. μὲν corresponds with δὲ in Πιοδένος δὲ, § 16. ὁμολογουμένως ἐν πάντων τῶν ἐμπείψως αὐτοῦ ἐχόντων, "by the admission of all who knew him." Felton. ἐμπείψως ἐχόντων. Cf. N. on I. 1. § 5. ἐσχάτως, to the last degree.
- 2. Καὶ γὰψ δη, for now. γάφ illustrantis. Cf. N. on I. 6. § 6. ξως, as long as, refers here to an event which is certain and therefore takes the indicative. Cf. Butt. § 146. 3; Mt. § 522. 1. πόλεμος, i. e. the Peloponnesian war. παφέμεντεν, remained, sc. in the service of the state. Opposed to this is οὐνάτι πείθεται, § 3. infra. τοὺς Ελληνας, i. e. the Greeks who inhabited the Thracian Chersonesus. Cf. I. 3. § 4. διαπφαξάμενος ὡς ἐδίνατο παφὰ τῶν Ἐφόψων, having obtained from the Ephori (as large supplies) as he was able. ὡς ἐδίνατο, sc. διαπφάξασθαι. The Εροφοι, from time to time, had assumed much greater powers, than were originally given them by Lycurgus. They had all the outward symbols of supreme authority, were the arbiters of peace and war, had the control of the public money, and could even fine or imprison their kings. ὡς πολεμήσων. Cf. N. on I. 1. § 3. τοῖς Θυμξίν, sc. οἰνοῦσιν.
 3. μεταγνόττες πως, having somehow changed their mind. —

3. μεταγνόττες πως, having somehow changed their mind. — ἤδη ἔξω ὄντος αὐτοῦ, when he had now departed. — Ἰσθμοῖ, i. e. the isthmus of Corinth. — ἄχετο πλέων, he sailed away. Cf. S. § 222. N. 2.

4. εθανατώθη, he was condemned to death. — τελῶν, magistrates = Ephori. — ὁποίοις . . . γέγφαπται. A difficult clause, since, by referring to I. 1. § 9, we find only Κῦψος ἡγάοθη αὐτόν. Κτῦg. thinks that Xenophon, memoriæ vitio, thought he narrated more in I. 1. § 9, than he really did. It is evident that nothing can be said of the passage, which is not mere conjecture.

5. ἀπὸ τοίτου sc. τοῦ χρόνου. — ἔφερε καὶ ἦγεν, agebat et fer-

ebat, he ravaged, plundered. — πολεμῶν διεγένετο, he continued to wage war. S. § 222. 4. — μέχρις οὖ = μέχρι τούτον τοῦ χρόνον ὅτε, until the time when, until that. Cf. Mt. § 480. b.

6. εξον. Cf. N. on II. 5. § 22 — ομθυμεῖν, (from ὁἀδιος, easy, and θυμός, temper,) to be easy-tempered, free from care. In this place as opposed to ποτεῖν, it signifies to be at ease, to be without labor. — βούλεται, prefers, a sense which Butt. (Lexil. No. 35) says this verb seldom has in prose, but which is here discoverable by its antithesis with εξον ἡαθυμεῖν. — ωποτε πολεμεῖν, in order that he might carry on war. Cf. S. § 220. 1. — μείονα ταῦτα ποιεῖν, to diminish it, i. e. his wealth. — παιδιχὰ. See N. on § 28, infra. — οῖτω (S. § 15. 3), thus = to such a degree.

τε corresponds with καὶ in καὶ ἐν τοῖς δεινοῖς. Cf. S. § 228. N.
 — ἐν τοῖς δεινοῖς, in the dangers (of war) = in battles. — οἱ παμόντες, i. e. those who had personal knowledge of his courage and conduct in the hour of danger.

8. ἀφχικὸς, qualified to govern. — ὡς διτατὸτ, as far as was possible. — ἐχ τοῦ τοιούτου τφόπου οίοτ καὶ ἐκεῖτος εξκετ, from such a disposition as he also had. τφόπου answers here to what we call turn of mind. — ὅπως ξξει. Cf. N. on I. 3. § 11. — ἐμποιῆσαι, to impress upon. — πειστέοτ εἴη Κλεάφχω = δεὶ πείθεσθαι Κλεάφχω. Cf. S. § 162. N. 1.

9. ℓz τοῦ χαλεπὸς εἶναι, by being austere. ℓz here denotes the means. Cf. Mt. § 574. For the construction of χαλεπὸς, cf. S. § 161. N.; of εἶναι, S. § 221. — ὁμῶν στυγνὸς, harsh to look upon. S. § 219. N. 3. — αἰτῷ μεταμεἶλειν. Cf. N. on I. 6. § 7 (end). — ἔσθ' ὅτε for έστιν ὅτε, sometimes, literally, there is when. — καὶ, also. Υνώμη, purposely, designedly, is opposed to ὀμγῆ. Both these datives are used adverbially.

10. μελλοι, εc. επείνος referring to τὸν στυατιώτην. —— For the construction of qυλακὰς qυλάξειν, cf. Butt. § 131. 3; S. § 164. —— φίλων ἀφέξειθαι, to ω' stain from bringing injury upon friends. — ἀπυοφασίστως, promptly. The most important qualifications of a soldier are here enumerated, viz., fidelity in keeping guard, abstinence from injuring friends or allies, and readiness to attack the enemy.

11. ἤθελον αὐτοῦ ἀχούειν (= πειθαυχεῖν) σφόδυα, they willingly paid him prompt obedience. For the construction of ἤθελον, cf. Butt. § 150. p. 440. ἄλλον, sc. στοατηγόν. — φαιδύον, pleasantness. — ἐν τοῖς προςώποις, upon his countenance. A rare use of this plural de vultu unius. — ἐξόωμένον, perf. pass. part. of ὁώννυμι. S. § 118. P.

12. ἔξω τοῦ δειτοῦ, out of danger. Cf. S. § 188. 2. — πρὸς ἄλλους, sc. στρατηγούς. — ἀρχομέτους, to be commanded (S. | 222. N.

3), referring to στρατιώτας the omitted subject of ἀπιέται. — τὸ γὰρ ἐπίχαρι οἰν εἶχεν, for he had no suavity of manners. ἐπίχαρι is opposed to χαλεπὸς and ώμός in the next member. — διέχειντο πρὸς αὐτὸν, were disposed, had the same feelings towards him.

13. ὑπὸ τοῦ δεῖσθαι is to be constructed with κατεχόμενοι. The meaning of the passage is, that no soldiers followed him, except such as were commanded to do so by their state, or compelled by their own wants and necessities, and these were to the highest degree obedient.

14. τό τε γὰρ πρὸς τοὺς πολεμίους δαφόραλέως ἔχειν παυῆν, literally, for both to feel bold against the enemy was with them = they were not afraid of the enemy. The clause τό ἔχειν is the subject of πα-ρῆν. Cf. S. § 159. 2. For the construction of δαφόραλέως ἔχειν, cf. N. on I. 1. § 5. — φοβεῖσ δαι, literally, to frighten one's self, i. e. to fear, in which new sense it may be regarded as transitive. Cf. Butt. § 135. 4. Sophocles (§ 207. N. 1), regards the accusative after φοβέομαι as properly speaking synecdochical.

15. οἰ μάλα ἐθέλειν = to have been greatly averse. Cf. N. on οἰ-

δὲν ἢχθετο, Ι. 1. § 8.

16. εὐθὺς μὲν μειφάκιον ὂν, as soon as he was a youth, = while yet in extreme youth. For the construction, cf. S. § 222. N. 4. — Γοργάς, Gorgias of Leontini in Sicily. — ἀφγύζιον, i. e. tuition money. Diod. says that Gorgias received from each pupil 100 minæ, which, according to the value given the Attic drachm by Hussey (Cf. N. on I. 4. § 13), would be \$1805.50. It was probably during his residence in Thessaly, that Gorgias taught Proxenus.

17. ίκανὸς. Cf. S. § 161. 1. — ἄρχειν and ἡττᾶσθαι depend upon ἐκανὸς. — μὴ ἡττᾶσθαι εὐεργετῶν, not to be surpassed in doing good, i. e. to be able to repay all obligations under which he might lie to his

friends. εὐεργετῶν, a participle from εὐεργετέω.

18. σφόδψα ἔνδηλον αδ καὶ τοῦτο εἶχεν, on the other hand, he very plainly showed this. — τούτων refers to ἐπιθυμῶν. See N. on ἀμάξας — ταύτας, I. 10. § 18. — μετὰ ἀδικίας = ἀδίκως. In like manner σὶν τῷ δικαίψ καὶ καὶῷ = δικαίως καὶ καὶῷ. — τούτων τυγχάνειν. See S. § 178. 2. — ἄνεν δὲ τούτων, i. e. contrary to the principles of justice and honor. — μή is highly emphatic from its position at the close of the sentence.

19. alδώ, respect. — ίαντον limits alδώ and φόβον, and is used objectively. S. § 173. N. 2. — ἠαχύνετο μάλλον τοὺς στρατιώτας, he stood in greater awe of his soldiers.

20. *Ωιετο dozεῖν, literally, he thought it sufficient for the being or seeming to be qualified to command, i. e. for the real exercise or outward show of command. — ἐπαινεῖν is the subject of ἀρχεῖν.

— κὰγαθοὶ τῶν συνόντων. Cf. S. § 177. 1. — εὐμεταχειρίστω, easily circumvented, literally, easily handled, easy to be managed. Cf. Thucyd. VI. 85. § 3. — ἐτῶν. S. § 175.

21. λαμβάτοι — χευδαίτοι. The verb λαμβάτει signifies to take, as by force, to receive, as wages; χευδαίτοι, to receive, as presents.

- ur didoly dlang, he might escape punishment.

22. Exi... $\tilde{\psi}_{\ell}$ in thought that the shortest way to accomplish what he designed. For the construction of $\tilde{\delta} r$, cf. S. §§ 150. 5: 182. — $\tilde{\alpha} \lambda \eta \vartheta \dot{\gamma} \dot{\gamma} = a$ desire to speak the truth. — $\tau \dot{\delta} \alpha \dot{\ell} \tau \dot{\delta} \tau \ddot{\psi} \dot{\eta} \lambda \iota \vartheta \dot{\psi}$, the same thing with folly. S. § 195. N. 3.

23. ὅτψ — τοίτψ. Cf. S. § 150. 4. — τῶν . . . πάντων depends upon καταγελῶν (Cf. S. § 182), which here signifies laughing at, i. e.

turning into ridicule.

24. τὰ....λαμβάτειτ, he thought himself the only one, who knew that it was most easy to take the unguarded possessions of friends. ἐξάστον superlative of ἐμάδιος. S. § 59. For the construction of εἰδέται — ὂτ, cf. N. on I. 10. § 16.

25. ὅσους = τούτους ὅσους, of which, τούτους depends upon εφοβεῖτο. — ὡς εễ ὑπλισμένους, as if they were well armed, is opposed to ἀνάνδυοις, unmanly, defenceless. — χυῆσθαι, to use = to practise on.

- 26. ἀγάλλεται, prides himself on, exults in, followed by the dative either with or without the preposition. τῷ ἐξαπατῷν δύνασθαι, in his ability to deceive. Cf. S. § 198. ἀπαιδεύνων, sc. ξγα. S. § 175. N. 3. Καὶ παῷ οἶς μὲν ἐπεχείψει πφωτείει φιλία, διαβάλλων τοὺς πφώτους, τούτους ῷετο δεῖν πτήσασθαι, and when he desired to become the first friend of any persons, he thought that (in order to effect this) it was necessary to gain their friendship by calumniating their friends (i. e. his rivals). παῷ οἶς, in whose estimation. φιλία, in respect to friendship. πφώτους, former with reference to Menon. τούτους refers to the persons, whose friendship Menon wished to cultivate, and is the antecedent of οἷς in the first member.
- 27. Το παρέχεσθαι depends on εμηχανάτο. S. § 182. 3. εκ τοῦ συναδικεῖν αὐτοῖς, " by becoming an accomplice in their crimes." Spel. — ἡξίου, he wished. — ὅτι πλεῖστα δύναιτο καὶ ἐθέλοι ἀν ἀδικεῖν, that he was very able and willing to be a villain.
- 28. Καὶ τὰ μὲν δη ἀφανῆ ἔξεστι πεψὶ αὐτοῦ ψεύδεσθαι, now one may lie concerning him with respect to things unseen, i. e. there is room for falsehood, in detailing those points in Menon's character more removed from public observation. For the construction of τὰ ἀφανῆ, cf. S. § 167. ᾿Αριαίς: δὲ βαρβάρω ὄντι κ. τ. λ. Reference is here had to the foul and unnatural crime of pæderasty. ἀγίνειος ων γενειῶντα This shows the extreme youth of the parties, the one

being yet without a beard, and the other just having one. The po-

sition of these words is strongly emphatic.

29. Tr, because. Cf. N. on I. 2. § 21. — $\alpha l \varkappa \sigma \theta \epsilon l \varsigma$. Some think that Menon was mutilated by the command of the king (Cf. I. 9. § 13), and after a year of ignominy and suffering came to his end. Others suppose, that reference is had in $\alpha l \varkappa \sigma \theta \epsilon l \varsigma$ to the disgrace in which he lived in consequence of his vile deeds.

30. καὶ τοίτω, these also. (f. N. on I. If. § 18. -- ἐς φιλίαν, L ο

with respect to their treatment of friends.

BOOK III.

CHAPTER I.

1. ἐν ταϊς σπονδαϊς, during the time of the league, 1. 6. while the league was unbroken. These words are to be taken with ἐγένετο.

2. ἀποψία, embarrassment, perplexity. — ἐπὶ ταῖς βαοιλίως θύραις. Cf. N. on II. 4. § 4. — κύκλω δ' αὐτοῖς πάττη, about them on all sides. — οὐδιὲς ἔτι, πο one any longer. For the construction of Ελλάδος, cf. N. on I. 10. § 4. — πλέοτ. I have followed the common reading, instead of οὐ μεῖοτ, adopted by Dind., Born., Pop., and several others. Krūg. well remarks, "οὐ μεῖοτ non satis aptum videtur cum Græciæ (i. e. Ioniæ) distantia longe major quam hic dicitur fuerit." Cf. II. 2. § 6. — διεῖφτοτ, "reditu arcebant." Sturz. — οί ... βάοβαφα, i. e. Ariæus and his party. — μότοι δὲ καταλελειμμέτοι ἦοατ, that they had been utterly deserted by their allies. — ἐτόηλοτ, very evident. εὖ is intensive like the Eng. well, in words with which it is compounded. — λειφθείη, i. e. left alive.

3. $\grave{a}\vartheta \dot{\nu} \mu \omega_{\delta}$ $\wr \chi \sigma r \tau \epsilon_{S}$, Cf. N. on I. 1. § 5. — $\epsilon \wr_{S} \tau \dot{\nu} r$ $\epsilon \sigma \pi \dot{\nu} \varphi \alpha r$, in the evening of that day. — For the construction of $\sigma \iota \tau \sigma v$, cf. S. § 179. 1. — $\iota \pi \dot{\iota} \dot{\alpha} \dot{\alpha} \dot{\alpha} \pi \dot{\alpha} \lambda a$, —to their quarters. The despondency, into which the army sank after the treacherous seizure of the generals, is here

given with great pathos and force.

4. ὅτ αὐτὸς ἔφη κυείττω ἐαυτῷ τομίζειττῆς πατρίδος, whom he (Proxenus) said he considered of more use to himself than his country, i. e. Proxenus expected greater advantages from Cyrus than from his country.

6. τίνι ἄν θεῶν, to which of the gods. A different inquiry from the one which Socrates directed him to make. — κάλλιστα καὶ ἄριστα. See N. on II. 1. § 9. — ἐλθοι τὴν ὁδὸν, he might perform the jour-

ney. Cf. S. § 164. — υτοῖς οἶς, by attraction of the antecedent to the relative, for θτοὺς οἶς. Cf. N. on ἄλλου οὖτινος, I. 4. § 5.

7. μαντείαν, response of the oracle. — χοίνας, having determined ετέον = πορευτέον. For the construction, cf. N. on I. 3. § 11. ότο refers to the clause beginning with ὅπως ἄν. — ἤουν. 2 aor.

mid. of Foopar.

S. καταλαμβάνει, finds, meets with. — μέλλοντας ἤδη δομῷν τὴν ἄνω ὁδόν, being ready to march into the interior. For the construction of μέλλοντας — δομῷν, cf. S. § 219. N. 1. Hutch. supplies εἰς or ἐπὶ before ὁδόν, but it is better to refer it to S. § 163. 2. — συνεστάση, was introduced.

9. ἐπειδὰν τάχιστα ή στοατεία λήξη, as soon as the expedition was

ended. - els Heiglbas. Cf. I. 1. § 11.

10. οὕτως ἐξαπατηθεὶς, having been thus deceived in respect to the object of the expedition. — σαρές = εἴδηλον. — οἱ πολλοὶ, the greater part. Cf. Mt. § 266. — δὶ αἰσχίτην καὶ ἀλληλον καὶ Κύφον, through fear of being objects of shame to one another and to Cyrus. Alσχίτην is here used subjectively, in the sense of feeling of shame, dread of disgrace. When taken objectively, it signifies the cause of shame to. Had any of the generals deserted the expedition, they would have been stigmatized as cowards and traitors by their fellow commanders (Cf. I. 4. § 7), and as men incapable of gratitude by Cyrus (Cf. II. 3. § 22).

Επεὶ δ'. The narrative is here resumed from § 3. — μικυον δὶ ὅπνον λαχών (= τυχών), having obtained a little sleep. ὅπνον. Cf. S. § 178. 2. — σκηπτὸς — πᾶσαν. The construction unchanged would have been σκηπτὸς — πᾶσα. — ἐκ in ἐκ τούτον denotes the

cause. So Krüger. — πάσαν, sc. ολείαν.

12. $\Pi_{\ell\ell} \psi_0 \rho_0 \sigma_0$, exceedingly terrified. $\pi_{\ell\ell} \psi_0 \psi_0 \sigma_0$ in composition is often intensive. — $\dot{\alpha} \eta_{\eta'\ell} \psi_0 \eta = \dot{\sigma} \eta' \eta_{\ell\ell} \tau_0$. Cf. Butt. § 136. 2; S. § 206. N. 2. — $\pi_{\eta}^{\pi} \mu_{\ell} \nu - \pi_{\eta}^{\pi} \partial_{\tau}^{\pi}$, in one respect — in another. — $\ell \kappa$ diss, coming from Zeus. $\rho \alpha_0 \iota \iota \psi_0$, "regum tutoris et regiæ gentis apud Persas auctoris." Poppo. — $\mu_{\eta}^{\pi} \circ \dot{\nu}$ divaro, lest he should not be able. Cf. N. on I. 7. § 7.

12 'Οποίον τι μέντοι ἐστὶ τὸ τοιοῦτον ὅνας ἰδεῖν, what kind of thing, however, such a dream signifies, i. e. whether such a dream forbodes good or evil. The dream itself left Xenophon in doubt as to what it meant, but the events which followed furnished an interpretation. 'Οποϊόν τι is the predicate (S. § 160. N. 1), and τὸ τοιοῦτον ὅνας ἰδεῖν, the subject of ἐστὶ. — ἔννοια αὐτῷ ἐμπίπτει, the thought occurs to him.— προβαίνει, advances= is passing away.— εἰνος, sc. ἐστὶ, it is probable.— τὶ ἐμποδών μὴ οἰχὶ κ. τ. λ., what will

hinder our dying ignominiously, after having witnessed all the most cruel sights, and suffered the most dreadful torments. ἐμποδων, before the feet, in the way. μη οὐχὶ. S. § 225. 2. ὑβοιζομένους, being insulted = amidst insults.

14. ὥσπεψ ἐξὸν, sc. ἡμῖν, as though it were in our power. Cf. N. on II. 5. § 22. — Ἐγὼ οἶν τὸν ἐν ποίας πόλεως στφατηγὸν πφοςδοκῶ ταῖτα πγάξειν, from what city, then, am I expecting a general to do these things. "Xenophon metuisse se significat ne arrogans videretur, si cum Spartanus dux Chirisophus adesset, ipse Atheniensis exercitui prospicere studeret." Krūge. Cf. VI. 1. § 26. ποίας. S. § 147. ταῖτα refers to the means of defence, alluded to in the beginning of the section. πφάξειν. Cf. S. § 219. 2. — ἡλικίαν. Cf. N. on I. 1. § 13. οὖ γάφ ἔγωγ ἔτι πψεοβύτεψος ἔσομαι = I shall forthwith be put to deαth. — τήμεψον, to-day. The civil day began with the Greeks at the setting of the sun.

½ ὑμεῖς. Supply καθεί δειν δίνασθε from the preceding clause.
 ἐν οἴοις, sc. πράγμασιν. Cf. II. 1. § 16; VII. 6. § 24.

16. καλῶς τὰ ἐαντῶν παιξεοκευάσθαι, that they had well arranged their affairs.

17. δς refers to βασιλεῖ. — καὶ τεθτηκότος ήδη, even when he was already dead. — ἡμᾶς δὲ κ. τ. λ. Xenophon employs the argumentum a fortiori. He argues that if the king's revengeful spirit led him to dishonor the lifeless body of his own brother, much more vindictive would he be towards the Greeks, who had conspired with Cyrus to dethrone and kill him. — κηδεμῶν, protector, intercessor. Allusion is here made to the powerful influence, which Parysatis exerted in behalt of Cyrus. — ὡς — ποίησοντες in order to make. Cf. N. on I. 1. § 3. — δοῦλον. S. § 166. αὐτὸν the first accusative is omitted. — παθεῖν has ἡμᾶς for its subject. So Poppo. But Krūg. regards the construction as a kind of anacoluthon, the writer commencing with ἡμᾶς, as though he would have subjoined τt ἀν ποιῆσαι οἰόμεθα. Schneid. thinks ἡμᾶς should have been ἡμεῖς. But there seems to be no difficulty in the usual method of explaining the construction. S. § 158. N. 1.

18. ³Aφ οἰκ ἄν ἐπὶ πᾶν ἔλθοι, would he not resort to every measure, literally, come to every thing. — ὑς ἡμᾶς τὰ ἔσχατα αἰκισάμενος, in srder that by having inflicted upon us the severest torture. — φόβον τοῦ στρατεί αστ ποτε, fear of ever making war. Cf. S. § 221. — ²Αλλ' ὅπως τοι, but yet in order that. — ἐπ ἐκείνψ, in his power.

19. οὔποτε ἐπανόμην — οἰντείοων, I never ceased pitying. — αἰντῶν has usually been construed with χώραν as though written αὐτῶν χώραν ὅσην μὲν καὶ κ. τ. λ. But Mt. (§ 317) says, " the genitive is used particularly with demonstrative pronouns, which are explained, in

order to show in whom a certain quality is found." Defore autor then, we may supply ταῦτα or τάδε, referring to χώραν, ἐπιτήδεια, Proάποντας, etc., in the following clauses. Cf. Butt. § 132, N. 7; S. § 178.

20. τὰ δ' αὖ τῶν στοατιωτῶν is opposed to (τάδε) αὐτῶν in § 19. - αναθών here = ἐπιτηδείων. So in the following section. For the construction of ουδενός - μετείη, cf. S. § 178. N. 2. - στον - ξχοντας. The order is, ήδειν ολίγους έτι έχοντας (cf. N. on I. 10 § 16) ότου ώνησόμεθα. ότου denotes the price (S. § 190. 1), and refers to the suppressed object of Exortas. wrnoone Da is put in the first person, because ollyous, to which its subject refers, is included in the preceding hair. For its construction in the future, cf. S. § 209. N. 10. — άλλως δέ πως, in any other way. — η ωνουμένους, than by purchase. — συχους ήμας is to be construed with ήδειν. ταῦτ' οὖν λογιζόμενος is a repetition of τά ἐνθυμοίμην, which is separated by intermediate clauses from the proposition, Erlote πόλεμον, upon which it depends.

21. έλυσαν - λελύσθαι. There is a play here on these words, the former being taken in the sense of to break, to violate, the latter, to cease, to come to an end. — 'Er μέσφ, in the midst = open to any, who may wish to contend for the prize. -- α θλα. This allusion to the games of their country, was eminently adapted to arouse the disheartened Greeks. The lands, houses, treasures, &c., of the faithless Persians, are represented as the prizes for which the army is now to contend, while the gods, the avengers of violated oaths, sit as the ayoro Fira, to regulate the contest and award the prizes. αθλα is limited by τούτων, the omitted antecedent of ὁπότεροι. For the construction of hubr, cf. S. § 177. 1.

22. Οὖτοι refers to the Persians. — αὐτοὺς, i. e. the gods. Cf. N. on II. 4. § 7. — ἐξεῖναί. Cf. N. on I. 5. § 2. — Construe πολύ with μείζου. - φορνήματι, confidence.

23. our tois Deois, with the assistance of the gods. - ardges, referring to the Persians, is here used in its common signification men,

homines. — τοωτοί, vulnerable. S. § 132. 1.

24. The order is, 'Alla προς των θεων μη αναμένωμεν άlloug κ. τ. λ., the clause, lows γαο καὶ άλλοι ταὐτα ἐν θυμοῦνται, containing the ground for the apprehension expressed in the main proposition. allows, i. e. the officers of the other divisions. — παφακαλοῦντας. On this form of the fut. cf. S. § 102. N. 2. For the construction, see S. § 222. 5. ___ ἄοξωμεν τοῦ ἐξοομῆσαι. Cf. S. δδ 221: 184. 1. — φάνητε agisto, show yourselves the bravest. After gaireg θαι, the participle (Cf. N. on I. 9. § 19) is sometimes omitted, and only the adjective connected with it is given. See Mt. § 549. Obs. 3.

25. οὐδὶν ποροφασίζομαι την ήλικίαν, I do not plead may age as an excuse. — ἀκμαζειν ήγοῦμαι ἐφύκειν, I think I am at the acme of age (i.e. the very best age) to repel. ἐφύκειν, a poetic word. It is found in the aor. in V. 8. 625.

26. Πλην, but. — βοιωτιάζων τῆ φωνῆ, "Bæotorum dialecto et vocis sono utens." Krüg. — ἢ βασιλέα πείσας, than by persuading the king, i. e. obtaining his consent. — εὶ δύναιτο, sc. πείσαι. — καὶ ἄμα, and at the same time.

27. μεταξύ, sc. λέγοττα, while he was speaking. Cf. Mt. § 565. Obs. 2; S. § 222. N. 4. ½? θανμασιώτατε ἄτθυωπε, O most admirable man. A sarcastic address = O wonderfully stupid person.

Έτ ταὐτῷ — τούτοις (for ἐτ ταυτῷ — χωρίῳ τούτων. Cf. S. § 195. N. 3), in the same place with these, i. e. present with the other captains.

μέγα φυριήσας, highly elated. — ἐπὶ τούτψ, i. e. the death of Cyrus.

28. The argument in this and the next section is, that when the Greeks showed a bold and independent spirit, the king succumbed to them; but as soon as they confided in his premises, and became more unguarded, he treacherously seized their commanders, and summon ed the whole army to an unconditional surrender. παρεοχηνήσαμεν αίτφ. Cf. II. 2. § 18: — τί οἰκ ἐποίησε, what did he not do = what did he leave undone.

29. εἰς λόγους αἰτοῖς — ἦλθον. Cf. N. on II. 5. § 4. — κεττούμενοι, literally, pricked or goaded, as beasts of burden are excited to greater efforts by the application of the goad. Some think that a particular kind of Persian torture is here designated. Cf. Herod. III. 16. — οἱ τλῆμονες, miserable men! is in apposition with ἐκεῖνοι — καὶ μάὶ, although greatly. — τούτον, i. e. death. For the construction, cf. S. § 182. — ἀμώνεοθαι, to defend ourselves. — πείθειν, sc. βασιλέα. — ἰόττας, by going to him, i. e. the king. Mt. (§ 558) says, "the participle frequently expresses the means by which the principal action is effected."

30. ήμῖν αὐτοῖς (i. e. τοῖς λοχαγοῖς) is opposed to τοῖς σεευόφοροις implied in σεευή ἀναθέντας = having made him a σεευόφορον. For the construction, cf. N. on τούτοις, § 27. supra. — ὡς τοιούτψ = ὡς σεευοφόρψ. — Οὖτος here denotes contempt, like the Latin iste.—τοιοῦτός, i. e. such a dastard. "tam ignavus est." Krüg.

31. τούτφ οὐδὲν, nothing of Bæotia pertains to this fellow = he has no connection with Bæotia. — ἐπεὶ, since, inasmuch as.—
ὑςπεφ Αυδον ἀμφότεψα τὰ ὧτα τετψυπημένον, having both his ears bored through like a Lydian. It was the custom among the Oriental nations, to hore the ears of slaves, as a badge or mark of their servile condition. Cf. Ex. 21: 6; Ps. 40: 6. Some think that Agasian

means to charge him only, with belonging to the scrvile and imbecile race of the Lydians (cf. N. on I. 5. § 6), and not with having been in a state of personal servitude. Others suppose that his ears were perforated to receive ornaments, such as the Lydian and Phrygian youth wore, and thus he was detected by Agasias.

- 32. Καὶ εἶχεν οὕτως. It was found upon examination, that the charge of Agasias was true. οἔχοιτο, was gone = had been slain. "An established usage," says Butt. (Irreg. Verbs, p. 185), "has existed in the common language from Homer's time, by which οἔχομαι never means I am going, but always I am gone." This usage is continued in the imperfect, which time οἔχοιτο here takes from the context. Cf. S. 6 209. 1.
- 33. εἰς ὅπλων. Cf. N. on II. 4. § 15. "Græcorum duces pro castris sedent et de summa belli deliberant." Zeune.
- 34. τὰ παρόντα = the present posture of our affairs. εἴ τι δυναμεθα ἀγαθόν. Cf. N. on II. 1. § 8. —— καὶ πρὸς ἡμᾶς, sc. ἔλεξας from the preceding clause.
- 35. ἡμῶν depends upon τούτους understood, the antecedent of οὺς in the preceding member. δέ γε οἶμαι. Porson conjectures δ ἐγὧμαι (S. § 24. N. 1), of which crasis Krūg. says, "vercor ut sit Xenophontea."
- 36. μέγιστον ἔχετε καιφόν. Hutch. renders "commodissimam habetis occasionem." But this interpretation does not accord so well with οἱ γὰος ἀποβλέπουσι which follows, as the one given by Leunel. and adopted by Sturz., Born., Krūg., and Pop., "in vobis plurimum est situnt" = you are the men to think and act in this exigency. Xenophon expresses the same idea in other places by ἐπικαίψωι = οἱ ἰκαινότατοι καὶ φονεῖν καὶ ουμπράττειν εἴ τι δέοι. Cf. Cyr. V. 5. § 43, 44; III. 3. § 12. πρὸς ὑμᾶς ἀποβλέπουσι for an example of cheerfulness and bravery. κᾶν by crasis for καὶ ἐάν.
- 37. *Ισως is used here per modestiam for, certainly, truly. Cf. Butt. § 1. N. 1. διαφέρειν τι τούτων, to somewhat surpass these. For the construction of τούτων, cf. S. § 184. 1. γὰφ in 'Υμεῖς γὰφ ἐστὲ introduces the reason, why the officers should excel the common soldiers. —— χφήμασι and τιμαῖς are datives, answering to the question, 'wherein?' Cf. Mt. § 400. 7. τούτων depends upon πλέον in ἐπλεονεκτεῖτε. Cf. S. § 184. N. 1. νῦν τοίννν, nοψ then. ἐπεὶ πόλεμός ἐστιν. The opposition of this clause to ὅτε εἰφήνη ἢν, is too obvious to be overlooked. —— τοῦ πλήθους, i. e. the common soldiers.
- 38. ἀντὶ τῶν ἀπολωλότων, in the place of those who have perished. Cf. S. §§ 205. N. Z: 140. 3.— ώς μὲν συνελόντι εἰπεῖν, sc. λόγψ, to speak briefly. Cf. S. § 220. N. 1. Note the force of συνελόντι, 2 aor. part.

of συναιρέω, to draw together, to contract. —— Repeat with παντάπασιν the preceding οὐδὶν γένοιτο. The sentiment is, that in times of peril, it is preëminently true, that nothing can be done to advantage without leaders. — δοκεὶ does not here mark uncertainty, but rather what is so apparent as to admit of no doubt. —— ἤδη ἀπολώλεκεν, has already destroyed. Cf. S. § 205. N. 2.

39. ὅσους δεὶ, as many as are necessary to supply the places of those who are gone. — ἡν...ποιῆσαι. This sentence contains a prolasis (ἡν...παφαθαψόντητε), and an apodosis (οἶμαι...ποιῆσαι). For the moods, cf. S. §§ 220. 3: 217. N. 5. — πάτυ ἐν καιφῷ, very timelu.

40. γὰ₀ illustrates what is said in the preceding section of the necessity of encouraging the soldiers. — οὕτω γε ἐχόττων, while they are thus, i. e. in this state of dejection. — The τι after δέοι is synec-

dochical. S. § 167.

41. γνώμας, thoughts, — τοῦτο refers to τι πείσονται. — ἀλλὰ καὶ, but also. The philosopher as well as the general is seen in this advice.

- 43. Έντε θύμημαι δ' ἔγωγε καὶ τοἶντο, but for my part I have observed this also. ὁπόσοι refers to οἶντοι in the next clause. So ὁπόσοι στοῦν το ὑπόσοι τοῦν ὁπόσοι. This inversion of the propositions containing the antecedent and relative, occurs so frequently as to require ordinarily no further notice. ἐκ παντὸς τρόπου, in every way. "Summo studio." Sturz. περὶ δὲ τοῦ καλῶς ἀποθνήσειν, for an honorable death. Cf. S. § 221. διάγοντας, sc. τὸν βίσν. The sentiment of this passage is, that those persons who desire to save their lives at the expense of their honor, oftentimes find a more speedy death, than they who place their honor before life.

44. αὐτούς τε ἄνθυας ἀγαθούς εἶναι, to be ourselves brave men. — τοὺς ἄλλους παρακαλεῖν. Supply ἄνθρας ἀγαθούς εἶναι from the preceding clause.

45. τοσοῦτον μόνον τε ἐγίγνωσχον ὅσον ἤχουον ᾿Αθηναῖον εἶναι, all I knew of you was from hearsay, that you was an Athenian, literally, I knew as much only of you as that I heard you was an Athenian. For the construction of ἤχουον - εἶναι, cf N. on I. 3. § 20. It seems from this, that Xenophon had hitherto strictly maintained the character

befitting one, who went merely as the friend of Proxenus, and had taken little or no part in the public matters pertaining to the expedition. — πλείστους εἶναι τοιούτους. Chirisophus wishes that the prudence and activity of Xenophon, might be found in all the leaders.

46. $\mu\eta$ $\mu\epsilon\lambda\lambda\omega\mu\epsilon r$, let us not delay. Cf. S. § 215. 1. — $\mu\epsilon\lambda\lambda\omega$ here and in the following section = $\beta\psi\alpha\delta\dot{\nu}r\omega$. Cf. Thucyd. V. 3. § 2. — of $\delta\epsilon\dot{\omega}\mu\epsilon r\omega$ is in apposition with $\dot{\nu}\mu\epsilon\bar{\nu}\zeta$, the omitted subject of $\alpha\dot{\nu}\epsilon\dot{\nu}\sigma\delta\epsilon$. Cf. S. § 157. R. 2. — $\sigma\nu\gamma\kappa\alpha\lambda\dot{\nu}\mu\epsilon\nu$ "futurum est, non præsens profuturo, quod somniat Hutchinsonus." Porson. Cf. N. on § 24, supra.

47. ἄμα ταῦτα εἰπὼν ἀνέστη, as soon as he said this, he rose up. Cf. Butt. § 150. p. 439; S. § 222. N. 4. — ὡς μη μελλοιτο ἀλλὰ περαίνοιτο τὰ δέοντα, that what was necessary to be done might suffer no delay, but be accomplished; or more briefly, that the necessary business might be transacted without delay.

CHAPTER II.

1. εἰς τὸ μέσοτ, sc. τοῦ στρατοπέδου. Cf. III. 1. § 46. — ἔδοξετ αὐτοῖς. Cf. N. on I. 2. § 1. — προφύλαχας. Cf. N. on II. 3. § 2. A precautionary measure to guard against surprize. — καταστήσαντας. Cf. N. on λαβόντα, I. 2. § 1.

2. τοιούτων, i. e. so eminent. — στερόμε θα (from στέρω, the simple present of στερέω, Mt. § 193. Obs. 5), we are deprived of = we are in the state of persons deprived of, we are without. This form, which according to Passow is used by prose writers only in the present and imperfect, must not be confounded with στερούμαι. Cf. Butt. § 114. p. 301, and his more extended history of the word, Irreg. Verbs, p. 230. — πρὸς δ' ἔτι, and besides. — οἱ ἀμφὶ ᾿Αριαῖον. Cf. N. on of πεοὶ τον ᾿Αριαῖον, II. 4. § 2.

3. ἐχ τῶν παρόντων ἀνδυας ἀγαθούς τε ἐλθεῖν, to come forth as brave men from our present difficulties. Weiske interprets: pro præsenti rerum statu viros fortes venire (= esse). But in that case, as Krūg. remarks, ἔοχεοθαι would have been employed instead of ἐλθεῖν. — ἀλλὰ — γε, at least. Cf. Vig. p. 176. — ἀποθνήσωμεν and γενώμεθα follow ὅπως, to be supplied from the preceding clause. — τοιαῦτα ... ποιήσειαν, should undergo such sufferings, as may the gods inflict upon them. For the construction of ποιήσειαν, cf. S. § 217. 1.

4. Ἐπὶ τούτφ = μετα τοῦτον, after him. Cf. Mt. § 586. γ. ——
ἀπιστίαν, perfidy. — ἐπὶ τούτοις, moreover, besides. The repetition

of $\alpha \dot{\nu} \tau \dot{\rho}_{S}$ is highly emphatic. — $\mathcal{E} \dot{\epsilon} r \iota \rho \tau$. This epithet was given to Jupiter, because he presided over the laws of hospitality. Cf. Æn. I. 735, "— hospitibus nam te dare jura loquuntur." — $K \lambda \epsilon \dot{\alpha} \rho \chi \rho \rho$. S. § 195. 1. — $\dot{\delta} \mu \sigma \tau \dot{\rho} \dot{\alpha} \pi \epsilon \dot{\zeta} \rho \varsigma = \dot{\sigma} \dot{\nu} \tau \dot{\rho} \epsilon \iota \pi \tau \rho \varsigma$. It greatly enhanced the perfidy of Tissaphernes, that he thus violated the laws of hospitality. — $\dot{\alpha} \dot{\nu} \tau \dot{\sigma} \dot{\zeta} \tau \dot{\sigma} \dot{\nu} \tau \dot{\sigma} \dot{\zeta}$, i. e. the oaths, pledges, and friendly professions, just before mentioned.

5. δr.... καθιστάται. Cf. II. 1. § 4. — καὶ οἶτος, even this man. Cf. N. on II. 2. § 20. — ἐδώκαμεν. The aor. ἔδωκα is used by Attic authors principally in the sing. and 3 plur, the 2 aor. being generally preferred in the 1st and 2d pers. plur. Cf. Butt. Irreg. Verbs. p. 68; Carmichael Gr. Verbs, p. 78. — τὸν τεθνηκότα = τὸν τεκμόν. — ἐκείνον ἐχθίστονς. "Adjectives signifying 'useful,' 'inimical,' &c., are usually construed with the dative, but sometimes with the genitive." Mt. § 391. Obs. 2. The ingratitude of Ariæus in joining with Tissaphernes to destroy those, who would have made him king ot Persia, and who were the friends of his former benefactor and prince, is finely and forcibly set forth in this speech of Cleanor.

άποτίσαιντο. Cf. N. on ποιήσειαν, § 3, supra. — μήποτε —
 έτι, never again.

7. ἐσταλμένος, being arrayed; perf. mid. of στέλλω, to place in order, to fit out, and hence to array, to deck one's person. So Phav. defines στέλλεσθαι κορμείσθαι. τῷ νικᾶν, victory. — οἰρθῶς ἔχειν, "par esse." Sturz. For the construction of τῶν καλλίστων ἐωντὸν ἀξιώσαντα, cf. S. § 190. N. 4. — τῆς τελεντῆς τυγχάνειν (= ἀποθνήσκειν). S. § 178. 2. — τοῦ λόγον δὲ ἤφχετο. Cf. N. on I. 6. § 5.

8. βουλευόμεθα = διατοούμεθα in the next sentence. — αὐτοῖς διὰ φιλίας ἰέται = qίλοις εἶται αὐτοῖς. For this periphrastic use of διά, cf. Mt. § 500. c. — τοὶς στψατηγοὺς — οἶα πεπόνθαοιν (2 perf. of πάσχω). Cf. N. on I. 6. § 6. — διὰ πίστεως, confidingly. — αἰτωῖς depends upon ἐνεχείψισαν and refers to the Persians. ὧν = τοίτων ἄ, of which, τούτων depends upon δίκην. See N. on I. 3. § 10. — τὸ λοιπὸν. Cf. N. on II. 2. § 5. — διὰ παντὸς πολέμων, "omni genere belli." Sturz. "διὰ παντὸς est perpetuo." Krüg.

9. πτάφννται τις. Divinations were drawn from sneezings (πταφμοί), especially when occurring at some critical moment. τον θεών, i. e. τον Δία τον Σωτήφα. The omen taking place just as the word σωτηφίας was spoken, Xenophon regarded it as coming from Ζεὰς Σωτήφ. τημών λεγόντων, while we were (i. e. I was) speaking. S. § 192. σωτήφα, sc. θύματα, sacrifices for our preservation.—σωνεπεύξασθαι, "simul vovere." Pop. — κατὰ δύναμιν, according to our ability. — ὅτω... χεῖφα. "Græcorum exercitus multis nomin-

ibus rerum publicarum imaginem referebant; et hunc præsertim exercitum civitatem peregrinantem dixeris. Ut domi, ita hic quoque de maximis quibusque rebus decernebat concio; prætores quodammodo oratorum vice fungebantur." Krūg. — επαιώνισαν. The pæan was not only a battle and triumphal song, but also a hymn of thanksgiving, and, as it appears from this place, was sung to the honor of other gods besides Apollo. Σ. Hell. IV. 7. § 4. — καλλῶς τἶχεν, were duly performed.

10. Οὕτω δ' ἐχόντων, sc. τῶν πραγμάτων. Cf. S. § 157. N. 8. (1).
 τοὺς μεγάλους = the powerful. A similar tropical sense must

be given to the antithetic puzgon; literally, small, i. e. weak.

11. For the construction of ἀναμνήσω γὰς ὑμᾶς - τοὺς κινδύνους, cf. S. § 182. N. 2 (last clause). — aya 3 ois — είναι. Cf. S. § 161. 2. - γὰο Περσῶν κ. τ. λ. Instead of continuing the construction from έπειτα δε the speaker apparently turns aside to explain τους κινδύνους. and thus carries on the construction from the parenthesis. Cf. Mt. §§ 631. 2; 615 (end). See also N. on II. 5. § 12. Reference is had in this place, to the invasion of Greece by Darius Hystaspis, whose generals, Datis and Artaphernes, were defeated in the celebrated battle at Marathon. — παμπληθεῖ οτόλω. The most commonly received estimate of the numbers of the Persian army, is the one given by Corn. Nep. (Vit. Miltiad.), viz., 100,000 foot, and 10,000 horse. άφανιούντων, fut. for άφανισόντων. - ανθις. Sturz after Hesych. defines this word by & vo. Unless it is employed in this sense here, or to designate the return of Athens, to the state in which it was before it was built (Cf. Theoc. I. p. 33, cited by Born.), it had better be rejected as a vicious reading. -- 'Adnraios. The Athenians sent to Lacedæmon to obtain aid against the common enemy, but although the Spartans promptly responded to the summons, yet being forbidden by an ancient custom to march before the full of the moon, they did not set out with their forces until several days after the reception of the message. The Athenians were left therefore to fight the battle alone, being assisted only by the Platæans, who sent 1000 men to their aid.

12. εὐξάμετοι τῇ ᾿Αρτέμιδι. The Schol. on Aristoph. Eq. 657, says that Callimachus the polemarch, vowed to Diana an ox for every enemy who should fall in the approaching battle, but when so many Persians perished that oxen could not be found to sacrifice, an equal number of goats was substituted. Some say that Miltindes was the general who made this vow. — τῇ θεῷ. A noun of common gender, although ἡ θεὰ, exists as a special feminine form, which, however, the Attics less frequently used. Cf. Butt. § 32. N. 2. — οὐχ εἰχον — ε΄ ρεῖν, they sould not find. See N. en II. 2. § 11. — καὶ

It wai ver, and even to this time they are sacrificing, i. e. so great a number of Persians were slain, that in order to fulfil the vow, they were up to the time of Xenophon, sacrificing 500 goats each year. The Athenians killed about 6000 Persians in the battle, and having pursued them to their ships, took seven vessels and set many others on fire. Many of the invaders lost their lives in their haste to get on board the ships, so that the whole number who perished in battle, in the burning ships, and in the sea, must have been very great.

13. "oregor. Xerxes made his expedition into Greece, A. C. 480, about ten years after the battle of Marathon. — ἀναφίθμητον. Αccording to Herodotus, the land forces of Xerxes amounted to 2,000, 000 men, his sea forces 641,610, making in all 2,641,610. The servants, eunuchs, women, sutlers, and other people of this sort, are reckoned at as many more, thus making the whole number 5,283,226. The term araply unter may well be applied to such an army. - Tovτων, i. e. Tissaphernes and his army. - κατά γην. He refers here to the battle at Platæa. - κατά θάλατταν. The sea-fights, in which the Athenians and their allies were victorious, were fought at Artemisium, Salamis, and Mycale, the latter of which victory was gained on the same day with that of Platæa. - τὰ τρόπαια, the trophies. The word is derived from τρέπω, to turn about. These trophies were frequently erected where the enemy first gave way and turned to flight. -- μαρτύριον =τεχμήριον. - άλλα = άλλα μόνον. A contemptuous allusion is made to the Persian custom of doing homage to their kings by prostration. - τοιούτων μέν έστε προγόνων, from such ancestors you are descended. Cf. S. § 175. N. 2.

14. Οὐ μὲν δη τοῦτό γε ἐψῶ, I certainly do not say this, = I would by no means be understood as saying this. - aq' of, sc. xoorov. -- ἐκείνων, i. e. the Persians who invaded Greece. - iμῶν αὐτῶν,

For the construction, cf. S. § 186.2.

15. Καὶ τότε μὲν δη, and then indeed. -- περὶ τῆς Κύρου βασιλείας. Krüg. supplies μαχόμενοι. - δήπου ύμᾶς προςήκει, certainly

you ought to be.

16. 'Aλλά μην. Cf. N. on I. 9. § 18. — ἄπειροι ὄντες αὐτῶν, being unacquainted with them, i. e. having made no trial of their strength For the construction of αὐτῶν, cf. S. § 185. — πατρίω φρονήματι i. e. with a spirit becoming your high descent. — πεῖοαν — ἔγετ is opposed to ἄπειοοι ὅττες — ὅτι.... ὑμᾶς. Cf. I. 8. § 19; 10. § 11.

17. Μηδέ δόξητε. "In prohibitions with μή, the imperative of the present is commonly used, but the subjunctive of the aorists." Mt. § 511. 3. Cf. S. § 215. 5. For the construction of τοῦτο, cf. S. \$ 167. — μεὶ ν - ἔχειν, are weaker. — εl = ὅτι, a softened form of expression for that which was absolutely certain, viz., the defection

from the Greeks of of Kryetos, i. e. the Persians who had followed Cyrus. Cf. Mt. § 617. 2; Butt. § 149. p. 423.—×axtorés, more cowardly.

18. μύριοι. Krūg. accents μυρίοι making it the plur. of μυρίος, innumerable. Cf. Butt. § 70. p 114. — οἱ ποιοῦντες . . . γίγνηται, i. e. who wound and kill in battle.

19. ἐπ' — ὀχήμωτος is explained by ἐπὶ τῆς γῆς, infra. —— ἐφ' ἴπτων πρέμωτται, hang upon their horses, opposed to ἐπὶ τῆς γῆς βεβηπότες, standing firmly upon the ground. Hesych. defines βεβηπότες βεβακος ἐνεστηπότες. — πολὶ δ' ἔτι μᾶλλον ὅτου ἄν βουλώμεθα τευξόμεθα, and we shall also reach with far surer aim, whomsoever we may wish to strike. — 'ἐνὶ μόνω, in one respect only. — προέχουσεν — ἡμᾶς. Cf. S. § 184. N. 2.

20. μάχας. S. § 167. — τοῦτο ἄχθεσθε, (yet) feel troubled at this. The position of τοῦτο is more emphatic, than though it preceded the clauses, commencing with ὅτι δ' οἰπέτι, and οὐδὲ βασιλεῖς, to which it refers. — $\mathring{\eta}$... πελεύωμεν, than to have those men as guides, whom being our captives we may command to guide us. For οὖς ἄτδωςς, cl. N. on I. 2. § 1. — πεψὶ τὰς ἐαντῶν ψυχὰς — ἀμαφτάνουσι = shall suffer death. — τὰ σώματα refers to punishment by stripes or mutilation.

21. μηδε τοῦτο ετι έχοντας, and no longer having this (i. e. money), wherewith to purchase supplies. —— αὐτοὺς = ὑμᾶς αὐτοὺς. Cf. S. § 144. N. 2. —— μέτοω χοωμένους ὁπόσω ἄν εκαστος βούληται, making use of as large a measure as each one pleases.

- 22. ἄποgor, sc. χοημα. The reader will bear in mind that Xenophon is disposing of such objections as would naturally arise in the minds of the soldiers, in view of the untoward circumstances in which they were placed. In answering these objections, he contrives to substitute for each one a bright and glowing hope. This will be seen in his remarks respecting the defection of Ariæus, the want of cavalry, market, guides, etc. He now proceeds to dispose of a formidable objection, presented by the great rivers, which lay between them and their country. - καὶ μεγάλως ἡγεῖσθε ἐξαπατηθῆναι δια-Barres, and think you have been greatly overreached in having crossed them. -- σκέψασθε εί άνα κ. τ. λ. The argument is, that if the Persians had induced the Greeks to cross the Tigris, with the hope of cutting off their return to Asia Minor by an impassable river, it was a most stupid device, since the army could go up to the head waters and there cross over. - nywr. Cf. S. & 188. 2. - nooiovoi διαβατοί. Cf. S. § 200. 2.
- 23. Et δὶ μήθ οί ποταμοὶ διοίσουσικ, but if the rivers do not differ in respect to width at their sources and mouths. Some translate, but if the rivers will not permit us to cross over. Pop. and Krūg. read

διήσουσιν, 3 pers. plur. fut. of διέημι. — οὐδ ως, not even thus. — φαίημεν = ὑπολαμβάνοιμεν. — Schneider, following the Eton MS., edits οἱ ἐν βασιλέως χώρα ἄχοντος, by which the repetition οἱ βασιλέως (Cf N. on I. 3. § 14) is avoided. The argument is, that if the Mysians, Pisidians, and Lycaonians, held a footing in the Persian dominions against the will of the king, the Greeks had nothing to fear, even if they could not cross the rivers or were without a guide. — Πεισίδας. Cf. I. 1. § 11; II. 4. § 13. — ὡςαὐτως = ὑμοίως. — αἶτοὶ = ἡμεῖς αὐτοὶ. Cf. S. § 144. 2. N. 2. — εἴδομεν. The forms of the 2 aor. of εἴδω in the sense of to see, are used to complete the verb ὁμάω, which has no aorist. Cf. Mt. § 231, εἴδω. Concerning the Lycaonians, cf. I. 2. § 19.

24. ἄν φαίην, I would advise. S. § 217. 2. — μήπω, in no manner, by no means. — άς αὐτοῦ που οἰχήσοντας, as if we were going to settle somewhere here. — τοῦ ἀδόλως ἐπιμψειν is an adnominal gentitive limiting ὁμήψονς. — καὶ εἰ, ενεn if. — Καὶ ἡμῖν... παφακευαζομένους. Cf. S. § 213. 5. The sentiment is, that rather than have so formidable a body of men as the Greeks settle in his dominions, the king would furnish them every facility for a safe and easy march to their own country.

25. Allà yào. The ellipsis may thus be supplied: but (I do not think it best to stay here), for I am afraid, &c. — $\mu\dot{\eta} - \mu\dot{\eta}$ where, Cf. V. 6. § 19. A similar repetition on account of intervening clauses is seen in $\epsilon l - \epsilon l$, § 35, infra. — $\mu\dot{\alpha}\theta\omega\mu\epsilon r - \xi\bar{\eta}r$. In the sense of to perceive, $\mu\alpha\theta\epsilon\bar{\imath}r$ takes the participle, in the sense of to learn, the infinitive. Cf. Mt. § 530. 2. — $\mu\epsilon\gamma\dot{\alpha}\lambda\alpha\iota\varsigma = stately$. — of lutographs. Cf. Odyss. IX. 83. Xenophon here indulges in a little pleasantry, to cheer up the despondent minds of the soldiers.

26. ὅτι ἐκόττες πένοτται, that they are willingly poor. — ἐξὸν.
Cf. N. on II. 5. § 22. — τους — πολιτεύοντας = ἐκείνους οῦ πολιτεύουσι. — ἀκλήψους, poor, literally, without a lot or portion. — 'Αλ-

λά γάο. But (why need I say more), for, &c.

27. μαχοίμε θα. Repeat αν from the preceding member. — "να μη τὰ ζεύγη ημῶν στρατηγη, i. e. that the movements of the army may not of necessity be conformed to the transportation of the baggage. — αν ὅχλον μὲν παρίχουοιν ἄγειν, are equally troublesome to carry. αν, "pariter ut τὰ ζεύγη." Schneid. ὅχλον, trouble. ἄγειν has the force of the synecdochical accusative, limiting ὅχλον παρίχουσιν. S. §§ 221: 167.

28. τὰ πεωττὰ, the things which are superfluous. Cf. N. on II. 2 § 4. — Κυατουμένων ἀλλότοια, for you know that if we are conquered, every thing belonging to us becomes another's. I have translated this clause in the first person, in order to make it

correspond with η δὶ κρατῶμεν, to which it is opposed. — τοὺς πολεμίους νομίζειν. S. § 166.

29. Λοιπόν μοι εἰπεῖν, it remains for me to say. — 'Ορᾶτε γὰρ καὶ τοὶς πολεμίους ὅτι. For the construction, see N. on I. 8. § 21

(end).

30. τῶν πρόσ θεν, i. e. Clearchus, Proxenus, Menon, &c. For the construction, cf. S. §§ 141. 1: 186. 1. — τους ἀρχομένους, i. e. the soldiers. — τοῖς ἄρχουσι νῦν, to the present commanders, limiting πειθομένους. S. § 196. 2.

31. "He détic. Cf. N. on I. 4. § 9. — $\eta r \dots \kappa o \lambda d \xi_{\text{elf}}$, if you will decree, that whoever of you, for the time being, is present, shall assist the commander in punishing. Prof. Woolsey (N. on Eurip. Alcest. p. 92) remarks that, "åt like our ever has two senses, always and at any time. In the latter sense it is joined with the article and usually follows it immediately." Cf. V. 4. § 15; VII. 5. § 15; Thucyd. III. 77. § 1. — o $\tilde{v}\tau \omega_{5}$, i. e. with such discipline. — $\tau o \tilde{v}_{5}$ où \tilde{v}_{5} \tilde{v}_{1} \tilde{v}_{2} \tilde{v}_{3} \tilde{v}_{4} \tilde{v}_{4} \tilde{v}_{5} $\tilde{v$

32. Aλλά γάς, But (I will say no more), for, &c. — περαίνειν — ώςα. Cf. S. § 221. N. 4. — "Post ή ταύτη repete δοκεί καλώς έχειν." Krūg. — τολμάτω καὶ ὁ ἐδιώτης διδάσκειν, let him though a private soldier boldly propose it. A remark like this must have been very grateful to the soldiers.

33. πρὸς τούτοις, in addition to those things. — οίς stands for α after εἶπε. S. § 151. 1. — αὐτίzα, is opposed to ώς τάχιστα and may be rendered, presently, by and by.

34. ων πυοςδεῖν δοχεῖ μοι, what it seems to me we yet need. On the conjecture of Wyttenbach, $\pi_{\varphi \circ \varphi}$ δεῖν is substituted in the best editions for $\pi_{\varphi \circ \sigma}$ δοχ \tilde{q} ν. — \tilde{o} πον = ἐχεῖσε \tilde{o} πον. Cf. N. on II. 1. § 6.

35. εἰ καὶ οὖτοι, if these also = in like manner. For πολέμιοι -οὖτοι, cf. N. on I. 10. § 18.

36. πλαίσιον. Cf. N. on I. 8. § 9. — πολὺς ὅχλος. i. e. the servants, women, boys, sick persons, etc., a ached to the baggage. — τίνα χυἡ ἡγεῖοθαι τοῦ πλαιοίου, whose duty it shall be to command the square. — τὰ πρόσθεν, the front of the square. — ἐπὶ τῶν πλευρῶν ἐναι, to be upon (i. e. to take charge of) both wings. — Connect οὐς ἄν with δίοι.

37. hyotto and $\delta \pi_{i\mu\epsilon\lambda olg} \theta_{\eta r}$ are softer and politer forms than the imperatives, hysto θ_{ω} , and $\delta \pi_{i\mu\epsilon\lambda elg} \theta_{\omega r}$. Cf. Mt. § 515. d. γ ; S. § 217. 4. — $\delta \pi_{\epsilon\nu} \delta_{\eta} z \alpha \lambda_{\omega}$ a. τ . λ . Cf. VI. 1. § 26. — $\tau \delta_{\sigma} v \delta_{\sigma} r \epsilon \delta_{\sigma} u \epsilon_{\sigma}$, for the present. Cf. S. § 221. N. 3.

38. Το δε λοιπον, afterward. Cf. S. § 167. — τῆς τάξεως, the order in which the army were to merch. For the construction, cf. S.

§ 179. 1. Rost refers πειζῶσθαι, to try (i. e to become experienced), to the rule in his grammar (§ 108. 4. c), that the expressions experienced, skillel, acquainted, &c., take the gen. of that in which one is experienced. &c.

39. δεδογμένα = ψηφίσματα. — οὐ — ἄλλως, in no other way.
— τούτου, i. e. the sight again of his family. Construe τῶν — νκώντων with ἐστί. Cf. S. § 175. See N. on II. 1. § 4. Xenophon appeals to their love of home, life, and riches, than which, no chords o
feeling could be more easily and effectually touched.

CHAPTER III.

1. κατέκαιοr, began to burn. — μετεδίδοσαν ἀλλήλοις. Cf. S § 196. N. 3. — ἐξό(πτουν. This verb expresses the alacrity with which they destroyed their superfluities. — ἡριστοποιοῦντο = ἡριστον. Cf. IV. 3. § 9. — εἰς ἐπήκοον. Cf. N. on II. 5. § 38.

2. $\epsilon \tilde{v}rov_{5}$ (S. § 49. 3). Supply $\epsilon i\mu t$ from $\tilde{\eta}r$ in the foregoing clause. — $\pi o \lambda t \tilde{\phi} = \pi o t$. The design of Mithridates was to draw out from the Greeks, under pretence of being their friend and in similar peril, the plans, which they had formed for their preservation. — $\pi c \tilde{v} = \tau c \tilde$

3. xaì žleye Xeigisogos. Cf. N. on II. 3. § 21.

4. Έκ τούτου. Cf. N. on I. 2. § 17. — Ένθα δη, then indeed.
— ὅτι ... εἔη, that he was sent as a spy. For ὑπόπεμπτος, cf. S. § 132. 1. — καὶ γὰφ. Krūg. would supply, accedebat etiam aliud argumentum. By carefully noting the train of thought, the student will have no difficulty in supplying the ellipsis implied by γάφ. — πίστεως ἕντεκα, i. e. to see whether Mithridates faithfully discharged the duty assigned him, and brought back to Tissaphernes a true report.

5. ἐε τούτου. Krüg. makes it = μετὰ τοῦτο, after this. But Sturz, Born., and Pop., render it hac de causa, for this reason.

βέλτιον. An ellipsis is implied in this comparison: better (than not to make the decree). Cf. Mt. § 457. — τὸν πόλεμον ἀκήψυκτον, literally, a war in which no heralds are employed, i. e. in which no terms of peace are given or received. — κὰ γε, and even. — Νεπαίχου. The same officer, who was wounded in the belly, when the generals were seized. It is so strange, that he should desert, after such experience of Persian faith and magnanimity, and even before his wounds coul i have been healed, that Beck. thinks reference is

had in this place to some other individual —— $\psi \chi \epsilon \tau o \ d\pi \iota \dot{\omega} r = d\pi \eta - \epsilon \iota$. Cf. S. § 222. N. 2.

- 6. διαβάντες τὸν Ζάβατον. We cannot help wondering with Rennell, that Xenophon should be silent respecting the mode of passing the Zabatus, especially, as it was performed in full day-light, and under the very eye of the enemy. λαφορὸς, light, agile. εὐζώνους, well-girded. i. e. well prepared for fighting, running, &c.
- 7. βναχύτερα τῶν Περνῶν, a shorter distance than the Persians. The skill in archery, for which the Cretans were celebrated, has been alluded to in N. on I. 2. § 9. "Persas quoque sagittandi arte exceluisse constat." Krūg. Cf. N. on I. 9. § 5. καὶ ἄμα ψιλοὶ ὅντες, and being at the same time light armed. τῶν ὅπλωι = τῶν ὅπλιτῶν. βοαχύτερα ἢ ὡς ἐξιχνεῖα θαι, too short a distance to reach, literally, a shorter distance than so as to reach. "When it is an entire proposition, with which the subject is compared, and the comparative expresses, that a quality exists in too high a degree to allow something mentioned to follow, ἢ has after it the infin. with ὧντε." Mt. § 448. b.

8. Έχ τούτου. Ct. N. on § 5. — ἐδίωχον, sc. ἐχεῖνοι, the omitted

antecedent of οί. -- τῶν ὁπλιτῶν. See S. § 177. 1.

9. of $\pi \epsilon \zeta \circ i \times \tau$. λ . The idea of the passage is, that the Greeks in a short space $(ir \delta \lambda i \gamma \circ \chi \circ \psi i \varphi)$ could not overtake their enemies, who had much the start $(i \times \pi \circ \lambda \lambda \circ i \circ q \epsilon \psi \gamma \circ \tau \tau \circ z)$. I. 10. § 11). The reason why the pursuit could not be continued far, is given in the next clause.

10. καὶ φεύγοττες ἄμα, even while retreating. ἄμα is often placed after the participle with which it is constructed. — τοἴπισθεν for τὸ ὅπισθεν (sc. μέψος. Sturz), behind them.

11. δείλη. Cf. N. on I. S. § S. — εἰς τὰς κώμας. Probably the villages spoken of, III. 2. § 34. — τῆς φάλαγγος, i. e. the main body.

12. καὶ ... μαψτυψοίη, and the affair itself was a witness for them, i. e. it justified their charge against him. — ἐν τῷ μένειν, while standing still in order to repel the attack of the enemy.

14. Τοις χάψις, sc. ἔστω, let thanks be to the gods. — όλιγοις, sc. στρατιώταις — ωστε βλάψαι μέν μη μεγάλα, so as not to do us

great injury. S. § 220. 1.

15. ὅσον οὐτε οἱ Κυῆτες ἀντιτοξεύειν δύνανται, further than the Cretans can shoot their arrows in return. — οἱ ἐχ χειφὸς βάλλοντες (sc. ἀκόντια) = ἀκοντισταί. — πολύ — χωφίον, a great distance. — οὐχ οἰόν, i. e. it was not consistent with safety. — ἐκ τόξον ἡύματος, having a bow-shot the start. Cf. N. on I. 10. § 11. "si e jactu sagittæ, sive e spatio quo sagitta scopum ferire potest peditem persequi incepit." Weiske cited by Krüg.

16. Hμεῖς is put for ήμῖν and is to be construed with δεῖ. — τψο

ταχίστην = τάχιστα. Cf. Mt. § 282. 2 S. 1 124. 2. - Podlove. Rhodians. - To BELOG, i. e. ogerdorn.

17. Ezerrai, i. e. the Persian slings. - dià . . . operdorar, in consequence of throwing large stones, literally, stones that fill the hand, i. e. as large as the hand can grasp. - ταις μολυβδίουν, leaden balls. These being much smaller than stones of the same weight, would meet with less resistance from the air, and thus fly much further be fore their force was spent.

18. Thes. "In connection with some verbs implying search, or investigation, τ/ς, τ/ stands instead of οστις, ο τι." Butt. § 127. N. 6. τούτων. The thing bought is sometimes put in the genitive, in which case, the verb of the proposition does not signify, to buy or sell." S. § 190. N. 1. - To operdorav ertetaynéro & Delorte, to him who volunteers to be enrolled as a slinger. ¿Delora, voluntarily, of one's own accord. -- arthuar. "honestus in militia locus, nam ogerdorn eran Soulizor onlor." Sturz.

19. τῷ Κλεάοχω καταλελειμμένους. So we say of one who is dead he left such and such things. - τούτους πάντας ξελέξαντες, having selected the best from all these. S. § 165. 1. - TI - aviaoovoir, will furnish some trouble.

CHAPTER IV.

- χαιάδιαν, a ravine, bed of a torrent. ἐφ' η, at which. διαβαίνουσιν, while crossing over.
- 2. Διαβεβηχόοι, just as they had passed over. The perfect here refers to that, which has just taken place. Cf. Thiersch § 85. 3. τοσούτους γαο ήτησε Τισσαφέρνην. Cf. S. § 165. 1. - Εν τη πρόσθεν ngoggair, in the former attack. Following Schneid, and Dind., I have substituted πρόσθεν for the common reading ξμπροσθεν. For the construction, cf. S. § 141. 1.
- 3 "ooor, as many as. dispairs, began to cross. Παψήγγελτο οπλιτων, orders had been given to such of the targeteers and heavy-armed as were to pursue. or = Exelvois or, of which Exelvois timits παρήγγελτο, and is followed by τῶν πελταστῶν (S. § 177. 1). -- ως εφεψομένης εκανής δυνάμεως, inasmuch as a force sufficient to support them should follow. Cf. S. § 192. N. 2.

4. κατειλή τι, had overtaken the Greeks. -- ξσήμηνε. Cf. N. on 1. 2. § 17. — δμόσε. Schol. ad Thucyd. IV. 29. § 4, Όμόσε λέναι ανεί τοι είς γείρας, και πληρίον, ήτοι συστάδην μάγης. -- οί δε, i. e. the Persians.

5. τοῖς βαυβάνοις limits πεζων. S. § 197. 2 and N. 4. - airs

κέλευστοι is explained by Suidas, οί ε ἐκ παραγγέλματος, uncommanded, of their own accord. The reason why the Greeks mangled the bodies of the slain, is given in the next clause.

6. οίτω πράξαντες, i. e. having suffered this defeat. — το λοιπόν

this huesas, the rest of the day. Cf. S. § 177. 2.

7. το παλαιόν, anciently. — ύψος, height. — του δε κύκλου ή περίοδος, "universus ambitus." Sturz. — πλίνθοις κεραμίαις, bricks

made of potter's clay.

- 8. ηλιον δε νεφέλη πφοχαλύψασα. This reading is adopted by Brod, Muret, Hutch., Weiske, Dind., Pop., and Krüg. The MSS. reading, ηλιος δε νεφέλην πφοχαλύψας, is however retained by Bornemann. This obscuration of the sun was probably an eclipse, the cause of which being unknown to the inhabitants, was attributed to a cloud. An illustration of the terror anciently inspired by eclipses, is furnished in the consternation of Nicias and his troops, at an eclipse of the moon, when they were just ready to leave Syracuse. Zonaras relates, that Hannibal was terrified by an eclipse of the sun before the battle of Zama. For the manner in which Columbus wrought upon the fears of the Indians, by predicting an eclipse of the moon, cf. Irving's Columb. Vol. II. p. 144. εξέλιπον, sc. την πόλιν. Cf. εφήμη, §7, supra. καὶ οῖτως ἐάλω, and thus it was taken. ἐάλω, 2 aor. act. with a pass. signif. (Cf. S. § 205. N. 4) from 'ΑΔΩΜΙ. Cf. S. § 118.
- 9. Παφὰ ταίτην τὴν πόλιν, near this city. πυφαμίς, pyramid. "Quæ figura apud geometras ideo sic appellatur, quod ad ignis speciem, τοῦ πυφός, ut nos dicimus, extenuatur in conum." Amm. Marcell. XXII. 15. Ἐπὶ ταίτης, upon this, i. e. the pyramid. It served for a kind of fortress.
- 11. 'Επὶ δὲ ταύτη, upon this, i. e. the foundation of variegated stone just spoken of. ἀπώλεσαν, adopted, on the authority of Steph., by the best critics, for the common reading ἀπώλλυσαν, is here used transitively in the sense of amiltere, to lose.
- 12. ὁ Πεψοῶν βαπλείς, i. e. Cyrus the elder. οὕτε χοόνω οὕτε λία, neither by siege nor by storm, literally, neither by time nor by force. ἐμθψοντήτους. The Schol. explains this, καφδιοπλήκτους, μαινομένους, ἔκροονας. "missis fulguribus eos sive in stuporem sive in furorem conjici." ita ut non resisterent." Sturz.

13. ούς τε.... έχον. The full construction would be, εκείνους τε έχων οὺς αἰτὸς έχωι ἢλθε. With Muretus, Hutch. reads οἱς τε αὐτὸς, &c. This part of Tissaphernes's force consisted of 500 horse. Cf. 1. 2. § 4. — τοῦ.... ἔχοντος. Cf. II. 3. § 23. — ὁ βασιλέως ἀδελφὸς. Cf. II. 4. § 25. — πυὸς τούτοις, in addition to these.

14. τὰς καταστήσας, a part of his troops he opposed to the rear of the Greeks. εἰχεν — καταστήσας = κατέστησε. Cf. S. § 222. N. 2. Repeat εἰχεν with παφαγαγών in the next clause. — μὲν οἰκ ἐτόλμησεν corresponds to δὲ παφήγγειλε in the following member. — πασήγγειλε. The common reading is παφήγγειλε, which Buttmann pronounces to be contrary to the usage of Xenophon.

15. οὐθεὶς ἡμάφτανεν ἀνδφὸς. Every stone and arrow took effect in the dense masses of the enemy. — πφοθυμοῦτο, sc. ὑμαφτάνειν ἀνδφὸς. — ἔξω βελῶν, i. e. beyond the reach of the missiles.

16. of $\mu \tilde{\epsilon} r$, i. e. the Greeks. — $\tilde{\alpha} z v_0 \rho \rho \delta L \delta r \epsilon$. This word designates a skirmish, in which missiles are thrown from a distance. — The $\tau \epsilon$ in $\gamma \tilde{\alpha} q$ of $\tau \epsilon$ belongs to $\tau \tilde{\omega} r$ $H_{\epsilon q} \sigma \tilde{\omega} r$. See Bornemann's note. Long thinks that this particle is hardly admissible here.

17. διετέλουν χρώμετοι, they continued to use. Cf. S. § 222. 4. — λμελέτων τοξεύειν ἄνω ίέντες μακράν, they shot up vertically for practice, sending their arrows far up, i. e. as high as they could shoot them. Krüger conjectures without sufficient ground, that ἄμα λόντες is the true reading.

μεῖον ἔχοντες. See N. on I. 10. § 8. — ἀκοοβολιζόμενος, skirmishing. Cf. N. on § 16, supra.

19. ὅτι ἐπομένων, that an equilateral square (Cf. N. on I. 8. § 9) was a bad order of march, when the enemy were pursuing.

Απάχεη γάς ἐστιν — ἐκθλίβεσθαι τοὺς ὁπλίτας, of necessity the heavy-armed troops must be forced out of their ranks. For the construction, cf. S. § 221. N. 4. Notice the construction of ἀνάγεη with the infinitives εἰναι, ὁιασπᾶσθαι, etc., below. — τὰ κέφατα = αὶ πλευφαὶ, § 22.

— ἄμα μὲν — ἄμα δὲ καὶ, both — and also.

20. διάβασιν (literally, a passing over) here signifies the place crossed, as a ravinc, morass, defile, &c. — βουλόμενος φθάσαι πρώτος, wishing to be first to cross over. — εὐεπίθετον, εc. τὸ πλαίσιον. — For τοῖς πολεμίοις after εὐεπίθετον, see S. § 200. 2.

21. ἀνὰ ἐνατὸν ἄνθψας, of one hundred men each. — ἐπέστησαν ... ἐνωμοτάφχας. For the construction, cf. S. § 166. ἄλλους — ἄλλους, some — others, are in apposition with λοχαγούς. The order of rank in the Spartan army was, 1. βασιλεύς. 2. πολέμαγχος. 3. λοχαγός. 4. πεντηκοντήφ. 5. ἐνωμοτάφχης. Cf. Schol. ad Thucyd. V. 66. § 3. — ὑπέμενον ἴστεψοι, stayed behind. — ὥστε = ἕνα. — τότε δὲ, i. e. after the wings were drawn together.

22. το μέσεν ἀνεξεπίμπλησαν, they again filled up the centre. It appears that the 600, who marched in the centre, halted, when it was necessary to draw in the wings. This brought them in the rear, after which they filed off and marched outside of the wings. When the wings separated again, by an inverted process they (i. e. the 600) resumed their station in the centre. — το διέχον, the opening, vacancy. — κατὰ λόχονς, by companies of 100 men each, which would be more compact than 12 bodies of 50 each, or 24, of 25 each, as was the method of filling up the centre, when the space was more extended.

23. ἐν τῷ μέψει, vicissim, in turn, in due order. —— οἱ λοχαγοὶ, sc. τῶν εξ λόχων. —— εἴ που δέοι τι τῆς φάλαγγος, supply ἐπιπαφεῖναι from

ἐπιπαρῆσαν. φάλαγγος depends upon που. Mt. § 324. 8.

- 25. κατέβαιτον, they began to descend. ἀπὸ τοῦ ἡψηλοῦ, from the eminence. ἐἰς τὸ πψατὲς, downwards. Hutch. supplies χωφίον. ὑπὸ μαστίγων, under the lash. Concerning this habit of the Persians, cf. Herod. VII. 22, 56, 103, 223. No wonder that such slaves made worthless soldiers.
- 26. As the Greek slingers and archers could not cast their missiles, or shoot their arrows, up the mountain, it showed no want of bravery in them, to retire from so unequal a contest to the ranks of the heavy-armed.
 - 28. πρὸς τὸ ὄρος, i. e. the mountain spoken of, § 24.
- 29. of $\pi o \lambda \epsilon \mu \iota \iota \iota \iota$, i. e. the Persians. of $\pi o \lambda \epsilon \mu \iota \iota \iota$ in the next clause refers to the Greeks. $\delta \epsilon \delta o \iota \iota \delta \tau \epsilon \varsigma$. Cf. S. § 209. N. 4.
- 30. of $\mu \epsilon \nu$, i. e. the main army. $----\tau \tilde{\eta}$ $\delta \delta \tilde{\psi}$ $z \alpha \tau \tilde{\alpha}$ $\tau o \tilde{\nu}_{S}$ $\gamma \eta \lambda \delta \phi o \nu s$, in the way over the hills (§ 24). ---- of $\delta \tilde{\epsilon}_{S}$, i. e. the targeteers, who had ascended the mountain. $------\epsilon \tilde{\epsilon}_{S} \tau \tilde{\alpha}_{S} z \omega \mu \alpha_{S}$ spoken of, § 24.
- 32. οὖ ποῶτον, where first. ἔτι, any longer. ἀπόμαχοι, unable to fight.
- 33. πρὸς τὴν κώμην, i. e. the one in which the Greeks were encamped. ———— πολὺ περιῆσαν, were far superior.

34. δείλη. Cf. N. on I. 8. § 8.

35. Hornoor, a useless thing. Cf. S. § 160. N. 2. — $\delta \varsigma$ Then, as a common thing are shackled, to prevent them from running away. — $\delta \epsilon \bar{\iota} = H \epsilon_0 \eta \eta$ and $\delta \ell \bar{\iota} = \theta \delta \eta \eta$. The impersonal $\delta \epsilon \bar{\iota}$ is constructed with the dative (S. § 196. 2), or with the accus. (S. § 159. N. 1). Here both constructions are combined. Cf. Mt. § 411. 5. Obs. 2. — $\delta \eta \epsilon \sigma \eta \rho \nu \nu = \delta \eta \epsilon \sigma \tau \rho \sigma \tau \sigma \tau \delta \epsilon \nu \nu \tau$, as they

ent, alter alteri (fortasse duces militibus) proficiscendum esse acclamaret." Weiske, quoted by Krüg. and Born.— $i \varkappa \dot{\eta}_0 v \xi_t$, sc. δ $\varkappa \dot{\eta}_0 v \xi$. C. S. δ 157. N. S. (2). — $\sigma v o \varkappa v u \dot{\zeta}_{\xi \theta} \partial u$, to put themselves in readiness to march. — $\dot{\alpha} \varkappa o v \dot{\sigma} v \tau u \dot{v} \tau u \dot{v} u \dot{\tau} u \dot{\tau}$

- 37. ἀναζευξαντες, having broke up their encampment. The Greeks were enabled by this stratagem, to proceed three whole days and a part of the fourth, unmolested by the enemy. ἀνωνιχίαν δοωνς, the summit of a hill. This is in apposition with χωψίον ὑπεφδέξεον, and the same eminence, which is called λόφον in §§ 41, 44. των ην, under which.
 - 38. ποοκατειλημμένην, taken possession of beforehand, preoccupsed.
- 39. ἐπιφαιτόμενον, coming in sight. The Greeks were now in extremities. The hills, at the foot of which lay their route, were preoccupied by a detachment of the enemy. On the right hand were the mountains, on the left, the Tigris, while Tissaphernes with the main army of the Persians was hanging on the rear, so that no troops could be spared from that division, to assist the van led by Chirisophus. It will soon however appear, with what address and gallantry, they were extricated from these difficulties. εὶ μὴ τούτους ἀποκόψομεν, unless we dislodge them.
- 40. O di, i. e. Xenophon, who is also the speaker in the sentence commencing with Allà $\mu \eta r \, \omega_{\varphi \alpha}$. $\tau_{i\varsigma} = i \mu \epsilon i \varsigma$, like our use of one for we.
- 41. τοῦ ὅρους τὴν zορυφὴν. This was a higher elevation, than the one a little in advance occupied by the Persians. Hence if the Greeks could get possession of this commanding eminence, they could easily drive the enemy from the heights, upon which they had posted themselves. ἔεθαι. Cf. N. on I. 5. § 8. τὸ ἄκρον, i. e. τοῦ ὄφους τὴν zορυφὴν. εἰ δούλει, if you are willing. εἰ δὲ χρῆξειςν but if you desire to go.
- 42. $i\lambda k\sigma\theta \alpha i$ is the object of $\delta t\delta \omega \mu i$. $\mu \alpha z \rho \alpha i$... $\lambda \alpha \beta \epsilon i r = \tau \delta$ $\delta \tau \delta i \tau$ of $\rho \alpha i \delta i \tau$ is usual to give the positive in such cases the force of the comparative, and supply $\tilde{\eta} \omega \sigma \tau \epsilon$ before the infinitive. But Mt. (§ 448. p. 746) says "properly speaking, the positive is not here used for the comparative, but the infinitive expresses either the respect in which the adjective is to be taken (Mt. § 534), or the effect of the obstacle included in the adjective, so that it is to be taken in a negative sense, far, so as to prevent bringing, i. e. too far to oring."

- 43. τοις τριαποσίους, i. e. half of the εξ λόχοι spoken of, § 21, supra.
- 44. τοῦ λόφου, i. e. the χωρίον ἐντερδέξιον of § 37.—τὸ ἄνρον refers to the higher elevation spoken of, § 41. άμιλλᾶσθαι ἐπὶ τὸ ἄνρον, to contend for the height, i. e. to reach it before the Greeks. "In Xenophonte άμιλλᾶσθαι semper de summo studio perveniendi aliquo

reperitur." Sturz.

45. στρατεύματος διακελευομένων. Cf. N. on κόπτοντες, Η. 1. § 6. — πολλή μὲν κραυγή—πολλή δὲ κραυγή. The consciousness that they were striving in the sight of both armies, the shouts of cncouragement with which they were cheered on, and the great interests at stake, must have exerted a powerful influence upon these rival bands, as they strove for the summit of the mountain. Krüg. thinks that the repetition of κραυγή is needless.

46. "Arôψες, rūr εἰς κ. τ. λ. No appeal could be more powerful than this. The repetition of rūr is exceedingly spirited and emphatic.

- 47. ξξ τουν ξομέν, "æquali conditione sumus." Krūg. χαλεπῶς κάμνω τὴν ἀσπίδα φέρων, I am greatly fatigued with carrying my shield. S. § 222. 3. Krūg. joins χαλεπῶς to φέρων, carrying with àifficulty.
- 48. Kai $\delta_S = zai$ $o\bar{b}\tau o_S$. $\bar{b}\pi \dot{a}\gamma \epsilon_i r$, to go forward, before the one, who $\pi a_0 \epsilon_i \epsilon_i \epsilon_i r$, i. e. Xenophon. $\pi a_0 \epsilon_i \epsilon_i r$ to pass by Xenophon whose progress was retarded, by the weight of the soldier's shield in addition to his own cumbrous armor.
- 49. ἀναβάς, se. ἐπὶ τὸν Ἱππον Ἦς βάσιμα †ν, as far as he could proceed on horseback, literally, as far as it was accessible to a horse. βάσιμα. Verbals in the predicate, not referring to a proper subject, are often put in the plural. Cf. Mt. § 443. 1.

CHAPTER V.

- 1. άλλην όδον όχοντο. For the construction, cf. S. § 164.
- 2. καθ άφπαγήν, for plunder. καὶ κατελήφθησαν, for many herds of cattle were taken, while they were transported across the river, i. e. while the owners were attempting to pass them over to secure them from the Greeks.
 - 3. ἐτνοούμενοι μη. Cf. S. § 224. 5. εὶ καίοιεν, sc. τὰς κώμας.
- 4. $\tau \tilde{\eta}_{\tilde{\gamma}} \beta o \eta \vartheta \epsilon t \alpha_{\tilde{\gamma}}$, the relief of the foragers, who had been suddenly attacked by the Persians. See § 2, supra.
- 5. 'Ος ατε είναι, you see that they (i. e. the Persians) are acknowledging the country now to be ours. α, for ἐκεῖνα α, refers to μη χώραν. αὐτοὶ καίουσιν is put for αὐτοὶ ποιοῦσι καίοντες, οι

which, ποιούσι governs ἐκεῖτα, the suppressed antecedent of α. --εάν που = wherever.

- 6. ως ... ἡμετέψας, sc. χώνας, as if in defence of our country. A playful remark of Xenophon, not intended as sober advice. His object was to arouse the drooping spirits of the men, and therefore he indulged in a vein of pleasantry.
- 7. ἐπὶ τας σχηνὰς. As the tents had been burned (III. 3. § 1), this means nothing more than that they retired to their respective stations in the camp. Rennell thinks, that they adopted the plan of bivouacing, after their tents were burned. οἱ μὲτ ἄλλοι, i. e. the common soldiers. ἐνταῦθα, i. e. in the council of officers. ἔνθεν μὲν ἔνθεν ἀλ. See N. on II. 4. § 22. ὅρη ὑπερύψηλα. These were the Carduchian mountains (IV. 1. § 2). ποταμὸς, i. e. the Tigris. τὸ βάθος is an accus, synecdochical. ὑπερύχειν, sc. τοῦ ὕδατος. S. § 184. 1. πειρωμένοις τοῦ βάθονς, trying the depth. πειρωμένοις himits δόρατα. S. § 197. N. 4. For the construction of βάθονς, cf. N. on III. 2. § 38.

8. κατό τετρακισχελίους, by 4000 at a time. Cf. Mt. § 581. p. 1017.

9. 'Ασχῶν, bottles made of skins. — ταῦνα = ἐνταῦθα. Cf. Butt. § 127. 1; S. § 149. N. 1. "οἶνος and ὅδε are often used instead of the adverbs 'here,' 'there,' the speaker pointing as it were with the finger." Mt § 471. 12. — qνοηθέντα. "Brevitatis studio ductus ad bestias refert quod de bestiarum pellibus dicendum erat." Krūg. Concerning this mode of crossing rivers, cf. I. 5. § 10.

10. τοίτοις άλλήλους, with these (i. c. οί δεσμοί) having fastened the leather bottles together. — λίθους ἀψτήσας, εc. ἐε τῶν ἀσεῶν.

- αμφοτέρωθεν, " ex utraque parte." Sturz.

11. αὐτίκα μάλα, forthwith, immediately. μάλα gives emphasis to αὐτίκα. — πᾶς, every. S. § 140. N. 6. — Εξει τοῦ μὴ καταθῦναι, will prevent from sinking. S. § 180. 2. "Εχειν, to prevent, is followed by the infinitive alone, or with the article in the genitive. Cf. Mt. § 542. γ.

12. ο ι... ποιείν. The order is, ο ι εύθυς αν επέτρεπον τοις πρώτοις ποιείν οὐθεν τούτων, sc. εἰ ἐπεχείρουν. Tissaphernes had probably stationed this body of cavalry on the opposite shore of the Tigris, in order to prevent the Greeks from crossing, if they should attempt it.

13. il_{S} $Ba\beta\nu l\tilde{\omega} r\alpha$. The best solution of this passage, is the one given by Born., "Postridie via Babylonica (i. e. ea, quæ e provinciis Babylonem ducebat) relicta aliam viam ingressi sunt illi contrariam. Dind. would reject $\tilde{\eta}$ before $\pi \varrho \tilde{\nu}_{S}$ $Ba\beta\nu l\tilde{\omega} r\alpha$. In that case, the sense would be, that the Greeks turned back again towards Babylon. But it can hardly be conceived that they would again expose them.

selves by a retrograde movement, to the attacks of the Persians, from whom they had suffered so much in their recent march over the huls. — κατακαύσαιτες, sc. τὰς κώμας. Cf. § 3. — ομοιοι ησαν θαυ μάζει is the reading adopted by Dind. But Born., Pop., and Krüg., make ομοιοι ήσαν = εφικεσαν, and read ομοιοι ήσαν θαυμάζοντες. That this construction is admissible, cf. Mt. § 555. Obs. 2. "Equidem persuasum habeo legendum, καὶ οἶοι ἦσαν θαυμάζειν, et mirari videbantur." Porson. - οποι ποτε τρέψονται οι "Ελληνες, whither the Greeks could possibly be going, ono note corresponds to our familiar expression, where in the world - τοέψονται - έχοιεν. The indicative and optative are here interchanged. Cf. Mt. § 529. 5 (end).

14. ήλεγχου είη = ήλεγχου (τους αίχμαλώτους) τίς είη ηγώσα έκάστη κ. τ. λ. Cf. N. on II. 3. §11 (beginning). ήλεγχον takes two

accusatives. S. § 165. 1.

15. της ἐπὶ Βαβυλώνα, sc. ὁδοῦ. S. § 140. N. 5. — ἔνθα . . . βασιλεύς. Cf. N. on II. 4. 6 25. - είς Καρδούχους. See N. on I. 3. § 5 (end). "The Carduchians are the ancestors of the modern Kourds, who have extended themselves along the ridges and valleys of Mt. Taurus, from Asia Minor to the neighborhood of Ispahan, and who occupy the country named from themselves Kourdistan." Rennell.

16. $\tau \dot{\eta} r \delta v \sigma \chi \omega \varrho t \alpha r = \tau \dot{\alpha} \delta \varrho \eta$. In the narrow defiles of these rugged mountains, a large army would be embarrassed in its movements and easily cut to pieces. — σφῶν = τιτὰς σφῶν (Mt. § 323. b), τιτὰς being the subject of ἐπιμιγτύται, which takes in this place the middle signification. to mingle with. - Exelvar refers to the Carduchians. The sense of this passage is, that there was a friendly intercourse between the mountaineers and the inhabitants of the plain.

17. τούτους, i. e. the Carduchians. — διελθόντας refers to αὐ-

τοίς (i. e. the Greeks), the omitted subject of ηξειν.

18. Έπὶ τούτοις, i. e. in reference to their contemplated route through the Carduchian country. - όπηνίκα καὶ δοκοίη τῆς ώρας. when it seemed the proper time. Hoas limits onnotes. S. § 188. & - guvegnevanuérous is middle in signification.

BOOK IV.

CHAPTER I.

2. ἔνθα = ἐνεῖσε ἔνθα. — παντάπασιν ἄπορος, totally impassable.

αλλά ἐνρέματο, but the Carduchian mountains hung precipitous over the very river. ἐκρέματο, imperf. mid. of κρεμάννυμι, as from a theme κρέμημι.

3. τῶν ἀλισχομένων. S. § 172. N. 2. — διέλθοιεν — διαβήσονται. Cf. S. § 217. N. 4 (second paragraph). — πεψιασι has a fut. signification. — "οἶτω στενόν," says Dind., "non emendarunt qui οἶ τὸ

οτενόν vel οίτως έχον conjecerunt."

 αμα μὶτ λαθεῖτ.... τὰ ἄκοα, endeavoring both to conceal their movements and anticipate the enemy in taking possession of the mountains.

6. άνω πουενομένων, sc. αὐτῶν, while they were ascending the

n ountains.

- 7. το ὑπερβάλλον τοῦ στρατεύματος, "ut quæque exercitus pars jugum superabat." Zeun. το ὑπερβάλλον. Cf. Mt. § 270. 2; S. § 140. 3. τοῦ στρατεύματος. Mt. § 442. 2; S. § 177. 2. The sense is, that the divisions of the army, as they successively passed over the summit, followed on after Chirisophus, who commanded the vanguard, and was on his way to the villages. ἄγκεσί τε καὶ μυχοῦς, valleys and recesses.
- 8. ὑποφειδόμετοι Καοδοῦχοι, sparing them to see whether the Carduchians by some means would be willing. Of a future event which is yet doubtful, εὶ is often used elliptically with the omission of πειρώμετος, σχοπῶν. When the doubtfulness of the result is to be

strongly marked, the optative is used of present actions." Cf Mt. § 526.

9. οὖτε καλούντων ὑπήκουον, paid no regard to the Greeks when

they called to them (i. e. the Carduchians).

10. σκοτάδοι See N. on II. 2. § 17. — ὅλην την ἡμέφαν — ἐγένετο = consumea the whole day. ἡμέψαν. S. § 168. 1. — τότε responds to Ἐπεὶ, at the commencement of the section. — ὀλίγοι τινὶς ὄντες, being very few. —— ἐξ ἀπψο, δοκήτωι = ἀπφοςδοκήτους, unexpectedly. — τὸ Ἑλληνικόν = οἱ ελληνες. Μτ. § 269. 1.

11. ἐκιτδύτευσετ, " periculum erat." Sturz. — πολλά, sc. μέψη, — συτεώψωτ ἀλλήλους, i. e. the Carduchians communicated with one another, by means of fires and other signals. In this way the alarm could be rapidly given to great numbers. Some erroneously translate the passage, as though οἱ Καρδούχοι καὶ οἱ "Ελλητες were the subject οἱ συτεώψων.

12. τῶν τε δυνατώτατα, the beasts of burden which were necessary and most able. ὑποζυγίων depends upon τὰ ἀναγχαῖα and δυνατώτατα. S. § 177. 1. — νεωοτὶ αἰχμάλωτα = νεωοτὶ ἱαλωκότα.

Krüg.

- 14. ἐν στενῷ, in a narrow pass. τῶν εἰρημένων, i. e. τοίτων α ἀφεῖναι εἴρητο. So Krūg. μη ἀφιέμενον ἀφηροῦντο, they took away from the one who had not given it up. For the construction, cf. S. § 165. 1. εἴ τίς. Cf. N. on I. 4. § 9. τὰ μέν τι μαχύμενοι. sometimes fighting a little.

15. χειμών πολύς, a great storm.

16. ἀναχάζοντες (... ἀναχωροῦντες. Suid.) is found in prose, only in the writings of Xenophon. The deponent is the usual form. Cf.

IV. 7. § 10; Cyr. VII. 1. § 24.

17. ἄλλοτε μὲν ὅτε, at other times when. — τότε δὲ, but then, 1. e. on the occasion here spoken of. — ὅτε παρεγγυῷτο, i. e. when the word was passed by Xenophon for him (i. e. Chirisophus) to halt. — ὅτε πρᾶγμά τι εἴη, that there was some trouble. We are told what this πρᾶγμα was in § 20, infra. — παρελθόντι to the front of the army. — ὁμοία φυγῆς, similar to a flight. S. § 195. N. 1. — ὁπισθοφύλαξι limits πορεία. Cf. S. § 197. N. 4.

18. διαμπερές, through and through. A Homeric word.

- 19. $\omega_{\kappa}\pi\epsilon_{\ell}$ exter, just as he was, immediately. So the Schol. on Thucyd. III. 30 defines $\omega_{\kappa}\pi\epsilon_{\ell}$ kzomer, $\omega_{\kappa}\pi\epsilon_{\ell}$ vir komer. $d\lambda\lambda^2\dots$ exactor at the same time, literally, to fight while fleeing. $\tau\epsilon$ drator. The perf. and pluperf. of $\partial r\eta_{\sigma\kappa}$ are syncopated in the dual and plural. Cf. Butt. Irreg. Verbs, p. 126; Carmichael Gr. Verbs, sub voce. The army in these trying circumstances could ill afford to lose two brave men, and hence no wonder that Xenophon, before he had learnt the cause, was disposed to censure Chirisophus for not halting, when the word was passed to him, that the rear was attacked.
- 20. Bhéyor ... ide, cast your eyes upon the mountains and see. Bhéyor has reference to the mere act of seeing, ide, to the actual perception of the object. $M(\alpha ... \cdot \delta v \theta t \alpha, i.e. \alpha v \pi \eta$ (here) $\mu t \alpha \delta \delta \delta i \delta t \sigma \iota v$, $\delta v \theta t \alpha$ (of $\delta \alpha \delta i$). Krūg. Krūg. translates in $\delta \alpha \delta i v$, exitum in reference to the valleys and recesses, in which it is said (§7, supra) the Greeks were inclosed. But Hutch., Sturz, Born., and Pop., interpret it, $\alpha \delta t v$ is a mount of δv .
- 21. Ταῦτα, i. e. διὰ ταῦτα. Cf. Mt. 470. 7. εἴ πως δυναίμην, trying if in some way I might be able. For the ellipsis of some such word as πειψώμενος with εἰ, see N. on § 8. supra.
- 22. ημὶν πυάγματα παψείχον. See N. on I. 1. § 11. ὅπεφ ἐποίησε, which also enabled us to take breath. τοίτου refers to ὅπως χυησαίμε θα. Dind., Born., Pop., and Krūg., after Schneid., adopt the reading χυησαίμε θα. But that the common reading χυησαίμε θα. But that \$ 19; Rost § 122. II. N. 4; S. § 214. N. 1.
- δυςπάφιτον, difficult to pass. δ depends upon παφελθείν.
 § 163. 2. τις. Cf. N. on II. 3. § 23.
- 26. πελταστάς is here used as an adjective in agreement with λοχαγούς. τῶν ὁπλιτῶν, some of the heavy-armed. Cf. S. § 173. 1. τὰ παφόντα, the present state of affairs.
- 27. καὶ οὐτος. Cf. I. 10. § 18; II. 6. § 30. —— Ἐγὼ γὰς, ἔφη, οἶδα κ. τ. λ. Notice the change to the oratio recta. Cf. I. 3. § 14.
- 28. $\tau \tilde{\omega}_{\nu} \gamma_{\nu} \mu \nu \dot{\eta} \tau \omega_{\nu}$ would have been joined in the same construction with $\tau \tilde{\omega}_{\nu} \mu^{3\nu} \delta \pi \lambda \iota \tau \tilde{\omega}_{\nu}$ in § 27, but the writer having paused to notice the noble strife between the captains of the heavy-armed, resurces the parration with a somewhat different construction.

CHAPTER IL

1. of δ, i. e. Chrisophus and Xenophon. — συντίθενται, they (i. e. the generals) arranged with them (i. e. Aristonymus and his associates). This verb, from the idea of command contained in it, is followed by the infinitives qυλάντειν, σημαίνειν, and λέναι. — τούς μὲν, ι. e. Aristonymus, Agasias, etc. — ἄνω ὅντας, i. e. having reached the eminence, spoken of, § 25 of the preceding chapter. — την φανεφών ἔνημοιν. Cf. IV. 1. § 20. — αὐνοί δὲ refers to the generals S. § 158, N. 2.

πληθος, in number. S. § 167.— εδως— ξε οἰφανοῦ, rain, liter ally, water from heaven (i. e. the clouds). Cf. the Lat. cælestis aqua.
 ὅπως... νοῦν. in order that the enemy might turn their attentions.

tion that way.

3. ἐπὶ χαφάδυα. Cf. III. 4. § 1. The common reading is χαφάδυαν, yet the dat. is the more usual construction, and has in this place the approbation of the best critics. — διοιτφάχους. Suid. defines διοιτφόχους, στρογγύλους, Hesych., στρογγύλους λίθους. — ἀμαξιαίους, suitable for a waggon, i. e. very large. — προς τάς πέτψας πταίουτες, dashing against the rocks. — διεσφευδοτώντο, leaped about in every direction. Hutch renders, "tanquam e funda contorquebantur." The word happily expresses the impetuosity and force, with which the splintered fragments of these rocks were hurled about, in their descent to the valley below.

4. εl.... δίναιντο (sc. πελάσαι) when they were unable to proceed this way. "When εl accompanies an action often repeated in past time, it takes an optative, like the proper particles of time followed by the imperf. or aor. indic." Mt. § 524. 5. Cf. N. on I. 5. § 2. — εποίσιν. Cf. S. § 210. N. 2. — qοβούμενοι δέλον ότι. These words have been added from the Paris and Eton MSS. by Schneid., and after him by Dind. and Born., but are regarded as suspicious by Zeune, Krūg., Pop., and some other respectable critics. — επαίσαντο. ... 119 ovs. Krūg. reads ἀνεπαίσαντο, followed by a comma, and gives as the sense: ne somnum quidem ceperunt, per totam noctem lapides devolventes. But this erroneously makes the deprivation of sleep in the Carduchian army the main object of attention to the reader, whereas, the simple idea intended to be conveyed is the uninter-

rupted descent of stones during the whole night. For the construction of ἐπαύσαντο – κυλινδοῖντες, see S. § 222. 3. ἀνεπαύσαντο is never found in construction with the participle.

- 5. Oi δ ', i. e. the party under Aristonymus, &c. δ_S τ ò ăxgor xatéxortes, supposing that they had possession of the height, i. e. the eminence spoken of, IV. 1. § 25. For the use of ω_S , de re sperata, cf. N. I. 1. § 10.
- 6. $\pi \alpha \psi$ δv , near which. $\ell \psi$ \tilde{t}_{h} , where. \tilde{t}_{h} refers to $\delta \delta \delta \delta$ going before. $\ell z \alpha \delta \eta r \tau o$, were sitting. Cf. S. § 118. K. $\alpha \psi \tau \delta \delta \epsilon v$, from that place, i. e. where the Greek detachment was passing the night.
- 7. ιστε προςελθόντες, so that unperceived they came close to them. ἐπεφθέγξατο, "ad aggrediendum sonavit." Krüg. The vulgar reading is ἐφθέγξατο, which Pop. supports on the ground, that ἐπεφθέγξατο is opposed to the usus loquendi of Xenophon, and that the idea insonandi ad aliquid does not suit in this place. ἴεττο. Cf. N. on I. 5. § 8. qεὐγοντες δλίγοι ἀπέθνησεον, σ few while fleeing were killed. δλίγοι is in apposition with οί δ. Cf. N. on ἔντοι, Π. 4. § 1. γὰφ in the next clause introduces the reason, why the Greeks succeeded in killing but few of the enemy.
- S. $xatà à arqubeis òdois, in unfrequented paths; as we say, in by paths. <math>arl\mu\omega r \ldots$ $\delta\delta \phi an$, they drew one another up with their pikes $arl\mu\omega r$ (from $l\mu as$, a thong, or leather strap) signifies to draw up (= areileo Suid.) with a cord, as water from a well. The word in this place finely expresses the steepness of the ascent, the soldiers above drawing up with their spear-handles those below, in some respects, as a bucket of water is drawn up from a well.
- 9. Καὶ οὖτοι, i. e. those who κατὰ ἀτριβεῖς ὁδοὶς ἐποφεύοντο. τῶν ὁπισθοφυλάκων τοὺς ἡμίσεις = τοὺς ὁπισθοφύλακας τοὺς ἡμίσεις. Cf. Mt. § 442. 1. ἡπερ, sc. ὁδῷ, the same way. οἰ ἔχοντες, i. e. the detachment spoken of, § 1. εὐοδωτάτη γὰρ ἦν, sc. ὀδός.
- 10. Kai ălloi, but these (i. e. the part of the army led by Xenophon) might have marched the same vay which the others had taken. "The use of år in past actions to express ability, is founded on a suppressed cona tion." Mt. § 599. 2. b. Cf. also S. § 213. N. 3. älln $\mathring{\eta}$ $\mathring{\tau}$ $\mathring{\tau$
- 11. δοθοις τοῖς λόχοις, "rectis ordinibus." Krɨg. "ita ut locht singuli procederent. non latam frontem facerent." Weiske. The expression answers to our military term, in columns, i. e. a body of troops drawn up, with the divisions so arranged behind one another, as to present a narrow front to the enemy. Accordingly as the intervals between the divisions are compressed or extended, the column is

said to be in close or open order. — or zúzlą t. e. not entirely surrounding the hill, as that would have rendered the enemy desperate.

12. τέως, as long as. — εδύταττο εκαστος. Cf. S. § 157. 4. — εγγὶς δ' οὐ προς/εττο = but they did not wait for the Greeks to approach very near them. — κατεχόμετον by the Carduchians. —

av Dic, forthwith.

CHAP. II.]

- 13. Errohas, -- μh . Cf. N. on III. 5. § 3. $\tau \delta r h \lambda \omega z \delta \tau a \lambda \delta q \sigma r$, the hill which had been taken. Cf. S. § 205. N. 2. $\ell \pi \lambda \pi a \lambda b \lambda \dots \pi \sigma_0 \nu \nu \omega_0 \mu \nu \alpha_0 \mu \nu \alpha_0 \mu \nu \alpha_0 \mu \alpha_0$
- 14. πολὺ ὀς Θτώτατος, by far the steepest. Steph. conjectures ὀς Θτώτεςος η, on the ground that the eminence, at the foot of which the Carduchians were surprised (Cf. §§ 6, 7), was already taken by the Greeks. But a reference to those sections will show, that the barbarians were only said to be driven from the open road, and not from the eminence.
- 15. εγένοντο οἱ Ἑλληνες. The common reading is ἦγον (sc. τὴν στρατιάν) οἱ Ἑλληνες, which Mt. (§ 496. 1) approves. ὑπώπτευεν, sc. πάντες elicited from the preceding πᾶσι. The order is ὑπώπτευεν αὐνοὺς ἀπολιπεῖν δείσαντες μὴ χυχλωθέντες. ἄρα, που. τὰ ὅπισθεν γωγνόμενα refers to what is detailed in § 17, infra.
- 16. ὑπάγειν. See N. on III. 4. § 48. ἐν τῷ ὁμαλῷ, sc. χωρίῳ, 'n a level place, where they could be drawn up. Φέσθαι τὰ ὅπλα, consistere in armis et instructos." Schneid.
- 17. τεθνάσι. Cf. N. on IV. 1. § 19. κατὰ τῆς πέτρας, down from the rocks.
- 18. ἐπ' ἀντίπουον λόφον. This seems to have been the second hill spoken of, § 12 (end). τῷ μαστῷ, i. e. the elevation, which Xenophon ascended σὰν τοῖς νεωτάτοις (§ 16). μαστῷ limits ἀντίποςον. S. § 196. 1.
- 19. ἐφ' ὁ (= ἐπὶ τοὐτῷ ὡς. Butt. § 150. p. 435), on condition that.
 καίειν. S. § 220. 1. Ἐν ὁ. Cf. N. on I. 10. § 10. ἄλλο στράτευμα refers to the division of the heavy-armed, who marched in the rear to protect the baggage. See § 9, supra. οἱ δὶ refers to Kenophon and his company who were parleying with the enemy. πάντες ... πολέμιοι. The text follows the reading adopted by Dind. and Born. But Pop., Krūg., and Long edit πάντες οἱ, the reading of the MSS., and place a full stop after συνεξόμησαν, which perhaps gives a better solution of the passage. Born. places a comma after both πάντες and συνεξόψησαν.
 - 20. ἐπεὶ ἤοξαντο, i. e. the Greeks with Xenophon άλλους . . .

Exerto refers to those who were drawn up it $\tau \tilde{\psi}$ emaky, § 16. The same band is referred to in $\tau o v_s$ outletagmetrous, § 21, infra. — nathater, ager, aor, act if $za\tau dyrryu$. On the augment, see S. § 80. N. 3. — $d\pi \ell k l \pi e r$. Perhaps from apprehension of no attack, he had gone to some other part of the army, but it is, however, more natural to refer his absence to fear, inspired by the sudden ascault of the enemy.

- πρὸ ἀμφοῖτ προβεβλημέτος, "objecto clypeo ambos protegens."
 Sturz. Cf. I. 2. § 17.
- 22. πᾶν ... Ελληνικόν, i. e. Chirisophus, and Xenophon reunited their forces. ἐν constructed with ἐπιτηδείοις, is to be taken in the sense of furnished with. λάκκοις κονιατοίς, plastered cisterns. This shows the great abundance of the wine.
- 23. πάντα εποίησαν τοις ἀποθανοῦσιν, i. e. they buried them with all the military honors. εν τῶν δυνατῶν, according to their ability. ὥςπερ νομίζεται (sc. ποιεῖν from the preceding member), as is customarily done.
 - 24. For the construction of οπη είη, cf. Mt. § 527. 2; S. § 216. 2.
- 25. ὁπότε χωλέσιετ. Cf. N. on επεί τις διώχοι, I. 5. § 2. τοὶς πρώτους, the van of the army. Ελεε τὴτ ἀπόφοαξετ τῆς παρώδου, removed the obstruction of the way, i. e. drove the barbarians from the passes, where they had posted themselves in order to obstruct the march. τοῖς πρώτοις. S. § 196. 4. πειρώμετος ἀτωτέρω γίγνεσθαι, endeavoring to be above, i. e. to ascend some eminence, which commanded the pass occupied by the enemy. In the next verse, we find that Chirisophus in like manner assisted the rear, when they were pressed by the enemy. τῶν χωλνόντων. S. § 186. 1.
- 26. λοχυρώς λπεμέλοντο, were very attentive in rendering casistance to one another. Cf. S. § 182.
- 27. ${}^3Hr \delta\pi\delta\tau_i$, sometimes. Cf. N. on II. 6. § 9. $i\gamma\gamma\dot{v}\theta\epsilon\nu$, i. e. & $\delta\lambda(\gamma\sigma\nu)$, "cui oppositum est $i\varkappa\pi\sigma\delta\lambda\sigma\dot{v}$ " Krüg. Cf. & $\pi\lambda\dot{\epsilon}\sigma\sigma\rho$, I. 10. § 11 The idea is, that the Carduchians were so agile, that they could approach very near to the Greeks for the purpose of annoying them, and yet easily escape, although having very little the start of their pursuers.
- 28. Eyybs $\tau_{0!}\pi\eta_{Z}\eta$, well nigh three cubits long. Cf. VII. 8. § 18. Krüg. also cites Agis. VII. 5, Eyyis $\mu_{0}'g$, 31. Hell. II. 4. § 32, $\Delta\pi$ exterior Eyybs τ_{0} and interprets. $\pi_{0}g$ τ_{0} and τ_{0} τ_{0} . T. 2. This passage has puzzled critics not a little. Hutch reads $\pi_{0}g$ alrowes, and interprets, "nervos cum sagittas missuri essent, ad imam arcus partem adducebant, sinistrum pedem promoventes." But this position is so usual for archers, when about to discharge their arrows, that we can hardly suppose Xenophon would gravely tell his countrymen, that such was the pos-

ture of the Carduchians. Besides, if πρός τόξου is connected with any thing in the sentence, it must be with πυοςβαίνοντες, and not, as Hutch. and Belfour suppose, with sidner rag rengas, which seems to make no conceiveable sense. The various solutions given to the passage, by Leun., Amas., Brod., Weiske, &c., are all unsatisfactory. Schneider's interpretation seems to be the best of any yet given, and is cited approvingly by Born., Pop., and Krüg. "Difficultatem omnem facile explicabit si mecum et cum interprete germanico, Halbkart, statuas arcum affixum fuisse fusti canaliculato, qualem medium evum arcubalistam vocabat, unde Gallicum arbalete originem duxit, quod telum Armbrust appellare solemus. Retinaculum retinet nervum summa cum vi tensum; impulsum vero manu ejaculatur telum canali impositum. Ita apparet quomodo nervus summa cum vi. pede sinistro arcui imo imposito, adductus retineri potuerit in arcu sublato." A very convenient way of fitting the arrow to the arbalist or crossbow, would be to place the left foot upon the bow, where it was joined to the stock, and with both hands to draw the string home to the notch, at the head of the groove in which lay the arrow. - - \$2000000 autooc - ἀκοντίοις, used them (i. e. the arrows) for darts. χράομαι is here followed by two datives. Cf. Mt. § 396. 1. - Frayzvlartes, fixing the anxily upon them. Yates (Smith's Dict. Gr. and Rom. Antiq. p. 50) shows conclusively, that the arzivin must have been different from the amentum or leather thong fastened to the lance. It was probably, as its name imports, something crooked or curved, which was fixed to the middle of the shaft as a rest for the hand when with the aid of the amentum, it was about to launch the spear.

CHAPTER III.

1. $\dot{\nu}n\dot{\epsilon}\rho$ $\tau o\bar{\nu}$ $\pi\epsilon\delta lov$, over the plain. — $K\epsilon\nu\tau \rho (\tau\eta\nu$. This river separates the country of the Carduchians from Armenia. It is now called Bitlis-Soo. — $\dot{\epsilon}\rho\dot{\epsilon}\omega\nu$. Cf. N. on I. 2. § 21. — $\tau\bar{\omega}\nu$ $K\alpha\rho\delta o\dot{\nu}\rho\omega\nu$ is to be taken with $\tau\bar{\omega}\nu$ $\dot{\delta}\rho\dot{\epsilon}\omega\nu$, from which it is separated, either to avoid the termination $\omega\nu$ in so many successive words, or for the sake of a rhythmical ending of the sentence.

2. πολλά.... μνημονεύοντες. Cf. Cic. de Fin. Lib. II. 32. "Jucundi acti labores." — "Sua vis laborum est præteritorum memo-

ria." A similar sentiment is found in Virg. Æn. I. 202-3:

"— revocate animos, moestumque timorem Mittite; fersan et hæc olim meminisse juvabit."

*Eπτὰ γὰφ ἡμέφας. If we make the first of these days embrace the events detailed, IV. 1. §§ 4-11; the second, IV. 1. §§ 12-14; the third IV. 1. § 15. — 2. § 7; the fourth, IV. 2. §§ 8-23; the fifth, IV. 2. §§ 24-28, there will be wanting two days, which Rennell supplies from the time given to rest, IV. 2. §§ 22-3. But Krüg. more correctly supposes three days to have been consumed in what is narrated IV. 2. §§ 24-27, the writer having omitted to mention the particular events of each day. — τοσαφέψτους, more than all the evils put together, which they had suffered from the king and Tissophernes, literally, as many evils, as were not all (i. e. as all did not equal), which they had suffered from the king, &c. — ἡδέως ἐκοιμήθησαν. They little knew what dreadful sufferings awaited them in the snows of Armenia.

- 3. $\delta\chi\,\theta$ aus, literally, banks of a river. Here it designates the eminences pertaining to the Centrites, yet some distance from the stream. Cf. § 5.
- ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ ἀπεῖχον. Cf. S. § 226. N. 9. χειφοποίητος, artificial, literally, made with the hand.
- 6. $\tau ga \chi v_5 \dots \delta la \partial \tau ga v_5$, the river (i. e. its bed) was rough with large and slippery stones. if di $\mu \dot{\eta}$, otherwise, i. e. if they attempted to hold their shields in the water. Cf. Mt. § 617. b; Butt. § 148. N. 10.
- 7. "Er θα ἦσαν, but where they had been the preceding night.
 Cf. N. on ἦσαν, I. 1. § 6. Notice the anaphora in ὁςὧου μὲν ΄
 ὁςὧου δὲ ὁςὧου δὲ.
- S. εν πέδαις δεδέσθαι, to have been bound in fetters. αὐται δε. Supply ἐδοξαν from the preceding clause. αὐτόματοι περιβόντηται, to fall from him of their own accord. The 2 aor. pass. of ἑέω is used by the Attics in an active signification. Cf. Butt. § 114. P; Carmichael Gr. Verbs, p. 252. The word is here tropically applied to the paring asunder and falling off of fetters, to express the ease and suddenness of the act, as it appeared in the dream. διαβαίνειν, "divaricatis pedibus stare." Born. The word happily expresses the long and irregular strides, with which a prisoner, in the first moments-of his freedom, assures himself that he is really free from the chains, which had so long restrained his movements. καλῶς ἔσεσθαι. Adverbs sometimes follow εἰμί and other such verbs in the predicate. Cf. Mt. § 209. c.
- 9. ω_S τάχιστα $\tilde{\iota}_{\omega_S}$ ύπέφαιτεν, "quam primum aurora illucere capisset." Porson. ω_S τάχιστα in the sense of as soon as, is usually disjoined by one or more words. $-\tilde{\iota}_{\pi}\tilde{\iota}$ τοῦ πρώτου, sc. $\tilde{\iota}_{\varepsilon}\tilde{\iota}_{\varepsilon}\tilde{\iota}_{\varepsilon}$ υν, which is added, VI. 3. § 2.
 - 10. εξείη αἰτῷ, any one might go to him. εἰπεῖν ... πόλεμον

to communicate whatever intelligence he had, respecting matters pertaining to the war.

11. \tilde{v}_{0} $\tilde{\pi}\tilde{v}_{0}$, that they happened ω be gathering brushwood for the fire. $\longrightarrow v \tilde{\tau}\tilde{v}$ $\tilde{\pi}\tilde{v}_{0}$ $\tilde{\pi}$, on the other side. $\longrightarrow v\alpha\vartheta\eta v\alpha\iota \omega \omega$.

To $\tau \alpha u \tilde{u} v v$, extending down to the very river. Cf. S. § 144. 2.

12. οὐδὶ τοῦτο, for this place could not be approached by the enemy's horse, on account of the rocks ×αθηνούσαις ἐπ' αὐτὸν τὸν ποταμὸν. — Έκδύντες, putting off, sc. their clothes. — ὡς νευσούμενοι, supposing that they would have to swim across. Cf. N. on ὡς, I. 1. § 10. νευσούμενοι is the Dor. fut. mid. of νέω, a form, which in some verbs is employed by the Attics. Cf. Mt. § 183. Obs. 3; S. § 114. N. 1. — πορενόμενοι to cross over. — βρέξαι. aor. infin. of βρέχω. — πάλιν ἥνευν, had come back. Cf. S. § 209. N. 2.

13. ἔσπενδε, sc. οἶνον. — For the construction of εἴχεσθαι —

9 80ĩς, cf. Mt. § 401.

14. $\tau \circ \psi_S \tau \in V_\mu \pi \varrho \circ \sigma \vartheta \in V_{\tau}$, i. e. the army of Orontas and Artuchus. Cf. § 4. — $\tau \tilde{\omega}_V \tilde{\sigma} \pi \iota \sigma \vartheta \in V_{\tau}$ refers to the Carduchians.

15. Siagatreir. The pres. infin. is here used, because the passage of the army is regarded in the aspect of a continual crossing over of its parts, while the aorist infin. $\delta_{i\alpha\beta}\tilde{\eta}_i \tau a_i$, (§ 12), is employed, because the mere act of passing the river is conceived, without reference to its continuance or repetition. Cf. Mt. § 501; Butt. § 137. 5; S. § 212. R.

16. $E_{\pi \epsilon i} \dots \epsilon_{i \chi \epsilon \nu}$, when these things (i. e. the disposition of the

troops and the baggage) were well arranged.

17. ἀντιπαρήμεσαν, marched along on the opposite shore in order to intercept the passage of the Greeks, if they should attempt it higher up. — παρήγγελλε. Supply from the preceding clause ἀποδύντας λαμβάνειν τὰ ὅπλα. — ὁυθέους. Cf. N. on IV. 2. § 11.

18. λογαριάζοντο ελς τὸν ποταμόν. Sacrifices were frequently offered to the divinities supposed to inhabit rivers. Sometimes the animals were slain during the passage of the stream. Alexander is said to have sacrificed in the middle of the Hellespont, a bull to Neptune and the Nereids. The Trojans offered bulls and horses to the Scamander. Cf. Hom. II. XXI. 130. See also Herod. VII. 113, with Stocker's note. For the use of ελς, cf. N. on ελς ἀσπίδα, II. 2. § 9.

20. ἐπὶ ἔρη, to the ford opposite the way leading to the Armenian mountains. Cf. § 5, supra. — τοὺς ἐππέας. These horsemen had gone up the river to oppose the passage of the Greeks (§ 17), but when they saw Xenophon hastening back to the principal ford of the river, supposing it was done with the intention of crossing over and cutting them off from the main army, which was stationed upon the eminences (§ 3), they returned with all speed, and thus enabled Chirisophus and his men to pass over without molestation.

22. Λίκιος. Cf. III. 3. § 30. — μη ἀπολείπεσ θαι, that they (i. e.

Lycius and his party) must not be left rehind = must not give up the pursuit. These encouraging shouts were not lost upon Lycius and his company, as may be seen, § 25.

23. πυος ηκούνας όχθας corresponds to πίτιτας καθηκούσαις, § 11.
— τους άνω, i. e. the infantry drawn up on the banks above the enemy's horse, § 3.

24. την ταχίστην. "Sine odor est celerrime." Krüg.

 τὰ ἄνω = τὰ ἄκοα, § 23. — ἐπιχειοήσας ἐπιδιῶξαι, continuing the pursuit.

26. ἀχμὴν διέβαινε, were still crossing. ἀχμήν = ἄφτι, ἔτι, etiam nunc. — χατ ἐνωμοτίας. Cf. III. 1 § 22. — παφ ἀσπίδας. φάλαγγος, having extended each company to the left in the form of phalanx, i. e. in a line fronting the enemy without any space between the ranks. παφ ἀσπίδας, to the left, the shield being on the left arm. So ἐπὶ δόψν (§ 29 infra), to the right, the spear being in the right hand. χαταστήσασθαι, to stand, to station themselves. This intransitive use of the aor. mid. of ἴστημι is rare, its sense being almost invariably transitive. Cf. Butt. Irreg. Verbs. p. 135; Carmichael Gr. Verbs. p. 149. — πωρς τοῦ ποταμοῦ. Cf. N. on II. 2, § 4.

28. διαβαίνοντας, i. e. on the point of crossing over. — αὐτοὶ, i. e. Xenophon and the rear guard. — ἐναντίους ... διαβησομένους, they should descend into the river on each side opposite to them (i. e. Xenophon and his men), as if designing to cross over. ἐναντίου, — αφῶν. Cf. Mt. § 366. Obs. 2; S. § 186. N. 2. — διηγευλισμένους, perf. mid. Cf. Mt. § 493. d; Butt. § 136. 3. Sturz after Hesych. defines διηγευλίο θαι, amentum hastæ prehendere. — ἐπιβεβλημένους (perf. mid.), having their arrows on the string, i. e. being prepare. for action.

29. ἀσπὶς ψοφῆ, the shield should ring, with the stones, darts, etc., thrown against it by the enemy = should be within reach of their missiles. Hutch. renders ἀσπὶς ψοφῆ, "cum scuta pulsata (by the Greeks as a signal for the charge) sonarer." So Weiske, Zeune, and Sturz. But this interpretation does not so well accord with σφενδόνη ἰξιανῆται, and is rejected by Born., Pop., and Krūg.

30. τους λοιπούς. Schneid. supplies τοις όπιο Φοφιύλανας from § 27.
— ὅχοντο ... ὑποζυγίων, had gone away, some to take care of their beasts of burden. ὄχοντο has here the force of the pluperiect. Cf. N. on I. 4. § 8. — ἐνταῦθα δη is used, as though ἐπεὶ ἑώψων, instead of ἑφῶντες, had preceded. So Krūg.

33. καὶ qεύγοττες, even when the Greeks were on the other side of the river, were seen still to flee.

34. Οι δι ύπαντήσαντες, i. e. the troops sent by Chirisophus. Ci § 27, supra. —— προςωτέρε τοῦ καιροῦ, farther than was proper.

CHAPTER IV.

- 1. Astong gently rising, i. e. not steep or uneven. Krüg. following Morus interprets, non asperos virgultis aut lapidibus.
- 2. Eig dè $\tilde{\eta}\nu$, but the village into which they came was both large. $\kappa \omega \mu \eta$ here stands for $\kappa \omega \mu \eta$, and is attracted by, and put after, its relative. Cf. N. on I. 2. § 1. $\tau \tilde{\omega}$ oar $\chi \tilde{\omega} \pi \eta$ (i. e. Orontas) depends on $\epsilon \tilde{\chi}_{\kappa}$. S. § 196. N. 4. $\tau \tilde{\psi} \varphi \sigma \epsilon \iota_{\kappa}$. Probably the houses were turreted as a defence against the Carduchians.
- 3. $\tau o \bar{v} T t \gamma \varrho \eta \tau o \bar{v} \pi o \tau \alpha \mu o \bar{v}$. Not the Tigris Proper, but the eastern branch called Arzen. $T \eta \lambda \epsilon \beta \acute{o} \alpha r$. Rennell makes this stream the Arsanias, an arm of the Euphrates.
- 4. τόπος, region. 'Αρμενία ξοπέραν. This was the west ern section of Armenia Major, separated from Armenia Minor by the Euphrates. ἀνέβαλλεν = ἀνεβίβαζεν. Cf. Cyr. VII. 1. § 38.
 - 6. ἐφ' ὧ. Cf. N. on IV. 2. § 19. αὐτὸς ἀδικεῖν. See S.
- § 158. N. 2. μήτε τε. Cf. N. on II. 2. § 8.
- 9. ἰεψεῖα. The Greeks called any animal they slaughtered for food ἰεψεῖον, because a part was always burnt on the altar. Cf. Hutch. ad Cyr. I. 4. § 17. Τῶν δὲ ἀποσκεδαννυμένων τινὲς, some of those who had straggled away.
- 10. In the common editions, a full stop is put after $\sigma\tau\varrho\acute{\alpha}\tau\epsilon\nu\mu\alpha$, and thus $\pi\acute{\alpha}\lambda\nu$ is made to commence the subsequent sentence. But after Holz., the best editors place the period after $\pi\acute{\alpha}\lambda\nu$. Adverbs a content found at the close of a sentence, especially when emphatic. $\delta\iota\alpha\iota\partial\varrho\iota\acute{\alpha}\zeta\iota\nu$, to clear up. Some interpret it, to encamp in the open air, sub dio agere.
- 11. ὅκνος ἀνίστασθαι. Cf. S. § 221. N. 4. ἀλεεινὸν (sc. χοῆμα) παραψόνείη. The idea is, that the snow served as a warm covering to those, upon whom it lay undisturbed as it fell.
 - 12. ἐκείνου ἀφελόμενος, sc. την άξίνην. Cf. S. § 165. R.
- 13. ξχοίοντο, "ut artus frigore torpentes redderentur agiles Zeun. ξε τῶν πιερῶν, εc. ἀμυγδάλων. —— Ἐκ δὲ τῶν αἰτῶν, εc. τερεβίνθων.
- 14. ὅτε τὸ πρότερον ἀπήεσαν refers to what is said, § 10 supra.—
 ἡπὸ τῆς αἰθομας, in the open air. The Paris and Eton MSS. read ὑπὸ ἀτασθαλίας, ob stultam petulantiam.
- 15. Έντεῦ θεν = ἐκ τούτου, then, after this. ἄνδυας δόντες, having given him men as attendants or followers. τὰ ὅντα κ. τ. λ. literally, things being as being, and things not being as not being =

the truth exactly as it was. On the use of $\mu \dot{\eta}$ and $o \dot{v} z$ in this passage see Butt, § 148. p., 418. Cf. Demosth. Olynth. II. 28.

17. ποδαπος εὶη, of what country he was. Cf. S. § 73. 1. — επὶ τίνι ουνειλεγμένον, for what purpose it had been collected.

18. $Xa\lambda\nu\beta\alpha\varsigma$. If as Strabo asserts, the Chalybes of his time had changed their name to that of Chaldæi, these mercenaries of Toribazus are probably the same people, who are called $Xa\lambda\delta\alpha\iota\alpha$, IV. 3. § 4. Cf. IV. 5. § 34, 7. § 15. Rennell says that the name Chalybians here appears to be a mistake, the Chaldæans being certainly intended. However this may be, these people are not to be confounded with those of the same name, mentioned, V. 5. § 1, who are represented as few in number and subject to the Mosynæci. — $Ta\delta\chi\sigma\nu\varsigma$. Cf. IV. 7. § 1; V. 5. § 17. — $\frac{\hbar}{\hbar}\pi\epsilon\varrho\ \mu\sigma\alpha\chi\tilde{\eta}\ \epsilon^{\xi}\eta\ \pi\sigma\varrho\epsilon da$, the only direction in which the road lay. — $\frac{\hbar}{\hbar}$ is to be constructed with $\frac{\hbar}{\hbar}\pi\iota\theta\eta\sigma\delta\mu\epsilon\nu\sigma$. Cf. N. on $\frac{\hbar}{\hbar}$ is $\frac{\hbar}{\hbar}\sigma\lambda\nu\epsilon\epsilon r\tilde{\sigma}\tau$, I. 1. § 3. — $\frac{\hbar}{\hbar}\tau\alpha\tilde{\nu}\theta\alpha$ is added for the sake of perspicuity.

19. Sophænetus was left in charge of the camp, probably, on ac-

count of his age. Cf. V. 3. § 1.

21. ηλωσαν, were taken. Cf. N. on III. 4. § 8. For the lengthening of the radical vowel, cf. S. § 117. 12. Xenophon writes ηλων and ξάλων. The latter is the Attic form. Cf. Butt. § 114. p. 266. — ή σχηνή. The tents of eastern princes and commanders were often fillled with articles of luxury. Cf. Herod. IX. 80.

CHAPTER V.

- τὸ στενά. Cf. § 18 of the preceding chapter. τὸ ἄκρον below refers to the same pass.
- 2. Εὐκρψάτην. This was the eastern branch called Arsanias the modern name of which is Murad Chai. Rennell, however makes the Teleboas (Cf. N. on IV. 4. § 3) answer to the Arsanias βφεχόμενοι πφὸς τὸν ὁμφαλόν, being under water up to their mid dle. Butt. (Lexil. p. 208) says that, βφεζεν θαι is used of objects which are not merely wetted but quite in the water.
- 3. $\pi a q a a a a q a y a q a rerecat deca.$ A distance in the estimation of Ren nell, too great for a march through deep now, and hence he suspects an error in the text. The numeral may have crept in from the preceding section. $\ell rarr to_0 \ell rare, was blowing against them, i. e. in their face. <math>\ell \pi a a lor$. "Quia idem lere vehement is frigoris est effectus qui caloris, tropus hic, præsertim apud poetas, non est rarue, at frigore perdita dicantur ambusta." Weiske.

- πᾶσι δη πνεύματος, to all now the fury of the winds seemed evidently to abate.
- 5. of by Cortas, would not permit those coming late to approach the fire. Cf. S. § 213. 5. N. 2. $\mu\epsilon\tau$ and observe π rugors. Cf. Mt. § 326. Obs. This verb is more commonly followed by the gen. of the thing imparted. Cf. S. § 196. N. 3. See also $\mu\epsilon\tau\epsilon\delta t\delta\sigma\sigma\sigma x$ all higher of (i. e. ixelvar a), § 6 infra.

 Ένθα δὲ, wherever. — ἔστε, as far as. — οἱ δὴ παοῆν μετοὲν, where indeed they could measure. οἱ refers to the place, where

the snow had been melted by the fire.

- 7. iporhulagar, fainted through excessive hunger. Fisch, remarks of the porhula, that, "it afflicts the patient with an insatiable appetite, so that he is debilitated, loses his color, faints, and experiences a coldness at the extremities."
 - 8. διέπεμπε διδόντας. Cf. S. § 222. N. 3.
- 9. ἀμφὶ κτέφας, about dusk. ἐκ τῆς κώμης γυταϊκας, women belonging to the village. πρὸς τῆ κυήτη, at the fountain.
 - 10. Περσιστὶ, like a Persian = in the Persian tongue. S. § 119.

4 — οσον παρασάγγην, as much as a parasang.

- 12. οῖ τε διεφθαρμένοι τους δφθαλμοὺς = ἐεξίνοι οἶς (i. e.) S. § 197. N. 4) οἱ ὀφθαλμοὺ διεφθαρμένοι ἦσαν. Cf. Mt. § 424. 3 τοὺς ὀφθαλμοὺς is a synecdochial accusative. S. § 167. τοὺς . . ἀποσεσηπότες, whose toes were rotted off. τοὺς δακτύλους. S. § 167. The 2 perf. οἱ ἀποσήπω is used intransitively as a present. Cf. S. § 205. N. 2.
- 13. ἐπικούρημα τῆς χιόνος, protection against the snow. Cf. Mt. § 354. γ. τῶν δὲ ποδῶν, sc. ἐπικούρημα. Notice the change of construction, in τοῖς ὀφθαλμοῖς τῶν ποδῶν. εὶ τὴν τύκτα ὑπολύνοιτο, if he took off (literally unlossed) his shoes at night. Cf. ὑποδεδεμένοι (infra), with their shoes on, literally bound on.
- 14. of $i\mu\acute{\alpha}r\tau\epsilon\varsigma$, the thongs by which the shoes were fastened to the feet.
- 15. ἀrάγεας. difficulties, troubles. εἴκαζον τετηκέναι, they conjectured that it had melted away. The 2 perf. of τήκω has the intransitive sense, I melt away, I have melted; 2 pluperf. I had melted. S. § 205. N. 2. τετήκει. So Dind. and Pop. read for the vulgar ετετήκει. Cf. Mt. § 165. Obs. 2; S. § 77. N. 1. ἢν ἀτμίζονσα, = ῆτμιζεν, was exhaling vapors.

16. πάση τέχνη καὶ μηχανή, by every art and contrivance = in every way. — τελευτών, at last. Cf. Mt. § 557. p. 969.—δίνασθαι, sc. έφασαν, suggested by the preceding context.

17. τοις κάμτουσε, those who were tired out. They are called of ασθενούττες in § 19, their excessive labor and privations rendering

them as helpless, as though they were sick. — αμφί ων (i. e. ἐεείνων α) διαφερόμενοι, quarrelling about the booty (Cf. § 12, supra) in their possession.

18. ατε εγιαίνοντες, inasmuch as they were well, i. e. not exhausted by the sufferings, which they had undergone from cold and fatigue.

— ὅσον ἀδύναντο μέγιστον, as loud as possible. — ἦκαν (aor. of εημι) ἐαντοὶς, threw themselves, is finely descriptive of their precipitate flight over the banks of snow into the valley.

19. ἐγαεκαλυμμένοις, wrapped up in their garments. Some incorrectly translate, covered up with snow. — ἀνίστασαν αὐτούς, they endeavored to make them rise up. Cf. N. on I, 3. § 1.

21. προς ημέραν, towards day. Mt. § 491. ε.

22. πέμπει — σσεψομένους. S. § 222. 5. For the construction of πέμπει τών, cf. S. § 178. 1. — κομίζειν. S. § 219. 2.

 οἱ δὲ ἄλλοι, sc. στηατηγοί. — διαλαχόντες, having divided by lot. "More pervagato." Krūg.

24. Πολυκράτης. This Athenian captain seems to have been a zealous and active friend of Xenophon.—εὶλήχει, 3 pers. sing. plup. of λαγχάνω. — ἐπτακαίδεκα. This number is evidently too small, since we are told, § 35, that Xenophon gave a young horse to each of the generals and captains. — ἐντάτην ἡμέψων γεγαμμένην, having been married nine days. Cf. S. § 168. N. 1. γαμεῖν is said of the man contracting marriage, γαμεῖο θαι, of the woman. — ἄχετο θηράσων. Cf. S. § 222. N. 2.

25. κατάγειοι, subterranean. — στόμα, sc. ἔχονσαι. Cf. Mt. § 427. b. — ἐπὶ κλίμακος, by a ladder. Perkins (Residence in Persia, p. 117) says that, "the villages now in this region are just like those described by Xenophon. They are constructed mostly under ground, i. e. the houses are partially sunk below the surface, and the earth is also raised around them, so as to completely imbed three sides, the fourth remaining open to afford a place for the door." A fine testimony to the fidelity of Xenophon's narrative.

26. $\ell \nu \tilde{\gamma} \sigma \alpha \nu \dots \tilde{\iota}_{\sigma O \chi \ell \iota \lambda \ell \tilde{\iota} \varsigma}$, and the barley itself was also in the vases even to the brim. Hence the contrivance for drinking by means o, reeds, the wine being sucked up from the bottom part of the jar, from which the barley had risen to the surface. — $\gamma \acute{o} r \alpha \tau \alpha$. These joints would have closed up the tube, and rendered the reed useless for the purpose here designated.

27. ἄκρατος ἦν, sc. ὁ οἶνος. — συμμαθέντι, to one accustomed to its use.

ἀντεμπλήσαντες, having in return filled. For the construction of τῶν ἐπιτηδείων, cf. S. § 181. 2.

29. φιλοφρονοίμενος = as an instance of his good will. - oivor

"hand dubio κοιθείνου." Krüg. Others think with good reason, that wine of the grape is meant. — οίνου κατοςωρυγμένος. Cf. N. on I. 8. § 21 (end). — ἐν φυλακῆ, under guard. So in the next clause ἐν ὀφθαλμοῖς, under their eye = having an eye upon them.

30. Tous refers to the Greeks, who were quartered in the villages.

-- αὐτοῖς, i. e. Xencphon and his companions.

31. οὐκ τράπεζαν, there was no place, where they did not put upon the same table. The two negatives in this sentence constitute

an emphatic affirmative. Cf. S. § 225. N.

- 32. φιλοφονούμενός, in token of friendship.—είλεεν, he drew him, i. e. he used a kind of friendly compulsion, such as is employed with those, who, when solicited to drink, manifest a reluctance to do so. φοφοῦντα ὥσπεφ βοῦν, sucking it in like an ox. This was done by means of the reed (Cf. § 27), although some think that when they pledged one another, they applied their mouth to the liquor, as the ox does to water, instead of sucking it up through the tubes of cane.
- 33. τοῦ ξηφοῦ χιλοῦ. They were unable to procure flowers and green plants, at this season of the year, and therefore used hay as a substitute. ἐτεοῖς, deaf-mutes.

34. περσίζοντος, speaking the Persian language.

35. ον ελλήφει refers to what is detailed, III. 3. § 19. — παλαίτερον. For this form of the comparative, cf. Butt. § 65. N. 4. Krüg. and Pop. follow the common reading παλαιότερον. — ἀναθυξέψαντι καταθύσαι, to sacrifice (S. § 219. 2) after having recruited him. — ἐερον εἶναι τοῦ Ἡλίον. Zeune remarks on Cyr. VIII. 3. § 12, that horses were most frequently offered in sacrifice to the Sun.

CHAPTER VI.

- τὸν μὲν ηγεμόνα, the guide. ἄψτι ἡβάσκοντος, now approaching the age of puberty. ἡγήσοιτο, sc. ὁ κωμάψχης.
- 2. αὐτῷ ἐχαλεπάνθη (aor. pass. S. § 206. N. 2), became angry with him.
- 3. Έχ δὲ τοίτον, on account of this. The common reading is ἀπὸ δὲ τοίτον. ἀποδρὰς ἄχετο, he ran away. Cf. S. § 222. N. 2. Τοῦτό refers to ἡ τοῦ . . . ἀμελεια. See Mt. § 472. 2. c. ἡράο δη τε τοῦ παιδος, fell in love with the boy. The verb ἐψάω takes its tenses solely from the passive form. Cf. Butt. § 114. p. 280. For the construction of τοῦ παιδος, cf. S. § 182.
- ἀνὰ πέντε παρασάγγας τῆς ἡμέρας, at the rate of five paragangs a day. S § 172. τὸν Φᾶσιν. Cf. N. on I. 4. § 19. This

river is now called Arras, and from the rapidity of its current, well deserves the epithet "pontem indignatus," applied to it, Virg. Æn. VIII. 728.

- 6. ἐπαύσατο πορενόμενος. Cf. § 222. 3. κατὰ κέψας = ἐπὶ κέ ψας, in a line, longo agmine. — ἐπὶ φάλαγγος. Cf. N. on IV 3. § 26.
 - 10. σώματα ανδοών, a circumlocution for άνδοας, or στρατιώτας.
- 11. Το μὲν οτάδια, this mountain, which is in sight, is more than sixty stadia in length. Hutch, supplies ἐχτεινόμενον. ἀλλ' ἢ follows a negative in the sense of unless, except. Cf. Vig. p. 177. πολὶ οὖν χεῖττον μᾶλλον. This apparently pleonastic use of μᾶλλον is not uncommon, as may be seen in the numerous citations of passages where it occurs, made by Mt. (458). Krūg. explains it, e duplice dicendi forma, χεῖττον χλέψαι τι ἢ μάχεοθαι, and ἀγαθὸν χλέψαι τι μᾶλλον ἢ μάχεοθαι. τοῦ ἰρήμον ὅψονς—τι, some unguarded part of the mountain. ἐνήμον, deserted, belongs ad sensum to τι. For the construction of ὅψονς, cf. S. § 177. χλέψαι, to secretly get possession of. ἀνπάσαι φθάσαντες, to anticipate the enemy in seizing it.
- 12. δυθιοτ, sc. χωυίοτ. S. § 167. ἔνθεν καὶ ἔνθεν, on this side and that, on both sides. τὰ πυὸ ποδῶν, what is before him, literally, the things before the feet. τυακεία, sc. ὁδὸς, a rough way. εἰνενεστένα is used tropically in the sense of smoother, more even.
- 13. ἀπελθεῖν τοσοῖτον, to go away so far from this place. So Krūg. But Weiske, cited approvingly by Schneid., Born., and Pop., understands μέψος στψατεύματος with τοσοῖτον, preferring, however, the reading τοσούτονς. ἄν in δ' ἄν μοι, belongs to χοῆσθαι, and is repeated after ἐψημοτέψω, in consequence of the interjected clause, ταίτη προκβάλλειν. ἔψημοτέψω χοῆσθαι, that we should find the other part of the mountain more deserted. μένοιεν. Repeat ἄν from the preceding clause.
- 14. 'Ατὰψ.... ονηβάλλομαι, but why do I discourse about theft?
 ὁμοιων, equals, peers. The ὅμοιωι constituted the first class o.
 citizens in Sparta, and were opposed to the ὑπομείονες, inferiors, who
 from birth, degeneracy of manners, or other causes, had undergone
 some kind of civil degradation. Cf. Smith's Gr. and Rom. Antiq. p. 237.
- 15. καὶ πειςἄσθε λατθάτειν, and practise concealment. τοῦ ὅρους. Cf. S. § 178. 1. πολλὰς πληγὰς. As the Spartan youth were whipped if caught in the act of stealing, so Xenophon pleasantly warns Chirisophus of the consequences, of being detected by the enemy in seizing upor the mountain.
- 16. δεινούς κλέπτειν τὰ δημόσια, skilful in peculating the public money.——καὶ κλέπτοντι, although the peculator incurs great danger. τοὺς κρατίστους. Chirisophus humorously repays Xeno

phon for the sour is it two bysolws of § 14 — For the construction of fur, cf. S. § 200. 1.

17. κλωπῶν. This epithet was given to them by Xenophon, because they followed the Greeks for the sake of plunder (IV. 5. 6 12).

19. 'Aλλά, rather. —— ἐθελούσιοι, voluntarily. Butt. § 123. N. 3.

22. ἐχόμενον τὸ ὄφος, that the mountain (i. e. the part of the mountain to which the detachment was sent) was taken possession of.—
ἐγφηγόρεσαν, were watching (S. § 209. N. 4). On the authority of Porson, this reading has been substituted by all the more recent editors. for ἐγοηγόρησαν, found in the MSS. Cf. Butt. Irreg. Verbs, p. 75.

23. οί δὲ, i. e. Aristonymus and his party. — Construct καταλαβόντες with τὸ ὄψος, and ἐπήεσαν with κατὰ τὰ ἄκρα, referring to the

heights occupied by the enemy.

24. $\acute{o}μον = iγγ\dot{ν}ς$. — κατὰ τὰ ἄκρα here refers to the eminence occupied by Aristonymus and his associates, and which they were leaving (§ 23) to attack the barbarians upon the eminence, which overlooked the main road. Probably these parties met in conflict about midway between the two eminences. — τοὺς πολλοὺς, i. e. the main bodies of the Greeks and Barbarians.

25. of έκ τοῦ πεδίου, those in the plain. Cf. N. on I. 2. § 18.

βάδην ταχύ, with quick step, gradu pleno.

26. $ot \, k\pi t \, \tau_{\tilde{t}} \, \delta d\tilde{\phi}$, i. e. the main body. — $\tau_{\tilde{t}} \, \delta \pi \omega$ (sc. $\mu \epsilon \varphi o_{\tilde{t}}$) refers to $\mu \epsilon \varphi o_{\tilde{t}} \, \delta \, d\tilde{\tau} \pi \tilde{\omega} \, \tau_{\tilde{t}} \, \tilde{\chi} \, 24$. — $ot \, \pi o t hot$. The MSS. read, with two or three exceptions, of $\pi o t hot$. But aside from the nature of the contest, which renders it improbable that many were slan, the emendation of $\pi o t hot$ is justified by the adversative clause, $\gamma \epsilon \varphi \phi \tilde{\omega} \, \delta \tilde{\tau} \, \tilde{\tau} \, d\tilde{\omega} \, \pi \delta t \, \tilde{\tau} \,$

CHAPTER VII.

1. εξχον ἀνακεκομισμένοι = ἀνακεκομισμένοι ἦσαν with the middle signification. Mt. § 493.

2. πρὸς ἡκων, as soon as he came, attacked tt. — ἡ πρώτη that were led to the attack. — ἀλλὰ ποταμὸς. The common reading is ἀπόταμος, which on the authority of Leun, has been changed by Zeune and some others to ἀπόταμον, referring to χωρίον. But why should it be said of such a place, οὐ γὰρ ἦν ἀθρόοις περυ κτῖναι?

3. Els nalor, opportunely. - xwolor algetéor. S. § 162. N. 1.

- οὕτω διατίθεται, is thus served. "Λμα δ' ἔδειξε, and at the same time he showed.
- 5. ἄλλο.... παφιέται; is there any thing which can hinder our approach? ἄλλο τι η, literally, what else is there than = is it not true. Cf. N. on II. 5. δ 10.
- 6. βαλλομένους, exposed to danger from the stones. —— & 3° & r, behind which.
- 8. ×αθ' ενα, one by one. εχαστος qυλαττόμενος. Cf. N. on I. 8. δ 27.
- 10. μηχανᾶται τι, made use of a kind of stratagem. $i\phi'$ $\ddot{\phi}$, under which = behind which. εiπετως, easily.
- 11. τον Καλλίμαχον ἃ ἐποίει = ταῦτα ἃ ὁ Καλλίμαχος ἐποίει. παραδράμοι refers to Agasias. χωρεῖ has ὁ ᾿Αγασίας for its subject to which αὐτὸς refers. Cf. S. § 144. N. 1.
- 12. $\pi \acute{a}r\tau\iota_{\xi} \gamma \acute{a}\varrho$ $\acute{v}\iota_{\tau\iota}\iota_{\xi}$. ι_{τ} . ι_{τ} . Callimachus, Agasias, and Aristonymus are spoken of as rivals, IV. 1. § 27; and are probably those to whom allusion is made, V. 2. § 11. $\iota_{\xi} \ell \zeta \circ r\iota_{\xi} \varsigma$ with one another. $\iota_{\Omega_{\xi}} \gamma \acute{a}\varrho \ \ddot{a}\pi a\xi$, for when once = as soon as.
- 13. ως ψίψοττα έαυτος, in order to cast himself down, sc. the precipice.
 - 14. 'O &, i. e. the barbarian. πάνν ολίγοι, very few.
- 15. Οὖτοι ἦσαν z. τ. λ. The order and construction is οὖτοι ἦσαν ἀλκιμώτατοι ὧν (i. e. τούτων οῖς) διῆλθον. εἰς χεῖφας, to close quar ters. θώφακας λινοῖς. The linen cuirass was commonly used by the Asiatics (Cf. Cyr. VI. 4. § 2; Plut. Alex.), a defence, much inferior to the cuirass of metal worn by the Greeks and Romans. πτερύγων. "Sunt loricæ partes extremæ." Krūg. ἐστραμμίνα, "κίιsted.
- 16. $\ddot{\alpha}v \rightarrow \epsilon \pi o \varrho \epsilon i o r \tau o$, would march about. Cf. N. on $\ddot{\alpha}v$, I. 3. § 19. $\delta \pi \delta \tau \epsilon \dots \epsilon \mu \epsilon \lambda \lambda \delta v$, whenever they thought the enemy would see them. —— $\mu (\alpha v \lambda \delta \gamma \chi \gamma v)$. The Grecian spear often had at the lower and a pointed cap of bronze, which being forced into the ground, the weapon was made to stand erect. Cf. Virg. XII. 130.
- 18. "Αρπασον. The northern branch of the Arras, now called Arpa Chai.
- 19. Γυμνίας is considered by Rennell to be the same with the Comasour or Coumbas, a large village situated on the northern bank of the Arras, about 35 miles below its source.
 - 22. ψήθησαν, 1 aor. pass of οἴομαι. γέδοα δασέιων βοῦν.

Cf. γέβόα λευχῶν βοῶν δασέα, V. 4. § 12; and more fully καυβάτινας πεποιημέναι έκ τῶν rεοδάμτων βοῶν, IV. 5. § 14.

23. of àit $\ell\pi\iota\acute{o}\tau\iota$, those for the time being coming up = as fast as they came up. — $\ell\pi \iota$ τοὶς ài $\ell\sigma\iota$, to those who continued shouting. — $\ell\sigma\iota$ πολλ $\ell\sigma\iota$... $\ell\sigma\iota$ γιν το, and the shouting was greater as the numbers increased. — $\ell\sigma\iota$ μειζόν $\ell\sigma\iota$, something greater than or

ordinary occurrence.

24. Kai, and so. — Θάλαττα. This was the Pontus Euxinus, now called the Black Sea. Perkins (Resid. in Persia, p. 100) says that he was unable to obtain a view of the Euxine, on any summit he crossed within ten or twelve miles from the village of Tekeh, near which it is supposed the Greeks crossed the Teches. — παρεγγνῶντων to those in the rear. that they should hasten on.

25. περιέβαλλον άλλήλους, they embraced one another. — ότου δη παρεγγυήσαντος, some one or other suggesting it. Cf. Butt. § 149.

p. 432.

26. κατέτεμνε τὰ γέψος, in order to prevent their being afterwards of service to the enemy.

27. ἀπὸ κοινοῦ, from the common stock.

CHAPTER VIII.

- 2. δ $\delta \varrho t \zeta \omega v$, sc. $\pi \sigma \tau \alpha \mu \dot{c} \varsigma$. See the preceding section. $\delta \iota$ over $\delta \iota$ or $\delta \iota$
- 3. τριχίνους, made of hair. Μθους ἐῥόμπτουν. By standing on these stones thrown into the stream, they hoped to be able to reach the Greeks with their missiles.
- 5. ἀντιτετάχαται. An Ionic ending for the 3 pers. plur. perf., sometimes adopted by Attic writers. Cf. Butt. § 103. IV. 3; Mt. § 204. Obs. 1; S. § 91. N. 2.
- 6. "Οτι καὶ ὑμεῖς κ. τ. λ. The καὶ after ὅτι gives this turn to the sentence: because you also wish to be our enemies by coming thus against our country.

9. κατὰ φάλαγγα. Cf. N. on IV. 6. 5 6.

- 10. λόχους δο θέους. See N. on IV. 2. § 11. --- $\tau \tilde{\eta} \mu \tilde{\tau} v t \tilde{\eta} \delta \epsilon$, an one place in another.
- 11. ἐπὶ πολλούς, with many in file, i. e. with depth of column. So ἐπὶ ὁλίγων signifies, with few in file, i. e. with an extended line having

little depth. Cf. N. on I. 2. § 15. Notice the interchange of cases in επὶ πολλοὺς and ἐπὶ δλίγων. Cf. Mt. § 584. θ (second paragraph)

— περιττεύσουσι ἡμῶν, will surpass us in extent of line. — τοῦ περιττεύς, i. e. the parts of the line outreaching the Greeks. — εὶ δε πη, but if in some part.

12. δυθίους ... περάτων, that having drawn up our columns in separate companies, we should occupy with these columns so much space, that the extreme companies may be beyond the wings of the enemy. διαλιπόντας belongs to δυθίους τοὺς λόχους. Construe τοῖς λόχοις with κατασχεῖν. S. § 198. ὅσον — γενίο θαι. See N. on IV 1. § 5 — οἱ ἔσχατοι λόχοι is in apposition with ἡμεῖς, the omitted subject of ἐσόμε θα. Cf. N. on III. 1. § 46.

13. το διαλείπον, the interval between the companies.

14. οἶτοί, here. S. § 149. N. 1. — τὸ μὴ ἤδη εἶται. The common reading is τοῦ μὴ ἤδη εἶται. Both readings are admissible. Cf. Mt. § 543. Obs. 3. — ἔτθα, i. e. Greece. — ἀμοὺς δεῖ καταφαγεῖν = we ought wholly to destroy. Cf. Hom. II. IV. 35, ἀμὸτ βεβφώθοις Πρίαμον Πριάμοιό τε παϊδες.

18. κατά το 'Αυκαδικόν, in the Arcadian division. It appears by this, that the Arcadians occupied the centre, while Chirisophus and Xenophon with their respective divisions, were upon the right and left wing.

ήψξαντο θεῖν, sc. οἱ πελτασταί. — ἄλλος ἄλλη. See N. on ἄλλοι ἄλλοθεν, I. 9. § 13.

20. οὐδὲτ ἐθαύμασαr = there was nothing new or strange. au τῶν κηςθων στηατιωτῶν, as many of the soldiers as ate of the honey-combs (S. § 178). Perkins (Residence in Persia, p. 97) says, that "one of the most common bushes of the undergrowth, is that from whose flowers this honey is extracted. It is a bush resembling what is called in America, honey-suckle." — οἱ μὲν ὀλίγον ἐδηδοκότες, those who had eaten little. ἐσθώ has from ἔδω, the 2 perf. with reduplication ἐδήδοκα. "From ἔδω came regularly ἦχα; the reduplication ἔδη-κα would not have been a true one; the second δ therefore, which otherwise must have been lost before the termination, was separated from the z by the o; and as $z\alpha$ is a pure termination, this was following the true analogy." Butt. Lexil. No. 21. p. 140. — σφόδηα μεθύνοιοι ἐψέκεσαν (S. § 209. N. 4), were like men very drunk. — οἱ δὲ πολὲ. Supply ἐδηδοκότες ἐψέκεσαν from the preceding proposition.

21. ὕςπες τροπῆς γεγενημένης, as if there had been a defeat. Cf. S. § 192. N. 2. — ἀμφὶ ἀνερφόνουν, almost the same hour, in which they had been seized the previous day, they recovered their

senses. $\dot{\alpha}\mu\phi i - \pi o v$, somewhere about = nearly.

22. Τραπεζούντα, Trapezus, now called Trebizond, situated about

600 miles from Constantinople, on the great highway between Europe and Central Asia. — ταῖς τῶν Κόλχων κώμαις is epexegetical of Ἐνταῦθα.

24. Συνδιεπφάττοντο Κόλχων, they negotiated with the Greeks in behalf also of the neighboring Colchians.

½ (ἐκανοὶ, sufficient in number. — παῖς ἔτι ἄν, while a boy. — ἄκων, unintentionally. — ἐπιμεληθήναι depends upon εξλοντο.

ground, that was soft or covered with sand.

27. στάδιον. The foot-race course at Olympia was just a stadium. Hence the word is used to designate not only a measure of length, but arace-ground, foot-race, &c. — δόλιχον. The δόλιχος is differently stated at 6, 7, 8, 12, 20, and 24 stadia. Cf. Smith's Dict. Gr. and Rom. Antiq. p. 894. — Γτεφοί, sc. ήγωνίζοντο. — κατίβησαν entered the sts.

BOOK V.

CHAPTER L

1. σωτήρια, thanksgiving sacrifices.

2. ἀπείωηκα ήδη, I have already become tired. The causes of his fatigue are denoted in the participles which follow. The καὶ, which accompanies each of these participles, gives emphasis to the enumeration. — παυσάμενος — πόνων. Cf. S. §§ 180. 2: 207. 1. — ἐκτα-δείς (1 aor. pass. part. of ἐκτίνω), stretched out = lying at ease.— ὅςπερ ᾿οθνοσεύς. Cf. Odyes. XIII. 116.

4. πέμψητέ με to Anaxibius. He was then at Byzantium. See

VII. 1. δ 3.

ξπὶ πλοῖα, for ships. Mt. § 586. c. — καιψὸς — ποιεῖν. S.
 § 221. N. 4. — ἐν τῆ μονῆ, during our stay = while we remain here.
 — ὅτον ἀνησόμεθα. Cf. N. on III. 1. § 20.

προνομαϊς, "regular foraging parties." Belf. — ἄλλως, heed-lessly. So Hesych. defines ἄλλως ματαίως, ὡς ἔτυχεν. — ἡμᾶς, i. e.

the generals.

- 9. Έννοεῖτε δὶ καὶ τόδε, consider this also. τὰ ἐκείνων, their effects. ἐκείνων refers to the Colchians whose forces had been routed on the mountains, and whose well-stocked villages the Greeks had plundered. Cf. IV. 8. § 19, et. seq. κατὰ μέρος, by turns. Φροῦν, literally, to hunt, to capture, as a hunter his game. But as game is eften taken by snares, toils, &c., this verb often s gnifies to take, or overcome by stratagem.

ων, i. e. ἐκείνων α. — αὐτόθεν = from the people in this region. — ἐν ἀφθονωτέροις, sc. πλοίοις, in a greater number of ships.

11. μακρά πλοῖα, ships of war, literally, long ships, in distinction

rom the round merchant ships (στρογγύλα πλοῖα), which were better adapted to carrying freight than to quick sailing. — κατάγοιμεν, we should bring into port. — τὰ πηδάλια παραλυόμενοι, taking away the rudders. The πηδάλιον was like an oar with a broad blade, and instead of being attached directly to the stern, was placed on one side of it. Each ship had commonly two rudders, which, if the vestel was small, were held by the same steersman.

12. rathor συνθέσθαι, to agree with them for the freight. In this roposal, we see the same regard for the demands of justice, which

characterized the whole conduct of Xenophon.

3. τὰς ὁδοὶς — ὁδοποιεῖν, to repair the roads. — ἐντείλασθαι is the subject of δοχεῖ. — διὰ ἀπαλλαγῆναι, through a desire to be rid of us. S. §§ 180. 2: 206, 3.

14. arengayor, they cried out. - Exoroas, voluntarily. - anak-

λάξονται = future passive. S. § 207. N. 6.

15. $\pi \epsilon \varrho loixor$. For a full and satisfactory account of the position in the Spartan state, occupied by the $\pi \epsilon \varrho loixot$, Periaci, see Smith's Dict. Gr. and Rom. Antiq. p. 739. — $Ovio_{10}$... vie_{10} , so far from collecting (literally, neglecting to collect) ships, he went away. — $\pi o-live_{10}$ m_{10} m_{10} m_{10} m_{10} in the had no concern.

16. τοῦς δὲ.... παραγωγήν, they used (i. e. had in readiness for using) the ships for transporting the army homeward.

CHAPTER II.

- 1. ωστε ἀπανθημερίζει», so as to return the same day. Δοίλις.

 Danville says that this region is now called Keldir. τε ἐκπεπωκότες, inasmuch as they had been driven out of.
- 2. αὐτοῖς refers to the people occupying the region suggested to the mind of the reader by ὁπόθεν.
- 3. ὁποῖα ξμπιπράντες, the Drilians setting fire to such places as they thought pregnable. ξμπιπράντες, pres. act. part. of ξμπιπρήμι. For the omission of μ in πίμπθημι, when in composition another μ stands before the first syllable of the verb, see S. § 118, sub voce πίμπλημι.
- 5. $\mathring{a}r\alpha \mathring{\beta}s \beta \lambda \eta \mu \acute{e}r\eta$. The verb $\mathring{a}r\alpha \beta \acute{a}\lambda \lambda \omega$ signifies to throw up, as earth from a ditch. Hence the phrase to throw up a ditch = to dig a ditch or trench. Cf. Thucyd. IV. 90. § 2. $\mathring{a}r\alpha \beta o \lambda \mathring{\eta}s$, mound, literally, a throwing up, as earth, stones, &c. Upon this bank or mound, formed from the earth thrown out of the ditch, sharp stakes were driven and other defences erected. of $\mathring{\delta}t$, i. e. the enemy

6. lq^2 lros. The place of descent to the ravine was so narrow that the soldiers were obliged to pass along one by one. —— $\ddot{o}_S = lra$. in order that, that. S. § 154.

8. ώς , χωφίου, with the hope of taking the place. On ώς, cf. N. I. 1. § 10.

9. ἀπάγειν. Repeat τοὺς διαβεβηκότας. — ἀποδεδειγμένοι ἦοαν = perf. mid. Mt. § 493. —— καλὸν, fortunate, successful.

11. ως ἀγωτιεῖσθαι. Opportunity was thus given for the daring deeds, which the rivalry of these captains (Cf. IV. 1. § 27: 7 § 9) would prompt them to perform, on such an occasion as this.

12. διηγενλωμέτους. Cf. N. on IV. 3. § 28. — ως — ἀκοντίζειν δεῆσον, since it will be necessary to throw the javelins. — τούτων επιμελη θῆναι, — to see that these orders were obeyed. — οἱ αξιοῦν τες ... εἶναι, those who thought themselves not inferior to these (i. e. their leaders). — μηνοιεδής, curved like the moon, crescent-shaped. so that the wings faced each other.

14. noar de oi, there were some who. S. § 150. 5.

15. ἄλλος ἄλλον εἶλχε, one drew up another. — ἀναβεβήχει without assistance. — ἡλώχει. S. § 205. N. 2. — ὡς ἐδόχει, as they thought.

17. Où ... γενομένου, not a long time intervening = in a short time. — οἱ μὰν ... τετρωμένος, some having the booty which they took, and some (not many) being even wounded perhaps (τάχα). τις here = τινες.

18. γικώσι & Θούμενοι, those within (i. e. οἱ πελτασταὶ καὶ οἱ ψιλοὶ, § 16), being pushed by those rushing in from without, drove back (γικώσι) the enemy who were sallying forth. Dind. reads οἱ εἰςωθούμενοι. This would make τοὺς ἐκπίπτοντας refer to the Greeks who were retreating from the fort.

ἐξεκομίσαντο, sc. αὐτά. Mt. § 428. 2; Butt. § 131. 5. — ἐπὶ τὴν ἄκραν φέρουσαν, leading (a tropical use of φέρω) to the citadel.

20. of $v \neq i\eta$. Cf. N. on I. $\bar{2} \leq 17$. — over ω , (i. e. if they took the citadel) is opposed to $\tilde{\alpha}\lambda\lambda\omega\varsigma$. — $\pi\alpha r i\pi\alpha\sigma v ir ir ir ir all respects impregnable.$

21. $\alpha q o \delta o r$, retreat. — $\tau o i \varsigma \mu r \sigma \tau a v \varrho o i \varsigma$, κ . They took away the stakes, each in front of himself $(\kappa \alpha \theta^i \alpha i \tau o i \varsigma)$, in order to facilitate the egress of the army. — $\tau o i \varsigma \dot{\alpha} \chi \varrho \varepsilon l o v \varsigma$, the disabled for fighting. These with the greater part of the $\dot{\delta} \pi \lambda i \tau \alpha \omega$ were sent forward, while a few of the bravest remained behind to cover the retreat.

22. ἐπὶ τὰς οἰκίας. The flat roofs of eastern houses furnished great facilities for doing injury to an enemy in the streets below.

 φοβερά. An epithet, which might well be applied to a night spent by the Greeks in such a place.

24. ὅτου δη. Cf. N. on IV. 7. § 25. — ἐν δεξιῷ = ἐπὶ δεξιά. Cf.

VI. 4. § 1. See also Butt. Lexil. No. 49.

25. τῆς τίχης, casu quodam, is here opposed to πρόνοια, forethought, previous calculation.

26. στόμα, the front. — ἔξω — τῶν βελῶν, out of reach of the enemy's weapons. — ἀμφὶ ταῦτα ἔχοιεν, might be employed about these things, i. e. the fires which were consuming their dwellings.

28. πφανής γὰφ ἦν καὶ στενή. A hill overhangs Trebizond called Bas Tepeh, i. e. Azure Hill. — ψευδενέδυαν, a false ambuscade.

29. πυος εποιείτο λαν θάνειν, pretended to be trying to escape the notice of the enemy. τους πολεμίους depends on λανθάνειν. S. § 163. 2.

30. ώς ἐνέδραν οὖσαν, as though it were a real ambuscade. Cf. N.

on I. 1. § 2. - ὑπεληλυθέναι, sc. τοὺς Ελληνας.

31. άλισκεο θαι γὰς ἔφασαν τῷ δυόμῳ. Portus with the approbation of Schneid and Poppo, gives to ἔφασαν the sense of ἄν ῷοντο. But the context shows, that the idea of speaking, relating, is to be retained in the verb. Krūg. explains it: ἔφασαν (on their return to the camp): ἡλισκόμε θα (ἀν) τῷ δυόμφ, the protasis εἶ μὴ ἔξεπέσομεν ἐν τῆς ὁδοῦ being omitted. Cf. S. § 213. N. 3.

32. ἐπὶ πόδα, backwards. A military expression.

CHAPTER III.

εἰς μὲν τὰ πλοῖα is opposed to οἱ δὲ ἄλλοι ἐποφείοντο, sc. πεζη.
 The arrangement is slightly confused.

 Κευασοῦντα. Kerason, as the ancient Cerasus is now called, lies S. W. of Trebizond. — Σιτωπέων ἄποικον, a Sinopian colony.

- 3. ἐν τοῖς ὅπλοις, sc. πάντων (fully written, Cyr. II. 4. § 1), of all in arms. εἴ τις "is used," says Mt. (§ 617. 1. f), "elliptically without a verb for the simple τὶς &c., only with an expression of doubt."
- 4. διαλαμβάτουσι γενόμενον, they divided the money raised from the sale of captives. διέλαβον δεοῖς, and the generals took each a part, to keep for the gods (1 e. Apollo and Diana). φυλάττεν depends upon διέλαβον. S. § 219. 2.

5. ἀνάθημα, a votive offering. Persons frequently testified their gratitude to the gods for some deliverance, by anathemata, consisting of shields, chaplets, golden chains, candlesticks, &c. — θησανον,

depository. The δησανεροί at the temple Delphi contained the viesents or dedications of the nation or tribe, expressed by the adnominal genitive. See Herod. passim.

6. εὶ δέτι πάθοι = if he should die. By a similar euphemism we say, 'if any thing should befall me;' if I should never return.'

7. ἔφυγεν. Laërtius says that Xenophon was banished ἐπὶ Αα-κωνισμοῦ, i. e. on account of his alleged adherence to the Lacedæmonian interests. — Σκιλλοῦντι, Scillus in Elis, where Xenophon composed most of his literary productions. — θεωρήσων, in order to see the games. — ἀνεἶλεν, sc. ἀνεῖλθαι from the preceding clause. — ὁ θεός, i. e. Apollo.

8. πάντων όπόσα έστιν άγοει όμετα θηφία = πάντων τῶν θηφίων όπόσα ἀγρεί ονται (are usually hunted).

δεκατείων, consecrating a tenth part. — ωραία = ἐκεῖνα ἃ αἱ ωραιφύουοιν.

11. $\frac{7}{1}$ π over i or i or i or i or i or i or the road that leads from, &c. - "Er $_i = l$ "reat. S. § 226. N. 2. - a a or a

ημέψων, cultivated, bearing fruit. — δένδοων depends upon ἐφυτεύθη. S. § 181. 2. — ὅσα ἐστὶ τρωχτὰ ὡραῖα, such as when ripe may be eaten raw, viz. apples, nuts, &c.

13. TON AE EXONTA - KATAOYEIN. S. § 219. N. 7.

CHAPTER IV.

2. Mosourolewr, of the Mossynæcians, literally, dwellers in wooden towers (μ ósour, a wooden tower, olnie, to dwell).—elis al tous. See N. on I. 3. § 5. — $\pi \varphi$ óŝeror. The proxenus was a person, who officially watched over the interests of all persons coming from the state connected by hospitality. The office was very similar to that of a modern consul or minister-resident. Cf. Smith's Dict. Gr. and Rom. Antiq. p. 491. — " $\sigma \iota \iota$ où $\delta \iota \eta \sigma \iota \iota \iota$ " (3 pers. plur. fut. opt. of $\delta \iota l \eta \mu \iota$), that they would not permit the Greeks to pass through.

3. αὐτοῖς refers to the Mossynæcians who were hostile to the Greeks. — οἱ ἐπ τοῦ ἐπέκειτα (i. e. ἐπ΄ ἐκεῖτα, S. § 124. N.), they who dwelt beyond these. — ἐκείτους, i. e. the more remote Mossynæ

cians. - el Boulourto. Cf. N. on IV. 1. § 8.

5. διασωθήναι πρὸς τον Έλλάδα, to reach Greice in safety. ——
ούτοι refers to the hostile Mossynœcians.

339

- Eì δὲ ἡμᾶς ἀφήσετε, but if you send us away, i. e. reject our proposal.
- 9. χρήσασθαι, sc. ήμιν elicited from the preceding ήμῶν. τι οδοί τε ἔσεσθε, in what will you be able.
- κτι here introduces a direct quotation. S. § 228. ἐκ τοῦ
 δατερα (i. e. τὰ ἔτερα), on the other side.
 - θάτεψα (i. e. τὰ ἔτεψα), on the other side.
 11. Ἐπὶ τοίτοις, upon these conditions. μοτόξυλα, canoes.
 - 11. Επί τοιτοις, upon these conditions. μονόξυλα, canoes.

 12. ως περ οί γοροί, as bands of dancers. ἀντιστοιχοῦντες ἀλλή-
- λοις, drawn up in rows facing one another. γέψος λευκῶν βοῶν δαπέα, shields made of the hides of white oxen with the hair on. Cf. N. on I. 8. § 9; IV. 7. § 22.
- - 14. ἐν ὁνθμῷ, in time. ἐπιμαχώτατον, very easy to be taken.
- 15. τὸ ἀκρότατον, "castellum in celsissimo loco situm." Krūg. ὁ πόλεμος ἢν among the Mossynæcians. οι γὰο ἀεὶ τοῦτ ἔχον τες, for those who, for the time being, were in possession of this. Cf. N. on III. 2. § 31. κοινὸν... πλεονεκτεῖν, by seizing on what belonged to them in common, they (i. e. the Mossynæcians hostile to the Greeks) had obtained the ascendency.
- 18. τέως, as yet, i. e. up to the time designated by ἐπεὶ in the next clause. —— ἐεδομμόττες τοέποτται αὐτοὺς, sallying forth put them to flight. The issue of this engagement was what might have been expected from so ill-concerted an attack.
 - 17. νόμω τιτὶ, a certain measure.
- 18. μάλ ὅττες συχνοί. The flight of so many Greeks rendered the defeat still more disgraceful.
 - 19. τοῦ κακοῦ. S. § 186. 1. γεγένηται. S. § 209. N. 4.
- 20. τῷ ὅντι, in reality. καὶ ἡμῶς ἀνάγκη, sc. πολεμίους εἶναι irom the preceding clause. ταὐτὰ, the same things. S. § 144. 3 ὅπες after ταὐτὰ may be rendered as. ἦττον . . . ἀπολείψονται, they will be less disposed to leave our lines. τάξεως here refers to the army drawn up in a regular order of battle.
 - 21. καὶ ὅτε, as when. S. § 228. N. 3.
- 22. ἐπεὶ ἐκαλλιερήσαντο, when they had offered a sucrifice attended with favorable omens. κατὰ ταὐτὰ, in the same order, i. e. in columns. ὑπολειπομένους κ. τ. λ., but a little behind the front.
 - 23. areatellor, attempted to drive back. Cf. N. on I. 3. § 1.

24. Τους μὲν οὖν κ. τ. λ. Buttmann (§ 137. 4) cites the passage to exemplify the use of the imperfect alternately with the aorist, whenever the fact narrated is to be represented as having had some duration.

- 26. φυλάττουσι is Brunck's emendation, of which Krüger says, "justo andacior est." It is however approved by Porson, Dindorf, and Bornemann. The common reading is φυλάττοτα, with which it is usual to supply το χωφίοι. The reading suggested by Brunck refers to what Pomp. Mela I. 19. says, that the Mossynæcians elect their king, and having closely confined him in a wooden tower, punsh him for any misconduct by withholding his daily food. σἰδὶ οί. Krüg. reads οἰδὶ ὁ referring to some inferior ruler, who was in the place first taken.
- 27. Φησαυφοίς, store-rooms, cells. —— τετημέτωτ, perf. pass. part. of τέω, to heap up. Cf. Butt. Irreg. Verbs, p. 180. —— σὰν τῆ καλάμη. So we say, 'grain in the sheaf.'
- 29. $K\dot{\alpha}_{\psi}v\alpha = \tau\dot{\alpha}$ πλατέα οὐε ἔχοντα διαφυήν οὐδεμίαν, i. e. chesnuts. Τοὐτω refers to κάψνα, and is put in the singular by a kind of attraction with $\sigma(\tau_{\psi})$. καὶ πλείστω $\sigma(\tau_{\psi})$ = as the most usual article of food. κεψαο θεὶς, being mixed, i. e. diluted with water.

30. εἰς τὸ πρόσω. See N. on I. 3. § 1.

31. ἀναβοώντων πόλεως. Credat Judæus Apella.

32. τῶν εἰδαιμόνων = τῶν πλουσιωτάτων. — οὐ πολλοῦ εἶναι, almost equal in thickness and length = nearly as broad as they were long. — ἐστιγμένους ἀνθέμιον, marked (i. e. tattooed) with flowers. Such is the usual method of interpreting this passage. "Mihi vera videtur vulgaris interpretatio." Krūg. For the construction of ἀνθέμιον, see S. §§ 165. 1: 206. 3.

33. εταίψαις αίς by attraction for εταίψαις ας. What a revolting picture is here furnished of a savage state of society.

34. απες αν. Supply from the context ποιήσειαν ανθρωποι.

CHAPTER V.

2. $\pi o \lambda \dot{v} \stackrel{?}{\eta} v \pi \epsilon \delta i v \omega \tau \epsilon \dot{\varrho} \alpha$ than the country through which the Greeks had previously passed. —— $\dot{o} r \eta \partial \tilde{\eta} v \alpha t \tau \iota$, might derive some advantage = might obtain some booty. $\dot{o} r \alpha \sigma \partial \alpha \iota$ is the more usual form. Cf. Butt. Irreg. Verbs, p. 189.

ὅτι ... πόλεμον, that the gods by no means permitted the war.
 ἀποίχους refers to πολίτας implied in πόλιν. Cf. N. on II 1. § 6.

4. Μέχοις ένταῦθα, thus far. — ἐπέζευσεν, travelled on foot.—

εν Βεβυλῶνι, i. e. in Babylonia. — μάχης. Cf. N. on II. 2. § 6. ——

άχει είς. So we have έστε έπὶ, IV. 5. § 6; μέχοις εἰς, VI 4. § 26. — γρόνου πληθος, space of time.

5. ἀγῶτας γυμτιχούς. The persons who engaged in these gymnic games, were either entirely naked, or covered only with the short χιτών.

7. τε before πόλεως corresponds with καὶ in καὶ περὶ τῆς χένας.

- ἔφερον. Notice the change of subject from ἡ πόλις to οἱ πολίται.

- δεινὸς - λέγειν. See N. on II. 5. § 15.

10. διὸ, for δι ο, wherefore. Butt. § 115. N. 5.

11. ὑμᾶς — ἐνίους = ὑμῶν ἐτίους. Mt. § 319.

12. Tavť ov ov où atiov μ in now we think that these things are unbecoming. où atiow = aratior τ is that τ in Mt. § 608. 1. — τ of the profit of all est sibilitaries a micitian conciliare, at τ in τ of alterial cujus amicitian conciliare. Zeune.

13. ὑπὲρ, for, in behalf of. — ἀγαπῶντες, contented.

14. ἀν θ' ὧν. Cf. N. on I. 3. § 4. — τις — τούτων. See N. on I. 4. § 8.

15. ὁποίων τινῶν ἡμῶν ἔτυχον, what kind of men they found us to be. Cf. Mt. § 328. 5.

Construct ăr before ἐλθόντες with ἔχωμεν. — ἄν τε — ἄν τε,
 whether — or. —— οὐχ ὕβορει, not from wantonness.

17. φοβερούς, fearful to be encountered.

18. τῶν ἐκείνων, of those things which were theirs. ἐκείνων depends upon τῶν. Cf. Mt. § 380. Obs. 2.

15. Κοτυωρίτας. It is usual to explain this accusative by quod at tinet ad, as it respects the Cotyorians. But Matthiæ (§ 427. Obs. 3) regards such accusatives, as resulting from the interruption of the proposition by a parenthesis, after which it is resumed with a different construction. With this explanation, Born in his note on this passage substantially concurs. Cf. Mt. § 631. 1. The best and most simple solution, however, is to regard Κοτυωρίτας as put in the accusative by attraction with its relative οῦς.

°O δὲ λέγεις, as to what you say. Cf. Mt. 478. — ἀνέφγον.
 § 80. N. 3. — τὰ ἐαυτῶν δαπανῶντες, being at their own charges.

21. Ot δὲ ἄλλοι is in apposition with ἡμεῖς, the omitted subject of σκηνοῦμεν. — ὑπαίθοιοι, in the open air.

22. A δε ἡπειλησας refers to what is detailed in § 12, supra.—φιλον ποιήσομεν. The difficulty suggested by the criticism of Zeuna

(See N. on § 12, supra), may be avoided by constructing ἡμῖν with this clause. So Born. and Poppo. — τὸν Παφλαγόνα, i. e. Corylas, who at that time governed Paphlagonia. Cf. VI. 1. § 2.

24. τοῖς εἰρημένοις, sc. ὑπ' αὐτοῦ. — τοὺς ἐνθάδε, i. e. the Osty-

25. ἐπιτήθεια, things of mutual interest, of advantage to both parties. — τά τε ἄλλα καὶ, especially, literally, among other things. Butt. § 150. p. 436.

CHAPTER VI

- 1. $\pi \epsilon \zeta \tilde{\eta}$, by land, opposed to κατὰ θάλατταν.— έμπειφοι, acquainted with. έκανοὶ παφασχεῖν, able to furnish.
- 2. "Ελληνας ὅντας ελληνα. Cf. S. § 232. "Ελληνα depends upon εξνους. τοίτω refers to τῷ.... ουμβουλείειν, by being friendly to the Greeks and giving them the best advice.
- 3. ὅτι οἰχ.... εἴποι, that he did not say, that they would make war (S. § 192. N. 2) upon the Greeks. —— εξον, while it was in their power. S. § 168. N. 2.
- 4. πολλά μοι κάγαθά γένοιτο, may many good things be to me = may I be prospered. αὕτη γὰο ... παφεῖναι, " i. e. tanti momenti res agitur ut nunc potissimum illud ἐεψὸν ἡ συμβολὴ cogitandum esse videatur." Krüg.
- 5. $\eta \mu \tilde{\alpha}_3 \ldots \pi_{00} \ell \zeta \epsilon \nu$, for we shall be under the necessity of furnishing you with ships. $\tilde{\eta}_r \sigma \tau \epsilon \lambda \lambda \eta \sigma \vartheta \epsilon$, if you set out. For citations in proof of this sense of the passive $\sigma \tau \epsilon \lambda \lambda \omega \mu \alpha \iota$, see Carmichael Gr. Verbs, p. 264.
 - 6. λεκτέα ά γιγνώσκω = δεί με λέγειν έκεινα ά γιγνώσκω.
- 7. η τ, than where. τὰ κέψατα, the horns, i. e. the points of projections of the mountain. κψατεῖν, to defend. οἱ πάντες ἄνθομποι, all the men everywhere, or as we say, all the men in the world. On the force of the article before πάντες, cf. Mt. § 266.
- 8. iππείαr. The Paphlagonians were distinguished for their skill in horsemanship, and for their excellent cavalry. On these plains, to which Hecatonymus refers, cavalry could act to great advantage.

 μεῖζον αφονεῖ, is too haughty to obey the summons of the king.
- 9. Θερμώδοντα. On the banks of this river now called Thermeh, the Amazons were located by the poets. άλλως τε καὶ, especially.
 ³ Ιοιν. This river is now called Yeshil Irmak. "Λλυν. The Halys, now called Kizzil Irmak, like the Thermcdon and Iris, rises in the mountains of Armenia, and after flowing westerly a considerable distance. takes a north-easterly direction and empties into the Euxine

 $ω_{\zeta}$ δ' αὐτως $= ω_{\zeta}αίτως$ δὲ. -- δ Παφθένιος. The Greeks derive the name of this river, from the fondness of Diana to hunt along its banks.

10. οὐ χαλεπὴν, not difficult merely. So Cicero Arch. Poet. 4. 8, "qui se non opinari, sed scire," &c.

11. Oi dè ov. Cf. N. on I. 3. § 5.

12. οὕτω δ' ἔχει, but it is thus, i. e. on this condition. — εἰ δὶ ... καταλείψεσ θαι (= καταλειφθήσεσ θαι. S. § 207. N 6), but if some o, us are to be left behind.

13. ἐν ἀνδυαπόδων χώυμ, in the situation of slaves = we shall be reduced to servitude.

15. ἐκατοὺς, skilful, well-disciplined. — οὐκ ἄτ ἀτ' ὁλίγωτ χοημάτων, not at small expense = not without great expense. — τοπαίτη δύταμις, so great a force as the one now there, viz., the Greek army. — αὐτῷ refers to Ξενοφῶντι, which is separated by intervening clauses from ἐδόκει upon which it depends. — πόλιν κατοικίσαντας, naving founded a city. From the expression λαβόντας πόλιτ, § 30, infra, it would seem that Xenophon had in mind the occupation and enlargement of some city then existing, perhaps Cotyora.

16. αὐτῶν refers to the Greek army, τους περιοικοῦντας, to the

Greeks living in Pontus.

17. $\ell \alpha \nu \tau \bar{\phi}$ is annexed to $\pi \epsilon \varrho \iota \pi o \iota \dot{\eta} \sigma \alpha \sigma \vartheta \alpha \iota$ for the sake of emphasis. S. § 207. N. 3. The perfidy of Silanus arose, not from love of country or friends, but from a mean desire to display his wealth in Greece, m which he would have been disappointed, had the army remained on the shores of the Euxine.

18. Φυόμενος Κύρω, i. e. offering sacrifice in the name of Cyrus.

19. τοῖς δὲ πολλοῖς, to the greater part. — ὅτι – ὅτι. This repetition results from the intervening clause. — κατδυτεύσει μεῖται, would be in danger of remaining — it was to be feared that τοσαίτη δύταμις would remain. — βουλεύεται γὰο κ. τ. λ. Notice the change to the oratio recta.

20. ἀπόφους ύττας — ξχειν, being at loss how to obtain. — χώφας to which ολευνμένης belongs, depends on εκλεξάμενοι. S. § 178. 2.

— πλοῖα δε commences the apodosis.

21. αὐτὰ κατα, i. e. the things reported by οἱ ἔμποροι. — ὅπως ἰκπλείσει. The future more commonly follows ὅπως. See Mt. § 519. p. 885.

22. προςέχειν (sc. τὸν νοῦν) μονῆ, to think of staying. — τινας Φύεσ θαι. The plural is used in order to give indirectness to the charge against Xenophon.

23. rovunrlas, the new moon, literally, new month (véos, un). The

Greeks began the month with the day on the evening of which the new moon first appeared. Hence $ror\mu\eta r / a$ was the name given to the first day of the month. Cf. Smith's Dict. Gr. and Rom. Antiq. p. 175.— $Kr \zeta \iota \iota \tau / r o r$. The Cyzicene stater was a gold coin = 28 Attic drachmæ (= \$4.926. See N. on I. 4.§ 13) or 180 grains, although none of the existing coins of that name come up to this weight. Cf. Smith's Dict. Gr. and Rom. Antiq. p. 896. — $i\pi d o \xi \iota \iota \iota / \iota r$. Cf. Non I. 1.§ 4.

24. Sià to Exer der elras, because I am from those parts.

25. τῷ βουλομέτω is in apposition with αὐτοῖς.

26. ωςτε εκπλείν, on condition that the army sailed exay. ωςτε =

lφ' ψτε.

27. idia, privately. — μη κοινοίμενον τη στρατιά. This assetion by the negative of what is affirmed in idia, makes Krüg, dou, the genuineness of these words. But the repetition of a sentiment in an affirmative and negative form, is often done for the sake of entphasis or perspicuity. Cf. Mt. § 636 (end).

28. η πράγματος, or in no respect whatever to touch the affair,

as we say, to have nothing to do with the thing.

το μέν μέγιστον. Cf. N. on I. 3. § 10. — ἄπειζον ὅντα, ες.
 τῶν ἱεοῶν.

- 30. ἀφ' οῦ ἀν γένοιτο, whence it might be how it might be brought to pass. ὑμᾶς τὸν μὲν βουλόμενον = ὑμῶν τὸν μὲν βουλόμενον. Cf. N. on V. 5. § 11.
 - 31. ἄτδρας, i. e. Timasion and Thorax. ἔτθα, i. e. Greece.
- 32. κατὰ μικοὰ, in small bands. χαίροντες. "Where χαίρων signifies to escape with impunity, its participle is generally used." Vig. p. 110.
- 33. τινα is bracketed by Dind in his lesser edition. "Ineptum τινα non dubitare ejicere." Krūg.
- 35. τὰ δὲ χρήματα limits ἐψενσμένοι ἦσαν. S. § 167. τῆς μιο θο φορᾶς is put by Hutch. and Weiske, in dependence upon τὰ χρήματα but Krüg. suspects, that it has crept into the text by way of explanation

CHAPTER VII.

- 1. ἀνιπύθοντο, received intelligence, as we familiarly say, got wind of what was going on \πραττόμενα).
- 2. σύλλογοι λγίγνοτο, were collected in groups. σύλλογοι is used of seditious gatherings in which plans of action are discussed and

matured. Cf. Thucyd. III. 27. § 3. — χύχλοι συνίσταντο, were standing in circles, the usual way in which persons group together to talk of real or supposed wrongs. — καὶ ἦσαν, and they excited in Xenophon great apprehension. — ἀγοφανόμους. The duties of these functionaries corresponded in some degree to those of the Roman ædiles. They had the inspection of the market, including the things sold there, (with the exception of corn, which was under the purisdiction of the σιτοφύλακες,) with the care of all the temples, fountains, &c., in the immediate vicinity of the market place. Cf. Smith's Dict. Gr. and Rom. Antiq. p. 24.

3. $\dot{\alpha}\gamma o \rho \dot{\alpha} v = \ell \varkappa \varkappa \lambda \eta \sigma \ell \alpha v$.

4. οτι ήλθου προς αυτον = that they were the authors of the project complained of by the soldiers.

5. μέλλω, have it in mind. Cf. Cyr. I. 4. § 16. — οὕτως . . .

akior = punish them as they deserve.

6. τοῦτο limits ἐξαπατῆσαι (S. § 167), and refers to ὡς ἥλιος κ. τ. λ.

7. ως Έλλάδα, how favorable is the navigation (i. e. the wind

for sailing) into Greece.

8. ἀλλὰ γὰο ἐμβιβῶ. The ellipsis may thus be supplied: But it may be objected, that I can still deceive you, for, waiting a while, I shall cause you to embark when there is a calm — Οὐκοῦν, therefore. Herm. ad Vig. p. 794 remarks: οὐκοῦν est ergo sine interrogatione; οὕκοῦν, 1. non ergo, 2. non sane, 3. nonne ergo? 4. nonne?

9. $\Pi_{0i\tilde{\omega}}$ δ' $\tilde{\nu}\mu\tilde{\alpha}\varsigma - \tilde{\eta}\varkappa\epsilon\iota r$, but I will suppose you to have come (S. § 209. N. 2). — $\varkappa\alpha i$ δ $\tilde{\eta}$ $\varkappa\alpha i$, grant that even. " $\varkappa\alpha i$ δ $\tilde{\eta}$ is employed in stating something for the sake of argument." Vig. p. 198. XI. But Matthiæ (§ 510. 7) has cited examples, which show that this hy pothetical power resides in the indicative. — $\tilde{\eta}$ $\tilde{\nu}\tilde{\nu}\tau\omega - \tilde{\beta} o\nu i \epsilon r \delta_{\mu}\epsilon r o \varsigma$, than by thus forming plans.

10. Παρίημι, I resign. —— ἀρχέτω. He seems to have Thorax

in view.

11. 'Αλλά γάφ. Cf, N. on III. 2. § 26. — ταῦτα refers to the charge against Xenophon spoken of, § 5, supra.

12. "Οταν ἔχητε, i. e. when you are satisfied in respect to these things. — οἶον ὑποδείννοιν, such as it foreshows itself. S. § 205. N. 1.

13. ἀπελθεῖν. Dindorf reads ἀπῆλθον. But the construction, δο κοῦσι δέ μοι — ἀπῆλθον is so harsh, that it seems best, with Poppo and Krüger, to adopt ἀπελθεῖν as the true reading.

14. νομίζειν, ες. τους ένοικουντας.

16. ἡμέρα γενομένη, the day coming on. —— λοχυςῶν τοπων, ι. e. the mountains. See § 13, supra.

17. $\frac{7}{11}$. Supply ir from $ir \tau \tilde{\eta} \tilde{\eta}_{\mu}iga$. The relative is found without the preposition, when it refers to a noun or pronoun, with which the proposition is joined. Cf. Mt. § 595. 4. — $oi\pi\omega$ $dr\eta\gamma\mu$ $iro\iota$, not yet having got under weigh.

18. σφείς λέγειν, έφασαν — ήδεσθαί τε αὐτοίς. "I know no other example of this, (i. e. the personal pronoun in the nominative before the infinitive,) than the case where two infinitives with different subjects are dependent on the extre verb, of which one only has the same subject with the first verb." Butt. § 142. 4. N. 3. — αὐτοὺς refers to τφεῖς ἄνδψας (§ 17), and is the subject of κελεύειν, which verb is coinceted by καὶ to ήδεσθαί τε καὶ μέλλειν, and depends upon ἔφασαν. Poppo however, suspects that αὐτοὺς stands for ἡμᾶς αὐτοὶς, i. e. the Greeks. — τοὶς τούτου δεομένους, those who wish this, i. e. to bury their slain.

19. ἔτυχον Κερασούντι, happened to be still in Kerasus.

21. Συγκαθήμετοι, while we were sitting together in consultation. Cf. Thucyd. V. 55. § 1.

22. ω_S $\tilde{\alpha}_F \dots \pi_Q \tilde{\alpha}_F \mu \alpha$, inasmuch as they had seen what took place among them, i. e. the death of their countrymen spoken of § 19, supra. The idea is that they were frightened, because they had just witnessed a similar scene.

25. ἐπνίγετο, "was near drowning." Belfour.

26. τοιαῦτα is in the predicate.

Xenophon now shows the sad effects, which would result from such insubordination. — τῶν ποὸς ὑμᾶς ἰόντων as ambassadors.

28. ℓr οὐδεμιῷ χώψ $\ell =$ without authority. — $\mathring{r}r \cdots \mathring{\epsilon} \gamma \acute{\epsilon} r \acute{\epsilon} r \acute{\epsilon} r \acute{\epsilon}$, if there be those, who will render him the obedience, which just now (i. e. when the mob collected) was given.

29. ὑμῖν. S. § 197. Notes 1, 4. — διαπεπφάχασικ. S. § 205. N.

3 — αὐθαίζετοι (αἰτός, αἰζεομαι), self-chosen.

30. ἀφικνεῖσθαι is the subject of εἶναι. — τούτους refers to νεκρούς. Cf. N. οπ τοῦτο ,III. 2. § 20. — κηρυκίψ, the caduceus, a staff or mace borne by heralds and ambassadors in the time of war. συν κηρυκίψ = a caduceutor being sent. Similar to this is our modern expression, 'to send under a flag of truce.'

31. 'Aλλά ἡμεῖς z. τ. λ., but we (thinking that no one would willingly undertake the embassy) have requested, &c. — τὰ σαγνοῦν, and endeavor to pitch his tent on strongly fortified and advantageous places, i. e. take every precaution to defend himself against the vio-

lence of a mob.

32. ήθέως, with gladness such as results from a hope of acceptance.
33. τὰ μέχιστα things of the greatest moment, i. e. good faith to-

wards heralds, a just regard for the rights of others, &c. —— Of de de de Dorn., and Pop., translate of, ubi, referring to Greece. Cf. VI. 6. § 16. But Krüg, makes of a pronoun referring to inativo, and after Lion adopts the order: $\tau l_3 \stackrel{\circ}{a} v \stackrel{\circ}{\mu} \mu \bar{\alpha}_3 = i \pi a u \tau \acute{e} \tau \acute{e} v \stackrel{\circ}{\nu} \pi a u v \acute{e} v \acute{e} \tau \acute{e} \iota \acute$

CHAPTER VIII.

- 1. δίκην ὑποσχεῖν, should be tried. χούνου. S. § 187. 1. ἀφλε (2 aor. of ὀφλισκάνω) μτᾶς, was fined for negligently guarding the cargoes of the transport-ships (V. 1. § 16) the deficit, 20 mine For the construction of τῆς φυλακῆς, which Krūg. rightly translates secors custodia, see S. § 187. 1. χοημάτων depends on φυλακῆς. το μείωμα, with which μτᾶς is in apposition, follows ὧφλε, and refers to the deficiency in the cargoes, resulting from the negligence of those, who kept guard over them. ἄσχων of the ships (V. 3. § 1). κατημέλει. Sturz supplies τῆς αψχῆς, in the sense of munus, duty. φάσχωντες, asserting. On the use of φάσχω, cf. Butt. § 109. I. 2; Mt. § 215. 2.
- λέξαντα has ποῦ καὶ ἐπλήγη for its object. τῷ ὁἰγει. Cf. IV.
 § 11.
- 3. $\partial \varphi \varphi a t r v \partial \alpha \iota$. This expression shows the extreme scarcity of the article. $\partial \zeta \ldots \iota \gamma \gamma t \gamma r v \sigma \partial \alpha \iota$, who are said to be insensible to fatigue, on account of their viciousness. Xenophon means to say, that if unmoved by the dreadful sufferings of the soldiers, he was abusive and insolent, he must have evinced a viciousness unsurpassed by that of the ass, which no amount of labor could subdue. $\mu v \partial \dot{\nu} \omega r \pi \alpha \varphi \dot{\psi} r \eta \sigma \alpha$; did I abuse you when I was intoxic t t d d? This does not imply that Xenophon was ever guilty of drunkenness, any more than the previous interrogatory proves him to have been addicted to $\rho \omega d c r v d$
 - 5. εί οπλιτεύοι = εί είη οπλίτης.
- 6. ⁵H.... ἀπάγων; are you the man, who was carrying a sick person?
 - 7. xaì yào ăsiov, for now it is worth while.
- S. κατελείπετο, was on the point of being left behind. S. § 210. N. 1. τοσούτον = τοσούτον μόνον.
 - 9. Συνέφη assented to. προύπεμψα by crasis for προέπεμψα. 10. Όπόσα γε βούλεται is a phrase of indifference = just as he

pleases. — 'Ενταῦθα λέγεις = it is true, as you say, that then I struck you. — εἰδότι ἐοικέναι, to appear like one who knew.

11. ἦττόν τι ἀπέθανεν, literally, did he any the less die, i. e. nothing was gained by this trouble, since after all the man died.

12. ολίγας, sc. πληγάς, few blows, i. e. less than he deserved.

13. $\delta oois$... $\eta_{\varphi x t}$, as many as were content to be saved. — $t \delta r \tau_{\varphi x} r$ wai $\mu \alpha_{\chi o} \mu \epsilon' r \omega r$. Matthiæ (§ 556. Obs. 3) refers these participles to $i \mu \alpha_{\varsigma}$, the change of case resulting from a kind of anacoluthon. Perhaps it is better to regard them as gen. absolutes, thrown in for the sake of giving emphasis to the thought. Cf. Mt. § 561. — $\epsilon \pi o_i o_{\mu \epsilon r}$. S. § 210. N. 2. — $\alpha \pi \omega \delta i \mu \epsilon \vartheta \alpha$. The aorist here confines the result to a single case — (each time that we did thus) we should have all been destroyed. See Mt. § 508. b (end).

14. καθεζόμενος συχνόν χούνον, having sat a considerable time. On this aoristic use of καθεζόμενος, cf. Butt. § 144. p. 277; also Butt. Irreg. Verbs, p. 130. — κατέμαθον ἀναστάς μόλις I perceived that I could scarcely rise. When the participle, after verbs of knowing, hearing, seeing, &c., has the same subject as that of the verb, it is put in the nominative (Butt. § 144. 4; Mt. § 548); and if it denotes an action, coinciding in time with the finite verb and completed along with it, the participle is in the same tense. Mt. § 559. p. 975.

15. ὑγοότητα, suppleness, flexibility of the limbs. — τὸ δὲ κα-Φῆο Φαι δακτύλους, but I saw, that sitting down and remaining still, produced congealment of the blood and rotting off of the toes.

17. Καὶ γὰο οἶτ. Cf. N. on I. 9. § 8. — παυὰ τὸ δίκαιοτ, contrary to what is just, unjustly. — τι μέγα λαμβάτειτ, what injury so great could they have suffered, as that they could hope to obtain satisfaction for it? — ἀπλοῦς, simple, ingenuous, when used of an oration is opposed διπλοῦς, double, artificial, ambiguous.

εν εὐδία (εὐ, Δεύς), in fine weather = free from perils and hardships.

20. θάλαττα μεγάλη (= magnum mare, Lucret II. 554), a high sea, swelling waves. — rεύματος μόνου = the last departure from duty. — πρωρεύς. This officer who was next in rank to the helmsman, commanded in the prow, and had the oversight of the rowers. — χυβερνήτης. He had the chief management of the ship, and sat as helmsman, on an elevated seat in the stern. — ἐν τῷ τοιούτω, at such a time. For the use of the article, see Mt. § 265. 7.

21. Εχοντες ξίτη οὐ ψήφους, i. e. not being restricted to the mere declaration of opinion, but having ample means to punish Xenophon or ill-timed or excessive severity.

22. Hovolar license. isoffer torres airois, by permitting them

to be insolent. — τοις αὐτούς εβριστοτάτους, you will find that the same persons, who were then most remiss, are now the most insolent.

23. διεμάχετο φέφειν, refused to carry his shield under pretence of sickness. For the construction of διεμάχετο — μη φέφειν, cf. N. on I. 3. § 2 (beginning). — ἀποδέδυχεν, he has stripped, i. e. plundered.

24. τοῖτον ποιοῦσι, you will treat him contrary (τἀναντία. S. § 186. N. 2) to the manner, in which they treat dogs. — διδέασι, pres. 3 pers. plur. of δίδημι (a poetic form of δέω), as τιθέασι is formed from τίθημι (S. § 117. N. 2). Carmichael sub hac voce quotes Porson's remark: "the Attic bee (i. e. Xenophon) does not dislike words and phrases both poetic and Doric, of which no trace is found in other Attic writers, when they give elegance and vigor to his style."

25. ἀπηχθόμην. The aorist is here used for the perfect tense. Cf. S. § 212. N. 1. — μέμνησθε. S. § 209. N. 4. — εὶ δέ... επεκούοησα, but if I protected any one from the storm. Mt. § 411. 5.

26. περιεγένετο, he was superior to his accusers, i. e. he was honcrably acquitted.

BOOK VI.

CHAPTER 1.

4. κατακείμετοι after the Oriental manner. — στιβάσιν, couches made of grass, straw, or leaves. — ἐκ κεφατίνων ποτηφίων, out of cups of horn.

- 5. οπονδαί, libations. The Greeks. t feasts, before drinking made a libation to the good spirit (ἀγαθοῦ δαίμονος) of unmixed wine, of which each guest drank a little. This ceremony was accompanied with the singing of the pæan and the music of flutes. Afterwards mixed (i. e. diluted) wine was brought in, and with the first cup the guests drank to Λιὸς Σωτῆφος. After the οπονδαί were made, the ὁειπνον, dinner, closed, and at the introduction of the dessert (δεύτεραι τραίπεξαι) the ουμπόσιον commenced. At the symposia, music and dancing with various other amusements were introduced, and sprightly conversation, sallies of wit, and the discussion of the subjects of the day enlivened and gave interest to the entertainment. Cf. Smith's Dict. pp. 321, 832, 926. πφὸς αὐλὸν = to the music of the flute. πεπληγέναι, to have been killed. τεχνικῶς πως, by some kind of trick.
- 6. ἀνέχραγον. They thought the man was really slain. Σιτάλκαν, i. e. a song in which were sung the praises of Sitalcas, one of their kings, celebrated for his goodness. ἐξέιρεψον ὡς τεθνηκότα, bore him forth for burial, as if he were dead.

7. καρπαίαν, karpaia, a mimetic dance. S. § 164.

8. σπείρει καὶ ζειγηλατεῖ. This was done in pantomime. — λη στης, i. e. a pretended robber. — ἐν ἡν θμῷ ποὸς τὸν αὐλόν, rhythmically to the finte, i. e. in time with the music of the flute. — τὼ χεῖρε. S. § 137. N. 1.

9. καὶ τοτὲ — τοτὲ δὲ, at one time — at another. — ως δύο ἀντιτατομένων, as if two were opposed to him. — ἐξεκυβίστα, threw wimself head foremost, i. e. he performed a kind of somerset.

10. Περοικόν, so δοχημα, a Persian dance, which, from the genu-

flexions with which it was performed, was called ὅκλασμα. Cf. Cyr VIII. 4. § 12.

11. προςόδοις, solemn thanksgivings, when pæans were sung to Apollo and the other gods.

12. Πυψό/χην. The movements of this war-dance were very light and rapid. Hence the name of the Pyrrhic foot (υυ). In the Doric states, where its origin is to be traced, it served as a preparation for war, but at Athens and other of the non-Doric cities, it was merely mimetic to entertain company. It was introduced to the public games at Rome by Julius Cæsar.

13. αι τοεψάμεναι. A sportive exaggeration of what is narrated, I. 10. § 3.

15. 'Αθμήτητ, now called Ak-Liman, i. e. the White Harbor. — μεθίμνους. The medimnus was the principal dry-measure of the Greeks, and contained 11 galls. 7.1456 pints. — πεψάμια. This was a liquid-measure containing 5 galls. 7.577 pints. Cf. Smith's Dict. Gr. and Rom. Antq. p. 616.

18. νιχώσης, sc. γrώμης, the prevailing opinion, i. e. the will of the

majority.

20. $\pi\tilde{\eta}$ μèν corresponds with ὁπότε δ' αὖ, § 21, infra. Cf. N. on III. 1. § 12. — roμίζων, when he reflected. — τυχόν, perchance. possiblu. S, § 168. N. 2.

21. αὐτοκράτουα γενεσθαι ἄψχοντα, to be commander-in-chief.

την προειργασμένην δόξαν, the glory which he had previously obtained, in conducting the retreat of the army.

22. δύο tερεῖα. Zeune remarks, that two or more victims were brought to the altar, so that if auspicious omens did not attend the sacrifice of the first, another might be slain.

23. δεξιὸν. "When the Greeks were seeking omens from the flight of birds, they stood with the face to the north. Hence the favorable quarter of the heavens was on their right. The Romans on the contrary, when taking auguries of this sort, looked towards the south, and therefore the propitious region of the heavens was on their left. This will account for the apparent disagreement in the writings of the two people, the Roman omen on the left being fortunate, which to the Greek would have been unlucky, and vice versa. As it respects the kind of omens, sometimes the mere appearance of a bird was deemed sufficient (especially if it appeared to a traveller on his road); thus the Athenians always considered the appearance of an owl as a macky sign; hence the proverb, γλαὺς ἔπταται, the owl is out = we shall have good luck." Smith's Diet. Gr. and R. w. Antiq. p. 348.

suited to $\omega_{\varsigma\pi\iota\varrho}$ being $u\dot{\epsilon}\gamma\alpha r$ $u\dot{\epsilon}r$ oldrive. — $\mu\dot{\epsilon}\gamma\alpha \varsigma$, i. 2. portending great things. — $o\dot{v}z$ $i\partial_t\omega\tau\iota\dot{z}\dot{\epsilon}\varsigma$. The omen was to a person of official dignity, inasmuch as the eagle was the bird of Zeus. — $i\pi l\pi\sigma \circ \varsigma$, portentous of great toil. — $\chi\varrho\eta_{\mu}\alpha\tau\iota\sigma\iota\dot{z}\dot{\epsilon}\sigma$, relating to an increase of wealth. — $\mu\dot{\alpha}\lambda\lambda\sigma$, sc. $\ddot{\eta}$ $\chi\alpha\vartheta\dot{\eta}_{\mu}\epsilon_{r}\sigma$, rather than while in a sitting posture.

25. προεβάλλοντο αὐτόν, they proposed him (i. e. Xenophon).

26. εἴπεο ἄνθυωπός εἰμι = since I have all the feelings of a man, in respect to an appointment so honorable. — ἐμοὶτοῖτο, nor furthermore do I think it at all safe for me.

28. $\pi \epsilon q \alpha$, beyond is here taken absolutely (Butt. Lexil. No. 1), somewhat in the sense of $i\pi \epsilon q$ $\tau \delta$ $\mu \epsilon \tau q \sigma \epsilon$. $\alpha \tau \delta q \sigma \delta$ without author-

iy = null and void.

29. εἴ τινα. He seems to refer to Chirisophus, and therefore, in order to give no offence, employs ἀχθήμενον instead of στασιάζοντα.

31. πλείονος ἐνδέον, there was need of a more cogent reason, viz., that drawn from the will of the gods — ὀμνίω...πάσας. The same formula of swearing is found, VII. 6. § 18; Cyr. VI. 4. § 6. So Demosth. de Cor., τοῖς θεοῖς εἴχομαι πᾶσι καὶ πάσαις. — ἡ μὴν confirms the oath. — ἐμοὶ before ἰποστῆναι limits βέλτιον. — ὥςτε ... γνῶναι=θιαφανῶς, § 24. — ἰδιώτην signifies in this place, one who is unskilled in the science of divination.

32. οἰδ' ἄν Γγωγε ἐστασίαζον. A similar protestation to the one made by Xenophon, § 29. — Ξενοφῶντα . . . ελόμενοι, yet, said he, you have done a favor to Xenophon by not choosing him. What is here said shows, that the worst fears of Xenophon would have been realized, had he accepted the command offered to him. — καὶ μάλα. . . . σιγάζοντος, and that too in spite of my efforts to silence him. — "Ο δὲ, i. e. Dexippus. — αὐνον refers to Xenophon.

CHAPTER II.

2. ἐπὶ τὸν Κέρβερον — καταβήναι. "Male vertit Hutchinsonus ad Cerberum descendisse, quod esset, πρὸς Κέρβερον. Verte ad Cerberum petendum descendisse." Porson.

4. Θανμάζω — τῶν στψατηγῶν. The genitive in this case, shows in whom a certain quality is found, which quality is contained in the proposition beginning with ὅτι οὐ. I wonder at the generals = I wonder at this (i. e. ὅτι ... σιτηφέσιον) in the generals. Cf. Mt. § 317. Obs.; S. § 182

5. "Allog .. uvglovs, another said, 'not less than ten thousand

The ellipsis of of ἐκέλευσε αἰτεῖν gives life to the passage. — ἡμῶν καθημένων, while we are sitting here in consultation.

πορύβάλλοντο, they began to nominate. — Οἱ δ' λοχυρῶς ἀπεμάγοντο, but they wholly declined the service.

8. the ayogar, the market, i. e. provisions sold in the market.

9. $\delta \iota \alpha \varphi \partial \iota \ell \psi \iota \nu \tau \gamma \nu \pi \varphi \bar{\alpha} \xi \iota \nu$ follows $\dot{\eta} \tau \iota \tilde{\omega} \nu \tau \sigma$, as the genitive denoting the crime. S. § 183. 1.

10. Γνα Αθηναίον. They considered Xenophon as the real leader, although Chirisophus had been chosen to the office. — το δ εἶναι, but that the rest of the army was nothing comparatively. — καὶ ἦν δὲ κ. τ. λ. An explanatory clause thrown in by the historian.

 αὐτοὶ refers to Chirisophus and Neon. — διὰ ταῦτα, i. e. for the reasons just mentioned. — τοῖς γεγενημένοις, i. e. his loss of the

chief command, and the desertion of his soldiers.

15. ἔτι μὲτ, for some time. — παυαμείταττας refers to the third division of the army, spoken of in the following section.

17. κατά μέσον πως της Θυάκης, about the middle of Thrace.

CHAPTER III.

- i. "Or μèν οὖν κ. τ. λ. Schneid., Krūg., and some others, mako this exordium to commence the sixth book. It is omitted in the Etou MSS., and bracketed by Dind., Born., and Poppo.
- 2. Of μεν 'Αφκάδες, i. e. the division which followed Lycon and Callimachus, and were now led by ten generals. τὸ αὐτοῦ λάχος, his own division (literally, lot, portion), consisting of 450 men.
 - 3. Συνεβάλοντο δε και λόφον, they agreed upon a hill.
 - 4. το συγκείμενον, sc. χωρίον, the place of rerdezvous.
- 5. τέως, i. e. until they came to the ravine. τοξπονται, sc. οί Θοβικες. ἀποκτιννύασι, 3 pers. piur. pres. of ἀποκτίννυμι. S. § 117 N. 2. λόχου limits στοματιώτας understood, with which ὀκτώ μόνους agrees.
 - 6. ἀεὶ πλείονες συνέξοςτον, the numbers were continually increasing.
 - 7. of δè refers to the Thracians. επίσιεν, sc. of Ελληνες.
- 8. τῶν μὲν refers to the Greeks, τῶν δὲ, to the Thracians. —— τελευτῶντες, at last.
- 9. τὰ μὲν ἄλλα, i. e. the other conditions of the treaty. —— ούν εδίδοσαν, were unwilling to give, "usu in hoc verbe frequentissimo." Krūg. —— ἐν τούτφ ἴσχετο, in this thing the treaty hung, i. e. the disagreement respecting the giving of hostages put a stop to the treaty

 Σενοφωντι — πορευσμένω, while Xenophon was marching. Cf Butt. § 145. 5; Mt. § 562. 2.

12. ε έχεῖνοι. The common reading is ε ἐκαὶ ἐκεῖνοι ἀπολοῖνται, also if they perish, a sense not unsuited to the context.

14. στηστοπεδενώμεθα. S. § 215. 1. — καιφός refers to time, i. e. time for supper. Some refer it to a place suitable for pitching a camp, and at a convenient distance from the enemy. Weiske thinks that reference is had to a due amount of exercise, so that the army might partake of their repast before becoming greatly fatigued.

15. This section is parenthetic. — εἰς τὰ πλάγια, i. e. the parts lateral to their march. — κα/ειν in order that these numerous fires

might strike the Thracians with terror. Cf. § 19, infra.

16. Χουσόπολιν, Chrysopolis, now Scutari, the Asiatic suburb of Constantinopie, on the eastern shore of the mouth of the Bosphorus.

17. κάκιον έστι διακινδυνείειν, it is more hazardous to encounter danger. — εἰς ταὐτὸν ἐλθόντας, having come into the same place = having united our forces. — κοιτῆ... ἔχευθαι, to make common cause in effecting our safety. ἔχευθαι with the genitive signifies, to cleave to, to keep hold of. Cf. Mt. § 330. 6; S. § 179. 1. — παφακινασαμένους τὴν γνώμην, having come to the determination. — ὡς τῆν — ἔστιν, that now is the time.

18. τοις μεγαληγοψήσαντας ώς πλέον φονοῦντας, those who boasted of having wisdom superior to us. — ταπεινῶσαι, to humble. This beautiful sentiment reminds us of a letter of the Sultan Barsebai, quoted by Stocker (N. on Herod. VII. 10. § 5) from De Sacy's Chrestom. Arab. "These are the words of the Most High: 'How many times has it not happened by divine permission, that a small troop has vanquished a numerous army!" — ἀπὸ τῶν θεῶν ἀγχομένονε — beginning every enterprise by asking counsel of the gods

19. $t\phi'$ boon καλώς είχει, as far as it was proper. — επιπαφιόντες, going up. Cf. Thucyd. V. 10. § 8, with Bloomfield's note. — – ή στοατία = οἱ ὁπλῖται, by its opposition to the preceding οἱ πελτασταί.

22. ἐλάτ δανον γενόμενοι, found themselves unawares upon the till. — ἐπολιοςκοῦντο has the force of the pluperfect.

23. τῶν καταλελειμένων, i. e. the old men and women, spoken of in the preceding section.

24. κατὰ ὁδὸν, in the way leading to Calpe. — ἀφίκοντο εἰς τὸ αἰτὸ, i. e. συνέμιζαν ἀλλήλοις. Krüg.

25. τοῦτο, i. e. an attack upon them by night.

26. τὰ πας ἡμῖν, our situation.

CHAPTER IV.

1. $\tau \tilde{\eta} \ \tilde{v} \tau \tilde{\eta} \ \mathcal{M}_0 l_{\psi}$. The Thracians had long before this crossed over on the Asiatic side of the Bosphorus, and spread themselves in the fertile plains of Mysia and Phrygia.

2. Καὶ τριήρει ... $\pi \lambda o \tilde{v}_{5}$. The idea is, that the distance from Byzantium to Heraclea, could only be rowed by a galley in one of the longest days. $\hat{\eta}_{\mu}\epsilon_{\rho}\alpha_{5}$ $\pi \lambda o \tilde{v}_{5}$ is like our expression, 'a day's sail.'

---- Exalatorias, being shipwrecked.

3. $\ell r \tau \bar{\eta} \theta \alpha \lambda \dot{\alpha} \tau \tau \eta \pi_{\psi \alpha \kappa \ell \mu \nu r \sigma r}$, extended into the sea = a promontory. — $\tau \dot{\sigma} \mu \dot{\epsilon} r - \kappa \alpha \theta \bar{\eta} \kappa \sigma r$, $\dot{\sigma} \dot{\theta} \dot{\epsilon} \alpha \dot{\nu} \chi \dot{\eta} r$, and $\tau \dot{\sigma} \dot{\theta} \dot{\epsilon} r \dot{\tau} \dot{\sigma} \varsigma - \chi \omega g \ell \sigma r$ are in apposition with $\pi_{\psi \alpha \kappa \ell \mu \nu r \sigma r} \chi \omega g \ell \sigma r$, as parts subjoined to a whole. Mt. $\dot{\varsigma}$ 432. 3. $\dot{\epsilon} \sigma \tau \dot{\iota}$, however, may be supplied after these nominatives. — $\alpha \dot{\nu} \chi \dot{\eta} r$, neck of land. The foundation of this metaphor is obvious. — $\dot{\ell} r \tau \dot{\sigma} \dot{\varsigma} \tau \sigma \dot{\iota} \dot{\nu} \dot{\nu} \dot{\ell} \dot{\tau} \dot{\sigma} \dot{\varsigma} = \text{comprised}$ within the limits of the promontory.

7. εἰς δὲ γενόμενον. The usual interpretation, and one which is adopted by Weiske, Zeune, Born., Pop., and Krüg., is "in loco qui

facile futurus fuisset oppidum."

8. ἐπὶ ταὐτην τὴν μιο θοφορὰν= for the sake of hire merely. The demonstrative pronoun here expresses emphasis. Cf. Mt. § 472. b.— οἱ μὲν καὶ ἄνδυας ἄγοντες, οἱ δὲ καὶ προςανηλωκότες χρήματα. The text is so obscure, and the efforts of distinguished critics have proved so fruitless, in restoring what may be deemed the true reading, that I shall only adduce Bornemann's solution, which on the whole seems preferable, viz., to reject ἄνδυας from the text and read, οἱ μὲν καὶ ἄγοντες, οἱ δὲ καὶ προςανηλωκότες χρήματα, some bringing their for tunes with them, and others having already spent theirs.— τοίτων ἔτεφοι, others of these. Krüger regards ἔτεφοι as here implying comparison, others than these. Cf. Mt. § 366. d; S. § 186. 2. — πολλὰ καὶ ἀγαθὰ πράττεν = had amassed great fortunes.

9. συνόδου depends upon ἱντέψα. S. § 186. 1. — τοὶς κεκφοὺς, i. e. those who had been slain by the Thracians. — καὶ οἰχ οἶον κ. τ. λ. Decomposition had so far progressed, that the bodies could not be removed from the place. — ἱθαψαν . . . κάλλιστα, they buried with all the honors their circumstances would permit. ἐν τῶν ὑπαφχόντων, according to their means. Cf. ἐν τῶν ὁντατῶν, IV. 2 § 23.

11. κατὰ χώραν στράτευμα, that the army should resume the same order, which it had before the defection of the Arcadians.

12. "Hôη, immediately. — 'Ημεῖς, i. e. the generals. — εἴ ποτε άλλοτε, if ever at any other time you were prepared to fight

13. μιο θωσάμενος, having hired. "μιο θώω, I let out, μιο θοῦμαί τι I cause to let out to myself, i. e. I hire." Butt. § 135. 8.

16. εlς τοίς, as many as three times. Cf. Vig. p. 226. XIV. -

a Exortes \$1.00v, which they had when they came.

- 18. ως....ὅτι. Matthæ (§ 539. 2) cites this passage as illustrative of his remark, that "sometimes the construction of a proposition, which properly is independent, is connected with a parenthesis," ὅτι here depending upon ἥτουσα. Poppo and Krūger, however, find here two modes of construction combined in one proposition, the writer preceeding with ὅτι, as though he had not commenced with ωc. Cf. Mt. § 632.
 - 19. un ... isour, since the sacrifices were not propitious.
- 20. σχεδόν στο**ατ**ιὰ, almost all the army. διὰ . . . πᾶσιν, because it concerned all.
- 21. Your ... huir, perhaps the victims may be favorable to us. Cf. Thucyd. V. 54. § 2.
- 22. προθυμείσθαι εἴ τι ἐν τούτφ εἴη. Of the various solutions given to this troublesome passage, that seems most satisfactory, which supplies σεσπεῖν before εἴ (Μτ. § 526), and refers τούτφ to τῷ θύματι understood from ἐθύστο: to pay close attention to the circumstances attending this sacrifice.

24. οὐ μεῖον πενταχοσίους. Bornemann, following the common reading, inserts η after μεῖον. For its omission, cf. Mt. § 455. Obs. 4.

25. τριάχοττα. Krüger edits πεττήχοττα, on the ground that τριάχοττα would make the number too small. But it should be remembered that prompt assistance was needed, and hence the young and active were selected for the relief-party.

CHAPTER V.

2. $\ell \pi \epsilon \xi \delta \delta \iota \alpha$, sc. $\ell \epsilon \varrho \dot{\alpha}$. This sacrifice was offered by generals before setting out on an expedition, in order to ascertain from the accompanying signs, whether the enterprise would be successful or not.

4. Ἐπεὶ δ αὐτοὺς, when the captains and soldiers of Neon had left (Weiske, vellent relinquere, but Born, more correctly, reliquissent)

them, i. e. Neon and τον δε όχλον και τα άνδοάποδα.

7. $\xi\xi\omega$ $\tau\omega\nu$ $z\omega\mu\omega\nu$, outside of the villages so as not to be molested by the enemy. $---\frac{i}{2}rr\delta\varsigma$ $\tau\eta$ ς $q\dot{\epsilon}\lambda\alpha\gamma\gamma\sigma\varsigma$, within the phalanx. No parties were permitted to leave the lines for the sake of plunder.

λόχους φίλακας, companies of reserve. — οι πολέμιοι... ἀκεφαίους,
 the enemy, when thrown into disorder by the main body of the Greeks,
 may meet these bodies of reserve being in good order and vigorous

assequious, literally, not having mixed with the combatants; hence fresh, vigorous for action.

10. ως μη εστήμωμεν, so that we may not be standing still, which would appear to the enemy the result of fear.

13. $0 \tau_1 \dots \tau_{opelar}$, what it was which stopped the march. S. § 140. 3.

14. οὐδένα ἐθελούσιον, have never led you into unnecessary (literally, voluntary) danger. προξενέω, to be the πρόξενος of one, to introduce one to another, as a πρόξενος would, the citizen of a state connected by hospitality; hence tropically, to lead one into a place or situation. As parallel to χίνθυνον ἐθελούσιον, cf. ἐκουοιων κινθύνων, Thucyd. VII. 8. § 3; αὐθαιρέτους κινθύνους, VIII. 27. § 3. There are some, however, who prefer to join ἐθελούσιον to the preceding με.

οὐ γὰος ... ἀνδομείστητα, for I see you in no want of glory as it relates to bravery, i. e. glory resulting from bravery.

16. μεταβαλλομένους, sc. τὰ ὅπλα, with weapons turned away (lit-

erally changed) = with the back to the enemy.

18. To $\delta \hat{\epsilon} \dots \hat{\alpha} \hat{\epsilon} \text{ tor } ;$ since we must fight, is it not an advantage worth seizing upon, to cross over and place a valley in our rear? The subject of this sentence is $\hat{\tau} \hat{\delta} - \pi o i \hat{\rho} a a \hat{\sigma} \alpha \hat{\epsilon} \dots - \hat{\epsilon} \hat{\delta} \pi o \hat{\rho} \alpha$. Some of the greatest masters in the science of war, have laid it down as a rule, to leave open to the enemy a way of retreat, in order that they may not fight with the bravery of despair.

19. τῶν ἄλλων ὧν διαπεποςεύμεθα χωςίων by attraction for τῶν

άλλων γωρίων α διαπεπορεύμε θα.

20. Φρεψόμε θα, fut. mid. shall support ourselves.

21. ολωνοί αΐσιοι refers to the eagle spoken of, § 2, supra.

Τωμεν ξπί τους ἄνδοας. The asyndeton gives life and force to the exhortation.

22. $\frac{\pi}{\eta}$ δr , in whatever part of the valley each one happened to be. — $\tau \dot{\eta} r \gamma \epsilon q \nu q \alpha r$. This shows that the $r \dot{\alpha} \pi \sigma_{\varsigma}$ was a marshy valley, or that in certain seasons of the year, water flowed through it, as in a $\chi \alpha \rho \dot{\alpha} \dot{\delta} \rho \alpha$. Some think that $\gamma \dot{\epsilon} q \nu \rho \alpha r$ in this passage means nothing more than a narrow way. — $i \xi \epsilon \mu \eta \rho \dot{\nu} \sigma r \sigma_{\varsigma}$, they defiled.

25. δοόμω διώπειν, to go running. The transitive sense of διώπω is

the more usual one. Cf. Butt. Lexil. No. 40. p. 232.

29. ἀπέθανον δ' ολίγοι refers to the enemy.

CHAPTER VI.

- λλάμβανον οὶ ἐξιόντες, i. e. the plunder belonged to those who
 took it. Schneider added the article, which is retained in the best
 editions.
 - 3. κατήγον, sc. τάς rais, brought their ships into port.
- 5. τινες ολχόμενοι άλλοι άλλη. The readings of the MSS. are various. The text is Dindorf's, which Poppo approves, and which differs only from Schneider's reading in the substitution of άλλοι for άλλος. Born. proposes τινες ολχόμενοι άλλοσε, which gives no suitable sense to the passage. The conjecture of Krūg. is worthy of consider ation, that καὶ should be placed after ολχόμενοι, making άλλοι εἰς τὸ ὁψος refer to a party, who had gone to the mountain (VI. 4. § 5) for wood, there being no villages whence plunder could be taken. ελλήφεναν refers to ἐπὶ λείαν τινὲς ολχόμενοι, who it seems had straggled away from the main body, and fallen in with large flocks of sheep pastured upon the mountains.

7. περιτυχών, falling in with. —— ἀνακαλοῦντες τὸν προδότην, crying, the traitor! The article implies that Dexippus was the one, to whom of all others the cpithet προδότης belonged. Cf. Mt. § 268, p. 470; S. § 139, N. 2.

8. ταῦτα γενέοθαι is an adnominal genitive after αίτιον. For the omission of the article, cf. Mt. § 542. b.

9. ax Dea Deis being chagrined.

10. τον ἄοξαντα βάλλειν, i. e. the ringleader of those, who attempt ed to strike Dexippus.

11. διὰ τέλους = διὰ παιτός, continually, during the whole time of the expedition. — ίξ οἱ, i. e. on account of his friendship for Xenophon. — παψ δλίγον, of little account. — qαῦλον, small, trifling.

13. οἶτος, Cleander, who was then harmostes of Byzantium. Cf. V1. 4. § 18. — ἀτόμονς, lawless, i. e. not subject to law, as bandıts, robbers, &c. — οὖτος ὁ λόγος, this report concerning our lawlessness.

15. ἐγὼ μὲν οὖν is repeated in this sentence, in consequence of the parenthesis commencing with καὶ γὰς ἀκούω. — ὑμᾶς τῆς αἰτίας. S. § 180. 2. — καταδικάζω ἐμαντοῦ. S. § 183. R. 2. — τῆς ἐσγάτης δίκης, i. e. death.

18. $\mu\dot{\eta}$ ἐκδῶτέ — πολεμεῖτε. In prohibitions or entreaties, the aorist subjunctive or present imperative follows $\mu\dot{\eta}$, according as the action is to be expressed as momentary or continued. Cf. Butt. § 148 3; Mt. § 511. 3; S. §§ 215. 5: 218. 2.

- 22. εφ' & τε, for the purpose of. Δεξιππον. The repetition of his name gives emphasis to the treachery charged upon him in ἀποδοάντα and ποοδόντα.
- 23. τὸ ἐπὶ τούτῳ, as far as it depended upon him. ἀπολωλαμεν " aliquanto vividius est quam si dixisse ἀπωλόμεθα ἄν." Κτῦς. Ἡπονε γὰς, ὅςπες ἡμεῖς κ. τ. λ. It appears that the first definite information respecting these impassable rivers, was received by the Greeks at Cotyora (V. 6. § 9), after Dexippus had deserted. Reference in this place is therefore doubtless had, to some general report of the difficulties attending a journey by land, made to the Greeks while they lay at Trebizond.

24. Τοῦτον.... ἀφειλόμην, from a fellow of such a character I rescued the man. Cf. N. on III. 1. § 30.

- 27. εί καὶ may be rendered although, when as here the apodosis is negative.
- 28. Γκα μηδεὶς, that no one might noise it abroad. τοῖς λησταῖς refers to the party who had taken the πρόβατα (§ 5, supra), and wished through the aid of Dexippus to keep them as private booty.
- 30. Agazortior. The same who presided over the games, IV. 8. \$25. The reader cannot but sympathize with the army in the interest which they felt for Agasias, than whom, to no captain were they more indebted for the retreat, which they had so successfully and gloriously made.
- 34. τω Σιω, i. e. Castor and Pollux. ἀντίοι η, other than, different from.
 - 36. alla, well then. exerge, i. e. at Byzantium.

BOOK VII.

CHAPTER I.

8. εὶ δὶ μὴ, otherwise. Cf. N. on IV. 3. § 6. — οὐ ταχὶ ἐξέφπει, is slowly creeping out. This shows the reluctance with which the army left the town.

11. ὅτι αἰτιάσεται, that he should blame himself for the con-

sequences. The threat is designedly ambiguous.

13. Kurloxos. "Haud dubie Laco qui in Chersoneso bellum cum

Thracibus gessit." Zeune.

- 17. $\tau \eta \nu_{\chi} \eta \lambda \eta \nu_{\eta}$ (literally, the claw) here signifies the projecting stone work, which protected the walls next to the sea from the force of the waves. By clambering up this mole, the soldiers were enabled to scale the walls and enter the city.
 - 19. ἔνδον, i. e. within their houses. So Weiske.
- Χαλαηδόνος, now Cadiqua (Καδίκιοϊον) opposite Constantinople, on the northern shore of the Marmora.
- 22. 'Αλλ' εὖ τε λέγετε. By apparently acceding to the wishes of the army, Xenophon succeeded in restoring order, and prevented the soldiers from committing those excesses, which in the end would have proved fatal to their best interests.
- 27. ἐν τῷ πόλει, i. e. ἐν τῷ ἀκροπόλει. Cf. Thucyd. II. 24. ——

 **Lyortes, having charge of, i. e. the cities here spoken of, committed themselves to the patronage and guardianship of the Athenians.
- 30. τοῖς τῶν Ελλήνων ... τυγχάνειν, by persuading the masters of the Greeks (i. e. the Lacedæmonians), to endeavor to obtain your rights.

 ἡμᾶς δε κ. τ. λ., i. e. by an impotent attempt to avenge your own wrongs, you ought not to preclude yourselves from your own country.

33. καθημέτων, "remaining in quiet expectation." Bels. — στος ατηχιών, desiring the office of a general. — ελς ἀφθονίαν = ἀφθόνως.

- 39. Mála µolis, "non sine magna difficultate." sturz.
- 41. Έπεὶ ... αἰτῷ, literally, but when there was wanting much to him, i. e. when he fell far short of having enough provisions, so that each soldier might have one day's allowance. —— ἀπειπών, resigning.

CHAPTER II.

- 3. τὰ ὅπλα ἀποδιδόμενοι, selling their weapons.
- 5. ὅσον οὐ παρείη, literally, he was only not present = he was almost present. The phrase is elliptical: he was only so much wanting as was necessary to make him not present. Cf. Butt. § 150. p. 434.
- κατὰ τὰ συγχείμετα, according to agreement. Cf. VII. 1. § 2.
 ᾿Αναξιβίου μὲν ἡμελησε. A merited recompense for the treachery and cupidity of the Spartan admiral.
- 8. Πέρινθον, Perinthus, a city of Thrace, W. of Byzantium, new called Erekli.
 - 9. ως διαβησόμενοι, hoping to cross over. Cf. N. on I. 1. § 7.
- 10. αὐτῷ.... πείσειν, saying what he thought (i. e. making such promises as he thought) would induce him.—— οὐδὲν.... γενέσθαι, none of these things, or nothing of this sort was possible. Cf. N. on I. 3. § 17.
 - 12. ξπραττε περί πλοίων, negotiated for vessels.
 - 18. πυροῖς ἐρήμοις, i. e. fires having no guards around them.
- 20. ἀναπηδήσαντες εδίωχον, leaping upon their horses, they gallopped away to inform Seuthes.
- 23. κέρατα οἴνου προϋπινον, they drank to one another in a horn of wine.
- 26. "19ι νῦν, come now. ἀφήγησαι. Xenophon here calls upon Medosades, to report to Seuthes the reply made to his proposals, which Medosades does in the next section.
 - 29. Nov tolver, now then.
 - 30. σὺ ἐλθών εἰπὲ, do you go and say to them.
- 33. εἰς ἀποβλέπων, looking for sustenance to the table of another.— ἐνδίφοιος, as Krüg. remarks, is equivalent to ὁμοτράπεζος. Cf. § 38, infra.

CHAPTER III.

2. oder tagai, not to go, literally, to let alone the way.

3. οἶτος δὶ ὁ αὐτὸς. Some MSS and editions omit the article, which would give the signification, hic ipse, instead of hic idem, a sense which the passage evidently demands.

τοῦτο βουλεύσεο θε, i. e. "utrum Aristarcho parendum an eundum sit ad Seuthen." Weiske.

οί ἥττους, those who are weaker than you. — τις = ἔκαστος
 (i. e. Seuthes and Aristarchus), S. § 148. N. 1.

πλείστων ἀκουόντων, in the hearing of as many as possible. — αὐτῶ, i. e. Xenophon.

8. ὑπὸ . . . ἐξενίσ Φαι, we shall think ourselves hospitably entertained by you.

10. τὰ τομιζόμενα, that which is customary. Cf. VII. 2. § 36. ξω, in addition to. — ἀξιώσω αὐτός. S. § 144. N. 2. —
ενα ταῦτα διατιθέμενος, in order that by the sale of it.

11. διώχειν καὶ μαστείειν, to pursue and search out.

13. χειμῶν γὰψ εἔη. For the omission of ὅτε before this optative, cf. Mt. § 529. 3; S. § 216. N. 4. — εἵψημα. Cf. N. on II. 3. § 18.

16. ἔσοιτο, sc. ὅτι from the preceding context. Cf. S. § 216. N

4 (second paragraph).

17. καὶ εὖ καὶ κακῶς ποιεῖν is regarded by Bloomfield (N. on Thucyd. VIII. 82. § 3), as almost an adagial expression. —— ἄμαινον ὑμῖν διακίσεται, it will be disposed of more to your advantage.

18. τάπιδας, carpets. — Τοιαῦτα προύμνᾶτο, "talibus verbis hor-

tatus dona captabat." Weiske.

19. ἄλλοι τῶν ὑμετέρων. Zeune thinks that Alcibiades is here alluded to. Cf. Corn. Nep. Alcib. VII. 4. See also Hell. II, 1, § 25.

21. καθημένοις. The Thracians sat at their meals, instead of reclining as did the Greeks.

22. όσον μόνον γεύσασθαι, sufficient only for a taste.

23. φαγείν δεινός, a very great eater. — εἴα χαίφειν, paid no regard to. — τριχοίνιχον. A χοίνιξ was one day's allowance.

29. ἤδη ἐτύγχανεν, for he had by chance now drank rather too freely

30. τούτους = here. S. § 149. N. 1.

32. μαγάδι. The magadis was a stringed instrument of great compass, introduced originally into Greece from Asia Minor. The one used by Anacreon is said to have had twenty strings.

45 ὅτι... δέῃ, that you will not need me alone, i. e. that I alone without the troops can render you no essential aid. — δοαμοῦνται, fut. middle derived from the supposed theme ΔΡΕΜΩ. Cf. Butt. Irreg. Verbs, p. 247.

46. ἐτρόχαζε. Carmichael (Gr. Verbs, p. 287) derives τροχάζω

from τρογάω, an Epic form of τρέχω.

47. τάδε δη, sc. εστίν, those things have happened. — ξημοι, i. e. without leaders, and apart from the main army. —— συστάντες άθρόοι που, collecting somewhere.

CHAPTER IV.

4. ἀλωπεκιδας, caps made of foxes' skins. — ζειράς. These seem to have been a kind of cassock enveloping the inner garment, as an additional protection against the cold.

5. τῶν αἰχμαλώτων, sc. τινὰς. — καὶ (before τούτων), also "sicut illorum vicos de quibus dictum est § 1, supra." Weiske. — τῷ λιμῷ, which would follow the burning of their villages and provisions.

- 7. $E\pi\iota\sigma\vartheta\acute{e}\nu\eta\varsigma$. This person must not be confounded with the Amphipolitan Episthenes, who commanded the targeteers at Cunaxa (I. 10. § 6), and to whose care the Armenian youth was committed (IV 6. § 1.)
 - 10. μηδέτερον, neither. περιλαβών, embracing.
 - 11. ἐν Θραξὶ, among those called the mountain Thracians.
 - 12. ἐν τοῖς στεγνοῖς, in the covered places = in the houses.
 - 13. ήγγυᾶτο, pledged himself to them, became security.
- 15. ἔφασαν refers to the Thynians who were captured. ώς ἀποπόψοντες, in order to break off.
- 16. ἐτῶν ἦδη ὡς ὀκτωκαίδεκα. Schneider thinks that Xenophon remarked on the age of this youth, because the strength of a full grown man was requisite for blowing the trumpet.
- 19. τοῖς πρώτοις, in relation to others of Seuthes's men, who came up afterwards.
- 21. τριπλασίαν δύναμιν, i. e. three times the number of troops he had, when the Greeks first became his allies.

CHAPTER V.

δ. ὡς δεῖ χήδεο θαι Σεύθου, to care for the interests of Seuthes as you ought. —— εὶ μὴ ἄλλως ἐδύνω, if you could have effected it in no other way.
 καὶ ἀποδόμενος κ. τ λ. A proverbial phrase, as

Bloomfield (N. on Luke 22; 36) says, by which a thing is counselled to be done at any rate. Cf. Thucyd. VIII. 81.

8. αὐτῷ, i. e. Xenophon. — ἐμέμνητο refers to Seuthes.

9. Fre arw, further up from the sea-coast into the interior.

13. στήλας λητζονται, the sense is, having defined their respective limits with pillars, each plunders the wrecks which fall within his section. The following extract from Perkins's Residence in Persia, will illustrate the dangerous navigation of this part of the Euxine.

"We left the Bosphorus and entered the Black Sea about noon. A hick, damp fog still filled the atmosphere, and vividly impressed us with the appropriateness of the appellation — Black, or dark, Sea. From the head of the Bosphorus, the shores, on both sides, recede at right angles, and, as a bend occurs in the Straits a few miles below, it is almost impossible for vessels coming down to find the entrance, especially when the fog prevails. Terrible wrecks occur there, in almost every storm. Beclouded in mist and fog, the doubtful mariner creeps along, and uncertain, yet hoping, that he has gained the entrance is decoyed into some treacherous nook and dashed in a moment upon the foaming rocks. There are few points in any sea navigated by Europeans, which are so perilous." p. 83.

CHAPTER VI.

3. παράγειν, sc. the Lacedæmonian ambassadors. — ἐπὶ ξενία,

Βς. τραπέζη.

5. $^{5}A_{i}$ 6 6 6 6 6 6 6 In his note on å $_{i}$ 6 6 6 6 6 6 In his note on å $_{i}$ 6 $^$

15. $\pi \epsilon \wp i \, \tilde{\omega} v = \epsilon \varkappa \epsilon l v \omega v \, \pi \epsilon \wp i \, \tilde{\omega} v$, of which equivalent, $\epsilon \varkappa \epsilon l v \omega v \, limits$ αλτίαν. Sturz makes $\pi \epsilon \wp i \, \tilde{\omega} v = \pi \epsilon \wp i \, \epsilon \varkappa \epsilon l v \omega v \, \pi \epsilon \wp i \, \tilde{\omega} v$.

16. τὰ..... τεχνάζειν, that I having received your pay from Seuthes, am managing to deceive you. — $\overset{\circ}{\omega}v = \epsilon \varkappa \epsilon \ell \nu \omega r \overset{\circ}{\alpha}$, of which $\epsilon \varkappa \epsilon \ell r \omega r$ depends on στερούτο. S. § 181. 2.

17. ξάν χρήματα, if you exact from him the money.

- 19. $\mu\eta$ ξ rioi, no, not even as much as some of the captains.
- 20. την γνώμην. Xenophon uses a mild expression because Seuthes was present.

21. aloxivn. Cf. N. on II. 3. § 22.

- 22. εἴ γε . . . φυλακή, " si qua est ab amicis cautio." Krug.
- 23. τούτου ξrartlor, in the presence of this man.
- 24. $\pi_{\phi \circ \varsigma} \iota_{\sigma \tau}$. The common reading is $\pi_{\phi \circ \varsigma} \iota_{\sigma \tau}$, which Mt. (§ 525, d) disapproves, because a repeated action is spoken of. $\sigma_{\tau \omega r}$. The Attics seldom use this form of the compound relative. Cf. Butt. § 77. N. 4.
- 36. καταμεκανότες. The common reading is κατακανόντες. Cf. Butt. Irreg. Gr. Verbs, p, 157; Carmichael Gr. Verbs, Obs. sub voce κτείνω; Mt. § 498. p. 836. ἐν τῷ μέψει καὶ παφὰ τὸ μέψος, "cum offlicio suo functus tum præter officii necessitatem." Zeune. These words correspond to our phrase, 'in turn and out of turn.'
 - 41. ξέομεθα αὐτοῦ, we shall lay hold of him.
 - 43. ἐν ἀποδόήτω ποιησάμενος, having enjoined secrecy.

CHAPTER VII.

- 3. IIqoléyouer, we forewarn. el de mi, otherwise.
- ηὐλίζου, remained, literally, encamped in the open air. Cf. H. 2. § 17.
- 7. κατὰ κράτος. Krüg. concurs in Weiske's conjecture, that these words should be placed before χώρας. But if ἐχόττων be substituted for ἐκόντων, the difficulty, resulting from the present collocation, disappears.

8. οὐχ ὅπως, not only not. On this phrase, cf. Butt. § 150. p. 433;

Mt. § 623.

14. τὰ δίzαια, their wages, literally, what is just, or due.

- 15. Legew, Supply Lege $\delta\eta$. The first of two contrary conditional propositions, is sometimes found without the apodosis. Cf. Butt. § 151. IV. 4; Mt. § 617. α .
- 22. Howtor ... ratastifsartas, for in the first place, I know that next to the gods, these have made you distinguished, literally, have set you in a conspicuous place.
- 24. πλανωμέτους, wandering about. "Significanter pro ὄττας." Weiske. τοίτωτ ... β(α, the words of these are not less effectual to accomplish what they desire, than the force of others.

29. arayun, by necessity, is opposed to qulla.

- 33. Excalator, they demand in payment. This verb is used of a creditor summoning the debtor into court, in order to obtain judgment in his favor.
- 40. Αλσχοὸν γὰο ἦν, for it would have been disgraceful. For the emission of ἄν, cf. Mt. § 508. Obs. 2; S. § 213. N 2.

- 47. σοι προεμένους εύεργεσίαν, having been first to show you kindness. Schneider says, that προέσθαι τιπ εὐεργεσίαν is significantly said, "cum quis prior beneficium confert in aliquem, incertus an gratiam apud illum sit initurus." Cf. Plato's Gorgias, 520. C., with Woolsey's note.
 - 51. Ταῖτα οἶόν τε, it is impossible that these things should be so.
 - 53. αλλ' η μικφόν τι, except a very little.
- 54. τίνος ... ἔχειν, whose talent shall I say I have? i. e. I shall be obliged to distribute this talent (thy present) also, and then say I have nobody's talent in my possession; I shall lose it. τοὺς πέτροὺς. Cf. VII. 6. § 10.
- 57. οὐ πορος μι, did not come near the Lacedæmonian leaders w. a were distributing the money among the soldiers. His object was to avoid censure, by abstaining from all participation in the affair. —— εἴκαδε, i. e. ὡς οἴκαδε ἀπιών. Κτῆς.

CHAPTER VIII.

- 3. πασεοτήσατο, placed by his side, caused to stand near.
- 4. Έππόδιος, obstacle, hinderance. δλοχαντεῖν, to offer a holocaust, i. e. to burn the whole victim upon the altar.
- 6. πεπφακέται, perf. infin. of πιπφάσεω. λυσαμενοι, ransoming, redeeming, which is the leading sense of λύω in the middle.
 - 9. airòr, i. e. Xenophon.
 - 20. άφυλακτείν, ες. τους πολεμίους.
 - 21. Provous, reaching to.
- 26 Zeune estimates the whole distance travelled 1039 Saxon miles each = 24 British miles

TABLE OF MARCHES, DISTANCES, AND HALT DAYS IN THE ANABASIS.

NAMES OF PLACES.	NO. OF MARCHES.	PARASANGS.	HALT-DAYS.
From Sardis to the river Mæander, I. 2. § 5. Colossa, § 6 Ceiane, § 7-9 Peltæ, § 10 Keçarav ἀγορὰν, § 10 Plain of Caystrus, § 11 Thymbrium, § 13 Tyriæum, § 14 Lonium, § 19 Through Lycaonia, § 19 Dana or Tyana, § 20 Trarsus, § 23 River Sarus, 4, § 1 River Pyramus, 4. § 1 Issus, 4. § 1-3 Pylæ Syriæ, 4. § 4 Myriandrus, 4. § 6 Chalus, 4. § 9 River Daradax, 4. § 10 Thapsacus, 4. § 11 Thapsacus, 4. § 11 River Araxes, 4. § 19	3-32233244212114539	22 8 20 10 12 30 10 20 30 25 25 10 5 15 5 5	30 30 3 5 3 3 20
Corsute, 5, 66 1-4. Pylas Babyloniae, 5, 65 Through Babylonia, 7, 66 1-14 *Battle Ground, 8, 61, 10, 61 Night March to Ariaeus *This march is not included in the enumeration made in the note on II. 2, 66.	5 13 4 1	35 90 15 4 4	3 -

MARCHES, DISTANCES, AND HALT-DAYS IN THE RETREAT.

	1	70	1 70
	NO. OF MARCHES.	PABASANGS	HALT-DAYS.
NAMES OF PLACES.	0. C	184	T-D
	S. H.	NG	Y
		· S	
With Ariæus, II. 2. \(\) 13; 3. \(\) \(\) 10, 17; 4. \(\) 1 Wall of Media, II. 4. \(\) 12 Sitace on the river Tigris, II. 4. \(\) 13 [Opis on the river Physcus, II. 4. \(\) 25 Through Media, II. 4. \(\) 28; 5. \(\) 1 Villages where they enrolled slingers, \(\) \(\) c., III. 3. \(\) 11; 4. \(\) 1 Lariesse an the Tirris III. 4. \(\) 6. 7	2		24
Wall of Media, II. 4. § 12	3	8	-
Opis on the river Plants, II. 4. 013	2	20	
Through Media II 4 6 97	6	30	_
River Zabatus, II. 4, 628: 5, 61	5	20	3
Villages where they enrolled slingers, &c., III. 3. 611; 4. 61.	Ī	5	1
	1		-
Mespila, III. 4. § 10.	1	6	-
Villages, 111. 4. 00 1318	1	4	1
Mespila, III. 4. § 10. Villages, III. 4. § 51. Through the Plain, III. 4. § 18 Villages where the wounded were taken care of, III. 4. § 23-31	5		3
Through the Plain, III. 4. § 31	1		
Night March, III. 4, 637	1	2	_
Night March, III. 4. § 37 Villages in the Plain, III. 4. § 37—5. § 1	4		_
Return March, III. 5. § 13 Through the Carduchian Mts. IV. 1. § 5—3. § 8	1		_
Through the Carduchian Mts. IV. 1. \$5-3. \ 8	7		1
Through the Plain of Armenia, IV. 4. § 1	1	5	_
River Telebras IV 4 62	2 3	10 15	_
River Teleboas, IV. 4, \(\phi \) 3. Through the Plant to Villages, IV. 4, \(\phi \) 7. To the Pass, IV. 5, \(\phi \) 7. Eastern Branch of the Euphrates, IV. 5, \(\phi \) 2. Through the snow, IV. 5, \(\phi \) 3. Refresiment Villages, IV. 5, \(\phi \) 7.—6, \(\phi \) 1. With the \(\text{xoutdoy} \text{xo}_{\text{so}} \) 7, IV. 6, \(\phi \) 2. River Phasis (the Arras), IV. 6, \(\phi \) 1.	3	15	
To the Pass, IV. 5, 67	1	10	!
Eastern Branch of the Euphrates, IV. 5. 62	3	15	-
Through the snow, IV. 5. § 3	3	15	
Refreshment Villages, IV. 5. § 7-6. § 1	1	-	7
With the χωμάρχης, IV. 6. § 2	3		-
River Phasis (the Arras), IV. 6 64	7	35	-
	5	30	- :
Through the country of the Taochi, IV. 7. § 1	2	10	- 1
Through the Scythinian country, IV. 7. 619	7 4	50 }	3
Gymnias, IV. 7. 619	4	20	3
Through the Saythinian country, IV. 7. § 15 Through the Seythinian country, IV. 7. § 18 Gymnias, IV. 7. § 19 Mount Theches, IV. 7. § 19, 20 Through the Macronian country, IV. 8. §§ 1-8 Sickness caused by the honey, IV. 8. §§ 20-22 Trangers IV. 8. 69	5	20	
Through the Macronian country, IV. 8. 66 18	3	10	
Sickness caused by the honey, IV. 8. \$\\$20-22			3
Trapezus, IV. 8. § 22	2	7	30
To the country of the Manuscry vive V 4 50	3	-	10
Trapezus, IV. 8. § 22 Cerasus, V. 3. § 2 To the country of the Mossynæcians, V. 4. § 2 Through the Mossynæcian country, V. 5. § 1	1	-	-
Chalybians, V. 5, §1	8		
Chalybians, V. 5, §1. Through the Tibarenian country to Cotyora, V. 5, §3	2		45
Ry Sea to Sinope, VI. 1, 99 1417	2		5 !
By sea to Heraclea, VI. 2. Port of Calpe, VI. 3. § 24	2		
Port of Calpe, VI. 3, \$ 24 Chrysopolis, VI. 6, 38	5		
	6		5

REFERENCES

TO

KUHNAR'S ELEMENTARY GREEK GRAMMAR.

The following references to Kühner's Elementary Greek Grammar, translated from the German, by S. H. Taylor, Principal of Philips Academy, Andover, Mass., have been prepared in compliance with the request of many teachers, who have adopted that excellent grammar in their respective institutions. It is proper to remark, that Kühner's Elementary Grammar has been given to the American public since the publication of this edition of the Anabasis, which will account for the omission of references to it in the body of the Notes. The references extend only through the first book, as it was thought that it would be better for the scholar to have full references in that portion of the work, and then dispense with them afterwards, when he would be comparatively familiar with his grammar. The numerals refer to the sections of the Grammar.

Page 1. Δαφείου, 158, 1.—Παφυσάτιδος, παϊδες, root of? 38. Why δ omitted in Nom. 8, 3.—γίγνομαι, what is the syl. γι? 123; root of? 123; what letter syncopated in Pres.?—δύο, 68 and R. 2.—νεώτεφος, why ω? 50, I. (a).—πφεσβ. 50, III.—παφών, 6, 3: 90, 1.—έτύγχανε (form), 121, 16, (cons.), 175, 3.—αὐτόν (govern. of), 160, 3.—ἀπέδειξε, 128, II. Β.—ἀπαβαίνει, 119, 1: 142.—λαβών, 121, 12.—Τυσαφ. 42. R. 3.—ἔχων, 125, 11.—ἀτέβη, 119, 1: 142.—τὸν ἀδελφόν (article), 148, 3.—ἐπιβουλεύοι (mode), 152, 4, and 18 γ , 5.—συλλαμβάνει, 8, 5.—ώς with part. 176. R. 2.—ἀποκτενών, Perf. of, 111, 5.—ὅπως, mode with, 181, 4.—Κύρω, 161, 2 (c), (γ).—ἀφ. ενεἕτο (tet se), 152. R. 4 (c).

Page 2. $ω_5 ω_7$, 6, 3: 8, 9. $- έαντ ω_7$, 161, 5 (a). - βαρβ, 158, 6, I. (b) - εχοιεν, 181, 2. - την ελλ. (art.), 148, R. 1. $- ω_5$, 52, p. 59. - λάβοι (mod.), 181, 2. - παρήγγειλε (long penult), 111, 4. - ανδρας, 36. - Τισσαφ, 158, 2. - Μιλήτου, 24: 157. - προαισθ. 121, 1. - αντων, 158, R. 1. - εε βαλεν, 7, 3: 111, 2: 117, 2. - σνλλέξας, 8, 3 and 5. - τοῦ ἀθροίξειν, 173, 1. - πεμπων, 102, 5. - ων, 176 (b). - αντων, 158, 7 (a). - επιβονλής, 158, 5 (b). - Γισσαφ, 161, 2 (a) (γ). - πολεμοῦντα, 176, 1 (d). - ων, 182, 6. - ελβνδου, 158, R. 1 (d). - τοντω, 161, 2 (a) (a) - τοντω γονοιον (art.), 148, 4. Page 3. - ελλίγως, 159, 2 (1). - τερεφομεν ν, 175, 3. - ως with part

176, R. 2.—ἀντιστασ-, 158, 7 (a).—εἰς with numeral, 165, 2.—αὐτοῦ, 158, 5 (a).—αὐτοῦ, 161, 2 (a) (a).—ἐποίουν (impf.), 152, R. 4 (a) and (b).—πορεύεσθαι, 150, R. 1.— ὁ εἶχε στράτευμα, position of noun, 182, 6.—προεστήχει, 90, 1.

Page 4. ξενικοῦ, 158, 7 (a).—λαβόντα, 172, R. 2.—ἐκάλεσε, 98 (b).
—φυγάδας, 31 and 38.—ὑποσχόμενος, 120, 3.—ἐφ², 6, 3: 8, 9.—παύσασθαι, 150, 3 (a).—οἴκαδε, 53. R. 2.—στρατευομένων, 158. 3 (a).—ο̂ς, 165, 3.— εἴρηκα, 126, 7.—ἐξελαύνει, 119, 2.—σταθμούς, 159 (6).—ἐζευγμένη, 140.

3.- Eµεινεν, 111, 4 and 5.

Page 5. Κύρω, 161, 2 (d).—ἦν with Sing. Nom. 147 (d).—Θηρ.ων, 158, 5 (a).—ἐθήρενεν, 152, R. 4 (c).—βούλοιτο, 183, 3 (c).—τοὺς κππ, 148, 3.—μέσον τοὖ, 148. R. 9.—ψέτ, 97, 1.—ἔστι, 16, 1.—Μαρσύον, 148, R. 7.—ποδῶν, 154, R. 1 (d).—ἐκδεῖραι, 111, 4: 84, R. 1: 11, 3.—κερμάσαι, 139, (a), 2.—ὅθεν, 53, R. 2.—μάχη, 161, 3.—ἀμφί, with numerals, 167, 1.—Δύκαια, 159, 2.—ἔθηκε, 131, 2.

Page 6. δήγε with part. 175, 3.—δήλος ἦν, 175, R. 5.—ἔχοντα, 176, 1 (c).—μή, 177, 5.—ἀποδιδόναι, 84, 4 (a).—γινή, 47, 2.—δοῦναι, 130 (f). —ἀπέδωκε, 131, 2.—εἶχε, 87, 3.—αὕνήν, 57.—συγγενέσθαι, 8, 4.—Κιλίνση, 161, 2, (a) (a).—οἴνφ, 161, 2 (a) (a).—κεφάσας, 128, II. A: 139 (a) 1.—δεηθήναι, 125, 5.—Κύφον, 158, 5 (a).—ἐπιδεῖξαι, 128. II. B.—αὐνοῖς, 161, 2 (d).—ταχθήναι, 104, 2 (b).—στῆναι, 130 (f).—χαλκά, 29, R. .e).

Page 7. ἐκκεκαθαφ., 152, R. 2.—προβαλέσθαι, 111, 2 and 3: 117, 2. προείπον, 126, 7: 90, 1.—ἐσάλπιγξε, 105, 4: 146, R. 2 (b).— θᾶιτον, 8, 11.—βαρβάφων, 158, R. 1 (c).—ἔφυγρεν, 116, 3: 101, 3.—οἱ ἐκ, 167, R.—ἰδοῦσα, 126, 4.—ἐθαύμασε, 104, 3 (b): 8, 3 (γ).—ταχίστην, 8, 11: 51, 1.—ὁδόν, 159, 3, (6).—αὐτῆ, 161, 2 (a) (δ).—αὐτόν, 169, R. 1.—ἀπέκτεινεν, 111, 2, 4 and 5.—ἑμαξιτός, ἀμήκανος, 28, R. 3.—στρα-

τεύματι, 161, 5 (a).

Page 8. ὑστεραία, 154, R. 2: 161, 1 (h).—εῖη, 106, R. 5: 180, 5: 188, 3.—ἤσθετο, 121, 1: 144, α.—ὀρέων, 158, R. 1. (d).—Ταμών, 30.—ἔχοντα, 175, 1 (a).—οῦ, 158, 4.—ἐφυλαττον, 152, R. 4 (b).—κατέβαινεν, 152, R. 4 (a).—ἐπιξόντον, 8, 12 (b).—δένδρων, 158, 5 (a).—ἔμπλεων, 30.—περιέχει, 90, 1.—ἐνδαίμονα, 50, IV. (b).—μέσης τῆς, 148, R. 9.—ὄνομα, 159, (7), and R.—Κύρον, 158, 7 (β).—ἀπώλοντο, 128, II. B: 138, R.—οἱ μέν, 178, 5.—ἔφασαν, 135, 8.—κατακοπῆναι, 104, 1 (b): 84, 4 (a).—συ δυναμένους, 177, 4 and 5.—ἄλλο, 60.—ἀπολέσθαι, 84, 4 (a).—συστρατιωτῶν, 8, R. 4.

Page 9. οὔτε-οὔτε, 178, 7.-οὖδενί, 177, 6: 161, 2 (a) (β).-κρείττονι, 52, 1.-έαυτοῦ, 158, 7 (β).-ἕπεισε, 104, 3: 8, 3 (γ).-ἀλλήλοις, 161, 2 (a) (α).-ἔδωκε, 131, 2.-νομίζεται, 147 (d).-χρυσοῦν, 29 (accentu.).-ἡρπασμένα, 106.-ἤν, 185, (3).-ἡμέρας, 159 (6).-στρατιῶται, 10, 3: 26, 4 (a).-οῦκ, 7, 3.-ἐναι, 137: 172, 2.-ἐβιάζετο, 152. R. 4 (d).

- ξβαλλον, 152. R. 4 (a). - έξέφυγε μή, 177, 7. - έγνω 122, 5: 142. δυνήσεται, 180, 4. - συνήγαγεν, 89, R. - χρόνον, 159 (6). - έστώς, 134, 3

 $-\mu\eta$, 177. 5.— $\epsilon\mu oi$, 161, 5 (a).

Page 10. "Ελληνας γῆν, 160, 4 (δ) and R. 3.-ἐπειδή, 184, 1.-ἐκάλει, 98, (b).-ίνα, 181, 2.-ωφελοίην, 97, 4.-ανθ ων, 163, 1.-έπαθον, 122, 12. βούλεσθε, 125, 4. συμπορ., 8, 4. φιλία, 161, 3. χρησθαι, 97, 3. -εί, 187, 3 (9) b. -οίδα, 143. -δέη, 182, 8 (b). -πείσομαι, 122, 12. -έρει, 126, 7.-ώς είλόμην, 186, 1 (a).-σύν ύμίν, 185, R. 4.-άν είναι, 153, 2, d.—ω, 183, 3 (b).—υμων, 158, 5 (a).—φίλον, 159, 3 (1).—ως έμου ίοντος, 176, R. 3.—φαίη, 188, 2: 180, 5.—ἐπήνεσαν, 98, (b).—πλείους, 52, 9: 35, p. 36.—τούτοις, 161, 3.—στρατιωτών, 158, 5 (b).—ώς—τούτων, 176, R. 2.-ἄλλων, 158, R. 1 (c).

Page 11. αὐτῷ, 161, 2 (a) (δ).—ἐκεῖνος, 60: 169, R. 1.—ἀδικεῖσθαι, 172, 2.-ώςτε 186, 1 (a).-μεταπεμπομένου, 176, 1 (c).-πάντα, 159 (7). -έψευσμένος, 88, 3: 175, 1 (a). -δεδιώς, vocab. δείδω.-μή, 177, R.καθεύδειν, 125, 10.-ήμων, 158, 6 I. (b).-αὐτοῦ, 158, 4.-σκεπτέον, 168, 1 and 2.—ασφαλέστατα, 50, III: 54, 1.—οπως, 181, 4.—μενούμεν, 111. 5 and 112.—απιμεν, 152. R. 1.—εξομεν, 125, 11: p. 8, Note.—πολλού, 158, $7(\gamma)$. $-\frac{1}{6}$ αν $-\frac{1}{2}$, 182, 8(b). $-\frac{1}{6}$ πιστύμεθα, 135, p. 165. $-\frac{1}{6}$ παθήσθαι, 141, 2.—λέξοντες, 176, 1 (e).—ἐπιδεικνύντες, 130 (g).—οία είη, 182, 8 (d). έλέσθαι, 126, 1.-εἰ μή, 177, 5: 185, 2 (1).-συσκευάζεσθαι, 8. R. 4.-Κῦρον, 160, 4 (a). -ἀποπλέοιεν, 97, 1: 116, 3: 181, 2. -ἐάν - διδῷ, 185,(3).—ταχίστην, 154. R. 2.—προκαταληψ., 176, 1 (e).—μή, 177, 5. φθάσωσι, 181, 2.-μήτε-μήτε, 178, 7.

Page 12. ούτος, 169, R. 1.—στρατηγήσοντα, 176, 1 (e).—μηδείς, 177, 5.— έμοι τοῦτο, 168, 2.— ἀνδοί, 161, 2 (a) (δ).— εἰδῆτε, 143: 181, 2. -έπίσταμαι, with inf., 175, R. 4 (b).-τοῦ αἰτεῖν, 173, 1.-ἡγεμόνι, 161, 2 (a) (δ). - φ αν, 182, 8 (b): 182, 6. - ημίν, 161, 5. - οκνοίην, 97, 4: 185, R. 4.—α—δοίη, 182, 8 (d).—μή, 177, R.—τριήρεσι, 161, 1 (c) (β). φοβοίμην, 185, R. 4.—ἀγάγη, 89, R.—ἄκοντος, 176, 1 (a).—ἀπιών, 176, 1 (b).-λαθεῖν, 175, 3.-ἔγωγε, 64, 1.-ἐχοῆτο, 97, 3.-ξένοις, 161, 3.τούτω, 161, 2 (a) (a).—της πρόσθεν, 148, 8.—πείσαντα, 176, 1 (d). ξπόμενοι, 176, 1 (c): 185, R. 4.—απιόντες, 176, 1 (c).—λέγη, 182, 8 (b).

-- έδοξε, 124, 3.

Page 13. Κύρον τα δόξ. 160, 4 (a).—στρατιά, 161, 2 (c) (δ).—ακούοι, 188, 3.—ἀκούοι with inf. 175, R. 4 (a).—σταθμούς, 159, (6).—κάν, 6, 2.-χοήζειν, 172. 2.-έπιθείναι, 130 (1).-τοῖς, 161, 2 (d).-τοῦ μηνός, 148, R. 6: 158, 4.- ἄγοι, 180, 5: 181, R.-αὐτῶν, 158, 7 (α).-αἶς, 161, 3.—Τισσαφ., 161, 5 (a).—Κύρφ, 161, 2 (a) (a).—ων, 158, 7 (a).

Page 14. τούτων, 158, R. 1 (b).-ονομα, 159 (7) and R.-υπερθεν, 53, R. 2.—ἐφειστήμεσαν, 134, 3.—ἀποβιβάσειεν, 181, 2.—πυλών, 157. 158. R. 1 (d).— ω̃ετο, 125, 20.— ἔχοντα, 176, 1 (b).— οντα, 175, 1 (a). αυριάδας, 65 (e). - αὐτόθι, 53, R. 2. - πλείστου, 158, 7 (γ). - ἀπέπλευ

σαν, 116, 3.—ἀπιόντας, 176 (e).—εἴα, 96, 3: 87, 3.—διώκοι, 180, 5 181, R.—τριήφεσι, 161, 3.

Page 15. ὅντας, 176 (b),—ληφθηναι, 121, 12.—ἀλώσοιντο, 122, 1: 185, 2 (1) and R. 1.—συγκαλέσας, 8, 4.—ἀπολελοίπασιν, 102, 4.—ἀπολεδοβάκασιν, 122, 6.—οἶχονται, 152, R. 1.—ἐλεῖν, 126, 1: 186, 1 (a).— Θεούς, 159, 3 (4).—ἐρεῖ, 126, 7.—παρῆ, 183, 3 (b).—βούληται, 183, 3 (b).—συλλαβών, 8, 5.—αὐτούς, 159, 3 (2).—ἰόντων, 82, 3.—τούτων, 157.—τῆς πρόσθεν, 148, 8.—ἐί-ἦν, 185, 2 (1).—ἰχθύων, 158, 5 (a).—οῦς-θεούς 160, 3.—ἐνομιζον, 152, R. 4 (c).—εἶων, 96, 3: 87, 3.—ἐσκήνουν, 152, R 4 (b).—Παρυσάτιδος, 158, 2.—Συρίας, 158, 7 (a).—φύουσι, 142, 10.—κατέκαυσεν, 116. 3.

Page 16. αὐτόθι, 53, R. 2.—ὀνόματι, 161, 4.—ἔσοιτο, 180, 5.—ἐιδόται, 126, 4: 176, 1 (c).—κρύπτειν, 104, 1 (b).—ἰέναι, 172, 2.—ἐαν-διδῷ, 185, 2 (3).—καλοῦντος, 176, 1 (b).—ὑπέσχετο, 120, 3.—δώσειν, 131, 1.— ἥκιναι, 183, 3 (b): 153, 2 b.—καταστήση, 183, 3 (b).—ἐλληνικοῦ, 158, R. 1 (b).—ποιήσουσιν, 152, 6.—ἄλλον, 157: 163, R.—δεῖται, 125, 5.— χρῆναι, 135, 2.—εἶναι, 183, R.—ψηφίσωνται, 185, 2 (3).—τοῦ διαβαίνειν, 173, 1: 158, 7 (α).—εἴσειαι, 143.—ἄπιμεν, 152, R. 1.—τοῦμπαλιν, 6, 2.—ἄλλον, 158, 5 (α).—τεύξεται, 116: 180, 4.—Κύφον, 158, 3 (b).

Page 17. διαβεβηκότας, 175, 1 (a).—έπαινέσετε, 98 (b): 181, 4.— μελήσει, 125, 17.—με Κύφον, 160, 3.—διέβαινε, 152. R. 4 (a).—ἀνωτέφω, 54, 2.—μασθών, 158, 7 (β).—πώποθ, 6, 3: 8, 9.—οὖτος, 169, R. 1: 148, 10 (g).—γένοιτο, 160, 5.—πεζή, 161, 3.—προϊών, 90, 1.—κατέκαυσεν, 116, 3.—ὖλης, 158. R. 1 (b).—δλίγαι, 52, 7.—έδίωκον, 152. R. 4 (c).—διώκοι, 183, 3 (c) (β).—προδφαμύντες, 126, 5.—ἄν, 153, 2 (a) (β).—ἕστασαν, 134, 3.—πλησιάζοι, 183, 3 (c) (β).—ταὐτόν, 60, R.—έπολουν, 151, R. 4 (c).

Page 18. ἵπποις, 161, 3.—πρέα, 39, R.—άλισκομένων, 122, 1.—έλα-φείοις, 161, 2 (b).—ἷππέων, 157. R. 1 (c).—πέτονται, 125, 23. 14.4, α –εὕρος, 159, (7) and R.—αὐτἤ, 161, 2 (d).—περιεφόεῖτο, 90, 1: 8, 12. —Μαστᾶ, 27, R. 1.—ἀπώλετο, 128, II. B; 138, R.—ἀπώλουν, 152. R. 4 (c).—ἀνταγοράς, 175, 1 (d).—πρίασθαι, 135, p. 165.—σίγλων, 158, 7 (γ).—δύναται, 135, p. 165.—ὀβολούς, 159 (6).—ἐσθίοντες, 126, 3.—ἦντούτων, 182, R. 2.—σταθμῶν, 158, R. 1 (c).—ΰδωρ, 47, 10.—βούλοιτο, 183, 3 (c).

Page 19. στρατοῦ, 158, R. 2.—ἐστηκώς, 134, 3: 175, 3.—δράμοι, 126, 5: 185, R. 4.—βάττον, 51, I: 8, 11.—ἀν φέτο, 153, 2 (a) (β).—δῆλος ἦν, 175, R. 5.—δδόν, 159, 2.—όσφ-τοσούτφ. 186, 3.—πλήθει, 161, 4.—τῷ διεσπάσθαι, 152, Rem. 2.—ποιοῖτο, 185, 2 (4).—ποταμοῦ, 157 or 158, R. 1 (d).—ἐπἰμπλασαν, 135,5.—χόρτον, 158, 5 (a).—ἄπτεσθαι, 166, 1 (a).—κάρφης, 158, 3 (b).—διέβαινον, 152. R. 4 (c).—πεποιημένον, 96, 3.

Page 20. ἐνέβαλεν, 111, 2.--Κλεάοχω, 161, 2 (c) (β). - ημέρα, 161.

1 (b).—ἀφιππεψει, 152, 4.—αὐτοῦ, 57.—ἦκεν, 152. R. 1.—ἀξίνη, 161, 3. —αὐτοῦ, 157.—ἤμαφτεν, 121, 2.—γόνατα, 39.—θέντες, 130 (g).—ἐκπεπλῆχθαι, 186, 1 (a).—ἕστασαν, 134, 3.—πράγματι, 161, 3.—προςιών, 175, 3.—αὐτοῷ, 161, 2 (a) (δ).—Κλεάρχου, 158, 5 (a).—ὀλίγου, 158, 5 (a).—ἐκτύθετο, 121, 15.—τὰ παλτά, τὰς χεῖρας, 148, 3.—πιστῶν, 158, R. 1 (c).—ἴστε, 143.—ἀλλήλοις, 161, 2 (a) (a).—κατακεκόψ., 152, 7.

Page 21. ἐμοῦ, 158, R. 1 (d) (β).—πανσάμενοι, 150, 3 (a).—εἰκάζετο, 86, R.—ἔκαιον, 116, 3 : 153, R. 4 (a).—γένει, 161, 4.—πολεμιά, 159 (7).
—Ηερσῶν, 158, R. 1 (c).—εἰ δοίη, 185, 2 (4).—κωλύσειε, parad. p. 81.—τοῦ καθεν, 173, 1 : 157.—ἰδόντας, 126, 4.—ῆξοι, 188, 3.—πρόσθεν, 148, 9.—ἀναγνούς, 122, 5 : 142.—συλαμβ., 8, 5 : 121. 12.—συγκαλεῖ, 8, 4.

άγαγεῖν, 89, R.

Page 22. παρεκάλεσε, 98 (b).— Ελλήνων, 158, R. 1 (c).— ἀπόρόητον, 8, 12 (b).—λόγου, 158, 7 (a).—πρὸς θεῶν, 167, 6.—πράξω, 181, 4.—τουτουί, 64, 5.—ἔθωκεν, 131, 2.—οὖτος, 169, R. 1.—έμοί, 161, 2 (a) (γ) .—δόξαι, 186, 1 (a).—πολέμου, 157.—παύσασθαι, 150, 3 (a).—οὖτ 13 (d).—οὐποῦν, 187, 3 (6).—χώραν, 159, 3 (2).—ἐδύνω, 135, p. 165.—ἔγνως, 142: 183, 3 (a).—ἔφησθα, 135, p. 164.—ἐπιβουλεύων, 175, 1 (b).—γέγονας, 123.—ἄδικος, 172, 3.—εἰ γενοίμην, 185, 2 (4).—ὑμῶν, 158, R. 1 (r).

Page 23. ἀπόφηναι, 84, R. 4.—τοὔτον, 148, 10 (g).—δέη, 181, 2.—
φυλάττεσθαι, 150, R. 1.—ζώνης, 158, R. 2.—προςεκύνουν, 152, R. 4 (r).
—προςεκύνησαν, 152, 10.—οὔτε-οὔτε, 178, 7.—τεθνηκότα, 122, 9: 152,
R. 2.—οὖδείς, 177, 6.—εἴκαζον, 86, R.—ἕω, 30, R. 1.—μαχούμενον, 176,
1 (e).—κέρως, 39, R.: 158, 7 (α).—ἡμέρα, 164, R. 2.—συγκαλέσας, 98

(b). - ανθοώπων, 158, 5 (a). - απορών, 176 (b).

Page 24. ἐλευθερίας, 158, 7 (γ).— $\tilde{\eta}_S$, 182, 6.—κέχτησθε, 152, R. 2.—ξλοίμην ἄν, 185, R. 4.—εἰδητε, 181, 2.—ἐπίασιν, 152, R. 1.—ἄλλα, 158 ' (7).—ὅντων, 176 (c).—ὑμῶν τόν, 158, R. 1 (c): 148, 6.—τοῖς οῖχοι, 161, 2 (d).—πινδύνον, 158, R. 1 (b).—μεμνῆσθαι, 122, 11: 152. R. 2.—μεμνῶο, 122, 11.—δύνασθαι ἄν, 153, 2 d.—οὖ, 163, R.—τούτων, 158. R. 1 (b).— $\tilde{\eta}_Y$ -μικήσωμεν, 185, 2 (3).—τούτων, 158, 7 (a).—δέδοικα, 186, 1 (a).—μη οὖχ, 177, R.

Page 25. ἐμπιπλάς, 135, 5.—αὐτῷ, 161, 2 (a) (ε).—ἑαυτῶν, 158, \mathbb{R} . 1 (d).—η̈́φετο, 125, 8.—οἴει, 82, 2.—νή, 159, 3 (4).—μάχης, 158, 7 (a).—ἡμέφας, 159, 3 (6).—πολεμίων, 158, \mathbb{R} . 1 (c).—στρατείματι, 161, 1 (r). (a).—μέσον τόν, 148. \mathbb{R} . 9.—τείχους, 163. \mathbb{R} .—ψέσον τάν, 146, 3: 97, 1.

Page 26. πλεξ, 116, 3: 97, 1.—διαλείπουσι, 147 (a).—ποταμού, 16°, R.—προςελαύνοντα, 175, 1 (a).—τάφρου, 158. R. 1 (d).—ἡμέρα, 161, 1 (b).—ἡμέραν, 158, 4.—ἐαν ἀληθεύσης, 152. R. 3.—τοῦ μάχεσθαι, 157.—ἐπορεύετο, 186, 1 (a).—ὅπλων, 158. R. 1 (b).—ἔμελλε, 125, 16.—οἶς, 16°. 2 (a) (β).

Page 27. παρεσκευασμένος, 106.—σφίσιν 56: 161, 2 (a) (β).—έπωπεσεῖσθαι, 123.—τε, 178, 3 --τοῦ ἄρματος 148, 3.—κέρατος, 39, R: 158. R. 1 (b).—ἔσχε, 125, 11.—τε-καί, 178, 3.—Κύρον, 165. **R.**—κεφαλ. αῖς, 161, 3.—ἡμέρας, 158. R. 1 (b).—ἐγίγνετο, 152. R. 4 (a).—χρόνω, 161, 1 (b).—ἤστραπτε, 152. R. 4 (a).—ἱππεῖς, 41.—ἐχόμενοι τούτων, 158, 3 (b).

Page 28. ἀποτεταμένα, 102, 3.—διακόπτειν, 186, 1 (a).—ἐντυγχάνοιεν, 182, 8 (c).—ἐλώντων, 83: 119, 2: 176, 1 (e).—Ἐλλησι, 161, 2 (a) (έ).—τοῦτο, 159, 7.—Πέγφητι, 148, 5 and R. 7.—εἴη, 180, 5: 188, 3.—κάν, 6, 2.—ἡμῖν, 161, 2 (d) (end).—τὸ μέσον, 148, R. 9.—Κύφον, 158, 5 (b).—ὕντα, 175, 1 (a).—εὐωνύμου, 157.—τοσοῖτον, 159. R.—πλήθει, 161, 4.—ἀποσπάσαι, 98, (a).—φοβούμενος, 150. R. 1.—μή, 177. R.—μέλοι, 180, 5: 188, 3.—ἔχοι, 181, 4.—προήει, 137.—τῷ αὐτῷ, 60. R.—εἴ,

187, (9) b.—παραγγέλλοι, 187. R. 3: 188, 3.

Page 29. εἴη, 188, 3.—στάδια, 159, 3 (6).—πολεμίοις, 161, 2 (a) (β). —πορευομένων, 176 (a).—φάλαγγος, 158. R. 1 (b).—δράμω, 161, 3.— ε΄θεον, 97, 1: 152, R. 4 (a).—ἀσπίσι, 161. 3.—ε΄ξωνεῦσθαι, 183, R.—τὰ μέν, 178, 5.—ἡτιόχων, 158, 5 (a).—προϊδοιεν, 183, 3 (c) (β).—δίσταντο, 152. R. 4 (c).—ἔστι~κατελήφθη, 182. R. 2.—έκπλαγεἰς, 100, 1 (b). —παθεῖν, 122, 12.—οὐδεὶς, οὐδείν, 177, 6.—συνεσπειφαμένην, 8, R. 4: 101, 3: 102, 3.—ποιήσει, 182, 8 (a).—αὐτῶν, 158. R. 1 (b).—νομίζωντες, 176, 1 (b).—ἀσφαλεστάτφ, 50, III.—αὐτῶν, 158, R. 1 (d).—εἶ-χρήζοιεν, 185, 2 (4).—ἄν, 152, 2 d.

Page 30. στρατιάς, 158, R. 1 (b).—πέρατος, 157.—αὐτῷ, 161, 2 (a) (γ).—μή, 177, R.—οἷ-καλούμενοι, 148, 6.—ηνέσχετο, 91, 1.—παἰει, 152, 4.—πεπτωκότα, 123: 175, 1 (a).—τοῦ ἵππου, 148, 3.—πεμπεσεῦν, 90, 1.

123.—ἐπισφάξαι, 105, 2.—σπασάμενον, 98, 1 (a): 150, 3 (b).

Page 31. Περσών, 158, R. 1 (c).—τε καί, 178, 3.—πάντων, 158, R. 1 (c).—πάντα, 159, 3 (7).—καταμάθοι ἄν, 185, 2 (4) and R. 4.—οὐδέν. 177, 6.—ὄντες, 176, 1 (a).—αἰδημονέστατος, 50, IV. (b).—πρεσβυτέροις, 50, III: 161, 2 (a) (δ).—ὑποδεεστέρων, 158, 7 (β).—ἔγμων, 158, 6 I. (a). ἡλικία, 161, 2 (c) (δ).—ἐπιμερομένην, 150, 3 (a).—ἔτρεσεν, 98, I (b).—κατεσπάσθη, 98, 1 (a).—κατέκανε, 111, 2 and 3.—τε καί, 178, 3.—στρατηγός, 146, 2.—ποιοῖτο, 180, 5.—τω, 62 (paradig.).—σπείσαιτο, 8, 7· 150, R. 3.—συνθοῖτο, 134, 2.

Page 32. αὐτῷ, 161, 2 (a) (δ).—ἐπίστενον, 152, R. 4 (c).—σπέισωμένον, 176, 1 (c).—Τισσαφ., 161, 2 (a) (γ).—Μιλησίων, 157: 163, R.—ἐφοβοῦντο, 150, R. 1: 152, R. 4 (c).—ἀν-προῶτο, 185, 2 (4).—μείωνς 52: 35, р. 36.—πράξειαν, ρ. 81.—ἀγαθον-αὐτόν, 160, 2.—φανερὸς ἦν-πειρώμενος, 175, R. 5.—ζῆν, 97, 3.—νικήν, 97, 4.—ἄν-εἴτοι, 185, R. 4.—εἴα, 96, 3: 87, 3.—πάντων, 158, R. 1 (c).—ποδῶν, 158, 5 (a).—Έλληνι, 161, 2 (d).—ἀδικοῦντι, 176, 1 (c).—προχωφοίη 97, 4.—ένωρα, 186, 4.— ἦς-χώρας, 182, 6 and R. 4.—φαίνεσθαι, 186, 1' (a).—αὐτῷ, 161, 2 (d) οδοιτο, 183, 3 (c) (β).—φανερὸς γένοιτο-βουλόμενος, 175, R. 5.

Page 33 αντώ 161, 5,-στρατεύματι, 161, 3,-ένεκα, 163, 5,-έπλευ

σαν, 116, 3.—κέφδος, 50, p. 56, rule of syntax.—αὐτῷ, 161, 2 (a) (δ),—ὑπηρετήσειεν, p. 81.—εἴασε, 96,3: 87, 3.—Κύρῳ, 161, 2 (d).—ὁρψη, 97 4.—χώρας, 182, R. 4.—οἴδένα, 160, 4 (δ).—ἄν-ἀφείλετο, 153, 2 (a) (β),—προςεδίδον, 134, 4.—ἐπόνουν, 152, R. 4 (e): 186, 1 (a).—Κύρον, 160, 4 (ε).—πλουτούσιν, 148, 6: 161, 2 (c) (β).—πείρωμενος, 175, 1 (b).—ποιήσαιτο, 182, 8 (c).—ὄντας, 175, 1 (a).—φίλων, 158, 5 (a).—δεῖσθαι, 172, 2.—ἔχοι, 181, 2.—ὄτον, 62 (paradig·): 158, 6, I. (a).—ἐπιθνιροϊντα, 175, 1 (a).—πάντων, 158, R. 1 (c).—πέμτοι, 182, 8 (c).—ἔφασαν, 145, R. 2 (c).—ἄν δύναιτο, 185, R. 4.

Page 34. νομίζοι, 180, 5: 188, 2.—τὸ νικὰν, 173, 1: 145, 3.—φίλονς, 159, 3 (2).—ποιοῦντα, 172, R. 3.—ἐπιμελεία, 161, 4.—φίλων, 158, 7 (α). προσυμεῖσθαι, 161, 4.—μάλλον, p. 64 (νουαδ.).—ἔπεμπε 152, R. 4 (ε). λάβοι, 183, 3 (ε) (β).—χρόνον, 158, 4.—οῖνο, 161, 2 (α) (β).—ἐπιτίχοι. 188, 3.—τούτοις, 161, 3.—τούτων, 158, 5 (α).—εἶη, 183, 3 (ε) (β).—μ΄, 177, 5.—ἄγωσι, 181, 2.—ὄφεσθαι, 126, 4.—δηλοίη, 181, 2: 97, 4.—ὑπὸ πλειόνων, 150, R. 4.—οὕτε-οὕτε, 178, 7.—φιλαίτερον, 50, R. 1.—ἀγαπώμενοι, 176, 1 (ε).—νομίζωντες, 176, 1 (b).—ὑντες, 176, 1 (c).—ἀν-τυγχάνειν, 153, 2 d.—τιμῖς, 158, 3 (b).—τὸ-γένομενον, 148, R. 2.

Page 35. ἐτύγχανεν, 175, 3.—πεπιωχότα, 175, 1 (a).—οὖ, 158, 7 (a). εἰςπίτει, 147, b. R. 1.—λης θεῖσα, 121, 12.—ἀλλήλων, 157.—στάθια, 159, 3 (6).—εἶη, νίχῷεν, 180. 5: 181, R.—διώνοντες, 175, 3.—ααλέσας, 98, 1 (b).—εἶ, 187, 9 (b).—πέμποιεν, 181, R.: 187, 3.—ἀρήξοντες, 176, 1 (e).—δῖλος ἢν, 175, R. 5.—συντραφέντες, 8, R. 4: 102, 2.—δεξόμενοι, 16.

176, 1 (e).

Page 36. κέρατος, 157.—ἀπήγαγεν, 89, R.—ἔφυγεν, 101, 3.—ἀπηλλάγη, 104, 2 (b).—μή, 177, R.—προςάγοιεν, 181, 2.—τᾶντα, 159, 2.—μαγούμενος, 176. 1 (e).—ὅντας, 175. 1 (a).—κώμης, 163, R.—ἔστησαν, 131, R. 2.—τῆς κώμης, 148, 4.—ἀνεστράφησαν, 102, 2.—ὁ λόφος, 148, 4.—ἀνεστράφησαν, 102, 2.—ἀνατεταμένον, 102, 3.—ἀππέων, 158. 5 (a).—ἀνεβίβαζεν, 152, R. 4 (d).—στήσας, 131, R. 2.

Page 37. φαίνοιτο, 181, R.—τεθνηκότα, 175, 1 (a).—διώκοντα, 175, 3.—καταληψόμενον, 176, 1 (e).—προεληλακέναι, 90, 1; 89 (a).—εἰ, 187, 9 (b).—αὐτοῦ, 158, 4.—ἄγοιντο, 187, R. 3.—διηστασμένα, 106.—λάβοι, 185, 2 (4).—διαδιδοίη, 181, 2.—καταλῦσαι, 186, 1 (a).

GRAMMATICAL INDEX.

Accusative—of equivalent notion, I. 3. § 15; II. 6. § 10; with $\pi \rho bs$ in an accurate properties sense, I. 3. § 19; with the genitive after $\tau \nu \gamma \chi d\nu \omega$, I. 4. § 16; after $\nu \nu \kappa d\omega$, II. 1. § 1, § 1, 4 spacedochical, II. 6. § 14; III. 5. § 7; IV. 1. § 23; IV. 5. § 12; by attraction, V. 5. § 19.

Adjective—neut. plur. rarely used with the masc. or fem. substantive, I. 9. \S 26; used adverbially II. 1. \S 16; often in the neut. sing. in the predicate, although the subject is masc. or fem. or in the plural, II. 5. \S 9.

Adverb—constructed with έχειν, Ι. 1. 1/2, 2, 5; 5. 1/2 16; Η. 1. 1/2 7; ΙΗ. 1.

63.

Adverbial sentences—take the optative when they denote indefinite frequency, I. 2. \S 7; 5. \S 2; IV. 3. \S 20.

Anacoluthon-II. 5. 66 5, 59; III. 1. 6 17; V. 8. 6 13; VI. 4. 6 18.

Anaphora-IV. 3. § 7.

Aorist—used for the pluperf. I. 1. § 2; for the future, I. 2. § 2; intermingled with the imperfect, I. 3. § 2; with 2μ denoting repetition with reference to a single point of time, I. 9. § 19; II. 3. § 11; in the infinitive referring to an act without reference to its continuance, IV. 3. § 15; aor. subjunctive after μh to denote the prohibition of an act expressed as momentarily, IV. 6. § 18.

Apposition—partative, I. 8. § 27.

Article—used for the demonstrative pronoun, I. 1. § 3; put adverbially in the neuter with adjectives and substantives, I. 1. § 6 repeated with the adjunct, when it follows a noun, I. 1. § 8; omitted after wirds followed by a proper name, I. 2. § 21; omitted with the participle when used indefinitely, I. 3. § 14.

Assyndeton-VI. 5. § 21.

Comparative—uncontracted, I. 2. \S 4; repeated in the verb, I. 4. \S 14; 6. \S 5.

Conjunction—omitted frequently between participles, I. 2. § 17.

Construction—impersonal for the personal, I. 2. § 11; 5. §§ 9, 14; 6. § 8; 9. § 16.

Constructio pragnans—I. 1. § 3; II. 3. § 18; constructio κατὰ συνέσιν, I. 7. § 4.

Dative—commodi, I. 2. \S 1; 6. \S 2; II. 3. \S 15; of the cause, I. 3. \S 2; denoting the missile, I. 5. \S 12.

Demonstrative Pronoun—in the neuter while the substantive predicate is feminine, I. 3. § 18; strengthened by the suffix i, I. 6. § 6; in the neuter plural by constructio κατὰ συνέσιν, I. 7. § 4.

Ellipsis—implied in $\gamma d\rho$, I. 1. \S 6; in $\gamma \epsilon$, I. 3. \S 9; after the comparative, III. 3. \S 5; after ϵl , IV. 1. $\S \S$ 8, 21; VI. 4. \S 22.

Euphemism-I. 2. §§ 12, 15.

Formula—δ μέν—δ δέ, one sometimes omitted. II. 3. § 10.

Future—for the subjunctive agrist, I. 3. § 14; future middle for future passive, I. 4. §§ 7, 8; future periphrastic, I. 9. § 28.

Gender—of adjective sometimes conforms to the gender implied in the substantive, I. 2. \S 11; II. 1. \S 6.

Genitive—after verbs referring to a part. I. 2. § 3; of quality, custom, etc. without a preposition, I. 2. § 11; of value, I. 3. § 12; after verbs signifying to rule, command, etc. I. 4. § 2; after the comparative, I. 9. § 5; of the thing bought, III. 3. § 18.

Genitive absolute—the subject sometimes omitted, I 2.
§ 17; 4.
§ 12.

Imperative—of the present with μη in prohibitions, III. 2.
§ 17; VI.
6.
§ 18.

Imperfect tense—used in the sense of the pluperfect, I. 1. \S 2, 6; II. 3. \S 19; 5. \S 27; VI. 3. \S 22; marks the commencement of an action, I. 2. \S 17; with a conative signification, I. 3. \S 1; denotes repetition, I. 3. \S 1; 9. \S 18; intermingled with the acrist, I. 3. \S 2; denotes customary action 1. 9. \S 25.

Indicative—employed with ϵi in an indirect quotation, I. 3. § 5; with ϵi in the protasis, I. 3. § 14; with δx to denote customary action; I. 5. § 2; in the acrist with δx to limit the repeated action to a single point of time, I. 9. § 19; with $\delta \pi \omega s$ for an emphatic imperative, I. 7. § 4; in the apodosis with the optative in the protasis, I. 9. § 18; interchanged with the optative, I. 9. § 27; III. 5. § 13; in the relative clause when the verb of the principal clause is past, present, or future, and the event is definite and unconditional, I. 9. § 28; in the protasis and also with δx in the apodosis, when both are past actions, II. 1. § 4; after $\delta \omega \tau \epsilon$. II. 3. § 25.

Infinitive defines the preceding clause, I. 1. § 7; with 2σ in a potential sense, I. 3. § 6; 9. § 29; II. 1. § 12; 3. § 18; 5. § 13; after verbs of hearing, learning, etc. I. 3. § 20; with a personal construction, I. 4. § 14; after ρ alverda, I. 9. § 19; II. 3. § 13; after α lox ρ treda II. 3. § 22; after α lox ρ treda III. 1. § 45; after μ ad ρ c ρ treda III. 1. § 45; after μ ad ρ c ρ treda III. 1. § 45; used as an adnominal genitive II. 4. § 3; having the force of a synecdochical accusative, III. 2. § 27; with α d σ e after a comparative, when the quality exists in too high a degree to allow something

mentioned to follow, III. 3. § 7; difference of its signification when in the present and in the agrist, IV. 3. § 15.

Interrogative-rhetorical, I. 4. 6 14.

Litotes-I. 1. § 8.

Middle voice-with reflexive signification, I. 1. § 3.

Negative—with a verb forming a single idea, I. 3. § 1; 4. § 12; negative question implying an affirmative answer, I. 6. § 7; repeated for sake of emphasis, I. 8. § 20; double negative for an affirmative, IV. 5. § 31.

Numerals-accompanied by &s, I. 2. § 3; by els, I. 2. § 3.

Noun—put after the relative by attraction, I. 1. % 6; 2. % 1; 9. % 14, 19; II. 5. % 22; V. 4. % 30; in the nominative by attraction, I. 1. % 8.

Optaire—with $\delta\pi\delta\tau\epsilon$ to denote indefinite frequency, I. 2. § 7; without $\delta\nu$ after certain particles, I. 4. § 7; with $\epsilon\pi\epsilon$ denoting a past action often repeated, I. 5. § 2, 7; IV. 3. § 20; and with ϵ i, IV. 2. § 4; with $\delta\nu$ in the apodosis, I. 6. § 2; II. 3. § 19; in the protasis with the indicative in the apodosis, I. 9. § 18; interchanged with the indicative, I. 9. § 27; III. 5. § 13; after ϵ i in past actions without $\delta\nu$, I. 10. § 5; and also after ϵ 6.5. II. 1. § 2; a softer form for the imperative, III. 2. § 37.

Participle—after τυγχάνω, Ι. 1. § 2; 5. § 14; Π. 1. § 8; 3. § 2; 4. § 15 after λανθάνω, Ι. 1. ή 9; 3. ή 17; after διάγω, Ι. 2. ή 11; after φθάνω. Ι. 3. ή 14; after φαίνομαι Ι. 9. § 19; after αἰσχύνομαι ΙΙ. 3. § 22; after παύω, ΙΙ. 5. § 13; after Hoomas II. 5. § 16; after mardarw, III. 2. § 25; in the future after is denoting purpose, I. 1. (3; II. 3. (6.21, 29; III. 1. (17; denoting means, I. 1. 6 8; H. 5. 6 24; HI. 1. 66 20, 29; denoting manner. I. 5. 6 3; H. 3. 66 23, 27: after &s denoting expectation as a reason of what precedes. I. 1. (6) 10. 11; 2. § 19; 4. § 7; 10. §§ 4, 6; after &s to denote pretence. I. 1. § 11; with ciul forming a periphrasis for the verb of the participle. I 2. 65; 2.621; III. 1. (2; with είτα, I. 2. (25; with &s put for the finite verb. I. 3. (6; in the nominative after σύνοιδα ξααυτώ. I. 3. (10; in the future to denote purpose, I. 3. § 14; 10. § 10; II. 1. § 2; III 1. § 24; V. 3. § 7; in the agrist with an agrist verb, I. 3. § 17; after verbs of hearing learning etc. I. 3. § 20; in a restrictive sense, I. 8. § 23; in the nominative absolute by apposition with the subject of the verb. I. 8. § 27; put in the dative by attraction, II. 1. (2; 5. (18; accompanied by av. II. 5. (13; omitted after paireodas, III. 1. \(\) 24; in the singular with the neuter plural. IV. 1. \(\) 13; in the nominative after certain verbs when it has the same subject. V. 8 6 14.

Particle-av transposed for the sake of euphony, I. 3. § 19.

Passive voice-with middle signification, III. 5. 6 18.

Perfect tense-with the signification of the present, I. 7 § 5; II. 1. § 13

Pleonasm-I. 4. § 14; IV. 6. § 11.

Pluperfect tense-with the signification of the imperfect, I. 2. § 1.

Present tense-employed for the pluperfect, I. 7. § 16.

Pronominal Adjective—used in indirect as well as direct questions, II. & (13.

Pronoun—with γ^1 emphatic, I. 3. \S 18; in the plural referring to γ_1 , collective, I. 4. \S 8; 9. \S 16; put before the proper name to which it refers, I. 9. \S 15; repeated after its noun, I. 10. \S 18; II. 2. \S 20; in the nominative before the infinitive, V. 7. \S 18.

Relative—singular after a plural antecedent, I. 1. \S 5; attracted to the case of its antecedent, I. 1. \S 8; 3. \S 10, 16; in the plural after $\xi \sigma \tau_t$, I. 5. \S 7; placed before its antecedent, I. 9. \S 14, 20; III. 1. \S 43.

Repetition—of žv, IV. 6. § 13; of a sentiment in an affirmative and negative form, V. 6. § 27.

Subject—of a dependent proposition made the object of a preceding one, 1. 2. \S 21; 4. \S 5; 6. \S 5; 8. \S 21; 10. \S 16; II. 2. \S 16; 3 \S \S 11, 19; 5. \S \S 3. 13; 6. \S 24.

Subjunctive—after $\text{Vm}\omega s$ referring to future time, I. 3. § 11; with Lin equivalent to a future præterite, I. 3. § 15; II. 3. § 2; 4. § 13; with Lin and Lin obs. I. 7. § 7; used after a verb of past time to denote an action continuing to the present time, I. 8. § 24; employed in place of the optative, I. 9. § 27; with Lin a mild form for the future, II. 3. § 6; used for the imperative. III. 1. § 46; in the acrist with Lin in prohibitions, III. 2. § 17.

Superlative-strengthened by ori, I. 1. 66; used adverbially, I, 9. 65.

Verbs—active transitive used for neuter, I. 2. § 8; sometimes in the plural after neuters plural, I. 2. § 23; 7. § 17; verbs of separation followed by ϵ 1s denoting the place whither, I. 2. § 24; containing a negative idea and constructed with another negative, I. 3. § 2; denoting fear, followed by μ 3 with the optative, or subjunctive, I. 3. § 17; takes its number sometimes from predicate nominative, when that is nearest, I. 4. § 4; in the singular to conform with the principal subject, I. 10. § 1.

Verbals—in τος and τεος, their construction, I. 3. § 11; III. 1. § 17; in the predicate not referring to a proper subject, often put in the plural, III. 4. § 49.

HISTORICAL INDEX

ABROCOMAS—one of the satraps of Artaxerxes Mnemon, said by Cyrus to be on the Euphrates, I. 8, § 20; deserted by 400 Greek mercenaries, I. 4, § 3; does not defend the Syrian passes nor Phoenicia. I: 4, § 5; burns some boats in order to prevent Cyrus from crossing the Euphrates, I. 4, § 18; reaches the king five days after the battle at Cunaxa. I. 7, § 12.

Abrozelines—the interpreter of Seuthes king of the Thracians.

ÆETAS-grandfather of the king of the Phasians, V. 6. 6 37.

ÆNEAS the Stymphalian—a captain who laving hold of a barbarian is drawn by him down a precipice and killed. IV. 7. 9, 13.

Æschings the Arcanian—commands the Arcadian targeteers, IV. 3. § 22; 8. § 18.

Agasias-an Elean soothsayer, VII. 8 § 10.

Agasias the Stymphalian—a captain of the heavy-armed troops, IV. I. § 27; exposes the servile condition of Apollonides. III. 1. § 31; is emulous to be the bravest of the captains. IV. 7. § 11; V. 2. § 15; ridicules the Lacedæmonian claim to pre-eminence. VII. 1. § 30; is sent an ambassador to Heraclea. VI. 2. § 7; dissuades the army from separating, VI. 4. § 10; rescues a soldier from Dexippus, VI. 6. § 7; offers himself voluntarily to Cleander to be judged. VI. 6. § 17; is wounded while fighting valiantly. VII. 8. § 19.

AGESILAUS (king of the Lacedæmonians)—returns from Asia to march against the Bœotians. V. 3. § 6.

AGIAS the Arcadian—is treacherously seized with other generals by Tassaphernes, II, 5, 6, 31; is 75t to death, II, 6, 6, 1; eulogized, II, 6, 6, 30,

AMPHICRATES-is slain, IV. 2. § 17.

ANAMBIUS—admiral of the Spartan fleet is bribed by Pharnabazus to entice the Greeks by promise of a stipend to pass over from Asia to Byzantium, V. 1. § 4; VI. 1. § 16; VII. 1. § 3; forfeits his word and fraudulently ejects the Greeks from Byzantium. VII. 1. § 11; through fear of the Greeks he flees into the citadel, VII. 1. § 20; leaves Byzantium. VII. 2. § 5; sends Xenophon to the army, VII. 2. § 8.

ANTILE: N the Thurian—being tired of journeying by land, proposes to the Greeks to sail home from Trebizond, V. 1. § 2.

Appollonides the Lydian—on account of his cowardice is expelled from the army, III. 1. \(\) 26-32.

ARBACES—commands a fourth part of the forces of Artaverxes, I. 7. § 12; satrap of Media, VII. 8. § 25.

ARCHAGORAS—An Argive exile, IV, 2. § 13; is driven by the Carduchians from the hill on which he was keeping guard, IV, 2. § 17.

AREXION-an Arcadian soothsayer, VI. 4. § 13; 5. §§ 2, 8.

ARLEUS—commands the left wing of the army of Cyrus, I. 8. § 5; after the death of Cyrus, retreats to the previous station, I. 9. § 31; refuses the kingdom of Persia offered to him by the Greeks, II. 2. § 1; gives his plan for the retreat. II. 2. § 11; having been pardoned by the king he treats the Greeks coldly, II. 4. § 2.

Aristarchus—Lacedemonian governor of Byzantium, sells 460 of the Greeks, VII. 2. § 5, 6; being corrupted by Pharnabazus, he prohibits the soldiers who had followed Cyrus from passing over into Asia, VII. 2. § 12; 6. § 13, 24; lays snares for Xenophon, VII. 2. § 14.

Aristess of Chios—a brave captain of the light-armed men, who renders the army great service, IV. 1. § 28; 6. § 20.

Aristippus of Thessaly—receives money from Cyrus, with which he raises 4000 soldiers to quell a sedition at home, I. 1. § 10; he gives Menon the command of these, II. 6, § 28.

Ariston an Athenian—is sent as an ambassador to the Sinopians, V. 6. 6 14.

ARISTONYMUS of Methydria in Arcadia—a brave captain of the heavy-armed soldiers, IV. 1. § 27; 6. § 20; 7. § 9.

ARTACAMAS—satrap of Phrygia, VII. 8. (25.

ARTAGERSES—commands 6000 horsemen in the army of Artaxerxes, I. 7. § 11; is killed by Cyrus in the battle at Cunaxa, I. 8. § 24.

ARTAOZUS-a friend of Cyrus, II. 4. (16; 5. (35.

ARTAPATES—a most faithful eunuch of Cyrus, I. 6. § 11; dies upon the body of Cyrus, I. 8. § 28.

ARTAXERXES (Mncmon)—son of Darius and Parysatis and the elder brother of Cyrus, I. 1. \S 1; succeeds to the kingdom of his father, I. 1. \S 3; is wounded by Cyrus in battle, I. 8. \S 26; plunders the camp of Cyrus, I. 10. \S 1: is terrified at the approach of the Greeks, II. 2. \S 18; 3. \S 1, demands the arms of the Greeks, II. 1. \S 8; makes a league with the Greeks, II. 3. \S 25; slays the five generals who had been treacherously seized by Tissaphernes, II. 6. \S 1.

ARTIMAS—satrap of Lydia, VII. 8. § 25.

ARTUCHAS—a commander of the king's mercenaries, IV. 3. 64.

ARYSTAS of Arcadia-a man of a voracious appetite, VII. 3. § 23.

ASIDATES—a rich and noble Persian, is taken with his family and riches by Xenophon, VII. 8. § 22.

BASIAS of Arcadia-is slav: by the Carduch'ans IV. 1 § 8.

Belesis—satrap of Syria and Assyria, I. 4. § 10; VII. 8. § 25. Bito—brings money to the army, VII. 8. § 6. Boiscus—a Thessalian pugilist, base and indolent, V. 8 § 23.

Callimachus of Parrhasia—a brave captain of the heavy-armed soldiers, IV. 1. \S 27; strives for the preëminence with the other captains, IV. 7. \S 8, 10; is sent as an ambassador to the Sinopians, V. 6. \S 14; also to Heraclea, VI. 2 \S 7; at his instigation, the Arcadians and Achaians separate from the rest of the army, VI. 2. \S 9, 10.

Cephisodorus—an Athenian captain who was slain by the Carduchians, IV. 2. 66 13, 17.

Charminus—a Lacedæmonian who came as an ambassador from Thimbron, VII. 6. § 1; defends Xenophon, VII. 6. § 39.

Chirtsophus—brings 700 heavy-armed men to the assistance of Cyrus, I. 4. \S 3; is sent to Ariæus, II. 1. \S 5; praises Xenophon, III. 1. \S 45; exhorts the leaders of the army, III. 2. \S 2; differs in a single instance from Xenophon, IV. 6. \S 3; sails from Trebizond to procure ships for transporting the army, V. 1. \S 4; returns with only a single galley, VI. 1. \S 16; receives the command of the whole army, VI. 1. \S 32; is soon deprived of it, VI. 2. \S 12; is taken sick and dies, VI. 4. \S 11.

CLEENETUS—a captain who fell while attacking a strong hold near Trebizond, V. 1. § 17.

CLEAGORAS—a painter of the dreams in the Lyceum, VII. 8. § 1.

CLEANDER—a Lacedæmonian governor of Byzantium, VI. 4. § 18; comes to Calpe, VI. 6. § 5; forms a league of hospitality with Xenophon, VI. 6. § 35; VII. 1. § 8; is forbidden by the auguries to receive the command of the army which was offered to him. VI. 6. § 36.

CLEANOR of Orchomenus—one of the oldest of the officers, II. 1. § 10: bitterly inveighs against Ariæus, II. 5. § 39; is chosen a general in the place of Agias the Arcadian, III. 1. § 47; exhorts the leaders to punish the Persians for their perfidy, III. 2. § 4; commands the heavy-armed Arcadians, IV. 8. § 18; is requested by Xenophon to closely inspect the sacrifices, VI. 4. § 22; desires the army to enter into the service of Seuthes, VII. 2. § 2; his devotion to Xenophon, VII. 5. § 10.

CLEARETUS—a captain who perished in a rash attack upon a barbarian village, V. 7. §§ 14-16.

CLEARCHUS—a Lacedæmonian exile, hires forces with money which he received from Cyrus, I. 1. § 9; 3 § 3; II. 6. § 4; joins Cyrus at Celæne with 1000 heavy-armed soldiers, 800 Thracian targeteers, and 200 Cretan archers, I. 2. § 9; commands the left wing in a review, I. 2. § 15; narrowly escapes death from his soldiers, I. 3. § 1; allays the sedition, I. 3. § 3 seq.; is assaulted by the soldiers of Menon, I. 5. § 12; is present at the trial of Orontes, I. 6. § 5; commands the right wing in battle, I. 8. § 4; is praised as an

able commander, II. 3. \S 11; 6. \S 8; his conference with Tissaphernes, II. 5. \S 31; is slain, II. 6. \S 1; his character, II. 6. \S 1-15.

CLEONYMUS—a brave Lacedæmonian killed by the Carduchians, IV. 1

ý 18.

CGRATADES—a Theban who offered to take command of the Greeks, VII. 1. § 33.

Corylas—satrap of Paphlagonia, VII. 8. 25; \$. 5. \S 12; 6 \S 11; makes a league with the Greeks, VI. 1. \S 2.

CTESIAS—a Greek physician in the service of Artaxerxes, whom he heals of his wounds, I. 8. § 26; his account of the battle at Cunaxa cited, I. 8. § 27.

Cyrus the Younger—brother of Artaxerxes, is appointed by his father a satrap, I 1. \S 2; on a false accusation is apprehended by his brother, I. 1. \S 2; liberated at the suit of his mother and sent back to his province, where he secretly prepares for war, I. 1. \S 6; marches from Sardis against his brother, I. 2. \S 2; is visited by Epyaxa, I. 2. \S 12; gives presents to the Cilician king, I. 2. \S 27; is troubled at the sedition of the soldiers of Clearchus, I. 3. \S 8; promises to increase the pay of the soldiers, I. 3. \S 21; exercises elemency towards Xenias and Pasion who had deserted him, I. 4. \S 8; orders the park of Belesis to be cut down, I. 4. \S 10; intervenes between Clearchus and Menon, I. 5. \S 16; brings Orontes to trial, I. 6. \S 6-9; harrangues the Greek generals and captains, I. 7. \S 3; gives a large reward to Silanus, I. 7. \S 18; enters into battle with his head unarmed, I. 8. \S 6; rides out to view the hostile armies, I. 8. \S 14; kills Artagerses in battle, I. 8. \S 24; wounds Artaxerxes, I. 8. \S 26; is killed, I. 8. \S 27; his culogy, I.

Damaratus-a Lacedæmonian exile, II. 1. (3; VII. 8. (17.

Darius (Nothus)—king of Persia and father of Artaxerxes Mnemon and Cyrus the Younger, I. 1. \S 1.

DEMOCRATES-a man of truth and fidelity, IV. 4. § 15.

Dercyllidas—a Lacedæmonian commander V. 6. § 24.

Dernes—a Persian satrap, VII. 8. \mathsection 25.

Dexippus—treacherously deserts the army, V. 1. \S 15; VI. 6. \S 5; calumniates Xenophon to Anaxibius, VI. 1. \S 32; accuses the army to Cleander, VI. 6. \S 9; is accused by Agasias, VI. 6. \S 22; is killed by Nicander, V. 1. \S 15.

Dracontius—a Spartan exile, presides over the games at Trebizond, IV. 8. \S 25; is sent to Cleander to procure the release of Agasias, VI. 6. \S 3.

EPISTHENES of Amphipolis—commands the targeteers in the battle of Cunaxa, I. 10. \S 7; receives from Xenophon the guardianship of a boy, IV. 6. \S 1; whom he takes with him to Greece, IV. 6. \S 3.

EPISTHENES of Olynthus—puerorum amator formosorum, VII. 4. § 7. EPYANA—the Cilician queen, comes to Cyrus, I. 2. § 12; requests him to snow her his army, I. 2 § 14; is sent back to Cilicia, I. 2. § 20; persuades her husband to receive Cyrus, I. 2. § 27.

ETEONICUS—closes the gates of Byzantium against the Groeks, VII. 1. § 12; flees to the citadel, VII. 1 § 20.

Euclides—a soothsayer, son of Cleagoras, VII. 8. § 1; gives money to the army, VII. 8. § 6.

Euopeus-a captain wounded by the Thenoi, VII. 4. § 18.

Eurylochus—protects Xenophon with his shield, IV. 2. §21; his bravery, IV. 7. § 11, 12; is sent to Anaxibius, VII. 1. §32; advises to demand pay of Scuthes, VII. 6. § 40.

EURYMACHUS-a Dardanian, V. 6. 6 21.

GLUS—son of Tamos, II. 1. § 3; promises rewards from Cyrus to the Greeks, I. 4. § 16; extricates the wagons from the mud, I. I. 5. § 7; announces the death of Cyrus to the Greeks, II. 1. § 3; watches the Greeks, II. 4. § 24.

GNESIPPUS-an Athenian captain, VII. 3. § 28.

Gobryas-one of the generals of Artaxerxes, I. 7. § 12.

Gongylus-an Eretrian, VII. 8. 66 8, 17.

GORGIAS LEONTINUS—the teacher of Proxenus, II. 6. (16.

Gorgio-brother of Gongylus, VII. 8. § 8.

FRECIANS-manner in which they are assembled by Cyrus to go against the king, I. 1. 66 6-11; their number. I. 2. 69; are unwilling to march against the king, I. 3. § 1; 4. § 12; rout the barbarians opposed to them in the battle of Cunaxa, I. 8. § 21; 10. § 11; return to their camp, I. 10. § 17; are afflicted at the news of the death of Cyrus, II. 1. 6 4; march to join Ariæus, II. 2. § 8; encamp separately, II. 4. § 1; come to the river Zabatus, where their leaders are treacherously seized and slain by Tissaphernes, II. 5. 6 31; their discouragement, III. 1. 6 3; their courage is aroused by Xenophon, III. 1. § 15-44; elect new commanders. III. 2. § 47; pursue their march fighting. III. 3. 67; defeat the Persians. III. 4. 615; and drive them from the heights. III. 4. (25; pass with difficulty through the country of the Carduchi, IV. 1. \(\delta\) 8; with whom for seven days they are obliged continually to fight, IV. 3. § 2; traverse Armenia. IV. 4. § 1; suffer from snow and cold, IV. 5. 63; reach the Phasiani, IV. 6. 24; attack the Taochi, IV. 7. 62; are opposed by the Chalybes, 7. 615; proceed through the country of the Seythini, IV. 7. § 18; make a league with the Macrones, IV. 8. § 7; conquer the Cholci, IV. 8. (19: reach Trebizond IV. 8 (22; attack the Drylæ, V. 2. § 1; take the chief city of the Mosynæci, V. 4. § 26; make a league with the Tibareni, V. 5. 63; sail from Cortyona to Sinope, VI. 1. 6 14; thence to Heraclea. VI. 2. 6 2; divide into three bodies, VI. 2. 6 16; reunite, VI. 4. § 1; conquer the Bithynians, VI. 5. § 31; reach Chrysopolis, VI. 6. (38; cross to Byzantiura, VII. 1. 6 7; from which place they are excluded, VII. 1. (16; force their way in, VII. 1. (17; enter the service of Seuthes, VII. 3. § "; assist him in conquering the Thracians, VII. 3. § 34-48; have difficulty in obtaining their pay, VII. 7. § 56; sail to Lampsacus, VII. 8. § 1; reach Pergamos, VII. 8. § 7; and join the army of Thimbron, VII. 8. § 24.

Hecatonymus—an ambassador from Sinope to the Greeks, V. 5. \S 7; threatens war. V. 5. \S \S 10-12; advises the Greeks to proceed by sea and not by land, V. 6. \S \S 3, 10.

HEGESANDER-an Athenian captain, VI. 3. 66.

HELLAS-wife of Gongylus, VII. 8. 68.

Heracetizes of Maronea—advises the Greeks to make presents to Seuthes, VII. 3, §§ 16-29; booty is delivered to him to be sold, VII. 4. § 2; calumniates Xenophon to Seuthes, VII. 5. § 6; accuses him to the Lacedemonians, VII. 6. § 4.

Hercules—the Greeks offer sacrifices to him at Trebizond, IV. 8, § 25; VI. 5, §§ 24, 25; Xenophon sacrifices to him, VI. 2, § 15; the place where he descended for Cerberus, VI. 2, § 2.

HIERONYMUS EUODEUS—a captain wounded by the Thynians, VII. 4. § 18. HIERONYMUS of Elis—the oldest captain of Proxenus, III. 1. § 34; VI. 4. § 10; is sent by Xenophon to Anaxibius, VII. 1. § 32; is wounded by the Thynians, VII. 4. § 18.

ITABELIUS-brings aid to Asidatas, VII. 8, 6'15.

Jupiter— Ξ épos, III. 2. \S 4; Ξ ωτήρ, III. 2. \S 9; IV. 8. \S 44; β ασιλεύs, VI. 1. \S 22; Mειλίχιοs, VII. 8. \S 4.

Lacedemonians—their brevity of expression, III. 1. § 46; 2. § 2; are taught in youth to steal, but are punished if detected, IV. 6. § 14; contend with the Athenians for the supremacy in Greece, VI. 1. § 27; the places subjected to their command, VII. 1. § 28; reward Xenophon, VII. 8 § 23.

Lоторнаді—III. 2. 6 25.

Lycius son of Polystratus—an Athenian commander of the cavalry of the Greeks, III. 3. § 20; IV. 3. § 22; IV. 7. § 24.

Lycius a Syracusan—sent as a scout by Clearchus, 1. 10. § 24.

Lycon an Achæan—opposes Xenophon, V. 6. \S 27; persuades the army to demand supplies of the Heracleans, VI. 2. \S 4; is sent on this business to Heraclea, VI. 2. \S 7; excites a sedition, VI. 2. \S 9.

Mæsades-king of Thrace, and father of Seuthes, VII. 2. & 32.

Medocus-king of the Odrysæ, VII. 2. (32.

MEDDSADES—is sent by Seuthes to Xenophon, VII. 1. 65.

MEGABYZUS—guardian of the temple of Diana, at Ephesus, V. 3 6 1 restores the treasure committed to him by Xenophon, V. 3. 6 7.

Megaphernes—a Persian officer who conspired against Cyrus and was executed, I. 2. § 20.

Menon a Thessalian—brings troops to Cyrus, I. 2. § 6; is sent by Cyrus into Cilicia, as an escort of Epyaxa, I. 2. § 20; is first to cross the Euphrates, I. 4. § 13; some of his soldiers attack Clearchus. I. 5. § 11; commands the left wing of the Greeks in the battle of Cunaxa, I. 8. § 5; is sent to Ariæus, II. 1. § 5; remains with him, II. 2. § 1; is suspected by Clearchus of treachery, II. 5. § 28; is taken by Tissaphernes, II. 5. § 31; and put to an ignominious and lingering death, II. 6. § 20; his character, II. 6. § 21.

Midas—king of the Phrygians, who is said to have caught the Satyr, I. 2. 6 13.

MILESIA-a concubine of Cyrus, I. 10. § 3.

MILTOCYTHES a Thracian—deserts with some troops to the king, II. 2.

MITHRIDATES—a friend of Cyrus, II. 5. § 35; gives treacherous advice to the Greeks, III. 3. § 2-4; attacks them on their march, III. 3. § 6; attacks them the second time, III. 4. §§ 2, 3; but is repulsed, III. 4. § 4; is satrap of Lyconia and Cappadocia, VII. 8. § 25.

Mysos a Mysian—executes a stratagem for Xenophon in the retreat from the Drylæ, V. 2. § 29; is wounded, V. 2. § 32; dances at an entertainment, VI. 1. §§ 9–12.

Neon an Asinæan—in the absence of Chirisophus receives his share of the booty, V. 3. § 4; commands in the place of Chirisophus, V. 6. § 36; calumniates Xenophon, V. 7. § 1; persuades him to march by himself, VI. 2. § 13; on the death of Chirisophus is elected in his place, VI. 4. § 11; heads a foreging party, VI. 4. § 23; is left with others to guard the camp, VI. 5. § 4; demands of Cyratades provision for the army, VII. 1. § 41; desires to be general of the whole army, VII. 2. § 2; separates himself from the rest of the army, VII. 2. § 11.

NICANDER a Lacedæmonian-kills Dexippus, V. 1. § 15.

NICHARCHUS—an Arcadian captain who announces to the Greeks the seizure of the generals, II. 5. \S 33; deserts with twenty men to the Persians, III. 3. \S 5.

NICOMACHUS an Œtæan—commands the light-armed troops, IV. 6, § 20.

Orontes—a Persian related to the king, lays snares for Cyrus, I. 6. % 1; is tried, I. 6. % 6–9; and condemned to death, I. 6. % 10.

Orontas—son-in-law of the king, II. 4. \S 8; accompanies Arieus and Tissaphernes, II. 4. \S 9; 5. \S 40; satrap of Armenia, III. 5. \S 17; IV. 3. \S 4.

PARYSATIS—wife of Darius and mother of Artaxerxes and Cyrus, I. 1, § 4; prefers Cyrus to Artaxerxes, I. 1. § 4; her villages in Syria, I. 4. § 9; and in Media, II. 4. § 27.

Pasion a Megarca 1—brings to Cyrus 700 men, I. 2. \S 3; is deserted by some of his soldiers, I. 3. \S 7; he leaves Cyrus, I. 4. \S 7.

PATAGYAS-a Persian faithful to Cyrus, I. 8. 6 1.

PHALINUS—a Greek who was with Artaxerxes, and sent by him to command the Greeks to lay down their arms, H. 1. § 18.

PHARNABAZUS—satrap of Bithynia, VII. 8. § 25; his cavalry attack the Greeks, VI. 4. § 24; his troops are defeated, VI. 5. § 26; requests Anaxibius to remove the Greeks from Asia. VII. 1. § 2; afterwards neglects him, VII. 2. § 7; treats with Aristarchus, VII. 2. § 7.

PRILESUS an Achaen—elected general in the place of Menon, III. 1, § 47; said to be one of the oldest of the generals, V. 3, § 1; speaks against Xenophon, V. 6, § 27; is fined for embezzlement of effects committed to his charge, V. 8, § 1; is sent as an ambassador to Anaxibius, VII. 1, § 32.

Philoxenus a Pellenian-his bravery in storming a fort of the Drylæ, V.

2. § 15.

PHOCAIS or the Phocian concubine of Cyrus, I. 10. 62.

Phrasias-an Athenian captain, VI. 5. § 11.

PHRYNISCUS an Achæan general—remains with the Greeks, VII. 2. § 1; wishes to march to Seuthes. VII. 2. § 2; receives money from Seuthes, VII. 5. § 4; refuses to serve Seuthes without Xenophon, VII. 5. § 10.

Pigras—interpreter to Cyrus, I. 2. § 17; I. 8. § 12; helps to extricate the carriages from the mud, I. 5. § 7.

Polics—is reported as coming to succeed Anaxibius as commander of the fleet, VII. 2. \(\lambda 5. \)

POLYBOTES—an Athenian captain, takes possession of a village, H. 5. & 24.

POLYCRATES—an Athenian captain, occupies a village, IV. 5. § 24; appointed to collect ships at Trebizond, V. 1. § 16; goes with Xenophon to Seathes, VII. 2. § 17; defends Xenophon, VII. 6. § 41.

POLYNICUS—an ambassador from Thimbron to the Greeks, VII. 6. 66 1, 39, 43; VII. 7. 66 13, 56.

PROCLES SON of Demaratus—informs the Greeks of the death of Cyrus, II. 1. § 3; goes to Ariæus and returns, II. 2. § 1; brings aid to Xenophon, VII. 8. § 17.

PROXENUS a Bœotian (II. 1. § 10)—raises troops for Cyrus as if to go against the Pisidians, I. 1. § 11; joins him with his troops, I. 2. § 3; is accompanied by Xenophon, III. 1. § 4; attempts to reconcile Clearchus and Menon, I. 5. § 14; his station at the battle of Cunaxa, I. 8. § 4; responds to the messengers sent by the king to demand the arms of the Greeks, II. 1. § 10; walks with Xenophon before the camp, II. 4. § 15; is treacherously seized by Tissaphernes, II. 5. § 31; and put to death, II. 6. § 1; his character, II. 6. § 16–20.

Pyrrmias-an Arcadian captain, VI. 5. 6 11.

PYTHAGORAS a Lacedæmonian—commands the fleet sent by the Lacedæmonians to the aid of Cy¬s, I. 4. § 2.

RHATHINES—is sent by Pharnabazus with troops against the Greeks, VI. 5. 6.7.

RHOPASAS—governor of Babylon, VII. 8. § 25.

Samotas an Achæan—sent to Sinope for ships, V. 6. § 14; commands a detachment of reserve in the battle with Rhathines, VI. 5. § 11.

Setthes king of Thrace—invites the Greeks to enter his service, VII. 1. § 5; is visited by Xenophon, VII. 2. § 17; relates his history and fortunes, VII. 2. § 32; calls the Athenians his relatives. VII. 2. § 31; 3. § 15; gives an entertainment to the Grecian leaders, VII. 3. § 15: marches with his Greek allies against some villages. VII. 3. § 40–48; which he burns, VII. 4. § 1; orders the prisoners to be slain, VII. 4. § 6; pays the officers, but gives to the army only twenty days' pay. VII. 5. § 2–9; is prejudiced by Heraclides against Xenophon, VII. 5. § 7–8; agrees to give up the Greeks to the Lacedæmonians. VII. 6. § 3; is persuaded by Xenophon to pay the Greeks in full, VII. 7. § 55; but does not perform his promise to Xenophon. VII. 5. § 8; VII. 6. § 18; VII. 7. § 39; wishes him to remain with him VII. 6. § 43; VII. 7. § 50

Silanus an Ambracian soothsayer—receives ten talents from Cyrus on the accomplishment of his prediction. I. 7. § 18; V. 6. § 16; divulges the secrets of Xenophon, V. 6. §§ 17. 29; is threatened by the soldiers if he should desert them to go home, V. 6. § 34; escapes from Heraclea, VI. 4. § 13.

SILANUS-gives the signal with the trumpet, VII. 4. 6 15.

SMICRES—commander of a body of Arcadians, is killed by the Thracians, VI. 3. \S 4

Socrates the Achæan—enrols forces for Cyrus. I. 1. § 11; joins Cyrus with his troops. I. 2. § 3; is treacherously seized by Tissaphernes, II. 5. § 31; and put to death. II. 6. § 1; his character. II. 6. § 30.

Socrates the Athenian philosopher-is consulted by Xenophon respect-

ing his expedition, III. 1. 65; his reply, III. 1. 67

SOPHENETTS a Stymphalian (called I. 2. 6 9 an Arcadian)—is on friendly terms with Cyrus, I. 1. 6 11; brings troops to him. I. 2. 6 3; goes to meet Ariæus. II. 5. 6 37; is left to guard the camp, IV. 4. 6 19; is said to be one of the oldest generals, V. 3. 6 1; is fined for neglect of duty, V. 8. 6 1.

Sosias (or Socrates) a Syracusan—comes to Cyrus with troops. I. 2. § 9.
Soter: Das a Sicyonian—a worthless soldier, who reproaches Xenophon,
iII. 4. § 47.

SPITHRIDATES—is sent by Pharnabazus against the Greeks, VI. 5. § 7.

STRATOCLES -commands the Cretan archers, VI. 2. § 28.

SYENNESIS-king of Cilicia, I. 2. § 12; VII. 8. § 25; guards the Cilician

pass against Cyrus, I. 4. § 4; leaves the pass, I. 2. § 21; on the approach of Cyrus, abandons the city Tarsus, I. 2. § 24; is persuaded by his wife to give himself up to Cyrus, I. 2. § 26; assists Cyrus with money and receives honorable presents from him, I. 2. § 27.

Tamos an Egyptian—commands the combined fleet of the Lacedæmonians and Cyrus, I. 2. § 21; having previously commanded the fleet of Cyrus in the siege of Miletus, I. 4. § 2; the father of Glus, II. 1. § 3.

TERES-an ancestor of Seuthes, VII. 2. § 22.

TERIBAZUS—a satrap of Western Armenia, IV. 4. § 4; and governor of the Phasians and the Hesperitans, VII. 8. § 25; makes a treaty with the Greeks, IV. 4. § 6; but plots against them, IV. 4. § 18; his tent is taken, IV. 4. § 21.

THARYPAS-connected with Menon, II. 6. § 23.

THROGENES—a Locrian captain wounded by the Thynians, VII. 4. § 18. THEOPOMPUS an Athenian—refuses to surrender, II. 1. § 10; called by Phalinus a youth and philosopher, II. 1. § 13.

Thereon or Thimbron—invites the Greeks with Xenophon to join him against Tissaphernes, VII. 6. § 1; makes war with them against Tissaphernes and Pharnabazus, VII. 8. § 24.

THORAX a Bœotian-opposed to Xenophon, V. 6. (19.

Timasion a Dardanan—elected general in place of Clearchus, III. 1, § 47; VI. 1, § 32; an exile from Troy, V. 6, § 21; had formerly served with Clearchus and Dercyllis in Asia, V. 6, § 24; one of the youngest of the generals, III. 2, § 27; tries to prevent Xenophon from founding a city in Pontus, V. 6, § 19; commands the cavalry, VI. 3, § 22; 5, § 28; VII. 3, § 46; remains with the army, VII. 2, § 1; wishes to cross from Byzantium into Asia, VII. 2, § 2; receives money from Seuthes, VII. 5, § 4; refuses to serve in the war without Xenophon, VII. 5, § 10.

Tissaphernes—goes up with Cyrus to Darius I. 1. \S 2; calumniates Cyrus to his brother, I. 1. \S 2; kills some and banishes others of the Milesians, I. 1. \S 7; discloses the design of Cyrus to the king, I. 2. \S 4; II. 3. \S 19; is one of the four generals of the king, I. 7. \S 12; informs the king that the Greeks have conquered, I. 10. \S 5; professes good will to the Greeks, II. 3. \S 18; makes a league with the Greeks, II. 3. \S 26; endeavors to remove their suspicions of him, II. 5. \S 16; treacherously seizes the leaders of the Greeks, II. 5. \S 82; attacks the Greeks, III. 4. \S 13; the Lacedæmonians declare war against him, VII. 6. \S 1-7; 8. \S 24.

TOLMIDES an Elean—the best crier in the army of the Greeks, II. 2. § 20; III. 1. § 46.

ULYSSES-alluded to as returning asleep to Ithaca, V. 1. 9 2.

Xanticles an Achæan-elected a general in the place of Socrates, III.

§ 47; is fined for embezzlement of effects committed to his charge, V.
 § 1.

XENIAS a Parrhasian—accompanies Cyrus on his visit to Darius, I 1. § 2; assists him in his expedition against Artaxerxes with 4000 troops, I. 2. § 3; celebrates the Λίκαια at Peitæ, I. 2. § 10; some of his soldiers desert to Clearchus, I. 3. § 7; in consequence of which he secretly leaves the ex-

pedition, I. 4. § 7.

XENOPHON an Athenian-on friendly terms with Proxenus by whom he is invited to share the fortunes of Cyrus, III. 1. § 4; he consults Socrates, III. 1. 6 4; is referred by him to the Delphic oracle, III. 1. 6 5; goes to Cyrus at Sardis. III. 1. § 8: acquaints Cyrus with the watch-word of the Greeks, I. 8. 6 15; answers Ariæus, II. 5. 6 41; his dream, III. 1. 6 11; awakes and summons the captains of Proxenus, III. 1. 9 15; harangues them. III. 1. 66 15-25; is elected general in the place of Proxenus. III. 1. (26; degrades Apollonides, III. 1. (30; advises the generals, III. 1. (6 35-44; exhorts the soldiers, III. 2. 66 7-32; proposes a plan for the march. III. 2. 6 34-39; pursues the enemy unsuccessfully. III. 3. 6 8; and is therefore blamed by the older generals. III. 3. § 11; appoints slingers and cavalry, III. 3. 6 20; reaches the summit of a mountain before the enemy. III. 4. 66 41-19: is reproached by Soterides. III. 4. 6 46; advises Chirisophus to spare the country, III. 5. 64; deceives the Carduchians by a stratagem. IV. 2. 62; is deserted by his armor-bearer, IV. 2. 621; sees a vision in sleep, IV. 3. 68; performs libations. IV. 3. 6 13; repulses the Carduchians in passing the river Centrites. IV. 3. 66 20-34; relieves some famishing sol diers. IV. 5. 68; encourages those who are overcome with cold. IV. 5. 616 passes the night in the open air without fire or food. IV. 5. 9 21: joins Chirisophus, IV. 5. § 23; treats with kindness an Armenian chief. IV. 5. § 28-36; disagrees with Chirisophus. IV. 6. 6 3; his advice followed in attacking some heights. IV. 6. 66 10-21; he advises to change the order of march. IV. 8. 66 10-13; gives employment to the Greeks during their stay at Trapezus, V. 1. 66 5-8; leads them against the Drylians. V. 2. 66 1-32; treats with the Mosyncecians. V. 4. 6 5; encourages the soldiers. V. 4. 66 19-21; answers the Sinopian ambassadors. V. 5. 613; attempts to found a city in Pontus, V. 6. 6 15; but is prevented by some of the other leaders, V. 6. 66 19-35; repels the accusations made against him. V. 7. 65-12: charges disorder upon some of the soldiers, V. 7. 66 13-33; purifies the army, V. 7. (35; is accused of insolence in the exercise of command, from which charge he defends himself. V. 8. 66 1-26; refuses the office of commander-in-chief. VI. 1. 66 19-31; consults Hercules on the expediency of continuing with the army, VI. 2. 6 15; marches to the assistance of the Arcadians, VI. 3. 6 19; exhorts the soldiers, VI. 5. 6 14; quells a disturbance among the troops, VI. 6. 68; urges them to obey Cleander, VI. 6. 612; appeases their fury against the Byzantians, VII. 1. 6 22; takes leave of the army, VII. 1. 6 40; is sent back to them by Anaxibius. VII. 2. 68; Aristarchus plots against him, VII. 2. \S 14–16; he goes to Seuthes, VII. 2. \S 17; conducts the Greeks to Seuthes, VII. 3. \S 7; by whom he is entertained, VII. 3. \S 15–33; is reproached by some of the army, VII. 6. \S 7–10; defends himself, VII. 6. \S 7–10; defends himself, VII. 6. \S 7–10; defends himself, VII. 6. \S 21–38; replies to Medosades. VII. 7. \S 4–10; persuades Seuthes to pay the Greeks, VII. 7. \S 21–57; is compelled by want to sell his horse, VII. 8. \S 2: is well received at Pergamos, VII. 8. \S 8; beseiges Asidates, VII. 8. \S 11–19; makes him prisoner and takes all his effects, VII. 8. \S 22; is received with honor by the Lacedemonians. VII. 8. \S 23; makes an offering afterwards at Delphi in his own name and that of Proxemus, V. 8. \S 5; is exiled from Athens, V. 3. \S 7; VII. 7. \S 57; takes up his abode at Scilins, where he builds a temple to Diana, V. 3. \S 6–12.

XERNES—defeated by land and sea by the Greeks, III. 2 § 13; after his retreat from Greece, builds a citadel and palace at Celenæ, I. 2. § 9.

ZELARCHUE-a commissary. V. 7. (24.

LIBRARY OF CONGRESS